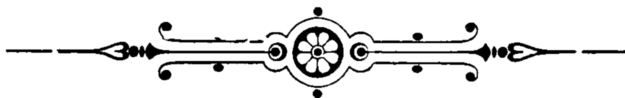
SVENSKA METODISMEN
— I —
AMERIKA.

AF

N. M. LILJEGREN, N. O. WESTERGREEN

OCH

C. G. WALLENIUS.

CHICAGO, ILL.

Svenska M. E. Bokhandels=Föreningens Förlag,

1895.

Till Läsaren.

DET torde icke vara nödvändigt att anföra någon ursäkt för utgifvandet af föreliggande arbete, alldenstund det synes vara af behofvet påkalladt. Femtio år hafva nu förflutit, sedan grunden lades till den svenska metodismen i Amerika, och ännu finnes det icke i tryck någon sammanhängande skildring af dess första öden, dess strider och segrar, dess framgångar och nederlag. Ett par hundra svenska predikanter förkunna nitiskt metodismens läror, en mängd kyrkor hafva under stora försakelser blifvit bygda, tusentals själar ha blifvit omvända och fostrade inom densamma, flera tidningar utgifvas på dess förlag, en skola har redan upplefvat sin tjugufemte och ett barmhertighetshem sin femte årsdag, och ännu är icke den svenska metodismen, såsom mången vill låta oss förstå, en utlefvad gubbe vid grafvens rand, utan en lifskraftig yngling, som nyligen uppträdt på vädjobanan med en ljus utsigt framför sig.

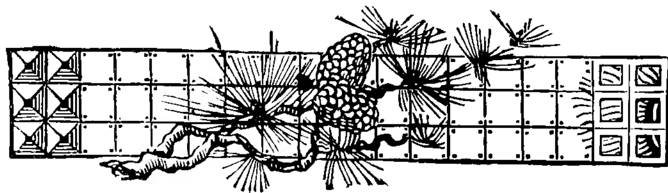
Vi äro äfven af den åsigten, att denna religiösa rörelse gjort en så betydande insats af andlig lifskraft i det svenska nybyggarelifvet i detta land, att hon mycket väl kan förtjena en enkel krönika. De unga inom kyrkan skola tvifvelsutan göra sig mödan att efterfråga, hvilka deras andliga förfäder varit, hvad de hetat, huru de bedit, predikat och dött. Och denna lilla historik skall i sin mån söka visa dem, att de icke ha någon anledning att blygas öfver dessa. I stället tro vi, att de skola sporras till större dygd och försakelser för Guds sak, då de se, hvilka spår deras ädla föregångare lemnat efter sig i tidens sand.

Historien måste först skrifvas af sina samtida, hvarför just detta slag af historia gerna blir ensidig och partisk. Hvarje författare, som söker skildra sin samtid, bedömer allting från sin synpunkt, han kan icke annat än tänka och känna ungefär så som de personer, hvilkas lifsgerning han skall skildra, hvarför taflorna också blifva målade med den tidens färger. Häraf blir följden, att olika samtida författares uppgifter synas vara motsägande, och det tillkommer framtidens historieskrifvare att soffra, väga och granska det material han eger i de samtida berättelserna. Utgifvarne hafva intet annat val än att låta författarena uttala sina egna åsigter om händelser och personer, äfven om det skulle finnas många, som vilja se samma förhållanden i ett annat ljus.

Det skall nog förefalla en och annan läsare oegentligt, att den första afdelningen i detta arbete, som blott skulle vara en kort inledning, blifvit så pass utförlig, som den är. Men vi hafva trott, att den del af publiken, som ej har råd att förskaffa sig eller tid att genomläsa någon utförlig metodismens historia, skulle välvilligt mottaga denna kortfattade historik. I förhoppning om, att detta arbete skall i sin mån bidraga till Guds saks förhärligande, öfverlemnas det härmed åt den benägna allmänheten.

Chicago i Juli 1895.

UTGIFVARNE.

Metodismens historiska utveckling.

FÖRSTA KAPITLET.

Metodismens grundläggare.

Wesleys förfäder. — Johns födelse. — En brand ryckt ur elden. — Hemskolan. — Vid universitetet. — På missionsfältet. — Wesleys omvändelse. — Metodismens inspirerade sångare.

METODISMENS store grundläggare, de begge bröderna *John* och Carl Wesley, tillhörde en gammal och ädel familj, som räknade sina anor ända från korstågens stormiga tider. Slägtens namn stafvades under olika tider Wesley och Westley samt anses vara befryndadt med namnet Wellesley, hvars innehafvare blefvo upphöjda i adligt stånd under de begge brödernas lifstid. Det var tvifvelsutan en försynens underbara ledning, som förhindrade Carl Wesley att antaga anbudet att blifva adoptivson till en ansedd herre af denna adliga slägt: han hade visserligen då blifvit en förnäm adelsman, men metodismen hade med all sannolikhet förlorat sin störste sångare.

Vare nu dermed huru som helst, så kan det med trygghet sägas, att dessa reformatorer nedstammade från goda och värdiga förfäder, lika mycket utmärkte för fromhet som för lärdom och sjelfständighet i sin tids brännande frågor. Deras farfars far, Bartolomeus Wesley, nödgades på grund af den oförnuftiga uniformitetsakten*) lemna den engelska högkyrkan 1663 samt slöt sig till puritanernas föraktade parti. Hans son John Wesley, den store reformatorns farfar, som ärft samma oförskräckta sinnelag, blef äfven en martyr för sin friare öfvertygelse. Fyra gånger kastad i fängelse för sin tros skull, tänkte han söka en fristad i Amerika; men döden gjorde plötsligt slut på alla hans bekymmer.

Samuel Wesley, Johns fader, var en icke mindre sjelfständig och oberoende natur än sina begge omnämda förfäder. Vid universitetet i Oxford blef han granneligen bekant med sin tids teologiska forskning samt var der en värdig föregångare till sina ryktbara söner John och Carl i flit, försakelser, sjelfuppoffring och kristliga dygder. Ehuru en varm beundrare af nonkonformisternas okufliga mod, kunde han ej sälla sig till deras parti, utan ansåg det vara sin skyldighet att låta ordinera sig till prest i statskyrkan. Genom detta steg vann han emellertid hvarken ekonomisk fördel eller yttre utmärkelse, ty han var alldeles för ståndaktig i sin öfvertygelse för att kunna rubbas, äfven om de största intressen derigenom stäldes på spel. Ehuru detta karaktärsdrag är högeligen prisvärdt och dess motsats rent af föraktlig, föres mången af detsamma till löjliga ytterligheter, isynnerhet om det är paradt med religiöst bigotteri. Så lär verkligen fallet hafva varit med denne gode man. Lyssna blott till ett exempel. I politiskt hänseende var han det regerande konungahuset varmt tillgifven, han hade till och med verksamt understödt konung Wilhelms revolution, och bad samvetsgrant hvarje dag för den regerande monarken och det kungl. husets anför-

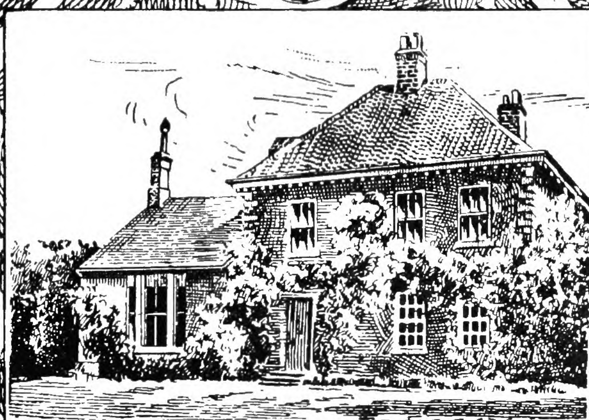
*) Uniformitetsakten (Act of Uniformity) kallades ett af drottning Elisabeth år 1663 utfärdadt påbud, som afsåg att bevara den kyrkliga enheten gent emot puritanernas sträfvan att hålla kulten renad från alla katolska element o. s. v. De motsträfvige prestmän, som ej kunde foga sig derefter, fingo namnet *nonkonformister* och blefvo på det mest energiska sätt förföljda med böter, fängelse och landsförvisning

John Wesley.

Charles Wesley.

Wesley' Bostället.

Samuel Wesley.

Susanna Wesley.

vandter. Då han en gång märkte, att hans hustru icke suckade sitt "Amen", då han bad för konungen, frågade han henne om orsaken dertill. Hon svarade, att hon ej trodde fursten af Oranien innehade tronen med laglig rätt. "Om detta är fallet," sade han, "måste vi skiljas åt; ty om **vi** hafva två konungar, måste vi äfven hafva två sängar." Då hans hustru orubbligt fasthöll sin åsigt, öfvergaf han henne snart derefter och stannade borta ett års tid, till dess drottning Anna af det legitima konungahuset intog tronen. Derefter lefde de lika lyckligt tillsamman, som om ingenting passerat.

Oaktadt denna yttre sträfhet var han en genialisk och stundom gladlynt person, hvilka egenskaper öfverskylde hans andra egendomligheter. En man med stor praktisk visdom och fromhet, sparade han ingen möda att väl fylla sin plats som själasörjare, make och fader. Han var en flitig student, en produktiv författare på vers och prosa samt en oförskräckt predikant. Hans predikningar voro stränga och allvarliga, hvarför han aldrig blef populär i sin församling; tvärtom berättas det, att illasinnade församlingsbor understodo sig att trumma, skråla och affyra bösskott utanför hans dörrar, misshandla hans hund och boskap samt antände hans hus tvenne gånger. Pöbelns djerfhet gick t. o. m. så långt, att de en gång läto häkta honom, emedan han — enligt deras utsago — stode i begrepp att lemna sin kyrka. Långt ifrån modfäld i sin nya belägenhet, började han missionera bland sina medfångar genom att dagligen läsa Guds ord för dem och predika om söndagarne.

Oaktadt sitt trägna arbete och sparsamma lefnadssätt var han alltid i små ekonomiska omständigheter, ja han blef t. o. m. bysatt en gång, emedan han ej kunde betala en liten skuld. Då han gifte sig, hade han såsom hjelppredikant i London $150 i lön, men då han år 1696 hade tillegnat drottning Maria sitt episka skaldestycke "*Jesu lif*", fick han såsom honorar mottaga pastoratet *i Epworth*, en liten stad i Lincolnshire, der han verkade till sin död. Staden är än i dag mycket obetydlig, har en enda gata, som är två mil lång, samt räknar omkring 2,000 invånare. Den skulle i likhet med det lilla Betle-

hem i judiska landet vara alldeles obekant, om den ej blifvit ryktbar såsom födelsebygd för en märklig man, Englands störste reformator.

Fru *Susanna Wesley*, moder till John och Carl, skildras såsom en högst ovanlig qvinna. Hon var dotter till en Dr. Annesley, en af de utmärktaste predikanter på sin tid. Genom den förut omnämda uniformitetsakten hade äfven han nödgats nedlägga ett indrägtigt embete i London, och i nära femtio års tid arbetade han som en energisk ledare af det puritanska partiet, hela tiden en de fattiges vän, och trots all förföljelse en nitisk förkunnare af Kristi evangelium. Döttrarne till denne utmärkte man förenade med en synnerlig kroppslig skönhet de största själsgåfvor. Den yngsta af dem, Susanna, gifte sig vid tjugo års ålder med Samuel Wesley i London, samt flyttade kort derefter med honom till Epworth, hvarest hon under fyrtio år delade arbete och försakelse med sin man. Vid tretton års ålder var hon mäktig att på ett insigtsfullt sätt deltaga i sin tids religiösa frågor, hvarvid hon försvarade högkyrkans ställning gentemot den tidens frisinnade tänkesätt. Dr. Adam Clarke säger om henne: "En sådan qvinna har jag aldrig hört talas om, aldrig läst om eller någonsin varit bekant med. Många qvinnor hafva ådagalagt stora förtjenster, men Susanna Wesley öfverträffar dem alla"

Hon tyckes hafva varit en qvinna med ovanligt praktiskt förstånd, mångsidig bildning och särskild förmåga att undervisa. Ehuru hon var moder åt nitton barn, som alla voro föremål för hennes moderliga omsorg, hade hon likväl tid att noga följa med dagens frågor, så att hon till och med kunde gifva sina talangfulla söner mogna och förståndiga råd, långt efter det de lemnat hemmets härd och voro fördjupade i grundliga studier. Huru hon dessutom kunde åsidosätta en timmas tid hvarje morgon och afton för andliga betraktelser och bön med så många husliga göromål på sitt ansvar, är mer än vi kunna förstå. Men vi förirra oss från ämnet. Vi hafva redan funnit att bröderna Wesley både på fädernet och mödernet hade godt att påbrå.

John Wesley föddes den 17 juni 1703. Med hans födelse voro icke några märkliga omständigheter förknippade, ej heller var ett barns födelse något underligt fenomen i en familj, som på en mycket kort tid blifvit välsignad med sex dylika tilldragelser. Hans broder Samuel var vid denna tid en liflig gosse om tretton vårar, som kort derefter blef sänd till Westminster-skolan, hvarefter hans lycka var gjord. Systern Emilia, begåfvad och vacker, var ett år yngre än Samuel. Den lekfulla Susanna var åtta år gammal. Maria, som genom olyckshändelse blifvit lytt, hade uppnått sju års ålder samt var allas älskling. Den vetgiriga Mehetabel var sex år och så tidigt försigkommen, att hon två år derefter läste nya testamentet på grekiska. Anna var babyn i huset, och Martha, Carl och Kezia voro ännu ej födda. Tvenne bröder, den ene vid namn John och den andre Benjamin, hade redan aflidit vid späd ålder, och då metodismens fader föddes, förenade modern begge dessa namn och kallade honom John Benjamin. Men som två namn sällan användes på den tiden, fick det andra falla i nära nog fullkomlig glömska.

Den första händelse i John Wesleys lif, som förtjenar att särskildt omnämnas, är väl hans räddning ur det brinnande huset. Då eldsvådan inträffade som lade Epworths prestgård i aska, var John ännu ej sex år och hans broder Carl blott två månader gammal. I ett rum sofvo, förutom de begge bröderna, tre systrar och deras amma. Då hon väcktes af det hemska ropet eld! eld! springer hon med det yngsta barnet i sin famn utför trappan och beder de andra att följa efter. De tre systrarne voro ej sena att efterkomma uppmaningen, endast John sof lugnt, okunnig om den öfverhängande faran. Den vördnadsvärde kyrkoherden räknade skaran och fann, att John saknades. Samma ögonblick hördes ett skrik. Den olycklige fadern försökte tränga sig upp för trappan, men förgäfves. Han föll på knä i den brinnande förstugan, och misströstande om sitt barns räddning, anbefalde han det i Guds händer. Emellertid hade John klättrat upp på en kista och såg förskräckt ut genom fönstret. Nu voro minuterna dyra. Stege kunde ej anskaffas. Men en groflemmad karl fattar

EPWORTH CHURCH, LINCOLN, ENGLAND.

posto mot väggen, en annan svingar sig upp på hans axlar, och just som taket med ett väldigt dån störtar in, lyftes den lille gossen af starka armar ur det brinnande huset. Den lycklige fadern faller ned på sina knän och med ett hjerta svällande af tacksamhet utropar han: "Kommen, mina grannar, och tacken med mig Herren. Han har skänkt mig mina åtta barn åter. Låt nu huset fara; jag är rik nog."

Om Wesleys barndom är icke så särdeles mycket bekant. När alla prydliga och granna fraser, hvarmed många biografer sökt beskrifva denne märklige mans lefnad, blifvit undersökta och det egentliga innehållet bragt i dagen, återstå i få ord följande fakta. Wesley stod, i likhet med alla öfriga syskonen, i tacksamhetsskuld till sin moder för sin första undervisning. Hemskolan, under fru Wesleys ledning, började och slutade med sång; och skoltimmarne räknades från nio till tolf på f. m. och från två till fem på e. m. Intet af barnen började läsa före fem års ålder. Lärosystemet var utmärkt och tillämpades alltid noggrant, och det är sannolikt här vi ha att söka grunden till den ordning och planmessighet, som utmärker hela vårt kyrkliga system. En grundsats, som fru Wesley först och främst sökte tillämpa vid barnuppfostran, var ovilkorlig lydnad. Då barnet var ett år gammalt fick det göra bekantskap med riset, så snart egenviljan började visa tecken till lif, och hon förbjöd barnen alldeles att gråta högt. Häraf förstå vi orsaken, hvarför Wesley vid mognare år uppmanade föräldrar, då han predikade om barnuppfostran, att icke gifva ett barn någonting det af okynne skriker efter; ty det skulle vara att belöna skrikandet, och barnet skulle helt säkert få det infallet att skrika snart igen. En annan grundsats, som äfven strängt tillämpades, var att barnen skulle äta blott tre gånger om dagen. Att äta och dricka emellan målen var strängeligen förbjudet. Alla barnen skulle bada och gå till sängs på slaget åtta, och på inga vilkor fick någon af tjenstfolket vagga någon till sömn. Så snart ett barn kunde tala, fick det lära Herrens bön och läsa den hvarje morgon och afton. Råhet och elakhet kunde aldrig förmärkas hos dessa syskon; och i umgänget med hvarandra måste de alltid säga

broder eller syster framför egennamnet. Att tala högljudt, att springa omkring i trädgården eller på gatan, var förbjudet utan särskild tillåtelse. Vid början och slutet af hvarje dag tog hvar och en af de äldre syskonen en af de mindre och läste de psalmer eller kapitel ur bibeln, som blifvit på förhand bestämda.

I förening med sin man tyckes fru Wesley hafva uppfostrat alla sina döttrar såväl som söner, tills de senare voro gamla nog att sändas till skola i London; och aldrig har det väl funnits en klass af elever, som gjort sina lärare större heder.

Från sin tidiga barndom utmärkte sig John för ovanligt allvar och flit, och han tycktes känna sig ansvarig inför såväl sitt förnuft som samvete för alla sina handlingar. Han företog sig aldrig någonting utan att först efterfråga, om det var passande och nyttigt. Om någon t. ex. frågade honom mellan målen, om han ville ha en bit bröd eller frukt, svarade han med det mest stoiska lugn: "Tackar så mycket; jag skall tänka på saken." Lusten att resonnera om hvarje sak tycktes vara honom medfödd, och drefs stundtals så långt, att hans fader kände sig föranlåten att tillrättavisa honom derför, sägande: "Mitt barn, du tror visst du skall vinna allting genom torra resonnemang; men du skall nog få se huru litet det är i verlden, som uträttas genom kallt resonnerande." En gång sade kyrkoherden till sin fru. "Jag tror, min vän, att vår John icke skulle ens tillse naturens mest trängande behof, om han ej kunde gifva goda skäl derför."

Med detta hans logiska tänkande var parad en allvarlig gudsfruktan. Det är också ett förhållande, som saknar nästan hvarje motstycke i statskyrkan åtminstone, att fadern släppte fram honom till Herrens bord, då han var åtta år gammal; och han upplyser oss sjelf om, att han vid tio års ålder ännu ej hunnit "synda bort den Andens renhet," som han mottog i dopet.

Mellan åtta och nio år gammal, angreps han af kopporna, men denna grufliga pröfning bar han med sådant hjeltemod, att hans moder kunde efteråt skrifva till den frånvarande fa-

dern: "John har burit sina lidanden som en man, som en verklig kristen utan att klaga."

Detta är ungefär allt man med visshet vet om Wesley, under det han vistades i föräldrahemmet. Visserligen kunde man i fantasien föreställa sig, hvilka tankar och känslor kunde dväljas i hans inre, hvilka platser han företrädesvis besökte, hvilka lekar och nöjen han stundom sökte; men historien, hvars uppgifter alltid måste ega goda grunder, har ingenting att förtälja derom. Och i saknad af några vidare historiska upplysningar, nödgas vi framställa honom i den enkla, rättframma kostym, som man med full visshet kan påkläda honom.

Ännu blott ett barn, tio och ett halft år gammal, lemnade John föräldrahemmet för att i den berömda Charterhouse-skolan i London fortsätta sina studier. Denna utmärkta skola stod i ett högt anseende, och det fordrades hertigens af Buckingham välvilliga rekommendation att förskaffa John Wesley, en fattig prestson, inträde i densamma. Vid ankomsten till denna skola fann han före sig trettionio kamrater, som åtnjöto samma förmåner som han sjelf: fri undervisning och full inackordering. För en ung, oförderfvad gosse var detta ett mindre lämpligt ombyte, alldenstund han råkade ut för sällskap, som ingalunda befordrade den gudaktighet han i sina tidiga barndomsår hade ådagalagt. Många obehag måste han här utstå från sina aristokratiska kamraters sida. Han var ju både fattig och nykommen, hvarför alla trodde sig kunna behandla honom huru som helst. Han fick icke ens tillräcklig föda, alldenstund den äldre kamrat, som utdelade köttransonerna, ansåg, att unge Wesley mycket väl kunde lefva af soppa och bröd. Men långt ifrån att fälla modet studerade han med sådan flit, att han inom kort intog hedersrummet i klassen. Af stor betydelse var det äfven för hela hans efterföljande lefnad, att han dagligen tog motion i det fria. Hans fader hade nemligen gifvit honom det rådet att hvarje dag springa omkring skolgården minst tre gånger. Härigenom höll han sig ständigt vid god helsa och fördrog lättare många vedervärdigheter. Det är dessutom godt att bära oket i ungdomsåren,

och Wesley fick redan som gosse lära att lida oförrätter och underkasta sig tyranniska kamraters öfversitteri utan att sjelf blifva hvarken en krypande slaf eller grym despot. I dess ställe samlade han de yngre kamraterna omkring sig för att hjelpa dem med deras lexor eller hålla små föredrag för dem.

Men huru var det bestäldt med Wesleys andliga lif under de sex år han vistades vid denna skola? Att han var en god och välartad yngling i verldens ögon hafva vi redan sett. Men huru gick det med den personliga gudsfruktan han i det fromma föräldrahemmet hade ådagalagt? För att icke göra honom den minsta orättvisa vilja vi höra hans eget omdöme om sig sjelf: "När de yttre banden lossnade, blef jag mycket mera försumlig än förut, till och med i utförandet af mina lägre pligter; och jag gjorde mig skyldig till synder, hvilka jag kände som sådana, ehuru de icke voro skandalösa i verldens ögon. Emellertid läste jag den heliga skrift och bad mina morgon- och aftonböner. Och hvarför jag nu vågade hoppas på frälsning var, att jag 1) icke var så dålig som andra menniskor, 2) hade ännu lust för religionen, och 3) läste bibeln, gick till kyrkan och förrättade mina böner."

Förskräcklig är den fara, då ett barn lemnar ett fromt hem för att inträda i en offentlig skola. Då John Wesley inskrefs i Charterhouse-skolan var han ett helgon, men han utgick derifrån som en syndare.

Vid sexton års ålder intogs han i Kristus-kyrkan i Oxford, en af de förnämsta afdelningarne vid detta berömda lärdomssäte; och här stannade han, till dess han mottog den presterliga ordinationen 1825. Oxford är en urgammal stad och har vunnit sin största verldshistoriska betydelse på grund af sitt universitet. Hvad Lund eller Upsala varit för Sverige, är Oxford eller Cambridge för England. En rad af egendomliga minnen anknyta sig till namnet Oxford företrädesvis. I den gråa forntiden bodde till och med småfurstar här, såsom våra kungar nu pläga residera i rikets förnämsta städer. Alfred den store säges hafva grundlagt en liten skola på denna plats, hvilken efter hand utvidgat sig till en högre lärdomsanstalt.

Ett gammalt kloster fans äfven inom Oxfords murar, och i denna stund höja sig praktfulla kyrkor mot himmelen såsom ett vittnesbörd i mer än en bemärkelse. Den märklige *John Wiclef*, "reformationens morgonstjerna," förkunnade här sanningens och frälsningens budskap såsom skriften tedde sig för hans egen sökande och längtande ande.

På denna klassiska jord flöt rent och hjertevarmt martyrblod under drottning Marias erke-katolska regering. Man skall aldrig förgäta Thomas Cranmer, Hugh Latimer och Nic. Ridley, hvilka såsom biskopar för olika stift vakade öfver själarne efter Kristi sinne, men förföljdes af påfven och hans blinda anhängare, till dess att de brinnande bålen ändtligen förde trogna vittnen Elie-vägen hem.

Huru de unga Wesley-sönerna kände det i sin barm, då de först hamnade i denna lärostad, kunna vi lätt föreställa oss; i hvilket fall som helst göra vi ytterligare bekantskap med dessa studerande här. Studentlifvet plägar icke gestalta sig synnerligen exemplariskt, och "ljusets riddar-vakter" blygas alltför litet för svarta mörksens gerningar, utan tycka sådant vara mera på sin plats. Ynglingarne utså "vildhafre" på lediga stunder, föga tänkande på skörden. Lärarne kanske helighålla sin yttre karaktär bättre, men ofta framträda de som tviflets eller otrons målsmän med en förment högre eller djupare kritik. Atmosferen är derför utomordentligt smittosam, och under öfver alla under om obefästade sinnen icke rubbas och irra sig. Epworth låg ett godt stycke ifrån Oxford; de gamle hemma fatta kanske icke alldeles så klart, hvilka brytningar både John och Carl genomgå; men god läslust, hederskänsla, torftiga lefnadsvilkor, förbönens makt och enstaka ädlare exempel samt kanske äfven sedernas grufliga råhet kringgärdade våra vänner i det längsta. Carl var yngre och lättare till sinnet, ehuru aldrig lättsinnig, hvilket gör, att frestelserna nog nalkas honom först. John Benjamins beräknande natur och makalösa punktlighet i smått och stort känneteckna honom mera som en enstöring, och kamrater måste respektera honom. Efter fullbordade lärokurser kommer valet och kvalet rörande yrke eller bana —

lärarekallet eller prestembetet? Fader Wesley har haft anfall af slag; sorg och strider fälla hjelten till jorden. Huru naturligt, att han skulle önska sin älskling John, bönens och tårarnes barn i synnerhet, att upptaga herdemanteln. Universitetet och grekiskan rycka i "magistern" på sitt håll; det är ingen lätt sak att blifva viss i sinnet.

Omsider öfvertygad om att han kunde blifva till större nytta för menskligheten såsom en evangelii förkunnare än som lärare i latin och grekiska, började han med förnyad ifver studera teologien, och mer än någonsin förut längtade han att erhålla ordination. Några af de böcker, som sysselsatte hans uppmärksamhet, voro bland den tidens anderikaste och mest hjerteransakande skrifter. Som exempel kunna nämnas "Kristi efterföljelse" af Thomas A. Kempis och "Regler för ett heligt lif och en salig död" af biskop Taylor. Dessa gjorde ett djupt intryck på honom och af hela sin själ hängaf han sig åt betraktandet af detta ämne. Om Kempis och Taylor hade rätt, så hade han orätt. Såsom en redlig son, som ej blifvit förderfvad af sällskapslifvet vid universitetet, skref han i sin förlägenhet till föräldrarne och omtalade för dem sina bekymmer. Från dem erhöll han grundliga och intressanta svar. Denna brefvexling är full af goda tankar, hos såväl lärjunge som lärare; men under det den vittnar om djupt intresse för religionen i allmänhet, förråder den dock brist på kunskap och erfarenhet angående frälsning genom tron.

Efter att hafva fullständigt beredt sig för inträde i det heligaste af alla embeten, ordinerades han till diakon den 19 September 1725 af Dr. Potter, biskop i Oxford. Nu ökades hans intresse för teologiens och de klassiska författarnes studium, och snart blef han så bemärkt för lärdom, att han år 1726 blef invald som medlem af Lincoln-kollegiet, en utmärkelse, som beredde honom både anseende och fördelar, och som nödvändigt måste utöfva inflytande på det verk, för hvilket försynen beredde honom.

Följande sommar tillbragte han i Epworth och Wroote med att läsa kyrkobönerna, predika tvenne gånger hvarje söndag samt bistå sin fader med de olika göromålen i hans

församling. Denna sysselsättning var i hög grad intressant för honom, enär den ej endast beredde honom tillfälle att utöfva pastoralvård under sin erfarne faders uppsigt, utan äfven tjenade att rikta hans kunskap i teologien, i synnerhet med afseende på erfarenhet och praktik. Den 21 September återvände han till Oxford, der han snart valdes till föreläsare i grekiska, ehuru han då endast var tjugutre år gammal och ännu ej hade tagit magistergraden.

Så intressant det än skulle vara för oss att studera hans religiösa utveckling vid detta skede i hans lif, nödgas vi fortskrida med vår berättelse. Huru han skulle ordna det för sig i öfverensstämmelse med sina önskningar att få vara på en plats, der han utan afbrott kunde få befästa sin själ, var ej lätt att afgöra. Först tänkte han få plats som lärare i en skola i Yorkshire, men en annan lyckades vinna företräde och erhöll platsen. Hans fader hade tvenne församlingar, och då han ej kunde finna en passande medhjelpare, uppmanade han sonen att blifva sin assistent, och denne mottog anbudet. I Juli 1728 installerades han i prestembetet, men snart lemnade han denna plats, emedan han erhöll kallelse från universitetet att infinna sig der, och så återvände han till Oxford. Här fann han sin broder Carl i full kamp mot en våldsam otrosström, som från alla håll bröt in, hotande att draga studenterna med sig, och han förenade sig derför med brodern i hans arbete att gå omkring och göra godt. Utom fullgörandet af sin egen befattning var han lärare för en särskild afdelning af lärjungar, som blifvit satta under hans vård, och han arbetade ifrigt för deras välgång. Hans tal till universitetslärarne visar, hvad han åsyftade med sina bemödanden. "I, vördade män," sade han, "hvilka på ett särskildt sätt blifvit kallade att utbilda de ungas mottagliga själar, att befria dem från okunnighetens och villfarelsens mörker och uppfostra dem att blifva visa till salighet, ären I uppfylde med den helige Ande och med alla de Andens frukter, som edert ansvarsfulla embete så ovilkorligt fordrar? Är edert hjerta helt med Gud och fullt af kärlek och nit att upprätta hans rike på jorden? Påminnen I dem, som äro under eder vård, att det enda för-

nuftiga syftemålet med alla våra studier är att lära känna, älska och tjena den ende sanne Guden och Jesus Kristus, som han har sändt? Inpräglen I hos dem dag för dag den läran, att 'kärleken aldrig upphör,' då deremot 'talandet med tungor skall taga slut' och den filosofiska 'kunskapen skall försvinna,' och att utan kärlek all lärdom är en glänsande okunnighet, en prålande dårskap, en plåga för själen? Har allt hvad I lären en verklig hänsyftning på att framkalla kärlek till Gud och till alla menniskor? Hafven I blicken riktad på detta mål vid allt hvad I föreskrifven, rörande innehållet af samt sättet och måttet för lärjungarnes studier, och är det eder önskan och ansträngning, att alla dessa unga stridsmän, hvarhelst de än må få sin verkningskrets, må vara brinnande och skinande ljus, som pryda Kristi evangelium i alla stycken? Och låten mig vidare fråga: Använden I alla edra krafter i detta omätliga verk, I hafven åtagit eder? Arbeten I i detta verk efter all eder förmåga? Ansträngen I alla edra själsförmögenheter? Bruken I hvarje gåfva, som Gud har förlänat eder och det till det yttersta af eder förmåga?"

På hvad sätt Wesley kom så långt i uppoffring och hängifvenhet, låter han oss förstå genom att omtala de tre andliga skrifter, som han grundligt studerade åren 1725 och 1726. Då han vid läsningen af biskop *Taylors* bok om ett heligt lif och en salig död, kom till kapitlet, som handlar om afsigtens renhet, fattade han beslut att egna hela sitt lif med alla tankar, ord och handlingar, åt Gud. Vid läsningen af "*Kristi efterföljelse*" såg han, att det skulle icke alls gagna att gifva hela lifvet åt Guds tjenst, med mindre han gaf hela hjertat. *Laws* böcker om "Kristlig fullkomlighet" och "Allvarlig kallelse" öfvertygade honom mer än någonsin, huru omöjligt det är att vara en half kristen, hvarför han nu beslöt gifva sig åt Gud med hela sin ande, själ och kropp. År 1729 började han studera bibeln såsom den enda bok, som innehåller ofelbar sanning. Nu började han klarare än någonsin se den ovilkorliga nödvändigheten att hafva det sinne, som var i Kristus, och vandra som han vandrade; icke blott att hafva en del af detta sinne, utan hela det sinne som var i Jesus; icke

att vandra blott i så många afseenden med Kristus eller i de flesta, utan i allt. Detta var det ljus, hvari han redan på den tiden betraktade sann kristendom, nämligen såsom ett fullkomligt efterföljande af Kristus, en fullkomlig inre och yttre likhet med vår mästare.*)

Efter att nu hafva följt John Wesley till en afgörande vändpunkt i hans lif, torde det vara på sin plats att egna hans spirituelle broder några minuters uppmärksamhet. *Carl Wesley* föddes den 18 december 1708, mer än fem år senare än hans broder John. Äfven han skickades tidigt till Westminsterskolan, der han fick sin broder Samuel till lärare. Aderton år gammal vinner han inträde i Kristuskyrkan i Oxford. Då han ankom till universitetet var han en gladlynt ung man, full af helsa och lefnadslust, hvilka egenskaper kännetecknade honom under hela hans lif. Hans äldre broder anmärkte också om honom, att han hade mera geni än nåd och satte större värde på nöjen än på fromhet. Påverkad af den kristliga anden i föräldrahemmet, var han dock öfvertygad om behofvet af frid med Gud, och moderns sista ord: "Besluta dig för att göra religionen till din lifsuppgift; den är det enda nödvändiga," gaf ständigt eko i hans bröst. Läsningen af Kempis jemte andra skrifter förde honom in på sjelfförsakelsens och sjelfpröfningens väg, på hvilken han hoppades vinna sitt mål. För att kunna så mycket ifrigare bedrifva sina studier och erhålla någon uppmuntran i sina religiösa öfningar, förenade han sig med ett par eller tre vänner, som voro lika sinnade. Nu började Carl hvarje vecka mottaga sakramentet i sällskap med de omnämde kamraterna, och vinnlade sig om fromhet och kristlig vandel. Då John vid denna tid (1729) återvände från Epworth, förenade han sig genast med sin broder och dennes vänner. De fattade enhälligt beslut att komma tillsamman om söndagsaftnarne och läsa teologi. Följande sommar började de besöka fångar samt sjuka och fattiga i staden. Småningom fingo deras möten en mera djupt andlig prägel. Till deras andaktsöfningar hörde äfven ett grundligt studium af nya testamentet på grekiska

*) Se Porter's History of Methodism. Kap. I.

jemte innerliga och förtroliga samtal om Guds djupheter. Hvarje onsdag och fredag fastade de, och en gång i veckan firade de Herrans nattvard. Och allt detta betraktade de såsom medel för andlig tillväxt. De vora femton till antalet, och Wesley har anmärkt, att de alla voro af ett hjerta och en själ. Några bland de mest betydande medlemmarne i denna förening voro, förutom bröderna Wesley, Robert Kirkham, William Morgan, Ben. Ingham, James Hervey och framför alla den sedermera så ryktbare George Whitefield.

Det är ju tydligt, att ett sådant lefnadssätt icke kunde undgå att ådraga sig allmän uppmärksamhet, i all synnerhet som lefvande kristendom var nästan okänd i samhället, att den knappast fans mer än till formen, och ej ens af detta slag fans så mycket som den borgerliga lagen och universitetets stadgar fordrade. Hvar och en afgaf sitt omdöme om de unge männen; somliga talade föraktligt om dem, andra väl. En mängd smädenamn uppdiktades, såsom "den heliga klubben," "bibelmalar," "svärmare," "vidskepliga dårar" o. s. v En skämtsam student, som var mera qvick och mindre rå än de öfriga, kallade dem metodister; och "eftersom namnet var nytt och betecknande," sade Wesley, "vann det genast popularitet, och från den tiden har det varit ett kännetecken på alla dem, som varit förbundne med denna rörelse." Namnet var ingalunda nytt, ty redan under kejsar Neros tid fans det en skola af läkare, som kallades metodister på grund deraf, att de botade nästan alla sjukdomar efter en särskild *metod* i diet och kroppsrörelse. Äfven i England måste det hafva funnits någon rörelse med detta namn, om man får döma efter ett par smärre arbeten, som utkommo under sextonhundratalet. Nog af, uppfinnaren af smädenamnet har genom detsamma förevigat de unga män, som han egentligen ville tillintetgöra. Ynglingarne förargades ej heller deröfver, då de märkte att deras nya namn noga uttryckte, hvad de ville vara i lif och gudaktighet. Derför buro de det med glädje, såsom ock deras efterföljare gjort, och det med en önskan att icke vanhedra det med den minsta afvikelse från sina regler.

Sedan våra unga metodister *läst* den heliga skrift och

noga *granskat* dess innehåll, börja de i lifvet *omsätta* de gudomliga sanningarne. Somliga talade med sina gudlösa kamrater om lifvets vigtigaste angelägenheter; somliga besökte skolorna för att der utså ädel säd; andra åtogo sig att hjelpa fattiga familjer; andra gingo dagligen till ett par af stadens fängelser för att bedja och läsa med fångarne. Då någon ny fånge hade inspärrats, fick han genomgå ett grundligt förhör, om han hyste hat mot rättstjenarne, om han ångrade sina synder, om han bad och plägade begå Herrens nattvard. Så långt deras små tillgångar medgåfvo, köpte de böcker, mediciner och andra .nödvändighetsvaror. Om någon var häktad för sin oförmåga att betala smärre skulder, insamlades penningar för att köpa honom fri.

Men i all denna välgörenhet och praktiska kristendom kunde verlden icke se någonting annat än en förunderlig dårskap, som borde på allt sätt förföljas. Och likväl hade icke desse unge män rubbat ett jota i statskyrkans teologi, utan ville endast söka lefva efter densamma. Kampen var het, men de unge männen segrade. "Vår religion är den gamla kärleken till Gud och nästan, kyrkans ursprungliga religion, som en Klemens af Rom, en Ignatius, en Polykarpus, en Tertullianus, en Origenes och andra förkunnade" — detta är Wesleys egen förklaring. Men det är detta den fiendtliga verlden ej tål. Eller hvi brändes en Latimer och Ridley i Oxford, Hamilton och Vishardt i Skottland, Huss och Hieronymus i Tyskland, Savonarola och andra i Italien? Hvarför förföljdes lollarderna, som dock sjöngo sin sång så sakta, hvarför hafva valdenserna ej fått frid i sina dalar, hvarför de tio stora förföljelserna under Roms spira, och hvarför apostlarnes så våldsamma död? Icke egentligen för lärans skull, utan fasthellre för det kristliga lifvets dom öfver verldsväsende och synd.

Det är emellertid i den heta bataljen, som soldatens mod pröfvas, och våra metodister behöfde i sanning en karaktär af stål samt kraft från ofvan dag för dag. De fingo gå åstad gråtande och utså ädel säd, men skörden blef ock desto härligare. Många själar erhöllo välsignelse genom deras arbete,

och under pröfningarne blefvo de sjelfva öfvade och härdade för utförande af ännu större företag i kommande tider. Så länge Wesley var den ledande själen i sällskapet gick allting väl; men hans frånvaro från Oxford, om än blott för några veckor, hade svåra följder med sig, alldeles som Luthers frånvaro från Wittenberg hade obehagliga följder under den tyska reformationen. Wesley insåg äfven, att hans närvaro var nödvändig, till dess verket vunnit behörig stadga; derför förhindrade pligtkänslan honom att åtaga sig den ålderstigne faderns befattning i Epworth, på det Guds verk i Oxford icke skulle lida men.

Det dröjde dock icke så länge, innan "den heliga klubben" i Oxford upplöstes: blomkronan faller bort, på det frukten må få tillfälle att utvecklas. I Epworth hade den gamle patriarken aflidit den 25 april 1735, förmanande sina söner att vara ståndaktiga i Herrens tjenst. Han åstundade, att John skulle blifva hans efterträdare; men Gud hade för honom ett annat värf i beredskap. Vid denna tid intresserade man sig i England mycket för koloniseringen af Georgien i Norra Amerika, dit general Oglethorpe just stod i begrepp att resa i sällskap med en del emigranter. Då Oglethorpe blef presenterad för Wesley, inbjöd han denne att följa sällskapet såsom missionär. Han begärde tid att taga frågan i öfvervägande och rådgjorde med flera af sina vänner derom. Derpå reste han hem till sin moder — andra säga, att han skref — för att erhålla hennes råd, och hon svarade med dessa minnesvärda ord: "Hade jag än tjugu söner, skulle det glädja mig, om de alla vore i den verksamheten, äfven om jag aldrig mer skulle träffa dem." Efter att hafva samrådt med sin broder Carl, som förklarade sig villig att göra honom sällskap, anträddes resan i midten af oktober 1735.

Ombord på samma fartyg fann Wesley tjugusex tyskar, alla medlemmar af brödraförsamlingen. Han lade snart nog märke till deras stora allvar och kristliga uppförande; han såg, huru de fullgjorde för de andra passagerarne sådana tjenster, som ingen af engelsmännen ville åtaga sig, och för dessa handräckningar hvarken begärde eller mottogo de någon lön.

Bevekelsegrunden dertill förklarade de sålunda: "Detta är nyttigt för våra högmodiga hjertan, och vår kärleksfulle Frälsare har gjort mer för oss." Vidare fick han se, hurusom ingen enda af tyskarne visade någon fruktan, när stormen rasade som värst, ty då sjöngo de sina sånger och bådo till Gud. För dessa fattiga emigranter fick Wesley så stort intresse, att han beslöt sig lära deras språk för att kunna samtala med dem. Detta beslut ledde till ett mycket vigtigt resultat. Wesley och de andra lärde Oxfordsherrarne, hvilka utgingo till Georgien som missionärer, kommo nu underfund med, att de ej sjelfva voro omvända.

Framkomne till Georgien, började de genast sitt missionsarbete; men att detta ej var så lätt, som de tilläfventyrs föreställt sig, fingo de snart erfara. Indianerna voro skygga och fiendtligt sinnade mot de främmande inkräktarne, hvadan de vände sitt nit till de ohyfsade kolonisterna i Savannah och Fredricia. Men icke ens här funno deras läror en tacksam jordmån. Kolonisterna blefvo uppretade mot missionärerna och började offentligt förfölja dem. Ej heller var det så underligt, då dessa missionärer hade föga mera att bjuda på än högkyrkans stela formalism. De påyrkade strängeligen, att alla hennes regler skulle troget efterlefvas och vägrade till och med att begrafva dem, som ej voro döpta enligt kyrkans ritual. Carl återvände till England 1736 såsom sändebud från guvernören, och följande år anträdde äfven John återfärden i den fulla öfvertygelsen, att hans missionsresa var förfelad. Dock, förfelad var hon icke. Ty det var just under dessa tvenne år, som sanningen uppenbarades för denne ihärdige och redlige sanningssökare. Hvad icke mensklig visdom eller kyrkans auktoriteter kunnat uppdaga för honom, det skulle Gud på ett mycket enklare sätt visa. Det ädla utsäde, som de tyska medpassagerarne alldeles omedvetet utsått, hade fallit i god jord och höll just nu på att utveckla sig till en skön planta. Han hade fått syn derpå, att goda gerningar, lidanden och den egna rättfärdigheten icke äro mägtiga att försona menniskan med Gud. Han insåg nu, att hvad han saknade var den enkla, saliggörande tron på Kristus Jesus.

Hemkommen till London använde han alla medel, som stodo honom till buds, för att undfå den nåd han så ifrigt eftersträfvade.

Den 1 februari 1738 ankom han till sitt fädernesland i den lilla hamnstaden Deal, och utan att unna sig en enda dags hvila, började han genast läsa kyrkoböner och bibeln för några få personer, som kallades kristna, men hvilka voro betydligt råare än de vildaste indianer han någonsin påträffat. Den 3 på aftonen anlände han till London samt aflade genast besök hos Oglethorpe, förklarande hvarför han så plötsligt hade lemnat kolonien. Följande söndag återtog han sin reguliera predikareverksamhet, hvilken han icke nedlade — utom i de fall då sjukdom lade beslag på honom — förr än femtiotre år senare. Den 7 i samma månad sammanträffade Wesley med den man, som skulle få visa de lagträlande metodisterna, att det finnes en härligare väg. Hans namn var Peter Böhler. Född år 1712 i den tyska staden Frankfurt, förenade han sig vid sexton års ålder med den nybildade brödraförsamlingen, samt utsändes, efter att hafva ordinerats af brödraförsamlingens grundläggare, grefve Zinzendorf, såsom missionär till Georgien. Det var på genomresa i London han sammanträffade med bröderna Wesley och deras vänner. Dessa började fråga honom om hans uppfattning af frälsningsläran, och med glädje lyssnade de till den fromme mannens enkla och hjertliga förklaring. Wesley kunde ej förstå, huru frälsningens väg kunde vara så enkel, samt att den som endast och allenast tror på Herren Kristus har det eviga lifvet, hvarför han framstälde många pröfvande frågor. "Min broder, min broder," sade Böhler, "den der filosofien måste du göra dig af med;" och han blef af med den. Under dessa omständigheter trodde han, att han borde upphöra att predika, till dess han i erfarenheten funnit det han ansåg vara nödvändigt, och derom frågade han sin vän Böhler, som svarade: "Ingalunda; predika tron, till dess du får den, och predika sedan, emedan du har den." Med hela sin varelse hängaf han sig åt verket. Han arbetade, vakade och bad, gråtande, så att hans vänner blefvo oroliga och många, som borde veta bättre, gjorde ho-

nom förebråelser, för att han predikade hvad han trodde vara sanning. Hans broder gjorde motstånd för en tid. Då han vid ett tillfälle låg sjuk (den 21 maj) fick han mottaga ett besök af Böhler och några andra vänner, hvilka sjöngo för honom en sång. Sedan dessa hade aflägsnat sig vände han sig till Gud i bönen samt läste flera löftesrika skriftställen, och han kunde till sin outsägliga tröst mottaga den frid i Gud, som han så ifrigt hade sökt.

John Wesley var ännu en sökande. Hans hjerta var beklämdt. Den egna berömmelsen var utelyckt. Han kände, att hans gerningar, hans rättfärdighet och hans böner egde ingen frälsande kraft. På aftonen den 24 maj gick han mycket otillfredsstäld till ett möte vid Aldersgate-gatan, der en person läste ur Luthers företal till romarebrefvet. Under det han läste beskrifningen om den förändring, som Gud verkar i hjertat genom tron på Kristus, berättar Wesley sjelf, "kände jag mitt hjerta underbart uppvärmdt. Jag kände, att jag förtröstade på Kristus och på Kristus allena till frälsning, och en förvissning vardt mig gifven, att han hade tagit bort mina, just mina synder och frälsat mig från syndens och dödens lag."

Detta var således det mål, till hvilket Herren hade dragit honom under de flydda åren, och det var den upplysning han måste undfå för att blifva förberedd för sin höga kallelse. Under tio år hade han trott på Kristus, men hade aldrig trott som nu. Han hade varit ängsligt from, men han var nu i besittning af den segerkraft öfver synden, som han förut saknade. Han hade sökt lefva i enlighet med religionslärans heliga bud; men nu fick han erfara dess välsignade förmåner. Om sitt tillstånd vid denna tid säger han i en predikan, som hölls ett halft sekel efter hans omvändelse, att han såsom Guds *tjenare* var *barn* åt den högste och *trygg;* men nu *visste* han det och var *lycklig* såväl som *trygg*. Glädjens solljus hade inträngt i hans själ och förvandlat denne stränge asket till ett lyckligt helgon.

För att befästa sitt nya troslif och närmare studera den verksamhet, som brödraförsamlingen bedref i Tyskland, före-

George Whitefield

tog Wesley i sällskap med sex eller sju andra en resa till Marienbrunn och Herrnhut. På den förra platsen gjorde han bekantskap med grefve Zinzendorf, som var den ledande själen bland dessa kristna. Under flera samtal med denne allvarlige, men excentriske man fick Wesley en allt klarare insigt i de kardinalläror metodismen än i dag förkunnar. Efter hemkomsten till London synes Wesley hafva samarbetat med den lilla der verkande brödraförsamlingen, för en kortare tid åtminstone, samt predikade med stor frimodighet i de kyrkor, som höllos öppna för honom. Med hvad resultat skola vi se i nästa kapitel.

En redogörelse för metodismens uppkomst i Oxford skulle vara betänkligt bristfällig, om den ej hade något att säga om den unge man, som med trygghet kan kallas metodismens Apollo eller fursten bland predikanter. Vi ha redan anfört, att Georg Whitefield var en af de första som förenade sig med "den heliga klubben." Son till en krögare och född i Gloucester, ankom han vid aderton års ålder till Oxford, der han blef ett slags betjent åt andra studenter, hvarigenom han erhöll så stor förtjenst, att det blef honom möjligt uppehålla sig vid högskolan. Han följde med stor nyfikenhet metodisternas rörelser och önskade göra deras närmare bekantskap. Men huru skulle det tillgå, då han ju endast var en simpel uppassare? Ett tillfälle yppade sig emellertid snart. En fattig qvinna vid arbetshuset försökte skära halsen af sig, och Whitefield sände bud till Carl Wesley att komma och tala med qvinnan. Följande dag blef Whitefield inbjuden att frukostera i sällskap med bröderna Wesley samt presenterades för de öfriga metodisterna, hvarefter han undertecknade deras regler. Då bröderna Wesley lemnade Oxford, blef han ledare för "den heliga klubben." Grundligt väckt, började han späka sin lekamen med dålig föda och dessutom flera dagars fasta, hvarför han ådrog sig sjukdom till kroppen och förföljelse från sina kamraters sida. Men efter sju veckors tid var det honom möjligt att omfatta Kristus med en lefvande tro, hvarefter han blef utan gensägelse den lyckligaste medlemmen af brödraskapet i Oxford. År 1736 blef

han ordinerad, sedan han året förut blifvit sant och klart omvänd. Vid tjuguett års ålder höll han sin första predikan i fädernestaden Gloucester, då stora skaror kommo tillstädes. Ordet åtföljdes med efterföljande tecken. Klagomål framburos till biskopen, att femton personer blifvit vansinniga genom Whitefields predikan; men den värdige prelaten uttryckte blott den förhoppningen, att galenskapen icke måtte gå öfver till nästa söndag. Gosspredikanten, som Whitefield äfven kallades, begaf sig sedan till London, hvarest han predikade med utomordentlig framgång. Men snart kommo bref från Wesley, som bad om hans hjelp för arbetet i Georgien. Whitefields hjerta brann af missionsnit, och då Wesley landsteg i England, var den förstnämde redan på väg till den nya verlden. Ombord predikade han för besättningen, hvaraf flera blefvo omvända. Fullkomligt medveten om sin egen frälsning och fri från det högkyrkliga bigotteri, hvarmed Wesley var bekajad, rönte han bland kolonisterna betydligt större framgång och fick föra många själar till Kristus. Efter att hafva uppgjort planen till ett barnhem i Georgien återvände han till fosterjorden redan i september 1738. I augusti följande år finna vi honom åter i Amerika. Hans resa från Maine till Georgien var bokstafligen ett triumftåg, så mägtigt var hans inflytande öfver de väldiga skarorna.

Då han predikade i New York en dag, sökte han beskrifva ett skeppsbrott, hvilken skildring medförde så dråpligt resultat, att flera sjömän blefvo alldeles förskräckta och ropade med full hals: "Ut med storbåten." Han tillbragte återstoden af sitt lif med att predika i England och Amerika, och alltid med storartad framgång. I Newburyport, Massachusetts, gick han från jorden till härligheten år 1770. Han var en underbar predikant, men saknade förmåga att leda och styra. Men fastän hans arbete i Amerika icke erhöll den nödiga organisation, som skulle lemnat ett varaktigare resultat, så hade han likväl brutit den hårda marken för kommande metodist-predikanter.

Vi ha redan haft tillfälle att omtala Carl Wesley såsom den förste metodist i verlden; nu återstår det att omnämna,

hvad han varit för denna kyrka som siare och skald. Såsom poetisk skriftställare har hans verksamhet varit fenomenal. Salomo skref ett tusenfem sånger, men Carl Wesley författade ej mindre än sju tusen. Någon har sagt: "Det var Carl Wesley, som sjöng metodismens läror in i åhörarnes hjertan; och hans omskrifningar af de evangeliska sanningarna äro sådana, att han i vidsträcktare mening haft verlden till sin socken än hans organiserande broder John." Sådana hymner som "O, gif mig tusen tungors ljud," "Lyssna, hör änglasången" och framför andra "Jesus, du som älskar mig" skola sjungas med hänförelse, så länge verlden eger bestånd. Dr. Isak Watts, en annan engelsk psalmsångare, sade om Wesleys poem "Den kämpande Jakob", att det stycket ensamt egde lika stort värde som all den poesi han sjelf hade skrifvit. En framstående predikant af en annan kyrka har sagt, att han hellre ville vara författare af sången "Jesus, du som älskar mig" än ega det största anseende någon jordisk furste haft.

ANDRA KAPITLET.

Metodismens första framgångar.

Det andliga tillståndet i England. — De första resepredikanterna. — Tvenne bönehus anskaffas. — Lekmanna-predikanter. — Irland, Skotland och Wales. — John Fletcher. — Större segrar — Bröderna Wesleys död.

DEN tid, under hvilken den metodistiska rörelsen uppstod i England, var en i många afseenden märklig period i detta lands såväl politiska, literära som kyrkliga historia. Knappast har väl någon tidrymd kunnat uppvisa en sådan samling af jättesnillen inom snart sagdt alla områden. På det politiska märka vi Walpole, Bolingbroke, Granville och Chesterfield. Inom högkyrkan verkade Atterbury, Gibson, Butler, Secker, Warburton och andra. Ibland dissenterna finna vi Calamy, Isak Watts, Lardner, Doddrige. Såsom vetenskapsmän utmärkte sig Halley, som utforskade himlarne, och Sir Sloane, som studerade växter och blommor. Sanderson, från barndomen blind, höll lärda föredrag om ljuset, och Händel komponerade nu sina odödliga oratorier. Tindal utsände sina lärda skrifter, och Daniel De Foe — Robinson Crusoes författare — lefde ännu. Jonathan Swift hade just nu börjat sin roll som en kyrkans pajas. Pope njöt i fulla drag frukterna af sitt fulländade konstnärskap, likaså Thomson, och Samuel Johnson beredde sig för att blifva den klarast

lysande stjernan på den moderna vitterhetens himmel. Men olyckligtvis är icke storhet detsamma som godhet. "Aldrig," fortsätter en senare författare, "har öfver det kristna England ett århundrade uppgått, så utblottadt på andligt lif och kristen tro som det, hvilket började med drottning Annas regering och hvilket nådde sin middagshöjd under andre Georg. Det kunde icke blicka tillbaka på någon tid af synnerlig helsa, ej heller lofvade framtiden något bättre. Puritanerna voro döda och metodisterna icke födda. Bolingbroke representerade sin tid. såsom tänkare, Addison som sedelärare, Pope som skald och Atterbury som predikant. Verlden hade det dystra, missmodiga utseende, som plägar följa efter vilda utsväfningar, och de utslitna qvickheter, hvarmed Charles och Rochester hade roat sin samtid, lågo nu spridda omkring såsom raketstickor och afbrända fyrverkeripjeser efter en festlig qväll, utan att kunna framkalla hos publiken annat än gäspningar. Skämtets och lättsinnets tid var förbi, men trons och allvarets hade ännu ej kommit."

Må ingen föreställa sig heller, att dylika skildringar äro foster af en öfverretad fantasi. Biskopar äro, eller borde åtminstone vara, lugnt seende och talande personer. En af högkyrkans främste prestmän gifver öfver den tid vi nu beskrifva i en predikan följande drastiska skildring: "Herrens dag är nu djefvulens torgdag. Mera liderlighet, mera dryckenskap, flera slagsmål och mord, mera synd föröfvas på denna dag än på veckans alla andra dagar. Dryckenskapslasten är denna stora stads värsta epidemiska sjukdom. Flera menniskor dö af lungsot, febrar, vattensot, kolik, slag och hjertlidande, som de ådragit sig genom dryckenskap, än af alla andra sjukdomar, som uppkomma af andra orsaker. Synden har så tagit öfverhanden, att man vågar försvara osedliga handlingar, ja tillåter sig lefva osedligt af princip. Oanständiga, liderliga och gudlösa skrifter få en så strykande åtgång, att deras förläggare blifva förmögna. Hvarje slags synd har funnit författare, som skrifva böcker till dess försvar, samt bokhandlare och kolportörer att sprida desamma. Att dessa påståenden icke äro gripna ur luften, kan hvem som helst öf-

vertyga sig om genom att kasta en blick i landets brottmålsstatistik. Den moraliska förruttnelsen hade angripit alla samhällslager. Hofvet och de högre klasserna fortsatte det sedeslösa sällskapslif, som Karl II hade infört. Statsmännen logo vid tanken på gudsfruktan och föregingo med skamliga exempel. På teatrarna, som freqventerades mycket mer än kyrkorna, spelades vanligen de slippriga ste pjeser. Extravagans hörde till ordningen för dagen. Knappast någon familj lefde efter sina tillgångar. Det stora hufvudändamålet för tillvaron tycktes för de flesta vara att äta, dricka och kläda sig bättre än sina grannar. Borgare och affärsmän, hvilkas förfäder skulle nära nog svimmat vid åsynen af ett praktfullt förmak, voro nu de förnämsta deltagarne i spektakler och maskerader; och t. o. m. kryddkrämarne började bära långa peruker, svärd, knäbyxor och jagtmössa. Familjer, som knappast kunde betala sina räkningar från slagtaren, uppträdde i det offentliga lifvet med den mest oförskämda pomp. London svärmade af misslyckade existenser, som försökte bevara skenet af storhet genom den magra inkomsten af godtköpspoesi och dryckesvisor. I sjelfva verket voro alla samhällsklasser angripna af smittan. Men kyrkan borde väl utgöra någon motvigt mot det öfverhandtagande onda? Tillståndet inom henne var allt annat än hoppgifvande. Blackstone lyssnade till hvarje mera betydande prestman i London och sade, att han "icke hört en enda predikan, som innehölle mera kristendom än Ciceros skrifter; samt att det vore omöjligt att afgöra, att döma efter hvad han hört, om predikanten var en anhängare af Confucius, Muhammed eller Kristus." Toplady, som författat sången "Klippa, du som brast för mig," sade, att en omvänd prest i statskyrkan var ett lika sällsynt fenomen som en komet. Domprosten i Dublin fick en dag predika för endast en person — kyrkväktaren, och innehållet af hans tal kan sammanfattas i orden: "Var en bra karl, John, och en god tory"*) Southey säger: "Det har aldrig funnits en tid, då det såväl inom som utom kyrkan varit större brist på religiös känsla, än då Wesley blåste i

*) Ett politiskt parti i England.

trumpeten och väckte på dem som sofvo.'' Hvilken bedröflig tafla är icke detta! Men Gud står i begrepp att rädda sin kyrka. Ännu funnos några, som ej böjt knä för Baal, och från det oansenliga Epworth, der en from Susanna vaktar den heliga elden, kommer det adertonde århundradets Elias.

Då Wesley hemkom från Tyskland, fann han sin broder och Whitefield i full verksamhet, och med dessa förenade han sig snart nog. Och nu började det egentliga motståndet. Såsom ordinerade prester egde de naturligtvis tillträde till kyrkans predikstolar, och många kyrkor stodo öppna för dem i London, men så snart presterna fingo höra deras kraftiga och väckande predikningar, blefvo de rädda, att folket skulle vakna ur sin djupa slummer och börja se sitt grufliga förfall, hvarför de flesta kyrkor också stängdes för ''revivalisterna.'' Derför predikade de nu hvar helst Gud i sin försyn beredde tillfälle för dem. Tilläggas bör emellertid, att icke alla prester voro fiender till sann och lefvande kristendom. Wesley säger sjelf i bref till en vän, att han kände tio prester i London, hvilka bygga på den rätta grunden: ''Jesu Kristi, Guds sons, blod renar från all synd.'' En af dessa var den bekante John Fletcher. Kyrkorna voro emellertid stängda. Och hvad var att göra? Hvar skulle de predika? Whitefield löste gåtan: han erinrade sig, att när Kristus och hans apostlar blefvo uteslutna från templet och synagogorna, valde de till predikolokal Herrens egen stora domkyrka, som har det obegränsade azurblå till tak och den friska grönskan till golfmatta. Derför gick han ut på fälten och landsvägarne, hvarigenom flera tusen sattes i stånd att höra evangelium, hvilka icke skulle hafva gått i kyrkorna, äfven om dessa hade varit öppna. Whitefield, som sålunda egde mod att bryta isen, höll sitt första friluftsmöte i närheten af Bristol inför en stor folksamling. John Wesley, hvilken alltid måste tänka flera gånger, innan han bröt med gamla, inrotade fördomar, drog sig i början för en sådan ytterlighet; men då han såg, att detta var det enda sättet att kunna nå massorna, ansåg han äfven den metoden vara en anvisning från ofvan, och slutligen sällade sig Carl till de begge fältpredikanterna. De tider, som nu följde,

torde väl hafva varit de mest välsignelserika verlden någonsin skådat, sedan kristendomens läror först började förkunnas i det lilla Palestina. De försummade massorna sågo, att det var detta slags religion, som skulle rädda dem ur syndens nöd, hvarför de med glädje lupo till för att höra goda tidningar. Ryktet härom spred sig med vindens hastighet vida omkring, och evangelisterna mottogo kallelser från när och fjerran: "Kom hit öfver och hjelp oss!" Med evangelii brinnande fackla och med hänförelsens naturliga vältalighet på sina läppar foro de från stad till stad, öfverallt dragande stora skaror till sig. Och Gud visade uppenbarligen, att detta verk behagade honom; ty "många, som hade föraktat alla både menskliga och gudomliga lagar och lefvat utan Gud i verlden, föllo ned på sina knän och bekände inför Gud, att en profet blifvit sänd ibland dem. Böner och tårar öfverröstade hans tal, och många utropade i sin själs djupa bedröfvelse: Hvad skall jag göra, att jag må varda frälst? Några af dessa blefvo snart uppfylda med all fröjd och frid i tron, och de vittnade med en helig, kristlig och oklanderlig vandel, att det var Gud som hade verkat detta. Hädelser förvandlades i lofsånger, och röster af glädje och fröjd hördes, der förut ondska och elände hade regerat." Året 1739 ingick, medan metodisterna höllo en underbar vaknatt å en sal vid Fetter Lane i London. Whitefield säger: "Det var i sanning en äkta pingsthögtid." Nu var det ögonskenligt, att någonting måste göras för att taga vara på de tusentals själar, som blifvit omvända, och en förening bildades. Efter mönstret af den i London stiftade, bildades en annan i Bristol. Men ännu hade de ingen lokal, som var tillräckligt stor att kunna rymma dem. Denna olägenhet framkallade tanken på att bygga ett hus, i hvilket alla de kunde samlas, som önskade höra Guds ord samt närvara vid föreningens öfriga möten. Grundstenen till det första metodistbönehus i verlden lades alltså lördagen den 12 maj 1739. Mot slutet af samma år inbjöds Wesley att predika i London i ett gammalt, kronan tillhörigt, kanongjuteri, och detta hus blef, sedan Wesley inköpt detsamma, metodismens vagga i den stora verldsstaden. Bönehuset var groft

FOUNDRY CHAPEL, MOORFIELDS, LONDON.

och otympligt och församlingen fattig; men gudstjensten var enkel, skriftenlig och tilltalande. Ingen förundre sig heller deröfver, att en sådan prest, som blifvit för sin menniskokärlek utdrifven från statskyrkans konstnärligt uthuggna predikstolar och nu nöjde sig med en talarestol af ohyflade bräder, blef öfvermåttan populär och inflytelserik.

Icke desto mindre ämnade Wesley hålla fast vid statskyrkans såväl bekännelse som kyrkoordning samt uppmanade sina nyomvända att aldrig skilja sig från denna, utan der söka den andliga vård, hvaraf de stodo i behof. Men det fiendtliga presterskapet bekymrade sig föga om sina återförda barn. I de flesta fall uppförde de sig snarare som ulfvar emot dem än herdar. De hånade deras religion och uteslöto dem från Herrens bord, och i verkligheten hindrade de deras frälsning. Häraf blef följden, att många återvände till verlden samt äfven lemnade sig åt syndens tjenst. Frågan uppstod då, hvar man skulle finna botemedel mot detta onda. Hvarje förening behöfde en pastor, men dessa voro få, och de som funnos måste resa omkring öfver hela landet. Intet annat medel kunde då upptänkas än att inom hvarje församling utse en man af allvarlig gudsfruktan och sundt omdöme i andliga ting samt anmoda honom att samla medlemmarne och styrka dem genom läsning, samtal och bön. Det var ingen lätt sak att finna rätte mannen, i all synnerhet om den alltid nogräknade och skarpsynte Wesley skulle tillsätta honom. Nöden har emellertid ingen lag, och ledare blefvo tillsatta att vaka öfver föreningarnes andliga lif under de ordinerade herdarnes frånvaro. De erhöllo likväl icke rättighet att predika.

Författaren af denna anspråkslösa historik har hittills icke funnit några svårigheter i att finna fullkomlig öfverensstämmelse i de många arbeten han rådfrågat; men då han nu står i begrepp att omtala, hvem äran tillkommer att hafva varit metodismens förste lekmannapredikant, blifva uppgifterna motsägande. De flesta säga, att då Wesley lemnade London, uppmanade han en ung man, vid namn Maxfield, att leda mötena på de vanliga tiderna. Denne mans nit och gåfvor drogo många till hans möten. Han förleddes, uppmuntrad af folkets

längtan att höra Guds ord, att taga ett steg, som ej öfverensstämde med den tidens begrepp om kyrklig ordning: han började predika. Försöket i den riktningen kröntes med stor framgång, i det att många syndare blefvo grundligt väckta och förda till sanningens kunskap. När en icke prestvigd fick vara medel dertill, kallades det för oordning; och Wesley ilade till London för att taga den unge mannen i upptuktelse, han hade ju alldeles glömt sina instruktioner. Till all lycka lefde ännu Wesleys moder, och hennes råd voro lika goda nu som alltid. Hon bad sin vid detta tillfälle upprörde son fara varliga fram; ty "Maxfield är lika visst kallad att predika som du. Betrakta frukterna af hans predikan och hör sjelf." Detta råd lydde Wesley, och han fann sig nödsakad att bekänna: "Han är Herren; han göre hvad honom godt synes." Och dermed fick en föråldrad medeltidsfördom gifva vika.

Så lyder de flesta historieskrifvares — och metodismen har haft den lyckan att ega många och goda sådana — uppgifter om den förste lokalpredikanten, och vi skulle utan invändning mottaga dem som autentiska, för så vidt icke Rev L. Tyerman, som skildrat Wesleys lif och samtid efter de allra noggrannaste undersökningar, tydligt ådagalagt, att Maxfield icke var den förste lokalpredikanten. Och som Tyermans enda vittnesbörd, enligt författarens mening, väger lika mycket som alla de öfrigas tillsamman, har han ej vågat att alldeles förbigå detsamma. Enligt honom skulle Maxfield ej blifvit omvänd förr än i maj 1739; och likväl finna vi, att i juni samma år en omvänd landtmätare, vid namn John Cennick, predikade med Wesleys tillstånd i Kingswoods koldistrikt. I mars 1739 hade Wesley mött denne begåfvade man i Reading. Kort derefter föreslog Whitefield, att Cennick skulle bli föreståndare för skolan i Kingswood, till hvilken hörnstenen lades i maj 1739. Den 11 juni begifver han sig till fots från Reading till Bristol och sof under natten i en lada. Vid framkomsten erfor han, att Wesley hade afrest till London. Inbjuden att höra en ung man läsa en predikan, följde Cennick med några vänner till mötesplatsen, under ett

lummigt fikonträd. Fyra eller femhundra grufarbetare hade infunnit sig, men föreläsaren uteblef alldeles. Cennick blef ombedd att fylla hans plats, hvilket han efter någon tvekan gjorde samt predikade sjelf, då han ej hade någon skrifven predikan till hands. Cennick talade Guds ord på samma ställe följande dag och två gånger på söndagen. På tisdagen kom Wesley tillbaka. Många bådo, att han skulle förbjuda Cennick att predika; men långt ifrån att så göra, uppmuntrade han honom att fortsätta. Under följande aderton månader predikade han också regelbundet i Kingswood och angränsande byar samt fylde Wesleys plats i Bristol, då denne var frånvarande.

Men hafva då alla de andra ingenting att säga om denne Cennick? Moore säger, och han citeras af många: "Wesley hade låtit en ung begåfvad man vid namn Cennick, hvilken sedan blef predikant i brödraförsamlingen, bedja och hålla förmaningstal i föreningen i Kingswood samt leda skolan under hans frånvaro. Cennick hade antagit läran om det absoluta nådavalet, och snart förlorade han all kärlek och aktning för sin förre vän, ty han talade mot hans lära med förakt och bitterhet. Försök att bilägga striden gjordes, men förgäfves, och följden var den, att Cennick separerade och drog med sig omkring femtio personer, hvilka han organiserade till en särskild förening. Wesley sörjde mycket öfver denne unge man, ty han värderade honom högt."

Men förklara nu, hvarför ej denne Cennick får den heder, som honom tillkommer? Att han separerade efter aderton månaders samarbete såsom *predikant* från Wesley, bör väl ej vara någon orsak att sätta honom i skuggan. Han predikade ju aderton månader bland metodisterna? Och Wesley värderade honom högt, sedan han afvikit från den ursprungliga metodismen. Hvarför skulle Wesleys efterföljare tänka annorlunda? Författaren afgör naturligtvis ingenting, men han har ej kunnat underlåta att anteckna förhållandena, såsom de framträdt för honom.

Nu ökades församlingarnes antal betydligt, sedan Wesley fått en stor skara medarbetare, som kunde icke blott taga

hand om dem utan äfven uppsöka nya fält. Dessa medhjelpare införde metodismen i alla delar af landet. På sommaren 1747 reste Thomas Williams öfver till Irland, der hans predikan rönte stor framgång. Samma år besökte Wesley på hans kallelse den gröna ön, och det säges, att han öfverseglade kanalen fyrtiotvå gånger samt egnade sammanlagdt sex år af sitt lif åt verksamheten på Irland. Carl Wesley och Carl Perronet kommo strax efter och funno förföljelsens låga i full brand. En påflig pöbelhop hade anfallit föreningens lokal i Dublin, förstört allt den kunde öfverkomma samt uppbränt huset. Wesley och Perronet fingo uthärda svåra lidanden, men predikade likväl för en tid i trots af all förföljelse. Till att börja med rönte metodismen ej så stor framgång, men Wesley plägade säga: "Hafven blott tålamod, och Irland skall gifva riklig belöning." Profetian gick i fullbordan, verket utvecklades sakta men säkert, och Irland har skänkt metodismen sådana män som Thomas Walsh, Henry Moore, Gideon Ousely, Adam Clarke och längre fram William Arthur, författare till "Pingstdagens eldstungor."

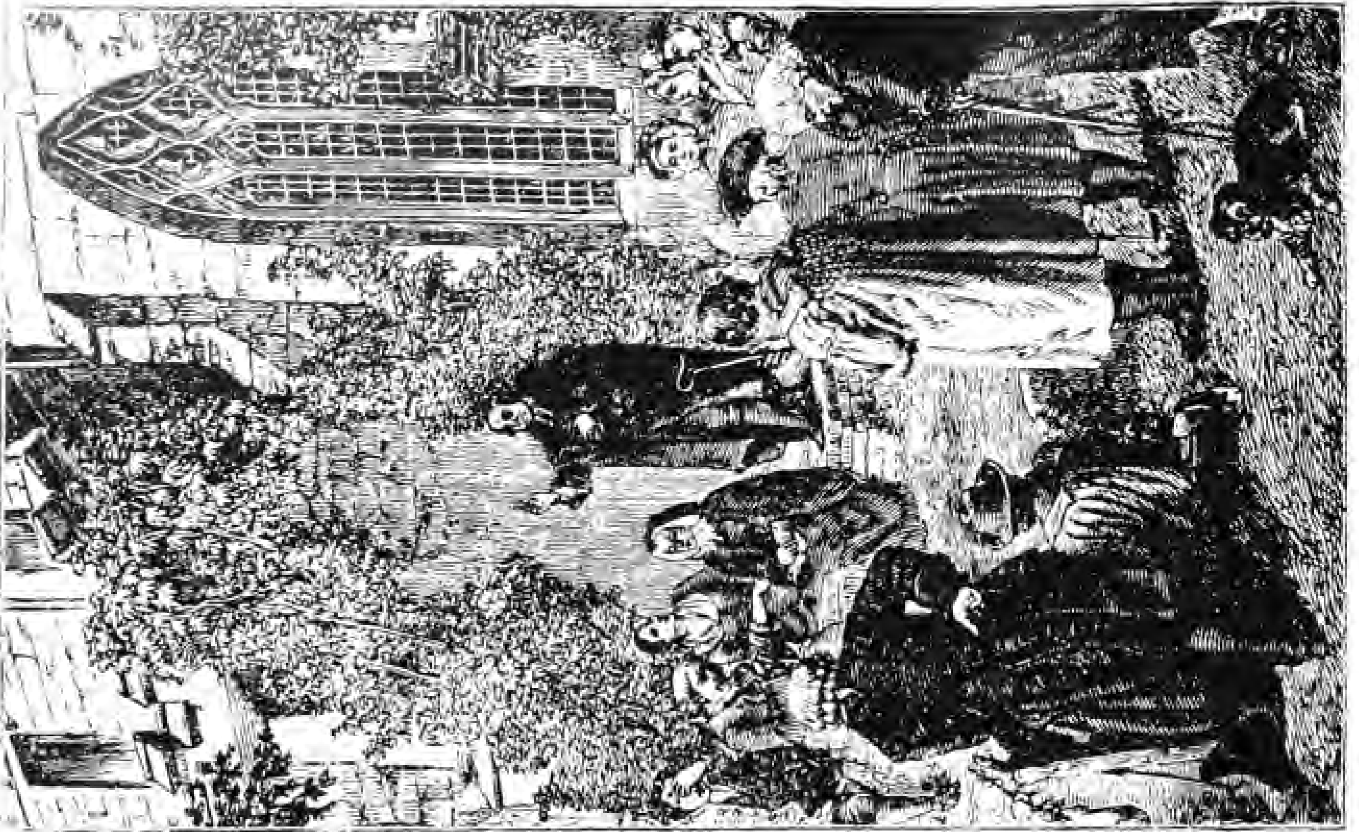
John Wesley började redan så tidigt som 1731 att predika i Skotland på en trägen uppmaning af en vän. Han hade egentligen icke tänkt öfverskrida gränslinien, men han fann dock, att skottarne voro nyfikne att få höra honom. I Edinburg lemnade han sin vän Hooper att hafva uppsigt öfver de få församlingar, som voro bildade. Dessa blefvo aldrig stora, och Wesley förvånades mer än en gång öfver skottarnes inrotade fördomar.

Howell Harris var den förste metodistmissionär i Wales. Äfven han hade en tid vistats i Oxford, medan bröderna Wesley voro i Georgien; men förfärad öfver det ogudaktiga lefvernet i denna stad, flydde han tillbaka till sitt hemlands undersköna berg och dalar, innan han hunnit blifva prestvigd, samt började predika ett lefvande evangelium. Han uppsökte emellertid Wesley i Bristol samtidigt med den omtalade Cennick, och Wesley bad innerligt för honom och hela Wales.

Bröderna Wesley och Whitefield voro allt sedan studietiden innerligt förenade med hvarandra. De hade varit de

ursprungliga medlemmarne af "den heliga klubben" samt stått troget vid hvarandras sida. Då Whitefield predikade i Amerika, ådrog han sig storartad uppmärksamhet genom sin underbara vältalighet, och bland hans många beundrare märkes i synnerhet det kalvinska presterskapet. Den lika ryktbare som lärde Jonathan Edwards, rektor vid högskolan i Princeton, mottog honom med öppna armar. Whitefield måste läsa kalvinisternas märkvärdiga teologi och se, huru stort det är att Gud har af evighet bestämdt somliga till evigt lif och andra till evig död. Han gjorde så och blef derefter en af de ifrigaste förkämpar för läran om det absoluta nådavalet. Bröderna Wesley voro deremot armenianer. En liten förklaring af detta ord torde för en och annan vara välkommen. Arminius hette en professor i Leyden, som i början af sextonhundratalet sökte påvisa det skriftvidriga i den mycket gängse läran om nådavalet; och hans namn har i kyrkohistorien blifvit användt på den åskådning, som ogillar Kalvins predestinationslära. Wesley trodde således i likhet med Arminius, att Guds nåd var fri för alla, utan afseende på person, samt att den troende kan falla ur nåden, hvilket kalvinisterna förneka. Dessa tvenne åskådningar äro hvarandra diametralt motsatta: är den ena sann, så måste den andra vara falsk och tvärtom. Ej heller kunde så olika läror förfäktas i samma kyrkor, hvarför David och Jonatan måste skiljas. Whitefield blef ledare för den gren, som är känd under namn af "kalvinska metodister." Ehuru skilda åt i sin verksamhet, förblef likväl deras vänskap med några obetydliga afbrott densamma, och då den trogne vännen låg på sitt sista, sände han de begge bröderna en guldring såsom ett tecken på sin vänskap för dem. När sedermera kunskapen om Whitefields död nådde Wesley, höll han likpredikan öfver den andliga vältalaren i sitt eget kapell i London.

Medan vi nu äro inne på kapitlet om Wesleys vänner, torde det vara lämpligt att omtala ännu en, nemligen John Fletcher. Född i Schweiz af franska föräldrar, blef han i Genève uppfostrad för det andliga ståndet, men fick en afgjord motvilja för Kalvins teologi. Då han ej kunde antaga

densamma, var den presterliga banan stängd för honom i hemlandet, hvarför han utvandrade till Portugal, i hvars armé han inrullerades. Beordrad på någon expedition till Amerika, råkade han ut för en olycka, som förhindrade honom att följa med. Kort derefter finna vi honom i London såsom privatlärare. Här fann han snart vägen till "gamla gjuteriet," hvarest han genom Wesleys predikan blef omvänd samt förenade sig med församlingen år 1755. Två år senare blef han prestvigd i statskyrkan. Försmående ett förmånligt anbud från en rik församling, nöjde han sig med det obetydliga pastoratet Madeley, bland hvars smutsiga och sjunkna befolkning han arbetade under stor sjelfförsakelse. Han var Wesleys förnämsta stöd i striden mot kalvinismen; men då Wesley i denna strid endast försvarade sig sjelf för de många anfallen, var det Fletcher, som försvarade arminianismens rättmätiga anspråk emot sådana män som Shirley, Hill och Toplady. Med sitt förträffliga arbete "Checks to Antinomianism" nedtystade han sina motståndare och stod som segervinnare på slagfältet. Wesley säger om honom: "Jag har under dessa åttio år varit bekant med många exemplariska män, som varit heliga i hjerta och lif, men hans like har jag aldrig sett hvarken i Europa eller Amerika, ej heller väntar jag finna någon sådan på denna sidan grafven."

När predikanternas antal ökades och verksamheten utsträcktes, blef det nödvändigt att dela landet i kretsar, som skulle besökas af predikanterna efter någon viss plan. För att kunna lösa denna svåra uppgift på ett sådant sätt, att man ej störde samfundets enhet och på samma gång tillförsäkrade verksamheten den största möjliga framgång, utfärdade Wesley kallelse till ett visst antal predikanter att möta honom till gemensam rådplägning. Det första mötet hölls i gjuteriet i London den 25 Juni 1744 och bestod — de begge grundläggarne oberäknade — af fyra lekmannapredikanter och fyra af Wesleys vänner bland statskyrkans presterskap, de senare såsom besökare. Denna samling af predikanter betecknade Wesley med namnet "konferens," en benämning, som nu är allmänt känd och af stor betydelse både i Europa och Ame-

rika. Konferensen varade fem dagar, och följande frågor upptogos till behandling: 1. Hvad skall man lära? 2. Huru skall man lära? 3. Huru skall man använda vår lära och kyrkoordning? Genom diskussionen öfver dessa frågor kommo bröderna i förtroligare bekantskap med hvarandra, hvarefter de blefvo mera än någonsin beredvilliga att undervisa och leda föreningarne. Metodisterna började nu att tillvinna sig mera respekt i samhället, och bland landets presterskap började Wesley vinna allt flera vänner. I kyrkan fans det numera ganska många, hvilka, såsom någon har sagt, "voro kloka nog att inse och fördomsfria att erkänna, det John Wesley såsom metodist icke var en sämre, utan värdigare son af kyrkan."

Åren rullade emellertid hän, och grundläggaren af detta stora verk började tänka på sina föreningars framtida bestånd, sedan hans ordnande snille ej mera fans. Hittills hade ju alla kapell — benämningen "kyrkor" hade Wesley förbjudit — såväl som all annan gemensam egendom varit infastad i Wesleys namn, och rättigheten att stationera predikanterna hade äfven legat i hans hand. Till förebyggande af svåra förvecklingar utarbetade Wesley ett konferensdokument, hvilket bestämde, att hundra predikanter, som voro nämnda i dokumentet och berättigade att alltid komplettera sitt antal, skulle utgöra konferens för det folket, som kallas metodister. Denna konferens skulle blifva Wesleys efterträdare, hafva öfverinseende öfver de olika föreningarne och hafva all samfundets egendom infastad i sitt namn.

Vi hafva redan antydt, att Wesley minst af allt åsyftade med sin lifslånga verksamhet att bilda någon ny kyrka; tvärtom var det hans orubbliga föresats att tillhöra statskyrkan och undvika allt sådant handlingssätt, som kunde stå i strid med hennes lagliga förordningar. Han fordrade ingenting såsom vilkor för medlemskap i hans föreningar och höll icke sina möten i kapellen samtidigt med den offentliga gudstjensten i kyrkorna, hvilka han sjelf besökte och uppmanade sina anhängare att göra detsamma. Ej heller lät han predikanterna förvalta sakramenten, utan fordrade att föreningarnes

medlemmar skulle mottaga sakramenten i kyrkan. Hans predikolokaler fingo ej kallas kyrkor utan kapell, hans medhjelpare fingo ej kallas prester utan lekmannapredikanter och hans församlingar kallades helt enkelt föreningar, för att undvika bildandet af ecclesiolæ in ecclesia. Men tro icke att presterskapet förstod betydelsen af ett sådant tillmötesgående. När metodisterna kommo för att mottaga sakramentet i kyrkorna, blefvo de ofta utstötta eller förbigångna och stundom förföljde. I anledning häraf blefvo metodisterna ovilliga att besöka deras gudstjenster. Nu fordrades med högljudda rop, att predikanterna skulle bemyndigas förvalta sakramenten såväl som ordets predikan, men detta kunde naturligtvis ej ske utan att åstadkomma söndring från statskyrkan. Till slut fann Wesley det nödvändigt att sjelf utdela sakramentet i några af kapellen samt lyckades förmå några af sina vänner bland landets presterskap att biträda honom i denna förrättning. Sådant var tillståndet i föreningarne vid Wesleys död. Det var konferensen, som egde makt att afgöra denna fråga. Och att den fullgjorde åliggandet på ett förståndigt sätt, lär väl ingen kunna betvifla. Då meningarne inom församlingarne voro delade, beslöts till förekommande af splittring att hvarje församling erhöll rättighet att ordna dessa förhållanden enligt egen önskan. Man lade ej band på någons samvete. Om flertalet i församlingen gynnade förvaltningen af sakramenten i kapellen, så var fåtalet icke förhindradt att mottaga nådemedlen i kyrkan. Var icke detta rättvist och billigt? På samma gång man icke ville taga några förhastade steg, så ville man å andra sidan göra allt för att frälsa själarne. Kunde detta ej ske på annat sätt än genom en brytning med kyrkan, så var det konferensens pligt att förr separera från kyrkan än uppgifva en enda af de punkter, hvari hon skilde sig från henne.

Såsom afslutning på detta kapitel nämna vi några få ord om den store reformatorns sista dagar. Alla hans medhjelpare från ungdomsåren hade nedlagt vapnen och gått att mottaga lönen, medan den åldrige veteranen med oförminskade krafter ännu har uppsigt öfver Guds verk. Fletcher, Harris

och Whitefield voro redan i hvilans land, och den 29 mars 1788 fick hans trofaste broder och ädle vän Carl stämma sin harpa bland englars kör. John mottog dödsbudet, då han en söndag skulle predika. Före predikan utgaf han psalmen: "Kom, du trötte vandringsman;" men då han kom till orden:

"Mitt sällskap har gått hem förut,
Och jag är ensam här med dig,"

öfverväldigades den åldrige mannen af en sådan sinnesrörelse, att han måste sätta sig och dölja ansigtet i sina händer. Sången tystnade, sympatetiska snyftningar hördes från alla håll, och det var omöjligt att på en stund fortsätta gudstjensten. Ännu tre år dröjer pilgrimmen på den främmande stranden, alltjemt bedjande att Guds sak måtte hafva framgång. Slutligen aftaga krafterna alldeles, och han nödgades intaga sängen i februari 1791. En morgon begärde han penna och papper för att skrifva; men han var icke längre mägtig dertill. "Hvad vill ni jag skall skrifva?" frågade någon af de omkringstående. "Ingenting," svarade det döende helgonet, "utom det att Gud är med oss." På eftermiddagen bad han, att man skulle sätta honom i hans länstol. Han började då sjunga med en styrka, som förvånade alla närvarande:

"Min skapare jag prisa vill,
Och när min röst ej mer är till,
Min ande lofvar dig."

Sedan han åter intagit sängen, sökte han sjunga ännu en gång. Men hans röst svek honom nu, och med möda tillade han: "Nu ha vi slutat; låtom oss alla gå hädan." Han uppmanade de tillkallade vännerna att tacka och lofva Gud, hvilket de gjorde med tårdränkta röster. Då de uppstodo från bönen, skakade han hand med dem alla och sade: "Farväl, farväl!" Då han såg, huru ledsna vännerna voro, emedan de icke förstodo, hvad han sedan ämnade säga, uppbjuder den gamle patriarken sina sista krafter och utropar med klar och ljudelig röst: "Det bästa af allt är, att Gud är med oss." Och återigen utropar han med händerna sträckta mot höjden: "Det bästa af allt är, att Gud är med oss." Följande dag,

den 2 mars 1791, kl. 10 på f. m. kastade han en sista blick på sina sörjande vänner, och med ordet "farväl" på sina läppar afsomnade han i sitt åttioåttonde lefnadsår. När den frigjorde anden lemnat stofthyddan, samlades vännerna i en krets, omkring dödsbädden och uppstämde hymnen:

"Väntande att få välkomna
Pilgrimmen från jordens grus
Frälsaren med helgon många
Helsar dig i Faderns hus."

Derefter knäböjde de och uppsände brinnande böner till Gud, att den aflidnes ande måtte falla med kraft på hans efterföljare.

På City Road-kapellets kyrkogård ligga nu de jordiska qvarlefvorna af John Wesley, omgifven af många andliga barn och medarbetare. Grafven, som beskådats af tusentals främlingar, prydes af ett enkelt monument, å hvars ena sida läses namnet *Wesley*, och å den andra en längre inskription. Sent omsider har också den kyrka, som utdref bröderna Wesley ur sina predikstolar, gjort dessa sina ädlaste söner den äran att åt dem resa en sten i minnenas tempel, Westminster Abbey. Men dessa store män behöfva ej våra jordiska minnesmärken för att påminna om sin tillvaro; ty den kyrka, hvilken de under Guds ledning fått grundlägga, och hvilken räknar sina medlemmar i milliontal, täljer i vältaligare ordalag, hvad de varit. Wesleys bekanta ord: "Verlden är min socken" var profetiskt; ty från Grönlands frusna fjällar, från Indiens korallstrand, från Söderhafvets solbeglänsta öar och Afrikas mörka skogar, från Westerns oöfverskådliga slätter och från Europas uråldriga riken skola på den stora dagen skaror tränga sig fram till honom, som sitter på tronen, och tacka för ett lif och en lifsgerning så välsignelserika som John Wesleys.

TREDJE KAPITLET.

Metodismen i Amerika.

Utvandringen från Irland. — Den första föreningen i New York. — Kapten Webb. — Wesley-kapellet. — Den första konferensen. — Francis Asbury. — Stora framgångar. — Första generalkonferensen. — Skola och bokaffär. — Presiderande äldste. — Tidskrifter. — Lägermöten. — Generalkonferensen 1812. — Afrikanska M. E. kyrkan. — Kyrkans delning 1844.

ETODISMENS grundläggare kunde före sin död blicka tillbaka på en storartad lifsgerning. Protokollet öfver konferensen i Bristol 1790, den sista han öfvervakade, utvisar ej mindre än tvåhundra nittiofyra predikanter och sjuttioett tusen femhundra sextioåtta medlemmar. Dessutom hade konferensen nitton missionärer i Canada och Indien, så att hela medlemskapet kan i rundt tal anslås till åttiotusen. Vi hafva redan sett, huru Guds verk gick storligen framåt i moderlandet England, samt huru Wesley uppreste baneret i grannländerna Irland, Skotland och Wales, sedermera i de engelska besittningarne Canada och Ostindien. I detta kapitel skall det blifva vår uppgift att visa, huru den nya rörelsen fann en tacksam jordmån i Englands kolonier i Amerika samt antog här ett annat skaplynne.

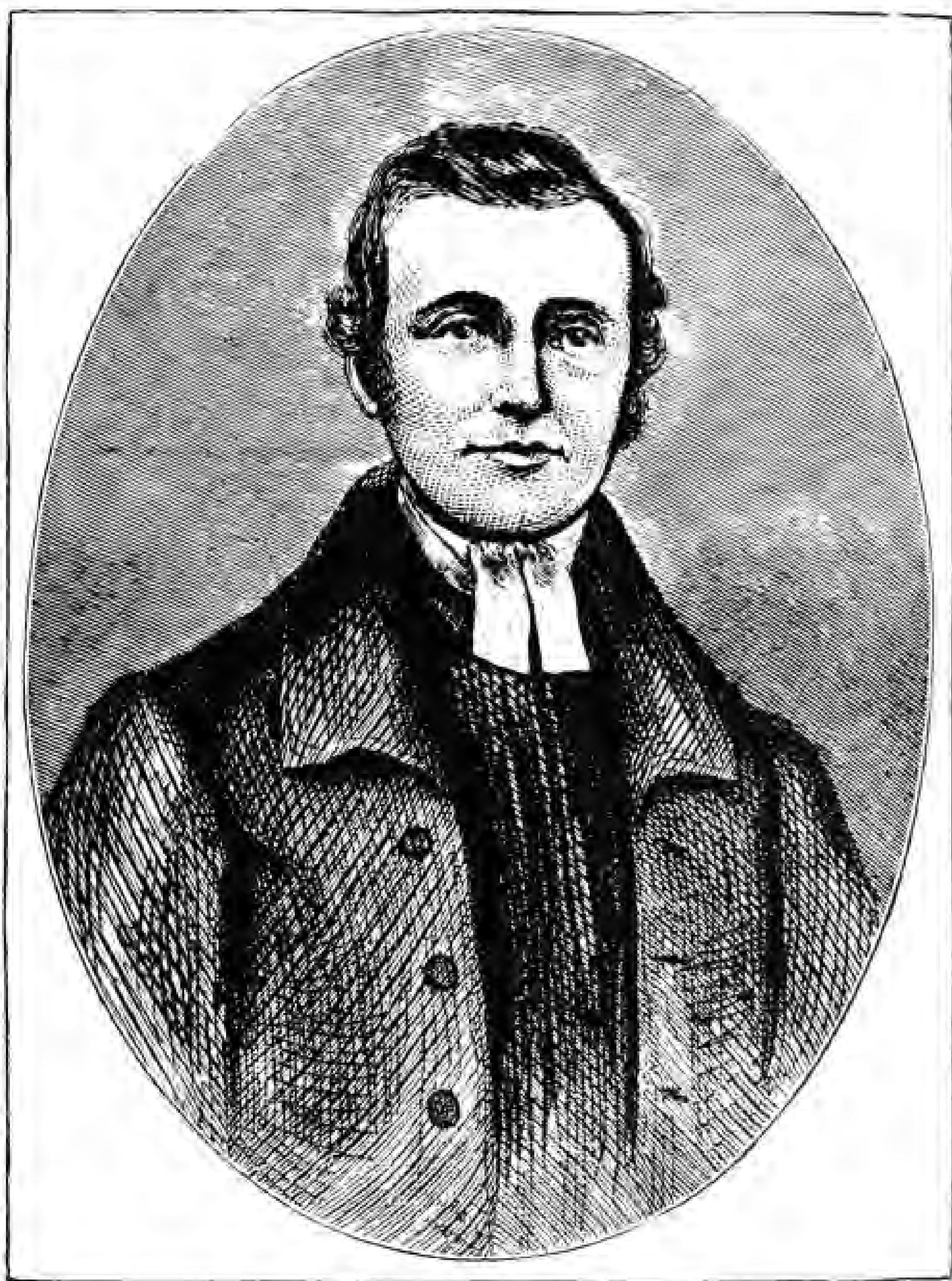

BARBARA HECK.

Vid ett af sina många besök till den irländska smaragdön predikade Wesley i Limerick härad för en del franska flyktingar, af hvilka många blefvo omvända till Gud och nitiska kristna. År 1760 utvandrade ett antal af dessa personer till Amerika, och bland dem märkas några qvinnor och män, som försynen på ett särskildt sätt skulle få använda. Utrymmet här medgifver endast att nämna ett par nemligen fru Barbara Heck och hennes man samt Filip Embury, lokalpredikant från "gamla landet." Men som det icke fans några föreningar eller predikanter vid denna tid, föllo många af dessa metodister antingen i öppen synd eller åtminstone i andlig försoffning, då endast ett ringa fåtal blef beståndande i sin religiösa erfarenhet. År 1765 ankom till New York ett annat sällskap irländska immigranter från samma trakt, och dessa fortsatte naturligtvis det gudlösa lefverne de i hemlandet voro vane vid. En dag år 1766 kom Barbara Heck på besök till några af dessa sina landsmän och fann dem sysselsatta med kortspel. Genast ryckte hon korten ifrån dem samt kastade dem i elden. Gripen af en helig ifver, begifver hon sig sedan bort till Emburys hem och bad honom på sina knän att genast börja predika evangelium. Slutligen väcktes han ur sin andliga dvala, och han började predika för sina grannar i sitt eget hem. En förening bildades; det lilla sällskapet tillväxte snart i antal och Gud välsignade arbetet storligen.

En kort tid dessförinnan, år 1764, hade Strawbridge, en annan lokalpredikant från Irland, slagit sig ned i Sams Creek i Maryland. Han inbjöd sina grannar till gudstjenst i sitt hus, och det dröjde ej länge, förr än äfven han stod i spetsen för en blomstrande församling. En oansenlig kyrka uppfördes af grofhugget timmer, och i denna torftiga helgedom utan dörrar och fönster höll föreningen sina möten. Strawbridge gjorde äfven vidsträckta resor omkring i granskapet samt predikade för stora skaror i fria luften.

Då föreningens medlemmar i New York en dag voro samlade till gemensam gudstjenst, inträffade en händelse, som nära nog bragte dem allesamman ur fattningen. Dörren öppnades, och en kronans karl, en kapten i armèn, marscherar in

PHILIP EMBURY.

med martialisk hållning. De fruktade, att Kungl. Majestät icke ens i den nya verlden ville skänka dem någon ro i sin gudsdyrkan, hvarför de blott väntade, att främlingen skulle upplösa mötet. Men till deras stora förvåning slår han sig ned ibland dem och förenade sig med dem i sång och bön, mera liknande en intim vän än en utskickad spion. Mannens namn var kapten Thomas Webb, och det som vi behöfva känna af hans lefnadshistoria kan sammanfattas i några få ord. Vid belägringen af Louisburg i Nya Skotland hade han förlorat ett öga och vid ett annat tillfälle blifvit sårad i armen. Efter återkomsten till England hade han blifvit omvänd vid ett af Wesleys möten i Bristol. Wesley märkte snart hans stora begåfning och gaf honom fullmagt att predika. Återskickad af sin regering såsom befälhafvare öfver barackerna i Albany i New York, hade han hört talas om Emburys förening och kom nu för att helsa på den. Det dröjde emellertid ej länge, förr än han står i spetsen för den wesleyanska rörelsen i detta land, och för de många förtjenster han inlagt om densamma, har han blifvit kallad "den amerikanska metodismens apostel." I Emburys hem predikade han tills vidare, och då genom Barbara Hecks oförtrutna ansträngningar grunden lades till Wesley-kapellet i New York skänkte han 250 dollars dertill. Derefter reste han till Philadelphia och organiserade den första metodistföreningen i denna stad samt hjelpte sina vänner längre fram, då de uppförde St. Georgskyrkan. Han aflade besök till Long Island och Baltimore och predikade under sina många resor i de östra staterna med utomordentlig kraft. År 1772 reste han hem till England för att förmå Wesley sända predikanter till Amerika och följande år återvände han i sällskap med Thomas Rankin. Wesley sade om honom: "Han är en eldig man, och Guds kraft beledsagar alltid hans ord." Då revolutionen utbröt, återvände Webb till England, och han afled nära Bristol år 1776, vid sjuttiotvå års ålder.

Den första metodistkyrka i nya verlden var det omnämda Wesley-kapellet vid John-street i New York, som invigdes den 30 oktober 1768, omkring trettio år efter metodismens

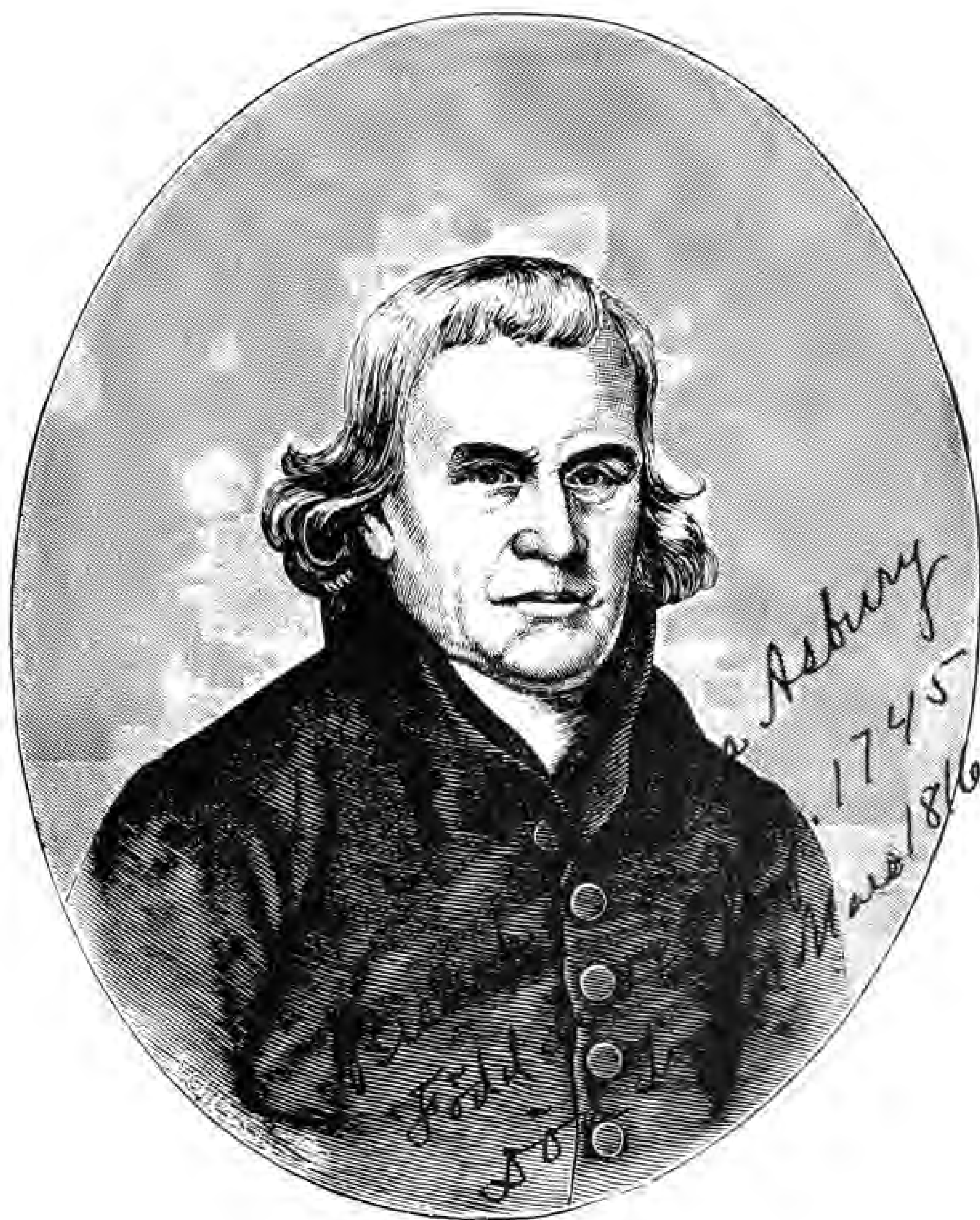
CAPTAIN THOMAS WEBB.

FIRST METHODIST EPISCOPAL CHURCH IN AMERICA, JOHN STREET, NEW YORK.

grundläggning i England. Då Wesley fick underrättelse om det nya huset, fröjdades han deröfver, och då han fick höra, att medlemmarne voro villiga att sälja rubb och stubb för att betala öfverresan för någon af Wesleys predikanter, skickade han dem tvenne missionärer, Richard Boardman och Josef Pilmoor, jemte 250 dollars såsom hjelp för den nya kyrkan. Dessa missionärer ankommo till Philadelphia den 24 oktober 1769, då Boardman genast begaf sig till New York och började utöfva verksamhet både i staden och på landet. Rob. Williams, en lokalpredikant, hade med Wesleys tillstånd rest före dem hit, likaså John King. Dessa begge män upptogo arbetet i Virginien och Nord Carolina samt blefvo medel till Jesse Lees omvändelse, om hvilken vi skola få anledning att tala om längre fram. Richard Owen hade blifvit omvänd under Strawbridges verksamhet, och blef en af de förste infödde metodistpredikanter i Amerika. Dessa sex män: Embury, Webb, Strawbridge, Owen, Williams och King samt Barbara Heck kunna kallas metodismens grundläggare i den nya verlden. I oktober 1771 anlände Francis Asbury och Richard Wright, hvilka såsom missionärer voro sända af Wesley. Asbury arbetade under vintern i New York och företog en resa genom alla delar af landet. På sommaren 1773 anlände den förut nämde Rankin och Georg Shadford. Som Rankin hade rest längre tid än Asbury, utsågs han till superintendent i stället för denne.

Ännu hade ingenting gjorts för att införa den starka centralisation, som redan utmärkte verket i England, och helt obetydligt hade man sysselsatt sig med rådplägningar öfver föreningarnes angelägenheter. Predikanterna voro spridda i olika stater, och de egnade sig åt verksamheten, allteftersom omständigheterna fordrade· Men sedan Rankin blifvit utnämd till ledare, tog han tömmarne i sina händer och sammankallade predikanterna till konferens i Philadelphia den 14 juli 1774. Här fattades det beslutet, att Wesley skulle hafva samma myndighet öfver predikanterna och föreningarne i detta land som i England, samt att läran och disciplinen, som innefattades i det engelska protokollet, skulle vara

Asbury
1745
1816.

regel och rättesnöre för deras handlingssätt. Predikanterna skulle icke förvalta sakramenten, utan folket uppmanades att mottaga dem i episkopalkyrkan. Föreningarne räknade tio resande predikanter och elfva hundra sextio medlemmar. Rankin stationerade derefter predikanterna och påyrkade på det strängaste, att disciplinen skulle efterlefvas.

Francis Asbury hade en mycket from moder, hvilken sökte leda sin son in på gudaktighetens väg. Då han var fjorton år gammal hörde han talas om metodisterna, som vid denna tid fingo lida svåra förföljelser i hans hembygd. Nyfiken att få veta något mera om dem, besökte han deras möten och längtade mycket efter den erfarenhet, hvarom de talade. Eftersom han var en allvarlig sökare, upphörde han icke heller att kämpa med Gud, förr än han fick frid och försoning. Vid aderton års ålder blef han lokalpredikant, vid tjuguett resande predikant och vid tjugusex års ålder sändes han af Wesley till Amerika. Att han icke hela tiden var superintendent öfver verket här berodde derpå, att Rankin var äldre i verksamheten och en skickligare ledare och ordförande, men såsom predikant och banbrytare i de nybygda vildmarkerna har han knappt sin like. Med kropp och själ inne i det verk, hvartill Gud hade kallat honom, räknade han ingen möda för stor, då det gälde själars frälsning. Under hans ledning växte kyrkan upp från ett litet sällskap till en stark och ansenlig organisation. Han gifte sig aldrig. Af sin lilla lön, 64 dollars, sände han en del hem till sin åldriga moder, så länge hon lefde.

Lugnt och som sig bör utvecklade sig de många olika föreningarne under de första åren af sin tillvaro; men så många år dröjde det icke, innan faror uppstodo, som nära nog hotade att qväfva den helsosamma rörelsen. Den största af dessa var det stora revolutionskrig, som utbröt 1776 och fortgick till 1783. Hvarje krig är förderfligt för religion och dygd bland folket; ty der härar marschera fram och tillbaka genom landet och hvarje familj har någon kär anförvandt på slagfältet, der går det icke så lätt att fästa folkets uppmärksamhet på något annat. I detta krig tillkom en annan svårighet:

folkets meningar voro delade, om man verkligen borde slå sig fri från det engelska förtrycket eller beständigt vara fosterlandets styrelse underdånig. Det var olyckligt för metodismen, att de flesta af dess predikanter voro engelsmän. Såsom sådana voro de utsatta för svåra misstankar. Men ännu olyckligare var det, att somliga af dem gjorde sig skyldiga till en och annan oförsigtighet, som ännu mera retade amerikanernas sjelfkänsla. Och då Wesley i en skrifvelse klandrat amerikanernas frihetssträfvan, nådde den fiendtliga stämningen en sådan höjd, att predikanterna aldrig fingo vara ostörda, hvarför de flesta måste resa hem. Hvad Wesley sjelf beträffar, insåg han senare sitt misstag och förutsade revolutionens seger. Asbury stannade qvar i landet, men höll sig en längre tid dold hos sin vän, domaren White i Delaware. Några andra, som vågat stanna qvar på arbetsfältet, blefvo misshandlade och fängslade, deribland Garrettson, Abbot, Hartley Den förstnämde, hvars namn vunnit stor ryktbarhet i den amerikanska metodismens historia, blef omvänd i sadeln på hemresan från en metodist-sammankomst. Det första han gjorde vid hemkomsten var att sammankalla sitt husfolk till aftonbön, hvarefter han uppmanade dem att fly till Kristus samt frigaf alla sina slafvar. Kort derefter förenade han sig med konferensen och reste oupphörligen, trots svåra förföljelser, genom alla delar af landet.

Emellertid fick den bittra frihetskampen ett för kolonisterna lyckligt slut, och med de amerikanska koloniernas frigörelse från den engelska kronan följde också den amerikanska metodismens oafhängighet från den wesleyanska konferensen i England. Orsaken dertill var följande. De af Wesley utskickade missionärerna sökte i allt vara lydiga söner till såväl den engelska högkyrkan som sin andlige fader och ledare. När derför frågan om sakramentens förvaltning blef föremål för behandling i de olika föreningarne, följde de Wesleys exempel och uppmanade folket att mottaga dessa af högkyrkans prester. Som de allra flesta af dessa under kriget nödgats lemna landet, hade derigenom ett vigtigt skäl till fortsatt laglydnad för den förföljande kyrkan bortfallit, och

1747
1814

röster började höja sig, som påstodo, att metodisterna hade lika mycken rättighet att förvalta sakramenten som de engelska presterna, i all synnerhet som dessa rymt fältet och i allmänhet voro omoraliska och till och med gudlösa. I sin nöd vände sig några föreningar till Wesley för att erhålla hans visa råd. Då han nu insåg, i hvilket förhållande amerikanerna kommit till moderlandet både i politiskt och kyrkligt hänseende, tog han ändtligen det betydande steg, för hvilket han så ofta blifvit klandrad från högkyrkligt håll, nemligen det att utnämna och ordinera biskop för verksamheten i Amerika. En passande man för denna syssla fann han också i Dr. Thomas Coke, ordinerad prest i engelska kyrkan och pastor i Petherton. Han hade såsom sökare efter Gud kommit i beröring med metodisterna och funnit en full och fri frälsning i Jesu blod. Härefter blef hans predikan alltför aggressiv och fulltonig, så att han inom kort blef bortdrifven från sin församling, hvarpå han ingick som resepredikant i den wesleyanska konferensen. Med tillhjelp af denne Dr. Coke och pastor Creighton, båda presbyterer i Englands kyrka, ordinerade Wesley tvenne män, Richard Whatcoat och Thomas Vasey, till presbyterer för Amerika, hvarefter han ordinerade Dr. Coke till superintendent, och så utsände han dem, försedda med giltiga intyg både om deras ordinering och deras rättighet att utöfva prestembete.

Dessa goda män ankommo till New York den 3 november 1784. Efter rådplägning med Asbury och andra beslöts att sammankalla predikanterna till konferens följande juldag. Den förut omnämde Garrettson red tolf hundra mil på sex veckor för att derom underrätta predikanterna, och af de åttiotre, som då voro i full verksamhet, infunno sig sextio på utsatt tid. Den första fråga, som upptogs till behandling, var Wesleys plan om kyrklig styrelse för den unga rörelsen i nya verlden, och genom enhällig omröstning organiserade sig de närvarande predikanterna till en *biskoplig metodistkyrka*. Konferensens nästa åtgärd var att invälja Coke och Asbury till superintendenter, dermed antydande att den gillade Wesleys förordnande. Så ordinerades Asbury af Dr. Coke med

biträde af Whatcoat och Vasey först till diakon, sedan till äldste och slutligen till "superintendent af Metodist Episkopal Kyrkan." Derefter utsåg konferensen tolf andra, hvilka på vederbörligt sätt ordinerades till äldste genom händers påläggning. På denna konferens, som varade tio dagar, antogos de tjugufem trosartiklar, som Wesley sammandragit af anglikanska kyrkans trettionio, samt den kyrkoordning, enligt hvilken kyrkan alltsedan styrts. Den nybildade kyrkan förklarade det vara sin afsigt att lyda Wesley, så länge han lefde, i alla frågor rörande kyrklig styrelse. Kyrkan uttalade äfven en kraftig protest mot den rådande slafhandeln samt ålade hvarje medlem, som till äfventyrs höll sig med slafvar, att frigifva dessa inom tolf månader. Mot användningen af rusdrycker uttalades äfven omisskänliga förbud. De åtgärder, som vid denna fridfulla konferens blefvo vidtagna, helsades af föreningarna med stor glädje: de hade nu blifvit en kyrka och deras predikanter egde rättighet att förvalta sakramenten.

Sedan kyrkan fått denna starka organisation, som sammanbinder hvarje enskild länk med det stora hela, började en tid af storartad framgång. Kyrkans stora öfverhufvud tyckes med välbehag hafva öfvervakat de beslut, som fattades vid julkonferensen och beseglat desamma med upprepade utgjutelser af Anden öfver både predikanter och församlingar. Visserligen voro de ännu ansedda som hvar mans afskrap, såsom ett anhang af kättare och förryckta fantaster, men Herren föraktade icke sina ringa redskap. De voro banbrytare i norr, vester och söder, och mot slutet af århundradet fans det väl svårligen ett samhälle, som icke haft besök af någon metodistpredikant. Hela tiden ihågkommande de stora okunniga massorna, uppsökte de lika gerna civilisationens utkanter som de stora städerna. De fingo ofta vada genom floder, sofva i skogen, predika på landsvägar eller logar, och mången gång lida af hunger eller frysa af brist på lämpliga kläder i den starka vinterkylan. Kommer så dertill kraftigt motstånd ej allenast från pöbeln utan äfven från öfverhetspersoner och engelska presterskapets sida, så är det lätt att inse, att de

icke alltid hade sötebrödsdagar. I Canada blef en resepredikant vid namn McCarthy arresterad såsom lösdrifvare och landsförvisad, emedan han predikat Guds ord utan att hafva erhållit tillstånd dertill från engelska kyrkan. Denne man försvann totalt, alldeles som politiska fångarne i Ryssland, och ej ens hans hustru eller fyra barn erhöllo någon vidare upplysning om hans öde. Men förföljelselustan öfverlistar stundom sig sjelf. Ju mera de blefvo förföljde, desto mera förökades deras antal.

Efter julkonferensen anskaffade Coke penningar att sända Garrettson till Nya Skotland. Black hade varit der förut och röjt väg. Garrettson reste mycket, led mycket, men gjorde ett godt arbete. Inom kort var metodismens standar planteradt i Öfre Canada. År 1791 utnämndes Jesse Lee till p. ä. öfver Nya England och Canada. Äfven den stora Vestern tilldrog sig konferensens uppmärksamhet. Robert Wooster öfvergick Alleghani-bergen och predikade evangelium i Mississippi-dalen omkring år 1781. Lambert Ware och ett dussin andra döko upp i Kentuckys och Ohios skogsbygder, och såsom en följd af dessa banbrytares oförtrutna arbete räknades år 1792 ej mindre än åttiofem predikanter och fem tusen sju hundra medlemmar vester om Alleghani-bergen.

Konferensen af 1784 hade icke gjort några bestämmelser för sammankallandet af någon allmän konferens, hvarför hvarje enskild årskonferens egt att antaga lagar, som hvar och en för sig fann nödvändiga. Men årskonferensernas antal hade under tiden blifvit så stort, att den kyrkliga enheten var på väg att gå förlorad, då man ej hade några möten för gemensam öfverläggning. Ej heller egde någon konferens rättighet att föreskrifva regler, som voro bindande för hela verket. Asbury framkom då med förslaget om en rådsförsamling, bestående af biskoparne och konferensernas presiderande äldste. Denna titel förekommer år 1789 för första gången i protokollet, ehuru embetet blifvit inrättadt fyra år förut. Planen antogs och rådsförsamlingen höll tvenne sammanträden 1789 och 1790, hvarvid förslagen som skulle förekomma vid årskonferenserna diskuterades. Men som planen befans

vara opraktisk, rönte den stort motstånd, hvarför biskoparne sammankallade en *generalkonferens* i Baltimore den 1 november 1792. Detta var ett högst betydande sammanträde. Nu undersöktes hela kyrkans ekonomi, och sådana ändringar gjordes, som man på grund af föregående årens erfarenhet funnit vara nödvändiga. Statistiken utvisade, att framgången under de senaste åtta åren varit glädjande, i det att kyrkan nu räknade två hundra sextio predikanter och nära sextiosex tusen medlemmar. Men vid denna konferens uppstod äfven en strid, som medförde ett obehagligt resultat. En mycket populär predikant och gammal p. ä. från Virginien, James O'Kelley, hade föresatt sig att genomföra en radikal reform i styrelsen. Han gjorde det förslaget, att om någon predikant var missbelåten med den plats, som blifvit honom af biskopen anvisad, så skulle han ega rätt att vädja till konferensen och motivera sina invändningar, och om konferensen fann dem giltiga, skulle biskopen gifva honom en annan plats. Öfver denna motion hölls en het diskussion i tre dagar, hvarefter den med stor majoritet förkastades. Detta var mer än O'Kelley kunde bära, och i förening med några få anhängare utgick han ur kyrkan samt bildade ett eget samfund, med hvilket han ämnade bekämpa den kyrka han nyss lemnat. För att draga fördel af den politiska partiyra, som rasade på den tiden, gaf han sin grupp namnet "republikanska metodistkyrkan." Företaget hade till en början god framgång, så att kyrkan under de följande fyra åren minskades med tolf tusen medlemmar. I synnerhet var affallet stort i Virginien. Men företaget bar sig icke i längden. Resepredikanterna märkte, att det fans mera prestvälde i det nya samfundet än i det gamla, och alla utom *en* återvände till kyrkan, förande med sig stora skaror af folket.

Frågan angående biskoparnes rättighet att utan invändning utnämna predikanterna till de olika platserna fick nu hvila för en tid. Men en gång väckt, kunde den icke nedläggas, förr än man nått ett tillfredsställande resultat. I ett land, der man nyligen slagit sig lös från den politiska despotismen, måste man ju äfven akta sig för dess tvillingbroder,

den kyrkliga hierarkien eller prestväldet. En stor del af predikanterna önskade den förändringen, att konferensens medlemmar skulle genom några sjelfvalda representanter få ett ord med i laget vid bestämmandet af predikanternas utnämningar, eller med andra ord att konferenserna skulle få välja sina egna presiderande äldste. Gång efter annan dryftades frågan, till dess ett förslag antogs, enligt hvilket den presiderande biskopen egde rätt att, då vakans uppstod bland de presiderande äldste, föreslå det behöfliga antalet och konferensen skulle välja medelst slutna sedlar De sålunda valde presiderande äldste skulle biträda biskoparne vid bestämmandet af predikanternas platser. Ett par af biskoparne, Soule och McKendree, ansågo emellertid, att denna förordning var olämplig samt omintetgjorde den myndighet, som biskoparne borde ega, hvarför frågan fick ännu en gång förfalla. Af hänsyn för de båda biskoparnes utlåtanden beslöts, att man skulle uppskjuta med den nya förordningen och vid generalkonferensen 1828 afskaffades den alldeles. Sedan den tiden hafva biskoparne sjelfva tillsatt presiderande äldste, hvilka i förening med den presiderande biskopen bilda ett kabinett, som vid hvarje årskonferens bestämmer predikanternas verksamhetsfält för det följande året.

Den första generalkonferensen utgjordes af alla de resepredikanter, som önskade vara närvarande. År 1800 omfattade den endast dem, som hade tjenstgjort som resepredikanter i fyra år. Åtta år senare beslöts, att den för framtiden skulle bestå af en delegat för hvar femte medlem af hvarje årskonferens. Delegaternas antal har sedan ökats i samma mån som predikanternas antal. För närvarande väljes en delegat för hvarje antal af fyrtiofem medlemmar. Generalkonferensen, som under tiden svällt ut till en storartad representation af metodist episkopalkyrkan, är denna kyrkas enda lagstiftande församling; hon regleras af en förordning — "de inskränkande reglerna" — och sammanträder den 1 maj hvart fjerde år.

Det ligger i sakens natur, att en kyrka, som räknar sina anor från en af gamla verldens förnämsta högskolor, skulle i

samma mån som tillgångarne ökades börja ifra för spridande af kunskaper och bildning. Redan så tidigt som 1780 framställde John Dickins ett förslag till Asbury om bildandet af ett metodist seminarium. Asbury rådgjorde med Coke derom, och denne visade sitt intresse för saken genom att insamla fem tusen dollars och träffa anstalter för planens förverkligande. Abingdon i Maryland valdes såsom den lämpligaste platsen, och grundstenen lades af Asbury den 5 juni 1785. Skolan fick namnet Cokesbury College, till minne af de begge biskopar, som ifrigast arbetat för saken. År 1792 voro sjuttio studerande inskrifna, och hon utvecklades hela tiden i rätt riktning, tills byggnaderna förderfvades genom eldsvåda år 1795. Förlusten uppskattades till femtio tusen dollars. Sedan en annan högskola, som blifvit inrättad i den uppbrändas ställe i Baltimore, ett år senare blef ett lågornas rof, fick skolsaken ligga nere för någon tid.

Ett annat bildningsmedel, hvaraf metodistkyrkan flitigt begagnat sig, är pressen. Före år 1789 hade de enskilde predikanterna på eget förlag utgifvit några böcker och tidskrifter. Robert Williams hade exempelvis låtit trycka några af Wesleys arbeten och begagnat nettovinsten för välgörande ändamål. År 1789 tillsattes John Dickins till bokagent. Han började en bokaffär för sin kyrka med sex hundra dollars, som han förskotterade af sina egna penningar, och lät genast trycka "Thomas a Kempis." Andra goda arbeten kommo strax derefter i rask följd, och vinsten deraf skulle gå till Cokesbury College. Från denna lilla början utvecklade sig den vidtomfattande och lönande bokaffär, som nu är en liten guldgrufva inom kyrkan. Bland dess tidigare publikationer märkas, utom den nyss omnämda, förra delen af "Armenian Magazine," vidare sångboken med musik, "Den primitiva fysiken" samt "De heligas eviga ro." Boklådan, som var förlagd i Philadelphia, sköttes af Dickins till 1798, då Ezekiel Cooper blef hans efterträdare. År 1804 flyttades hon till New York, och när Cooper år 1808 afgick, representerade affären ett kapital af fyrtiofem tusen dollars. Ända till denna tid hade bokagenten varit anstäld som predikant vid någon

församling, men då nu affären i betydlig mån utvidgats, måste man befria honom från pastoralvården. Filialafdelningar hafva sedan blifvit inrättade i flera af Amerikas större städer såsom Cincinnati, Chicago, Boston, Philadelphia, Pittsburg m. fl. Agenterna utnämnas af generalkonferensen för fyra år i sender. Boklådan grundades med välgörenhet i syftemål och har, när allt tages i öfvervägande, lemnat mycket goda resultat. Visserligen hafva hennes förluster dels genom osäkra fordringar, dels genom eldsvådan 1836 varit stora; men inom kyrkan har alltid intresset varit varmt för denna inrättning, så att vid hvarje motgång hafva medel anskaffats att infria förbindelser och drifva saken framåt. Så småningom har grundkapitalet ökats och affärens tillgångar blifvit betydliga. Ingen kyrkans vän kan annat än glädja sig öfver denna nyttiga verksamhet att sprida böcker, traktater och tidskrifter.

Det århundrade, som snart ligger bakom oss, har för vår kyrka varit ovanligt framgångsfullt och välsignelserikt. Under dess tvenne första decennier utbröto väckelser på nästan alla platser, och vid sjelfva generalkonferensen 1800 bekände två hundra personer omvändelse. Elden spred sig hastigt, och för att bringa evangelium till så stora skaror som möjligt uppkommo ett slags möten, som i detta land varit till synnerlig välsignelse, vi mena fält- eller lägermöten. Historien om dessas uppkomst är följande. År 1799 reste tvenne bröder McGee, den ena predikant i metodist och den andra i presbyterianska kyrkan, omkring i staten Kentucky och predikade Guds ord. Då de kommo till Red River, öfvervarade de en nattvardsgång i en presbyteriansk församling. De fingo äfven predika der, och sådan välsignelse åtföljde deras ord, att församlingen först smälte i tårar och sedan jublade af fröjd. Då nyheten härom spridt sig öfverallt i granhället, strömmade folket i stora skaror tillsamman; och då intet bönehus var stort nog att rymma dem, upprestes en talarestol i en närbelägen lund. Den framgång dessa möten rönte föranledde predikanterna att fortsätta i flera dagar, hvarvid presbyterianer och baptister togo verksam del. Det berättas, att Lorenzo Dow först införde lägermöten i Nya England redan 1805,

ehuru de icke vunno någon ryktbarhet, förr än John Lord började dermed år 1827. De goda verkningarne af dessa möten visade sig öfverallt, och de flesta evangeliska samfund höllo sådana med stor framgång. Efter någon tid förlorade de sin första lifaktighet och blefvo mera sällsynta. Ehuru lägermötena började bland presbyterianerna, hafva dessa för länge sedan öfvergifvit denna metod att utbreda Guds kunskap. Hos metodisterna äro de ännu mycket populära, och det gläder oss att kunna berätta, huru stora massor af städernas befolkning strömma ut till lägerplatserna för att en kort tid på sommaren i den fria naturen dyrka och lofva Herren Zebaot.

Men medaljen har äfven en annan sida, hvilken det ock tillkommer oss att visa. Oaktadt de första åren af detta sekel fingo bevittna härliga väckelser och stora skördar för den lilla stridande församlingen, så underlät å andra sidan icke själafienden att utså tvedrägtens frö och uppväcka orostiftare utaf män, som både varit och kunnat vara till större välsignelse, om de förblifvit kyrkans lydige söner i stället för att orsaka söndring inom densamma. Vi hafva i det föregående sett, hvilket tarfligt slut den braskande rörelse fick, som sattes i scen af O'Kelley; men hans bedröfliga erfarenhet hindrade likväl icke en reformifrare vid namn Pliny Brett att söka åstadkomma en ny skism. Denne man hade sökt inträde i en konferens, men af en eller annan orsak fick han stå på prof ett år öfver den vanliga tiden. Så stälde han sig i spetsen för ett parti, som sade sig söka högre helgelse och skilde sig från kyrkan år 1813. Han lyckades också öfver förväntan väl att finna sådana, som gerna ville sluta sig till hans sällskap, och i synnerhet sedan många lokalpredikanter och andra sällat sig till Brett, bildade han en ny kyrka, som kallades "Reformerade metodister." Sina gamla vänner utropade de såsom affällingar och formalister samt uppmanade alla, som älskade religionens kraft att komma till deras nya kyrka. En hop klandersjuka menniskor, för hvilka kyrkoordningen var en odräglig börda, lyssnade till kallelsen. Visserligen förlorade kyrkan många goda medlemmar, men hon blef också af med ganska många, som hon icke kunde få gagna. De ledande

männen i den splitter nya kyrkan fingo dock snart erfara, att det är lättare att rifva ned än bygga upp, lättare att göra söndringar än upprätthålla frid och ordning. Det högsta medlemsantal de kunnat rapportera var tvåtusen, och de flesta af dem som funnos qvar 1843 förenade sig vid denna tid med moderkyrkan eller wesleyanerna.

En annan kyrklig söndring, som inträffade ungefär samtidigt, medförde ett varaktigare resultat, emedan den började i en annan afsigt och i en viss mån kunde ega sitt berättigande. År 1799 hade en färgad predikant vid namn Richard Allen blifvit ordinerad af Asbury. Som han var en förmögen och inflytelserik man, bygde han af egna medel en kyrka för sitt folk i Philadelphia. Denna stod under den allmänna kyrkans öfverinseende, till dess på grund af några misshälligheter mellan svarta och hvita församlingen förklarade sig oberoende år 1816 samt bildade en egen kyrka under namn af "Afrikanska Metodist Episkopal-kyrkan." Läran förblef oförändrad, likaså kyrkoordningen, utom i de fall naturligtvis der deras nya förhållanden kräfde en förändring. På den första konferensen ordinerades Allen till biskop med händers påläggning. Denna kyrka, hvars predikanter alltid kunnat glädja sig åt stor framgång, har gått i spetsen för alla de samfund, som verkat bland negrerna i detta land. En annan organisation af färgade metodister bildades strax derefter i New York och kallade sig "Zions Afrikanska Metodist Episkopalkyrka." Äfven denna har rönt ganska god framgång samt är spridd öfver alla delar af Förenta Staterna och Canada.

Frågan om de presiderande äldste och representation af lekmän i kyrkans lagstiftande församling blef ett tvisteämne under flera generalkonferenser på 1820:talet samt ledde till ytterligare skilsmessa från kyrkan. År 1828 bildade en liten grupp af missbelåtna, som ej kunde få sin vilja fram, en egen kyrka, som de kallade "Protestantiska metodist-kyrkan," hvilken bibehöll mycket af den gamla läran och författningen, men förkastade biskopsdömet och införde lekmannarepresentation i konferenserna. Förlusten blef äfven denna gång mycket dräglig, hvilket bäst visas deraf, att under de

följande fyra åren medlemmarnes antal ökades med ett hundra trettio tusen och predikanternas med öfver femhundra. Protestanterna deremot kunna tills dato rapportera endast 423 predikanter och 65,000 medlemmar, hvilket ådagalägger, att behofvet af de påyrkade reformerna ej måtte vara synnerligen stort.

Vi öfvergå nu till en fråga, som är af mycket större intresse, emedan den utgör glansnumret i de väldiga frihetssträfvanden, hvilka utmärka det snart svunna århundradet, nemligen slaffrågan. Naturligtvis hafva vi ingenting här att skaffa med dennas politiska eller kulturhistoriska betydelse, utan endast med det samband, hvari hon står till vår kyrkas historia på den tiden. Redan tidigt började Wesley draga i härnad mot detta ohyggliga onda och utgaf en traktat, i hvilken han på det mest skoningslösa sätt uttalade sin förkastelsedom öfver både slafveriet och dess försvarare. De missionärer, som af honom öfversändes till Amerika, hyllade nog också samma åsigter, och på konferensen 1780 förklarades, att slafveriet är stridande mot Guds, menniskors och naturens lagar, stridande mot samvetets föreskrifter och mot sann gudsfruktan, som bjuder att vi mot andra icke skola göra det vi icke vilja, att de skola göra emot oss. Denna grundsats, uttalad af Wesley och de första konferenserna, uträttade emellertid icke mycket. Många metodister erkände visserligen, att teorien kunde vara riktig och vacker, men slafveriet var ett nödvändigt ondt, som kyrkan ej kunde förbjuda, och allra minst kände sig någon uppfordrad att frigifva sina slafvar på några få undantag när. Generalkonferensen fasthöll emellertid principen, äfven om förordningen af 1780 afskaffades efter sex månader. Som verksamheten i södern började antaga allt vidlyftigare dimensioner, blef frågan slutligen så tillspetsad, att en konflikt icke längre kunde förebyggas, i all synnerhet som generalkonferensen af 1824 införde i kyrkoordningen en paragraf mot slafveriet. Somliga af predikanterna hade slafvar, som de fått antingen genom arf eller gifte, och somliga stater förbjödo slafegare att sätta sina färgade bröder i frihet. I sådana stater måste naturligtvis kyrkan tole-

rera det onda, men der statslagarne det tilläto, ålades predikanterna att frigifva sina. I Nya Englands stater hade negrerna sina varmaste försvarare, hvilka på sjelfva predikstolen och i tidningarne behandlade detta ämne. Andra voro mera försigtiga. De fruktade att genom djerft uttalade satser göra sina aristokratiska bröder i södern till syndare, och man vågade väl icke behandla dem med sådan hänsynslöshet. Saken agiterades lika flitigt i kyrkan som i det borgerliga lifvet, och medlemmarne slöto sig mycket allmänt till de politiska klubbar, som kämpade antingen för eller emot. Belägenheten blef mera kritisk och lidelserna kunde ej längre tyglas. Årskonferenserna antogo resolutioner om saken, och biskoparne vägrade sanktionera dem. Men se! då sattes deras egen auktoritet i fråga, och en olycksalig debatt uppstod om konferensens och biskoparnes rättigheter.

Kom så generalkonferensen af år 1836, som ville bilägga tvisten genom att gå en medelväg och söka tillfredsställa begge partierna genom att förklara, att dess medlemmar "bestämdt ogillade de moderna abolitionisternas åsigter och obetingadt förkastade hvarje anspråk på rättighet, hvarje önskan eller afsigt, som inkräktade på det borgerliga och politiska förhållandet mellan herre och slaf, sådant det existerade i de slafhållande staterna af unionen." Det åsyftade resultatet uppnåddes likväl icke genom denna åtgärd. För sydstaterna gick den icke långt nog, så länge förbudet för slafvar stod qvar i kyrkoordningen, och ingen slafegare kunde väljas till biskop; och nordstaterna ansågo åtgärden vara ett olagligt kringgående af kyrkans principer och antagna beslut. Generalkonferensen år 1840 aflopp förhållandevis lugnt, ehuru den ej lemnade något praktiskt resultat. De som voro emot slafveriet började nu tala om att utträda ur kyrkan; ty deras samveten tilläte dem icke att qvarstå i en kyrka, som gillade slafveriet. Plötsligt spriddes ryktet, att pastor Scott hade separerat (1843) och fått med sig ett tjogtal predikanter från moderkyrkan och tio från de protestantiska och reformerta metodist-kyrkorna. Rörelsen hade i början någon framgång och har under namn af "Amerikanska Wesleyankyrkan" egt

bestånd ända till våra dagar. I lära, seder och principer öfverensstämmer hon med den gamla, men har inga biskopar eller pres. äldste. För närvarande räknar hon 250 predikanter och 20,000 medlemmar.

Vid den generalkonferens, som sammanträdde i New York år 1844, utan tvifvel den mest betydande sedan 1784, blef slutligen frågan definitivt afgjord. Slafveriets afskaffare voro visserligen icke nu så fordrande, sedan åtskilliga af dem förenat sig med den omnämde Scott; men i dess ställe uppträdde slafhållarne med så mycket bestämdare anspråk, att vid förestående biskopsval en kandidat med sydstatsprinciper skulle väljas. Tvenne andra mål blefvo konferensen förelagda och måste af densamma afgöras. En viss pastor Harding hade vägrat frigifva några slafvar, som tillhörde hans hustru, hvarför han af Baltimore-konferensen blifvit suspenderad från sitt embete. Han hänsköt nu sin sak till generalkonferensen, som stadfästade det föregående beslutet. Det andra målet var af liknande beskaffenhet. Biskop Andrew, bosatt i Georgien, hade äfven genom giftermål blifvit egare till några slafvar. Staten förbjöd slafvars frigifvande, och biskopen vägrade flytta till någon annan stat, der inga sådana hinder förefunnos. Man väntade då, att han skulle nedlägga sitt embete, men han var en man med stort inflytande och uppmanades af sina vänner i södern att stå qvar. Hvad skulle nu konferensen göra? Sin pligt likmätigt förklarade hon såsom sitt råd, att "biskop Andrew afstår från utöfningen af sitt embete, så länge detta hinder förblifver." Häraf framgick tydligt, att paragrafen om slafveriet icke längre var någon död bokstaf, och sedan denna gnista blifvit förd till de rikligt hopade brännämnena, började lågan flamma upp på allvar. De femtioen delegaterna från söderns stater inlemnade en "förklaring" till konferensen, att dess mått och steg i denna fråga gjorde det omöjligt för dem att verka med framgång i de slafhållande staterna. Slutet på den olycksdigra tvisten blef, att metodist episkopalkyrkan delades, hvarvid konferenserna i norden bibehöllo det gamla namnet, och de slafhållande inrättade en generalkonferens, valde biskopar o. s. v på sätt som förut

skett. Femtio år hafva nu förflutit sedan dess, och efterverlden har nog klandrat det steg, som söderns män togo. Men de handlade efter sin öfvertygelse, och det torde hända, att utgången blef den bästa möjliga under dåvarande förhållanden.

Södra Metodist Episkopal-kyrkan eger nu tio biskopar, 5,487 resepredikanter och 1,329,673 medlemmar. Hon utgifver sju veckotidningar och dessutom flera periodiska tidskrifter och har nästan alla sådana inrättningar, som finnas i den ursprungliga kyrkan.

FJERDE KAPITLET.

De sista femtio åren.

En återblick — Södra M. E. kyrkan. — Anstalter för välgörande ändamål och undervisning. — Frimetodister. — Lekmän i generalkonferensen. — Ekumeniska konferenser. — Våra missioner.

DET skulle vara alldeles omöjligt att på de återstående sidorna kunna teckna den snabba utvecklingen, som de olika afdelningarne af metodismen rönt på sina respektiva arbetsfält under detta århundrade. Vi lemnade den engelska metodismen vid Wesleys död och funno, att den då hade ett medlemskap af åttio tusen. Äfven ifrån denna hafva flera mer eller mindre välskapade döttrar utgått, såsom primitivmetodister, förenade metodister, bibelkristna, oberoende metodister m. fl., hvilka i förening med moderkyrkan verkat till stor välsignelse i den gamla verlden. De hafva inrättat missioner i Frankrike, Sydafrika, Westindien, Australien och på Söderhafvets öar. Deras sammanlagda medlemskap uppgår för närvarande till nära en million två hundra tusen och predikanternas antal är omkring sex tusen.

Den äldsta utgrening af den wesleyanska rörelsen är metodist episkopalkyrkan, hvilkens utveckling i Amerika vi sökt följa genom nära nog ett helt århundrade. Att hon icke alltid fått segla lugnt fram i klart vatten, utan förlorat genom missförhållanden af olika slag flera tusen, både goda och då-

liga medlemmar, har läsaren funnit i det föregående. Flera af dessa sidoutskott eller sekter finnas ännu till, och somliga af dem arbeta icke utan framgång. Sjelfva moderkyrkan har likväl hela tiden behållit fältet och ådagalagt en förvånande lifskraft. Den nyligen omtalade delningen af 1844 var ett förfärligt bakslag, i det att kyrkan vid följande konferens egde en totalsumma af endast 642,907 medlemmar och predikanter. Det repar sig emellertid hastigt, och härarne växa i norr och söder.

Metodist Episkopalkyrkan i söder sände delegater till en konvention i Louisville den 1 maj 1845 och organiserade der sitt nya samfund, det gamla likt i allt, utom det som rörde slafveriet. Det räknade då omkring 450 tusen medlemmar. Upp till det stora inbördeskriget gick verksamheten raskt framåt. Medlemskapet förökades, bokaffären — ty vid delningen hade södra kyrkan fått sin andel i bokförlags- och tidningsverksamheten i New York — lemnade god afkastning och dess välgörenhetsinrättningar antogo stadgade former. Men så urladdade sig de hotande molnen öfver sydstaterna, och eftersom kyrkan hade många och inflytelserika medlemmar, blef hon en ledande faktor i konfederationens historia. Följaktligen fick hon äfven skörda krigets fasor. Den broderliga andan mellan de begge kyrkorna förbyttes i fiendskap, och det dröjde ända till 1869, innan det vänskapliga förhållandet började återställas. Biskoparne Janes och Simpson reste ned till södern för att räcka dess biskopar brodershanden; och år 1874 tillsattes en kommission för att bilägga alla gamla tvister och utplåna sorgliga minnen. Denna sammanträdde i Cape May 1876 och uppsatte ett slags "fredsfördrag." Sedan den tiden hafva alltid generalkonferenserna sändt broderliga ombud till hvarandras sammanträden. Södra kyrkan har äfven ådalagt ett berömvärdt nit i att upptaga nya missionsfält, och hennes missionssällskap befinna sig i ett blomstrande skick. Hennes vigtigaste missionsfält äro Kina, Mexiko och Brazilien.

Men vi nödgas återgå till vårt egentliga värf och visa, huru den kyrka, som en Asbury, Coke, Lee, Hedding,

Waugh, Hamline, Janes och Simpson sökt uppbygga, har utvecklat sig under de sista femtio åren. Den stora delningen 1844 gjorde visserligen slut på de heta debatterna, om också efterdyningar varade ännu för några år. Under de sju följande generalkonferenserna behandlades en stor myckenhet af petitioner, resolutioner, motioner, protester och vädjomål, utan att derför några nämnvärda förändringar egde rum hvarken i lära eller kyrkostyrelse. Men de gåfvo uppslag till ganska många nyttiga sällskap och stiftelser, hvilka i stor grad bidragit att vidga kyrkans förmåga och stärka dess krafter i alla riktningar. Vi omnämna här några få.

Generalkonferensen af 1864 afslöt sina sessioner med inrättandet af en högst vigtig förening, som hade det goda mål i sigte att hjelpa fattiga församlingar vid kyrkors byggande. Föreningen, som kallas "*kyrkobyggnads-sällskapet,*" trädde i verksamhet 1865 i Philadelphia, och dess angelägenheter ombesörjas af en styrelse och en korresponderande sekreterare, som väljes af generalkonferensen. Dess verksamhet är tvåfaldig, i det den genom 1) en allmän fond, som uppkommer genom en årlig kollekt från hvarje församling, kan skänka en summa penningar till behöfvande församlingar, och 2) genom en lånefond kan utlåna penningar på vanligt sätt. Biskop Kinsley sade vid densammas stiftelse: "Detta verk upphör icke med den första välsignelsen. Dessa penningar, som hjelpa till att bygga en kyrka, komma derefter tillbaka och meddela goda tidningar, derefter gå de ut igen för att bygga eller hjelpa att bygga, komma sedan tillbaka och säga: här är jag, sänd mig! samt fortfara att gå och komma på detta sätt."

För missionssakens kraftiga befordran i Amerika och i främmande länder, bildades i New York år 1819 ett *missionssällskap.* Generalkonferensen 1820 erkände och välkomnade sällskapet, som till en början endast åtog sig att hjelpa den färgade befolkningen och upprättade en del missioner bland indianerna. Under tiden hafva sällskapets tillgångar stärkts så betydligt, att det väl knappast finnes någon konferens, amerikansk eller utländsk, som ej mottager understöd från

detsamma. Sällskapet underhåller eller hjelper missionärer i såväl kristna som hednaländer. Under första året af dess tillvaro samlades åtta hundratjugutre dollars, hvaremot det år 1894 förfogade öfver en million ett hundra trettiosju tusen dollars. Från 1819 till 1889 hafva genom dess försorg insamlats tjugutvå och en fjerdedels millioner. Hvad skall då icke framtiden bära i sitt sköte?

Metodist Episkopalkyrkans *söndagsskol-förening* organiserades 1840 och inkorporerades i New York 1852. Afsigten med denna förenings stiftande var att utgifva god literatur för söndagsskolorna och göra böcker och tidningar lättare tillgängliga för fattiga skolor. Det förväntas, att alla söndagsskolor i Förenta Staterna skola tillhöra den såsom hjelptrupper, och af hvarje församling begäres en kollekt om året för att befordra ändamålet. Dr. Vincent, icke utan skäl kallad söndagsskolans biskop, utnämndes till redaktör för kyrkans ungdomsliteratur år 1868, och gjorde under tjugu års trägen verksamhet mycket för att höja den till något utmärkt i sitt slag. Han har i sanning infört en ny epok i söndagsskolverksamheten. I Dr. J. L. Hurlbut har han funnit en värdig efterträdare, som med kraft drifver sin sak framåt. Intresset för våra söndagsskolor förtjenar med rätta en särskild uppmärksamhet. Under det flydda året rapporteras 28,856 skolor, deraf 869 i Europa. Hela antalet elever är 2,409,874, hvilket utvisar en tillökning sedan 1893 af 633 skolor och 40,092 elever. Att bereda och utsända tidningar och tidskrifter för dessa många söndagsskolor öfver hela vida verlden är ingen småsak. I Amerika eger ingen kyrka så stor spridning för detta slags literatur som metodistkyrkan. Hon utsände förra året 3,133,250 exemplar af tidningar med eller utan förklaring af lexorna för äldre såväl som yngre, eller med andra ord 488,699,000 — nära fem hundra millioner sidor. Huru stor del söndagsskolföreningen har i uppnåendet af så kollosala resultat, är författaren icke i stånd att afgöra, men tvifvelsutan är den ej obetydlig.

År 1866 organiserades i Cincinnati, Ohio, en "*Förening för frigifna slafvars hjelp*," hvilken af generalkonferensen

1872 erkändes såsom en af våra vigtigaste institutioner. Vid inbördeskrigets slut fans det ej mindre än sex och en half millioner färgade menniskor i södern, och af dessa kunde icke mer än tjugu procent läsa eller skrifva. Helt naturligt skulle dessa vända sig till kyrkan i norden, som kämpat i råd och dåd för deras frigörelse, med bön om hjelp, och såsom en följd deraf uppsprang det omnämda sällskapet. Det eger öfver trettio högskolor och akademier samt 8,525 elever, som undervisas af 348 lärare. Ursprungligen stodo skolorna öppna för endast den färgade befolkningen. Men generalkonferensen 1888 träffade anstalter för att tillgodose behofven af bildningsanstalter för medellösa bland de hvita. Sedan den tiden är sällskapets officiela namn "Föreningen för frigifna slafvars hjelp och uppfostringsverket i södern."

År 1866 hade metodist episkopalkyrkan genomlefvat sitt första århundrade, och med anledning häraf tillsatte generalkonferensen 1864 en komité för att träffa anstalter att på ett värdigt sätt fira hundraårsfesten med något särskildt kyrkligt välgörande mål i sigte. Kollekter upptogos för skolsaken, som under början af århundradet fått ligga nere. Man tycker sig rent af märka en viss motvilja på många ställen för skola och högre bildning. Urskogspredikanterna hade ju haft ganska god framgång utan några bokliga studier, och hvarför skulle man nu åtaga sig utgifter för universitet eller bildningsanstalter af något slag? Det väckte nog derför litet uppseende, då kyrkan begärde två millioner dollars för att rycka fram i ledet och upprätta skolor, som kunde tillgodose åtminstone billiga fordringar. Men Gud lade sin välsignelse äfven till dessa bemödanden; ty då de allmänna jubelmötena blefvo källor till stor hänförelse och andlig vederqvickelse, var dermed vägen funnen till folkets fickor. I stället för två millioner insamlades åtta och tre fjerdedels millioner. Nu är det visserligen sant, att alla dessa medel icke användes för skolsaken, emedan många församlingar hade lokala intressen att först tillse, såsom uppbyggande af kyrkor, boställen eller betala å gammal skuld; men ett icke ringa belopp gick till den allmänna fonden. Hvilket århundrade hade icke detta

varit för kyrkan! Af det lilla senapskornet i New York hade blifvit ett stort träd, som med sina grenar beskuggade hvarje del af den stora unionen. Medlemmarne voro nu en million sextiofem tusen sjuhundra och trettioen till antal. Söndagsskolornas antal var nio hundra åttio tusen sex hundra och tjugutvå. Det antagna värdet af kyrkor och boställen uppgick till öfver trettiofyra millioner dollars. Hundra skolor af olika grader, värderade till nära åtta millioner dollars, voro i full verksamhet; och bokaffären i New York representerade ett värde af en och en fjerdedels million dollars. Vidare funnos i fältet åtta metodistkyrkor, som skilt sig från moderkyrkan, och dessa hade tillsamman nio hundra åttio tusen sex hundra fyra medlemmar.

På generalkonferensen 1868 tillsattes en styrelse för uppfostringsverket i hela metodist episkopalkyrkan. Af de vid hundraårsfesterna influtna medlen bildades tvenne fonder, som kallades "Allmänna undervisningsfonden" och "Barnens dag fonden," hvilka styrelsen skulle förvalta. På hvad sätt de skulle förvaltas var väl icke så noggrant bestämdt förr än år 1892, men då blef denna styrelses befogenhet och fondernas ändamål klargjorda. Räntan af dessa fonder skulle användas till understöd för gudfruktiga lofvande ynglingar, företrädesvis sådana, som önska teologisk utbildning, men i brist på medel ej kunna erhålla sådan. Understödet erhålla de icke såsom gåfva utan lån, hvilket de åtnjuta räntefritt en viss tid. Förlidet år kunde fonden understödja ett tusen fem hundra trettionio studerande med sjuttio tusen dollars.

Vi få ej heller glömma att omnämna en annan förening, som bereder vår sak stor hjelp. På somliga af missionsfälten har det visat sig vara nödvändigt att hafva qvinliga missionärer, i synnerhet der landets seder hålla qvinnorna afstängda från det yttre samhällslifvet. Så väcktes tanken på bildandet af "*Qvinnosällskapet för yttre missionen,*" hvilket organiserades i Boston år 1869 af tvenne framstående damer. Sällskapet riktar sin fond derigenom, att hvarje medlem afsätter två cents i veckan för ändamålet, på samma gång andra metoder användas. Qvinnorna hafva varit synnerligen fram-

gångsrika i sitt arbete. De ega nu missionärer på de allra flesta hednafält, och deras inkomster hafva stigit för hvarje år. Första året samlades af dem sju tusen dollars och 1889 uppgick summan till öfver två hundra tusen. Miss Thoburn, syster till missionsbiskopen med samma namn, var den första, som utsändes af detta sällskap. Tvifvelsutan kommer det att blifva ett verksamt medel till hednaverldens omvändelse.

En rörelse, som troligen ämnade att blifva en reformation, men hittills lemnat endast obetydliga spår af framgång, är "*frimetodismen.*" Några predikanter, tillhörande Genesee-konferensen ansågo sig orätt behandlade af densamma, hvarför de bildade en egen förening 1860. På grund af sitt asketiska lefnadssätt och tarflighet i klädedrägt o. s. v blefvo de kända under namn af "nasareer." De klagade mycket — och göra väl ännu — öfver dödskyla i kyrkan och trodde sig kallade att ingjuta lif och värme i kristenheten. Ännu hafva de emellertid icke haft någon betydande framgång och deras antal är ganska ringa.

En förändring i vår kyrkoordning, som eljes icke har ändrats i väsentlig mån på de senaste femtio åren, inträffade 1872. Under de tjugu åren mellan 1840 och 1860, hade frågan om lekmäns representation i generalkonferensen återigen börjat flitigt diskuteras. Att med någon utförlighet redogöra för de många grundliga och broderliga samtal, som höllos med anledning af denna vigtiga fråga, medgifver ej utrymmet. Vare det blott sagdt, att generalkonferensen af 1864 beslöt att gifva lekmannaombud säte och stämma i kyrkans lagstiftande församling, så snart det blifvit utrönt, att detta var en allmän önskan. En omröstning företogs både i generalkonferenserna och församlingarne med det resultat, att tre fjerdedelar af predikanterna och två tredjedelar af medlemmarne röstade till förmån för sådan förändring. Vid generalkonferensen, som sammanträdde i Brooklyn 1872, inbjödos lekmän för första gången att intaga plats i denna rådsförsamling. För vår egen del tro vi, att detta var ett mycket visligt beslut, som varit saken till stort gagn. Nästa fråga blir den: när skola de erhålla samma förmån i årskonferenserna?

År 1876, då verldens olika nationer möttes i Philadelphia för att täfla på industriens och konstens alla områden och på samma gång fira hundraårsminnet af Förenta Staternas oafhängighet från Englands spira, uppstod i vår generalkonferens tanken på huru storslaget det skulle vara, om alla kyrkor och organisationer, som erkände metodismens lära och principer, kunde återigen förenas till en enda stor samfundskropp. Planen upptogs i England med stor välvilja, och en ekumenisk eller allmän konferens, der metodismen i alla dess skiftningar och nyanser voro representerade, sammanträdde i City Road kapellet i London 1881. Fyra hundra delegater voro närvarande. Biskop Simpson öppnade högtidligheterna, med en gripande predikan; och diskussionerna, hvilka fördes med stor talang, visade att metodisterna ännu äro ett hjerta och en själ samt åsyfta med sin verksamhet ingenting annat än menniskors frälsning. En liknande konferens hölls i Philadelphia tio år senare 1891, och var äfven den en märkbar succès. I sammanhang härmed må nämnas, att på senare tid hafva försök blifvit gjorda att förena alla grenar af den britiska metodismen, ehuru äfven denna sak har sina tvenne sidor. Alla åstunda enhet i anda och sträfvanden, men då man tager i betraktande den himmelsvida skilnad, som finnes i afseende på kyrklig styrelse, vore det väl omöjligt att inrätta en gemensam organisation. Men så mycket är åtminstone vunnet, att afståndet minskats mellan troende af samma slägt, och broderskapets anda blifvit betydligen stärkt. Det troliga är också, att om organisk enhet någonsin skall uppnås, måste de mindre grupperna först förena sina smärre krafter.

Må det nu tillåtas oss att kasta en flyktig blick öfver metodismens många missionsfält, hvilka gifva alla sanna missionsvänner stor anledning till glädje. Vi omnämna då först hvad wesleyanerna uträttat i den riktningen och vända oss sedan till metodist episkopalkyrkans missioner.

Wesleyanerna i England hafva aldrig saknat missionssinne, och huru skulle sådant vara tänkbart? Kristendom på allvar betingar utveckling både inåt och utåt. Metodistpre-

dikanterna äro missionärer, om de rätt fatta sin höga kallelse och villigt hörsamma Mästarens bud. Revivals ibland namnkristna och fornkristna eller okristna bekännare bland katoliker och protestanter äro högeligen af nöden, men de stackars hedningarne få heller icke förgätas.

Tidigt spridde sig metodismen till Irland och en vigtig mission fick samfundet på denna ö.

Konferensen häfdar emellertid väl sin tillvaro och arbetet bland de okunniga eller vilseledda massorna förtjenar all uppmuntran. Någon statskyrka uppehålles icke bland irländarne, och detta förhållande bådar rimligtvis mera godt, ehuru vådor icke äro otänkbara i detta afseende heller. En strömning brusar i Storbritanien att skilja kyrkan från staten helt och hållet, och den gamle Gladstone har länge hyst sådana sträfvanden. Att Irlands och Englands metodister kunna enas om samma president, det innebär en i sanning god princip och efter allt borde vi känna oss såsom sannskyldiga bröder, under hvilket himmelsstreck vi än andas, ty vi tala ju alla ett och syfta mot samma mål. Nationelt gnabb anstår icke oss, utan hafva vi det sköna uppdrag att visa oss inför verlden all såsom barn i samma familj, ehuru ju egenheter i skaplynne och fostran icke alldeles plånas bort i omvändelsen eller heliggörelsen.

Missionen bland *fransmän* började sammaledes redan före Wesleys hädanfärd. En Johan Angel leddes genom den himmelske Fadrens skickelse att i Frankrike öppna protestantisk metodistisk gudstjenst år 1790 på landsbygden der i granskapet af *Caen* ett litet kapell fans. Hans predikan öfver den samaritiska qvinnan slog an och källan i Davids stad gaf fritt vatten åt törstande själar. Sedermera sändes en rikt begåfvad man, Wilhelm Mahy, att taga ledning af de späda planteringarne i detta ärke-katolska rike, och trots den stora revolutionens ursinniga tillvägagående dogo de icke alldeles bort, utan spirade fast hellre sakta upp, och genom Dr. Charley Cooks rastlösa och planmässiga arbete åt alla håll, rotades och utvidgades missionen ganska löftesrikt. Han gick först år 1858 att emottaga sin lön och behöflig hvila, medan

tvenne söner fortsatte sin faders verk. Historiskt ryktbara män, såsom D'Aubigne, Malan, Gaussen och Monod, stodo i intim vänskap med Dr. Charles Cook, och tvifvelsutan styrkte han dem stadigt i deras ädla lifsgerning att sätta protestantismens ljus så högt, att folket måtte kunna se att vägleda sig fram ur det mörker och betryck, som Ludvig XIV och andra hans gelikar eller drabanter försänkte massorna uti. Det unga Frankrike har mottagit en kraftig impuls från metodismen, ehuru i numerärt afseende synbarligen ringa. Konferensen organiserades sjelfständigt år 1868 och tillväxer både i kraft och omfång. Vantron är vådlig å ena sidan, och otron är fräck eller hänsynslös å andra. Folket besitter ett ganska fruktbart land och en viss välmåga råder, hvadan föga emigration eger rum. Här behöfves helgonens tålamod och tro. Hela Kristi kyrka borde ömma för Frankrike, och alla må bedja sädens Herre att sända flera nitiska, begåfvade, hjeltemodiga arbetare till detta hugstora, rikt utrustade folk. Vår kyrka borde jemväl hafva några utposter placerade här och hvar inom republikens område, såsom ju Amerika står i sannskyldig tacksamhetsförbindelse till franska nationen för råd och dåd i nödens och farans stunder.

Australia konferensen har ett omfattande fält och hardt när obegränsade möjligheter af framgångsrik utveckling. Missionens historia hittills är af spännande intresse, och man må väl säga, att äfven detta verk är ett Försynens barn. Regeringen i England hade en straffkoloni i Nya Syd Wales, dit de svåraste förbrytare sändes, hvilkas lif man dock icke velat taga. Här och der kunde äfven några nybyggare slå sig ned med kristlig tro och fromma seder, så att till och med en liten klass af metodister organiserades den 6 mars 1812; och detta är upprinnelsen till den lifskraftiga kyrka, som nu förefinnes. En ung man i Irland af aktade föräldrar hade förverkat sitt lif genom ett svårare brott, och genom besök af metodister i den dystra cellen vardt han räddad i sista stunden från en tvåfaldig död, ty myndigheterna ändrade domen till landsförvisning, och då han sålunda anlände till en annan verldsdel bland andra kamrater i samma betryck, kunde han

icke tiga med det glada budskapet om öfverflödande nåd för den störste syndare. Ordet mottogs af tacksamma åhörare, ty dessa stackars menniskor behöfde så väl detta gamla, goda evangelium. Enträget bönföll den unge mannen, att missionssällskapet i London måtte tänka på de elända och sända missionärer till deras hjelp och uppmuntran. Såsom svar på detta macedoniska rop skickades Samuel Leigh, som landade i Port Jackson år 1815 under sensommaren för att med ens gripa verket an med helgad entusiasm och outtröttligt allvar. Honom följde Walter Lawry, och glädjen blef stor, ty det är ju bättre att vara två än en. Friska nådevindar förde den helga elden från ö till ö, från koloni till koloni. Befolkningen ökades och församlingarne sammalunda. Kristuslika budbärare, trogna intill döden, duka under den ene efter den andre genom klimatets inflytande eller öfveransträngningar; men andra upptaga manteln och den goda saken triumferar. Wesleyanerna hafva här icke haft synnerlig medtäflan, utan varit mera allena och oberoende. År 1852 blef pastor Robert Young sänd från England till Australien för att vänligt samråda med trossyskon om Guds rikes bästa intressen. Beslut fattades endrägtigt att organisera konferensen på fri grund och lägga nya missioner i dess händer. Moderkyrkan gläder sig öfver sin dotter och ömmar för dess ytterligare förkofran. Delegater sändas ömsesidigt, hvarigenom kärleksbandet stärkes. Sålunda reste Daniel J. Draper med fru år 1865 till England, förkunnande i andens och kraftens bevisning korsets sköna evangelium, återvändande till sitt aflägsna hem i början af påföljande år, 1866, med det stora skeppet London. Det nådde emellertid aldrig sin bestämmelseort, utan blef ett byte för storm och sjö, dervid endast nitton personer räddades. Kaptenen förklarade all räddning omöjlig, och Draper predikade än en gång för döende syndare om lifvets hopp, till dess att talare och åhörare sjönko ned i evigheten.

Kanada-konferensen är mera ett barn af kyrkan i detta land under ett tidigare skede, genom våra märkliga, hjelteartade banbrytare, sådana som Nathanael Bangs m. fl., men helt naturligt yppade sig flerfaldiga obehagligheter, då landet

utgör en engelsk provins och styres enligt örikets författningar. Generalkonferensen år 1828 samtyckte följaktligen utan yttre påtryckning att låta missionsfältet på detta område lyda under wesleyanernas vård. Kärleken är villig och mäktig att göra stora uppoffringar till ömsesidig nytta och välsignelse. Den förste värdige presidenten blef George Marsden. Ett vigtigt missionsarbete är utfördt bland indianer och äfven bland tyskar, ehuru dessa hufvudsakligen tillhöra Albrechtbrödernas beslägtade samfundsparti. Såsom väl kunde vara att motse, befunnos somliga obenägna att ansluta sig till wesleyanerna i England, hvadan dessa stälde sig såsom oberoende med bibehållande af vår lära och kyrkoordning. I det hela krönes saken med god framgång, och vi lyckönska våra bröder till ännu härligare resultat.

Konferensen, omfattande missioner å Storbritaniens besittningar i nya verlden för öfrigt, är af icke ringa betydelse. Redan år 1795 missionerades det å ön *New Foundland* af Laurence Coughland, som under sju långa år uthärdade ofantliga lidanden. Wesleyanska missionen mottager unga bröder af biskop Asburys natur, sådana som Freeborn Garrettson och revivals följa, hvaröfver himmelens änglar jubla och onda andemakter bäfva. Wesley och Asbury samt andra apostoliska män från svunna seklet dö och hvila sig derhemma från mödorna, men andra träda i stället, så att en egen konferens kunde anordnas genom Dr. Beecham år 1855, ehuru icke sjelfunderhållande, ty guldgrufvorna i dessa trakter äro tills dato icke funna. För de fattiga predikas emellertid evangelium, och de rika nådelöftena passa så underbart för män och qvinnor i utblottade omständigheter, medan det ofta sannas: "Ju fetare jorden, ju magrare hjertat."

Missionen i *Afrika* planerades redan genom Dr. Thomas Coke, som hade tro och hjerta för hela verldens evangelisering. Fältet var emellertid mörkt och förtjenar väl benämningen "de hvite männens graf." Våra missionärer, synnerligen på vestkusten, dö hoptals till djup sorg för missionssällskapet och de små församlingar de möjligen hunnit bilda; men nya martyrer träda fram, färdiga att stå och stupa, lem-

nande måhända en stackars hustru eller ett litet barn i allt annat än lysande omständigheter. På *Sierra Leone*-kusten arbetade en omvänd neger, Mingo Jordan, från 1805 till 1808 med.all den rörande enfald, som är detta folk eget, och skaror lyssnade ifrigt till det glada budskapet från den himmel ske Fadren. I Syd Afrika är klimatet mindre mördande och utsigterna redan sålunda ljusare. År 1814 började Barnabas Shaw missionsarbetet här vid Goda hopps udden, och fältet blifver vigtigare dag från dag.

Afrika är ett land med en yppig natur i många fall och måste civiliseras af mera bildade nationaliteter. Komunikationerna måste blifva annorlunda, handel och industri främjas, samhällen och församlingar omdanas och den svarte mannen.torde hafva en skönare framtidshistoria än den röde mannens i Amerika.

Wesleyanerna hafva länge haft fotfäste i *Asien*. Den apostoliske Dr. Cook dog på väg till Indien 1815, och hvilar hans utarbetade stofthydda i hafvet; men hans medhjelpare hinna lyckligt tillBombay, der garnisonens befälhafvare Lord Molesworth blifver förstlingskärfven för att snart på Syd Afrikas kust finna sin graf. År 1837 blef Jonathan Crowthon superintendent för missionerna i detta land, och arbetet för Herren är icke fåfängt.

Af synnerligt intresse är naturligtvis för oss den mission, som Wesleyanske konferensen upprättade i *Sverige* under ledning af ingeniören och fabriksegaren Samuel Owen samt pastorerna Joseph Stephens och George Scott. En liten metodistförsamling firade sina gudstjenster i ett lusthus, tillhörande hans excellens Carl de Geer; men sedan upprestes ett passande tempel å Norrmalm nära Hötorget, som kunde invigas i oktober år 1840 med predikningar af pastor Brandell och professor Thomander — en af de märkligaste män, som svenska statskyrkan någonsin uppammat. Snart blef emellertid församlingens herde en allmän skottafla för ondskefulla angrepp och Palmsöndagen den 20 mars 1842 föll ett stenregn öfver talare och åhörare i den eljes fridlysta helgedomen, så att gudstjensten afbröts och pastor George Scott måste skynd-

samt ur stad och rike. Blott lyckliga tillfälligheter sparade vårt fosterland från den synd och skam att till blodsutgjutelse och död förfölja en ädel man; ty oroliga element existerade då i svenska hufvudstaden. Pastor Scott med familj räddades emellertid och anlände lyckligt hem. Den Gud hängifne själasörjaren fortsatte sitt kall under många år med trohet och förtroende. Han dog i frid år 1874, men enkan lefver än och fyra söner äro evangelii förkunnare. Ärkebiskoparne Johan Olof Wallin och Karl Fredrik af Wingård äro i statskyrkligt nit mera orsak till det sorgliga pöbeluppoppet än skådespelaren Olof Ulrik Torslow å Djurgårdsteatern i "Jesuiten." Metodismen passade icke svenska folklynnet, menade man, helst "dans, kortspel och andra dylika oskyldiga nöjen," som konsistorium lärde, att "Gud gifvit oss till vederqvickelse emellan mödorna," utgallrades och betraktades såsom kristna ovärdiga. Illa emellertid, att icke våra bröder i England fortsatte att sända nya arbetskrafter till norden, ty bättre tider hade grytt och den förunderligaste framgång torde hafva uppstått temligen snart, enär marken hvitnade till skörd. Förmodligen hade Eric Janson i Österunda socken af Westmanland hört pastor Scott och den emigrationsström denna gaf upphof till, möttes af bröderna Hedström i New York eller Illinois. Sålunda blefvo många tillrättaförda, och män i första kärlekens glöd reste hem att tolka för slägt och tidigare bekanta om den kostliga perla de funnit. Vi nämna åter Aug. Olson och Bengt Börjeson från det steniga Halland, C. Levander och J. Lindqvist från kalkstensön Gottland samt Jonas Östlund från Gestrikland. Ändtligen dagas det ånyo, då pastor Aug. Cederholm år 1865 formligen anställes i Wisby Nu äro nitton år hänsvunna, sedan svenska konferensen organiserades i universitetsstaden Upsala af biskop E. Andrews år 1876. En mängd kapell eller kyrkor äro byggda, en aktningsvärd predikantkår höjer korsbaneret, och hopen närmar sig siffran 20,000, ehuru hindren ännu äro många och motståndet stort. Åtskilliga predikanter och skaror af metodister för öfrigt hafva slagit ned sina bopålar i Förenta Staterna, der de visserligen göra splitter

nya erfarenheter, icke alltid de ljusaste. Allt för ofta irra de bort och förloras i ett oändtligt hvimmel af lefnadsomsorger och främmande åskådningar. Ganska vanligt är det, att ingen svensk metodistförsamling finnes å den plats, dit de ärnat sig och efter hand sluta de sig till en annan kyrka eller till — ingen. Fall och affall tima; att framhärda intill änden och så vinna lifvets krona vare dock vår lösen under bön till Herren.

Wesleyanerna räkna omkring 500,000 medlemmar eller en half million i sina led, hvilket ju bildar en rätt aktningsvärd armé, dock höjer sig talet ytterst sakta och långsamt. Vi äro minst tio gånger så många och stå främst bland protestantiska samfund af kristna. Man tror sig kunna räkna den metodistiska befolkningen till åtminstone 25 millioner, hvilket tål att tänka på. Skryt och sjelfberöm båtar föga och passar icke dem som följa Lammets spår; men rätt skall ju vara rätt, och då andra yfvas öfver sin gång och värdighet, kunde antydda fakta bringa sinnet ur sin berusning till nykterhet och reda. Vår framgång skulle ökas förunderligt derest alla voro rätta metodister, "kristna på allvar."

* * *

Metodist Episkopalkyrkan i Amerika organiserades i rättan tid för att värdigt möta de heliga kraf, som skäligt kunde föreligga. Någon yttre mission hade ingen tanke på i begynnelsen; men den inre syntes nästan oändlig och ofantlig. Huru emellertid snart vissa vinkar eller skickelser ledde till missionssällskapets organisation i New York den 5 april 1819, det veta vi redan. Samma år, som ändtligen lyktade biskop Asburys jordiska bana, hade en stackars neger blifvit ryckt som "en brand ur elden"; och denne John Steward begynte missionera bland *indianer* med underlig inflytelse. Sällsamt i sanning! En svart missionär till den röde mannen — en Afrikas föraktade son med frälsningens budskap till de stolte och reslige urinnebyggarne i nya verlden. Han talade och sjöng, han grät och bad och naturens vilda söner afväpnades, lyssnade, gladdes och trodde. *Wyandots-missionen* innebär

ett litet kapitel af romantik; och det är underbart att spåra upprinnelsen till en verldsomfattande kristlig verksamhet.

Snart vaknar tanken på den aflägsna kontinent, derifrån slafvarne i södern komne äro, och en ung sjuklig man, Melville Cox, känner sig bunden att gå dit i Mästarens ande för att höja korsets fana. Hunnen till bestämmelseorten, dukar han under med ens; men döende vinkar han de tusenden att följa i hans spår; ty aldrig får *Afrika* öfvergifvas. Biskop William Taylor har i sanning ett väldigt "stift," och patriarken saknar icke arbete. Konferensen organiserades 1836 — *Liberia-konferensen.* Framgången har icke varit synnerligen stor hittills; dock ljusnar det ju mer och mer, i det att nya stationer upptagas årligen. Tiden nalkas då Afrika ej mer förblifver ett dunkelt sagoland utan i besittning taget af stormakterna, då yttre omständigheter bättre gynna missionärernas arbete. Slafhandeln och bränvinsaffärerna, hvilka ruinera innebyggarne ohjelpligt, måste i menskligheten namn undertryckas eller omöjliggöras. Och sedan kan ett folk födas för Herren och Kristi kyrka på en dag.

Kina, midtens rike, verldens största monarki, med omkring 400 millioner menniskor öppnades för vår kyrkas verksamhet 1847. Utsigterna äro klara, skörden blifver större och större; kinamannen behöfver kristendom mer än något annat; tusenåriga sedvänjor och vidskepligheter ramla, tron på frälsningen från all synd och till och med från opium gör uppenbara under. Bredvid missionären arbetar läkaren och skolläraren, och här är godt rum för qvinnan, om hon är stark, duglig och ihärdig.

En nedsmältande revival hafva våra bröder haft i *Foochow-konferensen*, läggande tusentals syndare till församlingarne. Man kan vänta märkliga resultat af det nyligen afslutade kriget, ty det gamla makas i bakgrunden och ledande män nödgas att beträda reformernas väg eller gå under. Bibeln och katekesen studeras i den kejserliga familjen, nöden tvingar till bön och Herren vill förbarma sig. Det "betalar" sig att missionera, och en vederqvickelsens tid motses, då Asien kunde förvandlas till en Herrens örtagård.

Indien är ett yngre missionsfält, men förunderligt lofvande. Missionen i detta land öppnades år 1856 och en konferens organiserades redan åtta år derefter. I närvarande stund spännes ett nät af missionsstationer i alla riktningar landet öfver med häpnadsväckande möjligheter. Millionerna skakas på murknade grundvalar, tempel förfalla och presterna magra. Äfven bildade hinduer erkänna kristna religionens ädlare innebörd, hela byar komma till missionärerna och vilja "kristnas;" läkare hafva händerna öfverfulla, den så kallade "*zenana-missionen*" för qvinnans räddning särskildt artar sig välsignelsebringande i förunderlig grad. Skolorna äro väl besökta och endast de otrognas solblindhet hindrar dem att se kristendomens universella betydelse.

Biskop Thoburn synes vara en man med mer än vanlig arbetskraft och omdömesförmåga. Hans tid upptages till det yttersta i flerfaldiga riktningar och den bästa disciplin synes råda bland hans medarbetare eller underordnade. Missionssällskapet anslår frikostiga summor årligen, och likväl är det beklagligt, att icke vida mer kan gifvas och göras. Våra wesleyanska bröder kunde kanske med någon befogenhet frestas, att vi beträda obehörig mark, då ju hela Indien lyder under Englands spira; men rummet är ingalunda trångt, och arbetskrafter tarfvas i större och större proportioner.

Japan upptogs som missionsfält år 1872 och tolf år senare organiserades konferensen. Detta egendomliga örike är "Soluppgångens land" i mer än ett afseende. Vesterlandets odling eller praktiska företräden är japanesen angelägen att med ens tillgodogöra sig. Kristendomen tolereras allmänneligen, skada blott att dessa klarsynta hedningar se så mycken ruttenhet och lögn bland de kristna och bedröfligt, att äfven missionärer kunna afundas olika samfunds framgång. Emellertid hafva vi fått fast fot och arbetet rycker fram längs hela linien med ordning och plan som allestädes. Somliga ondgöras öfver vår lära och kyrkoordning synnerligen; men sådane menniskor förstå icke bättre, hvarför man må förlåta deras angrepp.

Missionen på *Korea* är ännu i sin linda som ett litet barn.

Hvad månde det blifva af detsamma med åren och mera gynsamma förhållanden? Omkring 200 medlemmar räkna vi måhända å denna halfö, men grunden har dock blifvit lagd. Ef ter krig och oroligheter förväntas nu, att frihet och frid skola alstra frukt i rättfärdighet och sällhet.

Dr. W J. Hall dog i Seoul på sin post såsom läkare. Förföljelser af pöbeln hafva rasat, men icke desto mindre skall nog den gode herden vårda de arma lammen.

Biskop Ed. Nindes besök i Österländerna helt nyligen hade märkligt inflytande bland höga och låga — Amerika och stjernbaneret skyddar i icke ringa mån, fast naturligtvis blod må spillas nu och då, såsom ett vittnesbörd mot dem; ty hedningarne äro icke blott okunniga utan ondskefulla och oberäkneliga. Förra året donerades från vår kyrka härifrån en stor summa, 600,000 dollars i rundt tal, till Asien för den goda sakens befrämjande. Dessa medel äro icke bortkastade i bottenlös sjö, utan till och med god affär, ty hundradefaldt torde kunna skördas åter i handelns intresse, utom det, att Mästarns ord alltid ega full betydelse: "Saligare att gifva än att taga." Hur befängdt blinda kunna döma om färgerna och döfva om harmonien i musikstycket! Pressen och riksdagsmän derhemma brukade ofta meddela någon statistik öfver huru mycket det kostade att omvända en katolik, en jude, en muhamedan eller en äkta hedning, medan det fattiga Sverige dagligen nedsväljer 300,000 kronor i form af starka drycker.

Vi hafva länge haft missionsverksamhet i *Europa* och kyrkan har ingen orsak att ångra hvad som blifvit gjordt i denna riktning. Visserligen äro innebyggarne kristna till namnet; men detta gör endast deras ställning så mycket beklagligare, om de icke blifva födda på nytt genom sanningens ord och den helige Ande, ty att de tro på Guds tillvaro och andra kardinalläror, det gör dem icke passande för himmelen.

Till *Tyskland* nådde metodismen år 1849, och hvarken katoliker eller protestanter rå med att utrota den berömda eller fruktade plantan, utländsk eller icke. Otron i Tyskland är gruflig och den andliga likgiltigheten förfärlig. Yngre,

friska krafter äro högeligen af nöden, och metodisterna fylla i någon mån sin anpart till landets förnyelse. Vi äro i numerärt afseende ett rätt aktningsvärdt regemente af korsets soldater, men antalet skall aldrig blifva det väsendtliga, utan den inre halten afgör saken. Luther är i himmelen och frestas alls icke öfver intrång i reformationens hemland, men många af hans bekännare se oss allestädes med sneda blickar, fruktande, föraktande eller hatande, synnerligen den från Amerika importerade metodismen. Katolikerna må man ingenting begära utaf, ty de äro af kändt skrot och korn, mottagande lexor igen och igen från den gamle gubben vid Tiberns strand. Hur som helst: alla som andligt eller kristligt lefva vilja, måste vara beredda på förföljelse.

Metodismen står i stor skuld till Tyskland, ty hernhutismen i detta land ammade densamma under dess allra tidigaste existens. John Wesley lärde mycket af dessa enfaldiga bröder och systrar ombord å skeppet till Amerika år 1735. Han lärde mera sedan han återvändt dels i England och på tysk mark af biskop Zinzendorf och hans vänner vid sjelfva stamorten Hernhut. Gud signe och skydde denna lilla kärnfriska afdelning af Kristi kyrka på jorden! I närvarande stund kunna emellertid ett dussintal konferenser, der tyska tungomålet företrädesvis talas, kraftigt betyga, att germanerna äro icke otillgängliga för den ande och sanningens förkunnelse, kännetecknande den ursprungliga metodismen. Betänkliga brytningar har den tyska reformationen haft att genomgå, och protestantismen tarfvar nogsamt understöd, icke så mycket på teologiens område som fast hellre med hänsyn till dess praktiska tillämpning i kristliga lifserfarenheter och verksamhetsyttringar. Utan att underskatta hvad lutherdomen och de reformerte i inskränkt mening uträttat, måste det dock beklagas, att saltet icke bättre hindrat förruttnelsen, att ljuset icke fullständigare bortjagat mörkret. Grundförvillelsen att oka stat och kyrka tillsamman omöjliggjorde väsentligen kristlig disciplin, och bekännelsen urartade till ett slags "papperspåfve," medan sann och sund pietism skattats af underordnadt värde. Här behöfs en ny reformation och — revivals,

icke konstmessiga, icke fabricerade, icke tillfälliga ryckningar i organismen utan väldiga skurar af väckelse och salighet från den himmel, dit Frälsaren gått att bedja och mana godt för oss. Metodismen skulle ock kunna stelna i formväsende och förverldsligas; men med bibehållande af dess grundprincip, att omvändelse är ett nödvändigt vilkor för medlemskap, skall detta icke ske, och hittills hafva vi mottagit nåd från ofvan att kunna stå faste ock i ondom tid.

Den mission, som troligtvis vållat vederbörande största bryderi, är *Bulgarien*. För närmare 40 år tillbaka gjordes ansträngning af vår kyrka att komma in på detta område; fältet har öfvergifvits och återupptagits, men år 1892 konstituerades i Bulgarien en missionskonferens. Utan tvifvel har denna mission i många fall varit ett "missfoster" i bokstaflig mening; ofantliga summor äro offrade och spilda synbarligen, hvad skall väl skörden blifva för kommande tid?

Superintendenten Dr. G. S. Davis arbetar på en förhoppning att bättre dagar gry, och siffror få icke villa oss. Medlemskapet hinner icke upp till 250 och "arbetarne äro få." Skolundervisning och bokspridning bedrifves dock med plan och ihärdighet under rådande omständigheter, husbesök göras och söndagliga gudstjenster hållas, missionärerna vinna ökad respekt och hoppet värmer våra nitiska "missionsvänner" att en vederqvickelsens tid nalkas. Bulgarien är inklämdt emellan Turkiet och Ryssland; metodismen tränges å alla sidor af muhamedaner och katoliker — här behöfvas missionärer med martyrsinne och det gamla ordet, som krossar eller smälter klippan. Millioner dollars samlas årligen och dubbelt mera tarfvas, men framför allt bön och förbön, att sädens Herre tillika måtte vattna åkern med dagg och regn från himmelen, ty det skall ske genom Guds ande — icke genom härar eller stormakter.

Metodismen i *Italien*, det af påfven och hans blinda handtlangare toppridna, är efter allt ett tidens tecken. Hela den protestantiska verlden glädes så hjertinnerligen, att fången i vatikanen tvingas åse och höra, huru "kättare" bygga sina

kyrkor i den eviga stadens midt, huru salighet genom tron allena, utan Marias förböner och helgonens förtjenst predikas om icke på taken så dock för allt folket sabbat efter sabbat. Gemenligen betrakta ortodoxa lutheraner det såsom obehörigt, att främmande sekter missionera i deras granskap, men naturligtvis är det mindre ur vägen att bombardera katolicismens grundfästen. Vi hafva lyckats att uppbygga kyrkans Sion trots tusenfaldiga svårigheter och utsigterna ljusna dag för dag. Pressen, fastbunden vid uråldriga dogmer och nyare påhitt af den sluge andlige despoten på St. Petri föregifna stol, utgjuter vredesskålar i mängd öfver de farligaste af alla villoandar. Trasslerier af alla möjliga slag förekomma idkeligen; och kunde blott regeringen bländas en gång till, skulle risknipporna snart antändas och trogna vittnesbörd dö bland sprakande rökhvirflar. Skökan kläder sig olika, men samma hjerta slår inunder och vissa klara antydningar stadfästa den tron, att blod och brand än en gång kunna göras användbara att omvända nationer till den allena saliggörande kyrkans sköte. Emellertid är det möjligt att äkta katoliker vinnas för gudaktighet i ande och sanning, revivals ega rum äfven under Italiens himmel, predikan om Kristi kors, Lammets blod, frälsande nåd, andens vittnesbörd och tron på en enda medlare emellan den helige Guden och syndare utför underverk i Milano, i Venedig, i Genoa och — Rom, halleluja! En ren tillökning af 250 själar förra året tyder hän på sunda metoder och friska krafter samt framför allt Fadrens stora löfte om dopet med ande och eld. Konferensen täljer omkring 1,500 inom kyrkans hägn eller under dess vingars skugga, hvilket emellertid endast bildar en första underpant på rikligare resultat.

Skandinavien, Ultima Thule, räknas jemväl till kyrkans missionsfält. Konferenserna i *Sverige*, *Norge* och *Danmark* äro icke de minste eller obetydligaste i vårt Israel. Skaror hafva blifvit omskapade till ett heligt lif och en salig död; andra samfund äro eggade till kraftigare kamp mot ondskan, och statskyrkan tvingas in på reformernas väg. Hvad omdöme, som än fälles om metodisterna såsom sektmakare, pro-

selytmakare eller syndfria — kristendom på allvar skall frälsa och bevara de nordiska folken från nöd och död.

Kyrkan bedrifver en ganska omfattande mission i *detta land* bland alla folk och stammar, bland judar och hedningar, katoliker och protestanter, i östern och fjärran vestern, i kalla norden och varma södern. Den röde mannen eller hans gulhyade broder, stackars negrer eller deras förtryckare. Evangelium är en Guds kraft till frälsning och förnyelse, medan allt annat liknar murknade rön. Kinesen med sin hårpiska, som han stoltserar öfver, japanen med hufvudet fullt af inbillningar, mormoner i Utah, katoliker i *Mexiko* eller halfvilda äfventyrare utom civilisationens råmärken — metodistpredikanterna hitta till dem alla och arbeta hjeltemodigt på de eländas upprättelse, älskande sin kallelse och döende i triumf vid åsynen af blodtvagna själar inför den stora hvita tronen.

Missionshistorien framrullar verkligheter mera hänförande än dikten kan måla och en half million för den inre missionen på ett år äro väl använda penningar. Mästarens befallning: "Gån ut i hela verlden och förkunnen evangelium för hela skapelsen," håller på att förverkligas — solen skall aldrig mera gå ned öfver kyrkans missionsfält. Hvilka strider och segrar sedan John Stewart begynte att arbeta bland indianerna, sedan Melville B. Cox bäddat sin graf i det mörka Afrika, sedan F. E. Pitts styrde sina steg mot södern år 1835; ja, sedan sällskapet organiserades den 5 april 1819 i Bowery-kyrkan i New York. Inalles har kyrkan omkring 150,000 medlemmar i främmande länder, och behöfdes det minst 10,000 oförtrutne och oförfärade arbetare. Blickom några år framåt till dess exempelvis kyrkans missionssällskap kan fira en hundraårsfäst, månne icke hären fördubblats eller mer, månne icke millioner blifvit eröfrade från mörker och ondska i Indien, månne icke "jordens ansigte" förnyats, månne icke halleluja-sångerna skola skalla från pol till pol, från haf till haf och verlden blifver ändtligen Herrens?

FEMTE KAPITLET.

Om lära och styrelsesätt.

Öfversigt och förklaring af kyrkans trosartiklar. — Egendomligheter i styrelsesätt. — Skilnaden mellan Lutherska och Metodistiska kyrkornas lärosystem.

UNDER alla tidsåldrar har den kristna kyrkan oroats af strider, som framkallats genom olika meningar om läropunkter och teologiska spörsmål. Inom de olika grenar af metodismen har dock en märkvärdig enhet varit rådande; och det kan med trygghet påstås, att kyrkan har varit synnerligen trogen att bevara alla religionens grundsanningar. I likhet med andra ledande protestantiska samfund har kyrkan betonat vigten af ett rätt gudsbegrepp. Lärorna om treenigheten och Kristi gudom och i förening härmed en fullbordad återlösning äro än i dag några af hennes allra vigtigaste satser. Med afseende på den Helige Andes verksamhet i verlden, tillkommande belöningar och straff, kroppens uppståndelse och en slutlig dom öfverensstämmer hon i allmänhet med andra kristliga samfund. Men hon har också lagt tillbörlig vigt på salighetssanningarne och fordrar såsom vilkor för medlemskap den bättring, som är inför Gud, och pånyttfödelsen och helgelsen genom Anden samt lärer, att det gifves tydliga kännetecken på de särskilda nådeverken. För dessa och liknande åskådningar har dock kyrkan från många olika håll blifvit strängt bedömd, och i synnerhet derför att hon bragt i dagsljuset den försummade erfarenhets-

sanningen, att den pånyttfödda och helgade menniskan eger Andens vittnesbörd, att hon är ett Guds barn. Vår kyrkas lära är sammanfattad i tjugufem trosartiklar, hvilka Wesley reducerat och modifierat från de trettionio, hvilka än i dag utgöra anglikanska kyrkans bekännelse. Den första punkt, som tager vår uppmärksamhet i anspråk, är läran om den heliga skrifts auktoritet.

I den femte artikeln säges i anseende till bibeln, att denna böckernas bok innehåller allt, hvad vi behöfva veta till själens frälsning och salighet. Den heliga skrift skall sålunda blifva vårt rättesnöre i alla angelägenheter, direkte genom sina bud och löften eller indirekte genom gifna antydningar och exempel efter trons analogi, ty uttryckliga framställningar rörande hvarje möjlig tvistepunkt kunna vi naturligtvis icke förvänta, hvadan villfarelser uppstå, hvilka dock vanligen tyda hän till vissa skriftställen, naturligtvis ryckta ur sitt sammanhang eller oriktigt tolkade. Hur står det skrifvet, och hvar i bibeln finnas stöd för antaganden af den eller den arten äro sålunda alltid berättigade frågor. Men, tillika inse vi nödvändigheten af att flitigt och troget läsa och begrunda Guds eget ord under allvarlig bön om Andens ledning samt oskrymtad villighet att rätta oss efter Herrens vilja i allt, så att fördomarnes möjliga makt eller falsk lärdom icke må föra oss bort ifrån enfalden eller sanningens väg, som till gudaktighet och sällhet bär.

De elfte och femtonde artiklarne vilja med rötterna afhugga tvänne besynnerliga villfarelser, som skjutit skott och uppvuxit till farliga träd, nämligen om öfverloppsgerningar och skärselden — vigtiga kardinalsatser bland katolikerna. Vi anse dylikt som galenskap, väl vetande, att ingen kan göra mer än Guds ord anbefaller, och att frälsningen är ett verk af Kristus allena genom tron, medan det ännu heter i dag. Äfven den femtonde artikeln är ämnad mot oarter inom den katolska kyrkan, att messa på latin, som få människor förstå. Vi vilja att alla våra åhörare skola förstå både med sinne och hjerta hvad vi sjunga, tala eller bedja. Sålunda hafva vi äfven att predika enkelt och klart, så att de

enfaldiga må förstå det och tala högt så att också döfva måtte kunna höra och fatta bokens ord, att de omvända sig och lefva eller beröfvas all ursäkt för sin obotfärdighet och ondska.

I Metodistkyrkan är predikan det mera väsentliga vid den offentliga gudstjensten, ehuru bön och sång ega ett oskattbart värde, medan föga rum beredes för ceremonier eller lithurgien, som åter i andra kyrkor spelar en så vigtig roll. Tron kommer af predikan, då man hör och förstår.

Artiklarne från sexton till och med tjugo afhandla sakramenterna. Katolska kyrkan vill alltid vara framom andra och håller sig med sju sådana; men protestanterna räkna vanligen blott döpelsen och Herrens nattvard såsom sakramenterliga handlingar af Kristus förordnade såsom Guds egendomsfolk. Gamla förbundet hade omskärelse och påskalammet, hvilka voro yttre symboler på hvad Jehova gjort eller göra ville för och med de sina, om de tro hans löften och göra hans vilja. Dop och nattvard innebära båda ett gudomligt element och ett motsvarande menskligt samt synliga förbundstecken, vatten, vin och bröd. Största faran för oss ligger i allmänhet deri, att vi luta till höger eller venster, öfverdrifvande en sak eller ringaktande dess goda väsende. Katolska och lutherska kyrkorna fela i förstnämda afseende, de reformerte kanhända något i motsatt riktning. Sakramenterna frälsa från synden, döden, djefvulen och helvetet, gifva evigt lif och salighet, heter det så betecknande i lutherska kyrkans lärosatser; men hvad återstår då för Frälsaren sjelf att åvägabringa, och huru få någon tillbörlig plats för omvändelse, rättfärdiggörelse och nyfödelse genom tron? Döpelsen skall vara mera än blott förbundstecknet och nattvarden något högre än blotta åminnelsen af korsdöden eller de trognas syskonband. Vi tro icke, att vatten, vin och bröd förvandlas på ett öfvernaturligt sätt till allsmäktiga krafter, utan fasthålla begreppet sakrament i dess ursprungliga mening, så att Guds välsignelse meddelas oss andligen genom tron i förening med gifna nådemedel och ett mottagligt, lydaktigt sinne. Barndopet bibehålles i harmoni med Guds ord

och kyrklig praxis i alla tider — icke emedan de små äro djefvulens barn, utan emedan himmelriket hörer dem till, icke emedan de kunna tro och fatta akten personligen då, utan emedan de äro återlösta och delaktiga i den allmänna försoningen, såsom de israelitiska barnen blefvo omskurna och dymedelst upptagna i den judiska kyrkans hägn. Vi tro icke, att faddrarne hafva myndighet att svara för andras barn; men vi mena allvarligt, att fromma föräldrar kunna offentligt lofva att göra sitt yttersta för de spädas kristliga uppfostran och vård. Deras undervisning i Mästarens skola börjar och slutar med lifvet.

Med nattvarden bedrifva vi icke afguderi på katolskt vis, såsom om elementerna borde tillbedjas, hvilket kommer lika mycket i strid med sundt förnuft och Guds ord. "Tagen och äten," "tagen och dricken häraf alle," bjuder den välsignade gudasonen; derför finna vi det vidrigt att presten behagar dricka för folket, till dess det helt visst går åt hufvudet. Då nu rätta nattvardsgäster åtnjuta af de synliga elementerna, skola hjertan vederqvickas af Guds nåd till högre kärlek och mera odelad lydnad, medan ve och förbannelse drabba otrogna eller synden älskande själar. Förvandlingsläran *i*, *med* och *under* är ingalunda skriftenlig eller i öfverensstämmelse med sundt förnuft, på samma gång den menskliga tanken icke kan genomtränga Guds rikes lönligheter. Kristendomen och dess anordningar äro säkerligen icke *emot* förnuftet, som ju skall vara en flägt af Guds ande, men väl *öfver* detsamma. Huru många besynnerliga stridigheter och ohyggliga slitningar hafva icke skakat församlingen i dess djupaste fogningar på grund af dessa läror.

Den tjuguförsta artikeln ställer sig på predikanternas sida gent emot katolicismens förordning om celibat, som icke tillåter de andliga att träda i det äkta ståndet. Huru en sådan barbarism ännu kan uppehållas och försvaras äfven af presterna är gåtlikt; ty faktiskt måste naturligtvis en sådan kyrklig anordning vara förderflig, ehuru det nog låter tänka sig, att presterskapet lättare kontrolleras under celibatets inskränkning. Om rådande osedlighet inom den romersk-ka-

tolska kyrkan förtäljes så mycket med största sannolikhet, att sjelfva grundvalarne bäfva; och det är nog möjligt, att reformationen i Tyskland begynte på denna punkt. Paulus föredrog att vara allena på grund af begripliga omständigheter, och otidiga äktenskap kunna blifva både en plåga och en förbannelse.

Emellertid bör predikanten inom kyrkan betraktas som en menniska, ett fritt väsen, och i vanliga fall gör han rätt uti att gifta sig för att bättre kunna fylla sin plats och sin bestämmelse. Han är icke bunden utan af Guds ord, som lärer oss att icke draga i ok med de otrogna eller söka sig en följeslagarinna genom lifvet bland dem, som icke älska Herren och hans sak, ty sådant är naturligtvis orätt och synd. Det vigtiga steget bör icke tagas utan mogen öfverläggning efter allvarlig bön.

Den tjuguandra artikeln handlar om kyrkliga ceremonier, hvilka variera på olika tider och rum, så att en viss frihet måste inrymmas enligt tycke och smak, enär bibeln mycket sparsamt behandlar sådana förhållanden. Församlingen bör vara såsom vårt andliga hem, hvilket ju kan inrättas, såsom bäst synes; men harmoni äskas, så att icke barnen precis kunna genomdrifva sin vilja eller ordna med det hela efter godtycke. Godt är det, att åtskilliga samfund finnas, och det är ju möjligt att välja efter personlig öfvertygelse, eller såsom man bäst behagar; men nog tarfvas sundt förnuft och mycken kärlek, att vi icke tvista om bagateller, medan de eviga verkligheterna skjutas åt sidan. Denna frihet hafva metodisterna gång på gång gjort bruk af och bildat flerfaldiga familjer, hellre än att gräla eller ständigt känna sig obelåtna.

Den tjugutredje artikeln undervisar oss om våra borgerliga pligter mot landets öfverhet eller dess regering. Kyrkan är icke bunden i politiska nät eller bojor, utan individerna äro rättsligen fria, men böra vi vara den yttre ordningen lydaktiga, så vidt möjligt är. I Kina och Ryssland herskar oinskränkt monarki och despotism förspörjes mer eller mindre. Metodism är dock icke otänkbar eller omöjlig i Petersburg

och Peking. Metodister finnas på dessa platser redan. Största försigtighet göres emellertid af nöden, och tvinga omständigheterna, måste vi lida förföljelse eller blifva martyrer som fordomdags. Gud har emellertid sparat vårt folk nådeligen för mycket ondt, i det vi mindre sysselsatt oss med regeringsformerna än med praktisk gudaktighet. Judarne och stundisterna i ryska kejsardömet hafva blifvit grufligen förtryckta eller utdrifna från sina hem. Vi sympatisera med dem och önska, att bättre tider må gry. Vi förvånas öfver att så litet blod blifvit spildt inom kyrkans egna landamären. I detta land råder tankefrihet och allmän yttranderätt; men illa är det, om en Kristi tjenare från talarestolen predikar politiska partiintressen i stället för att förkunna det gamla, välsignade ordet om Jesus och hans nåd; ty församlingen skall säkerligen blifva splittrad i olika fraktioner och ingen framgång möjliggöres.

Den tjugufjerde artikeln protesterar mot vanlig socialism eller komunism, så att personlig eganderätt till jordiska skatter häfdas, medan det ju alltid blifver syndigt att girigt äflas efter timliga förmögenheter och undandraga sig att lindra nöden eller göra godt efter förmåga och främja församlingens bästa. Begreppet tionde kommer ingalunda i strid med nya testamentets fria anda; men blefve detta regel inom kyrkan, skulle helt visst behofven väl tillfredsställas och vi lika väl lottade och lyckliga; ty den himmelske Fadrens välsignelse gör oss rika; och deremot sannas uppenbarligen, att många samla penningar, men gömma dem i bristfälliga pungar och de få aldrig nog eller så mycket de åstunda. Det ligger största vigt uppå, att icke hjertat växer fast vid de ovissa rikedomar, utan att vi samla skatter i himmelen af oförgänglig natur, nöjda med kläder och föda, besinnande att tiden är kort, och att Gud kallat oss till evig härlighet.

Den tjugufemte eller sista artikeln tolkar edens betydelse sålunda, att en kristen må aflägga helig bekräftelse på hvad han sett och hört inför magistraten, enligt hvad Jesus och Jakob förklara, medan lättsinnigt svärjande icke allenast är en ful vana utan en styggelse inför Guds och hans rätta till-

bedjare på jorden. Kväkare och några andra kristna bekännare medgifva icke denna uppfattning utan säga helt bokstafligt: "Vi skola alls intet svärja."

Om kyrkan heter det i den trettonde artikeln, att den utgöres af en förening troende, der Guds rena ord förkunnas och sakramenterna förvaltas enligt Kristi instiftelse i alla väsentliga afseenden. Grundprincipen är naturligtvis personlig frälsning af nåd genom tron, som afskiljer oss från verlden i gemen och magnetiskt sammansluter oss med lika sinnade till ett folk för att gemensamt strida och fröjdas i hoppet om den tillkommande härligheten. Fadern i himmelen vill hafva andliga tillbedjare äfven på jorden, men det är naturligt att vi bygga tempel för den Högstes dyrkan och tillbedjan, ehuru Herren är midt ibland oss, hvar och när helst två eller flera komma tillsamman i hans namn. Sakramenterna och Guds ord i sin yttre form äro icke afgörande med hänsyn till Kristi synliga kyrka i verlden, utan står det skrifvet: "Hvar och en som åkallar Herrens namn gånge ifrån orättfärdigheten," "Herren känner de sina och utan bröllopskläder passar ingen att vara med vid den stora nattvarden. Ett uppriktigt begär att undfly den tillkommande vreden vänta vi hos alla dem, som vilja räcka oss handen till gemenskap; men Herrens ögon se djupare efter tron för att kunna bevisa sin rika, härliga nåd, iståndsättande själen att undfly det onda och göra det goda. Använda vi flitigt nådemedlen, varder begäret i själen uppenbart genom frukter till bättring och rättfärdighet. Framställer vår Frälsare porten trång och vägen smal, är det nog så; vi hafva lika litet rätt att göra porten vidare som vägen bredare. Nu är det emellertid möjligt att falla ur nåden och synda efter rättfärdiggörelse, förnyelse och fullbordad helgelse, då visserligen den sista villan blifver värre än den första, hvadan mycken bön och ständig vaksamhet erfordras samt synnerlig ömhet och kärlek å vår sida, att vi icke blifva medbrottsliga till hans död, som går bort till sina spyor som hunden eller sölar sig i smutsen som svinet, sedan det rentvaget blifvit. Den tolfte artikeln klargör vår ståndpunkt i detta afseende: Vi kunna falla, än bättre är det dock, att vi

kunna uppstå och allra bäst, att Gud vill bevara i sin makt den troende till salighet, att han icke behöfver göra Davids eller Petri sorgliga erfarenheter. Man kan synda emot bättre vetande och bedröfva eller utsläcka Anden; men må vi i det längsta hoppas på de affälligas upprättelse, och då de ångerfullt komma tillbaka, skola icke vi glädjas dubbelt och bära dem på våra axlar till den gode Herden, ty de äro nog illa rifne, men det hjerta som blöder höfves ingen att slå?

Om synd, fri vilja, rättfärdiggörelse och goda gerningar handla från och med sjunde till och med tionde artiklarne. Här siktas den gamla pelagianismen eller den nyare rationalismen. Vi bekänna med andra kristna, att hjertat är ondt och förderfvadt, att vi sakna både vilja och förmåga att omvända oss och vandra lifvets stig utan Guds nåd och Kristi ande. Rättfärdiggörelsen är en handling af en förlåtande fader i Kristus, som öfverkorsar missgerningarne, då vi öfva enkel, barnslig tro. Detta är protestantismens ögonsten, som vi väl må vårda; och sålunda af nåd frälsta utan egen förtjenst eller värdighet, kunna vi icke annat än älska Gud och göra hans vilja, ty nu är oket behagligt och bördan har blifvit lätt. Guds bud äro icke svåra, emedan fröjd i Herren gör själen stark att tjena och lyda i ett nytt väsende genom Anden. Sådana trons frukter växa naturligtvis på grenarne i det sanna vinträdet; men våra gerningar följa oss efter, då fri nåd öppnar portarne.

De fyra första artiklarne framställa vår tro med alla heliga på Guds väsende och trefaldiga personlighet. Fadren, Sonen och den Helige Anden. Vi begripa icke Gud, ty han är "större än vi," hvadan vi måste hålla oss till uppenbarelsen. Många inbilla sig, att de helt lätt kunna lösa religionens alla hemligheter eller reda sjelfva gudsbegreppet såsom hvilket annat ämne som helst; men de bedraga sig i sitt högmod.

Nu är det visserligen sant, att ingenting säges direkt i dessa artiklar om själens odödlighet, om kroppens uppståndelse, om de yttersta tingen, ja, icke ens om begreppet nyfödelse, helgelse eller Andens vittnesbörd; men dels kunna

dessa metodistiska läropunkter härledas ur ofvannämda artiklar, dels finnas de tydligt förklarade i Wesleys predikningar, hvilka äfven pläga räknas till metodismens bekännelseskrifter.

Kyrkan är icke sekterisk i sina principer, utan sant evangelisk. Formulär, som begagnas vid dop och nattvard, vigsel eller begrafning säga ingenting om metodismen särskildt, utan framställa allmänna kristna grundsanningar. Sättet för profmedlemmars intagning i full förening borde icke heller vara anstötligt för någon, ty äfven här förmärkes samma opartiskhet. Kandidaterna skola jakande besvara fem till dem stälda frågor. Den första vädjar till döpelseförbundet, hvilket nu liksom förnyas, och dess förpligtelser erkännas offentligen. Den andra frågan lyder sålunda: "Hafven I en saliggörande tro på Herren Jesus Kristus?" Väl i sanning, om denna viktiga fråga enligt Andens vittnesbörd kan besvaras med ett högljudt "ja," utan tvekan. De trenne öfriga frågorna låta kanske mera närgående, ty det förutsättes här att kandidaterna tro den heliga skrifts läror, såsom de äro framstälda i dessa allmänna religionsartiklar, och att de skola respektera kyrkans regler och anordningar samt villigt bidraga, efter förmåga, till kyrkans eller församlingens välgörenhetsverk; men detta faller sig så naturligt och blifver alldeles nödvändigt, så vida någon ytterligare utveckling eller framgång skall förväntas. Ett hjerta och en själ — vi förstå detta ideal, vinnläggande oss om Andens enhet genom fridens band.

Under den gråa medeltiden förbannades och brändes olika tänkande, den Augsburgiska bekännelsen fördömer vederdöpare och andra utan omsvep. Katolska kyrkan är drucken af martyrblod, den lutherska och den anglikanska hafva landsförvist eller fängslat och äfven halshuggit eller bränt sant gudfruktiga personer, som icke varit snälla och beskedliga nog att i allo gilla rådande tänkesätt eller handlingar. Puritanerna, som i Amerika sökte en fristad undan förföljelser, brände till och med häxor, annat slikt ofog att förtiga.

Metodistkyrkan har varit frisinnad, och med Guds makt

skola vi bevaras till salighet i kärleken — "fullkomlighetens band." Framtidens kyrka kommer helt visst att möta splitter nya svårigheter, men helighetens Herre skall alltid blifva den säkraste skölden mot villfarelser och satans glödande skott. Fullkomlig kärlek utdrifver räddhåga och utestänger tvifvelsjuka och onyttiga hårklyfverier och funderingar. Kristus, den personliga sanningen, regerande enväldigt i hjertat, omöjliggör lögnens välde och tomhet, fåfänga eller formväsende. Gud, från hvilken all välsignelse kommer, vare med missionärerna i hednaverlden och gifve hundradefaldt på skördens dag!

Han omhulde hemmissionen och våra lärdomsanstalter! Han vårde och bevare församlingarne på hela jorden och styrke sina tjenare i sanning och sjelfförsakelse intill änden.

De dyra och stora löften i Guds ord innebära, att blifva delaktiga af Guds natur, ega Kristi sinne, uppfyllas med den helige Ande, renas från köttets och andens besmittelse, helgas till ande, själ och kropp, skickliggöras att vandra som Kristus vandrade, i ljuset, såsom Gud är ett ljus, att med ett ord vara en fullkommen man eller qvinna *i Kristus*, frälst till det yttersta,mogen för härlighet, prisande Gud med kropp och själ, hvilka Herren tillhöra; och vi vilja säga härtill: *halleluja, amen!*

* * *

Egendomligheter i styressätt.

Klassmöten voro något nytt och säreget för metodismen i begynnelsen och äro icke populära den dag i dag är. Faktiskt hafva emellertid dessa sammankomster varit utomordentligt välsignelsebringande medel att vinna själar och stadfästa svagare hjertan i sanning och rättfärdighet.

Klassledaren skulle vara pastorns medarbetare och klasserna ordnade på lämpligt sätt med passande män eller qvinnor i spetsen bilda en församling, der kampen segerrikt föres fram, om icke vissa besynnerliga omständigheter omöjliggöra lyckliga resultat. Ekonomien ordnas ännu bäst i harmoni med en sådan organisation. Wesleys plan, att hvarje vecka

uppbära en penny af alla medlemmar, bevisade genast sin egen användbarhet, och ehuru somliga röja pligtförsumlighet i olika afseende, måste det dock medgifvas, att detta system är värdt sitt pris. Slapphet i praktik jäfvar icke den goda saken — befälhafvaren kan icke umbära underlydande, om regementet skall komma till stånd och göra tjenst. Frälsningsarmén har militäriskt ordnat metodismens metoder och med hänförelse kommenderar generalen sina trupper framåt.

Profmedlemskapet hör hit och karaktäriserar kyrkan i betydlig mån. Somliga taga anstöt på denna punkt, menande, att det är ringaktande för individen. Men saken har två sidor — vi pröfva församlingen eller rättare kyrkan och böra väl ickeförtycka henne samma rätt. Obotfärdiga och ovärdiga medlemmar äro en förbannelse för Guds Israel och ogudaktiga i de kristnas led erinra om ulfvar ibland lam. Ingen kyrka är ofelbar och ingen prest heller; men Gud vill gifva oss förstånd och urskiljningsförmåga, så att vi icke behöfva luta hvarken till höger eller venster. Under väckelsemöten kunna många falla till utan tillbörlig mogenhet eller stadga, följande flygtig ingifvelse eller strömmen; men efter hand finna de priset för den kostliga perlan för högt och draga de sig tillbaka snarast möjligt. Intagna på prof kunna de så göra utan väsen och buller, de äro fria och vi hafva friat våra själar.

Den allmänna tidsandan är sjelfsvåldig och slarfvig till ytterlighet; alla band och förbindelser lossas, alla regler och stadgar skola strykas. Det råder ett slags yra ibland många bekännare utan grundligare åskådning, en liten tid blomstrar föreningen af sådane "frigjorda" naturer, men snart söndras sinnena, ty partilusta och öfversitteri dväljas ofta bland deras tal ock. Profmedlemskapet är godt, då det rätteligen brukas, och på något sätt är det befintligt allestädes, medan principen antagit mera fast uttryck ibland oss.

Lekmannaverksamheten är äfven väl reglerad enligt vår goda disciplin, klandrad af ingen, som förstår dess uttryckssätt och fattar inre halten. Vi hafva utom söndagsskollärare och klassledare, *förmanare* och *lokalpredikanter*, hvilka upp-

träda vid predikantens sida eller mera tillfälligt då behofvet kräfver så. Dessa personer kunna uträtta mycket godt och hafva en skön historia, om någon sådan eljes mera specielt behandlade deras ställning och lifsgerning. Här förefinnes jemväl den rekrytskola, hvilken förser predikantkåren med "lediga nummer" och fyller luckor, som sjukdom och död må bilda. En besynnerlig öfvergångsperiod har inträdt rundt omkring; lärdom och omfattande kunskaper skjutas fram i förgrunden, folket ställer höga anspråk på andliga talare och lokalpredikanten anlitas mera sällan. Unga män vid våra skolor vinna allmännare gehör, ty de äro unga och synas lofvande; sång och musik tillvälla sig lejonparten vid gudstjensterna. Och likväl erfordras denna länk i systemet — ja, ingen gåfva är öfverflödig, hvarje medlem borde arbeta i sin mån och sålunda fullkomnas vår kämpahär.

Resepredikantsystemet bildar en grund- eller hörnsten i vårt system. Ursprungligen voro predikanterna på resande fot beständigt eller i sadeln. Han hade ingen varaktig stad utan missionerade på apostoliskt vis från plats till plats, predikande på fältet, i hemmen eller i hvad offentlig lokal som helst, helgande rummet med "Guds ord och bönen" och sången, som okonstladt uppstämdes till Emanuels pris. Ingen äkta metodist-predikant undkom sitt martyrskap och tidigt vardt han gemenligen nedbruten genom gikt eller lungsot eller andra sjukdomar. Några få granitnaturer med jernvilja och jettetro härdades genom utomordentliga försakelser och vedermödor för att hålla ut intill änden, stupande i seldonet eller sitt harnesk. Sådana män äro ännu erforderliga och en ovärderlig välsignelse för nyare fält; men äldre församlingar skola vårdas och fostras af sina pastorer, hvilka visserligen böra såsom Stefanus vara uppfylda af tro och den helige Ande samt bepröfvade att rätt dela sanningens ord skickliga att öfvervinna motståndarne. Men de äro icke sina egna, icke församlingens heller egentligen, utan kyrkans och Herrens.

Årskonferenserna bestämma predikanternas vara eller icke vara i detta afseende genom sina respektive kabinett, der de presiderande äldste och biskopen handhafva makt och

myndighet. Misstag kunna begås, svåra, väldiga och sorgliga, helst ordföranden ofta är främmande för både predikant och församling; men då själarnes biskop styrer de styrande, blifver allt väl till sist, och äfven den missbelåtne låter sig nöja vid närmare besinning, läggande sin sak i den Högstes armar. Ombyte förnöjer, då det icke sker godtyckligt eller efter väld; och ett faktum är, att andra samfunds predikanter flytta oftare än vi i det hela, medan några få utkorade bibehålla sina första klassens pastorat år från år. De bästa män böra foga sig efter en god regel, att flytta utan "fuss" och bygga upp en annan stor församling; de andra äro tacksamma i allt och "underdåniga Guds behof."

Rese-general-superintendent-systemet kännetecknar ock metodistkyrkan särskildt. Den högsta tjenst eller myndighet vår kyrka erkänner biskopens eller general-superintendentens i Kanada samt presidentens bland wesleyanerna. Dessa skola icke spela herrar öfver folket eller oss ens, ty vi äro alla bröder; men de äro tillsatta "gå Mästarens ärenden" och öfvervaka vingården i allmänhet, så länge de redligt uträtta sina ansvarsfulla pligter. De hafva icke så makligt, utan få nog vara i rörelse; de stå heller icke öfver lagen, så att embetet kunde gifvas andra, om sådant gagnade. Vi hafva blifvit bevarade från skam och obehag med hänsyn till våra högsta förtroendeposter, och som en regel gäller än, att endast synnerligen dugande och helgade män väljas af generalkonferensen till biskopssysslan. Skulle någon tidsbestämmelse ytterligare vara af nöden, så ligger sådant inom möjlighetens sfer — bida blott! Emellertid äro vi att beklaga, om Kristi sinne och Guds Ande icke odeladt framdrifva vårt omständliga maskineri.

Kyrkans styrelseform koncentreras i ledaremötet, qvartalkonferensen, årskonferensen och generalkonferensen, som sammanträder hvart fjerde år — ett system af rätt märklig konstruktion, ty tänkande män och erkända auktoriteter hafva sagt så om och om igen, dock icke ofelbart eller oförstörbart utan elastiskt och beroende af tidsförhållanden i mångt och mycket. Man beskyller särskildt metodismen i

praxis för prestvälde med allt för litet utrymme för lekmän.

Reformer i mera demokratisk riktning införas emellertid, ehuru vi "skynda sakta" af ganska talande anledning. Frågan om qvinnans valbarhet till generalkonferensen bidar sin lösning, den enda rätta utan tvifvel, ehuru agitationerna för eller emot röja väl mycken skärpa, icke alltid i renaste bemärkelse. Olika meningar eller åsigter kunna vi hysa och älska utan att synda mot bröderna; men halsstarrighet leder ofta till brytning eller skism, hvilket vi naturligtvis vilja undvika.

Generalkonferensen är i alla fall en respektabel församling för hela vida verlden af väl bepröfvade, högaktade representanter från de olika årskonferenserna; men det kan icke nekas att centralisering af en verldsomfattande kyrkas hela lagstiftande myndighet i en punkt innebär dryga utgifter och mången frågar väl inom sig sjelf åtminstone: "Hvad göres denna förspillning behof?" Maskineriet torde kunna arbeta mera enkelt och billigt, fast det nog å andra sidan ligger det kraftigaste vittnesbörd för evangelii alltillräcklighet att se olika typer från hvarje väderstreck och byten från alla tänkbara religioner i lycklig gemenskap och väsendtlig enhet dag ut och dag in, medan örat lyssnar till nytt och gammalt från hjertats goda fatabur i de rikaste variationer. När vid alltings fulländning mötesplatsen blifver hemma i det stora fadershuset, der en generalkonferens begynner i evighetens morgongryning, som aldrig tröttar och aldrig lyktar, hvilken anblick, hvilket jubel!

Af yngre datum är *Epworth League*, organiserad den 15 maj 1889 i Cleveland, Ohio, tillbörligt gillad och stadfästad af kyrkan i sin helhet. Dess princip och syfte är att eröfra och bevara våra barn och ungdomen undan verldsväsendets allmänna förtrollning, nemligen sällskapskretsar, tvetydig eller slipprig literatur samt bereda lämpligt arbetsfält för dessa uppväxande ynglingar och jungfrur inom församlingarne, att de sålunda må understödja de äldre i deras bemödanden för Guds sak och utbildas att taga i med odelad kraft, när de äl-

dre falla bort eller kallas högre upp. Utan tvifvel är denna organisation tidsenlig i bästa mening och väsendtligen rätt, då den vunnit sådan burskap och väldig utbredning på några få år. Somliga hafva befarat, att denna ungdomsrörelse kunde komma i kollision med öfriga verksamhetsgrenar inom kyrkan och mynna ut i separatistiska kanaler, hvilket ju alls icke vore otänkbart; men våra skarpseende och bepröfvade "åldermän" hafva reglerat anordningarne så visligt och tillfredsställande att frihet och harmoni väl kunna uppehållas och skyddas. Nu äro ju äfven fäder och mödrar i Kristus berättigade till medlemskap, och dymedelst skall intet svalg bildas emellan ungdom och ålderdom, ty "hvad Gud sammanfogat af begynnelsen må menniskan icke åtskilja." Emellertid har kyrkan ytterligare ådagalagt sin sant liberala anda i sjelfva planläggningen och dess formella uttryckssätt, att ingen skall skäligen förevita oss för "trånghjertenhet" eller partiväsen. Hela verlden skall eröfras af dessa friska, starka och frimodiga härskaror, och sådana eröfringar skola göras under Emanuels korsbanér, som vi redan tröttade och snart utslitna omöjligen kunde utföra — frid alltså och triumf för Ungdoms-Förbundet!

Diakonissverksamheten har jemväl antagit fast form och bestämd gestalt inom kyrkan. Här har den Gud hängifna systern sitt naturligaste och skönaste arbetsfält; här finnas alltid de bästa tillfällen att göra godt, och förunderlig välsignelse följer i den pligttrogna diakonissans spår. När nu kyrkan viger henne till sin tjenst och lofvar henne tillbörligt understöd, kan hon mera tryggt hängifva sig åt sin ädla lifsgerning.

Alla dessa olika institutioner hafva varit saken till stort gagn och bidragit till hennes utveckling, och metodistkyrkan har ingen anledning att blygas i jemförelse med hvilken annan kyrka som helst, utan fast heldre höfves det oss att jublande tillbedja Mästaren, som varit med oss alla dagar, och gifvit oss seger igen och igen äfven på det område, der det gäller befrämjande af bildning och kunskap medan det förnämsta af allt förblifver omvändelse "från mörkret till Guds

underbara ljus" och lärjungarnes heliggörelse i sanning samt vår stadfästelse i gudaktighet, så att vi måtte vinna trons yttersta mål — själarnes frälsning och evig härlighet, då sorgedagarne och pröfningstiden ändat.

*
* *

*Skilnaden mellan lutherska och metodistiska kyrkornas lärosystem.**)

Ofta får man höra den frågan framställas: hvad är skilnaden emellan den lutherska och metodist-kyrkans lärosystem? och lika ofta gifvas mer eller mindre riktiga, men sällan fullt tillförlitliga svar på denna fråga, allt beroende på den svarandes enskilda uppfattning och andliga ståndpunkt. Det är dock en fråga af stor vigt, då det gamla spörsmålet: "Hvad är sanning?" från mångas hjertan börjat höjas med större allvar än kanske någonsin tillförene. Man är nu ej längre nöjd med att tro kyrkans tro och stämpla allt annat såsom villfarelse, utan man börjar så småningom tro för sig sjelf och följa apostelns ord: "Pröfva allt och behåll det godt är." Det är måhända ej heller utan sin stora betydelse, att tusenden af den lutherska kyrkans bekännare lemna sin gamla bekännelse och i stället antaga metodismens lära, och den frågan framställer sig sjelfmant vid betraktande häraf: Äro alla dessa förvillade af lögnens ande, eller hafva de under bön om sanningens ande och ransakande af skrifterna möjligen kunnat komma till den öfvertygelsen, att metodismen är skriftens lära?

Ämnet har sina stora svårigheter i mera än ett afseende, först emedan det ej är lätt att framlägga saken utan att blifva missförstådd och misstydd, och på samma gång göra det opartiskt och sanningsenligt.

Det är ej lätt att visa skilnaden emellan dessa kyrkors lärosystem, synnerligen som den lutherska i många fall lider af en betänklig villervalla; ty, ehuru den kallar sig "den rena," är det ganska svårt att finna denna renhet både i afse-

*) Af Ithiel.

ende på bibeltrohet och i fråga om systemets renhet i och för sig, så att det rent uttalar sina lärosatser.

Att detta ej är ett löst påstående utan full verklighet, skall hvarje fördomsfri och sanningsälskande kristen lätt finna genom att betrakta nämda kyrkas bekännelseskrifter (Concordia Pia) samt dess läro- och uppbyggelseböcker: katesen, psalmboken m. fl., hvilka i flera vigtiga punkter äro i strid med hvarandra, och dess utom i andra stycken ganska obestämda och sväfvande, liknande en basun, som gifver en oviss röst. En annan svårighet möter i skilnadens vidtomfattande storhet, mer eller mindre visande sig i nästan alla läropunkter, hvarför det korta utrymme, denna afhandling skänker, ej medgifver en fullständig än mindre uttömmande framställning af ämnet; dock vill jag försöka vidröra åtminstone det väsendtligaste, om ock i största korthet, och då det ej är min uppgift att framställa de begge kyrkornas läror, utan endast skilnaden dem emellan, så vill jag nästan uteslutande hålla mig vid de punkter, der en sådan skilnad framträder, och lemna de öfriga, eller endast med lätt hand vidröra dem.

I några stycken råder fullkomlig likhet mellan de båda bekännelserna, såsom i läran om Gud, Treenigheten, skapelsen, englarne m. m.; i andra är någon öfverensstämmelse; hvaremot åtskilliga punkter äro ganska mycket skilda från hvarandra, såsom t. ex. om sakramenten, synden, rättfärdiggörelsen, helgelsen och om kyrkan.

Om Gud.

1. Båda kyrkorna tro på och bekänna en sann och lefvande Gud, af evig existens och i besittning af alla de högsta fullkomligheter, såsom allmakt, vishet, helighet, rättfärdighet, barmhertighet m. m.

Att denne Gud är skapare och uppehållare af allting, både synliga och osynliga, och att i denna gudoms enhet äro tre personer: Fadren, Sonen och den Helige Ande.

2. Båda kyrkorna tro och bekänna, att Jesus Kristus, Ordet, som i begynnelsen var när Gud och sjelf var Gud, i ti-

dens fullbordan tog på sig mensklig natur och lät sig födas såsom menniska; att två naturer, nämligen den gudomliga och den menskliga, äro i honom förenade, för att aldrig åtskiljas.

Angående dessa naturers inbördes förhållande till hvarandra råder dock någon olikhet, i det den lutherska kyrkan lär, att efter Kristi upphöjelse den gudomliga naturen tilldelat den menskliga gudomliga egenskaper, hvaremot den metodistiska såsom reformert lär, att de gudomliga och menskliga naturerna ej få sammanblandas ej heller tillskrifvas samma egenskaper, men att på samma gång dem emellan råder den innerligaste förening.

Med afseende på Kristus lär dessutom lutherska kyrkan, att han ock efter sin himmelsfärd äfven till sin menskliga natur är allestädes närvarande (och att sålunda hans verkliga kött och blod i nattvarden äro närvarande och "med munnen" annammas); hvaremot metodisterna tro, att han med afseende på sin menskliga natur sitter på Fadrens högra hand såsom vår Medlare (och att följaktligen Kristus endast på ett andligt sätt är i nattvarden tillstädes och annammas genom tron).

3. Båda kyrkorna tro och bekänna, att den Helige Ande, som är den tredje personen i gudomen, är sann och evig Gud, af samma väsende, majestät och härlighet med Fadren och Sonen.

Om Guds ord.

Båda kyrkorna tro och bekänna, att den heliga skrift, innefattande det gamla och nya Testamentets kanoniska böcker, är Guds ord och såsom sådant den enda regeln och rättesnöret för vår tro, och att intet annat ord är nödigt till salighet.

Metodistkyrkan anser, att de apokryfiska böckerna ej böra finnas inom bibelns permar, hvilket dock den lutherska vill tillåta, likväl utan att tillerkänna dem gudomlig auktoritet.

Om Syndafallet.

Båda kyrkorna lära om syndafallet och dess följder, att hvarje menniskas natur genom fallet är förderfvad, totalt genomförderfvad.

Den lutherska kyrkan framställer den fallna menniskans tillstånd så, att "hela menniskans natur, person och väsende äro genom arfsynden helt och hållet i grund förderfvade." Metodistkyrkan framställer menniskan såsom varande långt bortkommen från ursprunglig rättfärdighet, oförmögen att hjelpa sig sjelf, och af sin egen natur, åt sig sjelf lemnad, oupphörligen böjd till det onda. Båda kyrkorna tro dock, att en oomvänd menniska i afseende på yttre borgerlig rättfärdighet kan vara en hederlig, trogen och laglydig medborgare i det verldsliga samhället, och skilnaden emellan de båda kyrkornas läror om syndafallet framträder först tydligare vid läran om frälsningen derifrån.

Om Kristi försoning.

Båda kyrkorna tro och bekänna, att Kristi försoning är den enda grundvalen för menniskans återförening med Gud och medlet till hennes salighet; dock märka vi följande skilnad: Den lutherska lär, att Kristi görande lydnad, hans heliga och ostraffliga vandel, och hans lidande lydnad, hans pina och död, voro tvenne särskilda orsaker, hvilka tillsammans utgjorde medlet för slägtets försoning, på så sätt, att Kristus uppfylde Guds lag i menniskans ställe och dessutom led straffet för synderna, hvarigenom han, såsom det heter, framburit "en dubbel lösepenning."

Metodisterna lära deremot, att Kristi födelse, lefnad, lidande och död var ett verk, som ej får söndras sinsemellan, ej heller från hans person, men att det dock egentligen var denne persons "lydnad intill korsets död," d. ä. hans offerdöd på förbannelsens trä, som utgjorde den handling, hvarigenom han med Gud försonat det fallna slägtet; att om rättfärdigheten kommer af lagen, så vore Kristus fåfängt död; men att hans laguppfyllelse var nödvändig, på det han måtte vara ett Lam utan vank och så kunna lida, rättfärdig för (i stället för) orättfärdiga; att han väl uppfylt lagen oss till godo, men ej i vårt ställe, utan att han just genom sitt heliga lif på jorden gifvit oss efterdömelse, att vi skola efterfölja hans fotspår.

Den lutherska kyrkan lär bland Kristi gerningar hans nedstigande till helvetet, hvilken punkt metodistkyrkan helt och hållet lemnat, då den ej af bibeln kan bevisas; den synes mera tala emot denna punkt, då Jesus säger till den botfärdige röfvaren: I dag skall du vara med mig i paradiset, icke i helvetet. Denna lära torde endast vara en qvarlefva af den katolska, liksom åtskilligt annat inom den lutherska.

Den lutherska kyrkans lära sammanblandar ofta försoning och frälsning med hvarandra, eller framställer försoningen såsom om den ensam utan Andens verk i menniskan skulle innebära frälsning. Genom denna oklarhet alstras en mängd besynnerliga, motsägande och obibliska meningar och satser, såsom t. ex. att hela verlden är rättfärdig (stundom till och med helig och salig), att själar, som nu lefva på jorden, äro frälsta för öfver 1800 år sedan, d. v. s. innan de hade syndat eller ens voro till; att många nu ligga i helvetet med oförlåtna synder, m. fl. lika "absurda" orimligheter, hvilka dock egentligen ej innehållas i sjelfva läran, men väl utgöra hennes konseqvenser.

Metodistkyrkan åter uppställer en skarpt begränsad skilnad emellan begreppen försoning och frälsning, icke så, som frälsning vore möjlig utan försoning, men att begreppet frälsning måste innehålla mera, nämligen hela omvändelsens verk, som af Guds Ande på grundvalen af Kristi försoning utföres i menniskans hjerta. Den lär, att Kristus är försoningen för hela verldens synder, men att hela verlden ändock är stadd i det onda, och att endast de, som genom personlig tro funnit delaktighet i Kristi försoning och blifvit nya skapelser i Kristus Jesus, äro rättfärdige och Guds barn, d. ä. frälsta, enligt Rom. 5: 1; Ef. 2: 8.

Om omvändelsen.

Båda kyrkorna tro och bekänna, att menniskan af egna krafter ej kan förskaffa sig frälsning, utan att den samma skänkes af nåd; dock är det nödvändigt, att menniskan måste bli omvänd från mörkret till ljuset. I tillämpningen af dessa sanningar råder dock stor olikhet, i det att den luther-

ska framställer saken sålunda, att menniskan skall af Gud omvändas, hvilket ej metodistkyrkan förnekar, men framhåller förnämligast, att menniskan, då Guds Ande verkar på hennes hjerta, skall omvända sig till Gud, ej såsom ett mekaniskt verk, utan såsom ett för sig sjelf ansvarigt väsende, utrustadt med fri vilja.

Den lutherska kyrkan påstår menniskan vid hennes omvändelse vara fullkomligt passiv, liggande orörlig såsom en stock, en sten eller saltstod, som måste genom främmande kraft upplyftas, tills Gud ingjuter tron i henne, och hon sålunda varder genom Guds mägtiga kraft ändtligen omvänd; vidare läres, att en menniska, som ej är född på nytt, ej ens har något begär efter att höra evangelium eller kan deraf tröstad varda.

Metodistkyrkan lärer deremot, att menniskan ej kan betraktas på förenämda sätt, utan som ett moraliskt väsende; att hon såsom sådan är aktivt medverkande för emottagandet af frälsningen, och att då Guds Ande verkar på henne, hon har förmåga ej blott att tillsluta hjertats dörr, men äfven att höra och upplåta dörren. Vore menniskan passiv vid sin omvändelse, så vore hon väl otillräknelig så att säga, och Gud skulle då vara orsaken till hennes förtappelse, då han skapat, men sedan ej omvändt henne; är hon deremot aktiv, så blir hon sjelf skulden, om hon ej använder den kraft hon eger att emottaga det goda, som henne erbjudes.

Om rättfärdiggörelsen.

Båda kyrkorna tro och bekänna, att ingen menniska är af naturen rättfärdig, god och passande för att vara i Guds gemenskap, utan måste af hans nåd rättfärdiggöras; dock råder angående begreppet rättfärdiggörelse temligen olika begrepp.

Den lutherska kyrkan utsträcker menniskans bättring och i sammanhang dermed äfven hennes rättfärdiggörelse till en genom hela lifvet dagligen fortgående bättringsprocess, som först i döden blir fullbordad.

Metodistkyrkan lär, att rättfärdiggörelsen är en hand-

ling, som försiggår inför Guds stol, den stund menniskan med skriftenlig tro omfattar Kristus och den genom honom skedda försoningen.

I afseende på sjelfva rättfärdiggörelsens begrepp lär lutherska kyrkan, att Gud för Kristi skull anser menniskan rättfärdig, fastän hon är ogudaktig, och att Kristi personliga rättfärdighet tillräknas henne såsom det vore hennes egen. Det läres vidare, att änskönt en menniska är rättfärdig, kan hon ej slippa att synda, utan måste göra detta hvarje dag, så länge hon lefver; men att synden ej tillräknas dem, som äro i Kristus, d. ä. tro på honom, emedan hans lydnad för Guds heliga lag är en orsak för Gud att öfverse med deras synder.

Metodistkyrkan deremot lär, att Gud verkligen gör den ogudaktige rättfärdig, icke genom att tillegna honom Kristi personliga lydnad, utan att menniskans tro på Guds barmhertighet och nåd i Kristus räknas henne till rättfärdighet och medför syndernas förlåtelse, barnaskap och evigt lif.

Den lär vidare, att den som gör rätt, han är rättfärdig, men att den, som är syndens tjenare, är fri från rättfärdigheten, ja att den som gör synd, han är af djefvulen; att Gud aldrig öfverser med någons synder, men att Kristi död är orsaken, hvarför Gud kan vara trofast och rättvis, då han förlåter synderna och renar den troende från all orättfärdighet.

Det lutherska systemet insveper menniskan, den troende syndaren, i Kristi rättfärdighets hvita kläder, antager, att Gud ser den syndfulla menniskan "i Kristus," och derför ej ser hennes synd, samt uppmanar lagen att gå till Kristus för att af honom, den i syndarens ställe rättfärdige, få ersättning för hennes lagöfverträdelse.

Det metodistiska systemet antager åter, att Gud ser Kristus i menniskan, frälsande och renande henne från synd, uppmanande syndaren, ej att insvepa sig i Kristi rena kläder och behålla sina orena, utan just att twå sina kläder och göra dem hvita i Lammets blod; att låta lagen drifva sig till Kristus för att af honom erhålla kraft emot synden och slippa lagöfverträdelse.

Om nya födelsen.

Båda kyrkorna tro och bekänna, att nya födelsen är nödig till salighet, men under det att den lutherska med detta uttryck äfven innefattar, att döpelsen är nödvändig till salighet, så skiljer den sig här ifrån den metodistiska, som lär, att nya födelsen är en andlig förändring, hvilken äfven utom dopet kan försiggå.

Lutheranerna lära nemligen, att nya födelsen är i dopet, att alltså en hvar, som är döpt, med det samma måste vara född på nytt, och att utom dopet ingen nyfödelse finnes; att nya födelsen hufvudsakligen innefattar ett hågens, meningarnes och viljans förändrande till Gud och det goda.

Metodisterna tro och lära, att många kunna vara döpta och dock ej födda på nytt, och att tvärt om andra kunna vara födda på nytt utan att vara döpta, hvarpå exempel i bibeln ej saknas; att nya födelsen är ett verk, som omedelbart efter rättfärdiggörelsen försiggår i menniskan, hvarigenom hon får veta, att hennes synder äro för Kristi skull förlåtna och hon ett Guds barn, hvilket förändrar henne så, att hon ej blott får ett nytt sinne, utan äfven nåd och kraft att göra efter Guds goda behag.

Om inneboende synd.

Båda kyrkorna tro och bekänna, att inneboende synd finnes i den troende, äfven sedan han blifvit rättfärdiggjord och född på nytt.

Den lutherska kyrkan lär, att denna synd, som vanligen kallas arfsynden och i skriften benämnes syndakroppen, köttet och den gamla menniskan, är så djupt inrotad i menniskans väsende, ehuru ej det samma tillhörande, att det är alldeles omöjligt att derifrån blifva befriad här i tiden; att man dagligen måste strida deremot, men att man först i den saliga uppståndelsen derifrån förlossad varder.

Metodistkyrkan lär äfven lika mycket som den lutherska, att förderfvet är djupt inrotadt, men att dock Guds frälsande nåd är mägtigare; att satan var stark att förderfva och har ett stort välde: men att den starkare, Kristus. dock är

mägtig, ej blott att binda den starke, utan att utkasta både honom och hans boting, taga bort hans vapen och skifta hans rof; att synden är af mångfaldig art och beskaffenhet, men att Gud lofvat rena oss från all orenhet, och att "Jesu Kristi, hans Sons, blod renar oss af alla synder," och att han är mägtig att till det yttersta frälsa alla dem, som tro efter hans mägtiga starkhets verkan. Den påstår derför, att alla de, som med skriftenlig tro omfattat Kristus och äro omskurna med Kristi omskärelse, hafva aflagt syndakroppen i köttet, att de, som Kristus tillhöra, hafva korsfäst sitt kött samt med lustar och begärelser, och uppmanar en hvar att bortlägga den gamla menniskan, ja att lägga nu bort allsammans samt fly allt, som ondt synes.

Den lutherska kyrkan framställer Rom. 7: 14—25 såsom beskrifning på en troende kristens inre tillstånd och hemtar derur sina stöd för att bevisa "evangelii svaghet," att en kristen är köttslig, såld under synden, att han gör det onda, som han icke vill, samt påstår, att synden är ett vilkor för fortfarande behof af Frälsaren från synd.

Metodistkyrkan tror ej, att Rom. 7 är någon beskrifning på en pånyttfödd kristens tillstånd, utan finner detta vara en beskrifning på en öfver synden genom lagen väckt menniskas bättringskamp, innan hon med frälsande tro omfattat Kristus, hvaremot den i Rom. 8 kap. finner beskrifning på en själ, som är rätteligen fri, och framhåller, att evangelium är en Guds kraft till salighet (frälsning) för en hvar, som tror. Det förra systemet framställer den troende såsom klagande, trånande och suckande efter frihet, men finnande sig såld under synden, köttslig, svag, magtlös; det senare visar deremot en troende varande glad, fridfull, frimodig och stark i Herrens kraft, förmående allting genom Kristus, som honom mägtig gör, fri från syndens träldom, från vandringen i köttet och från det köttsliga sinnet.

Om synd och frestelse.

Lutherska kyrkan sammanblandar begreppen synd, besmittelse, frestelse, fel och brist med hvarandra, och detta

förhållande torde vara en bland orsakerna, hvarför många uppriktiga själar klaga, att de synda så ofta; det är nämligen klart, att okunnighet om denna åtskilnad lätt kan föra själen i dunkel, om hon frestas till synd, utan att dertill lemna bifall, men dock måste frukta att hon syndat, eller om brist i förmåga och kunskap, som stundom kan förleda henne till misstag i omdöme och handling, skulle räknas till synd; det vore i så fall sant, att den troende alltid måste synda, men hvad skulle man då göra med apostelns ord: "den som gör synd, han är af djefvulen."

Metodistkyrkan låter hvarje begrepp hafva sin mening och lär, att Herren både vill och kan frälsa sitt folk från deras synder, ja till och med från all köttets och andans besmittelse, samt att han förmår bevara oss utan synd; men att han ingalunda lofvat befria oss från frestelser, ej heller från sådana brister och svagheter, som äro oskiljaktiga från den menskliga naturen och lifvet på jorden; att frestelse ej är synd, så vida ej bifall dertill lemnas; men att den troende måste vaka och bedja, att han icke faller i frestelse.

Om helgelsen.

Lutherska kyrkan framställer helgelsen såsom det andliga lifvets yttringar, trons frukter eller goda gerningar och på samma gång hon uppmanar menniskan att fara efter helgelse, förnekar hon, att något sådant tillstånd på jorden är möjligt att uppnå, och framställer slutligen döden såsom ett reningsmedel för att göra själen beqväm för himmelen; stundom påstås äfven, att om en menniska vore helig och ren från synd, så skulle hon ej kunna dö, hvilket naturligtvis är en orimlighet.

Metodistkyrkan åter framställer helgelsen såsom varande ett särskildt den Helige Andes verk i menniskan, emottaget genom tron på Kristus, renande henne från inneboende qvarlefvor af synd och besmittelse samt fyllande hjertat med Guds kärlek; att detta verk medför ett klart vittnesbörd om ett rent hjerta, på samma sätt som vid nya födelsen Andens vittnesbörd om syndernas förlåtelse erhålles; att detta verk ej

utesluter den troendes tillväxt i nåden och vår Herres Jesu Kristi kunskap, utan just gör menniskan mera beqväm för en sådan tillväxt, då Guds Ande från hjertat fått bortrensa det, som för denna tillväxt varit ett hinder. Hon tror, att döden ej är något helgelsemedel, lika visst som helgelsen ej är något förvaringsmedel mot den lekamliga döden; att då skriften säger, att utan helgelse får ingen se Herren, detta ej innefattar, att utan döden får ingen se Herren, synnerligen som det i bibeln omtalas, att Enoch och Elias blifvit lefvande upptagna i himmelen, och att de, som lefva vid Kristi andra ankomst, ej skola dö. — Lutherska kyrkan framställer och synes med sitt system vilja påstå, att då Herren säger: "Varen helige!" så skulle detta antingen innebära det samma som blifva helige efter döden, eller ock blott vara ett tomt ord- eller lagbud, hvilket Herren visste, att ingen kunde efterkomma; att Davids bön om ett rent hjerta vore villfarelse, och att apostlarnas förmaningar till de kristne att göra sig rena af köttets och andans besmittelse, fullbordande helgelsen i Guds räddhåga, vore något, som aposteln aldrig väntade, att de troende skulle kunna åtlyda.

Metodistkyrkan tror, att Herren menar, hvad han säger, och icke gäckas med sina barn; att de heliga i sina böner, så väl som sina önskningar och förmaningar, varit ledda af sanningens Ande, och att de verkligen mena det de säga; samt att Gud är mäktig att göra utöfver allt, det vi bedja eller tänka, och att han verkligen lofvat att verka detta stora verk hos den, som uppoffrar sig åt honom och enfaldigt tror hans ord, Hez. 36.

Denna kyrka framhåller äfven Herrens Jesu mäktiga undergerningar mot lekamligen sjuke, såsom lika många exempel på, hvad han vill och kan göra med menniskan i andligt hänseende, om hon tror; så att t. ex. då den blinde fick sin syn, den lame och halte kunde få makt att gå, och den spetälske blef fullkomligt ren, så är detta lika möjligt för Herren att uträtta äfven med den invärtes menniskan.

Bibelns hela analogi och sammanhang visar, att Guds vilja är vår helgelse, och att han beredt all möjlighet för den

sammas ernående, hvarför han ock med skäl kan fråga genom Jeremia: "Är då nu ingen salva i Gilead eller är der ingen läkare, hvarför är då mitt folks dotter icke helad?"

Om kristlig fullkomlighet.

Detta är en läropunkt, som den lutherska kyrkan i verkligheten förnekar och många af hennes bekännare rent af håna och begabba, ty ehuru de ej kunna förneka, att bibeln talar om denna punkt, så påstå de, att någon fullkomlighet ej kan uppnås här på jorden, men att de, som tro, äro fullkomliga, eller anses fullkomliga "i Kristus." Att ingen mer än Herren Kristus varit fullkomlig, att Paulus i Fil. 3 säger, att han ej var fullkomlig, och att således det ej är möjligt för någon annan att blifva det.

Metodistkyrkan lär, att kristlig fullkomlighet är ett tillstånd af andlig nåd och mognad, som är möjligt att uppnå under den kristliga nådeshushållningen på jorden, och som motsvarar begreppet att vara en fader i Kristus; att detta tillstånd, som i skriften kallas fullkomlighet, ingalunda motsvarar begreppet absolut fullkomlighet, såsom om Gud, ej heller är lika med englarnas fullkomlighet, ej ens Adams fullkomlighet före fallet, utan en sådan ställning, hvari en menniska befinner sig, då hon är, hvad hon bör vara, d. v. s. sådan, att hon motsvarar sitt ändamål; det innefattar ej heller omöjlighet att tillväxa; utan uppmanas de, som äro fullkomliga, att de ju mer fullkomliga varda, 1 Tess. 4: 1, hvarmed tillkännagifves, att här ej är fråga om fullkomlighet i grad, men i art.

På frågan, hvad denna fullkomlighet innebär, svarar metodistkyrkan, att den består hvarken i fullkomlig kunskap, gåfvor eller kraft, utan i ett, nämligen i kärleken, så att en kristen i detta tillstånd kan älska sin Herre Gud öfver allting och sin nästa såsom sig sjelf; kan säga: "Din vilja, min Gud, gör jag gerna."

Metodistkyrkan tror, att ej blott Paulus, utan många andra Guds barn, både i forna och närvarande tider, varit och äro i besittning af denna välsignelse, ehuru få i våra dagar

erhålla den, emedan de ej tro på dess uppnående samt följaktligen ej söka den samma; att Paulus i Fil. 3: 12 talar om ett annat slag af fullkomlighet, nämligen härliggörelsen vid de dödas uppståndelse, men att han i följande 15 vers talar om den slags fullkomlighet, hvarom här är fråga, då han säger: "Så månge vi nu fullkomne äro, varen så sinnade;" och att han i ett annat fall ej skulle kunna uppmana sina medvandrare att följa sig, såsom han följde Kristus.

Om utkorelsen

lära båda kyrkorna ungefärligen lika samt förkasta den kalvinistiska uppfattningen, att Gud förutbestämt några vissa till salighet, andra åter till evig fördömelse. I sammanhang härmed förneka de äfven såväl läran

Om de troendes ovilkorliga ståndaktighet,

eller den sats, som lärer "en gång i nåden alltid i nåden;" som ock motsatsen häraf, eller en gång osalig, evigt osalig.

Om de yttersta tingen för öfrigt, såsom om Herrens andra ankomst och det tusenåriga riket, har hvarken den ena eller andra kyrkan uttalat någonting bestämdt.

Om kyrkan och läroembetet.

Den lutherska kyrkan hyllar statskyrkosystemet och tillåter alla landets inbyggare utan undantag och utan afseende på själstillstånd och lefverne att vara kyrkans medlemmar. På några ställen talas väl om kyrkotukt, men i praktiken tillämpas den numera aldrig.

Det läres, att ogräset och hvetet skola växa tillsamman, och man menar då: åkern är kyrkan, ehuru Herren Jesus sade: åkern är verlden, och fastän detta ej var Luthers personliga mening. Han säger nämligen i sin afhandling: "Von Ordnung des Gottesdienstes in der Gemeine" (Walch Th. 10 s. 262): "Här är alldeles så, som hölle vi gudstjenst midt ibland turkar och hedningar, på en öppen plats eller fältet, ty här fins ännu ingen ordnad eller viss församling, i hvilken man kan styra de kristna efter evangelium. Men det sättet,

som skulle hafva den evangeliska ordningens rätta art, får ej tillgå så, utan de, som med allvar vilja vara kristna och bekänna evangelium med hand och mun, måste anteckna sina namn och ibland församla sig i ett hus till bön, till läsning, till dop, till att annamma sakramentet och att utöfva andra kristliga verk. Genom denna ordning kunde man lära känna dem, som icke lefva kristligt, bestraffa och förbättra dem, utskjuta eller bannlysa efter Kristi föreskrift i Matt. 18: 15.” — Huru den kyrka, som kallar sig den lutherska, följt och följer dessa Luthers åsigter, är klart för en hvar.

Den lutherska kyrkan lär, att ingen må predika Guds ord offentligen, som ej är (rite vocatus) ordentligen kallad, men den har ännu på trehundra år ej kommit till klarhet om, hvad denna punkt egentligen skall betyda, hvadan prester och lekmän ofta strida härom; den lär vidare, att otrogna prester äro nyttiga i kyrkan, och besvarar således Kristi fråga: “Kan ock en blind leda en blind?” med ja, och den följande: “falla de icke båda i gropen?” med nej.

I den lutherska kyrkan finnas ännu åtskilliga ting, seder och bruk, som äro en qvarlefva från den katolska tiden, såsom presternas klädedrägter, messa, altartjenster m. m.; brinnande vaxljus nyttjas på somliga ställen äfven om dagen, ehuru det sistnämda nu är bortlagdt i Sverige. Den har ock från katolska kyrkans tid bibehållit oblater, konfirmation, m. m. ehuru hon ej såsom denna räknar den bland sakramentens antal.

Metodistkyrkan lär, att Kristi synliga kyrka, ej blott den osynliga, är en förening af troende, inom hvilken Guds rena ord predikas och sakramenten rätteligen utdelas i öfverensstämmelse med Kristi förordning i alla de ting, som nödvändigtvis höra dertill; den medgifver delaktighet i sin gemenskap endast åt dem, som äro omvände till tron på Herren Jesus Kristus, eller åtminstone betyga ett allvarligt begär att fly den tillkommande vreden, och utesluter ur sin gemenskap hvar och en som oskickligt vandrar sedan han fått emottaga tillrättavisning och förmaning enligt Herrens Jesu och apost-

larnes föreskrifter. Denna kyrka förkastar statskyrkosystemet såsom varande i uppenbar strid med Guds ord och den apostoliska kyrkans föredöme.

Den anser en hvar ordentligen kallad att predika Guds evangelium, som, utrustad med passande gåfvor och egande kristlig erfarenhet, erhåller församlingens uppdrag att tala offentligen vid dess sammankomster, men påstår, att otrogna predikanter äro absolut skadliga, och försöker att i öfverensstämmelse dermed vakta för falska profeter.

I afseende på styrelsesätt kunna båda kyrkorna vara både med och utan biskopar, hvilket de ej anse hvarken absolut nödigt eller obibliskt, utan beroende af tider och omständigheter.

I seder och bruk utmärker sig metodistkyrkan för stor frihet och enkelhet samt förkastar i likhet med den reformerta kyrkan i öfrigt allt, som har katolsk prägel och anstrykning samt söker i stället att så mycket som möjligt närma sig den apostoliska kyrkans sätt och former; sålunda har den inom sig upptagit de apostoliska benämningarne af äldste och diakoner, föranstaltat om gemensamma kärleksfester etc.

Om dopet.

Båda kyrkorna tro och lära, att barn äfven skola döpas, men skälet härtill är för de olika kyrkorna väsendtligt olika.

Den lutherska kyrkan lär, att barnen vid födelsen äro djefvulens barn, men pånyttfödas i dopet och blifva då Guds barn; ej nog dermed, utan den uttalar ock sitt anatema öfver dem, som lära, att barn kunna blifva saliga utan dop, och hänvisa sålunda i sin obarmhertighet millioner själar till förderfvet. Katekesen och en eller annan af kyrkans privatskrifter förneka visserligen detta, men inkonseqvent samt i strid med augsburgiska bekännelsen och systemet i öfrigt.

Den lutherska kyrkan döper barnen för att göra dem till Guds barn och sätter således Kristi tecken, på hvad enligt dess lära är djefvulens egendom; den lägger för öfrigt frälsningen i dopet, lärande, att det frälsar från synden, döden

och djefvulen samt gifver evinnerligt lif, och att den, som fallit ur döpelsenåden, endast har att med sin tro fly dit igen; "att om dopet vore fåfängt, så skulle den Helige Ande åt ingen gifven varda, så blefve inga saliga och skulle ändtligen ingen församling finnas."

Metodistkyrkan lär, att, ehuru barnen äro födda med arfsynd, äro de vid födelsen delaktiga af Kristi allmänna försoningsnåd och derför Guds barn, ehvad de döpas eller icke; att de dock skola döpas, emedan de äro Guds barn och således ega sjelfva saken, hvadan de erhålla Kristi stämpel såsom varande hans dyrt köpta lam. Metodistkyrkan lär, att dopet är ett nya födelsens tecken, men ej att detta verkar ny födelse, ännu mindre att nya födelsen är i dopet, emedan ingen kan födas till Guds barn efter mans vilja, men väl döpas, då barnets föräldrar det bestämma. Den tror, enligt skriften, att den Helige Ande ej är bunden vid dopet, emedan det finnes exempel, att de, som ej varit döpta, likväl undfått den Helige Ande, och att Simon Magus var enligt apostelns ord ett djefvulsbarn, oaktadt han kort förut blifvit döpt; att dopet är ett förbundstecken, hvarigenom Gud i sin gemenskap och sin församling på jorden upptager den döpte och berättigar honom till delaktighet af sitt rikes förmåner, men att om den döpte blir ogudaktig, han såsom andra måste omvända sig till Gud i tron på Kristi förtjenst, och att hvarken på hans dop eller hans förra rättfärdighet skall tänkt varda.

I afseende på sjelfva dopsättet medgifver metodistkyrkan både nedsänkning, begjutning och bestänkning såsom varande lika berättigade, enär vattnets mängd eller sättet för dess tillämpning ej utgör sjelfva saken.

Om nattvarden,

Lutherska kyrkan lär, att Kristi sanna, verkliga, naturliga lekamen och blod "i, med och under" bröd och vin finnas tillstädes i nattvarden och verkligen ätes och drickes med munnen af alla, som äta af det välsignade brödet och dricka af den välsignade kalken.

Än säges det, att det är Kristi lefvande lekamen, än att det är den lekamen, som dog på korset, än att det är Kristi förklarade lekamen. Denna kyrka använder i likhet med den katolska ej vanligt bröd, utan oblater, i nattvarden, hvarigenom sakramentet förlorar en ej obetydlig del af sin betydelse, i det att brödet icke brytes.

Metodistkyrkan lär, att Herren Jesu lekamen och blod ej är någon lekamlig spis och således ej kan ätas med munnen; utan att det är en andlig själens spis, som endast af den troende på ett andligt och himmelskt sätt emottages och åtnjutes i nattvarden. Att den otrogne ej får annat än bröd och vin, emedan han ej eger sådana organer, som äro nödvändiga för åtnjutandet af de himmelska håfvorna, och att om den otrogne finge Herrens kött och blod, han med det samma skulle hafva evigt lif i öfverensstämmelse med Joh. 6: "Hvilken som äter mitt kött och dricker mitt blod han hafver evinnerligt lif." Att Kristi naturliga lekamen ej ännu var i döden utgifven eller hans blod utgjutet, då den heliga nattvarden instiftades, och att hans förklarade lekamen nu är på Guds högra hand i himmelen, derifrån han skall odelad hit återvända till jorden.

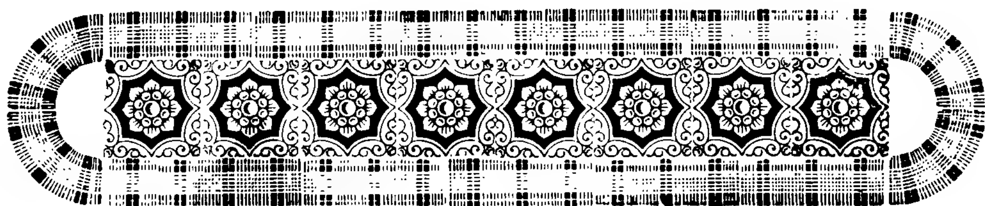
Den lutherska kyrkan säger sig hålla fast vid Herrens ord: "det är," och det synes verkligen så, men ock endast synes så, ty frågar man om brödet är kött, om vinet är blod, så svaras nej; men man försöker hjelpa sig undan med orden "i, med och under," hvilket dock är endast ett tomt ordrytteri, utan både logik eller sundt förnuft i öfrigt, hvadan det ej är underligt, att en af kyrkans egna teologer, professor M., kallar den lutherska nattvardsläran "en af hennes svagaste punkter."

I detta fall är den katolska kyrkan på sitt sätt mera konseqvent, ty då den säger: "det är," så menar den: det är, emedan det har förvandlats.

Metodistkyrkan lär i afseende på brödet och vinet, att de äro synliga tecken på Kristi lekamen och blod, och att orden "det är" i afseende på de yttre elementen innebära det samma som "det betyder," hvilket talesätt ingalunda är

ovanligt, utan nyttjas både i gamla och nya testamentet; denna kyrka använder derför vanligt bröd, som vid nattvardsbegåendet brytes, och hvarigenom åskådliggöres Kristi lekamens brytande, på korset död för våra synder; den lägger äfven stor vigt vid nattvarden såsom gemensam åminnelsemåltid och såsom ett förkunnande af Herrens död, till dess han kommer.

Svenska Metodismen i Amerika.

FÖRSTA KAPITLET

Det providentiela i metodismen.

DET har med fullt fog blifvit sagdt, att metodismen är ett försynens barn. I det föregående hafva vi äfven sökt visa att hon uppstod i England vid en tidpunkt, som icke blott var för henne den lämpligaste att göra propaganda, utan äfven genom såväl kyrkans som sedernas förfall gjorde hennes uppträdande icke blott fullkomligt berättigadt utan äfven nödvändigt. Detta skulle vi ej kunnat säga, om hon ursprungligen utgjort ett system af nya dogmer eller lärosatser, åsyftande att göra storslagen effekt och uppbygga en ny kyrka, som blott skulle åstadkomma förvirring i de redan stadfästade läromeningarne. Det var emellertid icke någon ny lära England eller andra delar af den kristna verlden behöfde, icke nya former, ingen ny ritual; utan hvad som behöfdes var den Helige Andes kraft till syndares omvändelse och frälsning. Verlden hade nog af präktiga kyrkor, välljudande musik, ordnadt gudstjenstväsen och konstnärligt smyckade predikanter, hvilka söndagligen deklamerade om verldens frälsare och hans dråpliga verk. Men detta var ej den religion, som verlden behöfde, ej heller var det en sådan kyrka, som Jesus Kristus kom för att upprätta på jorden. "Kristendom på allvar," hvilken ej

allenast består i ren lära eller god kyrklig ordning, utan i rättfärdighet, frid och fröjd i den Helige Ande, var det stora behof, som i synnerhet gjorde sig gällande. En lefvande och allvarlig kristendom, sådan den af Lukas blifvit tecknad i Apostlagerningarne, var det metodismens grundläggare sökte införa i de slumrande kyrkorna; och om den nya rörelsens framgång ledde till ransakande af skrifterna samt frambringande i ljuset någon försummad sanning, som berörde det kristliga lifvet, sedan den derjemte blifvit en inre erfarenhet, så var detta snarare följden af än målet för dess tidigare sträfvande. Ty om upprättandet af en kyrka hade varit det från början åsyftade målet, borde väl ansträngningar blifvit gjorda i det syftet, hvilket emellertid är så långt ifrån bevisligt, att man mycket lättare kan bestyrka, det metodisterna i hvarje fall erhöll icke en, utan flera kallelser, innan predikanter sändes till de olika arbetsfälten.

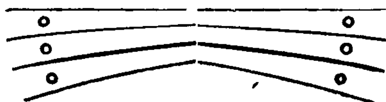
Om det kan sägas om metodismen i allmänhet, att hon är ett försynens barn, så kan man med lika mycken rätt säga detsamma om den svenska metodismen. Detta framgår tydligare vid studiet af dess grundläggares historia, verksamhetens första framträdande bland våra landsmän. De luterska prester, som först hitkommo, åtföljdes vanligen af större eller mindre emigrantsällskap eller funno sådana här före sig, bland hvilka de hade att verka. Och härom är ju ingenting att anmärka; men någon försynens skickelse kunna vi deruti ej spåra på annat sätt, än då vi nu flytta från en församling till en annan. Sådana blott och bart lokala förändringar ligga inom de rätt vanliga händelsernas område, utan att innebära någonting synnerligen märkvärdigt.

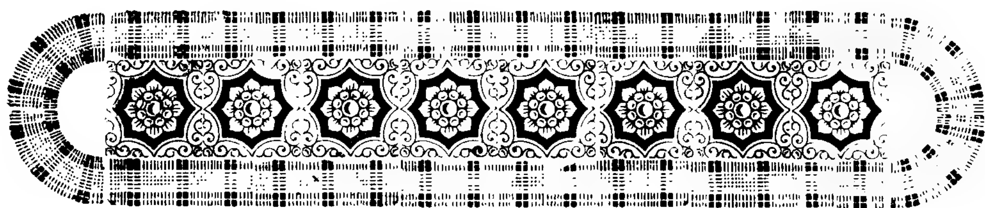
Men huru var förhållandet med de svenska metodisternas grundläggare? Kommo de hit för att arbeta i ordet och läran? Funno de redan före sig en publik med metodistiska åsigter och vana vid kyrklig ordning? Nej, långt derifrån. Den nya lärans tvenne första banerförare voro icke ens omvända vid sin ankomst till detta land och kunde således långt mindre haft i sigte att grundlägga någon ny evangelisk verksamhet bland sina landsmän.

Behofvet af andlig verksamhet bland de stora immigrantskaror, som vid midten af detta århundrade inströmmade till detta land, var synnerligen stort. Visserligen kommo ganska tidigt, då immigrationen var i full gång, några luterska prester hit öfver för att på de ställen, der landsmännen samlat sig i större samhällen, bibringa dem Guds ords predikan enligt den kyrkas lära, inom hvilken de blifvit födda. Utan att nu på minsta vis vilja förringa betydelsen af denna verksamhet våga vi dock säga, att den hvarken var tillräcklig ej heller af alla så välkommen. Ett fåtal prester kunde väl icke förslå, da invandringen omfattade rätt betydliga dimensioner; och dessutom hade många svenskar utvandrat till landet i vester för att undkomma bade kungar och prester. Kunglig Majestäts Befallningshafvande och statskyrkans presterskap hade med förunderlig omtanka på somliga ställen så kringskurit den religiösa friheten, att det var nära nog omöjligt att dyrka Gud efter hjertats öfvertygelse, för så vidt denna ej fullkomligt öfverensstämde med statskyrkans lära. I Amerika, der staten icke befattar sig med den enskildes religion, vilie de derför söka det friare andrum för sin religiösa öfvertygelse, som de ej kunde finna i hemlandet. Nu medgifves det gerna, att driffjädern till utvandringen i massa icke alltid var religiöst förtryck, utan oftare härrörde från ekonomiska och sociala orsaker; men icke desto mindre kan utvandringens historia omtala många fall, då t. o. m. välbergade personer funnit sig alltför trångbodda i andligt afseende der hemma. Huru dermed än må förhålla sig, hade Gud likväl dragit försorg om att den svenske invandraren, som i de flesta fall var okunnig i landets språk och lätteligen utsatt för faran att falla i samvetslösa menniskors händer, skulle redan vid sin ankomst till den främmande stranden finna både timlig och andlig hjelp. Genom en lång kurs i Guds och erfarenhetens skola hade den svenska metodismens grundläggare blifvit förberedda på sitt verk; och mer än en uttröttad och missmodig immigrant har tackat Herren derför, att han sändt honom till mötes dessa budbärare af rättfärdighet och frid. Att en gudomlig hand ledde dem in på den riktning de under hela sin lefnad så gladligt följde, kunna vi se af den goda framgång, hvarmed deras företag blefvo belönade; och det är tvifvel under-

kastadt, om desse män hade kunnat under några andra förhållanden, hvilka som helst, göra sina lif mera gagneliga för sina medmänniskors väl.

Förunderligt nog hafva inga försök blifvit gjorda att lemna en sammanhängande skildring af den svenska metodismens utbredning i detta land. Visserligen kan tiden ännu ej vara inne att skrifva en historia om denna rörelse, i all synnerhet som ett stort flertal af dess verksammaste predikanter ännu lefva och somliga af dem hafva, såsom vi hoppas, endast hunnit halfva vägen af en välsignelserik verksamhet; men nödvändigt blir det för oss nu att, innan de sista tidiga invandrarne samlas till sina föregångare, af dem få om vår kyrkas början de upplysningar, hvilka inom kort omöjligen kunna anskaffas. Då man nemligen arbetade för dagen och föga tänkte på, att kommande slägten skulle med stor åtrå önska veta något om deras ingalunda ovigtiga arbete, hade ingen tänkt på att rädda undan glömskan sådana händelser, som skulle kunna pryda hvilken kyrkas historia som helst. Allt hvad vi i föreliggande arbete åsyfta, är att anteckna en del fakta rörande den svenska metodistkyrkans i Amerika uppkomst och fortgående utveckling. Om dessa anteckningar kunde i framtiden, då den svenska metodismens historia skall skrifvas, vara till något gagn, anse vi oss mer än väl belönade för vår möda.

ANDRA KAPITLET

Dr C. M. Wrangel.

EHURU Amerika upptäcktes mot slutet af det femtonde seklet eller år 1492, dröjde det likväl länge, innan försöken att från Europa kolonisera det nya landet kröntes med framgång. Men omkring ett hundra år senare bröts vägen af engelsmännen, som år 1607 anlade kolonien Virginien. Följde så holländarne, hvilka slogo sig ned vid Hudson floden, hvarest de lade grunden till New Amsterdam, sedermera intaget af engelsmännen och omdöpt till New York. År 1620 gjordes af europeerna ett tredje lyckadt försök att bilda ett fast samhälle, då ett hundratal puritanska flyktingar i den nya verldsdelen sökte sig ett friare andrum för sin religiösa öfvertygelse, än deras fädernesland förlänade dem. De landade på kusten af Massachusetts och grundlade der staden Plymouth, omkring 37 mil sydost om Boston.

I April 1638 var det, som vi först höra omtalas, att en svensk koloni grundlades i Amerika, och denna erhöll det stolta namnet Nya Sverge. Vårt fäderneslands store hjeltekonung Gustaf II Adolf intresserade sig varmt för detta företag, men blef det ej honom förunnadt att sätta planen i verket, utan var det hans kansler Axel Oxenstjerna förbehållet att vidtaga åtgärder för dess förverkligande. Icke mindre än tio olika expeditioner utrustades från

Carl Magnus Wrangel.

olika delar af Sverge mellan åren 1638 och 1655. Meningen var att Sverge i likhet med de öfriga europeiska makterna skulle icke långsamt och säkert utan hastigt och liksom på en gång skörda stor materiel vinst på dylika företag. Emellertid råkade svenskarne redan tidigt i delo med holländarne, som sju år förut grundlagt kolonier och nybyggen vid Delaware floden och derför ansågo sig ega odelad besittningsrätt af stränderna vid Delaware. År 1655 måste också styresmannen öfver Nya Sverge till holländarne afstå från alla de svenska besittningarne. De nye herrarne fingo emellertid icke länge njuta af sin landvinning, emedan engelsmännen aftvungo dem hela deras besittning i dessa trakter. Den svenska och finska befolkningen, som vid denna tid uppgick till 5 a 600 själar, kom sedan under engelsk öfverhöghet. Men det dröjde likväl icke mindre än hundra år, innan kolonisterna så sammansmält med den öfriga befolkningen, att en predikant på svenska språket ej mera kunde göra sig förstådd. Ty fastän kolonien i politiskt afseende var skild från Sverige, kan man säga, att hon i kyrkligt afseende lydde under det gamla fosterlandet, som både utskickade och delvis underhöll prester. Det var hufvudsakligen genom biskop Jesper Svedbergs ädla omtanka om våra landsmäns andliga behof, som prester kommo att sändas till kolonisterna, hvilka ej längre fingo se upp till modern Svea för beskydd. Icke mindre än 35 prester betjenade landsmännen i denna koloni, och gudstjenster höllos i tre kyrkor: vid Wicacoa (nuvarande Filadelfia,) i Kristina och i Racoon.

En af dessa prester förtjenar i detta arbete att omnämnas något utförligare, emedan metodismen i Amerika står till honom i en synnerlig tacksamhetsskuld. Hans namn är Carl Magnus Wrangel. Ur ett nyligen utkommet,på grundliga forskningar hvilande arbete "Om Svenska Kyrkans Mission vid Delaware af Otto Norberg" hafva vi om honom hemtat följande underrättelser.

Carl Magnus Wrangel, som tillhörde adliga slägten Wrangel af Sag och Wachsel, var född den 23 Aug. 1727. Sina akademiska studier afslutade han i Greifswold 1756, då han promoverades till fil. mag. I Strängnäs blef han prestvigd den 17 Mars 1758 och utnämdes till ordinarie kongl. hofpredikant den

3 April 1758. Det var i Juni samma år han af konung Adolf Fredrik mottog fullmagt som prost vid den svensk-amerikanska missionen, hvilken förutom den omnämda prosten betjenades af fyra andra prestmän, som vid samma tid mottogo sina utnämningar. Efter tjugu veckors resa mellan London och Amerika framkommo Wrangel och hans adjunkt på våren 1759 till Filadelfia och Wicacoa församling, der Wrangel den 15 April eller påskdagen höll sin inträdespredikan. Redan från första början möttes den nyutnämde prosten af en allmän jäsning och förstämning inom församlingarne, luften var tung och bådade redan nu oväder. En hans embetsbroder, hvilken sedan 1756 verkat som herde i Kristina församling, såg med ovilja och afundsjuka, hurusom Wrangel blifvit utnämnd till en post, hvilken han sjelf åstundade. Och denne underlät icke att indraga Wrangel uti svårigheter och vilseledde honom med falska uppgifter, hvarför prosten kom till nästan alla sina embetsbröder i ett sådant förhållande, att hans nioåriga verksamhet i detta land ej blef till den välsignelse man kunnat hafva anledning förvänta af en man med hans lärdom och begåfning. Missförstådd och afundad af sina embetsbröder, som "antingen i vårdslös likgiltighet eller omedveten förblindelse motarbetade prosten i hans sträfvanden och derigenom framkallade oförsonliga konflikter," tjenade han likväl församlingarne under hela sin tjenstetid härstädes med obrottslig trohet samt efterlemnade många oförtydbara bevis på sin oskrymtade gudsfruktan och varma nitälskan för evangelii utbredande.

Under mer än ett års tid predikade Wrangel på svenska språket af lydnad för domkapitlets instruktion; men fann, att han ej kunde få församlingen tillhopa, allra minst ungdomen. Detta är ju ej heller så underligt, då ett århundrade förflutit, sedan invandringen afstannat. Derför antecknar han, att "den prest, som vill tillfredsställa sitt samvete, omöjligen kan alldeles lemna af att predika på engelska." Då det engelska presterskapet i närheten såväl öppet som på smygvägar sökte vinna den engelsk talande svenska ungdomen för sina kyrkor, och en af dem försökte i sjelfva Wicacoa uppbygga en engelsk kyrka, ingick Wrangel till sitt domkapitel med hemställan, om det engelska språket finge användas istället för

det svenska, en begäran som bifölls med det tillägget: "dock bör svenska språket i görligaste måtto bibehållas." Genom denna atgärd vann Wrangel ett stort insteg i folkets förtroende, så att det började återvända till svenska församlingen. Nu blef ungdomens och barnens undervisning ett föremål för hans trägnaste omsorg, och af alla svenska prester vid denna mission, som inlagt största förtjensten om skolväsendets ordnande, och som lyckats uträtta det mesta derutinnan, var Wrangel den förste." Sjelf gick han från hus till hus för att undervisa ungdomen, sedan han först hållit ett föredrag öfver hustaflan för att samla de äldre. Från ett sådant husbesök kom Wrangel att genom Guds nåd öfva ett djupgående inflytande på en rik engelsk godsegare vid namn Coultas. Denne, som förut lefvat i säkerhet och likgiltighet för Guds ord och heliga ting, blef genom Wrangels ord så påverkad, att han upplät åt honom sitt hus till predikningar, skaffade bänkar och en predikstol. Någon kyrka fans nemligen ännu ej i Kingsessing. I denne man fann Wrangel en mäktig bundsförvandt vid skolväsendets förbättring, och presten sjelf ledde kristendomsundervisningen hvarje måndags förmiddag. Härtill var han också rätte mannen. En tysk prestman skrifver om honom: "Han har för att vinna de unga och väcka de äldre särskilda gåfvor och metoder, som äro väl värda att eftersträfva och bedja alla goda gåfvors gifvare om." På församlingens begäran uppsatte Wrangel en skolordning i tio paragrafer, af hvilken synes framgå, att han var påverkad af det Frankeska skolsystemet i Halle, ett antagande som har så mycket mera skäl för sig, då Wrangel i de tyska presterna i Amerika, hvilka stodo under inflytande från detta håll, hade sina bästa vänner. Vid undervisningen accentuerades kraftigt det religiösa elementet, inlärandet af morgon- och aftonböner, utfrågandet af söndagens predikan, det regelbundna besökandet af gudstjensten samt det anbefalda utforskandet af Guds ords inverkan på barnen till uppväckandet af en rättskaffens gudsfruktan. Dock voro de religiösa öfningarne icke tilltagna så att barnen kunde tröttas deraf, och Guds ord fick icke användas så, att det väckte leda. Läraren ålades att tillse, det barnen väl förstode, hvad de läste, och under-

visningens enformighet afbröts genom den dagligen återkommande sångtimmen.

Ur denna praktiska och lefvande undervisning uppväxte äfven de skönaste frukter, och skaparen af det mästerliga skolsystemet hade sjelf den glädjen att se, huru många redan från barnaåren blefvo förda till Herren.

Angående Wrangels verksamhet som missionär och pastor anföra vi mera ordagrant ur den förut angifna källan: "Wrangel var, såsom redan torde hafva framgått af det föregående, en väckelsepredikant med pietistisk anstrykning. Med rastlös verksamhet, som aldrig gaf honom tid att tänka på egna beqvämligheter, sökte han bibringa sin församling frälsningens stora gåfva. Myhlenberg (en tysk prest), som genom vänskapens band var nära förenad med honom och som utan svårighet kunde följa honom i hans arbete, säger: *) "Vår dyre herr prost Wrangel arbetar sig nästan till döds för att befordra Guds rike: han beklagar ofta med tårar i ögonen, att han saknar så mycket behöfliga arbetare." Samme sagesman skrifver på ett annat ställe: "Prosten predikar om förmiddagen i sin kyrka på svenska språket, om eftermiddagen rider han omkring sex mil till sin filialförsamling och predikar der för andra gången. Derefter reser han tillbaka och predikar om aftonen i sin egen kyrka på engelska. Hvar fjerde vecka företager han en mödosom resa i provinsen Jersey till sina öfvergifna församlingar. Under hvardagarne besöker han andra kringspridda delar af sin församling, går från plats till plats och håller katekesförhör i hemmen." Till och med hans oförsonlige motståndare Göranson måste också gifva honom det erkännandet, att han för många själar der i landet varit ett välsignadt redskap, outtröttlig i predikande.—

Sin hufvudförsamling förlade Wrangel till Kingsessing, der han, innan den tillämnade kyrkan var uppförd, predikade sommartid i ett skjul, om vintern i skolhuset och en tid hos förut omnämde Coultas. Här bygdes sedermera en kyrka, som invigdes af Wrangel under namn af *St. James* kyrka. Ungefär samtidigt hade han glädjen inviga *Christ Church*, som blifvit uppförd af sten i

---

*) För läsaren i allmänhet torde en öfversättning af anförandet vara välkommen.
FÖRF.

svenska kolonien vid öfre Mazong eller Upper Merion. Genom sin verksamhet sökte Wrangel vinna för Guds rike alla, med hvilka han kom i beröring. Han höll icke på afstånd någon i sin församling. Sålunda fick man äfven se honom taga sig an de annars så föraktade negrerna, som sleto ondt i främmande land. Han kunde också efter blott ett par år berätta hem, att han genom Guds nåd fått föra öfver tjugu negrer från mörkret till ljuset och bereda dem till det heliga dopet. För alla dem, som blifvit väckta till ett varmare religiöst lif, anordnade Wrangel bibelsamtal och bönestunder. De som deltogo deri bildade ett slags sällskap, som han kallade 'sin lilla flock,' hvilken var utsatt för en skarp kritik af en hans medarbetare, som anklagade dess medlemmar för fariseism och högfärd."

Den uppmärksamme läsaren har nog redan märkt, att Wrangels verksamhet i hög grad öfverensstämmer med den, som de begge bröderna Wesley samtidigt bedrefvo i England. Han gaf icke upphof till någon ny lära, utan önskade endast se lif och värma ingjutas i de förutvarande formerna. Härför blef han misskänd af sina egna embetsbröder, och ett par af dem lyckades nedsvärta honom inför vederbörande myndighet derhemma, att han blef af konungen hemkallad den 7 Mars 1765. Men då konsistoriet utnämt till efterträdare hans hätskaste motståndare, hvilken just förut vid en ransakning nödgats erkänna sig skyldig till grof osedlighet, ansåg Wrangel, att det för missionens väl vore nödvändigt han qvarstannade ännu en tid, hvarför han tillbakahöll fullmagten för sin embetsbroder. Kyrkorådet ville till och med taga skulden på sig för den ohörsamhet han derigenom visade. Från såväl skolmästaren i Wicacoa och hans piltar som från åtskilliga af församlingens medlemmar inkom till kyrkorådet en böneskrift, hvari "de begärde få behålla Wrangel på den grund, 1) att han drifver en rätt, sund och renlärig trosbekännelse, att han predikar sanningen i Jesus uti enfaldighet, anda och kraft; 2) att han alltid varit och är outtröttlig i Herrens verk, i det han arbetar på syndares omvändelse; 3) att han är i sitt lefverne och umgänge skicklig, sedlig, nykter och vakande både i ord och gerning."

Den förut omnämda Myhlenberg tog äfven i denna sak till orda i det tyska presterskapets namn. Wrangel, ein Mann nach dem Herzen Gottes, var i hans ögon den ende, som var vuxen den kritiska ställningen, och som skulle kunna rädda den svenska kyrkans mission i Amerika. Deremot tillägger han, att dennes motståndare äro "de förnämsta olyckliga verktygen, som satt yxan till roten på den härligt blomstrande kyrkan och dermed äfven påskynda sin egen undergång."

Församlingarnes begäran att få behålla Wrangel blef emellertid afslagen; och Upsala domkapitel hade till och med utfärdat fullmagt till presterskapet, att, om så påfordrades, vidtaga lagliga åtgärder samt begära handräckning hos guvernören för att tvinga Wrangel att lemna sin plats och resa hem.

En af de första dagarne i September 1768 anträdde Wrangel återresan. De gamle antagonisterna kommo icke att försonas före afresan, utan bibehöllo sin afvoghet in i det sista. Endast Gesehus, som hela tiden stält sig utanför partierna och som i båda lägren åtnjöt aktning och förtroende, följde Wrangel till New Castle, der han tog ett hjertligt farväl af honom. Så skildes från våra svenska församlingar i Amerika och efter ett nioårigt arbete derute en man, som trots sina fel och brister likväl var en varmhjertad och nitisk själasörjare, ja, säkerligen en af de ypperste, som fosterlandet skänkt sina söner i Amerika." Så långt Norberg.

Efterverlden, som opartiskt granskar dessa presters lifsgerning, kan lättare afgöra, hvar felet låg till den förnedring, hvari den svenska missionen vid Delaware låg försänkt vid den tid Wrangel var prost öfver densamma. Smärtsamt måste det i sanning hafva varit för Upsala domkapitel att finna, huru grundligt det bedrog sig, då det trots Wrangels upprepade varningar till hans efterträdare satte en man, hvars karaktär var allt annat än ren.

Men hvad betyder det väl, att denne ädle Herrens tjenare blef misskänd, oförstådd och orättvist behandlad under sin vistelse i Amerika, då försynen hade för honom i beredskap högre och vigtigare värf? Wrangel återvände visserligen hem, men han bevekte Wesley att sända metodistpredikanter till Amerika istället.

Redan två år innan Wrangel reste till Sverge hade Filip Embury, började predika metodismens läror i sitt eget hem i New York, och kort derefter började kapten Webb samarbeta med honom. Genom den senares nit och verksamhet utvidgades arbetsfältet betydligt, församlingar bildades på flera ställen i New Jersey, och han utsträckte sina predikoturer ända till Wilmington i Delaware. Georg Whitefield hade sjelf besökt Wilmington samtidigt samt der vunnit stor anslutning. De svenska presterna i Delaware intogo i allmänhet gent emot den nya rörelsen en fiendtlig hållning samt sågo i densamma en farlig fiende emot ren lära och kyrklig ordning. Ej heller förvånas man mycket deröfver, då man tänker på, att de store mästarne ofta efterföljdes af ett mindre begåfvadt andligt falskmyntarskrå, som bland enfaldiga menniskor gjorde briljanta affärer på det nya namnets bekostnad. Till stor skada för den påbörjade verksamheten var icke Whitefield, såsom vi i ett föregående kapitel anmärkt, någon organisatör, som förstod att planlägga och ordna för verksamhetens fortfarande bestånd, hvarför ledningen af de unga flockarne ofta föll i händerna på personer med bristande erfarenhet och förmåga, hvilka på ett år skadade mera, än på flera år kunde hjelpas. Wesley sjelf var så upptagen af arbete i gamla England och hade så stor brist på dugliga predikanter för de mognade fälten, att han omöjligen kunde sända några till Amerika.

V Witting berättar i sin förtjenstfulla historik af Metodismen i Sverge, att Dr. Wrangel hade under sin vistelse i Amerika, såväl genom personlig kännedom af denna verksamhet som genom läsningen af Wesleys skrifter, lärt känna metodisterna och han tyckes hafva indruckit så mycket af deras anda, att han olikt så många af sina presterliga bröder, hvilka förbannade och fördömde dem, sökte på allt sätt att befrämja deras sak. Ja, han intresserade sig så lifligt och verksamt för denna sak, att han i vår kyrkas historia kallas "metodismens banbrytare i Filadelfia." Och med skäl bär han detta namn, dels på grund af den allvarliga, nitiska verksamhet han bedref, dels ock för det hjertliga intresse, hvarmed han åtog sig de unga metodistföreningarnes sak.

Behofvet att få erfarne och ordinerade predikanter att öfver-

taga ledningen af dem blef allt mera känbart, hvarför bref på bref afsändes härom till Wesley utan något resultat. Föreningen i New York, som redan uppfört sitt första kapell skref genom Thomas Taylor till Wesley den 11 April 1768: "Vi behöfva en duglig och erfaren predikant; en som är i besittning af för verket nödvändiga både gåfvor och nåd Ett verkligt nådeverk är begynt i mångas hjertan genom herrar Webbs och Emburys predikningar; men ehuru de äro både nyttiga och af hjertat hängifna åt verket, sakna de dock många egenskaper för ett sådant företag, ty härstädes beror evangelii framgång mycket på predikanternas egenskaper

Käre herre, jag beder eder derför, för tusendes välfärds skull, att Ni gör edert yttersta för att sända en öfver till oss."

Flera bref i denna riktningen afsändes till Wesley, men ingenting gjordes vidare deråt, förr än Dr. Wrangel i egen person framlade saken för honom. På hemresan stannade han nemligen i England, uppsökte Wesley i Bristol enkom för att för honom framlägga nödvändigheten af att sända metodistpredikanter till Amerika; och så vältaligt förordar han metodisternas sak, att han erhåller Wesleys löfte att taga frågan i öfvervägande.

Om detta sammanträffande i Bristol skrifver Wesley i sin dagbok den 14 Oktober 1768: "Jag har spisat middag tillsammans med Dr. Wrangel, en af konungens af Sverige hofpredikanter, som vistats flera år i Pennsylvania. Han tycktes vara i hjertlig förening med de kristna i Amerika, och han har på det allvarligaste uppmanat oss att sända några af våra predikanter till deras hjelp, af hvilka stora menigheter äro såsom får utan herde." Samt den 18 Oktober: "Han predikade i den nya lokalen till en stor folkskara, och gjorde på alla ett godt intryck genom den enkelhet i uppträdandet, som åtföljde hans sunda lära."

Besöket blef emellertid af stor praktisk betydelse för metodisterna i Amerika; ty redan vid följande konferens, som sammanträdde i Leeds den 1 Augusti 1769, föredrogs frågan: "Hvem är villig att resa öfver till New York och hjelpa våra bröder, som redan hafva bygt ett kapell?" Svar: "Richard Boardman och Joseph Pilmore."

Efter sin hemkomst till fäderneslandet brefvexlade Dr. Wrangel regelbundet med Wesley, vid hvilken han synes vara fäst med de starkaste vänskapsband. Läsaren kan sjelf göra sig en föreställning om hans tillgifvenhet och vördnad för Wesley af det bref, som han skref från

"Stockholm den 5 Maj 1770.

Dyre och mycket älskade broder i Kristus Jesus!

Jag hoppas, att mitt hjerta alltid skall vara fyldt af den varmaste tacksamhet för den glädje jag åtnjöt i edert sällskap. Ehuru kroppsligen frånvarande har jag likväl ofta varit hos Eder. Sedan jag lemnat England, ankom jag först till Göteborg och tog in hos hans högvördighet Biskop Lamberg, hvilken samtidigt med mig varit kongl. hofpredikant. Jag erfor snart, att han var Eder synnerlige vän. Han hade hört Eder predika under sina resor i England. Jag sände honom Edra skrifter, och han har uttryckt mycken tillfredsställelse med det han läst samt bad mig helsa Eder från honom.

Jag har nu vistats inemot ett år i Stockholm. hvarunder jag tjenstgjort som hofpredikant och på samma gång predikat i de flesta kyrkorna härstädes, och jag vågar tillägga, med ovanlig framgång. Närhelst jag predikat, hafva kyrkorna varit väl besökta. På sin dödsbädd upphöjde konungen mig till privat rådgifvare. Då jag samtalade med honom om frälsningens väg, mottog han ordet med glädje och afsomnade i Herren, till stor uppmuntran och glädje för hela hans hus. Hans drottning, som är af engelsk härkomst, är utmärkt för sin fromhet. Denna omständighet skall, såsom jag hoppas, blifva till stor nytta för Guds sak.

Vid riksdagens sista session ingingo flera prestmän, och bland dem fyra biskopar, på mitt förslag att upprätta ett sällskap för utbredande af praktisk kristendom. Vi hafva för afsigt, så snart vi hunnit utlägga planen, att korrespondera med flera personer i skilda delar af verlden; och vi hoppas äfven att få räkna Eder bland våra korrespondenter.

Försynen står i beredskap att förflytta mig till en mycket vigtig post. Jag kommer nemligen att utnämnas till allmoseutdelare åt hans majestät konungen. Detta embete kan vara af stor betydelse ur en rent af andlig synpunkt. Låt mig slutligen, min käre broder, vara innesluten i alla Edra böner och låt mig äfven höra något från Eder.

Med den tillgifnaste uppriktighet förblifver jag, min käre och vördade broder, Eder ödmjuke och tillgifne broder och tjenare.

C. M. WRANGEL."

Af den brefvexling som sedan följde framgår, att Wrangel liksom Wesley plägat hålla friluftsmöten samt att han var för en tid ordförande i kongl. konsistoriet. För Sverige blef hans verk-

samhet som andlig ledare af stor betydelse, hufvudsakligen genom det af honom stiftade sällskapet "Pro fide et Christianismo."

Dess uppgift var "att trycka och sprida traktater och smärre skrifter samt på annat sätt verka för tro och kristendom," som af sällskapets namn antydes. En lefnadsteckning öfver Georg Whitefield samt en af Wesleys predikningar voro de två första skrifter, som sällskapet utgaf, hvilken omständighet nogsamt röjer den metodistiska anda, som besjälade sällskapets stiftare och ordförande. Sällskapet fortsätter ännu under samma namn, ehuru dess verksamhet numera består hufvudsakligen uti att underhålla några skolor. I och för detta ändamål, hvilket alldeles icke ingick i den ursprungliga planen, omorganiserades sällskapet för några år sedan, då äfven nya stadgar antogos.

Hvad godt detta sällskap i sin ursprungliga karaktär och verksamhet uträttat för tro och kristendom kunna vi af brist på tillför litliga uppgifter ej meddela; men kärleken manar oss dock tro, att dess verksamhet varit hvarken oansenlig eller fruktlös. Det var emellertid ett ljus i mörkret, en talande protest mot den öfverhandtagande otron och ett öppet försvar af tro och kristendom i denna sa sedeförderfvade tid. Och om resultaten icke blefvo så stora, som önskligt varit, så får väl detta icke tillskrifvas brist på god vilja och rena afsigter hos stiftaren, utan dels det, att läkemedlet var för svagt för sjukdomen och dels att medlemmarne sjelfva voro till större delen främmande för sann tro och kristendom.

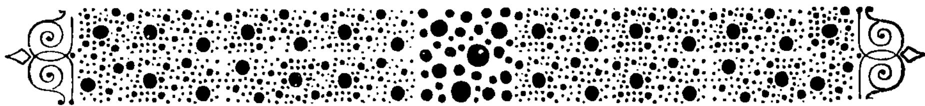
Det är emellertid en förunderlig försynens skickelse, att en svensk luthersk prest skulle vara medlet i Herrens hand för de första reguliära metodistpredikanters sändande till Amerika; samt att samme prest, lifvad af hvad han sett och hört ibland metodisterna, skulle stifta ett, vi hade så när sagt, metodistiskt traktatsällskap i Sverige. Liksom derför Amerikanska metodismen står i skuld till Sverge för sina första predikanter — ty det var förnämligast genom Wrangels personliga framställning af saken och "allvarliga uppmaning," som Richard Boardman och Joseph Pilmore sändes, hvilka två, såsom det heter i biskoparnes förord till M. E. Kyrkans Disciplin, "voro de första resande metodistpredikanter i Amerika;" så står Sverge i skuld till metodismen för allt det goda,

som der uträttats genom detta sällskap; ty det hade en metodistisk upprinnelse, lifvades i någon mån, åtminstone i början, af en metodisk anda och (troligtvis) hade Wesley till sin upphofsman i yttersta hand.

På tal om samme Dr. Wrangel säger Tyerman i sin historia: "Likasom England sina bröder Wesley, Amerika sin Whitefield och Wales sin Howel Harris, hade Sverge sin Wrangel, förut fältpredikant, men sedan stiftare af ett qvasi missionssällskap och den der, såsom en trogen Kristi tjenare vittnade inför konungar och furstar."

Sedan Wrangel tjenstgjort som kongl. öfverhofpredikant, till hvilken befattning han blef utnämd den 20 Aug. 1771, erhöll han den 17 Juni 1772 fullmagt på Sala pastorat. Ett år senare ingick han äktenskap med Anna Barbara von Krusenstjerna, med hvilken han hade en son.

TREDJE KAPITLET.

Något om de första svenska invandrings-sällskapen.

EFTER den svenska koloniens eröfring afstannade visserligen utflyttningen i massa, men den nya verldsdelen fick dock hvarje år mottaga enskilda invandrare, hvilka slogo sig ned i olika delar af det adopterade fosterlandet. Många af dessa voro äfventyrare, hvilka ankommit hit till landet utan någon afsigt att grundlägga kolonier, hvarför de ej heller lemnat några minnesmärken, egnade att sprida något ljus öfver de tidigare invandrarnes stråkvägar, lefnadsvanor och betydelse för det land, hvars medborgare de blifvit. För de följande invandringsskarorna blefvo de likväl af någon betydelse, emedan de kunde genom sina bref sprida kunskapen om den nya verlden samt i viss mån leda de stora skaror af invandrare, som i mediet af detta århundrade voro i antågande.

Dr. E. Norelius säger i sitt utförliga arbete om "De svenska luterska församlingarnes och svenskarnes historia i Amerika," att G. Unonius och hans lilla sällskap, som 1841 utflyttade från Sverge, synas hafva varit de första, hvilka på senare tider kommit till Amerika med bestämd afsigt att bosätta sig här och bilda ett nybygge. Unonius och hans sällskap slogo sig ned vid Pine Lake i närheten af nuvarande Nashotah, Wis., omkring 30 mil vester om Milwaukee, der de fingo genomgå alla nybyggarelifvets besvärligheter. Kolo-

nien säges hafva bestått af s. k. "bättre folk" från Sverge, ovana vid grofarbete, hvilken omständighet tillika med den, att de aldrig voro många, torde förklara orsaken, hvarför kolonien icke fick någon framgång. Unonius, hvilken i Sverge aflagt studentexamen, blef genom bekantskap med några missionärer, tillhörande episkopalkyrkan, dragen åt det presterliga kallet, genomgick en treårig kurs i en missionsskola samt blef af biskop Kemper ordinerad till prest inom den protestantiska episkopalkyrkan. År 1849 flyttade han till Chicago, der han lade grunden till en skandinavisk episkopalförsamling och uppbyggde, genom liberala understöd från amerikanska vänner, men förnämligast genom en gåfva af den verldsberömda landsmaninnan och sångerskan Jenny Lind, St. Ansgarii kyrka.

Några år senare eller 1844 berättar Dr. Norelius, att ett annat sällskap, bestående af femtio personer från gamla Wärend eller Småland anlände till Amerika och landade vid jultiden i Boston. Ledaren för sällskapet, Daniel Larson från Haurida, återvände efter några års förlopp till Sverge samt medförde andra gången ett sextiotal personer, af hvilka en stor del slog sig ned i Campello och Brocton. Under de följande åren inkommo alltjemt flera invandrare, som funno lönande sysselsättning i dessa betydande fabriksstäder.

Följande år kom till New York under ledning af Peter Kassel från Kisa i Östergötland, ett sällskap af inalles fem familjer. Der blefvo de underrättade om, att det fans godt land i Iowa, hvarför de på äfventyrliga vägar stälde sin kosa dit och grundlade nybygget New Sweden i Jefferson county. Från samma trakt af fäderneslandet ankommo under de närmast följande åren betydliga förstärkningar.

Mellan åren 1845—1854 började invandringen antaga ett vidlyftigare omfång. En i Sverge mycket förföljd sekt, Eric Jansonisterna, började nemligen utvandra i stora skaror från Helsingland, Gestrikland och Dalarne för att i den nya verlden söka frihet att dyrka Gud, som de sjelfve önskade. Då statskyrkans presterskap vid denna tid utmärkte sig för allt annat än fördragsamhet, och de nödgades utstå svåra förföljelser för sin tro, återstod för dem ingen annan utväg än att utvandra. Genom en i Chicago

boende landsman underrättade om de ljusare utsigter, som kunde beredas dem i landet i vester, började Jansonisterna träffa anstalter för en massutvandring och sände en familj såsom kunskapare för att utse en tjenlig plats, der den nya sektens medlemmar kunde uppbygga nya hem. Då den i förväg utsända familjen lyckligen anländt till New York, sammanträffade den med en *svensk metodistpredikant*, hvilken trogen sitt kall och med det intresse för andras väl, som var honom medfödt, började vinna de nykomne på sin sida. Olof Olson blef äfven metodist samt forsatte resan med sin familj längre inåt landet, tills de slutligen hamnade i Victoria i Knox county af staten Illinois, der en broder till ofvan omtalade missionären bodde. Detta var år 1845.

I Juli 1846 anlände Eric Janson sjelf till Victoria i sällskap med ett litet följe af trosförvandter, sedan han uppgjort den plan, efter hvilken utvandringen af sektens ännu hemmavarande medlemmar skulle ega rum, samt utvalt ledare derför. Men i denna plan ingingo icke de kommunistiska principer, hvilka, sedan skaran ökats till 1,100 personer, gjorde den uppblomstrande kolonien så ryktbar. Till denna märkliga kolonis öden torde vi återkomma något längre fram, då vi få anledning att redogöra för metodistförsamlingen i Bishop Hill. Nu vilja vi med ledning af Dr. Norelii historia fortsätta med några af de följande invandringssällskapen för att gifva läsaren en föreställning om den tidsföljd, i hvilken åtskilliga af de äldre svenska nybyggena tillkommo.

Den förste svensk, som var bosatt i Chicago hette Gustaf Flack, om hvilken man vet, att han 1843 egde en liten handel i närheten af Clark street-bryggan. År 1846 kom ett större antal direkt från Sverge och slog sig ned der. Den första flocken utgjordes af 15 familjer, hvilka voro mycket fattiga och fingo lida stor nöd. Genom en landsmans försorg fingo familjförsörjarne arbete hos en firma i staden mot en dagspenning af 50 cents, och qvinnorna tvättade kläder för 10 till 25 cents om dagen. Under Jonas Olssons ledning ankom samma år från Westmanland ett större antal immigranter med Bishop Hill kolonien till bestämmelseort, men dessa ändrade under vägen sitt beslut och stannade i Chicago. Det var af detta material, som G. Unonius år 1849 bildade den förut omtalade St.

Ansgarii församlingen. De två följande åren ankommo många nya familjer och åren 1851 och 1852 ökades svenskarnes antal med 1,000 hvardera året.

Från Kisa och kringliggande trakter utvandrade 1846 ett sällskap af 75 personer i afsigt att uppsöka P Kassel i Iowa. Men i Albany blefvo främlingarne beröfvade sina penningar, hvadan de ej kunde fortsätta längre än till Buffalo. Under vägen mellan dessa platser måste de lifnära sig med vilda plommon, dem de funno längs kanalbanken, samt med hvad de i öfrigt lyckades öfverkomma. I Buffalo stannade de i två år, innan de kunde förtjena nog att fortsätta färden. Följande året hade en annan skara från samma trakt i Sverge kommit öfver till New York, för att äfvenledes begifva sig till Kassel i Iowa; men i New York blefvo de öfvertalade af den förut omtalade missionären att resa till vestra Illinois, der dennes broder var bosatt. De kommo således först till Victoria och blefvo sedan anvisade att uppsöka Andover såsom särdeles passande plats för ett svenskt nybygge. Dessa skrefvo derefter till sina i Buffalo ännu qvarboende landsmän, af hvilka somliga sällade sig till sina vänner i Andover, då de andra togo vägen till Sugar Grove county samt blefvo de förste svenska nybyggare i trakten af Jamestown.

Från de gamla utflyttningshärdarne Kisa och Grenna samt trakterna deromkring ankom en ny laddning år 1849. Om våren detta år begåfvo sig 300 personer från Göteborg och framkommo till New York efter en resa af 7 veckor och 4 dygn. Från New York seglade man på kanalbåt till Buffalo, och hela sällskapet var inpackadt på tre sådana. Derifrån bar det i väg öfver sjöarne på de mera snabbgående ångbåtarne till Chicago, som enligt en af resenärernas berättelse, "då icke såg mycket ut; marken var glest bebygd och på de sumpiga gatorna såg man öfverallt döda hundar och kattor." Efter många vedermödor anlände de ändtligen till sina vänner i Andover den sista Juli. De följande åren ankommo efter hand det ena sällskapet efter det andra från Östergötland och Kalmar län, och slogo sig ned i Andover, Swedona, Ophiem och kringliggande platser.

Beledsagade af en lutersk prest, L. P Esbjörn, kom år 1849

ett annat sällskap öfver till Amerika ifrån Gestrikland och södra Helsingland. De tillhörde icke Eric Jansons parti, hvarför de sågo sig om efter en kristlig lärare, som ville följa dem på deras äfventyrliga färd. En sådan funno de också i brukspredikanten L. P. Esbjörn. Denne, som genom engelske pastorn Georg Scott var något bekant med metodismen och fattat förtroende för densamma, hoppades i början på något understöd i sin verksamhet som svensk lutersk prest af detta kyrkosamfund; men fick till svar, att han då borde öfvergå till metodismen. Då han ej var hugad derför, nödgades han vända sig till amerikanska hemmissionssällskapet med begäran om hjelp, hvilken också utlofvades. Af ett landsyndikat i New York, som uppköpt mycket land i Henry county och på papperet utlagt staden Andover, erhöll han löfte om 10 acres land till en svensk lutersk kyrka, hvarför han beslöt ändra kurs och ställa kosan till Andover.

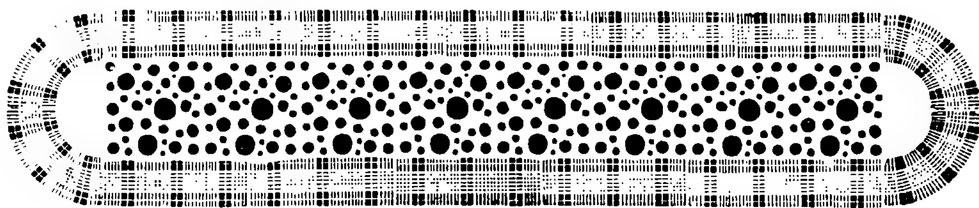
Den första svenska invandringen till Texas började ungefär vid samma tid. Den man, som ledde utvandringsströmmen åt detta håll var bankiren och mångmillionären S. M. Svenson i New York. Bördig från Barkeryds socken i Småland, begaf han sig 1836 till Amerika och kom två år senare till Texas, der han började grundlägga sin stora förmögenhet. Vid ett besök till Sverge 1849 medförde han 50 svenska drängar, hvilka nästan alla fingo hos honom genom arbete aftjena sin öfverresa. Den största invandringen till Texas, hvilken förnämligen rekryterats från Jönköpings län, egde dock rum i en långt senare tid, nemligen mellan åren 1867—1875. Några af de äldre svenskarne började drifva införandet af arbetsdugliga landsmän som en riktig affär. De emigrerande underskrefvo i Sverge arbetskontrakt, vanligen för två år, hvilket skulle utgöra betalning för hitresan. När de då anlände, uthyrdes de för ett visst pris till farmare här och der i trakten. De fingo vanligen fara mycket illa, och en del rymde från tjensten. Många härdade likväl ut och hafva nu kommit i bättre ekonomiska omständigheter.

Till Knox county började invandringen på fullt allvar år 1851 och 1852, sedan några förtrupper anländt ett par år förut. Den svenska landsända, som då fick släppa till materialerna för dessa

uppblomstrande nybyggen, var förnämligast norra Skåne, och bland detta årets invandrare märka vi flera namn af särdeles välkänd klang, såsom Dr. N. T. Hasselqvist, öfverste Mattson, m. fl. Samma år fick Indiana mottaga ett stort antal småländingar från Jönköpings län och från Kronobergs län kommo likaledes många, hvilka uppsökte Chisago County i Minnesota.

Att i någon ordning kunna i fortsättning följa de olika invandringssällskapen, gränsar snart sagdt till det omöjliga, emedan utflyttningen från Sverge började bli en alldaglig företeelse, ej heller gagnar det vidare ändamålet med detta arbete att fördjupa oss i ämnet. Vi hafva likväl icke kunnat underlåta att visa läsaren, vid hvilken tidpunkt ungefär det var, som de mest bekanta svenska nybyggen började uppblomstra i detta land, i all synnerhet som svenska metodismens grundläggare icke haft så litet att göra med den riktning invandringen tagit samt med den andliga verksamhet, som genast började bland våra ankommande landsmän.

FJERDE KAPITLET.

Svenska metodismen grundlägges.

O. G. Hedström. — Betelskeppet. — Peter Bergner.

I DET föregående har redan blifvit omtaladt, att de många och understundom stora invandraresällskap, som från mediet af 1840-talet immigrerade till Amerika, möttes af en svensk missionär, hvilken på det mest tillmötesgående sätt erbjöd den fattige och utröttade immigranten allsköns hjelp i timligt så väl som andligt afseende. Så snart ett fartyg inlopp i hamnen, kunde man vara viss om, att denne prestman var en af de förste, som gjorde sig underrättad, om det icke tilläfventyrs fans ombord någon af hans kära landsmän, hvilken stod i behof af råd eller hjelp. Denne man var pastor O. G. Hedström, hvilken med fullt fog blifvit kallad "svenska metodismens fader." Om denne märklige mans tidigare lefnadsöden vet man icke så särdeles mycket; men så är hans lifsgerning bland skandinaverna i detta land desto mera väl känd och anmärkningsvärd. Stödjande oss på ett par tillförlitliga källor, äro vi dock i tillfälle att om hans tidigare år meddela följande:

Olof Gustaf Hedström var född i Kronobergs län, Sverge, den 11 maj 1803. Föräldrarne voro korporalen Johan Hedström och hans hustru Karin, hvilka utom sonen Olof Gustaf hade fyra söner och två döttrar. Redan tidigt sattes den unge Olof i skräddarelära,

men vid tjugutvå års ålder lemnade han föräldrahem och fosterland år 1825.*) Det fartyg, på hvilket han inmönstrade, var destineradt till Sydamerika, men fick på grund af politiska förvecklingar kontraorder och blef försåldt i Newyork. I stället för att nu återvända till fäderneslandet, beslöt Hedström att stanna i Newyork af det giltiga skälet, att han blef bestulen på allt hvad han egde. Inom kort fann den tilltagsne unge mannen en god anställning i en klädesbutik, der han genom sitt redbara uppförande och goda affärsgeni vann sådant förtroende, att han af sin principal blef erbjuden kompaniskap i affären. Ej lång tid derefter finna vi Hedström i sin egen klädesbutik i Pittsville i Pennsylvanien, der han hade god framgång såsom affärsman. Den 11 juni 1829 ingick han äktenskap med Carolina Pinckney, som var född den 21 juni 1804 i Mamaroneck i staten Newyork. I detta äktenskap, som varade något öfver fyratioåtta år och hvilket beskrifves såsom särdeles lyckligt, föddes tre barn, hvilka nu alla utom en, Dr. Wilbur Hedström, äro döda.

Ända till denna tid hade Hedström lefvat främmande för det lif, som är af Gud; men snart inträdde vändpunkten i hans lefnad. Trenne veckor efter sitt bröllop besökte han Dr. Phoebus kyrka i Newyork, dertill uppmuntrad af sin hustru, som var en lefvande kristen. Träffad af sanningens ord, började han söka Gud på fullt allvar; och på det innerliga sätt, som var honom medfödt, mottog han Kristus genom tron i sitt hjerta. Och en hjertesak förblef religionen för honom under hela hans i många afseenden skiftesrika lefnad. Med kallelsen att blifva en Jesu lärjunge följde ock kallelsen att verka för mästaren. Från första stunden han kom i gemenskap med Gud och till dess han vid framskriden ålder fick nedlägga vandringsstafven, nitälskade han alltid för syndares frälsning; och det vackraste loford, som man sanningsenligt kan gifva honom, är, att hvar helst man träffade honom var han sysselsatt med att visa sina medmenniskor prof på sin innerliga välvilja och sympati. I likhet med Andreas, Jesu första lärjunge, hvilken, då han funnit

*) Angående tiden för H:s ankomst till detta land föreligga olika uppgifter; somliga säga, att det var 1821, andra 1823. Året 1825 torde vara det tillförlitligaste.

Messias, genast uppsökte sin broder för att leda honom till Kristus, började Hedström på allvar eftersinna, hvad han kunde göra för att bringa sina föräldrar och syskon till Kristi kors. Han kunde ej känna sig tillfredsstäld, med mindre han fick personligen tala med dem om sin egen omvändelse samt peka på Guds lam, som borttagit hans egna synder. Fyra år efter sin omvändelse, eller år 1833, lyckades det honom också att förverkliga denna sin älsklingsplan, då han med ett segelfartyg företog en högst äfventyrlig färd till fäderneslandet, utan något annat mål än att för sina anförvandter förkunna Jesu frälsande nåd. Det är ganska rörande att läsa om den fromme mannens barnsliga glädje, då han ändtligen fick landa vid den kära fädernestranden. Vid landstigningen föll han på sina knän och hembar till Gud ett hjertats lofoffer för hans stora kärlek, hvarefter han gråtande faller sin käre fader om halsen och omtalade för honom, att Gud i nåd hade frälst honom från alla hans synder. Vittnesbördet blef ej heller utan frukt, ty inom kort fick den unge missionären glädjen att se sina föräldrar omvända till Gud och brodern Jonas kraftigt berörd af Herrens ande. Vistelsen i Sverge blef emellertid ej långvarig. Efter återkomsten till Amerika började Hedström uteslutande egna sig åt en evangelii tjenares värf, och år 1835 eller sex år efter sin omvändelse, blef han antagen på prof i Newyork konferensen af Metodist-Episkopalkyrkan. Som antalet af invandrade landsmän ännu var ganska obetydligt och de dessutom voro vidt spridda i olika delar af landet, kunde det ännu ej blifva fråga om något missionsarbete ibland dem, hvarför Hedström under de tio första åren af sin verksamhet som resepredikant verkade uteslutande bland amerikanerna. På hvarje plats der han arbetade gaf Gud honom framgång. Han var stark i tron och vittnade om sin Frälsare hvar helst han gick fram. Då han år 1841 kom till Windham-kretsen på Delaware-distrikt, sade han till en sextonårig yngling, hvilken tillsammans med sina föräldrar bodde i huset intill Hedströms: "Daniel, jag väntar att få se dig omvänd till Gud, innan jag lemnar detta arbetsfält." Hans förväntan blef uppfyld; Daniel blef omvänd och förenade sig med metodistkyrkan. Han uppväxte och Gud fick behålla honom i sin sanning och fruktan. Denne yngling, som

ännu lefver och är professor i teologi vid Bostons universitet, var Dr. Daniel Steele, en af de heligaste och lärdaste män inom metodistkyrkan. Samme Dr. Steele har i följande ordalag skildrat sina intryck från denna tid af Hedströms verksamhet, hvilka i ej ringa mån visa oss, hurudan Hedström var som menniska och predikant.

"Jag är icke fullt viss," säger Dr. Steele, "enär jag icke har de allmänna konferensprotokollen till hands, men jag tror att det var i april 1841, som Olof G. Hedström utnämdes såsom en af de tvenne predikanter på Windham-kretsen, Delaware-distriktet af Newyork-konferensen. Detta var samma krets, hvarest biskop Francis Burns hade blifvit omvänd och utdanad för sin kommande verksamhet i den "mörka kontinenten" Afrika. Broder Hedström var närmaste granne till mitt föräldrahem, i ett min fader tillhörigt hus. Han var vid denna tid mycket bristfällig i sin användning af det engelska språket, i synnerhet i sitt uttal, i det han t. ex. förblandade w med v, sägande "salwation" i stället för "salvation." Han tilltrodde sig ej förmåga att sjelf skrifva sina meddelanden om väckelser, utan förmådde mig att vid dylika tillfällen tjena som hans sekreterare. Han hade ofta anledning att begagna min hjelp i detta afseende, ty hans predikan var i andens och kraftens bevisning. Kretsen var stor, omfattande icke mindre än aderton predikoplatser, till största delen i skolhus i Windhams, Lexingtons och Huntons distrikten i Catskillbergen. Han besjälades af utomordentligt allvar i sina predikningar. Ingen menniska betviflade någonsin hans uppriktighet eller äktheten af hans omvändelse. Han hade ett brinnande begär efter själar, hvilket ock öfvervann all likgiltighet och allt motstånd. Sådana, som kommo för att kritisera hans brutna engelska, qvarblefvo i många fall för att bedja. Det var hos honom ett drag af känslofullhet och ömhet, som betydligt ökade verkningarne af hans predikningar. Somliga af dem äro ännu, efter ett halft århundrade, lefvande i mitt minne. Öfver den texten: "Huru skola vi då kunna undfly, om vi icke akta en sådan frälsning?" voro hans punkter dessa:

1. Kallelsen till domen kan icke undvikas.
2. Domstolen adjournerar aldrig.

3. Listiga advokater kunna ej kringgå lagen.
4. Domaren kan ej mutas.

Strax efter hans ankomst på kretsen bad han mig att följa sig till hans nästa predikoplats, allt i afsigt att på det ömmaste inbjuda mig till Kristus. På en af dessa resor förutsade han, att innan han lemnade kretsen, skulle han få se mig "lycklig i Guds kärlek." Han fick också se mig som en allvarlig frälsningssökande, ehuru jag icke erfor syndaförlåtelsens frid och förvissning förr än flera veckor efteråt.

Mitt första försök i skolundervisning var i Hunton, på vintern 1841—1842; och näst intill mitt skolrum stod en metodistkyrka. Till denna kyrka kom den outtröttlige svensken och höll en serie möten. Jag vet icke, huru många som blefvo omvända vid dessa; men jag vet, att den unge skolläraren begynte att bedja i sin skola samt att bekänna sitt behof af Kristus och att få några antydningar om sitt lifsarbete, hvilka drefvo honom att inträda i Wesleyanska seminariet i Wilbraham, der han ock kom mera fullt ut i Guds barns härliga frihet.

Jag såg honom endast tvenne gånger derefter. En gång uppsökte jag honom i Newyork, strax efter det han begynt sin verksamhet i hans flytande Betel. Han tog mig med sig till skeppet "John Wesley," såsom dess namn var. Han berättade för mig om de härliga möten, som höllos der, och om de talrika omvändelser, som inträffade; hurusom han gick ombord på svenska såväl som andra nationers fartyg och sade immigranterna, att de ej kunde blifva goda amerikanska medborgare, för så vidt de icke mottogo och läste bibeln, amerikanska regeringens hörnsten. Vid dessa besök till immigrantskeppen medförde han alltid en del biblar, hvilka han utdelade åt nykomlingarne och besättningarne.

Åtskilliga år derefter besökte han staden Lynn i Massachusettes i sällskap med missionssekreteraren, vid hvilket tillfälle han höll ett tal, deri han beskref sina känslor, då, efter en långvarig bortovaro från sitt fädernesland, han besökte det igen. Så snart han steg i land, föll han ned på sina knän och kysste sitt älskade Sverges jord. Detta var sista gången jag såg denne gode och storsinnade man. Han var det utvalda redskapet, att icke allenast

öppna metodismens dörrar för sina landsmän, svenskarne, utan äfven frälsningens dörr för mig, som hade blifvit uppammad i metodismen. Derföre höjer jag min röst gladt med den stora mängden af svenska metodister och säger: "Högtlofvad vare Herren Jesus för Olof G. Hedströms lif och arbete!"

Hans bild står för mitt själs öga i dag, en välbygd och manlig gestalt vid trettio fem års ålder, omkring sex fot hög, med klar och ren hy, ett väl formadt hufvud, betäckt med en ymnig hårväxt, krusigt och svart som korpens vinge. Jag ser honom nu, stående i det lilla röda skolhuset i Catskillbergen, förmanande med heligt allvar syndare att låta försona sig med Gud.

Jag ser honom åter, då vid predikantbostället dörr, han sadlar sin häst för att begifva sig af ut på sin trevecko-krets. Hans hustru uppdrager ett ämbare vatten åt hästen. Han sätter sig upp och säger: "Kom, Car'line, och öppna grinden." Hans tillgifna maka trippar fram till grinden, och bort far frälsningens budbärare lyckligare än en kung."

På detta sätt fortsatte Hedström att verka som resepredikant ibland amerikanerna till år 1845, då han började den betydelsefulla verksamhet, hvarigenom han förvärfvat sig ett stort namn i metodistkyrkans historia. År 1844 uppstod mellan Hedström och några kristna vänner i Newyork en liflig brefvexling om öppnandet af en missionsverksamhet bland svenska befolkningen i denna stad. Men Hedström var ej redo att uppmuntra en sådan mission; han plägade stundom säga härom: "It is as dark as a pocket." Men Herrens högra hand kan alla ting förvandla, och detta visades äfven här. En ung köpman i Newyork vid namn George T. Cobb intresserade sig lifligt för denna sak. Som en begynnelse till ett s. k. Betelskepp gaf han 50 dollars. Subskriptionen fortgick öfver förväntan. Fullt öfvertygade om att detta företag var af Gud, inköpte mr William G. Roggs och några andra af Asbury M. E. församlingen i Newyork, skeppet Henry Seeds, som låg i North River. Detta skepp erhöll sedan namnet "John Wesley." Den 14 maj sammanträdde Newyork-konferensen i Forsyth street kyrkan i Newyork. Hedström infann sig vid densamma, ännu oförberedd för detta verk. Emellertid hade tanken på en svensk mission i den

Pastor O. G. Hedstrom.

stora amerikanska hamnstaden många varma förespråkare, och den förnämste af dessa var Dr. David Terry, korresponderande sekreterare af missionssällskapet; han mötte Hedström i sjelfva kyrkdörren och bad honom göra sällskap till Peter Bergners hem, hvilket var beläget nära den plats, der Betelskeppet låg. Det var just vid middagstiden, som dessa båda Herrens tjenare inträdde i Bergners hem. Tiden var kort och vigtiga ärenden skulle afgöras. Hedström och Bergner vexlade några ord på svenska språket. De gräto tillsamman. Alla i rummet böjde knän i bön. De gräto och bådo. När de uppstodo från bönen voro Hedströms alla tvifvel om denna missionsverksamhet försvunna, och han sade genast: "Jag tror det är af Herren, och om biskopen utnämner mig, vill jag komma till skeppet." Och i det huset blef stor glädje. Den enkla middagen blef äten med verkligt god aptit; förhoppningen att snart hafva missionsverksamhet bland skandinaverna i Newyork fröjdade deras hjertan. Konferensen når sitt slut; dess betydelsefullaste timme är kommen, biskopen uppläser utnämningslistan och bland de första utnämningarne var denna: "North River Missionen — Olof Gustaf Hedström." Så var en svensk metodistpredikant första gången utnämd att verka bland skandinaver i detta land.*)

En annan svensk, hvars namn är oupplösligt förbundet med Betelskeppet och den nya verksamheten, är den nyss omnämde Peter Bergner. År 1832 anlände han till Newyork såsom styrman på ett svenskt fartyg, men afmönstrade i denna stad för att afvakta ankomsten af sin hustru och tre barn, hvilka med annan lägenhet voro stadda på resa hit öfver. Som sjömansyrket icke egde på honom någon vidare dragningskraft, utbytte han sin äfventyrliga lefnadsbana mot den mera lugna sysselsättningen på landbacken och började arbeta som skeppstimmerman. En dag blef han af en fallande bomullsbal så illa skadad å knäet, att han måste afföras till ett sjukhus i staden. En traktatspridare, som aflagt ett besök bland de många sjuka, hade funnit Bergner sofvande, hvarför han utan vidare lade en ströskrift på hans bröst. Genom läsningen af densamma blef den unge timmermannen förd till tron på Kristus,

---

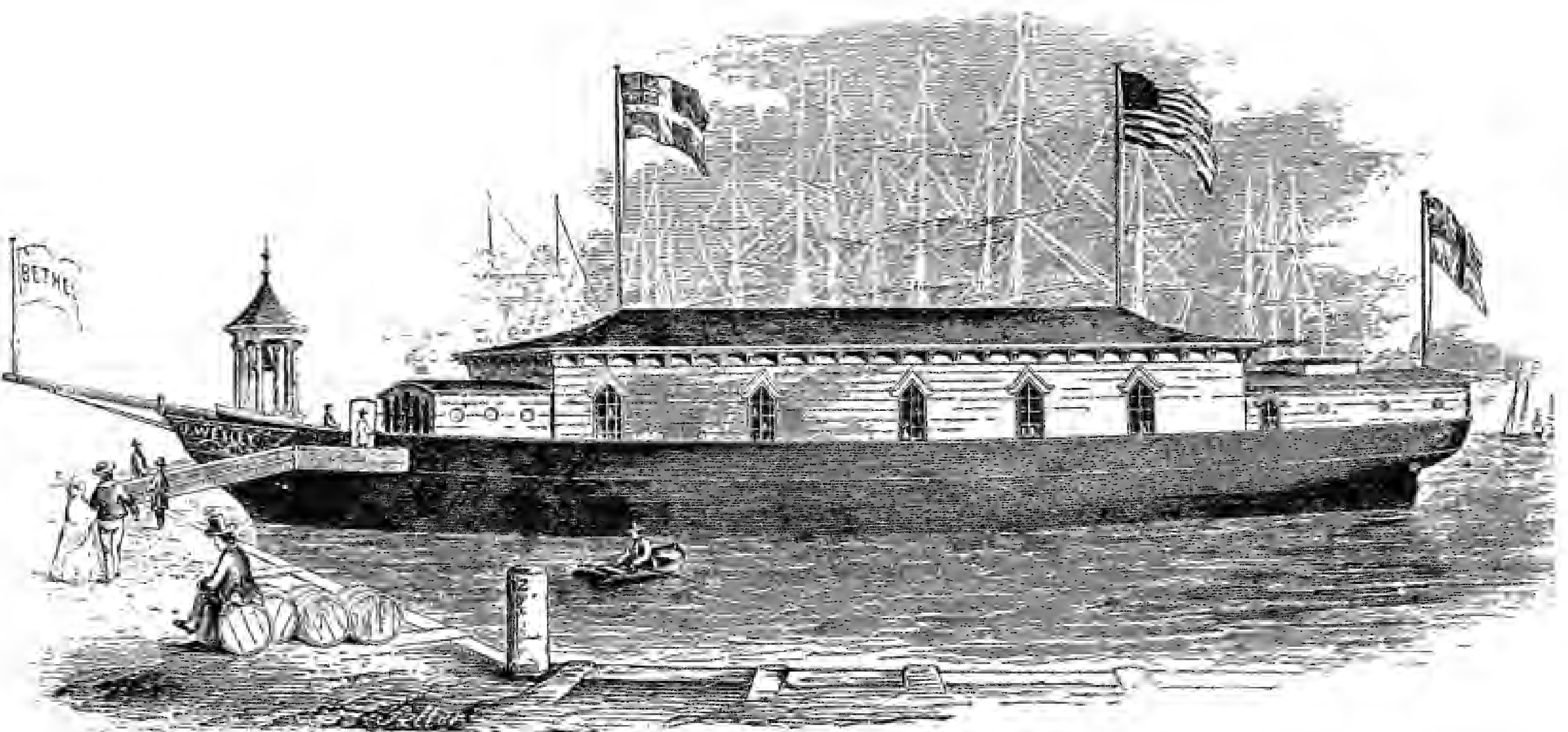
*) Ur pastor H. Olsons minnestal öfver O. G. Hedström den 17 okt. 1886.

och efter den stunden var Bergners hela lif invigdt åt Herrens tjenst. Efter tillfrisknandet samlade han sina landsmän omkring sig, hvarhelst det var honom möjligt, för att efter bästa förmåga tala med dem om deras själars frälsning. I Betelskeppet bildade han en klass, den första svenska metodistklass i detta land, i hvilket äfven flera norskar voro medlemmar. En bland dessa senare var den norska metodismens Nestor, den i Norge såväl som Amerika så väl kände pastor O. P Peterson, som i Betelskeppet lär hafva kommit till frälsningens fulla delaktighet. Under de tolf sista åren af sin långa lefnad verkade Bergner såsom bibelspridare bland immigranter och sjömän, samt var en af Hedströms allra mest verksamme och nitiske medarbetare. I Brooklyn, N. Y., insomnade han i Herren på sin sextionionde födelsedag. Hans sista ord till sin dotter voro dessa: "Nu går jag för att se honom, som jag så länge önskat se." Han begrofs från Betelskeppet, och Hedström höll öfver sin gamle vän och medarbetare en kraftig likpredikan.

Pingstdagen den 25 maj 1845 höll Hedström sin första predikan i Betelskeppet. På grund af sin långa vistelse bland amerikanerna, hvarvid han naturligtvis begagnat sig af det engelska språket, hade han förlorat förmågan att ledigt uttrycka sig på sitt modersmål. Denna svårighet sökte han afhjelpa genom att skrifva sina predikningar; men som Hedström var mera en ordets än pennans man, bortlade han efter ett par söndagar den metoden och använde sedermera icke något manuskript, emedan det för en person af hans skaplynne var hinderligt. I Betelskeppet fortgick Hedströms verksamhet till år 1857, då ett nytt skepp, som erhöll samma namn, aflöste det gamla. Här blef det honom förunnadt, att i tid och otid utså lifvets säd ända till år 1875, då han på grund af bristande helsa nödgades draga sig tillbaka. Redan efter aderton års verksamhet å skeppet var hans helsa bruten af öfveransträngning, hvarför han på sommaren 1863 kände sig föranlåten att hvila en tid. Den tjenstledighet han på grund häraf erhöll, begagnade han till att göra ett besök i fäderneslandet. Men sökte han hvila i Sverge, så fann han i stället arbete. Hedström predikade evangelium, hvar han for fram. I Karlskrona predikade han å en större lokal fem aftnar efter hvarandra, för att nu icke tala

PETER BERGNER.

BETELSKEPPET JOHN WESLEY.

om de många platser deromkring, som han besökte. Bland de åhörare, som samlades kring den främmande talaren, voro många luterska kristna, hvilka lefde så godt de kunde efter den uppfattning de hyste. De sanningar de nu fingo höra voro för dem som ett nytt evangelium. Gång på gång sökte han gendrifva deras antinomiska läror samt ådagalade, att man svarligen kan uttänka ett mera oförnuftigt och obibliskt system, än det antinomismen har att förkunna. "Hvar står det skrifvet," sade han, "att du skall hafva en mängd synder med dig, på väg till himmelen? Detta är djefvulens lära. Bibeln lär, att Jesu Kristi, Guds Sons, blod renar oss från alla synder, och det är Guds vilja och din stora förmån att blifva renad från alla dina synder i dag; ty i dag är den behagliga tiden, i dag är salighetens dag." Den välsignade säd Hedström nu utsådde, uppspirade väl icke genast, men den förlorade ej heller sin lifskraft. När sedan efter trenne års tid några gudfruktiga sjömän, hvilka genom Hedströms verksamhet blifvit omvända i Betelskeppet, hemkommo till Karlskrona, medförande berättelsen om sin lyckliga erfarenhet och en del helgelseskrifter; var jordmånen beredd för predikan om full, fri och närvarande frälsning. De antinomiska kristna, hvilka genom Hedströms predikningar blifvit underkunnige om, att en kostligare väg finnes, blefvo nu af sina förra meningsfränder utstötta ur "synagogan," hvadan de lade grunden till en egen förening, som år 1868 på metodistiskt vis indelades i klasser, och inom en kort tid fick egen predikant. Häraf synes, att metodistförsamlingen i Karlskrona, kan sägas vara en omedelbar frukt af Hedströms ferieresa till Sverge 1863.

Öfver allt bemöttes Hedström med aktning och förtroende. Till och med af statskyrkans presterskap mottogs han särdeles välvilligt, och flera af dess predikstolar öppnades för honom. Hans skriftenliga lära och klara framställning om frälsning från all synd, var visserligen ny för deras öron; men hela hans lif var en lefvande och kraftig utläggning af hans lära. Hela hans lif andades helighet, allvar och sann ödmjukhet, hvarför ock hans inflytande var stort. Under samma resa besökte han konferensen i Tyskland, som då var samlad i Bremen, och höll ett tal till den-

samma. På de tyska bröderna gjorde han ett godt intryck. Hans genialiska samtalston, hans varma böner och hans milda, apostoliska anda behagade alla, med hvilka han kom i beröring.

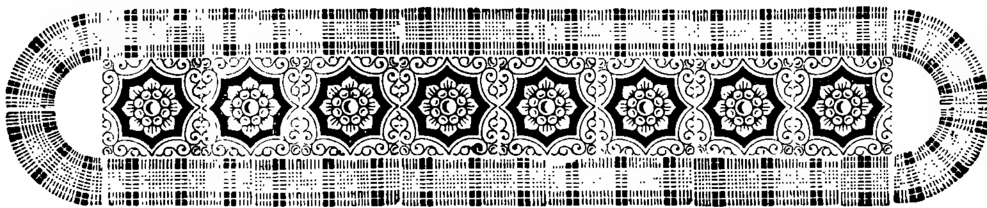
Uppfriskad till kropp och själ, återvände han till sitt Betel och upptog arbetet med förnyad ifver. Skeppet hade blifvit honom dubbelt kärt; och stora voro frukterna af hans verksamhet. För de stora skaror af sörjande och värnlösa, som ankommo till detta land, var han en budbärare af gudomlig tröst. Utan anseende till personen utdelade han timliga och andliga håfvor till de hjelpbehöfvande. Tusentals biblar och Nya testamenten jemte andra religiösa skrifter utdelades ombord å "John Wesley." Hedström besökte fartygen, så snart de ankrat i hamnen, och inbjöd besättning och passagerare att besöka Betelskeppet samt talade lifvets ord till dem. Understundom hände det, att sjömän kommo till hans möten i öfverlastadt tillstånd, samt sökte störa dessa med samtal och skrål, men äfven sådana situationer var han fullkomligt vuxen. Han plägade då genast afbryta sin predikan, gå ned till fridstöraren och, tagande honom saktmodigt vid handen, fråga, om denne ej vore villig att gå in i ett angränsande sidorum för att hvila en stund, medan "hufvudvärken" ginge öfver. Mången blef genom detta vänliga beteende så förvånad, att han lydigt följde predikanten till det utpekade rummet för att sofva ruset af sig, medan predikan fortsatte, som om ingenting händt. Efteråt talade han mildt och innerligt till den felande, som ofta skämdes öfver sitt beteende samt lofvade att börja en ny lefnad i Jesu namn.

Pastor Hedström var en man af reslig kroppsbyggnad och vördnadsbjudande utseende, och såväl klädedrägt som hållning utmärkte prestmannen. Man kunde aldrig misstaga sig på honom, i hvilket sällskap han än befann sig. Det låg något tilldragande i hans umgänge; ty på samma gång han var allvarlig och faderlig, var han glad och liflig, hvarför man snart kände sig hemmastadd och fri i hans sällskap. På predikstolen visade sig stundom hans öfverlägsna förmåga som predikant. Predikningarne voro allvarliga och väckande, samt hufvudsakligen riktade åt känslan och åsyftande att uppväcka den hörandes begär efter frälsning och hjertats renhet. Begåfvad med en klar och kraftfull stämma,

talade han med en liflighet, som alltid ådrog sig uppmärksamhet. I likhet med många af metodismens tidigare kraftverkare, som utgått från de djupa leden, var hans användning af modersmålet ingalunda felfri, men denna brist märktes knappast, då han blef uppvärmd af sitt ämne, utan flöto då orden fram både ledigt och öfvertygande. Hedström tillhörde den klass predikanter, hvilka, på samma gång de hysa aktning för grundliga kunskaper och ett vårdadt språk, anse äfven de i dessa afseenden bristfälliga hafva en plats i Guds kyrka och församling, enär det icke är grammatiken eller det vårdade uppträdandet, som frälsar syndares hjertan. Han var onekligen en väckelsepredikant af första ordningen, men han var också en hugsvalelsens son, när så behöfdes, och många blefvo genom honom förda till tron på Kristus.

På samma gång som Betelskeppet förblef hans egentliga verksamhetsfält, der en lifskraftig och verksam församling uppblomstrade, företog Hedström äfven vidlyftiga missionsresor till olika delar af landet för att tala Guds ord. Men han grundlade, så vidt det är oss bekant, endast tvenne församlingar till, nemligen i Jamestown med dertill hörande Chandlers Valley i Pensylvanien år 1851 samt i Chicago 1852.

Denne nitiske Herrens tjenare behöll mycket af sin ungdomliga liflighet och energi ända in i ålderdomen, till dess han den 5 maj 1877 fick nedlägga vandringsstafven och ingå i sin Herres glädje i en ålder af 74 år. Det berättas, att hans svenska och amerikanska embetsbröder bokstafligen tvistade om hedern att få begrafva honom, emedan båda afdelningarne ansågo honom såsom sin tillhörighet. De senare fingo emellertid sin vilja fram, och jordfästningen egde rum i St. Pauls M. E. kyrka den 7 maj.

FEMTE KAPITLET.

Missionsverksamhet i Vestern.

Jonas Hedström.

VI hafva redan omtalat, att då Olof Hedström återvände från Sverge 1833, han då hade sin yngre broder Jonas i sällskap till detta land. Denne, som var född (troligen) på Öland den 13 Augusti 1813, uppehöll sig de första åren härstädes i Newyork och Pensylvanien och förtjenade sitt uppehälle såsom smed. Här stannade han emellertid icke så länge; ty då familjen Sornberger, med hvilken Jonas Hedström blifvit särdeles förtrogen, flyttade vesterut till byn Victoria i Illinois, drogs han af ett osynligt band åt samma håll, hvarför vi få höra, att han 1838 slår ned sina bopålar derstädes. Sedan han blifvit gift med Diantha Sornberg, flyttade han strax derefter till Farmington, två mil vester om Victoria. Här började han första gången predika Guds ord redan följande år och använde till predikolokal Salems skolhus i Victoria, dit han flyttade igen och hvarest han blef bofast ända till sin död. Hans hustru afled 1874. Med henne hade han fem barn, af hvilka två ännu lefva, nemligen Luther Hedström och mrs Becker, båda bosatta i Victoria.

På denna plats fann Hedström ett kärt missionsfält, och med det outtröttliga nit, som kännetecknade hans alltför korta lefnad, hängaf han sig åt sitt älsklingsvärf: att vinna själar för Guds rike. Som den svenska invandringen ännu ej började åt dessa trakter, för-

JONAS HEDSTRÖM.

sökte han sig med att predika på engelska språket för nybyggarne i hans omedelbara granskap. Det tycktes emellertid, som om han haft en aning om, hvilken verksamhet Gud i det kommande höll i beredskap för honom. En dag, berättas det, infann Hedström sig hos en pastor Clark och frågade, om denne visste, hvar man kunde köpa en engelsk-svensk bibel, hvarigenom han kunde upplifva sin bekantskap med modersmålet, som han under sin långa vistelse bland amerikanerna nära nog bortglömt. Clark frågade honom, hvilket gagn han ämnade göra sig deraf, då det ju icke funnes några svenskar att tala med och inga tecken visade sig, att några skulle komma. Härpå svarade Hedström: "Det är visserligen sant, att det icke finnes några svenskar nu; men jag har en aning om, att de snart skola komma, och i så fall vill jag ej vara oförmögen att stå dem till tjenst."

Hans aningar blefvo ock besannade. Mellan åren 1845 och 1854 ankommo i stora skaror de förut nämda medlemmarne af Jansonska sekten; och då de i Newyork sammanträffade med pastor O. G. Hedström, gaf han dem det rådet att uppsöka hans broder Jonas i vestra Illinois. Sedan Erik Janson gjort en påhelsning i Victoria, flyttade han med sina kolonister till Red Oak Grove och grundlade sedan sin kommunistiska koloni Bishop Hill. Denna var belägen helt nära Victoria, hvarför Jonas Hedström gjorde täta besök till densamma för att helsa på dess medlemmar, hvilka han vid deras första ankomst haft tillfälle att bevisa mycken välvilja. Hedström, som var ifrig metodist, har blifvit mycket klandrad för det intresse han visade för Erik Jansonisterna. Kapten Eric Johnson, en son till sektens upphofsman, beskyller honom för att hafva försökt först med lockelser och fala ord vinna dem på sin sida, samt då detta icke lyckades, började utså tvistefrö i deras krets. Härigenom åstadkom han söndring, då nemligen åtskilliga lyssnade till hans föreställningar, och hösten 1848 utgingo mellan två och tre hundra personer ur kolonien för att söka sin lycka utom densamma. Dessa slogo sig ned i granskapet, såsom i Victoria och Galesburg och trakten deromkring.

De, som sålunda lemnade kolonien och af hvilkas antal ännu ganska många äro i lifvet, betrakta emellertid Hedströms öfver-

klagade proselytmakeri ur en annan synpunkt. De voro med och fingo dricka ur den bittra lidandebägaren, som räcktes dem under året 1847, då nya invandrareskaror ankommo, innan nödiga anordningar blifvit vidtagna. Kolonisterna ledo brist på lifsförnödenheter; icke mindre ledo de af den plötsliga klimatförändringen, hvars verkningar blefvo så mycket svårare, som platsens läge vid den tiden var ytterst ohelsosamt. Kom så härtill det beklagansvärda förhållandet, att en massa menniskor måste sammanpackas i trånga och mörka boningar. Följden blef naturligtvis den, att sjukdomar utbröto, af hvilka feber, frossa och diarré voro de allmännast förekommande. Detta elände kunde Hedström icke likgiltigt åse, utan föranledde honom att papeka för de nödlidande, att det ej heller var behöfligt. Staten vore ju stor, land kunde ju fås för snart sagdt ingenting, andra nybyggare hade det bra på sina väl odlade farmar, och samma tillfälle till förkofran erbjöds ju hvem som helst. För de sjukas räkning medförde han medicin och anskaffade läkare samt bistod de hjelpbehöfvande pa alla möjliga sätt. Häraf blef följden, att många, såsom redan är nämdt, lyssnade till Hedströms föreställningar och lemnade kolonien. Att de sedermera ej haft anledning att ångra sitt val, förstår hvar och en, som är något närmare bekant med de strider och slitningar, som kolonien i det följande hade att genomgå.

Hedström öfvergaf likväl icke sitt handtverk för att uteslutande egna sig at evangelisk verksamhet, ehuru han inom kort hade en hel församling omkring sig; utan han predikade och arbetade med släggan ömsevis. Såsom predikant möttes han emellertid af framgång öfverallt. Hvar helst han uppträdde med sina kraftiga och ej sällan vältaliga föredrag, lyckades han ofta vinna sina åhörares hjertan för den sak han förfäktade.

Men Jonas Hedström var icke en man, som blott nöjde sig med att verka i ordet och läran för att sedan låta skörden taga vara på sig sjelf; utan han tillsåg äfven med prisvärd omtanke, att en god grund blef lagd för verksamhetens framtida bestånd. Ehuru ännu icke medlem af någon årskonferens, bildade han den 15 december 1846 sin första svenska församling af Metodist Episkopalkyrkan. Medlemmarne voro Jonas Hedström och hans hustru

PETER NEWBERG

STOCKHYDDAN.

Andrew Hjelm och hans hustru samt Peter Newberg. Af dessa finnes numera ingen i lifvet. Församlingen organiserades i den lilla stockhydda, som gaf skydd at Olof Olson och Erik Janson vid deras ankomst till vestern. För denna oansenliga grupp af kristna vänner blef nu Jonas Hedström ledare för en liten tid. Men då skaran förökades mer och mer samt behofvet af kristlig predikan var stort bland de många invandrare, som nedslagit sina bopålar i dessa trakter, nödgades han slutligen gifva vika för patryckningen att uteslutande egna sin tid åt evangelii förkunnande. Hans presiderande äldste, pastor Summers, bearbetade honom mycket i den riktningen, och vid Peoria-konferensens sammanträde 1847 blef Hedström upptagen i densamma.

Efter denna tid finna vi honom nästan uteslutande sysselsatt med att predika Guds ord, hvarhelst han fann en öppen dörr för detsamma. Så snart han kunde, bildade han församling, sedan han predikat några gånger, och sökte efter bästa sätt ordna med predikobesöken mellan de olika platserna. Som organisatör egde han stora förmågor, och det är tvifvel underkastadt, om han ens af någon blifvit öfverträffad inom vårt samfund. Hedström tycktes derför vara kallad lika mycket för att grundlägga församlingar som att predika Kristi evangelium. Såsom exempel på hans rastlösa verksamhet må nämnas, att innan någon af hans tidiga medhjelpare inträdt i den regelbundna verksamheten, hade Hedström ej blott besökt och predikat för våra landsmän på åtskilliga ställen i Illinois samt lagt grunden till församlingarne i Victoria, Andover, Galesburg, Rock Island och Moline; utan äfven bidragit vid församlingens stiftande i New Sweden, Iowa, samt i icke ringa mån medverkat vid den norska församlingens stiftande i Leland, Illinois. Det var på en af dessa resor, som han ådrog sig den svåra förkylning, hvilken efter ett par år gjorde slut på den verksamme mannens lefnad den 11 maj 1859, innan han ännu uppnått 46 års ålder. "På hösten 1857 nödgades han draga sig tillbaka från det mödosamma arbetet med den förhoppning, att krafterna skulle af en tids hvila så stärkas, att han kunde återupptaga sitt värf," säger pastor Graves, som höll hans likpredikan. "Men detta hopp gick ej i fullbordan. Emellertid låg missionsarbetet honom mycket om

Know all Men by these Presents,

That I, L. L. Hamline one of the Bishops of the Methodist Episcopal Church, in the United States of America, under the protection of Almighty God, and with a single eye to his glory, by the imposition of my hands and prayer (being assisted by the Elders present,) have this day set apart J. J. Hedstrom for the office of an **Elder**, in the said Methodist Episcopal Church; a man who, in the judgment of the .... Conference, is well qualified for that work: and he is hereby recommended, to all whom it may concern, as a proper person to administer the Sacraments and Ordinances, and to feed the flock of Christ, so long as his spirit and practice are such as become the Gospel of Christ, and he continueth to hold fast the form of sound words, according to the established doctrines of the Gospel.

In Testimony Whereof, I have hereunto set my hand and seal, this twenty ~~fifth~~ first day of July in the year of our Lord, one thousand eight hundred and fifty.

Plainfield Ill. L. L. Hamline

hjertat och var ett ständigt föremål för hans varmaste förböner och omtanke under de senaste ögonblicken af hans lif. Det evangelium, som Hedström med sådan framgång predikade för andra, hade blifvit för hans själ en underbar Guds kraft till frälsning. Religionen var ett ämne, som han framför allting annat älskade att tala om. Döden kom ej heller som en öfverraskning. Han talade alltid med stort lugn om denna vår sista fiende. Flera veckor före sin död gjorde han de nödiga förberedelserna för sin begrafning — bedjande bland annat, att pastor W P Graves skulle hålla hans likpredikan och pastor Witting skulle predika i den svenska kyrkan följande söndag öfver Joh. 3: 16. Under den sista tiden var han ofta föremål för svåra anfäktelser, men hans tro var stark, klar och segrande. Lidandena voro både långa och svåra, men hans tålamod gränsade snart sagdt till det fullkomliga. En gång anmärkte han: "Det blir nog smärtsamt, då detta tabernakel skall nedbrytas. Jag motser stora lidanden, men ära vare Gud! — Jesus styr! Jag kommer icke att få mera plågor och lidanden än jag behöfver: det blir väl en gång." Vid ett annat tillfälle sade han: "Om jag icke kan i likhet med Paulus säga: Jag har kämpat en god kamp, kan jag åtminstone säga: jag har kämpat en *hård* kamp, och jag har äfven försökt kämpa en god. Men jag kan med full trosvisshet tillägga resten och säga: Mig är förvarad rättfärdighetens krona" o. s. v. Tre veckor före sin död annammade han den heliga nattvarden för sista gången. Under det han mottog elementen, tycktes hans själ vara öfverfyld med en ljuf förnimmelse af Kristi kärlek. Han gaf uttryck för sin rörelse i glädjetårar och jubelrop. Från denna stund mognade han allt tydligare för grafven och himmelen. Några dagar före sin hädanfärd sade han: "Jag låg här och hemtade efter anden förliden natt, men Herren gaf min själ en ljuflig ro. O, jag hade så härliga stunder i bön!" Vid ett annat tillfälle sade han: "Herren har på senare tiden slagit sina armar omkring mig på ett förunderligt sätt. Själafienden har icke haft något tillfälle att komma vid mig." Hans själskrafter voro oförminskade i det sista. Då han några minuter före sin död blef tillfrågad, om Jesus var med honom nu i den sista kampen, lyfte han blicken uppåt och svarade med stort eftertryck:

"Härligt — härligt!" De sista ord, som kommo öfver hans läppar, voro: "Kom, Jesus! Kom, välsignade Jesus!"

Sålunda insomnade i Jesus den första resande svenska missionär i den stora nordvestern — en man med stora själsgåfvor, en duglig, nitisk och framgångsfull evangelii förkunnare, en god make och en öm fader, en trogen och exemplarisk kristen. Han har gått att mottaga den krona, som midt ibland lifvets mödor och faror och i dödens stund hägrade för hans syn och uppvärmde hans hjerta. Han efterlemnar maka och trenne barn att sörja förlusten och en stor krets embetsbröder och vänner, som alltid vilja bevara hans minne i trogen hågkomst. Må vi alla lefva så troget och få en ända såsom hans?"

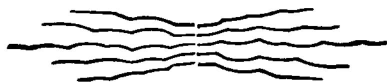
Innan vi öfvergå till kapitlet om Hedströms medhjelpare, kunna vi ej underlåta att här införa det omdöme, som Dr. Norelius i sin historia fäller om den svenska metodismens förste banbrytare i vestern. Som de båda representerade så vidt skilda meningar och troligen mer än en gång fingo anledning att bryta en lans med hvarandra i lärofrågor, får man ej undra på, om den förstnämdes omdöme utfaller något omildt, ehuru det ingalunda förefaller hätskt.

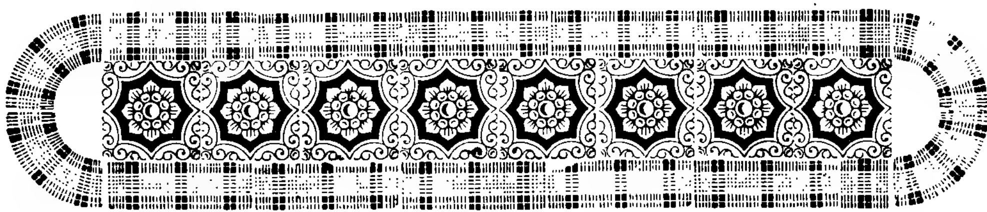
"På hösten 1850 och vintern 1851 sammanträffade jag några gånger med J. Hedström. Han var fullkomligt amerikaniserad; men talade svenska bättre än brodern. Han var af medelmåttig storlek, hade ett välformadt hufvud och ansigte, såg förståndig och nästan slug ut. Mot främmande var han något sträf, men bland vänner och bekanta var han mycket fri. Han var klädd och skickade sig som en vanlig amerikansk farmare på den tiden. Jag minnes grant hans ljusblå, bredskyggiga, något slitna öfverrock, hans neddragna plysmössa och att han hade byxorna nedstoppade i stöfvelskaften, en vanlig försigtighet mot Illinois-smutsen. Mot Esbjörn var han mycket bitter, och han gjorde sig intet samvete att intränga hvar han kunde i hans verkningskrets.*) I Moline kom jag en gång i strid med honom, emedan jag försökte

*) Huru kunde Hedström intränga på Esbjörns verkningskrets, då denne ej ankom till Amerika förr än 1849, vid hvilken tid Hedström redan grundlagt flera församlingar i vestra Illinois? Det synes i stället, som författaren bort säga, att Esbjörn inträngde på Hedströms arbetsfält.

att försvara den luterska nattvardsläran, hvilken han försmädade. Han syntes taga det illa och kallade mig "pojkslyngel." Det var icke svårt att komma i strid med honom. Vid samma tillfälle hörde jag honom predika hos Olaus Bengtson, den första svenska metodistfamiljen i Moline, da han hade Rom. 7 kap. till text. Den senare delen af kap. förklarade han sa, att Paulus var under lagen, da han der omtalade sin andliga ställning, men att han sedan blef fri från all vidlådande synd. Han dref skarpt pa kristlig fullkomlighet. Da han predikade, skrek och väsnades han mycket och lade an pa att uppröra känslorna. Han syntes ock hafva en särdeles stor lust att polemisera, isynnerhet mot den luterska läran, och metodistkyrkan, den han var fanatiskt tillgifven och hvilkens framgang och seger han satte öfver allting annat, tycktes vara för honom den enda saliggörande.

Det var naturligt, att J. Hedström meddelade sin broder i Newyork underrättelser om landet i vester, dess myckenhet, godhet och prisbillighet. Till följd häraf var det utan tvifvel, som O. G. Hedström rekommenderade de strödda svenskar, som kommo till Newyork för att utse passande boningsplatser åt sig sjelfva och åt väntade vänner och bekanta, att tåga vesterut till Victoria i Illinois. Deraf förklaras orsaken, hvarför de tidigaste invandringshoparne af vårt svenska folk drogo af så långt inåt landet, under det att land fans på mycket närmare håll."

SJETTE KAPITLET.

Hedströms medhjelpare.

Andrew Ericson. — John Brown. — Peter Challman. — Peter Newberg. — Eric Shogren. — Victor Witting. — S. B. Newman.

DET är ju temligen ögonskenligt, att ett så vidsträckt arbetsfält som det Hedström upptagit icke kunde i längden erhålla tillräcklig vård och tillsyn af en enda man, utan kräfde flera missionärers osparade möda för att kunna behållas och utvecklas för vår kyrkas räkning. Här fordrades i sanning män af äkta skrot och korn för att plöja, så och vattna den stenbundna marken. För den goda sakens fromma och båtnad lyckades Hedström också samla omkring sig en grupp af enkla, nitiska och med naturlig begåfning väl utrustade sanningsvittnen, hvilka voro beredda att trotsa hvarje ansträngning att nå sitt föresatta mål. Hvad man i öfrigt må säga om dem, så kunna de säkerligen icke beskyllas för att hafva iklädt sig embetet för slem vinning, ty den lön Hedström hade att bjuda på var allt annat än lockande. Icke heller fann någon af dem ett makligare arbete i stället för det de lemnade; ty var farmen svårplöjd och nybyggarens ekonomiska omständigheter de första åren föga uppmuntrande, så var den andliga jordmånen ej heller så lättarbetad. Den lära de hade att förkunna var för mången ett hårdt tal, och motståndet de rönte kunde knappast vara starkare. Klimatet i ouppbrutna trakter är kändt för sin hårdhet, och landsvägar kunde man väl ännu icke

tala om. Långt aflägsnade från civilisationens beqvämligheter, hade våra första banbrytare således att bereda sig på möda, försakelse och strid.

Den första medarbetare Hedström hade var Andrew Ericson Omvänd bland de s. k. läsarne i Sverge, hade han der börjat tala Guds ord samt förenade sig vid sin ankomst till Victoria med metodisterna derstädes. Såsom talare säges han icke hafva varit särdeles begåfvad, ehuru innehållet var godt; men hvad som brast i detta stycket ersattes i rikligt mått genom hans ädla sinnelag, renhet i karaktären och outtröttliga flit, hvilka egenskaper förvärfvade honom allmänt förtroende ej blott bland de kristna utan äfven oomvända. Efter att några år hafva arbetat i Illinois, blef han flyttad till Iowa, der han fick ett stort verksamhetsfält. Det sträckte sig nemligen i början från Burlington i öster och till Swede Bend i vester, en liten nätt sträcka på två hundra mil. Då jernvägsförbindelserna vid denna tid voro sparsamma, måste resorna göras efter häst, hvilket mången gång blef äfventyrligt nog, när natten inbröt och ingen hydda fans på flera mils omkrets. Resenären nödgades då inrätta sitt nattläger, så godt han kunde under bar himmel och vara tacksam, om han icke på den fuktiga marken åsamkat sig någon svår förkylning. Det torde kunna starkt ifrågasättas, om någon svensk metodistpredikant gjort så vidsträckta resor för att nå sina predikoplatser, som Andrew Ericson nödgades göra i början af sin vistelse i Iowa. År 1856 blef han stationerad i Swede Bend, hvilken församling han betjenade några år. Hos norskarne i Leland och Norway, Illinois, verkade han en tid samt mottog derefter sin sista utnämning till Andover. Här stannade han tvenne år, blef sedan öfverårig och flyttade till sitt hem i Swede Bend, der några år af en fridfull ålderdom blef honom förunnad. En dag blef han under arbetet på sin åker träffad, som man förmodar, af ett slaganfall, som helt plötsligt ändade hans lif.

Namnet John Brown finna vi bland de första på listan af Hedströms medarbetare, ehuru dess egare på grund af hans alltför korta beröring med de svenska metodisterna, torde vara mindre känd. Hans föräldrar voro danskar; men som han var född på ön Alsen, tillhörande Sleswig, och gift med en tyska från staden Al-

tona i Holstein, blef det tyska språket hans egentliga modersmål, hvilket gjorde, att hans tal alltid röjde en tysk brytning. Brown räknades en liten tid såsom medlem i kommunist-samhället Bishop Hill; men missnöjd med både läran och samfundslefnaden der, flyttade han till La Fayette, Illinois. Denna plats hade tack vare amerikanaren Jonathan Hodgesons hjelpsamhet, blifvit i likhet med Victoria en tillflyktsort för missnöjda kolonister från Bishop Hill. Här kom Brown snart i beröring med Hedström, som förstod göra sig bruk af mannens både kristliga nit och naturliga begåfning. Vi finna honom derför inom kort i full verksamhet på åtskilliga platser, och särskildt i Andover kröntes hans predikningar med ögonskenlig framgång. Efter att hafva förenat sig med konferensen, flyttades han till norskarne i La Salle county, hvarest han utförde ett godt arbete; men tyvärr förlorade han helsa och krafter samt nödgades utträda ur den effektiva verksamheten. Aldrig stark nog att åter inträda, fortfor han dock att predika mer eller mindre, så länge han lefde. Om Brown fälla hans vänner det omdömet, att han var en nitisk man, liflig och varm i sitt predikosätt samt att han i sin krafts dagar var en framgångsfull väckelsepredikant.

Bland Hedströms tidiga medhjelpare intager Peter Challman ett framstående rum. Han föddes år 1822 på Voxna bruk i Helsingland, förenade sig 1844 med Eric Jansons parti i Norrland samt utvandrade till Amerika två år senare. Den första vintern af sin vistelse i detta land tillbragte han i kolonien Bishop Hill, men lemnade densamma redan i maj 1847 för att nedslå sina bopålar i La Fayette, der han började tala Guds ord för sina landsmän. Sin första väckelse till andligt lif erhöll han genom Eric Janson och sökte under flera år på fullt allvar sin själs frälsning. Från La Fayette flyttade Challman till Galesburg, der han började samla de spridda landsmännen omkring sig för att med dem läsa och begrunda Guds ord. År 1850 förenade Challman och hans broder sig med ett sällskap af tolf personer, som stod i begrepp att företaga en färd till Californien. Året förut hade nemligen guld blifvit funnet der i stor mängd, hvilket lockade lycksökare att i stora skaror begifva sig dit. Framkomne till ort och ställe, grepo de verket friskt an; men af en eller annan anledning ansågo de det

icke vara mödan värdt att stanna någon längre tid,utan flera stycken af dem anträdde redan följande år sitt återtåg till Illinois. Challman slog sig derefter ned i Victoria, der han började arbeta i snickeriyrket. Det var här, som Hedström blef bekant med den originelle timmermannen samt märkte, att denne med sitt rättframma och okonstlade sätt i förening med vissa naturgåfvor och den gudomliga nåden skulle blifva en nyttig evangelii förkunnare. Med församlingen i Victoria förenade Challman sig den 31 december 1851 och året derpå ingick han i full förening.

I likhet med de öfriga banbrytarne i vestern fortfor Challman en tid att arbeta i sitt yrke och predikade på söndagarne, men inom kort finna vi äfven honom uteslutande sysselsatt för själars frälsning och, såsom det berättas, alltid med skönjbar verkan. Härtill bidrog nog i icke så ringa mån hans kraftfulla fysiska uppträdande. Af naturen utrustad med stark kroppsbyggnad, ett temligen stort hufvud, hvars utseende vid första anblicken väckte uppmärksamhet, samt begåfvad med en stark basröst, som han äfven förstod använda; kunde Challman icke annat än gifva åhöraren ett imponerande intryck. Såsom talare intager han en framstående plats i väckelsepredikanternas led, och om ett och annat kunde invändas mot logiken i hans predikningar, var innehållet dock alltid gediget samt lemnade ett varaktigt intryck. För denne man tyckes Jonas Hedström haft ett synnerligt stort förtroende, hvilket framgår deraf, att han rekommenderade honom till sin efterträdare i presiderande äldsteskapet samt öfverlemnade i dennes vård de historiska anteckningar han gjort rörande den svenska metodismens första dagar. På tal härom kunna vi omnämna, att dessa anteckningar så fallit några Victoriaråttor i smaken, att de endast lemnat ett par profbitar qvar för att låta oss förstå, att de ej bortkommit genom någon vårdslöshet å Challmans sida.

Efter det Challman varit dels Hedströms medarbetare dels vårdhafvande predikant några år, blef han presiderande äldste för det svenska distriktet i Illinois Central konferensen, hvilken plats han innehade i åtta år. I Bishop Hill, den sista plats han betjenade bland oss, stannade han blott ett år, hvarefter han förenade sig med frimetodisterna, och efter någon tid nedlade han sin prediko-

verksamhet helt och hållet. Vi hafva dock med glädje förnummit, att han på senare tiden återupptagit sin nedlagda profetmantel och nu, då tillfälle gifves, förkunnar Guds ord för våra spridda landsmän i vestra Iowa.

En bland de fem personer, hvilka utgjorde medlemskapet i den första svenska metodistförsamlingen, var Peter Newberg, som förtjenar sin särskilda runa, då det är fråga om banbrytarne i den stora vestern. Han föddes i Luleå den 7 jan. 1818. Då Peter var åtta år gammal förlorade han sin fader, som var sjöman, hvarför han måste sluta sin skolgång och bidraga till sin åldriga moders försörjning. Under femton års tid seglade han som sjöman under olika flaggor, samt tillhörde besättningen å ett af de fartyg, som öfverskeppade en skara Jansonister till Amerika. Vid ankomsten hit lemnade han i sällskap med sina nyförvärfvade vänner fartyget och gjorde dem sällskap till Bishop Hill. Uttröttad på förhållandena der, flyttade Newberg till Victoria, der han hjelpte Hedström tillverka plogar. Efter någon tids vistelse i Peoria flyttade han till La Fayette, Indiana, der han gifte sig med Lovisa Anderson, som ännu lefver och är bosatt fyra mil söder om Rock Island vid Mississippis strand. Det var efter återkomsten till Victoria, som han ingick på prof i församlingen. Sin väckelse plägade han datera från den tid, då han förenade sig med Jansonisterna, men någon visshet om Guds barns härliga frihet egde han ännu icke, då han förenade sig med församlingen, ehuru han hela tiden var en allvarlig sökare och lefde ett kristligt lif. Vid ett lägermöte i gamla Victoria-skogen höll Hedström en kraftig evangelisk predikan, medan Gud i blixt och dunder höll en väckande lagpredikan öfver åhörarnes hufvud. Mot slutet af sin predikan frågade Hedström de närvarande, om de voro beredda på att möta Gud, ifall de i det ögonblicket skulle kallas inför hans domstol. Newberg måste då på sitt samvetes fråga tillstå, att han icke var lycklig i sin belägenhet. Under derpå följande eftermöte fann han fullkomlig frid och hvila hos sin Frälsare, och från denna tid hade han alltid vittnesbördet klart om Guds Andes inneboende i sin själ.

Ehuru han genast efter sin omvändelse började resa turvis med de andra predikanterna omkring och predika, dröjde det likväl

Pastor C. Stengren

ända till 1856, innan han förenade sig med konferensen, då New Sweden i Iowa blef honom anvisadt till arbetsfält. Sedan betjenade han åtskilliga andra församlingar, såsom Galesburg, Rockford, Victoria m. fl., hvarefter han lät konferensen förklara sig öfverårig samt reste till Texas för att biträda pastor Witting i hans missionsarbete derstädes. I januari 1882 insjuknade han i smittkopporna, hvilken sjukdom inom kort lade honom i grafven.

Newberg var en verkligt from och ädel man, som bekände helgelse och lefde i öfverensstämmelse med sin bekännelse. Med ett hjerta, som ej tycktes andas för annat än att utgjuta vänskap, tröst, medlidande och välgerning, vann han en stor vänkrets och efterlemnar ett hedradt minne.

Berättelsen om den svenska metodismens tidiga banbrytare skulle lida af en betänklig brist, om vi försummade att nämna Eric Shogren, i hvilken Hedström fick sin mest populäre och vältalige medhjelpare. Dessutom är han, jemte Challman, den ende, som blifvit förunnad förmånen att upplefva femtionde årsdagen af den andliga rörelse, hvars grundläggning och utveckling han följt med en faders ömhet. Född den 26 januari 1824 i Gnarp i Norra Helsingland uppväxte han, såväl som nästan alla jemnåriga kamrater, i medelmåttiga omständigheter. I föräldrahemmet vistades han till fjorton års ålder, hvarefter han med framgång dref sitt yrke en tid bortåt, till dess Amerika-febern började bränna i ådrorna. Efter att hafva i reda penningar förvandlat sin lilla egendom, inskeppade han sig år 1849 å briggen Solid med den nya verlden till destinationsort samt landade lyckligt i Newyorks hamn efter en resa, som varat sextiotre dagar. Här möttes han genast af fader Bergner, hvilken på det hjertligaste inbjöd honom till ett möte i Betelskeppet. Det Guds ord han här fick höra var ingalunda främmande för hans själ, alldenstund han redan vid nitton års ålder blef väckt, ehuru han befann sig för ett par års tid i ett trälaktigt tillstånd under lagen, innan han kunde omfatta Kristus med en lefvande tro. Genom Rosenii skrifter erhöll han en klar insigt om rättfärdiggörelsen och fick genom läsningen af Luthers postilla en ännu mera vidgad blick för Guds barns stora förmåner.

Ankommen till Amerika gälde det nu att besluta sig för någon viss riktning, och härvidlag kom pastor O. G. Hedström honom till hjelp. Denne omtalade nämligen, att hans broder såväl som många andra af hans vänner hade fått sig i Victoria en god bergning samt höllo der på att grundlägga en svensk koloni, hvarför Shogren lika gerna kunde uppsöka dem som stanna annorstädes. Följande denna anvisning, som han trodde vara den bästa, i all synnerhet som underrättelser om nybyggarnes goda utkomst i dessa trakter redan i Sverge nått hans öron, fortsatte han resan på kanalväg till Chicago. Den enklaste och beqvämaste lägenhet att komma längre inåt i landet var att fortsätta på kanalen, och sedan tillryggalägga återstoden efter häst, hvilken plan ressällskapet också beslutat följa. Då båten kommit ett stycke inåt landet, och passerat genom några slussar, hvarvid Shogren och en reskamrat gått i land, blefvo de på grund af någon försumlighet å deras sida lemnade efter. På äkta apostoliskt vis gälde det nu att till fots taga sig fram till bestämmelseorten. Väl syntes vägen dem besvärlig under den fyra dagars långa promenaden, och visserligen sjönk deras mod understundom, i all synnerhet som de funno tillfällen till arbetsförtjenst på mycket närmare håll. Men de förespeglade sig hela tiden, att ingenting kunde vara så förträffligt som Victoria, hvarför de tåligt härdade ut. Missmodiga och uttröttade nådde de slutligen en kulle, hvarifrån de kunde kasta en blick öfver det så mycket omtalade nybygget. Men o, hvilken syn! Kunde dessa kojor vara de präktiga hus de hört omtalas i Sverge, och var detta det mål, för hvilket de lemnat ett kärt fosterland, der de egt en tillräcklig, om än icke så riklig bergning? Inkomna i Hedströms lada mötte dem en syn, som var väl egnad att förtaga dem hvarje qvarlefva af mod och förhoppning. Sällskapet, som seglat ifrån Shogren, hade några dagar förut anländt och vid framkomsten insjuknat i koleran. Shogren hade deremot genom den ansträngande promenaden och ett ständigt vistande i den friska luften blifvit förskonad från den hemska farsoten.

Efter en månads vistelse i Victoria, begaf Shogren sig till Galesburg, der han likväl stannade endast ett fjerdedels år. Under

tiden förenade han sig med den metodistklass, som Hedström hade bildat i denna stad.

Vi hafva redan i det föregående omnämt, att ett sällskap af tolf unge män bildades i Galesburg, hvilka år 1850 företogo en mycket äfventyrlig färd till Californien för att gräfva guld. Dessa tolf voro väl icke alla apostlar, men somliga af dem blefvo efter återkomsten till Illinois framstående predikanter och ledare i metodistkyrkan, hvarför vi ej kunna underlåta att i korthet omtala denna deras "Romresa," hvilken tvifvelsutan icke hade så litet att göra med deras karaktärsutveckling. Och hvem kan väl säga, i huru stor mån deras misslyckade försök att förvärfva det förgängliga guldet föranledde dem att i dess ställe samla skatter, der hvarken rost eller mal förderfva eller der tjufvar grafva och stjäla? I detta sällskap af unga män, härdade till kroppen och beredda på allsköns mödor, märka vi, förutom E. Shogren, som benäget lemnat oss uppgifterna härom, Peter Challman, Victor Witting, Peter Newberg m. fl. Utrustade med tretton hästar samt vapen, styrde de kosan genom vestra Illinois, Iowa och Missouri till Saint Joe. Sedan de der hemtat förfriskningar och hvilat ut några dagar, öfvergingo de Missouri-floden och befunno sig inne på indianernas område. Här förföljdes de af hardt när oräkneliga missöden, hvilka ej slutade, förr än de efter tre månaders ströftåg genom Amerikas mest obefolkade stater ändtligen anlände till det guldrika Californien. Sällskapet upplöstes emellertid snart och efter ett års vistelse bland guldgräfvarne anträdde de återfärden i skilda grupper. Hemkommen till Victoria började Shogren predika och leda möten i Victoria, Andover och Galesburg samt nedlade sitt yrke och förenade sig på Hedströms uppmaning med Illinois Central konferensen 1852.

Sedan dess har Shogren varit verksam i att uppbygga den svenska metodismen på flera olika trakter af vårt vidtomfattande land. Så t. ex. reste han 1859 på inbjudning att blifva presiderande äldste till Minnesota, hvarest han stannade fyra år. 1864 blef han pastor i Chicago. Efter en tids hvila från predikoverksamheten reste han till Boston och blef medhjelpare åt den amerikanska sjömansmissionär, som efterträdde den ryktbare Taylor.

Efter sin återkomst till vestern har Shogren haft vård om många församlingar och tjenstgjorde såsom presiderande äldste på Chicago distrikt af Nordv. Svenska konferensen mellan åren 1885 och 1887 Såsom predikant har Shogren alltid varit populär ej blott bland metodisterna, utan äfven andra bekännare hafva gerna lyssnat till hans vältaliga föredrag. Ehuru han i likhet med många af sina medbröder i embetet fatt taga sig fram utan akademisk bildning, har han dock alltid haft boken kär och pa egen hand förvärfvat ett aktningsvärdt kunskapsförråd, hvilket han förstått att väl använda i sina föredrag. Med ett hjertligt och intagande umgängessätt samt ett för hela menskligheten välvilligt hjerta eger han i hög grad sina vänners tillgifvenhet, hvilket gaf sig tydligt tillkänna, då han vid konferensen i Rockford 1889 tillkännagaf sin afsigt att draga sig undan från den effektiva verksamheten. Sedan dess har han njutit sitt "otium cum dignitate" på en liten egendom han eger i närheten af Red Wing, Minn.

År 1855 fick den svenska metodismen mottaga en af sina mest begåfvade och populäre predikanter, hvilken både som organisatör, talare och författare gjort sig särdeles bemärkt. Vi mena Victor Witting. "Han föddes i Malmö den 7 mars 1825. Fadern var kaptenen vid Vendes artilleri, And. Joh. Witting (bördig fran Finland) som, då detta land beröfvades Sverge, öfverflyttade till fosterlandet, der han ingick i armeen och deltog i de pomerska och norska fälttågen. Modern var Gustava Helena Rydberg, dotter till postmästaren i Malmö.

Witting fick mottaga en god uppfostran i sin fädernestad, der han genomgick latinskolan, hvarefter han under fyra år tjenstgjorde å apotek. Trött på detta enformiga lif, gick han till sjös år 1843 och följde sjömanslifvet i fyra år, afläggande under tiden styrmansexamen vid Malmö navigationsskola. Till Amerika anlände han 1847; vistades i Chicago tills 1848, reste då ut till Bishop Hill, stannade der tills 1849, flyttade sedan till Galesburg, der han tjenstgjorde å ett apotek och begaf sig 1850 öfver slätterna till Californien, en resa, som medtog 90 dygn; återvände från guldlandet, utan guld, 1852; slog sig ner i Victoria och sedermera i Peoria."*)

*) Ur Svenskarne i Illinois.

Pastor V Witting.

År 1854 blef Witting omvänd till Gud, och det dröjde ej så länge, förr än han började predika. Den första församling han betjenade var den i Andover mellan åren 1855–1858. Under tiden från 1858 till 1863 var han vårdhafvande predikant i Victoria och Rockford, samt blef sedermera redaktör för den år 1862 grundlagda tidningen "Sändebudet," hvilken befattning han innehade till 1867. När det omsider afgjordes, att en svensk predikant skulle hemskickas till fosterlandet för att der upprätta en mission, blef han såsom en dertill passande man utnämd för denna vigtiga post. Han lemnade Chicago 1867 och verkade oafbrutet samt med högst märklig framgång i fäderneslandet till 1876, då missionerna i Sverge organiserades till en reguliär årskonferens.

Efter sin återkomst till Amerika har han haft vård om flera församlingar såväl i östern som vestern, förutom det att han redigerat tidningen "Sändebudet" mellan åren 1883 och 1889. Fastän mer än sjuttioårig, är han fortfarande vid full vigör och har i dagarne antagit redaktörskapet för "Östra Sändebudet." Jemte arbetet såsom predikant och tidningsman, har Witting haft tid att, vid sidan deraf, egna sig åt en ganska vidtomfattande literär verksamhet. Under sin vistelse i Texas på åttiotalet utgaf han månadsmagasinet "Stilla Stunder," som upplefde två årgångar. Utnämd till pastor för församlingen i Quinsigamond i Massachusettes år 1889, började han åter utgifva en tidskrift med samma namn. Vid jultiden 1889 utgaf han kalendern "Betlehemsstjernan," hvilken tyvärr icke fick någon efterföljare af samma slag. Såsom författare och öfversättare af andliga sånger har Witting säkerligen gagnat sitt samfund mer än någon annan svensk metodistpredikant. I den psalmbok, som under många år användts i Sverge vid de offentliga gudstjensterna, äro många sånger af honom författade eller omarbetade, och det är icke något smicker att säga, att de bästa öfversättningar vi hafva af Charles Wesleys mest kända hymner äro af Wittings hand. På eget förlag har han för bönmöten och hemmet utgifvit ett par goda sångsamlingar, hvilka ännu äro på många ställen flitigt i bruk.

Af naturen utrustad med ett lifligt temperament och i besittning af en mer än vanlig begåfning som talare, har Witting alltid

varit en framgångsrik predikant. För metodistkyrkans lära, den han vid hvarje tillfälle oförtäckt förkunnat, har han hyst den största kärlek och, då behofvet det påkallat, har han både modigt och skickligt kämpat till hennes försvar.

Orsaken, hvarför vi ej förr omnämt pastor S. B. Newman, är den, att hans verksamhet som banbrytare i metodismens tjenst — ty banbrytare har han förvisso varit — de första åren af hans arbetstid tillbragtes bland amerikanerna i södern. Det var först 1851, som han började arbeta i ordet och läran bland sina landsmän i Newyork. Största delen af sin tid har han dock tillbragt i vestern, der han ock nedlagt sitt bästa arbete, i det han nemligen räknas som grundläggaren af vår missionsverksamhet i Chicago och flera platser deromkring. Att här försöka sig på en lefnadsteckning af denna lifskraftige åldring kan nära nog vara öfverflödigt, då han sjelf har på Nordvestra Svenska konferensens begäran i tryck utgifvit sin sjelfbiografi, hvilken med minutiös noggranhet redogör för hans långa och vexlingsrika lefnad. Några data derur torde likväl i detta sammanhang vara välkomna.

För åttiofyra år sedan, eller den 15 september 1812, föddes fader Newman vid Höganäs bruk i Skåne. I sina uppväxtår åtnjöt han en god uppfostran och egnade sig med all ifver åt affärslifvet. Vid trettio års ålder utvandrade han till Amerika, men styrde, i olikhet med de flesta af sina utvandrande landsmän, kurs på soliga södern, hufvudsakligen derför, att han i Mobile, Alabama, hade före sig en broder. Ankommen till denna stad 1842, började han de första två åren drifva en klädes- och viktualieaffär med någorlunda god framgång, men upphörde dermed, då han i sitt inre erfor en oemotståndlig kallelse att vittna om sin mästare. På ett lägermöte i Mobile 1844 hade Newman efter en längre tids föregående väckelse blifvit född på nytt, hvarefter han inom kort började uppmana andra att söka ett rent hjerta. Mången gång uppstodo tvifvel i hans själ, huruvida han verkligen vore kallad till predikant, hvadan han äfven flitigt rådgjorde med sin klassledare och pastor om saken. Då dessa förklarade för sin del, att de fullt och fast trodde, att den unge förmanaren egde för predikoembetet lämpliga gafvor

Pastor S. B. Neumann

och han sjelf kände sig drifven att uteslutande verka för Guds sak, började han bereda sig för embetet genom att studera teologi under pastor Loftons ledning. Sin första predikan höll han i Stockton, nära Mobile, i januari 1845; samma år således som O. G. Hedström öppnade sin svenska mission i Newyork. Omkring tre fjerdedels år senare intogs fader Newman på prof i Alabama konferensen samt ordinerades till diakon af biskop Soul den 31 januari 1847 och två år senare till äldste.

På detta arbetsfält vistades fader Newman endast sex år, då han fick mottaga kallelse (1851) att blifva pastor O. G. Hedströms medarbetare i Betelskeppet i Newyork, hvilken ställning han innehade under trenne år. Vid denna tid fans Castle Garden ännu inte till, så att de begge missionärerna fingo i roddbåtar resa ut på strömmen emot fartygen för att erbjuda inkommande immigranter sin tjenst, innan de hunnit hamna i usla hotell — och värdshusvärdars nästen. Med Hedström samverkade Newman broderligt och till stor välsignelse; men då den af bröderna Hedström grundlagda församlingen i Chicago af brist på lämpliga ledare råkat i förfall, nödgades Newman lemna Betelskeppet och öfvertaga vården af församlingen i Chicago. Här befann sig den lilla hjorden i en särdeles kritisk belägenhet, hvarför Newman nogsamt fick inse, att hans nya befattning var långt ifrån en sinekur. Emellertid lyckades det Newman med Guds hjelp samla den endels förskingrade hjorden och bygga med ordnad verksamhet på den redan lagda grunden, hvilket han gjorde på ett sådant sätt, att hans efterträdare med fördel kunde fortsätta på den grund, som nu blef lagd. Men var framgången god, så var förföljelsen icke mindre. Vid ett visst tillfälle, den 10 maj 1853, säger fader Newman, måste flera bröder följa honom hem ifrån mötet, emedan de fruktade öfvervåld mot hans person.

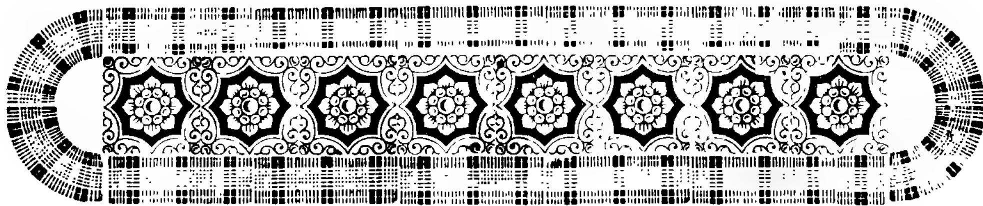
Under sin vistelse i Chicago upptog Newman flera nya predikoplatser, såsom St. Charles, Poolesville, Donovan, La Fayette, m. fl. samt gjorde vidlyftiga resor i Wisconsin och Minnesota. År 1854 företog han en långresa till New Orleans och Mobile, der han egde många vänner, för att samla penningar till en svensk metodistkyrka i Chicago, hvilken redan var under byggnad vid Illinois street. På

kallelse af O. G. Hedström återvände Newman till Betelskeppet 1856 samt stannade der till 1858, under hvilken tid han säger sig hafva upplefvat en härlig och framgångsrik verksamhet. Hedström, som af öfveransträngning förlorat helsa och krafter, lemnade jätteparten af arbetet at Newman, hvilket langt ifran att förtryta denne gjorde honom än mera nitisk i verksamhet och bön. Från Betelskeppet bar det af till Jamestown 1858 för en termin af sju år. Efter två år i Galesburg blef han utnämd till presiderande äldste öfver Chicago distrikt, som vid denna tid omfattade Illinois, Indiana, Iowa och Kansas. Denna syssla innehade han i fem år. De platser, som Newman sedan dess betjenat äro Rockford, Wataga, Peoria, Geneva och Batavia, Evanston, Omaha, stadsmissionen i Chicago, Humboldt Park, Moreland, Emanuelsförsamlingen i Chicago, Austin och för närvarande Ottawa.

Dessa voro de män, hvilka med pastor Jonas Hedström som banérförare, predikade metodismens läror bland de första svenska invandrarne till de stora mellanstaterna Illinois, Iowa, Indiana och Minnesota. De voro alla bosatta de första åren i eller i närheten af Victoria, som ej utan skäl blifvit kalladt "Svenska metodismens Jerusalem." Predikanterna måste sålunda resa hela tiden efter en af Hedström utlagd marschruta och de hade att i tur besöka församlingarne i Andover, Galesburg, Knoxville, La Fayette, Moline och Rock Island. Denna anordning fortfor ända till 1857, då Hedström till följd af sin tärande sjukdom nödgades nedlägga öfverinseendet af de upprättade stationerna, och Peter Challman utnämdes till hans efterträdare. Fördelarne af denna centralisation under verksamhetens första skede ligga i öppen dag. Predikanterna voro i regeln unga och oerfarne och behöfde en bepröfvad mans hjelp, en som till att börja med bar hela ansvaret för de olika församlingarne och afhjelpte uppkommande förvecklingar. Hedström var härtill rätte mannen. Utgången ur folkets led, enkel i språk och seder, allvarlig i alla sina företag, med god insigt i läran och ett lugnt affärshufvud, var han en utmärkt ledare, till hvilken de yngre kunde blicka upp med aktning och förtröstan. Allt som oftast utöfvade han mot de yngre en lärares myndighet och kritiserade deras predikningar för att göra dem uppmärksamma på deras fel eller

ovanor. På läran höll han strängt. Metodist ända intill märgen af sina ben, fordrade han, att alla hans medbröder skulle klart framhålla frälsningssanningarne efter den metodistiska teologien. Den praktiska teologien eller församlingsvården egnade han all möjlig uppmärksamhet. I dessa tider spelade den en större roll än sjelfva predikan. Uppfostrad bland amerikanerna, der husbesöksmetoden var nära nog uppdrifven till en konst, gaf han sina medhjelpare många praktiska vinkar om, huru husbesöken borde förrättas. Han rådde dem att enligt disciplinens anvisning gå från hus till hus, och ansåg det nästan som en synd att gå förbi en dörr, som stod öppen för dem. Men de skulle ej stanna länge på någon plats, och långa böner blefvo de varnade för. Att den enkla, praktiska undervisningen föll i god jord, det visas af det goda arbete, som dessa män i det följande utförde. När de sedan blefvo stationerade här och der som pastorer i församlingarne, hade de under så god ledning, som kunde erhållas, vunnit erfarenhet och insigter i metodistisk predikan och församlingsvård.

SJUNDE KAPITLET.

De första församlingarnes bildande.

EFTER att nu hafva helt flyktigt omnämt de allra första predikanter, hvilka predikade metodismens läror och grundlade församlingar i den stora vestern, vilja vi vända vår uppmärksamhet till arbetsfältet och visa, hvilka församlingar som kommo till stånd under den elfvaårs perioden, medan Hedström var den ledande själen i hela verksamheten här ute och predikanterna ännu reste omkring på hela kretsen. För beqvämlighets skull torde det vara lämpligast att i ett sammanhang redogöra för de vigtigaste data i församlingarnes tillvaro till närvarande stund, så att vi ej behöfva att längre fram återkomma till samma sak. Om predikanterna få vi naturligtvis nödvändig anledning att tala vidare i sammanhang med arbetet i de olika församlingarne. Låtom oss derför ännu en gång rikta vår uppmärksamhet till församlingen i

VICTORIA.

Huru denna församling uppväxte ur en ringa början, är oss af det föregående bekant. Redan från första början blef metodismen en makt i samhället och har varit så allt sedan. Vår kyrka är den enda svenska som finnes på platsen, och de flesta svenska familjer i byn och omkringliggande landsbygd äro medlemmar af densamma. I Centre Prairie, hvilken plats under många år hört till Victoria

Svenska M. E. Kyrkan,
Victoria, Ills.

såsom annex, har verksamhet äfven bedrifvits med stor framgång, och den Epworthförening, som bildades der 1894, räknar 27 medlemmar. Året förut organiserades likaledes en dylik förening i Victoria, hvilken nu består af ett femtiotal medlemmar. Medlemsantalet i församlingen uppgår till 151 i full förening och 15 på prof. Detta är likväl icke det största medlemskap den församlingen haft; ty af "Sändebudet" för 1866 inhemta vi, att församlingen år 1860 räknade 183 i full förening och 39 på prof. Möjligen har antalet vid någon tid varit ännu större. År 1854 uppfördes församlingens kyrka på en tomt, som blifvit skänkt af en amerikansk affärsman, mr. John Becker. Söndagsskolan har i allmänhet varit god; hon räknar sin början från den 12 maj 1878, och räknar för närvarande 85 besökare i medeltal.

En mängd af våra predikanter hafva varit här stationerade. Efter Hedström, som verkade på platsen de elfva första åren eller till 1857, hafva följande predikanter, i den ordning de här förekomma, betjenat församlingen: N. O. Westergreen, V Witting, P Newberg, Albert Ericson, N. Peterson, L. Lindquist, J. H. Ekstrand; H. W Eklund, John Burström, A. Walgren, H. Olson, C. F. Livin, J. B. Anderson, P M. Johnson, Hugo Alm, J. A. Palmquist, Olof Johnson och J. P Miller, som för närvarande är församlingens pastor.

Lämpligt och intressant, som det skulle vara, att få inga pa en mera detaljerad skildring af verksamhetens utveckling och fortgang på hvarje särskild plats, nödgas vi dock att åsidosätta hvarje försök dertill. Om det skall lyckas oss, att inom den trånga ramen af några häften omnämna alla de platser, der någon svensk metodistisk verksamhet under dessa femtio åren uppstått, samt gifva en äldrig så kort biografi af de män, som burit de heliga tygen till dessa platser, måste den största sparsamhet med utrymmet iakttagas, så att icke en stor del af de senare årens verksamhet helt och hållet blir utesluten. Förlusten torde väl förefalla en och annan dräglig, men vi vilja icke desto mindre söka hålla hvad vi från början lofvat.

ANDOVER.

Huru tidigt Jonas Hedström besökte svenskarne i Andover kan icke med visshet afgöras, men det är icke osannolikt, att han redan år 1847 besökte en och annan gång de få svenska familjer, som voro der bosatta. Således ett par år innan pastor Esbjörn, den förste svenske luterske prest i Amerika, ännu hade ankommit till platsen. Vid ett besök, som episkopalpresten G. Unonius aflade år 1849, för att på någras begäran, hvilka ännu ville troget vidblifva den svenska luterska kyrkans bekännelse, förkunna "den sanna och sansade kristendomen," hade han anledning att beklaga sig öfver, att "en stor del af folket hade öfvergått till metodismen, och mycken split och villervalla voro redan rådande i religiöst afseende." Om vid detta tillfälle den svenska metodistförsamlingen var bildad eller ej, hafva vi ej kunnat utröna, emedan tre olika årtal uppgifvits, då det skulle hafva inträffat, nemligen 1848, 1849 eller 1850. En af de äldsta medlemmarne säger, att församlingen stiftades på sommaren 1848 i familjen Lobecks bostad. Hedström kom till Andover på sin resa till Rock Island och stannade der några dagar för att samla omkring sig sina landsmän, som voro både andligen och lekamligen fattige. Bland de första medlemmarne, hvilkas antal uppgick till tolf, märkas Mrs. Lobeck, Nels Johanson och hans hustru, Mrs Elm, Jonas Johnson, Mrs. Mattes Erson och Oke Olson. Ett par år senare kom Mattes Erson. 1852 blef Brown sänd till Andover att hålla förlängda möten och under hans vistelse der tog församlingen ett stort steg framåt. En god väckelse utbröt, hvarvid tre möten om dagen icke ansågos för någon börda, utan voro tvärtom särdeles väl besökta. Den luterske presten Esbjörn plägade ofta bevista mötena och tycktes till en början icke hafva något att invända emot dem; sedermera började han likväl varna för metodisterna, hvilka för honom icke voro något annat än förvillade får eller förryckta svärmare. Emellertid har Guds sak gått stadigt framåt på denna plats, och kyrkan på ett värdigt sätt fyllt sin mission.

En kyrka började uppföras 1854 och blef i det närmaste färdig samma år. Om detta företag skrifver Jonas Hedström till missionsstyrelsen följande i sin rapport, hvilken vi i sin helhet återgifva,

SVENSKA M. E. KYRKAN
ANDOVER, ILL.

emedan den utgör det enda dokument af Hedströms hand, hvilket vi lyckats åtkomma.

"Till korresponderande sekreteraren.

DYRE BRODER!

— — — — — — — — — — — — — — —

I Andover, Henry County, hålla vi nu på att bygga en kyrka. Vår förening på denna plats räknar mellan 40 och 50 medlemmar; men af dem äro endast 12 eller 13 i stånd att gifva något till vårt företag; men de äro alla goda medlemmar. Vi samlades och valde ombudsmän, upptogo en subskription och öfverlemnade till dem 131 dollars. Detta var, som jag tror, på en fredag. På lördagen fingo vi af en amerikansk enka mottaga en del virke. På måndagen kommo vi tillsamman och fattade det beslut, att vi på tisdagen skulle begifva oss till skogen för att hugga virket. Då vi uppvaknade på morgonen, hade en svår snöstorm gått öfver dessa trakter. Vi möttes emellertid i skogen och föllo enligt gammal metodistsed på våra knän, och under det vårt hår fyldes med snö, uppfylde Herren våra hjertan med kärlek och kraft att arbeta, så att vi vid aftonens inbrott hade större delen af virket nedhugget. Påföljande dag infunno vi oss på samma ställe, då somliga körde stockarne, medan andra qvistade af dem och höggo. På detta sätt hade vi inom fyra dagar tjugutvå stockar vid sågverket och det stora timret forsladt till platsen. Vi hoppas hafva kyrkan färdig under sommaren. Om vi hade haft dessa begge kyrkor för två år sedan, skulle framgången varit större.

Svenskarne äro vana vid kyrkor i sina samhällen, och vi hafva förlorat mycket på nästan hvarje plats på grund af den stora bristen på passande möteslokaler. Eftersom landet är förhållandevis nytt, sakna de olika kristna samfunden kyrkor på många ställen, och följaktligen hafva de tagit många skolhus i anspråk för mötens hållande nästan hvarje stund på söndagen; dessutom lägga fördomar mot religionen och gammaldags trångbröstenhet, tillika med många andra olägenheter stora hinder i vägen för våra sammankomster, hvarför behofvet af egna kyrkor är mycket känbart.

Vi hafva organiserat tvenne nya föreningar sedan konferensen och upptagit åtskilliga nya platser; på somliga af dessa ha vi dock

ej organiserat församling ännu. Men vår himmelska fader har likväl icke låtit oss arbeta förgäfves på något ställe, och vi hysa den förtröstan, att han vill öfver oss utgjuta sin ande och gifva oss dyrköpta själar till lön. Ni torde erinra eder, att vårt verk i Iowa, som fordom tillhörde denna mission, blef vid den konferensens senaste sammanträde lagdt under dess tillsyn, och en missionär utnämd. Genom denna anordning blefvo vi af med sjuttio eller åttio medlemmar från denna mission, förutom en del profmedlemmar. Missionen i Chicago med sina ett hundra trettio profmedlemmar, om hvilken jag förut skrifvit, har också utgått från våra led. Antalet medlemmar för närvarande är två hundra tjugu i full förening och femtiofem på prof. Somliga hafva öfvergått till amerikanska föreningar och andra afflyttat till annan ort. Vi nedlägga ett ärligt arbete på dessa platser och söka i allt göra vår pligt; derför tro vi ock, att denna mission med Guds välsignelse skall, såsom ett svar på många troendes böner, uppblomstra. Hans heliga namn tillkomme all ära!"

Den 4 juli 1854 var kyrkan färdig för invigning, då E. Shogren höll den första predikan i densamma. Byggnaden qvarstår ännu såsom ett monument på den primitiva arkitektur våra tidigare nybyggare på grund af sin fattigdom och brist måste hålla sig till. Ett nytt tempel, det gamla vida öfverlägset i såväl stil som utrymme, uppfördes under V Wittings andra termin som pastor. Denna kyrka, som invigdes 1864, kostade fullt färdig 3,200 dollars. Årsrapporten för 1894 utvisar, att församlingen för närvarande består af 135 medlemmar i full förening och 8 på prof. Medan John Wigren var pastor, mellan åren 1867—1871, organiserades söndagsskolan, som i dag rapporterar 80 besökare i medeltal. En Epworthförening med 43 medlemmar utför sedan 1892 till församlingens fromma en välsignelserik verksamhet.

Som en förteckning öfver de predikanter, hvilka varit stationerade på denna plats, torde intressera någon, låta vi den följa här: P. Challman, V Witting (2 gånger), P. Newberg, A. J. Anderson (2 gånger), Andrew Ericson, Albert Ericson (2 gånger), John Wigren, O. Gunderson, J. Iverson, H. Olson, J. H. Ekstrand.

Alfred Anderson, John Bendix, M. Hess, J. Levahn, K. Åkerman och J. A. Gabrielson.

BISHOP HILL.

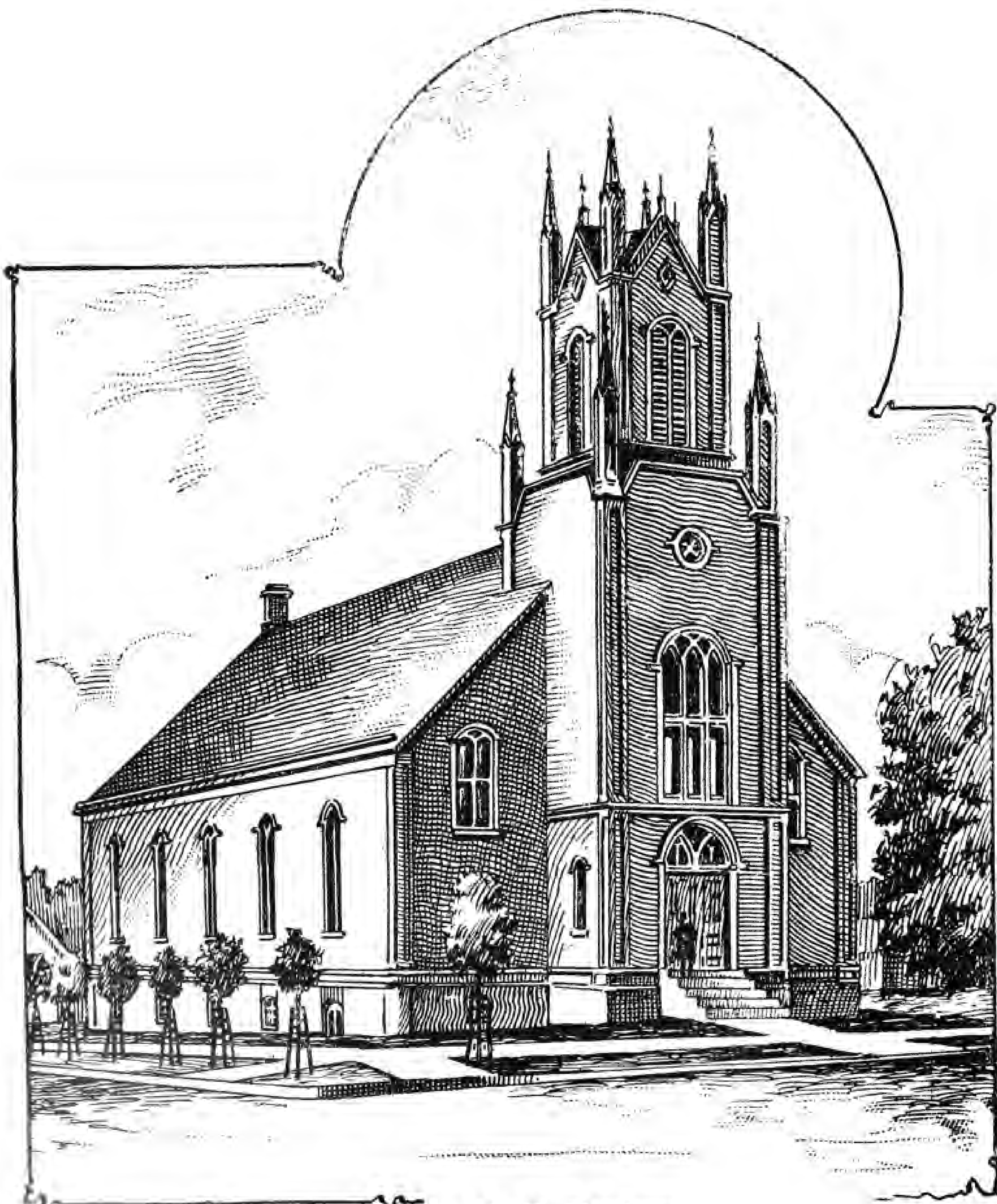
Af det föregående har den benägne läsaren blifvit bekant med de förhållanden, under hvilka den svenska kolonien i Bishop Hill uppväxte. Intet svenskt nybygge någonstädes torde hafva en så intressant och omvexlingsrik historia att uppvisa, och det är verkligen mödan värdt ur mer än en synpunkt att göra sig förtrogen med denna kolonis historia. Som den emellertid är ganska lång och dessutom ligger utom vårt område samt redan är så väl tecknad förut, att vi ingenting hafva att tillägga, nödgas vi förbigå densamma. Den vettgirige kan finna all den upplysning han behöfver såväl i C. F. Petersons arbete om "Svenskarne i Illinois," som i Dr. Norelii historia, hvilken söker betrakta saken från två sidor.

Bland kolonisterna på Bishop Hill började Hedström ingen predikoverksamhet, utan de kolonister, som började fatta tycke för Hedströms person och läror, flyttade antingen till Victoria eller La Fayette. Den enda gång man vet, att Hedström talade der var, då han deltog i en offentlig debatt med Eric Janson, hvars lära han sökte vederlägga. Janson talade först och hänvisade på sin gudomliga sändning, för hvilken han hemtade talrika stöd ur den heliga skrift. Då Hedström sedan ville efter sin mening förklara de anförda skriftställena, hvilket just ej utföll till Jansons fulla belåtenhet, blef denne vred och oqvädade Hedström, så att till och med Jansonisterna sjelfva ansågo det gick för långt, visande sitt missnöje genom att aflägsna sig. Debatten medförde naturligtvis intet direkt resultat; men den hade dock sin betydelse, förnämligast deri, att flera af Jansonisterna började förlora förtroendet för en lära, hvars upphofsman icke kunde uppsätta annat än otidigheter till hennes försvar.

Den man, som först vågade sig in på koloniens afskilda område för att förkunna metodismens läror, var A. J. Anderson, hvilken gjorde täta predikobesök dit mellan åren 1861 och 1864. Jansonisternas "öfverprofet" Olson helsade på Anderson både i An-

dover och Galesburg samt inbjöd honom att komma till kolonien för att predika. Men toleransen gick längre än så; ty ankommen till ort och ställe, fick Anderson den stora äran att uppträda i sjelfva kolonikyrkan, hvarvid Olson före predikan gaf talaren "vittnesbörd," d. v. s. förklarade, att han var icke blott en alldeles ofarlig person, utan till och med en Herrens tjenare, hvilken man gerna borde höra. Olsons välvilja för A. J. Anderson gick så långt, att han jemförde honom med Paulus, och större bevis på beundran och förtroende kan man väl knappt begära. Folket, som i Andersons evangeliska föredrag igenkände "herdens röst," dermed syftande på den klang och det innehåll Eric Jansons föredrag hade för dem i gamla Norrland, lopp i stor myckenhet tillsamman. Alla voro väl icke vänligt stämda mot vare sig predikanten eller den nya läran, som vi af det följande skola se; men den öfvertygande predikan bar emellertid frukt, och Anderson förvärfvade många vänner både för sig och sin kyrka. Ett sådant resultat hade Olson nog icke beräknat och kunde under inga omständigheter tåla, hvarför han började tala emot metodisterna, hvilka han funnit vara alltför aggressiva. Bland Jansonisterna uppstod en splittring angående den nye läraren; somliga sade: "han är god," andra: "han är ond." En del af dem, som beslutat vara "trogna intill änden," förstodo föga att dölja sitt hat. Vid ett tillfälle kom en kogubbe fram till talarestolen och bad att få säga några ord; och det blef verkligen ord och inga visor. Predikanten öfverhopades med grofheter, och åhörarne sjelfva fingo påskrifvet för sitt lättsinne att öfvergifva deras gamle, bepröfvade Moses, för att följa en ung, vältalig Aron. Men det var redan för sent att utdrifva metodisterna från platsen. Visserligen såg det ut, som om den första kärleken skulle förbytas till öppna våldsamheter; men då reste sig några qvinnor här och der i bänkarne och försäkrade, att de den följande dagen skulle göra upp med orostiftaren, om han ej ville låta talaren, som af Olson fått "vittnesbörd," vara i fred. Anderson fortsatte sina besök hela tiden han vistades i Andover, och derefter blef en predikant stationerad i Bishop Hill.

Platsens förste stationerade metodistpredikant var N. O. Westergreen, hvilken bildade församlingen i E. Söders rum, beläget i nord-

Svenska M. E. Kyrkan,
Galesburg, Ills.

östra hörnet af gamla kolonikyrkan. Bröderna Eric Bengtson, Jonas Engström, E. Söder, Georg Ericson och J. Wahlström voro de första ombudsmännen. En predikolokal, som församlingen använde mellan åren 1865 och 1868, inköptes under Challmans tjenstetid, och sistnämde året uppfördes en liten ändamålsenlig kyrka, medan A. J. Anderson var församlingens pastor.

För närvarande uppgår medlemmarnes antal till 165, och söndagsskolan, stiftad den 28 april 1867, har i medeltal 85 besökare hvarje söndag. En Epworth-förening organiserades den 11 augusti 1890 och är sannolikt den första svenska förening af detta vidtomfattande ungdomsförbund. Den har 42 medlemmar samt befinner sig i ett blomstrande skick.

Följande predikanter hafva varit stationerade i Bishop Hill: N. O. Westergreen, P Challman, A. J. Anderson, E. Shogren, H. W Eklund, J. E. Berggren, J. Iverson, A. T. Westergreen, John Wigren, J. Bendix, J. T. Wigren och Axel Gabrielson.

GALESBURG.

Den svenska metodistförsamlingen härstädes grundlades 1851 af Jonas Hedström. Platsen, som från början var en presbyteriansk och kongregationalistisk koloni med Knox College som ett slags andligt centrum, blef emellertid ett hårdarbetadt fält för metodistisk verksamhet, emedan befolkningen ansåg sig redan hafva nog af sina gamla kyrkor. Det berättas, att presidenten för Wheaton College, Jonathan Blanchard och Hedström vid ett visst tillfälle drabbat tillsamman, då den senare förklarade, att lika gerna kunde man söka kasta jorden ur sin bana, som att utestänga metodisterna från Galesburg. Emellertid var icke motståndet från amerikanernas sida hvarken så starkt eller långvarigt som det, hvilket kom från våra egna landsmän. Dessa hyste nemligen stora fördomar mot metodismen, och dessa aftogo ingalunda, då en lutersk församling blifvit bildad på platsen ett år efter vår. En kraftig baptiströrelse utbröt äfven under något af de närmast följande åren och skakade våldsamt den lilla nybildade församlingen. Åtskilliga af våra medlemmar läto äfven döpa om sig. Rörelsen var

dock af en särdeles flyktig beskaffenhet, så att somliga af de omdöpte inom kort återvände till församlingens sköte.

Under de sex första åren hade församlingen ingen der bosatt pastor; men hon besöktes regelbundet af Hedström, Andrew Ericson, Challman, Shogren, Witting, Newberg m. fl.

Redan tidigt byggde de svenska metodisterna en kyrka tillsamman med amerikanerna på samma ställe, hvarest den amerikanska metodistkyrkan nu står. Men sedan den amerikanska församlingen betydligt förökats, nödsakades svenskarne att bygga sin egen kyrka. Denna invigdes omkring nyårstiden 1857, hvilken högtidlighet åtföljdes af en välsignad och vidtomfattande väckelse.

År 1857 blef A. J. Anderson vid konferensen i Abingdon utnämd till vårdhafvande predikant på platsen och innehade församlingsvården två år. Efter honom kom P. Newberg. Derefter L. Lindqvist och N. O. Westergreen. A. J. Anderson blef pastor för andra gången 1864 och aflöstes af S. B. Newman. Vid konferensen 1868 mottog N. O. Westergreen ånyo utnämning till Galesburg samt innehade församlingsvården denna gång under fyra år. Under de tre senare åren af denna tid tjenstgjorde han äfven som lärare och föreståndare vid den nyligen bildade predikantskolan. Under sista året af Westergreens verksamhet bygdes den stora och präktiga kyrkan med stora uppoffringar å församlingens sida. Predikanter, som sedan den tiden betjenat församlingen, äro: John Linn, Alfred Anderson, O. Gunderson, H. W Eklund, E. Shogren, C. G. Nelson, Nels Eagle, A. G. Johnson, Martin Hess och Olof Johnson.

Församlingen, som räknar 300 medlemmar, är en af de kraftigaste i konferensen; en söndagsskola med 270 medlemmar finnes och Epworth föreningen har 90 samt Junior League 95.

MOLINE OCH ROCK ISLAND.

Knappt hade den svenska invandringen hunnit börja till dessa begge syskonstäder, förr än Jonas Hedström besökte platserna för att predika Guds ord. Den förste svenske invandraren var Olaus Bengtson, hvilken 1847 med hustru och tre barn till fots tillryggalagt vägen mellan Chicago och Moline. Hos denna familj, som

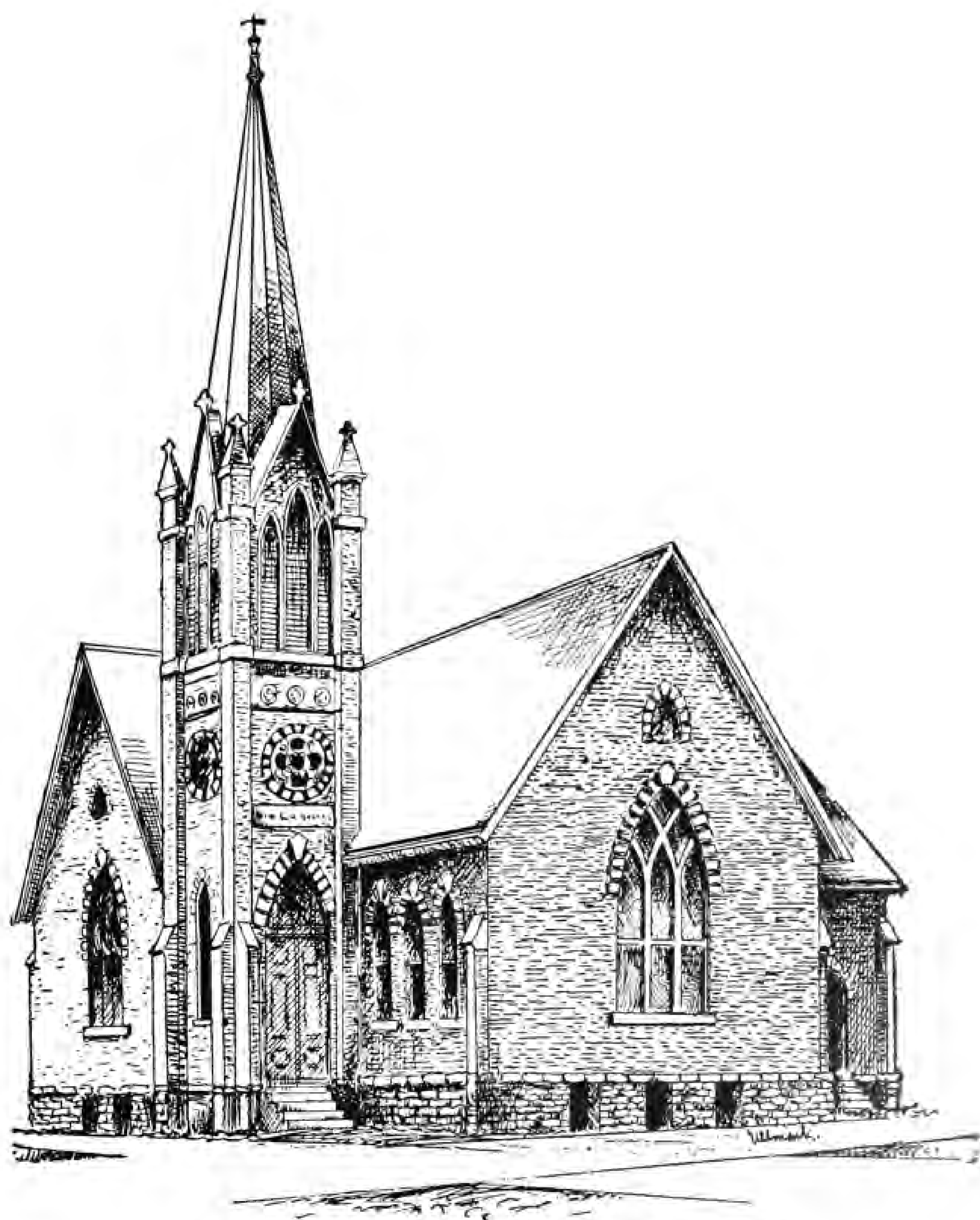

DEN GAMLA KYRKAN I MOLINE, ILL.

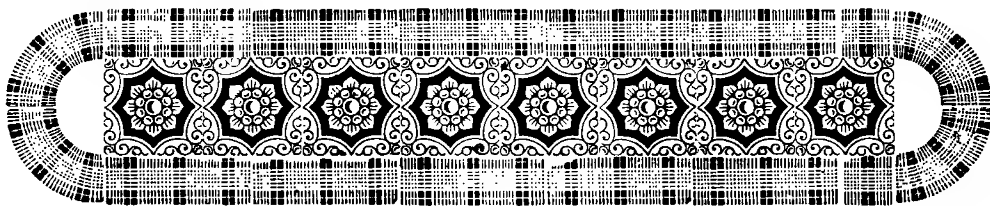
välvilligt öppnade sina dörrar för Hedström, höllos sammankomkomsterna en tid bortåt, och år 1850 bildades den svenska metodistförsamlingen i Moline, en kort tid efter det pastor Esbjörn lagt grunden till den luterska. Tio år senare bygdes en kyrka å hörnet af Park St. and Boardman Ave. Tilloppet af åhörare gjorde detta anspråkslösa gudstjensthus alltför trångt, hvadan det såldes år 1871. Församlingen inköpte nu i stället en amerikansk kyrka och flyttade henne till Henry- och Lyndegatorna. Då Martin Hess var församlingens pastor uppfördes hennes nuvarande kyrka, som invigdes den 30 juni 1889 af biskop Bowman.

Medlemmarnes antal är inalles omkring 175, och söndagsskolan, som organiserades ungefär samtidigt med församlingen, räknar närmare 200 barn. Epworth föreningen, stiftad i mars 1891, räknar ett femtiotal medlemmar, och Junior League har ett något större medlemsantal,

Från 1850 och till 1866 hade församlingen ingen stationerad pastor, utan besöktes de båda platserna af många af Hedströms medarbetare, såsom V Witting, E. Shogren, Peter Challman, A. J. Anderson, P Newberg och N. O. Westergreen. Sedan 1866 hafva följande predikanter varit stationerade vid församlingen: O. Gunderson, John Linn, John Wigren, O. C. Simpson, N. O. Westergreen, H. W Eklund, H. Olson, John Bendix, S. B. Newman, J. O. Nelson, Martin Hess, C. A. Seaberg och N. M. Liljegren.

Svenska Metodist-kyrkan i Moline, Ill.

ÅTTONDE KAPITLET.

Församlingarne i Chicago.

MOT slutet af år 1852 företog pastor O. G. Hedström från Newyork en resa åt vestern, hufvudsakligen för att få sammanträffa med sin broder Jonas, samt i andra hand att få tillfälle att predika för svenskarne i Chicago. De begge bröderna sammanträffade derför derstädes och började med stor förhoppning om framgång hålla predikningar och väckelsemöten. En underbar religiös väckelse blef också följden af deras förenade bemödanden, och det dröjde ej länge, förr än de lagt grunden till en svensk metodistförsamling. Men till stor saknad för den lilla församlingen blefvo dessa begge grundläggare hemkallade till sina egna arbetsfält, hvilket förhållande inverkade så mycket skadligare, som motståndet från såväl kyrkliga som pöbelaktiga antagonister blef så stort, att det var fara värdt, att den unga planteringen skulle alldeles tillintetgöras.

Vi hafva med afsigt afhållit oss ifrån att orda något om de förföljelser, som metodismen, i synnerhet under sina två tidigare skeden hade att genomgå. Då numera alla de olika samfunden börjat hysa mera toleranta och kristliga grundsatser gent emot hvarandra och i de flesta fall upphört att misstyda hvarandras afsigter samt att underblåsa det okristliga teologiska hat, som tyvärr alltför ofta kännetecknade deras tidigare framfart, vore det ovisligt

att ur minnets gömslen söka uppleta hvarje fall, då man antingen varit eller förment sig vara föremål för okristlig förföljelse från sådana, som bekänna sig hafva samma höga mål i sigte. I Augustanakyrkans historia framställas metodistpredikanterna ofta såsom illasinnade, trätgiriga, grofkorniga och i religionsfrågor illa underrättade menniskor, som med köttsliga vapen sökt föra Herrens strid. När man läser om, huru de trakasserat de luterska presterna, hvarhelst de kunnat, och lagt stötestenar i deras väg, kan man nästan röras till tårar. Vi ämna icke heller företaga någon närmare undersökning, huru dermed kan sig förhålla; men vi vilja dock hålla för troligt, att under de heta drabbningarne det understundom hände, att någon förifrade sig och gjorde sig skyldig till påståenden och tillmälen, för hvilka man svårligen kunde ansvara. Men lika säkert är det också, att såväl luteraner som baptister, der tillfälle erbjudit sig, gifvit sju för tu och både i tal och skrift gjort sig all möda att törnbeströ vägen för sina metodistiska bröder, hvilka likväl i grund och botten ej menat annat än verka för själars frälsning. Derför skulle äfven vi kunna uppvisa en martyrhistoria så god som något annat samfunds i detta land. Men hvartill skulle det väl tjena att upprifva gamla sår, som äro på god väg att läkas? Långt bättre vore det, om vi de kommande femtio åren kunde å alla sidor söka godtgöra, hvad brist på broderskärlek brutit, och (om ock hvar och en på sitt håll) lugnt arbeta för själars frälsning och Kristi kyrkas seger längs hela linien. Vi borde ej längre plottra bort vår energi och våra krafter på onödiga små spörsmål, hvilkas till och med tillfredsställande lösning skulle bringa oss ganska magra resultat.

En af de första medlemmarne och ledande bröderna i församlingen var den för Chicagometodisterna så väl kände kapten C. M. Lindgren. Denne kraftfulle man måste ofta, eftersom han egde både fysisk styrka och mod att möta hvilken motståndare som helst, tjena som ett slags extra polisman vid mötena för att hålla pöbelaktiga orostiftare i schack. Af naturen utrustad med ett ömt och deltagande sinnelag, var detta för honom ingen angenäm sysselsättning; men då han såg, att fienderna alldeles höllo på att rycka segern till sig, kunde ej heller någonting afhålla honom från att

göra, hvad han trodde vara sin pligt. Vid ett tillfälle kände han sig föranlåten att ur möteslokalen leda den förnämste bland fridstörarne. Denne drar genast sin knif i sjelfva kyrkan och tillfogade kapten Lindgren ett djupt sår, hvilket tilltag dock blef lagligen beifradt. Kapten Lindgren var och förblef under hela sin lifstid en den svenska metodismens sanne vän och gynnare, som bidrog icke blott med sina timliga gåfvor utan äfven med sitt inflytande och sin begåfning till den goda sakens befrämjande.

De grofva förföljelser, som anstäldes af ohyfsade sällar, hvilka trodde, att de i detta fria land kunde få uppföra sig huru som helst, lyckades likväl icke omintetgöra Guds verk. När ofoget drefs för långt, blefvo de förnämsta orostiftarne arresterade och pliktfälda, hvilket i betydlig mån nedslog deras stora mod. Somliga af dem råkade äfven ut för svåra olyckor och missöden, hvilka tedde sig som straffdomar för deras ondska och verkade äfven afskräckande. Omsider kom det derför derhän, att mötena kunde hållas i mera ostörd ro än i början. Men äfven under de stormiga tiderna blefvo själar frälsta, och hopen af troende förökade sig så småningom.

Sommaren 1854 var en pröfvande tid, ty koleran härjade då förödande i landet och i all synnerhet i Chicago. Icke blott pastor Newman utan äfven den luterska presten Erland Carlson hade då fullt upp att göra med att besöka, trösta och hjelpa våra sjuka och döende landsmän i staden.

Samma år bygdes den första svenska metodist kyrkan i Chicago. Kyrkan som kallades Skandinavisk på den tiden, emedan en stor del af medlemmarne voro norskar, förlades på Illinois gatan, hvarest trenne tomter blifvit inköpta. Vid denna tid, då medlemmarne voro få och fattiga, var det ingalunda ett lätt företag, och tidigt på året måste Newman begifva sig ut och resa för att insamla medel för att kunna fortsätta med bygget.

Det var äfven vid denna tid som predikanten i Chicago upptog flera predikoplatser, såsom Beaver, St. Charles och Rockford i Illinois; samt Attica, La Fayette, La Porte med flera platser i Indiana. Visserligan uppbygdes icke på alla dessa platser permanenta församlingar, men mycket godt uträttades till Guds saks fromma.

Då det skulle vara omöjligt för en enda man att egna ett så vidlyftigt arbetsfält nödig uppmärksamhet, uppreste Gud till pastor Newmans bistånd trogna medarbetare, hvilka med glädje voro honom behjelplige att utså den ädla säden. Den förste af dessa var Samuel Anderson, hvilken likväl snart kom ut till verket i Minnesota, hvarför en beskrifning af hans verksamhet tillhör ett följande kapitel. Medan Newman reste omkring för att samla medel för kyrkbygnaden, ankom en ung man från östern, hvilken verkat som kolportör och sällade sig till metodisterna. Efter Newmans hemkomst blef han en dennes assistent, till dess han öfvergick till Augustana synoden, af hvilken han varit och är en aktad medlem. Denne man var P A. Cederstam. En annan likadeles värderad predikant i Augustana synoden, pastor A. Andreen, hjelpte Newman för en kort tid uti hans magtpåliggande arbete.

En annan medhjelpare var Nels Peterson,hvilken, om än ej så rikligt begåfvad som talare, dock var en man med sunda läroåsigter, en klar andlig erfarenhet och from vandel, samt förblef metodistkyrkan trogen ända till sin död, hvilken inträffade för några år sedan i Kansas. Denne man var Newmans högra hand under hans vistelse i Chicago och fick äfven företaga långa predikoturer till de förut omnämda platserna.

Newman efterträddes af Eric Shogren, som äfven fick tillfälle att nedlägga ett godt och gediget arbete. A. J. Anderson, N. O. Westergreen, Alfred Anderson, Nils Peterson m. fl. betjenade församlingen i tur och under hela tiden kan man säga, att hon rönte en jemn och helsosam tillväxt. I numerärt hänseende torde framgången ej kunna kallas så lysande, att döma efter antalet medlemmar i kyrkoboken; men det berodde hufvudsakligen derpå, att en mängd invandrare stannade i Chicago blott för en liten tid, tills de förtjenat nog att fortsätta sin resa längre in åt landet. Under sin vistelse i Chicago kommo många ibland dem i beröring med metodismen samt förenade sig för en tid med församlingen.

År 1866 var ett mycket vigtigt år i den svenska metodismens historia. Det var nemligen det året, då de amerikanska metodisterna firade hundrade årsdagen efter sin kyrkas grundande i detta land genom att hålla stora möten, hvilka också lemnade storartade

1. N. O. Westergreen.
2. Ole Petersen.
3. C. J. Anderson.
4. O. Gunderson.
5. O. C. Simpson.
6. S. B. Newman.
7. N. Peterson.
8. J. H. Ekstrand.
9. A. Vigdal.
10. J. H. Johnson.
11. A. Haagensen.
12. O. G. Hedström.
13. Karl Schou.
14. A. Westergren.
15. Albert Ericson.
16. O. P. Peterson.
17. L. Lindqvist.
18. N. Christofferson.
19. John Wigren.
20. J. Östlund.
21. P. Nyberg.
22. P. Jensen.
23. R. Peterson.
24. C. J. Hofflund.
25. Gustaf Wetterlund.
26. A. J. Anderson.
27. V. Witting.

resultat i alla afseenden. Men äfven den svenska grenen af den stora kyrkan fann en gynsam anledning att deltaga i jubileet, i all synnerhet som det nu var trettio år sedan Hedström grundlagt den första svenska metodistförsamlingen i vestern. Derför utfärdades kallelse till ett allmänt konvent i Chicago i oktober till hvilket möte alla skandinaviska predikanter voro inbjudna. Alldenstund detta möte var det vigtigaste, som upp till denna tid kanske någonsin hållits, kunde det törhända vara af allmänt intresse att läsa sekreterarens officiella referat derom i "Sändebudet" för den 5:te november 1866.

"Konventionen organiserades den 17 oktober kl. 9 f. m. i Första Skandinaviska M. E. kyrkan.

Följande predikanter och ombud voro närvarande vid begynnelsen:

Predik. O. G. Hedström, V Witting, N. O. Westergreen, A. J. Anderson, Alb. Ericson, S. B. Newman, J. Wigren, Aug. Westergren, O. Gunderson, O. C Simpson, N. Peterson, O. P. Peterson, A. Haagensen, N. Christophersen, P. Jensen, J. H. Johnsen.

Ombud: C. M. Lindgren, C. Hoflund, C. J. Anderson, R. Peterson, O. Pedersen, O. Vigdal.

Sedermera infunno sig följande:

Predik. P Newberg, J. Ekstrand, J. Östlund, P Challman, L. Lindquist.

Ombud: G. Wetterlund, O. Lobeck (Conf. Agent), Studederanden Skow, (Dansk) från Evanston upptogs som rådgifvande medlem i konvention.

Frånvarande voro:

Predik. Alla bröderna tillhörande St. Paul och Newburg, Skand. distrikter samt J. E. Berggren (Ill. dist.) och E. Arvesen (Wis. dist.).

Ombud. Förutom delegater från våra församlingar i Minnesota och Norra Iowa, fattades äfven delegater från åtskilliga af församlingarne i förening med Cent. Ill. och West Wis. konferenserna.

Från St. Paul Skand. distrikt inlemnades en skrifvelse, som hänsköts till en kommittee af 9, hvilken rapporterar följande:

"Vi hafva granskat Minnesota brödernas skrifvelse och rekommendera konventionen att anmoda sin sekreterare.

1:o Att med tacksamhet erkänna emottagandet af deras skrifvelse.

2:o Att skicka dem en afskrift af konventionens beslut och förhandlingar. O. P Peterson, Ordf."

Rättvisan fordrade att något utförligt skulle sägas om Pastor Hedströms hjertliga inledningstal till konventionen; men tiden tillåter det ej för närvarande. Låt det vara nog att säga det konventionens glädje kan knappast beskrifvas öfver att se Skand. Methodismens fader ibland sig, frisk, glad och hjertligen intresserad uti vår missions alla angelägenheter. Han valdes enhälligt till ordförande. Uti inledningstalet vidrörde han på lifligaste sätt Methodismens framgång i Bethelskeppet, i Western och i Skandinavien. Under det han ödmjukt talade om sin 38-åriga erfarenhet som Kristen och Missionär, kände vi oss alla uppmanade att prisa Herren för detta hans mäktiga redskap, som Han bevarat under alla faror, både sedda och osedda. Måtte han länge lefva!

Undertecknad valdes till sekreterare. Två sessioner höllos hvarje dag, från 8 till 12 f. m. och från half 2 till 3 e. m. Konventionen slutade sina förhandlingar på Lördagsafton, men sammanträdde uti extra session påföljande Måndagsmorgon, och satt tvenne timmar.

Bland konventionens första göromål var att taga en öfversigt af sekelfestgåfvorna. Sedan agenterna och närvarande predikanter rapporterat, fann man att beloppet af dessa gåfvor uppgick till $19,545.00 hvilken summa sedermera förökades med 250 dollars, subskriberade af några konventions medlemmar och med 345 dollars, som subskriberades på Söndagsaftonen, då allmänt sekelfestmöte hölls i kyrkan.

Här är att märka, det ingen rapport inkommit från de två distrikten i förening med Minn. konferensen, samt från åtskilliga församlingar i Wisconsin. Äfven torde kunna förväntas något mera från Illinois-distriktet. Vi hafva följaktligen allt skäl att

förmoda det summan af dessa offer skall uppgå till $25,000.00. Var det underligt, att då man såg dessa resultater af folkets liberalitet och kärlek, konventionen sjelfmant uppstod och afsjöng lofsången till Guds pris?

I sammanhang härmed vill jag nämna, att på Söndagseftermiddagen, då vi hade ett intressant sekelfestmöte med sabbathskolbarnen, offrade barnen 62 dollars kontant till kyrkans allmänna sekelfestfond.

Bröderna Witting och Haagensen anmodades att sammanföra alla de enskilda subskriptionslistorna på Sekelfestgafvorna till ett General-Rekord, som skall förvaras i kyrkans arkiv för alla kommande tider.

Den tillernade Läroanstalten var naturligtvis den fråga som hufvudsakligen sysselsatte konventionen. Först diskuterades huruvida en lärostol skulle uppsättas i förening med något af våra Amerikanska institut eller om en egen Akademi skulle etableras. Diskussionen på denna punkt räckte två sessioner och slutade med följande beslut:

"Emedan en särskild Skandinavisk läroanstalt är nyttigast, mest fördelaktig och ytterst behöflig för vår missions framgång, derföre

Beslutadt 1. Att det är vår innerliga åstundan att af vederbörande få tillåtelse att etablera en egen Skandinavisk läroanstalt så fort tid och omständigheter så tillåta.

Beslutadt 2. Att vi såsom en konvention af predikanter och församlingsombud inlägga en petition till "Centenary Central" kommitteen om tillåtelse dertill.

Beslutadt 3. Att vi vänligen anmoda pastor Hedström att privat tala med kyrkans biskopar rörande saken, för att vinna deras sympati för densamma."

Då det antogs att, förutsatt ofvannämnde begäran beviljas, det vill medtaga en ganska lång tid förrän en sådan läroanstalt kan komma i ordning, beslutades att under tiden söka få en lärostol pro tem upprättad i förening med "Evanston Biblical Institute" eller "North Western University" dersammanstädes.

En kommittee af 9 nedsattes att handhafva alla angelägenheter i och för Skolsaken. Ledamöterna af denna kommittee äro som följer:

O G. Hedström, Ordförande.

Ill. distrikt: V Witting, N. Peterson, R. Peterson C. M. Lindgren.

Wis. distrikt: O. P Peterson och O. Wigdal.

Minn. distrikten: C. G. Forsberg och Nelson Johnson.

Denna kommittee utnämnde en "sub"-kommittee af 5 att handla för sig samt rapportera. Följande äro ledamöter af "sub"-kommitteen:

O. Peterson, C. M. Lindgren, V Witting, N. Peterson och Nelson Johnson.

C. M. Lindgren utnämdes till kassaförvaltare.

Den andra frågan rörande skolsaken var: Skall läroanstalten blott vara för predikantkandidater eller för vårt folks söner i allmänhet? Afgjordes med följande beslut:

"Emedan vår egentliga mening med det omtalta läroverket alltid varit att bereda tillfälle för de af Gud och församlingen till predikoembetet kallade ynglingar att skickliggöra sig derför—så långt literär och theologisk bildning angår,—och

Emedan våra medel och krafter äro nödvändigtvis små och ringa för närvarande, derföre

Beslutadt 1. Att vi hålla oss fast vid vår egentliga plan att blott för närvarande upprätta en läroanstalt för predikantkandidater.

Beslutadt 2. Att så fort tid och omständigheter tillåta, vi hoppas med Guds nåd kunna utvidga den till ett allmänt Seminarium."

Näst i ordningen för diskussionen kom platsen för skolans anläggande. Man resolverade sig med följande resolutioner:

"Alldenstund det är konventionens öfvertygelse, att en centralpunkt bör väljas för den Skandinaviska skolans anläggande derföre

Beslutadt 1. Att vi öfverlemna till vår skolkommittee att utse den mest förmånliga lokal för läroanstaltens anläggande, samt

önska att den må blifva så nära medelpunkten för våra skandinaviska missioner i de 4 nordvestra staterna som möjligt.

Beslutadt 2. Att om resor och andra omkostnader äro nödiga för kommitteens göromål, vi tillåta den att ur den allmänna skolfonden bestrida desamma."

Äfven beslutades att kommitteen så fort ske kan gör sig underrättad om den mest tjenliga lokal, vilkor, pris m. m. och derom rapportera, ju förr desto heldre, till "Central Centenary" konventionen.

Konventionen skred nu till val af lärare. Detta var i sanning ingen lätt sak, enär vi alla viste att ibland oss ingen fanns som i allo var kompetent att fylla en sådan plats. Emellertid måste något göras för saken, såvida vi skulle kunna inom kort tid få en lärostol upprättad i förening med vårt Amerikanska institut i Evanston. Man använde tvenne sessioner på detta ämne och kom slutligen, dock icke utan bön, till det resultat, att br. Albert Ericson tillsvidare skall fungera som svensk lärare, förväntande att han under tiden skall genom öfning och träget studium blifva tillräckligt qvalificerad att för framtiden fylla platsen, eller eljest att Herren må framdeles gifva oss en passande man. Konventionen uttalade sig starkt icke blott för literär och klassisk kunskap hos läraren, utan äfven för theologisk bildning och i synnerhet ett kristligt sinne.

Här torde böra nämnas att på Måndagen, då extra session för ändamålet sammankallades, beslutades att broder Alb. Ericson skulle, om hans församling och öfriga omständigheter så tilläto, begifva sig till Sverige i höst och stanna der några månader för att inhemta nödig undervisning för egen del i åtskilliga vetenskapsgrenar, samt för att anskaffa passande och behöfliga böcker för läroanstalten. I beslutet innefattades att hans resa och öfriga nödiga kostnader bestridas ur skolfonden.

Äfven talades om anskaffande af en dansk lärare. Den angelägenheten öfverlemnades tillsvidare åt br. O. P Peterson och öfrige Norska predikanterna att tillse.

En annan högst vigtig angelägenhet sysselsatte konventionen. Det var frågan om organiserandet af en Skandinavisk Årlig Kon-

ferens i detta land, som skulle innefatta i sig alla våra Skandinaviska missioner. Man var ense om att den åstundade samverkan och harmoni bland predikanter och församlingar kunde endast dymedelst åstadkommas. Många andra olägenheter, som vi ofta nu, derföre att vi äro splittrade och åtskilda i flera konferenser, måste vidkännas, skulle genom upprättandet af en sådan konferens betydligt undanrödjas. Det insågs väl af konventionen att svårigheter voro att bekämpa innan en sådan konferens kunde upprättas, men de föreföllo oss dock icke oöfvervinnerliga. Följande resolution inlemnades och antogs enhälligt:

"Då tiden nu tyckes vara för handen att missionssaken bland Skandinaverna i detta land kräfver en Skandinavisk konferens; derföre

Beslutadt, att vi petitionera nästkommande General-konferens att organisera hela Skandinaviska missionsverket i Förenta Staterna i en Årlig konferens, eller, om det ej beviljas, i en och samma Amerik. konferens."

Derefter samtalades om möjligheten af en eller två missionärers sändande till Sverige. Nödvändigheten deraf insågs af alla, men ingenting vidare kunde göras deråt, annat än anmoda pastor Hedström att bevaka saken hos Missionsstyrelsen.

Nykterhetssaken var äfven ett af konventionens samtalsämnen. Vi lemna åt läsaren att döma om konventionens diskussion och tankar å detta ämne af följande enhälligt antagna resolutioner:

"Inseende det skadliga såväl som det opassande för kristna bekännare att deltaga i s. k. "Good Templars"-föreningen och andra hemliga föreningar, såsom de nu för tiden arta sig; och

Då vi med lof till Gud erkänna att den kristna församlingen med hennes herrliga inrättningar är nog för oss och vårt folk, och att hon besitter den bästa förmåga att i grund draga och omvända menniskan från de lustar, som dessa föreningar åsyfta att motarbeta; derföre

Beslutadt 1. Att vi ingå förbund med hvarandra att aldrig ingå i någon sådan förening.

Beslutadt 2. Att vi vilja förmana vårt folk att härutinnan följa vårt exempel; och

Beslutadt 3. Att vi förbinda oss, så långt det låter sig göra på ett systematiskt sätt organisera nykterhets-föreningar i våra egna församlingar."

I sammanhang härmed får nämnas, att på Fredagsqvällen hölls allmänt nykterhetsmöte i kyrkan, då utmärkta tal höllos af åtskilliga bröder. Öfver 50 personer tecknade sina namn på förbundslistan.

Flera andra mera tillfälliga angelägenheter bestyrdes af konventionen. Deribland må företrädelsevis nämnas, att br. Erik Carlson utnämndes som kolportör ibland landsmännen i Chicago. En broder hade allaredan lofvat honom 200 dollars i understöd för detta år. Hvad han mera behöfde, öfverlemnades till bröderna Witting och Lindgren att anskaffa på sätt dem bäst syntes.

Sedan konventionen uttryckt sin tacksägelse till Ordförande och Sekreterare för deras papasslighet och arbete, till församlingens pastor för hans osparda möda för konventionens beqvämlighet och till församlingen för dess gästfrihet och utsökta välvilja, upplöstes konventionen kl. 5 Lördags e. m. med afsjungandet af lofsången och anammande den apostoliska välsignelsen.

Mycket kunde och borde ordas om de välsignelserika gudstjensterna under veckan; men låt det vara nog att säga, det Herren var när och välsignade i stor nåd både predikanter och åhörare. Söndagen var en minnesvärd dag. Efter en hjertlig och kraftfull predikan af pastor Hedström, utdelades H. H. nattvard till flera hundra kommunikanter. 23 personer förenade sig med församlingen på prof. På eftermiddagen hölls, såsom förut anmält, sekelfestmöte för Sabathskolan, och på qvällen ett allmänt dylikt möte.

Måtte nu Herrens välsignelse hvila öfver konventionens viggiga beslut, att de må lända oss, våra barn och barnbarn till stor nytta och fromma.

Andover den 27 Oktober 1866.

Albert Ericson,

Sekret.

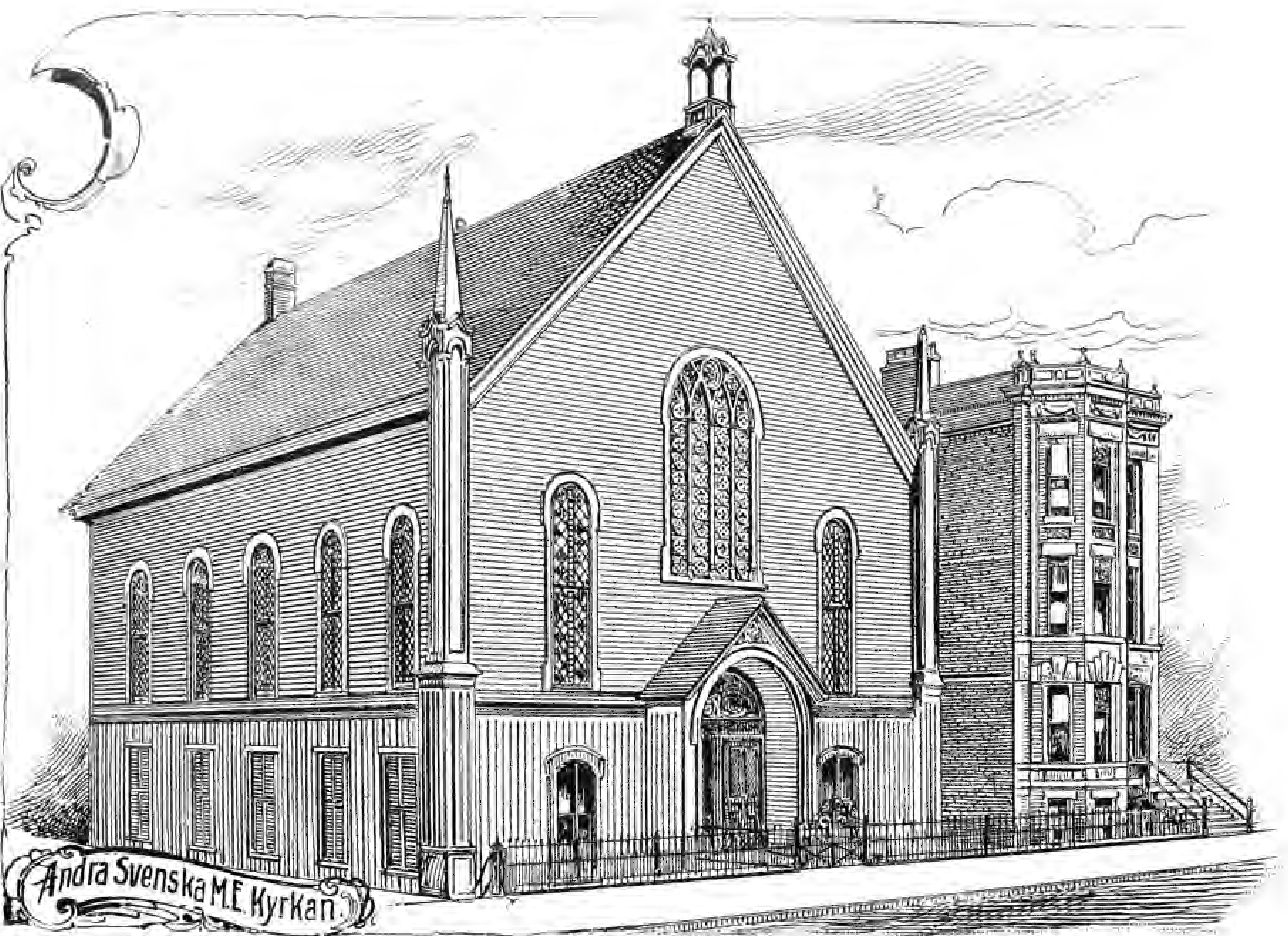
En olycksdiger händelse, som i hög grad omskapade förhållandena i Chicago i alla afseenden, får icke förbigås med tystnad, då det gäller en redogörelse för vår svenska verksamhet i denna stad. Vi syfta på den stora branden, som hemsökte staden den 9 Oktober 1871. C. F. Peterson uppgifver i sin bok "Svenskarne i Illinois", att ingen nation var så svårt hemsökt som den svenska, emedan svenskarne voro förnämligast samlade på nordsidan, då deremot inbyggarne af annan nationalitet, såsom tyskar och irländare, voro mera jemt spridda öfver alla delar af staden.

Vid olyckans inträffande funnos i Chicago omkring sextio tusen hus; af hvilka sjutton tusen funnos på sydsidan och tio tusen fem hundra på vestsidan Det af elden härjade området på sydsidan, stadens förnämsta affärscentrum, var fyra hundra femtio acres, hvarå stodo tre tusen sex hundra ypperliga tegel och stenhus, af hvilka få voro mindre än fyra våningar, men många sex våningar och några sju. Ett tusen sex hundra handelsbutiker, tjugoåtta hotell, många stora kyrkor och sextio fabriker funnos å denna yta. Å nordsidan gingo lågorna öfver ett tusen tre hundra acres, å hvilken mark stodo tio tusen hus med sex hundra butiker samt ett hundra fabriksbyggnader. Å vestsidan, der elden utbröt, omfattade den ett hundra femtio acres och gjorde två tusen menniskor husvilla. Hela förlusten var, för så vidt man kunnat beräkna den, omkring två hundra millioner dollars. Våra landsmäns del häraf kunde ej hafva understigit en million. Af de femtio tusen, som de första nätterna efter katastrofen lågo på bar backe med endast himmelen och några vid flykten från de förra hemmen i hast medhafda gångkläder öfver sig, utan hopp och tröst när de med sorgsna blickar och ännu sorgsnare hjertan betraktade de rykande ruinerna af hvad årens mödor samlat—af dessa femtio tusen offer för ett oblidt öde torde minst tiotusen hafva varit svenskar. De svenska hem, hvilka här förstördes, kunna räknas i hundratal. Samma öde undergingo fem svenska kyrkor, och lika många tidningstryckerier medtogos i lågornas framfart.

Den lilla metodistförsamlingen hade äfven förlorat sin kyrka och flera medlemmar sina hem. Nu skulle man tro att det blef en svår tid för verksamhetens bestånd; medlemmarna voro hemlösa

och utarmade, modet för tillfället förlamadt, och det såg ut, som om allt hopp vore ute. Men de som voro med på den tiden säga, att äfven i svår tid försåg Herren underbart, och ur eldsdopet framträder en församling betydligt luttrad och renad. Men nu måste man samlas på vestsidan, dit många svenskar dragit sig efter förlusten af sina gamla hem. Här hade eldens framfart varit betydligt lindrigare, så att ganska många hem kunde upplåtas för flyktingarne från nordsidan. Och med det deltagande, som föder af den kristna ideen om alla menniskors brödraskap, blefvo de välvilligt mottagna, ty ingen sade något vara sitt af hvad han egde, utan de hade alla ting gemensamt. Församlingens möten fortsattes i den präktiga kyrka, som norska metodisterna kort förut uppbygt på Indiana gatan och hvilken de välvilligt upplåto för en obetydlig kostnad på Söndagseftermiddagen och en qväll i veckan. Då våra norska bröder emellertid efter ett års tid sjelfve behöfde sin kyrka för uteslutande egen räkning, voro de tyska metodisterna välvilliga nog att kostnadsfritt upplåta sin närbelägna kyrka, till dess församlingen kunde flytta in i sin egen predikolokal följande år.

A. J. Anderson, som var vårdhafvande predikant i kyrkan på Illinois street, ifrade mycket varmt för att man skulle byta bort den afbrända kyrktomten mot en annan å vestsidan och der uppföra en kyrka, emedan han insåg, att om verket der skulle ernå behöflig stadga och kunna mera framgångsfullt bedrifvas, måste man också inom en snar framtid få en egen möteslokal. De ledande medlemmar deremot, hvilka hade sina djupaste försänkningar på nordsidan och ovilkorligen ville så snart som möjligt se en ny kyrka uppförd der i den gamlas ställe, fruktade för att det skulle blifva omöjligt för så få och fattiga medlemmar att inlåta sig på tvenne så vigtiga företag på en gång, hvarför de till en början motsatte sig hans plan. Men med sin öfvertygande förmåga lyckades det likväl Anderson att förmå flertalet att inga på densamma, hvaraf följden blef den, att man bytte sig till fyra tomter på May street och uppförde kyrkan på vestsidan. Undervåningen var färdig att invigas till gudstjenst den 11

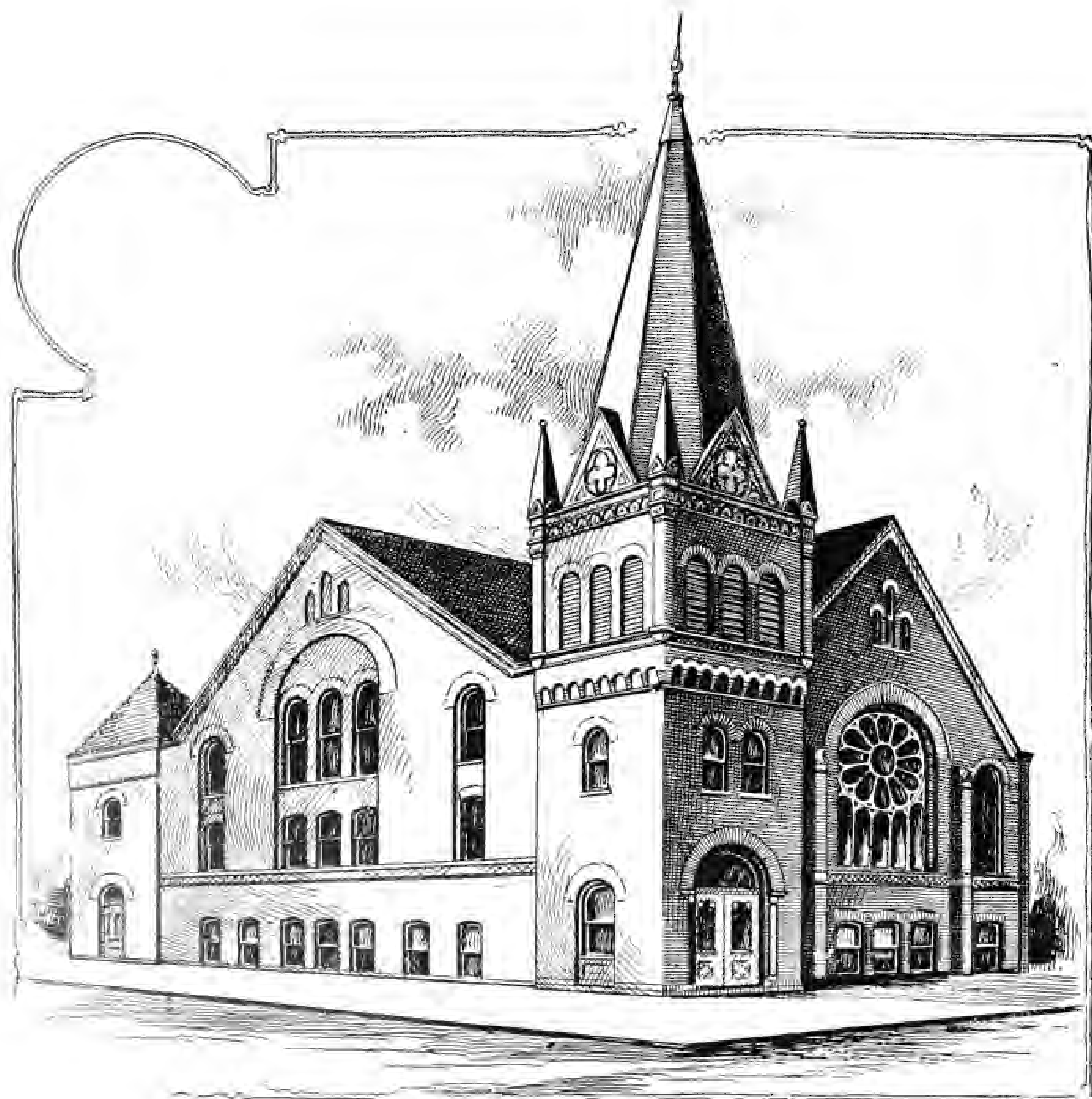

Andra Svenska M.E. Kyrkan.

Nov 1872 och fick tjena till samlingslokal för församlingen till 1879, då under John Wigrens verksamhetstid kyrkan blef färdigbygd. Någon sjelfständig församling organiserades likväl ej på vestsidan förr än år 1879, utan utgjorde en tid bortåt en del af den ursprungliga metodistförsamlingen i Chicago. Till dess predikantbostället på nordsidan blef färdigt, bodde äfven predikanterna här.

Ett sådant arbete, som det både predikanter och medlemmar hade att utföra vid denna tid, var icke någon lätt sak. Och det är väl knappast troligt, att om hela bördan för kyrkans eller kyrkornas byggande skulle hvila ensamt på ett fåtal utblottade landsmäns ansträngningar, det öfver hufvud taget skulle lyckats. Derför är det ej mer än rätt och tillbörligt att här gifva rum för det erkännande, som med rätta tillkommer de personer, hvilka med förmåga och framgång försökte anskaffa medel till kyrkobyggets bedrifvande. Från den nödhjelpskommittee, som amerikanerna bildat, och hvars resande ombud var ingen mindre än nuvarande biskop C. A. Fowler, fingo svenska metodisterna en högst värdefull hjelp; men icke mindre värdefull var den, som lemnades af en man ur deras egna led, nemligen Albert Ericson. Han var för tillfället redaktör för Sändebudet och blef efter branden utsedd att resa omkring i församlingarne i landet för att insamla medel för de lidande landsmännen i Chicago. Att han var rätta mannen för detta värf, visas bäst af de resultat, som vunnos. Med sitt varma nit för kyrkans framtid parad med skicklighet att representera sin sak, lyckades det honom så väl, att han kunde medföra särdeles storartade belopp, hvilka kommo församlingen till godo.

Vid vestsidans församling hafva följande predikanter varit stationerade: A. J. Anderson, E. Shogren, D. S. Sörlin, John Wigren, C. G. Nelson, K H, Elmström (2 gånger), J. O. Nelson och John Bendix.

Medlemsantalet uppgår för närvarande till 130, och den år 1893 bildade Epworth-föreningen räknar 42 aktiva medlemmar. En Söndagsskola bildades redan år 1873 med J. O. Shillestad som föreståndare och har nu omkring 130 besökare i medeltal.

Svenska M. E. Kyrkan,

Humboldt Park.

Då svenskarne bo temligen vidt spridda på vestsidan, hvilken i och för sig sjelf skulle vara en stor stad, är det ögonskenligt, att i samma mån som staden utvecklat sig åt det hållet, har också vår kyrkliga verksamhet sökt hålla jemna steg med utvecklingen. Det har nemligen icke varit möjligt för de medlemmar, som bo långt borta från kyrkan att besöka sina möten så ofta de önskat, emedan deras kyrkväg varit alltför lång, hvarför de blifvit nödsakade att bryta sig lösa från moderförsamlingen på May street och bilda egna församlingar. En af de äldsta och mest blomstrande af dessa är församlingen i

HUMBOLDT PARK,

C. G. Nelson och K. H. Elmström började under den tid de voro anstälda i May-street kyrkan att hålla möten härstädes, och år 1886 organiserade den sistnämde en församling af de medlemmar från May street, hvilka voro här bosatta, tillika med en del andra personer, hvilka vid de omnämda mötena blifvit omvända. Samma år blef S. B. Newman utnämd till den nybildade församlingens pastor och fick till medhjelpare en studerande från Evanston, P M. Alfvin. C. A Seaberg, N. O. Westergren och J. B. Anderson hafva sedan dess betjenat församlingen, till dess P M. Alfvin år 1894 blef ånyo dess pastor.

En tysk kyrka inköptes 1886 samt invigdes första Söndagen 1887. På grund af verksamhetens stadiga utveckling på denna plats, blef det dock nödvändigt att i år uppföra en ny och mera ändamålsenlig kyrka, hvilken invigdes den 28 April 1896. Den nya kyrkan, uppförd af tegel i götisk stil, är en af de vackraste svenska metodistkyrkor i staden, en prydnad för grannhället och en heder för församlingen.

Medlemsantalet, som är i ständigt stigande, uppgår för närvarande till omkring 150, och Epworth-föreningen, grundad 1893, har 40 medlemmar. Söndagsskolan besökes i medeltal af 140 personer, hvilket allt vittnar om god framgång under den jemförelsevis korta tid församlingen egt bestånd.

Svenska
M.E.Kyrkan
i
Forrest Glen

FOREST GLEN.

Denna plats besöktes redan tidigt af metodistpredikanter, hvilka förkunnade evangelium för ett fåtal svenskar, som slagit sig ned i dessa nejder. Den svenske predikant, som man med visshet vet först predikade här, var S. B. Newman, och årtalet uppgifves vara 1856. Eric Shogren plägade sedermera under sin verksamhet i Chicago göra besök hit, likaså N. O. Westergreen. A. J. Anderson underhöll äfven för en tid verksamheten, medan han var bosatt här, och hvarje gång han sedermera var stationerad i Chicago plägade han besöka sina vänner i Forest Glen.

År 1869 började Herren använda en på platsen boende man, broder Gust. Peterson, som med stort nit och synbar framgång talade Guds ord i hemmen och skolhuset hvar och hvarannan söndag. En god väckelse utbröt, och åhörareantalet ökades betydligt. En stor sal i Petersons hus inreddes till möteslokal och under fjorton års tid var han ledare och predikant för den lilla gruppen af troende. På senare tiden fingo de besök af studerande från läroverket i Evanston, såsom J. Bendix, S. Carlander och Wm. Swenson, hvilka alla talade till stor uppbyggelse.

Den regelbundna verksamheten daterar sig dock från den tid, då M. L. Wickman på hösten 1885 började predika och betrakta platsen som sitt arbetsfält. En god väckelse utbröt på vintern. Ett fyrtiotal bekände omvändelse, och i förening med de redan förut befintliga kristna bildades af flertalet af dessa en församling i mars 1886. Tjuguåtta intogos på prof och sex i full förening.

Genast började man inse behofvet af en kyrka, hvarför samtidigt en subskription upptogs som belöpte sig till 700 dollars. Kyrkobygget började omedelbart derefter, och andra söndagen i november 1886 blef kyrkan invigd.

Följande vinter kröntes arbetet med en ny väckelse, och medlemsantalet erhöll en god tillökning. Sedan dess har församlingen betjenats af studerande från Evanston, bland hvilka märkas E. A. Davidson, Charles J. Nelson, H. Young, Wm. Lundin och K. Hanson. John Wigren var ett år församlingens pastor och efterträddes af W C. Bloomquist. C. Sherman blef derefter utnämd och efterträddes i sin ordning af J. B. Anderson.

Svenska M.E. Kyrkan
i
Melrose Park

Svenska M.E. Kyrkan
i Moreland

En annan af vestsidans svenska metodist församlingar är den i

MELROSE PARK,

som organiserades samtidigt med den i Humboldt Park, likaledes af K. H. Elmström. John Wigren gjorde flera predikobesök dit år 1880, och S. B. Newman blef den förste stationerade predikanten derstädes. Predikoverksamheten har sedan uppehållits af flera studerande vid det teologiska seminariet i Evanston, nemligen John Johnson, A. G. Milton och A. R. Mellin, G. E. Källstedt och F. Söderman, Andrew Reese och Hugo Peterson. N. O. Westergreen, J.O. Nelson och J. B. Anderson hafva varit stationerade predikanter.

År 1887 uppfördes församlingens kyrka, som invigdes den 4 September samma år, och under Reeses tjenstetid ombygdes densamma 1892. En söndagsskola med ett medlemsantal af 35 finnes sedan år 1889.

EMANUEL

är namnet på en af de små, men icke desto mindre lifliga och framåtskridande församlingarne i Chicago. Den egentliga stammen och kärnan af denna församling tillhörde kyrkan på May street samt bestod af omkring femton medlemmar till hösten 1892, då S. B. Newman blef såsom medarbetare till pastor Elmström på Vestsidan förordnad att taga vård om den lilla klassen. Men då dessa medlemmar alla bodde långt borta från sin kyrka, och det var svårt för de flesta att besöka denna så ofta som de önskade, organiserade de sig till en egen församling med S. B. Newman som vårdhafvande predikant. Den lilla sal, som man till en början använde till samlingslokal, befans snart vara för liten, och den outtröttlige Newman ansåg sig inte vara för gammal att ännu en gång försöka sig på det ansvarsfulla värfvet att ställa sig i spetsen för ett kyrkobygge. Endast undre våningen är ännu färdig och användes till möteslokal. Men här finnes säkerligen ett godt fält för vår verksamhet, emedan i denna del af staden, den sydvestra, en mängd fabriker och verkstäder äro förlagda, der många landsmän funnit stadigvarande sysselsättning. Men så är äfven synden stor och behofvet af evangelisk verksamhet nödgande, hvadan den

C. M. Lindgren.

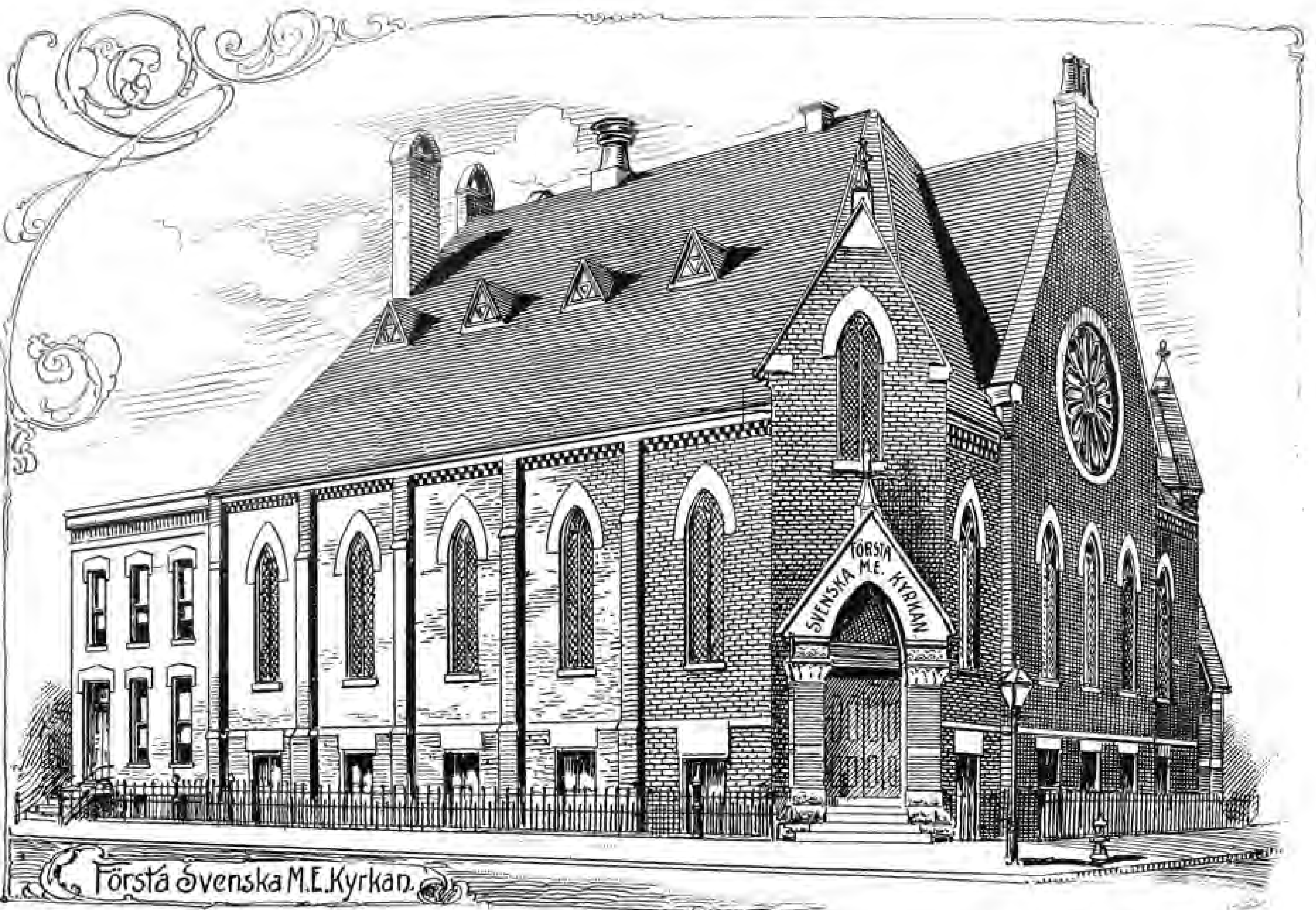
lilla församlingen här har ett ansvar och arbete att utföra som förhända få andra. Under de få åren, som förflutit, sedan verksamheten började, har framgången äfven varit god, hvilket bäst bevisas deraf, att församlingen i närvarande stund räknar 47 medlemmar i full förening och 25 på prof. En söndagsskola, 70 medlemmar stark, och en Epworth förening med 50 befinna sig i ett godt skick. Andrew Sallen, som tog församlingsvården efter Newman, är ännu församlingens pastor.

MORELAND.

Af något äldre datum än den föregående är församlingen i Moreland, beläget fyra mil vester om Chicagos rådhus. H. W Eklund var en af de första metodistpredikanter, som uppträdde i detta samhälle, och i Juni 1890 organiserades af p. ä. John Wigren en församling. S. B. Newman var dess förste predikant och äfven här drog han försorg om, att en kyrka blef uppförd 1891. N. O. Westergreen, G. H. Johnson, C. O. Sherman och Andrew Anderson hafva längre eller kortare tid varit anstälda som församlingens lärare, till dess A. N. Sörlin vid konferensen i Jamestown detta år blef utnämd för denna plats. Till Moreland hör äfven en liten klass af ett tiotal medlemmar i Austin, hvilka erhålla predikobesök af pastorn hvarje söndagseftermiddag och en afton i veckan. Församlingen har inalles ett sextiotal medlemmar, har en god söndagsskola med 70 besökare i medeltal och en Epworthförening med 38 medlemmar. Äfven här finnes ett stort fält för svensk verksamhet, hvarför vi hafva all anledning tro, att denna församling skall gå en god och långvarig framtid till mötes.

NORDSIDAN.

Den Första svenska metodistförsamling, som är allmännast känd under detta namn, skilde sig från den på May street och flyttade in i sin egen kyrka vid hörnet af Market och Oak gatorna, hvilken blifvit uppbygd på sommaren efter branden. Före den tiden hade medlemmar från både norr och vester tillika med ett stort antal norskar tillhört den förut omnämda kyrkan å Illinois street, hvilken blef ett lågornas rof. Dess första pastor var S. B. Newman,

Förstá Svenska M.E. Kyrkan.

genom hvars flitiga arbete kyrkan å Illinois gatan kom till stånd och församlingen blef uppbygd. Newman efterträddes 1855 af Eric Shogren, hvilken förestod församlingen under fyra års tid. En god framgång förspordes hela tiden och skulle tvifvelsutan hafva lemnat större synliga resultat, om ej på grund af arbetsbrist mången nödsakades söka sin utkomst på annat håll i landet. Det var bland annat vid denna tid, som A. J. Anderson anslöt sig till församlingen. Efter Shogren kom Jakob Bredberg och blef församlingens pastor från 1859 till 1861.

Bredbergs verksamhetstid som metodistpastor blef ej lång, endast två år tjenstgjorde han som predikant i församlingen på Illinois street. Eftersom vi ej få anledning att vidare återkomma till hans lif och verksamhet, torde det ej vara ur vägen att här inrymma några meddelanden rörande denne ganska märkliga man. Född i Alingsås den 1 maj 1808, student 1829, prestvigd 1832, tjenstgjorde han 20 år som komminister i hemlandet. Ankommen till Amerika, gjorde han sig snart känd som en vältalare af sällsynt begåfning och stor lärdom, hvarför den svenska metodistkyrkan betraktade honom som en storartad acqvisition samt gaf honom vården öfver en af sina största och vigtigaste församlingar. En man med en ansenlig lärdom, blef han äfven flitigt anlitad att utföra en hel del literärt arbete, såsom att öfversätta, skrifva och bearbeta böcker och traktater, hvarförutom samlandet och öfversättandet af sångerna i den förut använda psalmboken hufvudsakligen är hans verk. År 1864 blef han pastor vid den svenska Ansgariiförsamlingen, hvilken befattning han innehade till 1877.

Kom så A. J. Anderson år 1861 och blef församlingens pastor för tre år, en i många afseenden svår tid för både pastor och församling, alldenstund det pågående inbördeskriget mellan nord- och sydstaterna högeligen försvårade såväl den andliga verksamheten som de ekonomiska förhållandena. Och likväl inträffade det otroliga, att förbättringar å kyrkoegendomen verkstäldes för tre tusen dollars, och predikantens lön nära nog fördubblades.

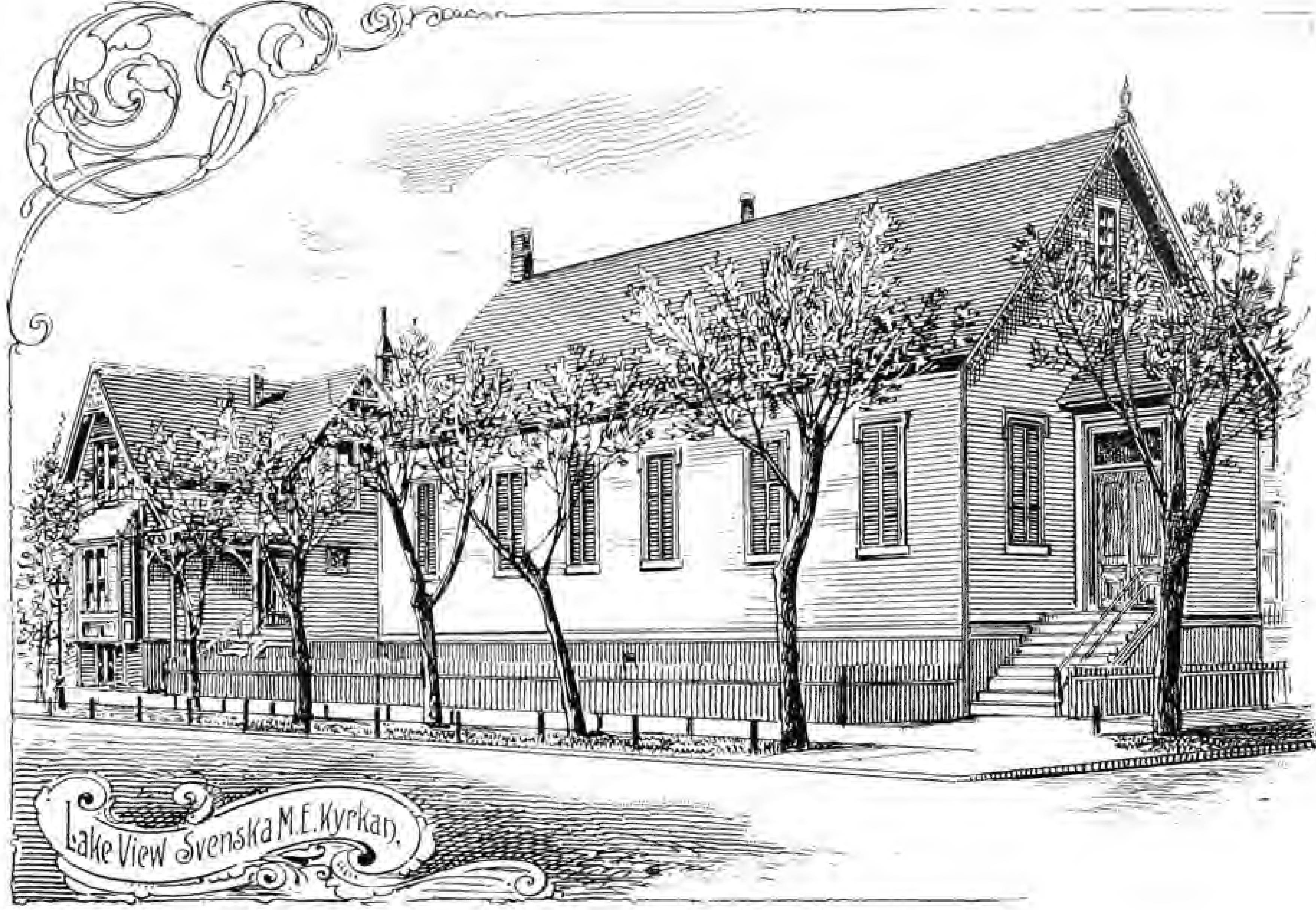
Eric Shogren blef 1864 utnämd till vårdhafvande predikant igen, denna gång biträdd i arbetet af Alb. Ericson, som var redak-

tör för *Sändebudet.* Under detta år förökades medlemskapet från 170 till 207. N. O. Westergreen betjenade sedan församlingen under tre år, till 1868; äfven han fick glädja sig åt en stor väckelse, som utbröt vid jultiden 1865. Förutom af V Witting, dåvarande redaktör för *Sändebudet*, biträddes han verksamt af P. Newberg från Victoria.

Westergreens efterträdare blef Nels Peterson. Hans tjenstetid kan ej sägas vara så framgångsfull som de föregåendes af vissa orsaker. Bland annat beslöto sig norskarne för att bilda en egen församling å vestsidan, hvarför en stor skara af dem lemnade församlingen, och för det andra hade Alb. Ericson på uppmaning af många vänner börjat hålla en serie andliga föredrag i en amerikansk kyrka, en konkurrens således som få kyrkor skulle kunna uthärda. Trots dessa svårigheter inköptes under Petersons tid den tomt vid hörnet af Oak och Market gatorna, der kyrkan nu finnes, och vid slutet af hans verksamhet rapporterades 254 i full förening och 55 på prof.

På hösten 1870 blef A. J. Anderson för andra gången utnämd till pastor för församlingen samt stannade denna gång till 1873. Oroligt var det då han förra gången stod som pastor i denna församling, emedan krigslågan just då blifvit tänd och rasade som värst. Men nu inträffade en olycka, som troligen gjorde ett djupare intryck, emedan den timade på närmare håll och drabbade egna hem, nemligen den stora Chicagobranden. Huru Anderson troget stod qvar på sin post samt i förening med andra bröders, enkannerligen Alb. Ericsons, hjelp uppbygde församlingen på vestsidan, hafva vi redan i det föregående sett.

År 1873 lemnade Anderson rum för E. Shogren, hvilken med N. O. Westergreen och Alfred Anderson som medhjelpare skötte församlingen ett par år. Under tiden blef emellertid en kyrka uppbygd å tomten vid Market street, och de medlemmar, som hade sina hem å nordsidan, önskade få sig en egen predikant på den sidan floden igen. Derför blef N. O. Westergreen 1875 sänd till Market-street kyrkan och D. S. Sörlin till kyrkan på May street. 1876 tog Witting, som återkommit från Sverige, hand om nordsidans församling, och efterträddes redan följande år af A. J. Anderson. 1879 blef

Lake View Svenska M.E. Kyrkan.

D. S. Sörlin utnämd att taga vård om församlingen, som vid denna tid räknade omkring 300 medlemmar. En stor och genomgripande väckelse utbröt nu igen på nordsidan, hvarigenom församlingen erhöll en betydande numerär tillökning för att icke tala om den lifliga och varma religiositet, hvilken härigenom fick ny näring. Sedan Sörlin verkat trenne år på denna plats, lemnade han rum för H. W Eklund, 1882, hvilken också fick se den andliga rörelsen fortsätta till stor uppmuntran för både honom sjelf och församlingen. Den förste predikant, som fått på nordsidan begagna sig af den af generalkonferensen medgifna tidsbestämmelsen af fem år på samma plats, var Alfred Anderson. Till församlingens fromma och båtnad var han dess pastor mellan åren 1885 och 1890, då C. G. Nelson kom och öfvertog hans plats, hvilken i sin tur efterträddes 1893 af K. H. Elmström. Vid konferensen 1896 mottog J. O. Nelson utnämning till denna församling.

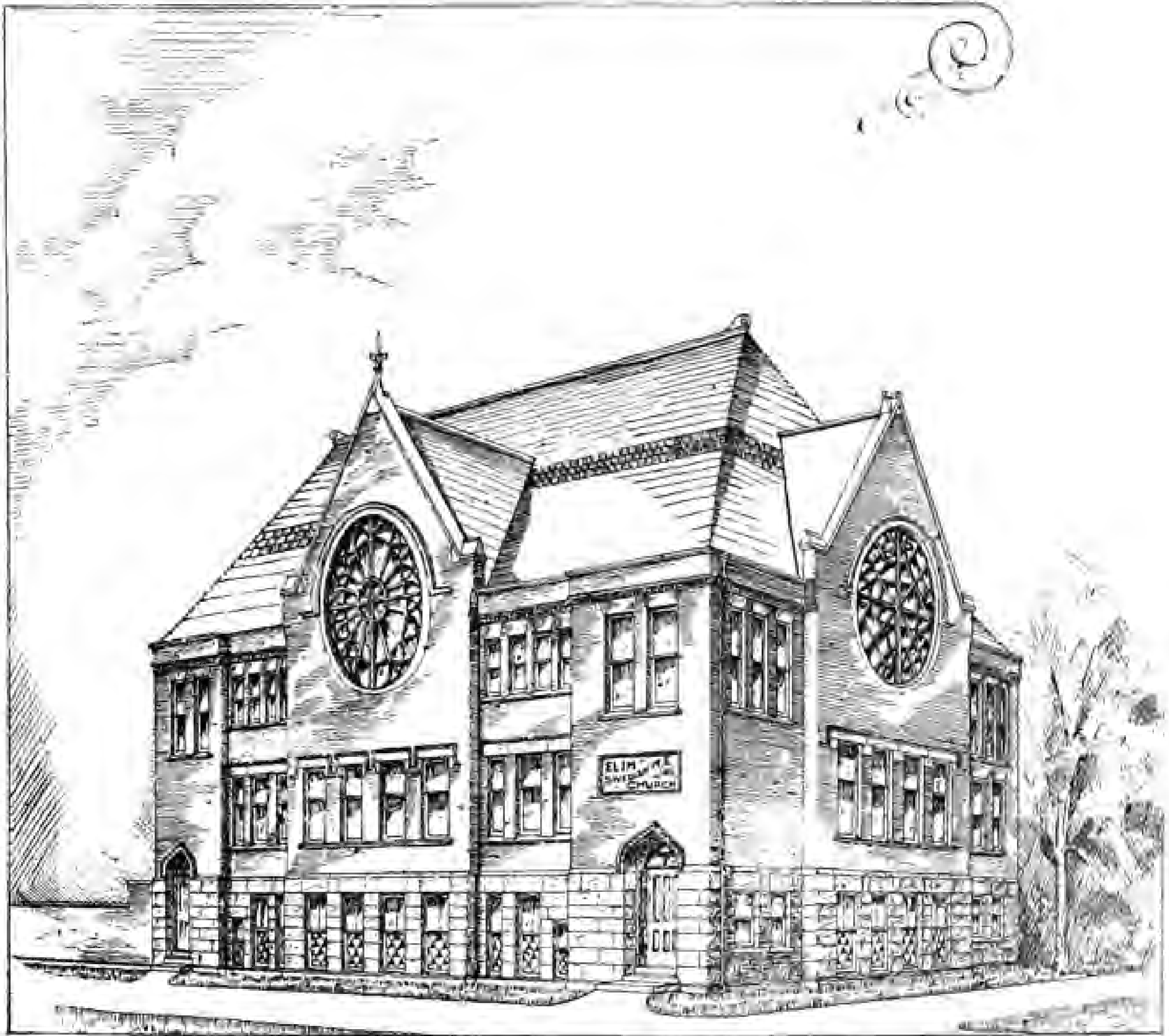
Vid dessa många predikanters sida har stått en skara af dugliga, bepröfvade och nitiska medlemmar, som varit deras trogna medarbetare, somliga af dem, såsom August och Fredrik Carlson, Reinh. Johnson, Franzen, Bernson, Shogren m. fl., ända ifrån kyrkans tidigare dagar. Att församlingen för tillfället icke eger så många medlemmar som för åtskilliga år sedan beror hufvudsakligen på, att en massutflyttning egt rum på senare tider från denna församling till andra delar af staden eller andra trakter af landet. En stor del af dem kan återfinnas strax norr ut, och vi skola nu omtala, hvilka församlingar det är, som uppstått längre i norr. Först påträffa vi då

LAKE VIEW.

Här bildades en svensk metodistförsamling 1887 af A. T. Westergreen. Denna har rönt en stadig och god framgång under sin korta tillvaro, så att den nu räknar öfver 200 medlemmar samt har en söndagsskola med ett par hundra medlemmar. En särdeles god Epworth förening verkar till stor nytta för församlingen och för närvarande har den ett sjuttiotal medlemmar. Kyrkan, som bygdes år 1883 och erhöll en nödig reparation och tillbyggnad fyra år senare, blef efter någon tid otillräcklig för församlingens behof.

Den förste stationerade predikant på denna plats var O. F Linstrum. Han efterträddes af M. E. Karlson, som dock stannade endast en kortare tid. Derefter kommo A. T. Westergreen och John Wigren. 1892 utnämdes A. J. Anderson till vardhafvande predikant derstädes.

På hösten 1897, då A. J. Anderson blef pres. äldste, öfvertog Alfred Anderson församlingsvården i Lake View Påföljande år blef den gamla kyrkan såld och en större och mera tidsenlig uppförd på samma plats, der den förra stått. I samband med detta kyrkobygge har församlingen antagit namnet Elim.

"Elim" Svenska M. E.-kyrkan, Chicago, Ill

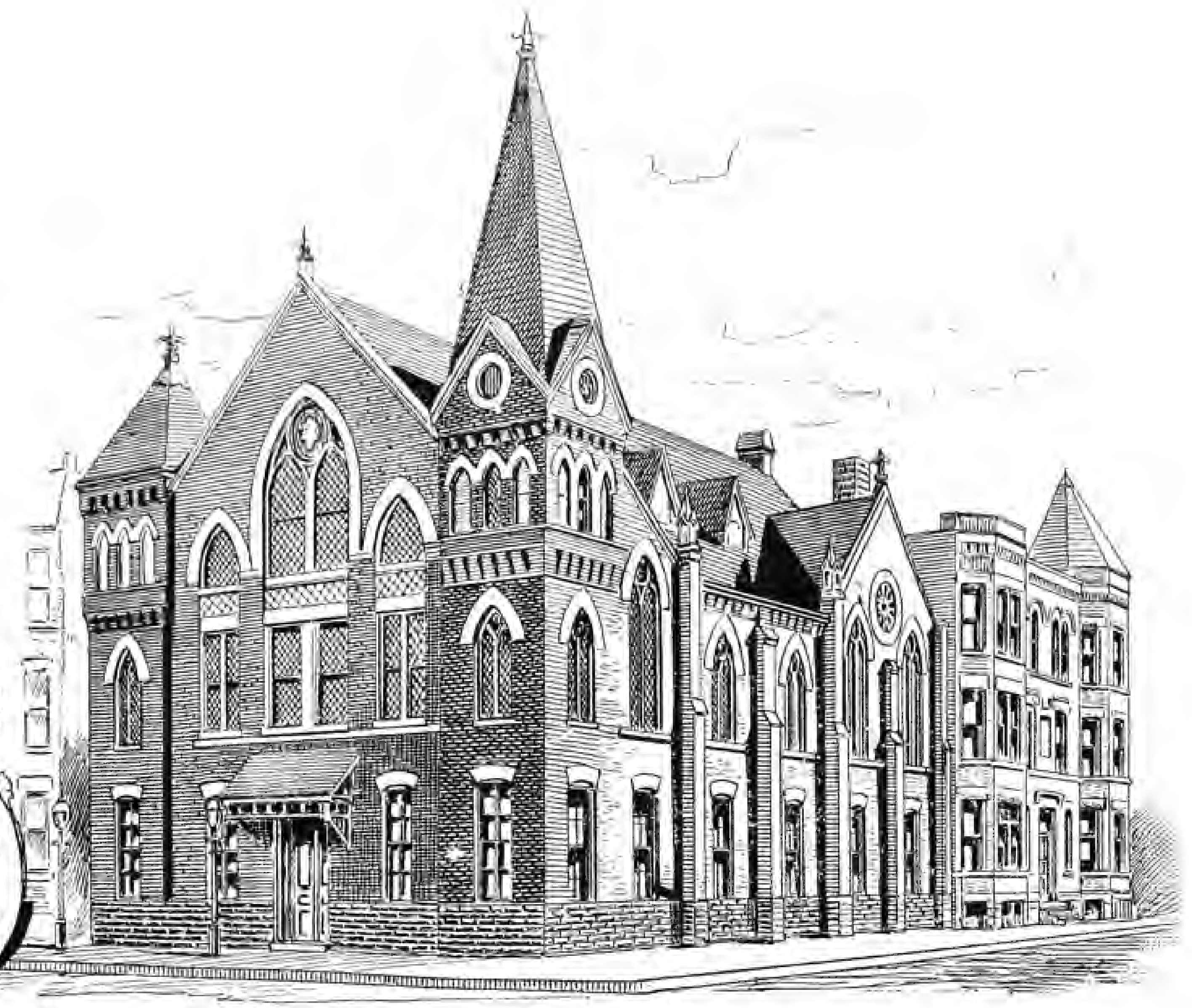
Gudstjensten för hörstensläggningen till detta sköna Herrans tempel förrättades söndagen den 4 september 1898 kl. 3 e. m., i närvaro af en talrik och intresserad folkskara. Biskop Merrill, pastor A. J. Anderson och prof. Ericson talade vid det högtidliga tillfället, hvarjemte pastor Alfred Anderson uppläste en historisk öfversikt af den lifskraftiga församlingens uppkomst och utveckling.

BETANIA

kallas vår lilla församling i Ravenswood, ehuru den icke har någon vidare samhörighet med barmhertighetshemmet med samma namn annat än den, att kyrkan står på hemmets mark. Till denna lilla täcka förstad flyttade en del familjer i början på nittiotalet och bygde sig egna hem. Dessutom finnes det ganska många svenskar i det angränsande Summerdale, hvarför det snart befans vara ett gryende fält för en god metodistisk verksamhet; detta så mycket mer som flera af de omnämda familjerna kommo direkte från församlingen på Nordsidan. De första åren betjenades församlingen af studerande från vårt läroverk i Evanston, nemligen W F. Liedblad från Jamestown och Benedict Nelson. Under tiden uppfördes under p. ä. Alfred Andersons tillsyn en liten smakfull kyrka på en hörntomt tillhörig Betaniahemmet. Då A. G. Johnson blef agent för hemmet, fick han äfven för ett år öfvertaga vården af den lilla församlingen 1892. N. O. Westergreen och A. N. Sörlin hafva sedan betjenat församlingen respektive ett och två år. Medlemsantalet torde nu uppgå till hundra och Epworth föreningen till fyrtio personer.

SYDSIDAN.

Den tredje svenska metodistförsamlingen i Chicago, som har sin kyrka på hörnet af Fifth Avenue och 33:je gatan, hade äfven den en mycket ringa början. År 1873 hade en familj vid namn Bernson, tillhörande metodistkyrkan redan i Sverge, utflyttat till sydsidan ifrån den norra delen af staden. Trogen sin kyrka och med den ifver, som utmärkte isynnerhet de tidigare metodisterna, att få andra med sig på samma väg, började Bernson genast se sig om för att utröna, huruvida det ej fans flera landsmän i hans ome-

Tredje
Svenska
M·E·
Kyrkan.

delbara närhet, som voro villiga att följa med till Guds hus. Hans närmaste granne var en familj med namnet Wilson och på denna började B. att missionera samt fick mannen med sig till kyrkan på May street sjelfva vaknatten 1873. E. Shogren med tillhjelp af Alfr. Anderson ledde mötet, som lär hafva varit särdeles anderikt och kraftigt. På inbjudningen att framträda till altaret för att der söka Guds nåd och syndernas förlåtelse framträdde äfven den omnämda Wilson, hvilken samma natt fick frid med Gud. Med stor frimodighet och med en begåfning som väckelsepredikant, hvilken sällan förfelade sitt mål, började han sprida det ljufliga budskapet till sina grannar, och det dröjde ej så särdeles länge, förr än en härlig och genomgripande väckelse utbröt. Denna fortsatte hela vintern 1874, hvarvid många personer lådes till hopen. Bland dem, som vid denna tid kommo till församlingen, var Bernh. Svenson, hvilken allt sedan varit en af församlingens starkaste stödjepelare. På hösten samma år hyrdes en sal för mötens hållande, emedan hemmen blefvo otillräckliga och vägen till nord- och vestsidornas kyrkor alltför lång. Flera predikanter, såsom Shogren, Alfr. Anderson och N. O. Westergreen, då för tiden redaktör för *Sändebudet*, ledde gudstjensterna på söndagen. År 1875 organiserades en församling af femton medlemmar, ehuru naturligtvis åhörarnes antal var vida större.

J. B. Anderson blef, medan han ännu bevistade skolan i Evanston, församlingens förste ordinarie predikant. Hans förnämsta omsorg blef att förvärfva åt församlingen ett kapell, hvilket äfven uppfördes å en hyrd tomt vid Haven gatan. År 1876 blef Fr. Åhgren pastor i denna församling. Stora folkskaror kommo söndagligen till det lilla kapellet, och det hände ofta, att många måste vända om på grund af bristande utrymme. En väckelse hade nemligen utbrutit just vid denna tid i Chicago under den store evangelisten Moodys ledning, och samma väckelse spred sig äfven till den skandinaviska befolkningen. En nyligen från Sverge ankommen missionspredikant vid namn Skogsberg arbetade med stor framgång och välsignelse bland svenskarne och drog stora skaror; men naturligtvis räckte hans verksamhet ej till åt alla håll, då hungern efter frälsning var stor öfverallt, hvarför äfven andra kyrkor på

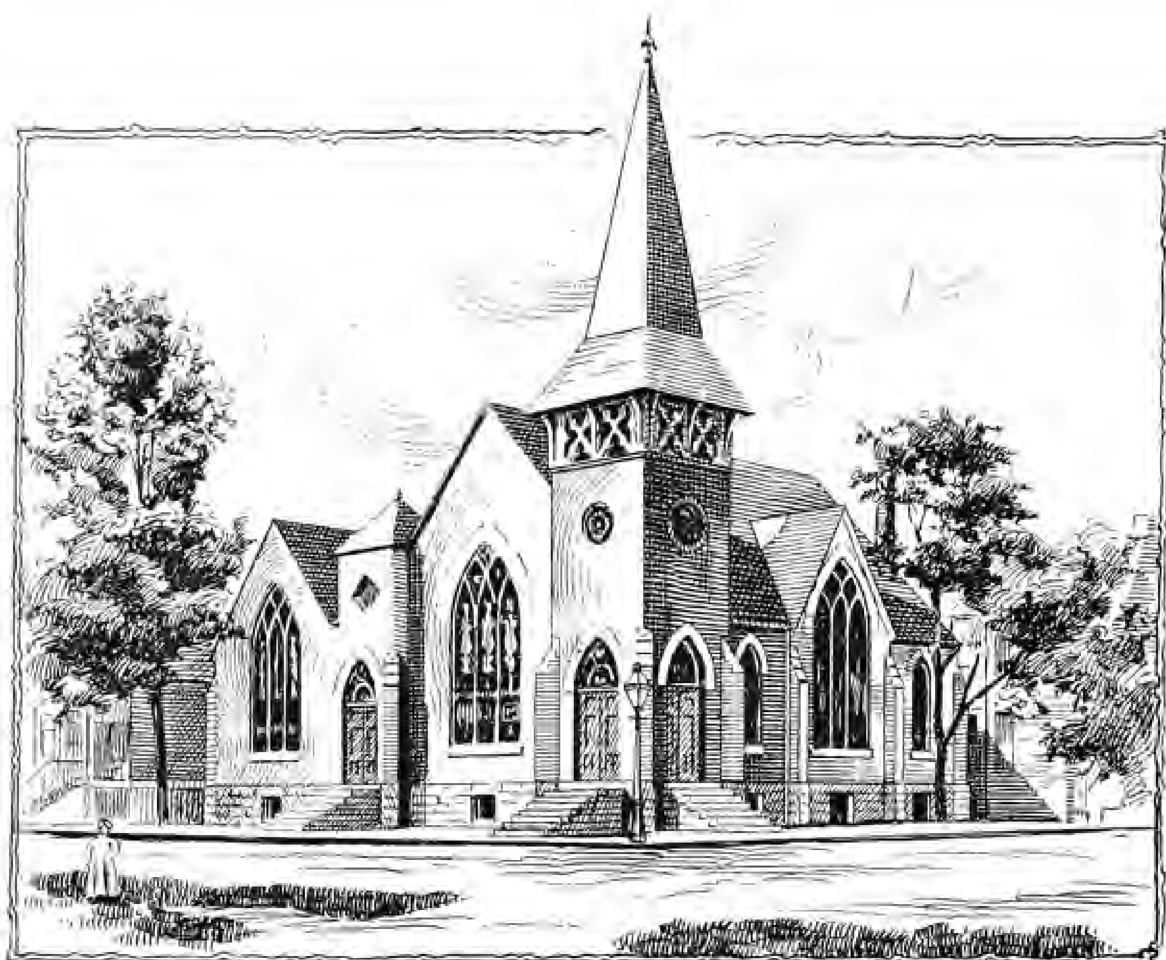
sydsidan, enkannerligen metodisternas lilla kapell vid Haven gatan, blef mycket väl besökt. Många blefvo också vid denna tid omvända och lagda till församlingen.

N. O. Westergreen blef Åhgrens efterträdare, och under hans tid erhöll församlingen en god och sund ledning, hvarför man kan säga, att de medlemmar, som under väckelsetiden intagits i församlingen, blefvo stadgade och fingo vänja sig vid vår kyrkas ordning. Under hans tid inköpte församlingen ett par välbelägna tomter vid hörnet af Shurtleff, numera Fifth Avenue, och 33:je gatan. Till dessa flyttades nu kapellet; och som det var bygdt af tegel, var flyttningen förenad med temligen dryga omkostnader.

John Wigren blef Westergreens efterträdare, och hans verksamhetstid på sydsidan var särdeles välsignelserik i både andligt och timligt afseende. Kapellet blef alldeles otillräckligt, och församlingen tog ett stort steg framåt. På hörnet af tomterna uppfördes undre våningen till den nuvarande kyrkan. Detta var ett stort steg på den tiden, och näst Guds hjelp har man Wigrens ihärdighet och folkets offervillighet att tacka för det stora företagets framgång. Undervåningen invigdes i oktober 1882, då A. T. Westergreen var vårdhafvande predikant. Man hade till en början hyst farhåga för, att den nya kyrkan låg något för långt i söder, men denna farhåga visade sig snart alldeles ogrundad, emedan åhörareantalet fortfarande var i stigande.

N. O. Westergreen efterträdde sin broder, men stannade denna gång blott ett års tid, då N. M. Liljegren, som nyligen ankommit från Sverge, fick öfvertaga församlingsvården. Den öfre våningen fullbordades under hans tid år 1886. Sedan dess hafva C. O. Karlson och M. L. Wickman verkat på platsen till framgång och välsignelse, så att medlemskapet för närvarande uppgår till 242 personer. Epworthföreningen har 70 och söndagsskolan 120 medlemmar. Sydsidan är ett stort, om ock något hårdarbetadt, fält för svensk verksamhet, hvadan det är att hoppas, att denna församling ännu ej har sett sin bästa tid, utan skall få se stora skördar bergas in.

Liksom församlingarne på norr och vester har äfven denna fått kännas vid stora förluster i medlemskap, i det att flera med-

Svenska M. E. Kyrkan,
Union Avenue.

Svenska Betania
M. E. Kyrkan
i
Chicago Ill.

lemmar utflyttat till andra orter. Men sin största förlust gjorde församlingen, då ett sextiotal medlemmar, bosatta i närheten af jernvägsbolaget Rock Islands verkstäder, gingo ut och bildade en egen församling vid

ATLANTIC

och 52:dra gatorna. Här uppfördes en liten kyrka, som kallades "Den fjerde." Medan församlingen ännu var liten förestods den af studerande från vårt läroverk, under hvilkas ledning hon gjorde ganska goda framsteg. En egen stationerad predikant fick församlingen år 1890, då John Lundeen blef ditsänd. Under den följande predikantens, A. T. Westergreens, tid, då medlemmarnes antal vuxit till 90, försåldes kyrkoegendomen, och flertalet af medlemmarne enade sig om planen att flytta ett stycke söderut och uppföra en kyrka vid

UNION AVENUE

och 60:de gatan. Eftersom de till en början kände sig för svaga att bygga kyrka, uppfördes ett tvåvåningshus å en af de präktiga tomter församlingen der inköpt, af hvilket öfre våningen användes till predikantboställe och den nedre till möteslokal. När C. O. Karlson år 1894 blifvit Westergreens efterträdare, började man planlägga för kyrkobygge och den 30:de juni 1895 var den vackra, solida tegelkyrkan färdig att invigas till Herrens tjenst. Fältet är stort och förhoppningsfullt. Omkring kyrkan bo många af våra landsmän, och några qvarter vesterut äro de särdeles talrikt representerade. Församlingen, hvars medlemsantal uppgår till 125 personer, är synnerligen liflig och hoppas vinna seger i sitt företag. Söndagsskolan räknar 140 medlemmar och Epworthföreningen 40. John Lundeen är sedan 1896 församlingens pastor.

En annan af de församlingar, som hafva medlemmarne från Fifth Avenue att tacka för sin tillvaro är den i

BRIGHTON PARK.

Under Bernh. Svensons ledning började Epworthföreningen på sydsidan att hålla möten i denna del af staden bland de många hundra landsmän, som här nedslagit sina bopålar. Att börja med höllos bönmöten i olika hem, till dess man såg sig i stånd att hyra

en sal vid Hoyne Avenue. Tvenne studerande, V Swift och O. Nelson, blefvo anstälda som lärare det andra året, 1894; och 1895 öfvertog Swift ensam församlingsvården. För närvarande förestås vår verksamhet i Brighton Park af E. A. Davidson. En kyrka är bygd, och Guds sak synes gå framåt på denna plats.

WESTERN SPRINGS.

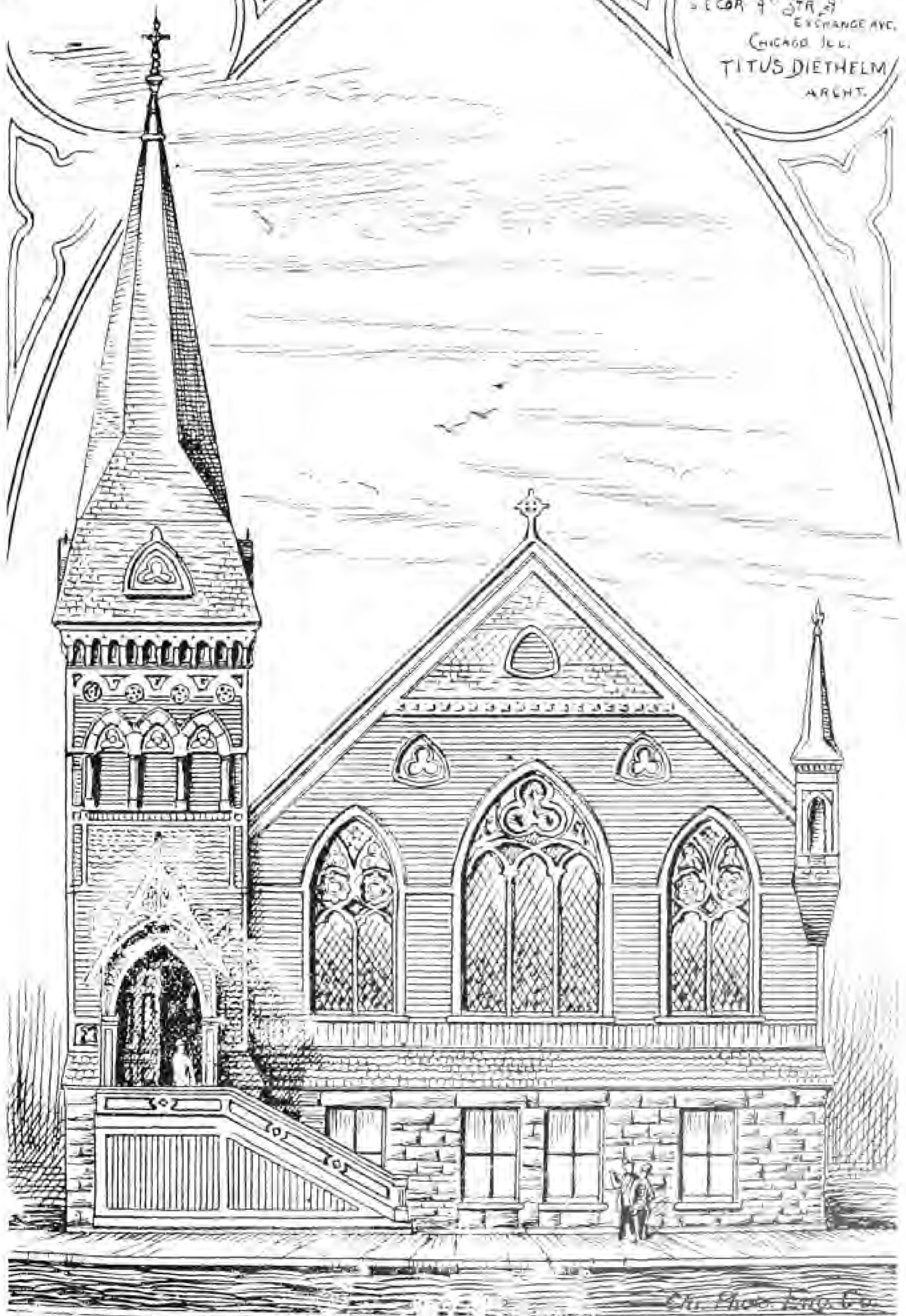
Medan Fr. Åhgren och N. O. Westergreen voro pastorer vid den tredje församlingen, d. v. s. sydsidan, plägade de stundom besöka Western Springs och predika der, sedan en af sydsidans medlemmar, Mrs. A. P Johnson, flyttat dit och börjat göra energiska ansträngningar att få en svensk metodistverksamhet till stånd. År 1877 bildade Åhgren en klass på 14 medlemmar, hvarefter J. R. Andrews under sin skoltid betjenade platsen ett år. N. O. Westergreen besökte derefter Western Springs hvar tredje fredag, då han var vårdhafvande predikant på sydsidan. Så nedlades verksamheten för en tid, till dess mötena upptogos ånyo vaknatten 1886 af A. F. Winell och Nels Nelson, studerande vid skolan i Evanston. På våren 1888 bildades af N. M. Liljegren en klass på 12 medlemmar, hvilka alltsedan gjort stora uppoffringar för att uppehålla verksamheten. Flera studerande hafva här tagit sina första steg på sin nya lefnadsbana och tvifvelsutan nedlagt ett godt arbete. A. G. Källstedt, Pallin, Sallen, Adolf Carlson, Börjeson och Lindström hafva längre eller kortare tid varit anstälda vid församlingen. Under A. G. Pettersons tid uppfördes kyrkan, hvilken invigdes den 12 november 1893. En Epworthförening organiserades 1894 samt har nu omkring 30 medlemmar.

Under John E. Hillbergs ledning upptogs på hösten 1894 en mission i det närbelägna La Grange, der under de förlängda mötena vår sak fick ett godt fotfäste.

Det närbelägna Riverside blef äfvenledes vid denna tid genom studerande F. Bromans arbete ett litet godt fält. I början af 1895 bildades här en klass af 6 medlemmar, som förenades med Western Springs.

Downers Grove besöktes en gång i veckan.

På denna lilla krets finnes det inalles ett fyrtiotal medlemmar och två söndagsskolor.

SWEDISH
METHODIST CHURCH
S E COR 9th STR &
EXCHANGE AVE.
CHICAGO ILL.
TITUS DIETHELM
ARCHT.
Chi. Photo. Eng. Co.

SOUTH CHICAGO

eger flera stora verkstäder, och många svenskar finna här sin dagliga utkomst. Det påstås till och med, att denna stadsdel skall hafva inemot tio tusen svenskar. Huru dermed än må förhålla sig, så är det visst, att fältet för den andliga verksamheten är både stort och vigtigt.

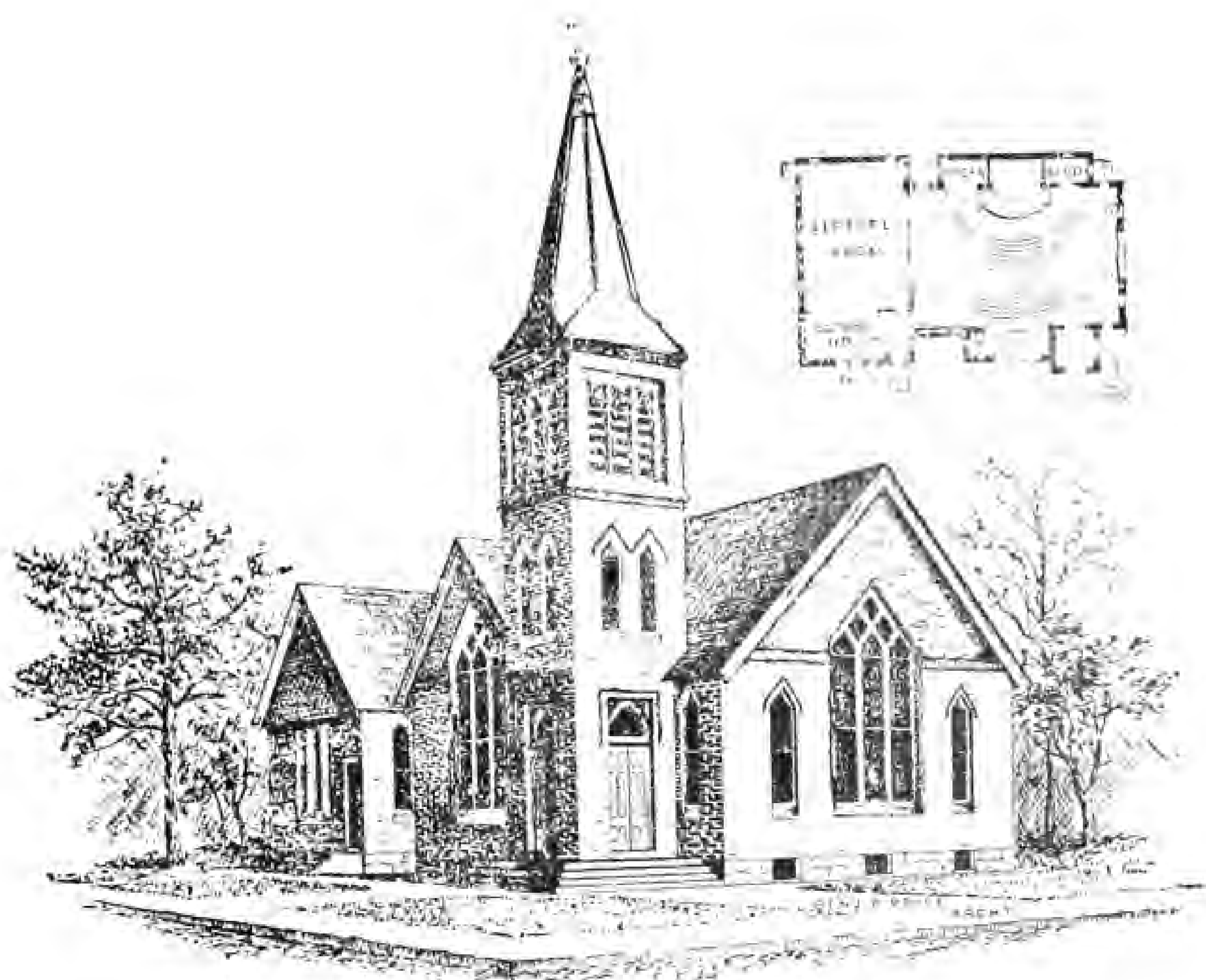
Metodisterna började predika här i början på 80-talet, och H. Lindquist torde hafva varit den förste, medan han besökte skolan. En församling bildades 1881 af John Wigren, och denna vårdades under flera år af studerande. Den förste ordinarie predikanten på platsen var E. A. Davidson, under hvilkens tid en liten kyrka uppfördes 1882. Sedan dess hafva A. Farrell, A. T. Westergreen, C. A. Cederberg, Wm. Swenson och G. Askling verkat här. E. Shogren, J. Simpson och A. Reese hafva varit bosatta här, och sedan konferensen 1896 är Isaac Anderson vårdhafvande.

År 1891 bygdes under J. Simpsons ledning en stor och dyrbar kyrka i stället för den gamla, som blifvit otillräcklig och förfallit. Församlingen har nu 110 medlemmar och Epworthföreningen 36.

Som förut är nämdt, hafva vi här ett stort fält för evangelisk verksamhet och den lilla församlingen har en högst vigtig mission att fylla.

I PULLMAN

började vår mission ungefär samtidigt med den i South Chicago. Ett par studerande, H. Hanson och C. A. Anderson, predikade med stor framgång i samhället, och C. G. Nelson bildade en församling här 1883. C. Paulson, Levahn och V Witting besökte platsen några år och underhöllo den med predikan, och A. M. Söderström blef dess förste stationerade predikant. Efter honom kom M. L. Wickman, som verkat här ej mindre än fem år. Under hans tid uppfördes kyrkan 1893; till den tiden hade man som samlingslokal användt ett af hörnrummen i den stora Arcade Hall. Församlingen, som räknas till de mera blomstrande och verksamma på Chicago distrikt, har haft hårda tider att genomgå, och det må i sanning anses märkligt, att den kan ännu rapportera 150 medlem-

Svenska M. E. Kyrkan,
Pullman, Ills.

lemmar efter så mycken utflyttning och arbetsbrist. Söndagsskolan består af 100 personer och Epworthföreningen af 40. Efter J. O. Nelson blef K. Hanson pastor i församlingen.

ENGLEWOOD.

De första svenska metodister, som började hålla möten och arbeta för upprättandet af en svensk metodistisk verksamhet i Englewood, voro Edward Ericson med hustru och svägerska. Ericson tillhörde sedan många år vestsidans kyrka, men flyttade på våren 1883 till Englewood samt började genast i förening med några kristna vänner hålla möten här och hvar i husen. Som detta sätt visade sig obeqvämt i längden, begärde man och erhöll tillåtelse att under tre månader använda den amerikanska metodistkyrkan ett par timmar på söndagseftermiddagen till svensk gudstjenst. H. W Eklund, församlingens på nordsidan predikant, förkunnade Guds ord der några gånger, förutom andra predikanter, som kunde tillfälligtvis anskaffas.

E. A. Davidson blef af Ericson, hvilken under de fyra och fem första åren var ett slags factotum (d. v. s. en som uteslutande drog försorg om föreningens angelägenheter), anmodad att tjena som predikant för den lilla föreningen, hvilket han ock gjorde under några månader. Då han emellertid af enskilda angelägenheter nödgades lemna platsen på sommaren 1883, blef C. A. Cederberg, en annan studerande från Evanston, sänd att öfvertaga vården af den lilla församlingen, som organiserades i juni 1883 af E. Shogren. En tomt hade under tiden blifvit inköpt vid hörnet af Wright gatan och 66th Court, och på denna uppfördes under sommarens lopp en liten kyrka, som invigdes i augusti 1883, då H. W Eklund och Dr. Willing predikade. År 1894, sedan församlingens medlemmar beslutat sig för att icke flytta vester om Halsted gatan med sitt bönehus, uppfördes en liten ny, smakfull kyrka på hörntomten. Denna invigdes den 11 mars under A. N Sörlins tid som pastor. Äfvenledes uppbygdes ett tvåvåningshus, hvaraf predikanten använder nedre våningen, på tomten der den gamla kyrkan stått.

Följande predikanter hafva längre eller kortare tid betjenat församlingen: A. E. Wicklund, V Witting, O. Johnson, W Swenson, E. A. Wahlquist, A. N. Sörlin och Isaac Anderson.

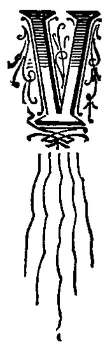

Svenska M E Kyrkan i Englewood Ill.

NIONDE KAPITLET.

Något om församlingarne i Beaver och Rockford.

VI hafva i det föregående haft åtskilliga anledningar att omnämna Beaver, med Donovan till postadress, såsom ett af de tidigaste och mest tacksamma fält för den svenska metodismen. Den förste svenske metodistpredikant, som besökte detta stora nybygge, var S. B. Newman, under den tid han betjenade den nybildade församlingen i Chicago. Då man tager i betraktande svårigheten att färdas på dessa tider, fordrades det i sanning mod att gång efter annan företaga sådana långa och mödosamma resor, och det kunde icke skada oss yngre att få göra ännu en gång en inblick i det sätt, hvarpå våra föregångare fingo taga sig fram till sina predikoplatser.

Till Kankakee gick det på jernväg; men derifrån hade man att resa mellan tjugu och trettio mil med skjuts och den af primitivaste slag. Landet är flackt och lågt, samt vägarne isynnerhet om höst och vår sumpiga. Vid Aroma, beläget åtta mil från Kankakee, der man skulle öfverfara Kankakeefloden, måste man i saknad af brygga genomfara densamma. En gång då en af Beaverförsamlingens äldste medlemmar, Jonas Grant, skjutsade Newman, gick den ena hjulskenan af midt i floden; men efter det de lyckligt kommit i land och Newman förrättat bön, fingo de låna en annan vagn

Svenska M.E. Kyrka
i
Beaver Ill.

af en amerikan. En annan gång, då floden var ovanligt hög, höllo de på att bortföras af strömdraget. Det såg betänkligt ut, och folket på andra stranden ropade till dem att styra upp emot strömmen. Newman föreslog att man skulle bedja, medan kusken styrde med all kraft mot land. Efter denna räddning hölls på stranden ett godt bönmöte. Detta besök blef också ett af de bästa, som Newman gjorde till Beaver.

Metodismen slog djupa rötter bland våra landsmän här, och redan den 4 maj 1854 hade Newman bildat en församling. Liksom i Victoria har metodistförsamlingen i Beaver förblifvit den enda svenska församling på platsen, oaktadt luteranerna gjort flera försök att upprätta permanent verksamhet der. Men motsatt blef förhållandet i Attica och på andra ställen i Indiana, hvarest vi hade verksamhet för en tid. Der blef motståndet så starkt, att, då flertalet af våra vänner flyttade från platsen, vår verksamhet måste helt och hållet nedläggas. Alldeles förgäfves var dock ej det arbete, som der nedlades, emedan Newman fick i dessa trakter till medhjelpare en man, som sedermera egnat en hel, kraftfull lifstid åt kyrkans tjenst, nemligen den så väl kände John Wigren.

På Beaver hafva under så många år naturligtvis flera andliga väckelser gått fram; men isynnerhet torde den, som började år 1869, under det O. C. Simpson var pastor, vara förtjent af att omnämnas. Isynnerhet var ungdomen föremål för Guds Andes kraftiga verkan, och icke så få blefvo frälsta. Mötena höllos under veckan här och der i husen samt ihågkommas ännu af de gamle såsom synnerliga bevis på Guds stora nåd. En af vår kyrkas mest dugande män, Alfred Anderson, räknar sin omvändelse från denna tid. Väckelsen fortgick äfven under den följande predikantens tjenstetid. Denne var en lokal predikant, John Rylander, som fick vara medel i Herrens hand till många syndares omvändelse. Huruvida Rylander betjenat några flera församlingar, är oss icke bekant; men huru dermed än må förhålla sig, kan han glädja sig öfver större framgång och välsignelse af sin verksamhet i Beaver än mången under hela sin lifstid. Sjuttiofem år gammal och mätt af dagar, har han nu funnit ett fridfullt hem för sin ålderdom i vår kyrkas Betaniahem i Ravenswood. Herren göre hans lefnads afton ljus!

SVENSKA M. E. KYRKAN I ROCKFORD.

Bland andra predikanter, som verkat på Beaver, sedan grundläggarne Newman och Nels Peterson frånräknats, märkas Loth Lindquist, N. O. Westergreen, Albert Ericson, John Wigren, O. Simpson, John Rylander, A. T. Westergreen, John Ekstrand, J. T. Wigren, John Palmquist, E. Shogren, K. H. Elmström, James Iverson, C. F. Livin, Isaac Anderson, Hugo Alm, Wm. Swenson och för närvarande A. Reese.

Redan 1860 uppfördes en kyrka, men som denna efter trettio års trogen tjenst, behöfde ersättas af en ny, uppfördes en sådan 1890. Den nya kyrkan är smakfull både till det yttre och inre samt fullt motsvarande krafven på en ändamålsenlig gudstjenstlokal. Församlingens medlemsantal är omkring 135 och Epworthföreningens 45.

ROCKFORD.

I likhet med Chicago och några andra städer har Rockford utgjort en samlingsplats för en del af de svenska immigranter, som kommo till Illinois i början af femtiotalet. Många af dem uppehöllo sig här endast en kortare tid, hvarefter de fortsatte sin färd längre inåt landet, under det att deremot andra stannade qvar och hafva till stor del varit behjelpliga i arbetet för Rockfords framåtskridande till den proportionsvis största fabriksstad i Amerika. Det påstås till och med, att en tredjedel af stadens befolkning utgöres af medborgare, som antingen äro födda i Sverge eller räkna sina anor derifrån.

Redan så tidigt som 1854 eller 1855 höra vi omtalas, att P Challman besökte staden och predikade Guds ord för svenskarne här. Äfven S. B. Newman plägade besöka platsen och bildade en klass, för hvilken han satte N. O. Westergreens fader till ledare. Det var vid ett af dessa möten på våren 1855, som N. O. Westergreen i sitt föräldrahem för första gången "bjöd till att tala Guds ord." Ej långt derefter flyttade Westergreen tillbaka till Chicago, och det dröjde icke länge förr än verksamheten i Rockford nedlades den gången.

Men fastän vägen då tycktes vara stängd för metodisterna, blef likväl motståndet efter en tid förstummadt, och när Westergreen tre och ett halft år senare besökte sitt hem, fick han tillfälle

att från den 28 oktober till den 4 november 1859 predika för sina landsmän åtta gånger. Han fann då ställningen helt annorlunda än förut, samt blef väl och hjertligt mottagen hvar han än kom. Emellertid gjorde han intet försök att organisera regelbunden verksamhet, ihågkommande hvilken ändalykt de föregående tvenne försöken fått, hvarför han ansåg vara bäst att ingenting företaga, förrän man kunde stationera en predikant på platsen för att taga vara på fältet. År 1861 blef V Witting skickad att på allvar upparbeta detta vigtiga fält, och den församling, som genom hans mått och steg stiftades, blef bestående samt har under vissa tider till och med varit en bland de starkaste vi haft i Amerika. Grundmedlemmarne voro till antalet 12, nemligen desse: John Abrahamson, Anna C. Carlson, Charlotta L. Anderson, Mary C. Johnson, John Thoreson, Martha Thoreson, Adolf Carlson, Katrina Carlson, P A. Peterson med hustru, A. Holmquist och Gustaf Lundgren. Två år senare inköptes en liten träkyrka, hvilken flyttades och förbättrades 1868. Men den förblef ändå otillräcklig för behofven och anspråken, hvarför man efter några år (1877) gick i författning om uppbyggandet af en splitter ny tegelkyrka på samma plats. Detta verkligt intagande tempel står nu som ett varaktigt vittnesbörd om hvad svensken är mäktig, när det gäller att "genom yttre verk gifva eftertryck åt sin inre öfvertygelse," samt gör dessutom heder åt församlingens pastor, John Wigren, som ej lemnade någon möda osparad vid planläggningen och öfvervakandet af det hela. Församlingens medlemskap består nu af något öfver 200 personer, och Epworthföreningen, i verksamhet sedan december 1891, har 25 medlemmar.

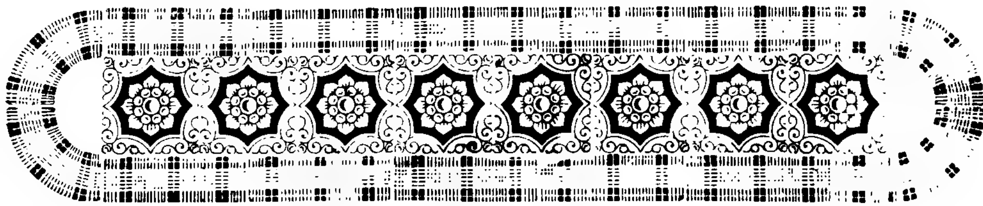
Under församlingens i Rockford första år, berättar C. F. Peterson, rasade ganska stora förföljelser äfven här emot metodisterna, och den första predikanten isynnerhet fick pröfva mången het dust med sina motståndare. Dessa voro ej så noga med de läror som predikades, men de kunde icke på några vilkor föredraga "nyhetsmakarne," som metodisterna kallades. En mörk qväll blef Witting under gåendet hem ifrån kyrkan öfverfallen och ganska illa slagen. Af Wittings vänner åklagad härför, måste den skyldige erkänna sin förseelse, men mäktade

icke betala plikten, som derpå af käranden erlades, hvarpå parterna med ett handslag skildes som vänner. Detta var en triumf för hela metodistsamfundet. Men ej långt derefter fann Witting, då han en söndagsmorgon kom för att förrätta gudstjensten, å kyrkdörren en uppspikad skrifvelse, deri han hotades med många grymma saker, om han ej genast packade upp och begåfve sig af; och en annan gång hade man, medan folket åhörde hans aftonföredrag, fyllt förstugan med ved, så att utgång genom dörren var omöjlig. Denna bitterhet mot metodisterna och andra från den luterska bekännelsen afvikne har sedan dess småningom försvunnit, och några riktigt elaka förföljare finnas nu icke."

Vi glädja oss fastmer att kunna tillägga, att de olika kyrkornas medlemmar numera betrakta hvarandra som vänner, hvilket förhållande tagit sig vackra uttryck vid flera olika tillfällen. Och det är svårt nu att förstå, huru dylika grofheter kunde ega rum i en sådan stad som Rockford. Men de äro gångna dessa tider, och böra derföre betraktas som om de aldrig funnits.

Sedan församlingens första dagar har hon fått bevittna många bevis på Guds ymniga nåd; men den största väckelse, som gått fram i församlingen och i hela samhället inträffade på vintern 1888 och 1889, då öfver ett hundratal medlemmar intogos på prof.

Äfven här hafva många af våra förnämsta predikanter verkat till större eller mindre välsignelse, af hvilka vi här lemna en förteckning: V Witting, A. Ericson, P. Nyberg, A. T. Westergreen, E. Shogren, O. Gunderson, John Linn, S. B. Newman, John Wigren, D. S. Sörlin, H. Lindskog, N. G. Nelson, J. M. Öjerholm, A. Kahlin, A. Dahlberg, M. Hess, O. F Linstrum, Richard Cederberg och N. M. Liljegren.

TIONDE KAPITLET.

Biografier

...AF...

A. J. Anderson, N. O. Westergreen och Albert Ericson.

VI hafva i de föregående kapitlen omnämt, hvilken utsträckning den svenska metodismen nått från dess första början år 1845 och till 1857 samt i korthet sökt redogöra för hvilka församlingar, som till denna tid bildats och hvilka predikanterna voro, som hittills förenat sig med den nya rörelsen. Om arbetet i de östra staterna, hvilket stod under O. G. Hedströms direkta tillsyn, hafva vi ännu icke haft tillfälle att yttra oss, utan måste uppskjuta dermed, till dess vi få anledning att längre fram egna detsamma några kapitel i ett sammanhang. Ej heller hafva vi velat mera än antydningsvis omnämna, att redan vid denna tid ett par platser i Minnesota och Iowa blifvit upptagna i den vidlyftiga resplan Jonas Hedström utlade för sig sjelf och sina medhjelpare, hvadan vi derför återkomma till dessa platser, när tillfälle gifves att berätta om verkets början och usträckning i ofvannämda stater. Vi vilja derför ännu ett ögonblick uppehålla oss vid den svenska metodismens utveckling i Illinois.

Året 1857 var ett särdeles betydelsefullt i den svenska metodismens historia, emedan verksamheten då kan sägas inträda i ett

nytt skede. Peoria-konferensen, till hvilken den svenska metodismen hörde såsom en mission, sammanträdde detta år i Abingdon, Illinois, och pågick mellan den 9 och 15 september under biskop Scotts ordförandeskap. Kort förut, eller från den 31 augusti till den 5 september, voro de svenska predikanterna samlade till ett lifligt lägermöte i New Sweden, Iowa, vid hvilket tillfälle J. Hedström tog af de närvarande ett rörande afsked den 2 september. Mångas ögon fuktades härunder af tårar. Bland mycket annat, som han sade var detta: "Det har blifvit förutspådt, att den svenska metodismen kommer att duka under, när Hedström faller undan, ty hvem kommer väl att öfvertaga verksamheten och genomföra den efter honom?" Och vändande sig till predikanterna, som sutto bakom honom, sade han: "Men hvad betyder det då, att Gud har upprest dessa? Jo, han har ämnat, att de skola taga min plats, när jag går all verldens väg. Icke kan det väl vara ett tecken på, att verket skall afstanna eller gå under? Nej, visst icke. Verket är Herrens, och han skall nog förstå att taga vara på detsamma." Orden föllo så stämningsfullt och högtidligt, att man tyckte sig höra liksom en återklang af Wesleys ord på dödslägret: "Det bästa af allt är, att Gud är med oss."

Vid den kort derpå sammanträdande konferensen blef P Challman utnämd till hans efterträdare. En annan icke mindre vigtig förändring skedde äfven, i det att det stora kretssystemet i Illinois blef fullkomligt upplöst och predikanterna stationerade på de särskilda platserna. N. Peterson blef återsänd till Beaver och Indiana, E. Shogren till Chicago, Witting till Andover, P Newberg till New Sweden och Andrew Ericson till Swede Bend, Iowa. Halvor Holland, en predikant af norsk börd, som för en tid arbetade ibland oss, fick af den presiderande äldste anställning bland norskarne i La Salle County, Illinois.

Vid denna konferens erhöll verksamheten äfven en högst värdefull förstärkning, i det att tvenne af vår kyrkas mest framstående predikanter blefvo intagna på prof i konferensen, nemligen A. J. Anderson och N. O. Westergreen. Om vi till dessa begge namn lägga ännu ett tredje, nemligen Albert Ericsons, hafva vi nämt de trenne predikanter, hvilka näst bröderna Hedström, dels

A. J. ANDERSON.
ALBERT ERICSON.
N. O. WESTERGREEN.

på grund af storslagen, om också olikartad begåfning, och dels på grund af en aldrig svigtande nitälskan för Guds saks framgång, varit den svenska metodismens kraftigaste befordrare och predikanter i detta land. Att detta icke heller är något tomt skryt kan en hvar intyga, som någon gång lyssnat till deras gedigna och anderika föredrag och visa råd. Det torde derför här vara på sin plats att, om ock i korthet, nämna något om deras lefnadslopp samt verksamhet i Herrens vingård.

ANDERS JOHAN ANDERSON

eller A. J. Anderson som han oftast kallas, föddes den 9 juni 1833 i Qvinneberga socken of Kronobergs län. Vid tjuguett års ålder beslöt han sig för att resa till Amerika och ankom till Quebec, Canada, år 1854. Genom läsningen af en beskrifning öfver hvarjehanda amerikanska förhållanden hade han blifvit upplyst om, att Chicago var en förträfflig plats för unge män, som ville arbeta sig upp i verlden, hvarför han styrde kosan dit efter en kort tid, fastän han beslutat sig för att ej stanna qvar i landet. För att emellertid ej gå sysslolös och för att förtjena sitt uppehälle tog han plats på ett apotek i Chicago. Vistelsen i denna stad blef likväl icke långvarig, emedan han redan samma år gjorde en afstickare till södern och tillbragte vintern 1854 och 1855 i New Orleans. På våren sistnämda år styrde han kosan norr ut igen för att återkomma till Chicago, och det var nu han kom för första gång i beröring med metodister. Värdinnan i den familj, der han hade sitt logis, var en god metodist och varm kristen, som innerligt nitälskade för sin omgifnings frälsning, hvarför hon, följande den gamla, goda sed, som metodisterna isynnerhet fordomtima hade, bad den unge mannen följa sig till kyrkan. Men detta gjorde hon likväl icke, förr än hon i sitt hem fått genom morgon- och aftonandakt göra den unge nykomlingen bekant med metodistisk sed och praxis. Dessa menniskors underliga manér väckte emellertid hans uppmärksamhet och nära nog deltagande, hvarför han gerna mottog sin värdinnas inbjudning att göra henne sällskap till den lilla kyrkan på Illinois street för att höra pastor Shogren. Det lugna, värdiga, men icke desto mindre innerliga och tilltalande

föredraget gjorde ett godt intryck på honom samt banade väg för hans omvändelse. Efter åtskilliga kyrkobesök ansåg Andersons värdinna, som hela tiden vakade öfver honom med en moders ömhet, att tiden kunde vara inne att bjuda honom med sig till ett klassmöte. Detta var på våren 1856. Af ett djupare, inre behof drifven att taga ett afgörande steg, aflade han vid detta tillfälle den bekännelsen, att ett Guds verk var börjadt i hans själ samt att han innerligt åstundade Guds barns förböner. Och han fick dem. Mötet afslutades på ett härligt sätt den qvällen, och A. J. Anderson räknar den dagen såsom sin andliga födelsedag.

Återresan till Sverige blef nu uppskjuten eller föll alldeles ur hågen, emedan Anderson började tycka om Amerika och var villig att stanna. Inseende, att bästa och hederligaste sättet att förvärfva sin utkomst låg uti att kunna ett yrke, började han arbeta i snickerifacket och höll på dermed, till dess han af Herren fick mottaga en annan kallelse. Äfven fick han tillräckligt göra inom församlingen, ty sedan han strax efter sin omvändelse förenat sig med densamma, blef han klassledare, lokalpredikant, söndagsskollärare och sångledare, eller med andra ord fick alla maktpåliggande sysslor i församlingen med undantag af vårdhafvande predikant och trustee eller ombudsman. Med ungdomlig hänförelse och värme kastade han sig in i verksamheten och var till och med behjelplig vid missionsarbetet, som Andrew Shogren påbörjat i Jefferson Park.

Eric Shogren, som i sin unge medhjelpare funnit klokhet och visdom parad med en utomordentlig talgåfva, började samtala med honom om kallelsen till predikoembetet samt bad honom eftersinna, om han ej kände sig manad att egna sina talanger och sin tid mera uteslutande åt den andliga verksamheten. Inför sin egen sjelfpröfning kunde han icke förneka utan att en dylik verksamhet skulle vara det högsta mål, hvarefter hans önskningar kunde sträcka sig; men så instälde sig också den tanken: "för ett sådant verk måste Herren hafva mera lysande gåfvor än dem du besitter, och dessutom kan du fortfarande vara till större nytta som klassledare eller något dylikt." Derför betraktade han icke glädjen att verka för Gud och resultatet af denna verksamhet såsom någon-

särskild kallelse för evangelii verk. När Jonas Hedström sedan kom till Chicago på ett besök, förehöll han Anderson vådan af "att stå emot Herrens ande", såsom han kallade det, samt uppvisade för honom det stora behofvet af predikanter, hvadan Anderson gaf sitt bifall till både den yttre och inre kallelsen samt anmälde sig såsom kandidat för inträde på prof i Peoria (sedermera Central Illinois) konferensen, som hölls i Abingdon, Ills., 1857 Hela hans följande verksamhet har också bevisat, att detta icke var något misstag. Det första fält, som nu blef Anderson anvisadt, var Galesburg. Här var framgången stor, och nittio nya medlemmar införlifvades inom kort med församlingen. Den luterske presten, professor Hasselquist, tyckte dock icke om hans verksamhet och kunde ej heller begripa, hvad Anderson hade i Galesburg att göra. Härifrån flyttade han till Andover, der en god väckelse blef frukten af troget arbete. Här fick han göra vidlyftiga missionsresor åt olika håll samt predikade 286 gånger. År 1861 blef Anderson sänd till Chicago för att taga reda på församlingen här, som blifvit vårdslöst behandlad under föregångarens tid. En väckelse utbröt också snart nog. En klass af sjömän och en annan af flickor bildades, hvilka voro predikanten till stor hjelp och underlättade arbetet. Söndagsskolarbetet upptogs på allvar, och har skolan allt sedan varit en af de största och lifligaste. Anderson lemnade församlingen med 200 medlemmar. Af dessa hade 160 under hans tre år förenat sig med församlingen, och alla skulder voro betalda. I Bishop Hill hade han fyra lyckliga och framgångsfulla år, hvarefter han återigen blef utnämd till Chicago. Följde så en termin på fyra år såsom pres. äldste för det svenska distriktet af Central Illinois konferensen, hvarunder han fick utstå alla en pres. äldstes mödor och obehag. Distriktet omfattade staterna Illinois, Indiana, Kansas, Iowa, Michigan och Wisconsin. Distriktet bildade en årlig marschruta om elfva tusen mil, eller nära hälften af jordens omkrets. Efter två år delades dock distriktet, så att Linn fick vården öfver Iowa och Kansas. Ännu en gång mottog Anderson församlingsvården i Chicago, samt blef sedan sänd till Andover ett år för att gifva honom tillfälle att spara

sina krafter, som under flera år tagits allt för strängt i anspråk. När A. Ericson stod i begrepp att lemna Brooklyn efter åtta års verksamhet, började församlingen der se sig omkring efter en god efterträdare, och deras val föll då på A. J Anderson. I Brooklyn stannade Anderson icke mindre än tretton år, under hvilken tid församlingen gick oafbrutet framåt i alla afseenden. Framgången var icke heller mindre det sista året, då sjuttioen intogos på prof, än det första. Under denna långa tid fick Anderson äfven tillfälle att utveckla sin förmåga som finansier. Kyrkan genomgick en grundlig reparation, ett predikantboställe anskaffades, Betania-församlingen bildades, och en kyrka inköptes för dess räkning. Han var den ledande själen i att upptaga många nya missionsfält i och omkring New York och Brooklyn.

Ifrån Brooklyn flyttade Anderson till Chicago 1893 i den uttryckliga afsigten att tjena som finansagent för skolan i Evanston. Men som på grund af det rådande trycket i affärsverlden det ansågs vara mindre lämpligt att halla en agent ute på fältet i det enda syftet att arbeta för skolsaken, blef han utnämd till pastor i Lake View. der han nu tjenstgjort fyra år.

Förutom åtskilliga andra förtroendeuppdrag har han varit ombud vid generalkonferensen 1872 och 1880 samt utnämd till ombud vid den ekumeniska konferensen som hölls i England 1881.

Fastän föremålet för denna tolkning ännu befinner sig i lifvet, anse vi det icke vara ur vägen att nämna, att han såväl genom duglighet. en upphöjd karaktär och förmåga i allmänhet räknas såsom en af de kraftigaste personligheter den svenska metodismen någonsin haft. Få, om ens någon af vår kyrkas män, kunna blicka tillbaka på en så lång, nitisk och framgångsfull verksamhet i Herrens vingård. Syndares nöd har han burit tungt på sitt hjerta. Sin kyrkas lära har han troget framhållit och sökt fastnita i sina åhörares hjertan. Såsom talare är han kraftig och uttrycksfull samt leder sina åhörares känslor lätteligen både till löjen och tårar. Vis i rådslut, klar och tydlig i framställningen, lugn och beräknande i öfverläggningen, har han alltid varit en pålitlig ledare, till hvilken hans embetsbröder blickat upp med kärlek och förtroende. Under hans trogna

pastoralvård hafva hans församlingar tagit stora steg framåt såväl andligt som finansielt, och det är att hoppas, att han ännu måtte få verka många år till Guds saks fromma.

Samtidigt med A. J. Anderson inträdde N. O. Westergreen i Peoria eller Central Illinois konferensen vid dess sammanträde i Abingdon, Ill., den 15 sept. 1857

Han är född i Bjäraryd, Gammaltorps socken af Blekinge län den 25 juli 1834. Som föräldrarne på grund af torftiga omständigheter nödgades utvandra till Amerika, ankom han i sällskap med dem och fyra bröder till detta land den 29 sept. 1852. I Fall River, Mass., blef familjen delad, så att föräldrarne och två af de yngre bröderna reste till Chicago, medan N. O. Westergreen och de två äldre bröderna stannade i de östra staterna för att söka arbete och framdeles, om Gud ville, förena sig med föräldrarne i Chicago. Den första vintern tillbragte Westergreen hos en amerikansk familj vid namn Washburn i Minot af staten Maine. Här fick han tillfälle besöka kyrkan och söndagsskolan regelbundet, eftersom den omnämde familjen tillhörde kongregationalistsamfundet. Äfven hade han tillfälle under vintermånaderna att besöka distriktskolan, hvarigenom han blef i stånd att snart nog lära känna det engelska språket. På våren begaf han sig till Boston, hvarest han med få korta afbrott stannade och arbetade tills i början af november, då han ankom till Chicago.

Här kom han i beröring med metodisterna, hvilkas predikant var den välkände S. B. Newman. Denne blef också, om än icke ensamt, det förnämsta medlet till hans omvändelse, hvilken han daterar från jultiden 1853. Hvad sättet för omvändelsen beträffar, så var det stilla och senfärdigt. Måhända bidrogo i sin mån härtill Westergreens schartauanska åsigter om en viss nådeverkningarnes tågordning och å andra sidan hans försök att förena denna med den metodistiska känsloåskådningen samt slutligen en brist på förmåga hos den tidens kristna att utveckla för de sökande den saliggörande trons natur.

Sedan Westergreen flyttat med sina föräldrar till Rockford och under en väckelse i den begåfvade predikantens W F Stewarts kyrka vid Court street blifvit uppvärmd till sin ande,

började hos honom uppstå ett starkare begär att vittna om sin mästare. Ett gynsamt tillfälle härtill erbjöd sig också, da Newman, som upptagit en liten verksamhet i Rockford, tillsatte honom att hafva ledning af mötena. Sin första predikan höll han någon gång i februari 1855 i sina föräldrars hem Som han nu började erfara en oemotståndlig dragningskraft att egna sig uteslutande åt den andliga verksamheten och för att erhalla en grundligare förberedelse för predikokallet, ingick han samma år i Garrett Biblical Institute i Evanston och aret därpa i Knox College i Galesburg. Under 1859 emottog Westergreen sin första utnämning, till församlingen i Victoria, den äldsta och största, som då fans. Derifrån flyttades han till den norska församlingen i Leland och Norway samt 1860 till Beaver, Ill., och Attica, Ind., der han måste färdas 150 mil för att komma fran pastoratets ena ända till den andra. Efter två års verksamhet pa denna krets flyttade han tillbaka till norrmännen i Leland och 1863 följde utnämningen till Galesburg, hvilken var så mycket mera välkommen, som han nu kunde återupptaga sina studier vid Knox College. Efter ett års verksamhet i Bishop Hill, Wataga och Kewanee innehade han församlingsvården i Chicago mellan åren 1865—68, "under hvilken period han vann mycken dyrbar erfarenhet som kristen och predikant, emedan han i tjenstgöringen oupphörligt kom i beröring med talrika emigrantmassor, som da ankommo i armod och elände, och ibland hvilka han och andra skandinaviska predikanter måste utdela hjelp och gifva tröst. Det var vid ett af hans bönmöten, som förslaget att åstadkomma ett svenskt emigranthärberge först utgick, och det var han och pastor Erland Carlson, som sedan blefvo de kraftigaste befordrarne af företaget." Då år 1870 planen att anlägga en skola för utbildande af svenska metodistpredikanter ändtligen kunde för verkligas, blef Westergreen dess förste lärare, på samma gång han innehade församlingsvården i Galesburg under fyra år. Derefter blef Westergreen redaktör för Sändebudet och fortfor i detta kall tre år, vardt sedan pastor vid nordsidans församling ett år, dernäst vid församlingarne i Geneva och Batavia ett ar, vidare vid Molines församling ett år, utöfvande under samma tid

befattningen som pres. äldste inom Galesburgs distrikt, samt flyttades sedan till församlingen å Fifth Ave., Chicago, där han stannade tre år. Härefter tjenade han som pres. äldste inom Chicago distrikt fyra år, som pastor i Evanston fyra år, Fifth Ave., Chicago, igen ett år, Humboldt Park, Chicago, två år, Moreland, Melrose och Oak Park ett år, Ravenswood ett år. 1895 blef Westergreen på egen begäran öfvertalig, men betjenade det året de små församlingarne i Waukegan och Lake Forest samt har tjenstgjort under läsåret 1896—97 såsom lärare vid Seminariet i Evanston.

Af det ofvan anförda synes nog, att Westergreen under sina fyrtio års verksamhet som predikant tillhört rese- eller kanske rättare flyttningssystemet, då han på denna tid mottagit icke mindre än tjugu olika utnämningar, som förorsakat flyttning. Att han under en så lång, skiftesrik verksamhet gjort en mängd olika erfarenhetsrön, är sjelfklart; men vi måste afstå från att i denna korta biografiska teckning ens göra något utdrag deraf. Vare det nog att säga, det hans verksamhet varit ädel och välsignelserik till mångas frälsning. Han åtnjuter anseende för att vara en grundlig tänkare och god talare. I teologi och kyrkohistoria har han drifvit grundliga studier, hvarför hans predikningar äro lika lärorika som uppbyggliga. Metodistkyrkans lära har han såväl i tal som skrift sökt förkunna med all den klarhet och skärpa, hvaraf han varit mägtig, och har derför såsom banerförare för metodistläran utöfvat ett oberäkneligt inflytande. Med en sons vördnad och kärlek har han vårdat en åldrig moder under många år samt för egen del försakat familjelifvets glädje.

År 1859 erhöll den svenska metodistmissionen en högst värdefull förstärkning, då Albert Fredrik Ericson förenade sig på prof med Central Illinois konferensen vid dess årsmöte i september månad. Född i Stockholm och son af kyrkoherden E. H. Eriksson vid Katarina församling dersammastädes, åtnjöt han i sin ungdom en god och vårdad uppfostran. Efter åtskilliga års studier vid Maria högre allmänna läroverk samt trenne års privat undervisning, afslutade han sina studier vid Strängnäs gymna-

sium. Ännu helt ung beslöt han att resa till Amerika, samt anlände hit år 1857, hvarefter han kort derefter blef omvänd till Gud och började ofördröjligen predika Guds ord med lif och värma. Det dröjde icke länge, förr än man hos den unge talaren upptäckte en sällspordt rik begåfning och förmaga att fängsla publiken, hvarför det pa en tid, da verket hastigt utvecklades och behofvet af dugande predikanter var trängande, man lät sig angeläget vara att förvärfva hans gafvor för var kyrka. Tvenne år efter hitkomsten mottog han ocksa, sasom redan nämdt, sin första utnämning sasom pastor. A. J. Anderson, som för tillfället betjenade den vidlyftiga Andover kretsen behöfde en god medhjelpare, och Ericson skattar det än i dag sasom en stor förmån, att han fick tillbringa sina första ar pa den nya lefnadsbanan såsom dennes medarbetare. Derefter betjenade han i tur och ordning församlingarna i Victoria, Beaver och Rockford, till dess han år 1864 utnämdes till redaktör för Sändebudet vid dess flyttning från Rockford till Chicago. Efter ett ar lemnade han denna befattning för att öfvertaga församlingen i Andover samt valdes hösten 1866 till lärare vid det da planlagda svenska teologiska läroverket. För att upplifva förlegade studier företog han nu en resa till fäderneslandet, en resa, som blef af stor betydelse för metodistkyrkans verksamhet äfven i hemlandet. Under tiden som han var ifrigt sysselsatt med sina studier, blef han en dag anmodad att predika i baptistkapellet. "Detta blef snart omtaladt i vida kretsar", säger J. M. Erikson i sitt arbete om Metodismen i Sverige, "ty Ericson var metodistpredikant, och utan tvifvel minnas ännu många George Scott. Åtskilliga personer, som genom bref eller besök af sina i Amerika bosatta slägtingar fått någon kunskap om metodismen och önskade lära känna mera om densamma, uppsökte nu Ericson och inbjödo honom att predika å en utaf en liten krets af troende förhyrd sal vid den s. k. Benikebrinken i Stockholm. Han gick deras önskan tillmötes, och inom kort samlades sa mycket folk för att höra den kraftige och vältalige predikanten, att angränsande rum och förstuga ofta voro fylda flera timmar, innan predikan begynte. Till och med i trappor och pa gatan utanför trängdes

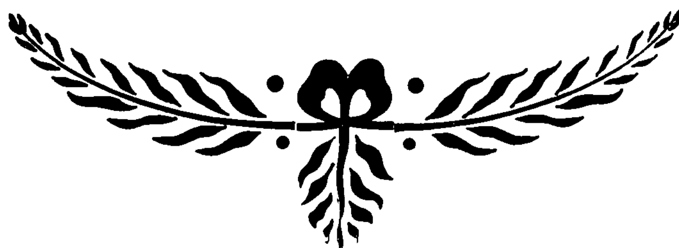
man för att höra honom, ja för att försäkra sig om plats vidtogo många den åtgärden, att då de begåfvo sig till förmiddagspredikan medföra mat och qvarstanna i salen hela tiden, tills aftonpredikan begynte. Flera blefvo sant omvända, och de lefva än i dag samt erinra sig de saliga stunder de hade. Några af dem, som deltogo i dessa möten, blefvo sedan framgångsfulla predikanter i metodistkyrkan. En sångförening och en söndagsskola bildades, och en god grund lades för en blifvande verksamhet. Man önskade allmänt, att Ericson skulle stanna qvar och fortsätta verksamheten, men han hade, som vi veta, kommit till Sverige i annat ändamål, och när han fullbordat hvad han ansåg vara sin mission, afreste han åter till Amerika."

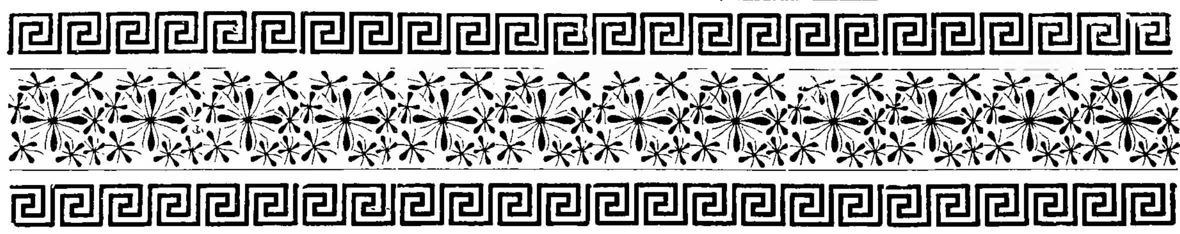
Vistelsen i Sverige hade varat sex månader; men vid återkomsten kunde han ej tillträda befattningen som lärare, emedan skolan icke kunde, som ämnadt var, begynna sin verksamhet. Ett annat, icke mindre vigtigt, fält blef honom anvisadt, då han nemligen för andra gången blef utnämd till redaktör för Sändebudet. Ericson fortfor att redigera tidningen till den stora Chicagobranden i oktober 1871, samt blef under den tid bladet låg nere af biskop Ames utnämd till pastor vid församlingen i Brooklyn, N. Y., dit han ankom i april 1872. Efter åtta års träget arbete inom denna församling flyttade Ericson till Worcester, Mass., der han lade grunden till en församling, som nu är en af de största och kraftigaste i östern. Denna församling betjenade han i tre år, hvarefter han af skolstyrelsen mottog kallelse att blifva föreståndare och lärare i det svenska teologiska seminariet i Evanston, hvilken syssla han ännu innehar. De tre första åren (1883—1886) tjenstgjorde han tillika såsom pastor vid församlingen i Evanston.

Ehuru Ericson sålunda beklädt olika embeten inom vår kyrka, torde det vara svårt att afgöra, på hvilket område han gjort sin inflytelse mest känd, enär han både såsom talare, redaktör och lärare intager ett framstående rum. I predikstolen eger han få jemlikar och de gånger han innehaft redaktörskapet för Sändebudet har han visat sin stora duglighet äfven för detta kall. I läroverket i Evanston har han emellertid nedlagt sin

egentliga lifsgerning och troligen der funnit en sysselsättning, som bäst öfverensstämmer med hans håg. De flesta af vår kyrkas yngre predikanter hafva under hans ledning inhemtat sin predikantbildning, och om dessas tillgifvenhet och vördnad för sin forne lärare få utgöra något bevis på dennes förmåga och pligttrohet, har kyrkan all anledning att glädja sig öfver, det vår predikantskola i detta land så många år haft honom till föreståndare.

Frisinnad i tänkesätt, energisk i allt hvad han företager sig och sin kyrka innerligt tillgifven, har Ericson utöfvat en helsosam och djupgående verkan, hvars inflytelse sträcker sig till alla delar af den svenska metodismen i detta land.

ELFTE KAPITLET.

Församlingarne i Galva, Wataga, Geneva och Batavia, Ottawa, Aurora, Bloomington, Joliet, Racine, Waukegan Chesterton, Hobart och Kewanee.

Fem mil från Bishop Hill ligger staden Galva. Namnet är en rådbråkning af Gefle, hvilket namn platsen först erhöll af Bishop Hill kolonisten Olof Johnson, hvilken, sjelf helsingländare, ville uppkalla byn efter sitt läns största stad. Fastän tanken att här anlägga en stad icke utgått från honom eller andra svenskar, har likväl det svenska elementet alltid varit här väl representeradt, och ungefär halfva invånarantalet anses räkna sina anor från Ultima Thule.

I kyrkligt hänseende stå våra landsmän i Galva icke efter något samhälle, där de i något större antal nedslagit sina bopålar, och synnerligt lyckosam har vår kyrkas mission här varit. Den 3 maj 1867 bildades å denna plats en svensk metodistförsamling af A. J. Anderson, som då var stationerad i Bishop Hill. Dessförinnan hade dock Nels Peterson predikat Guds ord åtskilliga gånger för landsmännen här. Bland föreningens förste medlemmar märkas Lars Hanson, Olof Peterson, John Lind, John Axling, Lars Boström, Nils Blomberg och Olof Johnson. Med sin

välkända energi gick A. J. Anderson genast till verket att uppbygga en kyrka åt den nybildade församlingen. Under god samverkan med det offervilliga folket dröjde det ej heller länge, förr än ett litet vackert tempel, 30 fot bredt och 42 fot långt, stod färdigt att invigas. Kostnaden härför uppgick till tre tusen dollars, som betaldes kontant. Strax bredvid kyrkan uppfördes 1872 ett pastorsboställe, hvilket 1878 efterträddes af ett större och vackrare för en kostnad af ett tusen tre hundra dollars. Såsom församlingens lärare hafva i tur och ordning följande pastorer verkat: O. Simpson, Aug. Wigren, H. W Eklund, C A. Wiren, hvilken sistnämde äfven var föreståndare och lärare i den teologiska skolan, hvilken då var förlagd i Galva, A. T. Westergreen, C. A. Stenholm, J. O. Nelson, Fred. Ahgren, hvilken samtidigt var lärare för den första klassen af ofvannämda skolas elever, James Iverson, Otto Anderson, J. E. Berggren, J. O. Alven, A. Kalin, C. J. Andreen, John Simpson och G. E. Carlson.

År 1892 blef kyrkan ombygd och delvis förskönad, så att hon för närvarande kan sägas vara en af de vackraste och ändamålsenligaste på Galesburgs distrikt. Ett boställe finnes äfven här för distriktets pres. äldste, det enda i sitt slag, som — oss veterligt — finnes inom vår kyrka.

Församlingen räknade år 1897 omkring 150 medlemmar, och söndagsskolan, organiserad 1871, består af 140 personer, af alla åldrar. Epworthföreningen, bildad 1891, har ett halft hundratal medlemmar.

Den svenska metodistförsamlingen i Wataga räknar troligen sin första begynnelse från Jonas Hedströms besök år 1849 till de nykomna svenskarne, som bosatte sig i och omkring nämda lilla stad. Bland dessa familjer märka vi A. Danielson, Lars Olson, Nels Hanson, Charles Nordqvist, Georg Ekstrand, Williamson m. fl. Längre fram besöktes nybygget af P Challman, P Newberg, Andrew Erikson, E. Shogren, N. O. Westergreen, V Witting m. fl., hvilka höllo möten i husen till stor tröst och uppmuntran för folket, ja, till många själars frälsning.

SVENSKA M.E KYRKAN
GALVA, ILLINOIS.

På sommaren och hösten 1856 bygdes en svensk kyrka, som var den första på platsen och rätt ofta uppläts at luteraner och amerikanska metodister. Till denna kyrka mottogos äfven bidrag från medlemmar i Galesburg och andra trakter deromkring. Ehuru bönehuset bygdes 1856, var likväl ingen församling organiserad förr än den 13 sept· 1857, då 17 personer ingingo i föreningen. Ehuru i den första medlemsförteckningen A. P Cassel och Georg Ekstrand saknas, voro de bland de mest pålitliga och plikttrogna medlemmar i församlingens tidigaste tillvaro.

En stor skara af vår kyrkas predikanter hafva betjenat denna församling, som är en af de äldsta i Illinois. Under Otto Andersons tid här bildades en söndagsskola i april 1883, hvilken med undantag af två års tid stått under ledning af Oliver Stream. En Epworthförening organiserades 1894.

I systerstäderna Geneva och Batavia predikades metodismens läror för våra landsmän först af Albert Ericson, N. O. Westergreen och Aug. Wigren. Den förstnämde bildade dessa församlingar omkring år 1870, samt besökte dem regelbundet för en tid. Den förste stationerade predikant på dessa platser var Aug. Wigren. Sedan dess hafva följande predikanter arbetat derstädes: A. T. Westergreen, O. J. Stead, P J. Berg, N. O. Westergreen, S. B. Newman, James T. Wigren, C. O. Wicklund, Nels Eagle, Aug. Wallin, C. Paulson, I. O. Alven, J. Iverson, Axel Uppling, J. B. Anderson, Isaac Anderson och A. T. Westergreen. Dessutom hafva studerande från vår skola betjenat församlingarne å dessa platser.

Församlingen i Geneva inköpte år 1871 en kyrka, som förut användts af de amerikanska frimetodisterna. Hon har sedan den tiden undergått flera förbättringar och senast 1895, då den erhöll en prydlig inre dekoration.

Den nya stenkyrkan i Batavia uppfördes 1889 under A. Upplings tjenstetid, emedan den år 1872 bygda kyrkan befans otillräcklig och förtjent af att ersättas med en bättre.

Medlemskapet på begge platserna uppgick år 1897 till omkring två hundra, och söndagsskolan besökes i medeltal af ett

SVENSKA M E KYRKAN
I
BATAVIA, ILLINOIS

hundra tjugufem barn af alla aldrar. Begge dessa församlingar äro välsignade med ett stort antal unga medlemmar, hvilkas verksamhet och nit varit predikanterna till stor hjelp. Ett par lifliga Epworthföreningar finnas här; den förra med omkring åttio medlemmar, den senare med trettiofem.

Aurora är en liten täck stad, belägen trettioatta mil sydvest från Chicago. Den svenska befolkningen har här aldrig varit så stor, men likväl finnas här två svenska församlingar: en lutersk och en metodistisk. Den senare bildades 1884 af V Witting, hvilken, under det han redigerade Sändebudet, för ett års tid besökte platsen om söndagarne. Sedan dess har platsen i tur och ordning betjenats af femton studerande från Evanston, till dess John Wigren för ett par år sedan blef utnämd till vardhafvande predikant derstädes,

Medan Frank Swanson under sin studietid betjenade församlingen köptes år 1887 en kyrka, hvilken användes till 1892, då Otto Rabe satte sig i spetsen för att bygga en ny och smakfullare sådan.

Församlingen hade 1897 ett sextiotal medlemmar på prof och i full förening, och söndagsskolan — organiserad 1884 — besökes söndagligen af åttiofem personer. En Epworthförening finnes sedan 1892 med fyrtio medlemmar.

Ottawa, Ill., besöktes först af Hilmer Larson, studerande från Evanston, och efter några månaders besök organiserade C. G. Nelson församlingen, som i en början räknade blott 6 medlemmar. Detta var på vintern 1892. Genom Hans Persons nit, hvilken var den ledande själen i företaget, köptes snart en tomt för kyrka och en mycket ändamålsenlig sådan blef bygd. Det hela kostade två tusen dollars hvaraf allt är betaldt med undantag af två hundra femtio dollars. Församlingen är ännu mycket liten, men har dock rönt någon framgång under fader Newmans verksamhet.

Bloomington Sedan E. Shogren på denna plats predikat evangelium för ett fåtal svenskar, bildades år 1884 af E. A. Davidson en liten svensk metodistförsamling. Predikoverksamheten fortsattes sedan af J. H. Granstrand, studerande vid

SVENSKA M.E. KYRKAN
I AURORA, ILL.

läroverket i Evanston, till dess K. J. Bohlin blef stationerad såsom pastor. Efter hvarandra hafva sedan verkat, Alfr. Kalin, P Munson, Carl Fromen, Aug. Strömberg, H A. Peterson och C. A. Albrektson. Under den sistnämdes tid utbröt 1897 en god väckelse, hvarunder församlingen erhöll en stor tillökning i medlemstal. Till konferensen 1896 rapporterades medlemmarnes antal uppgå till något öfver femtio. Söndagsskolan bildades 1886 och har i medeltal sjuttiofem besökare Epworthföreningen, som organiserades 1895, har femton medlemmar

En enkel men smakfull kyrka uppbygdes 1886, medan K. J. Bohlin var pastor på platsen.

Joliet. Den förste svenske metodistpredikant, som predikade i Illinois fängelsestad, var M. L. Wickman. Platsen besöktes sedan flitigt och regelbundet af våra predikanter i Chicago, och arbetet kröntes med framgång, så att redan den 3 oktober 1891 organiserades församlingen af C. O. Karlson. Församlingen har hittills betjenats af Klas Akerman, John Simpson, J. P Miller och H. W Willing.

Kyrkobygge blef redan påtänkt under Akermans tid och en lämplig hörntomt inköpt. Bygget fortskred sakta på grund af de hårda tiderna under Simpsons och Millers verksamhet, till dess kyrkan invigdes den 28 oktober 1894.

Framgången har under hela tiden varit stor, men likväl har församlingens tillväxt icke varit så i ögonen fallande på grund af den stora utvandring, som i följd af de hårda tiderna varit ovanligt stark; dock räknade församlingen 1897 mellan femtio och sextio medlemmar. Söndagsskolan, som organiserades den 10 januari 1892, besökes söndagligen af femtio personer af alla åldrar. Epworthföreningen, som organiserades den 25 april 1894, har omkring tjugufem medlemmar.

Racine. På begäran af några vänner besökte N. O. Westergreen denna plats i februari 1883 samt predikade för ett rätt stort antal af landsmän. Den 13 mars samma år bildade V Witting en liten församling bestående af åtta personer samt besökte platsen regelbundet till årskonferensen, då E. A. Davidson blef utnämd till vårdhafvande predikant. Församlingen har

SVENSKA M. E. KYRKAN I WAUKEGAN, ILL.

under nästan hela tiden betjenats af studerande från Evanston, som här utfört ett godt arbete. H. Whyman och K. Hanson hafva varit bosatta der, och för närvarande tjenar C. J. Nelson församlingen såsom pastor.

En kyrka inköptes under Davidsons tid 1884 från de danska baptisterna för ett tusen femtio dollars, och ett boställe näst intill förskaffades under det Hanson var pastor.

Medlemmarnes antal uppgår nu till omkring sextio;och söndagsskolan, organiserad i början af år 1884, besökes af samma antal.

Waukegan. Ett större antal svenskar inflyttade till denna framstående fabriksort i början af nittiotalet, och som de flesta af dem hade under många års tid tillhört metodistkyrkan i Quinsigamond, Mass., är det ju tydligt, att de snart skulle sammansluta sig till en församling enligt den kyrkas ordning de förut tillhört. A. Ericson från Evanston, hvilken på attiotalet varit deras pastor under fem år och nu bodde ej långt från Waukegan, blef af dem inbjuden att predika Guds ord å en för ändamålet hyrd sal. Möten höllos regelbundet hvarje söndag, då antingen Ericson eller andra predikanter i Chicago besökte platsen. Den 7 januari 1892 bildades af pres. äldste A. Anderson en församling och John Börjeson, studerande från Evanston, tillsattes att vårda densamma. Benedikt Nelson och M. Peterson, äfvenledes studerande, innehade derefter församlingsvården, tills N. O. Westergreen 1894 utnämdes till pastor. Efter honom följde E. A. Davidson; och vid konferensen 1896 blef W C. Bloomquist dess vårdhafvande predikant.

En vacker kyrka började byggas under Davidsons tid och invigdes på hösten 1896, sedan Bloomquist öfvertagit församlingsvården. Medlemmarnes antal uppgå nu till något öfver femtio; och den blomstrande söndagsskolan, som organiserades den 29 oktober 1893 besökes i medeltal af närmare ett hundra personer. En Epworthförening finnes sedan mars 1893 med tjugufem medlemmar.

Chesterton, i staten Indiana, besöktes rätt flitigt af de tidigare predikanterna i Chicago; men någon stationerad predi-

CHESTERTON.

HOBART.

kant fans här icke förr än 1879, då M. Hess blef utnämd härtill. En ganska stor framgång förspordes, och fältet syntes för en tid vara lofvande. Emellertid har medlemsantalet varit varierande beroende pa den stora utflyttning, som tidtals egt rum. O. C Simpson har varit stationerad här ett ar och Adolf Carlson tva, under hvilkens tid ett pastorsboställe bygdes. Sedan dess hafva studerande från skolan besökt platsen. Församlingen har nu icke mera än trettiofem medlemmar och söndagsskolan besökes i medeltal af tjugu barn.

Hobart, likaledes i Indiana, finna vi pa utnämningslistan några år senare. I maj 1882 flyttade Aug. Melin och L. E. Erikson med sina familjer fran Chesterton till Hobart, samt fingo på inbjudan mottaga predikobesök af A. Farrell och E. A. Davidson, hvilka talade Guds ord för de vänner, som här och hvar samlades i olika hem. Detta var början till svenska metodistkyrkans verksamhet i Hobart. Under januari manad 1886 höllo H. Hanson och C. A. Anderson förlängda möten, hvilka Gud välsignade med själars frälsning, hvarefter Anderson fortsatte verksamheten mera regelbundet, och den 23 mars samma år organiserades den första klass under Chestertons församling. Den 10 november 1886 organiserades församlingen, som nu räknar ett fyrtiotal medlemmar, söndagsskolan har lika manga. Verksamheten här har i likhet med den sistnämda platsen underhållits af teologiska studerande; och under det F. Thornblade betjenade församlingen, uppfördes en liten ändamålsenlig kyrka år 1889.

Kewanee, Ill. Vi kunna icke med full visshet säga, hvilken metodistpredikant det var, som först predikade här; men antagligt är, att det var pastor V Witting. En liten församling bildades omkring år 1859 samt betjenades af de predikanter, som bodde närmast.

Dessa voro V Witting, A. J. Anderson, Albert Ericson, O. C. Simpson, A. P Wigren, H. W Eklund, C. A. Wiren.

Denna församling existerade icke så länge, ty genom utflyttningar förminskades medlemsantalet så, att verksamheten omsider måste upphöra och den lilla kyrkan försäljas.

Det såg nu icke myeket lönande ut för metodisterna att någonsin mer börja verksamhet här, emedan luteranerna nu hade kommit och intagit, som det tycktes, hela fältet. Men trots allt motstånd, så var det dock Guds vilja, att metodismens fana än en gång skulle vaja här.

År 1888 började A. Kahlin, då stationerad i Galva, att besöka platsen. Och det var icke förgäfves, ty Herren lade sin välsignelse till ordets utsäde så, att en härlig väckelse utbröt, och följden blef, att en församling bildades den 14 jan. 1889.

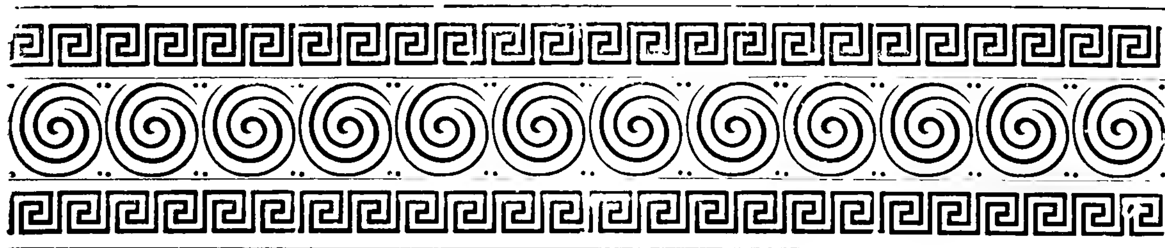
Svenska M. E. Kyrkan i Kewanee, Ill.

Nu började medlemmarne med allvar tänka på att få sig ett eget hus att dyrka Herren uti, och 1891 byggdes, under pastor Andreens ledning, den lilla trefliga kyrka de nu ega. Vi tro, att metodismen har god framtid för sig i Kewanee, emedan många af våra landsmän der bo och bygga.

Församlingen har inalles ett fyrtiotal medlemmar, söndagsskolan trettiofem besökare i medeltal och Epworthföreningen tjugufem medlemmar.

Följande predikanter hafva här verkat: Carl J. Andreen, J. P Miller, Otto A. Rabe, Carl A. Albrektson och K. Selin.

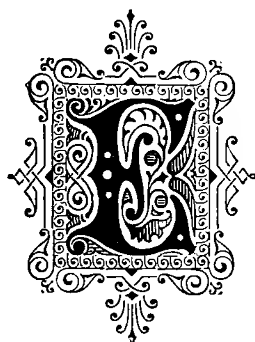

TOLFTE KAPITLET.

Flera tidiga banbrytare.

John Wigren, J E. Berggren, John Linn, J Iverson, P M Johnson och B Börgeson

N af vår kyrkas mest välkända och aktade personligheter är John Wigren. Född i Grenna landsförsamling, Småland, den 1 oktober 1826, lemnade han vid sjutton års ålder sitt föräldrahem för att ingå i murarelära. Fastän detta yrke lönade sig bra, kände han sig likväl dragen af "osynliga band", liksom mången annan ung man, att begifva sig till Amerika, hvarför han begagnade sig af landshöfdingeembetets tillstånd att emigrera och lemnade Göteborg den 19 juni 1852. Efter en lång och besvärlig resa ankom han med sin lilla familj till New York den 27 augusti. Samma dag begaf han sig till Betelskeppet för att höra Olof Hedström, hvarunder andligt ljus uppgick för hans själ och han inträdde i personlig lifsgemenskap med sin frälsare.

På det besvärliga och mödosamma sätt, hvarpå man den tiden färdades, fortsatte han resan inåt landet till Lafayette, Ind., hvarefter han på våren 1853 flyttade till Attica i samma stat, hela tiden arbetande i sitt yrke. Under ett af de besök S. B.

Newman plägade göra till denna lilla stad upptog han Wigren till medlem af metodistkyrkan samt organiserade en klass, för hvilken Wigren blef ledare. Som predikanten i Beaver, under hvars tillsyn den nya klassen i Attica hörde, hade trenne predikoplatser, fick Wigren snart tillfälle att begagna och uppodla sina gåfvor som predikant, och på våren 1858 utfärdades för honom lokalpredikants fullmagt. Och på den tiden visste man att göra godt bruk af lokalpredikanter, ty förutom det att Wigren fick taga hand om mötena i sin hemort två tredjedelar af året, reste han dessutom under fyra års tid åtta gånger om året till Yorktown, som hörde till Beaver.

År 1863 nedlade Wigren sitt murareyrke för att uteslutande egna sig åt en evangelii tjenares värf. Det första arbetsfältet blef den s. k. Indiana Swedish Mission med Beaver såsom centralstation, der han ock nedslog sina bopålar för två års tid. Här var arbetet ganska mödosamt, ty man måste regelbundet göra många och långa resor efter häst öfver stundom ofarbara vägar. Sålunda besöktes Yorktown, Tippecanoe Battle Ground, Bueno Vista och Oxford, alla i Indiana. 1865 flyttade Wigren till Swedona samt betjenade församlingen der jemte den i Moline ett år. Följande året Swedona ensamt. I brist på predikanter måste Andover och Swedona nöja sig med en predikant, och det föll på Wigrens lott att för tvenne år hafva detta fält. Men som arbetet här var för hårdt för en man, delades det, hvarvid Wigren fick stanna i Andover ännu två år, inalles fyra år på denna plats. Från Andover flyttade han till Moline och Geneseo, hvilka församlingar han vårdade två år, hvarefter följa ytterligare två år i Swedona. Härifrån mottog han utnämning till Rockford, der han under en treårig verksamhet hade glädjen att under sin ledning se den präktiga kyrkan uppföras, utan att församlingen kom i någon nämnvärd skuld. Nästa flyttning var till May st. församlingen i Chicago, och under de tre år han stannade här, hade han äfven uppsigten öfver Chicago distrikt. Under denna tid gjordes den öfre våningen af kyrkan fullt färdig, för hvilket ändamål samlades nära fem tusen dollars. Härifrån flyttades han till tredje församlingen vid 33:je gatan, der

vistelsen blef blott ett år. Följde så tre år i Bishop Hill, under hvilken tid lägermötesplatsen Hickory Grove mellan Galva och Bishop Hill inköptes, då Wigren återigen hade tillfälle att visa prof på sin förmåga att styra och ordna. Efter två år såsom pres. äldste å Burlington distrikt öfvertog han samma befattning å Chicago distrikt för fyra år, hvarefter han tvenne år hade församlingsvården i Lake View, Chicago. Emedan Wigren på grund af sin hustrus försvagade helsa icke längre såg sig i stånd att företaga några flera dryga flyttningar, begärde han vid konferens i Galesburg 1893 att blifva öfverårig, hvilken begäran äfven beviljades. Men eftersom han ännu kände sig kraftfull nog att hålla på att verka för Gud, har han sedan betjenat församlingarne i Forest Glenn och Aurora, den senare tre år.

Sina sjuttio år till trots är Wigren då detta skrifves 1897 ännu frisk och kry och kan blicka tillbaka på en lång och verksam lefnad. Begåfvad med ett klart omdöme och godt affärshufvud, har han ofta varit anlitad såsom ledare vid vigtigare företag samt intagit en framstående plats vid konferensernas möten. År 1888 blef han hedrad med uppdraget att representera Nordvestra svenska konferensen vid generalkonferensen i New York. Dessutom har han under nitton år varit ledamot af skolans styrelse.

Wigren har varit gift tvenne gånger samt haft nio barn, af hvilka de tre äldsta sönerna följt i faderns fotspår.

Johan Erik Berggren är bördig från Ockelbo i Gestrikland och föddes den 1 september 1829. Vid tjugusju års ålder utvandrade han till Amerika och ankom till Oneida i Illinois om hösten 1856. Under sin första tid här förtjenade han uppehället med att arbeta på farm, i kolgrufvor samt med "rail-splitting" Då han 1858 i Center Prairie skolhus bevistade ett väckelsemöte, som stod under ledning af V Witting, blef han sant omvänd och förenade sig omedelbart med församlingen på prof. Sedan Berggren i behörig ordning blifvit intagen i full förening året derpå, blef han tillsatt till klassledare och höll sin första predikan i Victoria 1860. Medan inbördes kriget rasade på hösten 1862

blef Berggren anmodad af P Challman att resa till Andover för att hjelpa den vårdhafvande predikanten Andrew Erikson i arbetet. I fullkomlig harmoni verkade han tillsamman med denne älskvärde broder i Andover, Berlin (Swedona), La Grange och Hickory Grove. På våren 1863 blef han förordnad att tillse Moline kretsen, bestående af Moline, Watertown, Camden ön och New Boston. Hvarje rundresa en gång i månaden utgjorde nära två hundra mil med hästskjuts. Lönen, på hvilken han äfven nödgades hålla häst, var — nittio dollars, kriget rasade och en aln kaliko kostade 40 a 50 cents, andra varor proportionsvis lika mycket. Vid konferensen samma år gaf den pres. äldste honom anbudet att blifva vårdhafvande predikant i Swedona och New Boston med en lön af tre hundra dollars. Som dessa platser nu voro skilda från Andover, blef Berggren Swedonas förste stationerade predikant.

År 1886 förenade Berggren sig med Central Illinois konferensen på prof, blef ordinerad af biskop Simpson till diakon 1866, och till äldste år 1868 af biskop Jones.

Under sin långa verksamhet som predikant har Berggren förestått många församlingar samt fått fördraga, lida och umgälla såsom en god Jesu Kristi stridsman. Församlingarne i New Sweden, Webster mission, Dayton, Bishop Hill, Swede Bend, Sheldahl, Galva och Des Moines har han med trohet och framgång betjenat. Från 1878 till 1882 var han pres. äldste öfver Des Moines distrikt.

Berggren har sedan 1886 varit öfverårig, men ingalunda overksam, utan hjelper han ofta sina yngre medbröder i den trakt han framlefver sina gamla dagar. Af ett lugnt och fridfullt sinnelag, med goda gåfvor, och skolunderbyggnad samt outtröttlig i arbetet, har Berggren varit en för sin kyrka värdefull predikant och banbrytare, som efterlemnar ett aktadt minne.

Samlaren och antecknaren af dessa biografiska notiser beklagar, att han ej har en hel bok i stället för ett par sidor att egna åt lefnadsteckningen af John Linn, hvilken är ett slags Peter Cartwright inom den svenska metodismen. Ty det är väl

sällan man påträffar personer, hvilka genomgått så skiftande öden, och hvilka lyckats göra sig så bemärkta som han utan någon annan förberedelse för lifvets pligter än den han sjelf förvärfvat i lifvets högskola.

John Linn föddes i Ingatorp, Jönköpings län, den 29 maj 1826 af fattiga föräldrar, hvilka dock "sett bättre dagar" Fadern förlorade han vid tre års ålder. Vid sju års ålder kom han till en förmögen slägting, icke för att få tillfälle till skolgang och framsteg i denna verlden, som man kunnat vänta, utan för att vakta dennes får och hjelpa till med utom hus förefallande göromål. Vid nio är avancerade han från fåraherde till getapojke samt fick emellanåt arbeta i en mjölqvarn. I samme slägtinges hem fick han af dennes hustru lära sig läsa så pass, att han vid den vanliga åldern kunde konfirmeras. Ett år derefter hade han dock under inflytelsen af dåliga kamrater hunnit blifva en ganska gudlös ung man, i hvilket tillstånd han fortgick, till dess han efter en olyckshändelse kom på andra tankar och under tiden för tillfrisknandet började söka efter den rättfärdighet, som kommer af tron. Men ingen fans, som kunde visa honom vägen till en kärleksfull fader.

Så förflöto några år, och efter att 1848 hafva gift sig med Maria Somberg begaf han sig med hustru och några vänner i maj följande år till Amerika. Den 9 oktober 1849 anlände sällskapet till Swede Point, Iowa., hvarest de blefvo väl mottagna af familjerna Cassel och Delander i deras primitiva hem. Härifrån fortsattes färden, tills de kommo till Swede Bend. Under en kullblåst lind, mot hvars stam upprestes stora stycken af bark, inrättade Linn en tillfällig bostad för sig och sin hustru, medan de arbetade på sitt blockhus. Sina första erfarenheter i detta land skildrar Linn sålunda: "Möda och arbete i vildmarken i hopp om bättre tider. 65 mil till postkontoret, 120 till qvarnen och endast två grannar. Men Gud var med oss." År 1853 förlorade Linn sin hustru, hvilken på dödsbädden bad sin make möta sig i himmelen. De der orden "möt mig i himmelen" ringde sedan alltjemt för hans öron och gåfvo ny tonvikt åt de allvarliga känslor han erfarit, då han vid sexton års ålder höll

på att förlora sitt ben. En morgon då han aflade ett besök hos sin vän, pastor Averill af M. E. kyrkan, sade denne före morgonbönen: "Nu skall jag läsa ett kapitel, och sedan skall jag uppmana dig att bedja." — "Var god och ursäkta mig", sade Linn, "jag kan inte bedja på engelska." "Det betyder ingenting", sade pastor Averill, "du kan bedja på svenska, och om du har Anden, kan jag känna och förstå det." "Jag har icke någon bönbok med mig, och jag kan ej reda mig utan en sådan." — "Hvad! Kan inte reda sig utan bönbok", sade pastor Averill, "det är icke någon bön. Att bedja är att framställa för den himmelske fadern våra behof; och det är icke sagdt, att bönboken omnämner just det du för tillfället behöfver." Detta tal gjorde ett djupt intryck på hans sinne. Några veckor derefter kom Linn att besöka en gudstjenst, som leddes af en svensk metodistpredikant, G. Smith, hvilken betjenade församlingen i New Sweden 1852—1853, men lemnat församlingsvården och i sällskap med en sångare vid namn Hauskins förde evangelium ut till civilisationens utkanter. Sången var hänförande, och det hungrande folket lyssnade med begge öronen till Guds ord. De hade ej kommit för att kritisera, ty flera af dem hade ej hört en svensk predikan på fem år. Linn satt under ett träd nära talarestolen och lyssnade med spänd uppmärksamhet. Ett ljus uppgick för hans själ, och från att vara en sökande blef han i ett ögonblick en jublande kristen. Knappast hade predikanten hunnit sätta sig, förr än Linn var på benen och aflade ett vittnesbörd om Herrens nåd, som han än i dag räknar såsom sin bästa predikan. Samma dag blef en församling bildad i Swede Bend med John Linn som klassledare och Andrew Adamson såsom förmanare. Linn begrep ganska litet en klassledares embete; men han ansåg, att det måtte betyda mycket arbete för Herren och grep genast verket an. En väckelse utbröt, der Linns bröder blefvo de första nyomvända, en lägermark anskaffades, Smith nödgades stanna ännu en vecka, och när lägermötet slutade, befans det att de flesta nybyggarne bekänt sig tro på Kristus.

Andrew Erikson besökte platsen fyra gånger om året och gaf Linn i uppdrag att vårda den lilla hjorden dessemellan. Full-

magten som förmanare erhöll han muntligen, ty i dessa tider var det ej så noga med svart på hvitt. Ett bevis härpå eger man i det sakförhållandet, att Linn aldrig blef intagen i full förening. När han sedermera ordinerades till äldste, föreslog han att biskopen först borde intaga honom till fullt medlemsskap i kyrkan. Härpå svarade biskopen, att det knappt vore lämpligt att intaga en man i full förening, som redan varit pres. äldste öfver ett territorium, hvars område var stort som ett konungarike.

År 1857 kom P Challman som pres. äldste till Swede Bend och gaf Linn skriftligen hans första predikofullmagt. Samma år höllo de svenska metodisterna sitt lägermöte i Swede Bend, hvilka möten sedan årligen uppehöllos för en längre tid.

På hösten 1860 rekommenderades Linn till inträde på prof i konferensen. Han aflade också den erforderliga examen, men återvände till sin farm vid tanken på det stora ansvar han iklädde sig samt nöjde sig med att blifva en trogen medhjelpare åt predikanterna i hemorten. En man med Linns skaplynne finner också godt om sysselsättning. Förutom arbetet på farmen och i kyrkan hade han också ett par tre borgerliga uppdrag, hvarför somliga på skämt andra i afund kallade honom "svenske kungen".

År 1868 erhöll han en trängande kallelse att mera odeladt egna sina krafter åt kyrkans tjenst, hvarför han lät ordinera sig till diakon under missionsregeln och utgick i det effektiva verket. Moline blef hans första fält. Här tillväxte församlingen under trenne år från trettiosju till ett hundra fyrtio. En petition sändes efter tredje året till biskopen med anhållan att han måtte få stanna ett fjerde år. Men härtill svarade biskop Ames, att om han vore en god predikant kunde andra platser behöfva honom; och om detta ej vore fallet, hade han stannat länge nog. Härifrån sändes han till Rockford. I denna stad hade han nog stannat längre, om ej hans förmåga som finansier gjort honom behöflig på andra platser. Församlingen i Galesburg hade genom sitt stora kyrkobygge råkat i stor skuld, och Linn blef skickad dit i det särskilda syftet att söka hjelpa församlingens finanser i ett bättre skick. Med tillhjelp af sin duglige pres. äldste A. J.

Anderson lyckades det också att inviga kyrkan skuldfri. Under hans två år härstädes tillväxte äfven församlingen med öfver ett fyrtiotal och tolf tusen dollars insamlades kontant och på subskription. Sedan dess har han betjenat församlingarne i Des Moines och Sheldahl samt under fem år varit pres. äldste för Kansas och Nebraska distriktet.

När man tager i betraktande, att denne man icke åtnjutit en enda dags skolgång och icke kunnat skrifva sitt eget namn förr än vid mogen ålder, har hans framgång såsom predikant varit underbar. För egen del har han alltid önskat förblifva på sin farm och predika utan ersättning, då tillfälle dertill gifvits. Men behofvet af predikanter dref honom ut i verket. Han har predikat i så stora kyrkor och inför så kritisk publik som någon, samt intagit platformen i sällskap med biskopar och andra storheter utan att någonsin förlora fattningen. Med en ovanlig lätthet att uttrycka sig både på svenska och engelska har han alltid förstått att fängsla och underhålla sina åhörare. Fastän han nödgats sträfva och slita för tillvaron, finnes det väl få, som så kunna se lifvet från den ljusa sidan och i detsamma finna ''mera anledning till löje än tårar'' Omgifven af maka — han gifte om sig en tid efter första hustruns död—och barn, åtnjuter han nu en välförtjent hvila, och är då detta skrifves, 1897, bosatt i Dayton, Ia. En dotter är gift med P J Berg, en af vår kyrkas predikanter.

James Iverson är norsk till börden och föddes i staden Bergen den 24 juli 1828.

I likhet med många af sina landsmän fick Iverson i unga år lära sig sjömansyrket samt göra långa resor i främmande farvatten. Det var under en af dessa resor, som han år 1850 ankom till New York och blef bekant med verksamheten på Betelskeppet. Följande år sammanträffade han i Californien med tvenne gudfruktiga norska sjömän, hvilka utöfvade ett helsosamt inflytande öfver honom. Likaså erfor han en kraftig impuls till väckelse genom den bekanta fader Taylors verksamhet i San Francisco, ehuru han icke kom i personlig lifsgemenskap med Herren förr än i februari 1860.

Då inbördeskriget utbröt, ingick han såsom frivillig i Första regementet af New Yorks volontärer samt deltog under de två första åren af detta minnesvärda krig. Derefter återvände han till New York och arbetade fem år i snickareyrket till 1867, då Olof Hedström erbjöd honom anställning i Betelskeppet såsom medhjelpare. I sällskap med B. A. Carlson och en annan broder hade Iverson sökt verka Guds verk förut genom att tidigt om söndagsmorgnarne besöka svenska och norska skepp samt "boardinghus" för att samtala med sjömännen om deras själs frälsning. Men nu öfvergaf han sitt yrke, som på den tiden var särdeles lönande, för att egna sig åt en evangelii tjenares värf. Efter omkring ett års verksamhet i skeppet, blef han sänd till Jamestown att öfvertaga församlingsvården efter B. A Carlson, som stod i begrepp att resa till Sverige. Iverson ankom till denna församling i mars 1869 samt stannade tre år och sju månader. Här fick han, trots stora svårigheter i arbetet, likväl glädja sig åt god framgång, och flera af de verksammaste medlemmarne i Jamestowns församling blefvo under hans tid lagda till församlingen. På hösten 1872 blef Iverson pastor i Andover efter O. Gunderson, och der fick han tillbringa två goda år. Derefter bar det af till West Dayton i Iowa, som på den tiden låg tolf mil från närmaste jernvägsstation. År 1877 mottog han utnämning till Bishop Hill och efter två år till Galva, hvilken församling han betjenade tre år samt var samtidigt pres. äldste. De följande verksamhetsfälten voro Swedona, Beaver, Geneva och Batavia, der arbetet kröntes med välsignelse, hvilket också var fallet i West Dayton och Skandia, som var Iversons sista arbetsfält. Derefter blef han på egen begäran förklarad öfverårig samt är nu bosatt i Chicago.

Ehuru Iverson, som han sjelf uttrycker sig, icke uppnått ett stort rykte, eger han dock tillfredsställelsen att hafva gjort det bästa han kunnat. Barnens religiösa undervisning har i synnerhet legat honom varmt om hjertat, och mer än en gång har han på gamla dagar mött personer, som tackat honom för den goda ledning de i sin ungdom af honom erhållit.

Peter Magnus Johnson har gifvit oss följande sjelfbiografi, som införes i sitt ursprungliga skick.

Jag är född den 10 april 1822 i Vederslöfs socken af Kronobergs län och ankom till Boston den 2 juli 1857 med hustru och fem barn. Härifrån reste vi till Wisconsin, hvarest jag blef omvänd och fann frid med Gud i mars månad 1858. Redskapen härtill voro C. P Agrelius och C. F. Lindquist, den förre från Marin, den senare från St. Paul, Minn. Desse bröder besökte oss ofta i settlementet och predikade väldeligen till syndares frälsning.

Strax efter det jag sjelf fått frid med Gud, kände jag en inre maning att verka Herrens verk ibland våra landsmän genom att regelmässigt hålla möten om söndagarne här och der i husen, med bibelläsning, bön, sång och förmaning. Detta verk välsignades storligen af Gud, och vi mådde väl. Ifrån Wisconsin flyttade vi till Kandiyohi, Minn., 1859. Här fans icke och hade aldrig varit någon svensk predikant så långt i vestern tillförne. Några landsmän hade här och der nedslagit sina bopålar, men voro som får utan herde. Hvad var då att göra i den både andliga och lekamliga fattigdomen? Jo, jag beslöt i Herrens namn att söka dem upp och upparbetade fördenskull tre eller fyra predikoplatser. Till den närmaste, Lake Elisabeth, hade jag 13 mil att gå till fots. Till nästa station, Swede Grove, 6 mil; till Lake Ripley ytterligare 8 mil. Och till dessa platser fick jag det första året taga mig till fots.

Då E. Shogren såsom pres. äldste besökte oss första gången 1860, organiserades en liten klass på 16 eller 18 personer. Han predikade väldeligen och högtiden var stor. På rekommendation af qvartalkonferensen blef jag invigd till diakon af biskop Baker i Minneapolis den 6 okt. 1861 och till äldste af biskop Simpson i Rochester den 22 sept. 1867. Mitt verksamhetsfält har under tiden varit ganska stort, innefattande platser inom sex olika stater i detta land.

Af min mångåriga verksamhet i Emanuels tjenst har jag gjort ganska rika erfarenheter. Jag har lärt, att Gud är kärleken, som icke vill någon syndares död; att han är "Gud med

oss'', som vi i alla tider så väl behöfva: att han är den gode herden, som tager vara pa sin hjord, att icke ett lam borttappas må. Vidare har jag fått lära, att Guds fruktan är vishetens begynnelse, samt att grata med dem som grata och fröjdas med dem, som äro glada; äfvensa har jag fatt lära att nog hafva och nöd lida. Då indianerna gjorde uppror i Minnesota ar 1862 och med mord, brand och andra ohyggligheter betecknade sin framfart, fick jag i likhet med nybyggarne lämna allt, ja till och med maten pa middagsbordet, för att undfly dessa vildars mordlystnad. Vidare föll det pa min lott att vara predikant pa Kandiyohi kretsen är 1877, da gräshopporna hemsökte den trakten. Första aret togo de halfva grödan, det andra aret allt. På en öppen farm om hundra acres kunde ej skördas en bushel potatis. Det blef då svårt att uppehålla lifvet. Nöden dref mig till att skrifva i Sändebudet ett upprop om hjelp, hvilken ock kom strax i form af 441 dollars samt kläder från olika stater. Nästan hvarje gång jag kom hem från stationen, hade jag något att dela med åt de behöfvande. Icke underligt då, om predikanten fick lida med de lidande. Sjelf hade jag icke en hel beklädnad, och ofta fick jag vid flyttningar gifva revers till handlanden för mat och kläder för det flydda året. Orsaken härtill var, att missionsmedlen voro ringa och vårt folk fattigt. Men tackad vare Gud, molnen hafva skingrat sig och en ljusare dag har uppgått bade för mig och mina fordom lidande församlingar i Minnesota.

P M. Johnson är sedan en längre tid tillbaka öfverarig, men har med framgång betjenat flera församlingar sedan dess.

Bengt Börgeson föddes i Hunnestads socken af Hallands län den 20 okt. 1825. Såsom helt ung man begaf han sig till sjös samt seglade många år mellan amerikanska hamnstäder och hemlandet. År 1854 var det som han i sällskap med en broder och Aug. Olson, sedermera predikant i vår kyrka, landade i New York i afsigt att sedan segla pa den amerikanska kusten. Fastän de blefvo skilda åt i New York och ej kommo att segla å samma fartyg, styrde dock Herren det sa, att de återigen sammanträffade, denna gången på James floden. Som denna till dels var is-

belagd, kunde fartygen icke fortskrida längre utan måste ligga förtöjda, tills isen lossnade. Bröderna Aug. Olson och P Ström, som nu voro varmhjertade medlemmar af Bethelskeppsförsamlingen, inbjödo Börgeson till sitt fartyg samt började tala med honom om själens frälsning. Deras enkla vittnesbörd, deras varma böner och läsningen af Guds ord gjorde ett så djupt intryck på hans själ, att han fick den sorg, som är efter Guds sinne, hvilken åstadkommer bättring. Själanöden tilltog mer och mer, tills ljus uppgick för hans eviga ande i april 1855 under resan från Richmond, Va., till New York. Framkommen till denna stad, uppsökte han fader Hedström och omtalade för honom sin erfarenhet. På dennes förfrågan, om Börgeson ej ville förena sig med församlingen, svarade han, att han gerna ville det, men ansåg sig allt för ovärdig. "Ja", svarade Hedström, "det är just sådana, som Gud vill hafva."

Genast efter sin omvändelse började Börgeson tala till andra om frälsningens erfarenhet, samt erfor en inre öfvertygelse, att Herren hade kallat honom att odeladt egna sina krafter i Mästarens tjenst. Af naturen tillbakadragen och fruktande, att han ej egde de erforderliga gåfvorna jemte kunskaper, vågade han dock ej omtala sina innersta tankar, hvarför han i många år nöjde sig med att såsom ett Jesu vittne, hvarhelst han än for fram på villande haf, inför sina kamrater tala om Herrens outgrundliga nåd. Efter inbördeskrigets slut hemkom han igen till sitt Bethel. Hedström och andra predikanter läto honom då veta sin öfvertygelse, att Gud hade för honom något annat arbete än att fara till sjös. Hedström hade nu som alltid händerna fulla och behöfde en nitisk medhjelpare. Börgeson antog inbjudningen. Här verkade han också en tid, till dess han på eftersommaren 1866 blef sänd till Minnesota, med St. Paul och Afton till verksamhetsfält. Året derpå, den 22 sept. 1867, blef Börgeson intagen i konferensen och ordinerad till diakon af biskop Simpson, samt af samma biskop ordinerad till äldste i Mankato, Minn., 1871.

Under tre år verkade Börgeson som predikant bland norskar i Wisconsin till 1870. Var sedan stationerad på kretsen Vasa, Goodhue, Red Wing m. fl., der församlingarne bestodo af både

svenskar, norskar och danskar. Gud välsignade arbetet och en god framgang förspordes. 1873 blef han sänd till Atwater och Litchfield, på hvilken förstnämnda plats genom Börgesons energi och sträfvan ett boställe at predikanten uppfördes. Och pa den senare platsen organiserade han en församling 1874, samt började bygga en kyrka. Pa grund af den harda tid, som nu följde, förorsakad af gräshoppornas vilda framfart, var det omöjligt att anskaffa penningar att fullborda bygget, hvarför kyrkan ej kunde invigas under Börgesons vistelse der. Sedan Börgeson betjenat dessa församlingar i fyra ar, hvarunder medlemsantalet vuxit fran 24 till 80, flyttade han till Minneapolis, hvartill ock Carver hörde, ar 1877. Verkade sa tre ar i Center City och Marin med framgang. Som hans helsa blifvit temligen vacklande, blef han 1881 förklarad öfverarig. Han dog i Atwater, Minn., d. 20 sept. 1898.

[illegible]

[illegible]

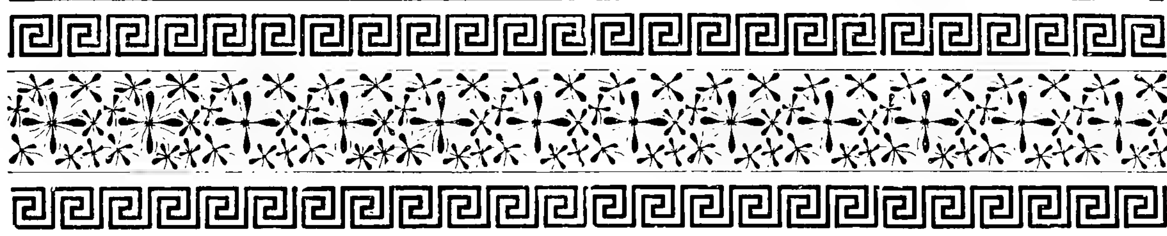
JOHN LINN.

JOHN E. BERGGREN.

P. M. JOHNSON.

TRETTONDE KAPITLET.

Församlingarne i Jamestown, Falconer, Chandlers Valley, Quaker Hill och Warren, McKeesport, Braddock, Pittsburg samt Cleveland.

FYRTIOÅTTA år hafva försvunnit sedan svenska utvandrare började anlända till Jamestown och omnejd. Bland de första voro Samuel, Johan och Andrew Peterson, hvilka kommo år 1849. Resan från fosterjorden företogs då på segelfartyg till New York, derifrån på kanalbåt till Buffalo, derifrån på jernväg till Dunkirk och sedan med skjuts till Jamestown. Jamestown var då en stad på 2,277 invånare och 7 tegelhus, nu 25,000 invånare, hvaraf 10,000 svenskar.

Guds ords predikan saknades då på modersmålet. En viss Dahlin höll sammankomster i ett på 4:de gatan beläget skolhus, men O. G. Hedström var den förste svenske prestman, som höll svensk gudstjenst derstädes.

I juni 1851 höll han sin första sammankomst i Samuel Johnsons hus vid Barrow st., der ett dussin personer utgjorde ahörareantalet, och besöket bar frukt. Samuel Johnson blef omvänd. Han förenade sig med amerikanska metodistkyrkan, erhöll der förmanarefullmakt och nu höllos möten under hans

SVENSKA M. E. KYRKAN I JAMESTOWN, N. Y.

ledning i amerikanska metodistkyrkans undervåning, hvarvid Andrew Peterson var honom behjelplig och tjenstgjorde samtidigt som vaktmästare.

Samtidigt med verksamheten i Jamestown började af Hedström verksamhet i Chandlers Valley, der tomt för kyrka och kyrkogård skänktes af Germund Johnson samt $35.00 af Hedström till ett stakets uppförande omkring tomten. Snart blef kyrka uppförd, men i följd af felaktighet vid köpebrefvets uppställande tillegnade sig luteranerna till sist kyrkan och metodisterna stodo på bar backe. Möten höllos nu under flera år i husen tills under B. A. Carlsons tid kyrka för andra gången byggdes.

1852 var Hedström för andra gången i Jamestown då verksamheten blef ordnad. Följande år öfvertog Olof Hamrin vården om den lilla församlingen, som då räknade knappt ett dussin medlemmar. Han besökte samtidigt Buffalo, New Alden, Sugar Grove, Wrightville, Frewsburg, Kennedy, Worksburg, Ashville m. fl. platser. Under hans verksamhet blefvo många omvända, men den 22 juli 1854 ändades hans jordelif och triumferande ingick han i den eviga hvilan. Nu var den lilla hjorden utan herde i ett halft år, hvarefter Bredberg, lutersk prest från Sverige, men som i New York öfvergått till metodistkyrkan, öfvertog vården. Domaren Foote skänkte församlingen en tomt för kyrka å Centre st., en tomt vid sidan inköptes samtidigt och nu började kyrkobygget. Dock först under S. B. Newmans tid blef byggnaden fullbordad. Han lyckades bra med att tigga penningar, både bland svenskar och amerikanare, och den 1 januari 1860 invigdes kyrkan. Newman sjelf höll invigningspredikan och pres. äldste J. W Low samt pastorerna Hill och Carnther voro närvarande. 1866 flyttade Newman till Galesburg och B. A. Carlson, nu predikant i Sverige, öfvertog församlingsvården.

Han betjenade henne i två och ett halft år. Han var en gudfruktig man och predikade kort. Då man frågade honom hvarför han så gjorde, svarade han: "Jag vill ej säga folk allt hvad jag vet på en gång, kom igen och ni skall få höra mera" Under hans efterträdares, James Iverson, tid inköptes den första

PREDIKANTBOSTÄLLET I JAMESTOWN.

orgeln, hvilken för första gången begagnades vid Andrew Peterssons begrafning. Under Iversons tid blefvo flera af de ännu lefvande äldre medlemmarne sannt omvända till Gud.

Efter honom kom H. Olson hvilken hade god framgang. Den första syföreningen stiftades under hans tid äfvensom de första lägermötena vid Fair Point, der församlingen uppfört ett hus, men då lägermötesplatsen förvandlades till det nu verldsberyktade Chautauqua Assembly, sa såldes egendomen der för $700. Äfven söndagsskolan bildades 1872. En ung mejerist, hvilken bar mjölk till mrs Bergwall, uppmanades att skaffa några flera barn och paföljande söndag komma till hennes hem i Linds hus på svenska kullen för att bilda söndagsskolan. Sa skedde och tjugu barn kommo. Sedan dess har skolan egt bestånd och räknar nu 375 elever under ledning af Mr Liedblad, som varit dess superintendent i 10 ar. Efter Olson kom H. Segerblom och under hans tid pa vintern 1879 utbröt den mest vidtomfattande väckelse som nagonsin varit bland svenskarne i Jamestown. Femtiosju personer ingingo på prof,men de ljusa tecken till framgång inom församlingen slocknade tyvärr langt före väckelsens slut. Alfred Anderson, som kom efter, fann alltså ställningen ganska brydsam, men snart var allt stäldt till rätta, skulden på bostället betäckt och kyrkan flyttades till Chandler st. samt ombygdes och förbättrades för en kostnad af $4,000. Den 15 sept. 1878 invigdes det ombyggda templet af prof. A. Erikson. Församlingen betjenades derefter af O. Gunderson, Wm. Henschen och R. Cederberg, hvilka alla verkade till välsignelse. Under den senares tid reparerades kyrkoegendomen för $800.

Efter Cederberg kom O. F Linstrum, under hvars tid en ny tomt inköptes och en prydlig kyrka uppfördes på densamma. Denna kyrka är en af de prydligaste, mest ändamålsenliga och vackrast belägna af kyrkorna i Jamestown. Den 6 dec. 1891 invigdes hon. Biskop Andrews var närvarande m. fl. amerikanska och svenska predikanter och A. J Anderson höll invigningspredikan. Efter Linstrum kom N. Eagle och under hans tid uppfördes nytt predikantboställe, utan tvifvel det bästa inom de tre svenska konferenserna. Församlingen har derefter be-

tjenats ett år af J. O. Nelson, och nu af K. H. Elmström, under hvilkens tid kyrkoskulden betydligt minskats.

Falconer, N. Y En församling bildades på denna plats af Nels Eagle den 11 oktober 1894. Och sedan dess har församlingen betjenats af A. G. Peterson. Till Falconer hör äfven en annan predikoplats, Kennedy, och för närvarande höra fyrtio medlemmar till den förstnämda och tio till den senare församlingen. Söndagsskolan räknar trettio medlemmar. Någon egen kyrka hafva vi ej på denna plats; men 1892 bygdes en s. k. "Union Church", till hvilken metodisterna äfven lemnade bidrag och nu begagna sig af.

Chandlers Valley och Quaker Hill. Från Jamestown, N. Y., utgrenades verksamheten redan i början af 1850-talet till Chandlers Valley, Pa. Svenska metodismens grundläggare, Olof Hedström aflade här flera besök och var äfven närvarande vid kyrkans invigning. S. B. Newman och B. A. Carlson, som nu är i Stockholm, voro äfven flitiga uti att förkunna ordet på denna plats. En af de äldsta medlemmarne, C.P Jones, som tillhört församlingen sedan 1852, lefver ännu. John Simpson var den förste predikant, som var här stationerad, mellan 1870—80. Han efterträddes af John G. Nelson, och sedan kom C. O. Wicklund, hvilken öfvergick till missionsvännerna och tog en del af vår kyrkas vänner med sig. Sedan dess har vår verksamhet der varit oansenlig, och endast ett fåtal medlemmar finnas qvar.

Å Quaker Hill, eller rättare Scandia, Pa., börjadȩs äfven vår kyrkas verksamhet från Jamestown. Der bygdes för några och tjugu år sedan en kyrka, hvars medlemmar i likhet med dem i Chandlers Valley tillhöra Warren, Pa.

En församling organiserades på denna plats den 21 nov. 1887 Bröderna J. A. Magnuson och Olof Johnson verkade der under sin studietid. Peter Frost var den förste, som blef sänd af konferensen och bosatte sig i Warren. Sedan dess hafva följande verkat här: C. A. Anderson, John W Swenson, H. Whyman, Aug. Norden, M. Hess och nu senast John Simpson. Hela kretsen har omkring ett hundra medlemmar. Epworthföreningen i

Warren har trettio och söndagsskolan räknar omkring femtio medlemmar.

I McKeesport och Braddock, Pa., var Iverson den förste af våra predikanter att förkunna Guds ord. Detta var i februari 1887 En församling bildades den 14 maj samma år, hvilken har sedan betjenats af L. M. Lindström, P Frost, Wm. Swenson, G. E. Carlson och C. O. Sherman. Man kan sanningsenligt säga, att god framgång försports hela tiden, om ock församlingarne lidit mycket af de hårda tiderna. De räkna likväl öfver hundra medlemmar i full förening och söndagsskolan består af ungefär lika många. Epworthföreningen, grundad 1893, har ett sjuttiotal medlemmar.

Till den stora fabriksstaden Pittsburg, Pa., gjorde P Frost predikobesök på våren 1889; men någon församling kom ej till stånd förr än den 26 april 1892, då Aug. Strömberg blef utnämd till vårdhafvande predikant. En klass hade likväl funnits ett år förut, och denna hade tillhört McKeesport. Efter Strömberg kommo A. Sallen och J. P Miller. Under den förres tid uppfördes en passande kyrka 1893. Medlemsantalet är ungefär femtio, och söndagsskolan har fyrtio medlemmar. Epworthföreningen, organiserad 1884, har tjugufem medlemmar.

Cleveland är den enda plats i staten Ohio, der de svenska metodisterna hafva någon verksamhet, och den är icke heller så gammal. N. O. Westergreen predikade här den 9 juli 1885, och sedan besöktes staden vid olika tillfällen af svenska metodistpredikanter från olika trakter. Likväl dröjde det ända till den 14 juli 1892, innan församlingen bildades af Alfr. Anderson. En studerande från läroverket, G. H. Johnson, betjenade församlingen först några månader under sommarferierna, hvarefter John E. Elmquist åtog sig församlingsvården. Elmquist, som nyligen ankommit från Sverige, der han förut varit medel att uppbygga några församlingar, lyckades utmärkt i sina sträfvanden. Fastän nykommen, förstod han likväl att intressera de amerikanske predikanterna för den lilla svenska missionen, och folket, hvars fulla kärlek och förtroende han egde, såg upp till Herren med stora förhoppningar. Det blef dock icke honom

WALWORTH-SVENSKA-M.E KYRKAN-CLEVELAND, OHIO.

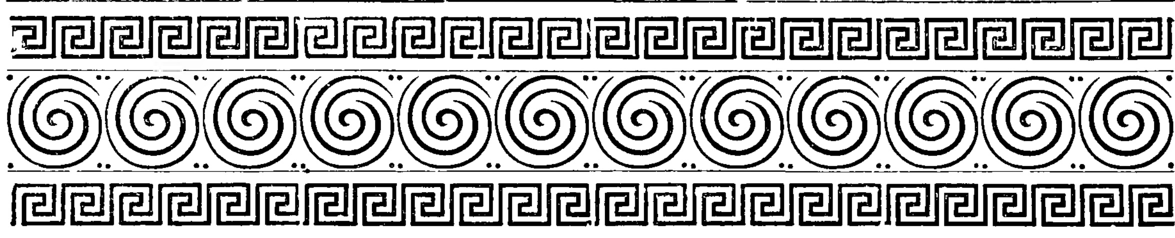

SVENSKA-M.E-KYRKAN-WARREN, PA.

förunnadt att nå sina önskningars mål: en egen kyrka för den lilla församlingen, emedan han på sommaren 1894 fick kallelse att nedlägga vandringsstafven. Elmquist begärde att få Otto Rabe till efterträdare, hvilket också skedde. Rabe stannade der två år, under hvilken tid en präktig tegelkyrka uppfördes. Detta hade nog ej kunnat ske, om icke en välvillig, förmögen amerikansk affärsman, Mr. W F Walworth, kommit till hjelp. Han skänkte församlingen en tomt samt bestred nästan alla omkostnaderna för kyrkan, hvarför församlingen i Cleveland nu eger en utmärkt kyrkoegendom, värderad till tio tusen dollars, och har endast omkring fem hundra dollars skuld.

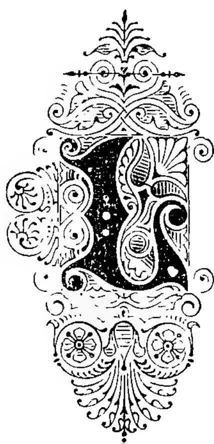
Medlemmarnes antal är ännu då vi nedskrifva detta endast femtio, och söndagsskolan, bildad 1893, besökes i regeln af tjugufem barn. En Epworthförening finnes sedan december 1893 och räknar trettio medlemmar.

FJORTONDE KAPITLET.

Loth Lindquist, John H. Ekstrand, O. C. Simpson, C. G. Nelson, A. G. Engström, A. T. Westergreen, J. A. Gabrielson, L. Dahlgren, H. Olson, H. W. Eklund, Alfred Anderson och J. Bjurström.

OTH LINDQUIST är född i Bjurbäcks församling af Elfsborgs län den 23 januari 1825. Fadern var landtbrukare, och bland syskonen var L. den yngste. Oaktadt han i barndomen var flera gånger påverkad af Guds ande, dröjde det likväl flera år, innan han fick förvissning om syndernas förlåtelse, emedan ingen fans i närheten, som kunde visa vägen eller hjelpa en sökande till Kristus. Under konfirmationstiden frågade han en gång sin lärare, hvad han skulle göra för att bli frälst; men denne endast smålog och bad honom ej bekymra sig öfver den saken, utan blott söka bli en bra karl. Vid 18 års ålder lemnade han sitt föräldrahem och inträdde som volontär i ett regemente, från hvilket han utgick tvenne år derefter med betyg som underofficer. Det var vid denna tid, som det dansk-tyska kriget (1847—49) utbröt. I förhoppning om att vinna krigarärans lager lemnade L. fäderneslandet och lät inskrifva sig som frivillig i den danska armeen, under hvars fanor han sedan käm

pade till krigets slut. Han var med vid det ryktbara utfallet vid Fredricia på Jutland, der på något mindre än elfva timmar 7,000 människolif spildes, deribland 4,000 af hans danska stridskamrater. I flera blodiga drabbningar blef hans lif skonadt, tack vare en troende moders varma förböner.

Efter en tids vistelse i Stockholm styrde han derefter kosan till Canada, der han genast erhöll arbete. En afton kom han att besöka ett väckelsemöte, som hölls af metodister, och från den stunden fick han något helt annat att tänka på. Syndabördan började bli allt mer tryckande och behofvet af förlåtelse allt mer känbart. Efter tre veckors inre strider fick han nåd att enfaldigt tro på sin frälsare.

Sedan han kommit i beröring med Bredberg, blef han på dennes rekommendation antagen som predikant i vår kyrka samt sändes genast att taga hand om Beaver med tillhörande platser. Med stor frimodighet arbetade han här tvenne år till välsignelse, och det var under denna tid som J. H. Ekstrand, hvilken sedermera blef predikant ibland oss, kom till församlingen.

Lindquist beskrifves af dem, som känna honom, såsom en man af stor naturlig begåfning, hvilken vid vissa tillfällen kunde höja sig till vältalighet. Till skaplynne tycktes han vara både spekulativt och empiriskt anlagd. Medan det förra derför gjorde honom fal för nya och kanske mindre bepröfvade ideer, som fördes till torgs, höll det senare honom dock fast i grunden vid både den erfarenhet och lärouppfattning han erhållit inom metodismen. Emellertid tog hans tycke för spekulation också ut sin rätt, hvarför, när den visst icke nya, men nyligen omstufvade, s. k. waldenströmska försoningsläran kom att flitigt diskuteras bland svenskarne äfven här i landet, Lindquist sällade sig till denna uppfattning samt sökte införa den i den församling han då betjenade. Försöket misslyckades dock, äfven om församlingen delvis splittrades, samt ledde till L:s skilsmessa från metodistkyrkan. Sedan dess har han verkat som predikant bland de s. k. fria under många år och såsom vi tro till nytta och välsignelse.

Ur C. F. Petersons bok om Svenskarne i Illinois hemta vi följande biografiska anteckningar om John H. Ekstrand, hvilken en tid verkade som predikant inom metodistkyrkan.

John H. Ekstrand föddes i Göteborg den 24 december 1828; reste från Sverige 1851 och uppehöll sig först en tid i England, hvarifrån han begaf sig till Egypten för att beskåda pyramiderna; blef under vistelsen i Alexandria mycket sjuk, men tillfrisknade och styrde då kosan till Amerika; anlände till New York 1854, fortsatte till Milwaukee, gick der en tid i skola och kom till Chicago 1856; satte sig sedan ned i Beaver. Ingick den 20 sept. 1861 i statens 51sta infanteriregemente, blef genast sergeant och efter striden vid Mission Ridge befordrad till andre löjtnant i Förenta Staternas 13:de reguliera regemente; förlorade i slaget vid Franklin sitt ena ben och tog afsked efter att med heder och utmärkelse hafva tjenat tre år och tre månader; blef predikant i metodistkyrkan 1866 och har sedan dess haft vård om församlingarne i Leland tre år, Victoria tre år, Beaver fyra år och Andover tre år.

Ur samma källa hemta vi följande uppgifter om O. C. Simpson: född den 21 febr 1836 i Sölvesborg; utvandrade 1854; arbetade de första åren i jordbruk vid Altona och Wataga, började sedan bereda sig för predikoembetet och tillbringade två år såsom professor Esbjörns lärjunge vid Springfields College, hvarpå han blef professor Hasselquists biträde vid församlingen i Galesburg; öfvergaf sedan det andliga embetet och ingick i handelsaffärer i Iowa, öfvergick der till metodismen och började ånyo predika, nu i Beaver, der han förestod församlingen i tre år, och har äfven predikat i Galva, Swedona och Moline; måste slutligen öfvergifva embetet på grund af döfhet. Gift 1866 med Lottie Grant, som gifvit honom en son och en dotter.

Carl Gustaf Nelson är småländing till börden och föddes den 20 maj 1848 nära Gemla station i Kronobergs län. I sin tidigaste ungdom emigrerade han i sällskap med sina föräldrar 1854, då endast sex år gammal. Resan företogs såsom då van-

ligen var fallet med segelfartyg och var ovanligt stormig, hvarförutom den varade elfva veckor och fyra dygn. I början af september månad landsteg familjen i Quebec, hvarifran färden fortsattes med ångbat, kanalbåt, jernväg och hästskjuts till Chisago Lake, nuvarande Lindström i staten Minnesota, der de uppehöllo sig några dagar hos en slägting. Familjen bosatte sig derefter på Osceola Prairie i Polk County af staten Wisconsin.

En af de första erfarenheter, som den unge Carl Gustaf hade i detta land, var att han på resan uppför Mississippi föll ned i floden från ångbåtsdäcket och var nära att drunkna; men blef tack vare Guds nadiga försyn räddad genom tvenne uppassare på fartyget.

Under den stora affärskrisen 1857 förlorade familjen genom oförutsedda svårigheter samt illasinnade menniskors oärlighet hela sin lilla förmögenhet och kom dessutom i stor skuld, hvilken det åtgick sex år med tungt och ihärdigt arbete tillika med en till ytterlighet gränsande sparsamhet att afbetala under de harda tiderna. Då han var mellan 7 och 18 år, hade han tillfälle att med vissa afbrott bevista distriktets skola. Dessemellan fick han arbeta med i jordbruket.

Under C. F. Lindquists verksamhet vid Horse Lake, Wis., blef han vid tio års ålder kraftigt rörd af Herrens ande, men afföll igen under skolåren, tills han 1868, medan Aug. Olson verkade i Grantsburg, Wis., åter blef väckt och kom till frid med Gud under åhörandet af en predikan af E. Shogren nära påsktiden 1869. Under denna sommar och allt framgent erfor han en kraftig Andens maning att förkunna, hvad Jesus gjort för hans själ och hvad han ville göra för andra. Bönmöten anordnades, flera själar blefvo frälsta och Gud var med. På sommaren 1870 erhöll han af pres. äldste C. F. Lindquist sin predikofullmagt vid Chisago Lake kvartalkonferens. Sin första predikan hade han samma sommar hållit i Centre City, Minn. Den 10 okt. 1870 upptogs han på prof i Minnesota konferens, som då var samlad i Owatona, och i full förening vid konferensens möte i Winona 1872. I Mankato, Minn., blef Nelson ordinerad till diakon under missionsregeln den 1 okt. 1871 af biskop

Simpson och till äldste i St. Paul den 28 sept. 1874 af biskop Ames.

Mellan åren 1870 och 1877 betjenade Nelson församlingarne i Grantsburg, Stillwater, St. Paul, Minneapolis och Carver. I fyra år eller till 1881 var han pres. äldste för Minnesota distrikt och hade det första året samtidigt församlingsvården i Red Wing. Verksamhetsfälten sedan dess hafva varit May street i Chicago, Galesburg, Ishpeming, Mich., och nordsidan Chicago samt andra kyrkan i St. Paul. Vid den nordvestra svenska konferensens delning 1893 blef Nelson utnämd till superintendent för norra missionskonferensen.

Nelson har varit en rastlöst verksam man inom svenska metodistsamfundet och egnat sin tid åt genomförandet af många förslag och förbättringar. Såsom debattör har han uppnått ett mästerskap, som oftast gör honom till segervinnare, när han lånar sin röst åt någon plans genomförande. Det var äfven han, som först framkom med förslag om bildande af en svensk årskonferens samt kämpade med okuflig ifver för förläggandet af vårt teologiska seminarium till Evanston. Nelson har äfven varit hedrad med förtroendet att representera sin konferens vid generalkonferensen, och det behöfver naturligtvis ej sägas, att han gjorde det med heder för både sin nation och konferens.

Andrew Gustaf Engström är född i Belaryds församling af Jönköpings län den 6 aug. 1839. I sällskap med en barndomsvän, som förut vistats i Amerika och kommit under metodismens inflytelse, anlände han på hösten 1865 till New York. Här hade han tillfälle göra bekantskap med O. Hedström, hvilkens möten i Betelskeppet han bevistade och till en början fann något ovanliga. Emellertid lyckades det honom snart att falla in med metodismens lif och anda, alldenstund han fem år förut blifvit omvänd till Gud i sitt fosterland. Ifrån New York stälde Engström kosan till Rockford, der han följande år förenade sig med den svenska metodistförsamlingen, samt ingick i full gemenskap med församlingen i Chicago samma år.

Strax efter sin omvändelse kände han en stor längtan att

J. A. GABRIELSON

C. G. NELSON

H. W. EKLUND

L. DAHLGREN

förkunna Guds ord, men afhölls derifrån af fruktan för att han ej vore fullt vuxen ett så högt uppdrag. På flera vänners uppmaning att ej begrafva sitt pund började han som klassledare i Chicago att verka Herrens verk, och 1870 fick han tillfälle att någon gång predika i sin församlings kyrka på Illinois street. Året derpå förenade han sig med konferensen, som under biskop Ames ledning var samlad i Peoria. År 1874 blef Engström ordinerad till äldste af biskop Scott. Med trohet och nit har han betjenat följande församlingar: New Sweden, Burlington, Swede Bend, Lindsburg, Randolph, Scandia, Clay Centre, Cedarville, Saronville, Stromsburg samt Shickley och Ong.

Andrew Theodor Westergreen, yngre broder till den välkände veteranen N. O. Westergreen, föddes den 7 juli 1842 i Nässums socken i Skåne. I sällskap med föräldrar och fyra bröder ankom han vid tio års ålder till Amerika på sommaren 1852. De första åren tillbragte han i sitt föräldrahem i Chicago, der han äfven hade tillfälle att besöka statens skolor och förvärfva lätthet att uttrycka sig ledigt och väl på landets språk, en förmåga som satt honom i stånd att, då tillfälle gifvits, predika på engelska.

Westergreen erhöll till en början anställning i handel och fortsatte dermed, till dess han kände sig manad att predika Guds ord. Vid en större religiös rörelse, som pågick bland amerikanerna i närheten af Victoria, kom han under Guds Andes inflytelse och fortsatte sedan att troget besöka de svenska möten, som höllos i Victoria under V Wittings ledning. Så snart han erhållit frid med Gud förenade han sig 1868 med församlingen derstädes. I Wataga höll han sin första predikan i augusti 1869 samt erhöll ungefär samtidigt af qvartalkonferensen i Galesburg sin första predikofullmagt. År 1870 började de svenska metodisternas predikantskola sin verksamhet i Galesburg med N. O. Westergreen som föreståndare och A. T. Westergreen blef en af dess tre förste elever. Här stannade han så länge tillfälle gafs och fortsatte sedan för en tid sina studier i Northwestern University i Evanston.

Westergreen förenade sig med Central Illinois konferensen vid dess möte i Peoria, Ill., på hösten 1871 samt blef samtidigt ordinerad till diakon af biskop Ames. År 1874 blef han af biskop Scott ordinerad till äldste i Carthage, Ill.

A. T. Westergreen har tagit en mycket aktiv del i upprättandet af den svenska metodismen i detta land. En god talare och skicklig affärsman, har han alltid innehaft ansvarsfulla platser, hvilka uppblomstrat under hans ledning. Under sin långa verksamhet som predikant har han såväl som många af sina medbröder fått betjena ett stort flertal af församlingar. De första arbetsfälten voro Wataga, Altona, Galva, Peoria och Kewanee I Bishop Hill fick han glädja sig at synnerligen stor framgang, och det var under denna tid som församlingen derstädes uppnadde sin höjdpunkt både hvad andlig lifaktighet och medlemmarnes antal beträffar. Från Bishop Hill flyttade Westergreen till Swedona, äfven detta pa den tiden ett af våra mest lofvande arbetsfält. Derefter blef han stationerad i Rockford, Lake View, Atlantic Street, Geneva och Batavia. Vid konferensen i Galva 1897 blef han återsänd till Bishop Hill för andra gången, och vi hoppas, att han med Herrens bistånd skall få bevittna stor framgång äfven denna gång på detta vigtiga och historiskt ryktbara fält.

Johan August Gabrielson föddes den 25 december 1852 i Ekeby socken af Östergötlands län. I sällskap med sina föräldrar utvandrade han till Amerika och ankom vid fem års ålder till Galesburg 1857 Äfven han hade den förmånen att i sina tidigare år bevista detta lands skolor och blifva förtrogen med landets språk. Efter afslutade studier egnade Gabrielson sig at handelsrörelse och stod ett par år uti apotek i Galesburg. Under vistelsen här kom han att besöka de förlängda möten, som under N. O. Westergreens ledning höllos i den svenska metodistkyrkan, hvarunder han blef allvarligt påverkad af Guds Ande. En äldre, erfaren kristen, den välkände Alexander Hofflund, samtalade också med honom flera gånger om hans själs frälsning, hvilket bragte honom att tänka på det enda nödvändiga; men framför

allt räknar han en öm moders innerliga förböner såsom det kraftigaste medlet till väckelse. Efter att hafva funnit frid med Gud förenade han sig med metodistkyrkan i Galesburg den 25 juli 1869. Af samma församlings qvartalkonferens erhöll han två år senare fullmagt såsom lokalpredikant samt ingick på prof i Central Illinois konferensen i september 1873, då han äfven ordinerades till diakon af biskop Andrews. År 1877 blef han af biskop Peck ordinerad till äldste.

Följande församlingar hafva blifvit betjenade af Gabrielson, nemligen Roseville och Monmouth, Wataga och Altona, Illinois, New Sweden, Keokuk och Des Moines i Iowa; Stromsburg och West Hill i Nebraska; presiderande äldste för Kansas-Nebraska distriktet i fyra år; Burlington, Minneapolis; presiderande äldste för St. Paul distriktet i sex år samt Andover de fyra sista åren. Vid konferensen i Galva 1897 blef Gabrielson öfverflyttad till Denver.

Inom sin konferens har Gabrielson innehaft många olika förtroendeuppdrag. Bland annat har han varit konferensens sekreterare många år samt varit medlem af den teologiska skolans styrelse. Älskad och värderad af alla för sitt fridfulla sinnelag, har han på hvarje plats nedlagt ett ärligt och gediget arbete.

Johan Ludvig Dahlgren är till börden vestgöte och föddes i Venersborg den 23 november 1847 I sällskap med sina föräldrar anlände han till Amerika i maj 1863 och var för en tid bosatt i Chicago. Härifrån flyttade han till koppargrufvorna i Lake Superior, Michigan, der han äfven blef väckt genom den första metodistpredikant han hörde, nemligen Peter Challman. Genom ytterligare läsning af Guds ord och grundlig sjelfpröfning kom han till allt djupare frälsningsbehof, till dess han i ensamhet i skogen genom den Helige Andes inverkan fick en klar erfarenhet af Romarbrefvets 8 kapitel och 34 vers. Som ingen metodistförsamling fans på platsen, dröjde det två år, innan han fick tillfälle att förena sig med en sådan. Det var i Moline, Ill., medan O. Gunderson var vårdhafvande predikant. I februari

1871 erhöll Dahlgren sin lokalpredikants fullmagt dersammastädes och flyttade följande år till Minnesota, der han tog vård om församlingen i Kandiyohi under tre års tid. Här bekände sig Herren underbart till hans arbete, i det att ej mindre än ett hundra tre personer intogos i församlingen.

Vid Minnesota konferensens sammanträde i Anoka blef Dahlgren ordinerad till diakon i oktober 1873 och till äldste i Red Wing i september 1875.

Från Kandiyohi flyttade han till St. Paul, der han fick verka tre år, den längsta tid som då medgafs en metodistpredikant att stanna på en plats. Blef sedan pastor i Trade Lake, Wis., der han äfven stannade tre år. Efter att under fyra år hafva tjenstgjort som presiderande äldste för St. Paul distriktet, var han vårdhafvande predikant i Stillwater, Minn., tre år. Härifrån flyttade han till vestkusten och betjenade församlingen i La Conner, Washington, ett år samt den i Fresno fem år och nu senast församlingen i Oakland.

Dahlgren har organiserat flera af våra församlingar, såsom i New London, Kerkoven, Maiden Rock, Litchfield, Afton och La Conner. Flera kyrkor hafva också under hans ledning blifvit antingen bygda eller förbättrade. Vi tänka särskildt på dem i Kandiyohi, Afton, La Conner, St. Paul och Trade Lake.

Under sin verksamhet som metodistpredikant har han hela tiden fått se församlingarne tillväxa, och femhundra sjuttiotvå personer hafva af honom blifvit intagna på prof i vår kyrka.

Holger Olson är bördig från Bleking och föddes i Thorshamns församling den 5 december 1836. Redan i metodismens tidigare dagar i Sverige förenade han sig med vår kyrka i Karlskrona år 1867. Olson hade dock under många år förut varit en kristen, alldenstund han daterar sin omvändelse från 1859 och började predika Guds ord år 1866.

Till Amerika ankom Olson den 23 augusti 1870 samt blef efter en tid O. G. Hedströms medarbetare på Bethelskeppet. År 1873 blef han af biskop Harris ordinerad i Salem, Ohio, samt medlem af Pittsburg konferensen. Olsons följande arbetsfält

voro Jamestown, N. Y., Andover, Victoria, Moline, Ill., St. Louis, Mo., Boston, Mass., New York och Newport, R. I.

Henry Verner Eklund föddes i Huskvarna, nära Jönköping, den 17 januari 1848. Under sin skoltid ådrog han sig sin lärares uppmärksamhet, så att denne till och med lofvade hjelpa honom längre fram på studiebanan för att slutligen blifva prest. Detta var också hans önskan. Men välgöraren blef snart befordrad och flyttade från orten, hvarför Eklund nödgades i brist på nödiga medel slå alla tankar på studier ur hågen och vid femton eller sexton års ålder börja arbeta i Huskvarna verkstäder, der vapen för kronans räkning tillverkades. Härmed utdog hos honom hvarje förhoppning om att blifva prest.

Emellertid lemnades han icke oberörd af den genomgripande andliga rörelse, som under många år utmärkt denna del af Småland, utan blef vid aderton års ålder omvänd till Gud bland de s. k. läsarne. År 1869 utvandrade Eklund till Amerika, med Rockford, Ill., till mål, der han egde slägtingar. Dessa tillhörde metodistkyrkan. Och fastän han i afskedets stund lofvat sina troende föräldrar att icke på något vis befatta sig med sina villfarande slägtingars kyrka, dröjde det dock icke länge, förr än han drogs öfver åt samma håll. Under O. Gundersons tid som pastor ingick Eklund i metodistförsamlingen år 1871 samt erhöll sin lokalpredikant fullmagt några månader senare.

På Gundersons anordning fick E. en tid taga lektioner i hvarjehanda lärdomsgrenar hos en amerikansk predikant samt rekommenderades till predikantskolan i september 1871. Efter att der hafva afslutat sina studier, förenade han sig med Central Illinois konferensen 1873 samt blef af biskop Andrews ordinerad till diakon i september 1873 och till äldste af biskop Peck i Galesburg 1877

Eklund har alltsedan verkat till stor välsignelse på många platser i såväl vestern som östern. På nordsidan i Chicago blef han D. S. Sörlins efterträdare och fick der se Guds verk gå storligen framåt. Många själar frälstes och församlingen uppbyggdes. Efter tre år på denna plats aflade Eklund ett besök till

Sverige, hvilket varade två år, mellan 1885—1887, under hvilken tid han hade vården af St. Pauls församling i Stockholm. En härlig väckelse uppstod och under de båda åren intogos tre hundra personer på prof. Vid återkomsten till Amerika blef han vårdhafvande predikant i Worcester, Mass., hvilken församling han betjenade sex eller sju år. Sedan 1893 är Eklund stationerad i Brooklyn.

Alfred Anderson är född den 3 mars 1851 i Skärstads socken af Jönköpings län. Ännu helt ung lämnade Anderson sitt fäderneslaud och ankom efter en mycket besvärlig resa till Chicago på hösten 1866. Som han egde flera syskon i Beaver, stälde han först sina steg dit och tillbragte första sommaren och vintern hos sin broder Johan Anderson derstädes. Under vintern fick han också tillfälle att besöka skolan och lära det engelska språket. De följande tre åren fick han arbeta hos farmare och har "bräckt" en del af Peter Sandells och E. J. Barnlunds farmar.

Mot slutet af år 1868 utbröt en väckelse i församlingen i Beaver. O. C. Simpson var pastor derstädes, och S. B. Newman besökte platsen som pres. äldste. Vid ett af hans besök blefvo många unga personer kraftigt påverkade af Guds ande och sant omvända. Alfred Anderson var en bland dem. Omedelbart efter sin omvändelse förenade han sig med församlingen och ledde sedan bönmöten bland de unga. I juni 1869 mottog han fullmagt som förmanare, och fastän han sjelf kände sig redo att återlemna denna fullmagt på grund af oförmåga, tillrådde hans vänner honom att helt offra sig för Gud och blifva ett Jesu vittne. Uppmuntrad af framgången i arbetet, erfor han äfven en inre maning att odeladt egna sig åt Herrens verk. Den 1 mars 1870 började skolan i Galesburg och Anderson blef en af dess förste elever. Efter att hafva afslutat sin kurs i skolan blef Anderson intagen på prof i Central Illinois konferensen samt ordinerades till diakon år 1871 och till äldste 1874.

Hans första verksamhetsfält var Burlington & Keokuk i Iowa. I förstnämda församling funnos endast två medlemmar, och dessa voro qvinnor; men ett stycke ut på landet funnos några

De första Studenterna
Svenska M. E. Skolan
1870.

flera medlemmar och äfven en kyrka. Sina tillhörigheter fick han sjelf afhemta vid stationen, skaffa lokal för mötena och vara sin egen vaktmästare. Men under året bygdes en kyrka i staden och en annan uppfördes utanför Keokuk. Efter ett år flyttades Anderson till New Sweden, och under detta år fick han tillfälle att besöka Wesleyan University i Mount Pleasant. På hösten 1873 blef han sänd till Chicago för att blifva Shogrens medhjelpare. Detta var ett år af rik välsignelse. Året derpå blef han flyttad till Galesburg och stannade der i tre år. Öfverflyttades sedan till Jamestown, hvars svenska metodistförsamling då hörde till Erie Konferensen, men blef under Andersons tid der införlifvad med den Nordvestra Svenska Konferensen. 1880 flyttade Anderson till Andover och två år senare blef han pres. äldste för Iowa distrikt och på samma gång pastor i Burlington med Nels Eagle som medhjelpare. År 1885 flyttades han till nordsidan i Chicago och 1890 till Evanston. I förening med den sista utnämningen följde äfven agentskapet för Betania hemmet. Efter ett år blef Anderson utnämd till pres. äldste för Chicago distrikt, hvilken syssla han innehade sex år, och 1897 blef han vårdhafvande predikant för församlingen i Lake View.

Anderson har ofta varit anlitad till flera förtroendeuppdrag. Under många år har han varit medlem af skolstyrelsen samt representerat sin konferens vid generalkonferensen. Äfven har han på ett energiskt sätt samverkat vid grundläggningen af Betania hemmet samt varit dess agent under flera år.

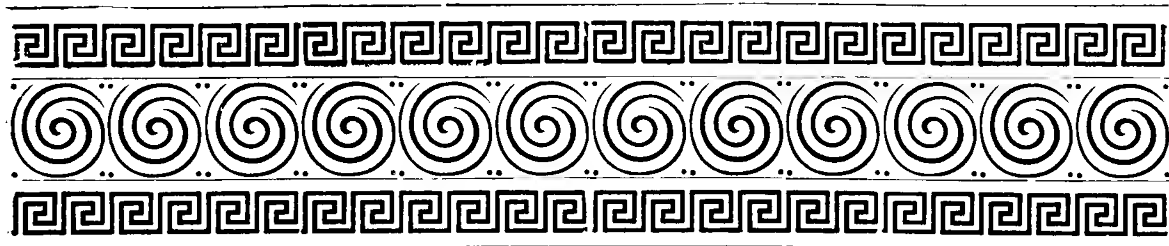
John Bjurström var född i Vermland, Sverige, anlände till Amerika 1867, samt blef omvänd till Gud i Geneseo, Ill., under O. Gundersons verksamhet såsom vårdhafvande predikant derstädes.

Han förenade sig med Svenska M. E. församlingen derstädes och blef sedan anstäld, först i Moline och sedan i Kewanee såsom klassledare.

Den 19 juni 1869 fick han af kvartalkonferensen i Kewanee förmanarebetyg, undertecknadt af S. B. Newman, hvilken då var presiderande äldste. Derifrån sändes han till Swede Bend,

Iowa, hvarest han predikade tvenne år. Den 23 september 1873 förenade han sig på prof med Central Illinois konferensen, hållen i Galesburg, då han ock blef sänd till Victoria såsom vårdhafvande predikant, tjenstgörande der två år. Hösten 1875 vardt han sänd till Sutton, Neb., varande den förste svenske missionär, som af M. E. kyrkan ditsändts. Här tilläts han ej att verka mera än ett år och tre månader, då han åter flyttades, men denna gång genom döden till sin eviga hvila och ro. Han var besvärad af näsblod och detta gick slutligen öfver till hjertsjukdom, i ett anfall af hvilken han dog.

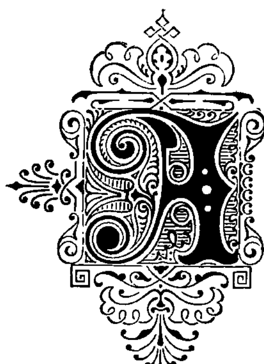

FEMTONDE KAPITLET.

Biografier

AF

A. P. Wigren, William Henschen, D. S. Sörlin, J. B. Anderson, C. A. Wirén, James T. Wigren, O. J Stead, P. J. Berg, J. O. Nelson.

UGUST PETER WIGREN föddes i Grenna landsförsamling den 20 september 1849, och kom vid tre års ålder med sina föräldrar till Amerika. Tidigt i sin ungdom, eller redan vid sjutton års ålder, började han på allvar söka Gud under en större väckelse, som pågick i den amerikanska M. E. kyrkan i Attica, Indiana. Innan han ännu erhållit förvissning om barnaskap hos Gud, men likväl innerligt längtade derefter, ingick han på prof i ofvannämda församling den 14 februari 1866, samt berättade i bref till sin fader, att han några dagar efteråt blef försatt i Guds barns härliga frihet.

På våren 1866 aflade Wigren ett besök hos sina föräldrar i Swedona samt arbetade derefter på en farm nära Bishop Hill. Följande vinter tillbragtes i hemmet, och på sommaren var han åter sysselsatt med farmarbete, hvarefter han tog anställning å apotek i Galva, Ill. Vistelsen här varade i två år. Under den-

na tid tog Wigren ovanligt verksam del i församlingens möten, samt fann en så stor glädje och framgång i arbetet för Guds sak, att han erfor Guds Andes maning att såsom predikant gifva all sin tid och sina krafter åt arbetet för själars frälsning. Efter att en tid hafva sökt undandraga sig denna kallelse, samrådde han med sin fader härom med det resultat, att han beslöt bereda sig för detta kall. Wigrens mening var då att vid universitetet i Abingdon genomgå en fullständig studiekurs; men vid tanken på den stora predikantbrist, som för tillfället var rådande i det svenska verket, ändrades planen så till vida, att han i stället ingick som studerande vid de svenska metodisternas predikantskola, hvilken som bekant började sin verksamhet i Galesburg i mars 1870. Wigren blef således en af dess tre förste elever. Under N. O. Westergreens ledning studerade Wigren här omkring ett års tid, utom det att han äfven betjenade församlingen i Swedona. På hösten 1871 ingick han vid universitetet i Evanston, och skötte samtidigt med sina studier äfven församlingen i Geneva. I september 1873 begaf han sig till hemlandet för att studera svenska språket. "Äfven här ämnade han samtidigt verka som predikant, och det var först superintendentens önskan att kunna anställa honom i Linköping. Emellertid ansågs Upsala vara bättre för det dubbla ändamålet, och det blef slutligen bestämdt, att han skulle stationeras der den 1 mars 1874. Under tiden verkade han i Göteborg och dess omnejd. Till Upsala kom han likväl aldrig, ty den 19 februari kallades han, efter fyra dagars sjukdom, att ingå i den eviga hvilan. Han var en bland de mest begåfvade svenska metodistpredikanter, säges det, och gjorde sig derjemte känd som en mycket allvarlig kristen"

William Henschen, Ph. D., föddes i Upsala den 11 april 1842. Fadern var häradshöfding. På våren 1850 ingick han i Upsala katedralskola och blef i dec. 1857 student, 1862 filosofie kandidat och 1863 fil. doktor. Studerade sedan under tre år dels naturvetenskap, dels medicin vid universiteten i Upsala och i Berlin, der han uppehöll sig med tillhjelp af resestipendium. På hösten 1866 öfvergaf han den medicinska banan för att egna

WILLIAM HENSCHEN.

sig åt lärarekallet. På hösten 1870 utvandrade han till Florida, flyttade 1872 till Brooklyn, der han någon tid var anstäld på kontor. Från oktober 1873 till juni 1874 var han redaktör för Nordstjernan och derefter till 1875 för Norden, begge New York tidningar. På våren 1875 lemnade han Dr. Cuylers kyrka i Brooklyn och förenade sig med metodistkyrkan, samt flyttade på hösten till Chicago för att öfvertaga redaktionen af Sändebudet och blef samtidigt satt till lärare vid predikantskolan i Evanston. Afsade sig redaktörsbefattningen i september 1882 och lärare-sysslan 1883 samt flyttade till Jamestown, N. Y., såsom pastor för dervarande metodistförsamling. Efter ett års vistelse i Florida, dit han rest för att vårda sin helsa, flyttade han 1885 till Sverige, der han stannade till 1889. Under sitt uppehåll i fosterlandet tjenade han som redaktör för konferensens tidningar samt blef derjemte förordnad till lärare i predikantskolan, hvars andra klass förlades till Stockholm, der Henschen var bosatt. På hösten 1887 flyttade han till Upsala för att hufvudsakligen arbeta i skolan. Likväl lemnade han dessutom regelbundet ansenliga bidrag till Sv Sändebudets innehåll. Pligttroget och till stort gagn för verksamheten skötte han sina befattningar, tills han strax före konferensen år 1889 flyttade tillbaka till Amerika, hvilket land, med sina fria institutioner, tilltalade honom till den grad, att han i Sverige bokstafligen betraktade sig som ''en gäst och främling'' Återkommen till detta land öfvertog han ånyo redaktionen af Sändebudet, och dermed fortfar han ännu.

Fastän Henschen finner sin håg ligga mera åt lärarens än tidningsmannens värf, ''skrifver han dock utmärkta redaktionsartiklar, af hvilka många på grund af klarsynthet och den hänsynsfullhet gent emot olika tänkande, som ständigt röjes i hvad H. skrifver, blifvit aftryckta af tidningar inom de mest olika religiösa och politiska läger'' Ett nyligen utkommet Biografiskt lexikon innehåller följande af Henschen sjelf uttalade ståndpunkt i politiska och religiösa frågor: ''I åsigter är jag afgjordt liberal. Inom metodistkyrkan samverkar jag med den riktning, som påyrkar vidtomfattande reformer. I politiken vill jag ej binda mig vid något parti, utan vara i ordets fullaste mening in-

dependent. Vart lands välfärd har i min tanke tre stora fiender: katolskt prestvälde, krogvälde och penningvälde. Dock tror jag på en gudomlig allmagt, som säkert, om ock långsamt, leder menskligheten framat mot frihet och ljus, och hoppas derför, att Amerikas folk skall öfvervinna dessa sina inre fiender: för de yttre behöfva vi i min tanke icke frukta''

Daniel Salomon Sörlin föddes i Thorsjö församling, i närheten af Hernösand, den 24 december 1830. Vid 21 års ålder blef Sörlin omvänd och lemnade sin befattning som skollärare för att i Evangeliska Fosterlandsstiftelsens tjenst predika evangelium, hvarhelst tillfälle yppade sig. I själ och hjerta var han metodist från första stunden han blef omvänd, ehuruväl han för en längre tid var omedveten derom, pa samma sätt som han var svensk flera år, innan han visste det.

År 1865 flyttade familjen Sörlin till Stockholm. Några kristna vänner derstädes, ej tillfredsstälda med den andliga spis de på andra ställen fingo, höllo reguliera möten i en hyrd lokal. Till denna grupp slöt sig Sörlin och hans förträffliga hustru, ända till dess de blefvo metodister. Då Albert Ericson på hösten 1866 var i Stockholm på besök, fingo ofvannämda kristna vänner höra talas om ''metodistpredikanten från Amerika'', och följden blef, att Sörlin och en annan broder uppsökte honom och inbjödo honom att predika i deras samlingslokal. Med glädje mottog denne inbjudningen, och med hvad resultat hafva vi redan omtalat. En metodistförsamling bildades i Stockholm nyårstiden 1868, och Sörlin blef en af dess första medlemmar. Samma år sändes han till Kalmar såsom agent för ett ångbåtsbolag. Här sökte han, som vanligt, vinna själar för Kristus, och inom kort uppstod en andlig väckelse. Han skref då till superintendenten för den nya metodistmissionen, V Witting, upplyste om förhållandet och bad honom sända en predikant att taga hand om verket. Witting svarade: ''Sluta upp med din affär och sänd emigranter till himmelen i stället'' Han följde anvisningen i förtröstan till Herren, som underbart välsignade hans arbete, sa att innan han lemnade Kalmar, hade den nya församlingen eget

D. S. SÖRLIN.

bönehus, den första kyrkobyggnad i Sverige tillhörande metodistepiskopalkyrkan.

År 1873 ordinerades han af biskop Foster till diakon och tre år senare blef han af samma biskop ordinerad till äldste. Han arbetade framgångsfullt på flera platser, bland dem Göteborg och Visby, tills han år 1874 öfverflyttades till New York att der arbeta tillsammans med Hedström i Betelskeppet. Här qvarblef han till 1876, då han kallades att taga vård om May street församlingen i Chicago. År 1878 sändes han till Rockford, Ill., och påföljande år till Chicago igen, denna gång till Market street församlingen, vår största församling i Amerika. Hans treåriga arbete å detta fält kröntes med en underbar framgång. Hösten 1882 kom Sörlin till Worcester, Mass., för att taga hand om svenska församlingen i Quinsigamond, predikande vexelvis der och i staden. Da han kom dit, fans blott en svensk M. E. församling, men ingen kyrka för hjorden att samlas uti. När han efter femårigt arbete lemnade platsen funnos tvenne blomstrande församlingar med hvar sin kyrka. År 1887 gick han att öfvertaga sin sista utnämning, Boston, redan då angripen af den tärande sjukdom, som den 27 juli 1888 lade honom på bår. Han var 57 år, 7 mån. och 3 dagar.

Sörlin var en nitisk och framgångsfull predikant; men har äfven utmärkt sig som god sångare och kompositör, hvilket i ej ringa mån bidrog till hans framgång. Den inom vårt samfund mycket använda sångboken "Davids Harpa" är ett bevis på hans förmåga i den riktningen.

John B. Anderson föddes i Vestra Hed, Veddige socken af Hallands län, den 1 juni 1846. Efter att i föräldrahemmet hafva fått en religiös uppfostran blef Anderson omvänd till Gud samt deltog i de andaktstunder, som af den fria verksamheten underhöllos i hans hemtrakt. På våren 1869 begaf han sig till Amerika och uppsökte genast sin broder Charles Anderson i Batavia, hos hvilken han för en tid hade sitt hem. De första åren pröfvade Anderson på lyckan både som sten-, jern- och träarbetare. Efter att hafva år 1871 förenat sig med metodistkyr-

kan i Batavia, erhöll han rekommendation till predikantskolan, samt fick tillfälle att under fyra år bereda sig för sin framtida verksamhet, genom att bevista denna anstalt, som en del af tiden var förlagd i Galva och 1874 flyttades till Evanston. Samtidigt med sina studier skötte Anderson jemväl församlingsvården i Peoria, Evanston och Sydsidan i Chicago.

År 1876 blef han i Pekin, Ill., intagen på prof i Central Illinois konferensen och blef samtidigt ordinerad till diakon under missionsregeln. Första utnämningen var Clay Center och Randolph i Kansas, der Anderson fick tillfälle att nedlägga ett godt arbete. År 1878 blef han af biskop Merrill intagen i full förening af Nordv. Svenska konferensen samt sänd till Scandia och Seapo. På förstnämda plats inreddes den redan uppförda stenkyrkan och bostället byggdes. Vid Nordv. konferensens sammanträde i Chicago 1880 blef han af biskop Harris ordinerad till äldste och sänd till Victoria, Ill. Der verkade han i tre år och ombygde kyrkan. Andra församlingar, som betjenats af Anderson äro Oakland, Stromsburg, Saronville och Lincoln, Neb., Geneva och Batavia, Ill., Humboldt Park, Melrose Park samt Forest Glen, Chicago. Hans sista utnämning var till Emanuel församlingen i Chicago. Trogen och arbetsam i tjensten, har han användt de pund, som blifvit honom anförtrodda.

Christoffer Alfred Wiren var född i Norstad, Kettilstad, Östergötland, den 11 okt. 1847 Vid 8 års ålder skickades han med sina syskon till folkskolan, som var belägen vid Kettilstads kyrka ungefär två eng. mil från hemmet. Första terminen erhöll han ett pris för sin läsning, som mycket stegrade hans vetgirighet. År 1859 skickade hans föräldrar honom till Linköpings Elementarskola, hvarest han intogs i andra klassen. Här genomgick han de fem första klasserna. Men utgifterna voro dryga, och ehuru han sökte hjelpa sig sjelf genom att undervisa såsom informator för lärjungar vid läroverket, så hjelpte det ej länge. Derför tog han plats som lärare för prosten Ulanders barn i Tuna i Småland år 1864. Efter 1½ års frånvaro från skolan intogs han åter som elev uti sjette klassen

och genomgick den, då omständigheter inträffade, som förändrade hela hans lif. Hans äldste broder Gustaf hade två år förut emigrerat till Amerika, och då föräldrarnas ekonomiska ställning var svår, ansåg han det vara sin pligt att lämna skolan och följa med dem till Amerika, för att deras ställning måtte förbättras. Detta var en svår uppoffring, men allt lemnades för en okänd framtid i ett främmande land; emedan pligten så bjöd. År 1867, den 23 maj, började resan och de framkommo lyckligt till New York. Efter åtta dagars resa med jernväg ankommo de till Oneida, Ill., samt nästa dag till Hickory Grove, deras bestämmelseort. Hösten 1867 ingick Wiren såsom lärling i vagnmakareyrket, samt arbetade deri ungefär fem års tid i Swedona, New Windsor och Galva, Ill., Chariton och Belinda, Iowa. Uti Belinda ingick Wiren i äktenskap med Miss Lotta Newman år 1872. Wiren blef omvänd till Gud under prosten Ulanders ledning. Ingick på prof under J. Wigrens tid i Swedona. Blef mycket intim med Aug. Wigren och började att med honom verka för Herren. Aug. Wigren och Wiren erhöllo sin förmanare fullmagt på samma gång af Swedona församling. Under vintern 1869 och 1870 verkade Wiren såsom klassledare och förmanare, samt predikade stundom, och då Wiren 1870 flyttade till Belinda, Iowa, tog han vården af denna församling. Erhöll lokalpredikants fullmagt 1871 samt predikade åren 1871 och 1872 i Chariton och Belinda. Kallades af p. ä. Newman som predikant till Galva församling samt lärare för skolan år 1872. Qvarstannade som dess lärare och församlingens pastor i två år, men var under sista året mycket sjuklig af ovana vid så ansträngande själsarbete. År 1875 började åter skolan under Wirens ledning i "preparatory" byggnaden vid sjön Michigan i Evanston och ett framgångsfullt läseår genomgicks, men Wirens krafter voro ännu svaga, och han måste på hösten samma år till skolstyrelsen insända sin afsägelse, hvilken antogs.

Wiren har sedan verkat såsom lokalpredikant bland svenska folket, så länge det fans församling i Belinda, och sedan i den amerikanska M. E. kyrkan, hvarest han nu är lokalpredikant.

James T. Wigren är född i Attica, Indiana, den 13 jan. 1854, samt är son till John Wigren, en af vår kyrkas äldsta predikanter. Redan i unga år blef han omvänd till Gud och förenade sig med metodistkyrkan 1868. År 1873 höll han sin första predikan i Kewanee, Ill., samt intogs på prof i Central Illinois konferensen 1876, som det året hölls i Pekin, Ill., vid hvilket tillfälle han äfven blef af biskop Wiley ordinerad till diakon. Wigren har med välsignelse och framgång betjenat församlingarne i Swedona. Donovan, Evanston, Geneva och Batavia, Stratford, Des Moines, Keokuk, Bishop Hill och Burlington. Vid den Nordvestra svenska konferensens delning i Galesburg 1893, blef Wigren utnämd till presiderande äldste för Galesburgs distrikt af svenska Centralkonferensen, hvilken syssla han nu innehaft i fem år. Samma konferens hedrade honom med uppdraget att representera sig vid sist hållna generalkonferensen i Cleveland 1896. Såsom föreståndare för sitt distrikt har Wigren gjort sig särdeles omtyckt och förvärfvat en stor vänkrets.

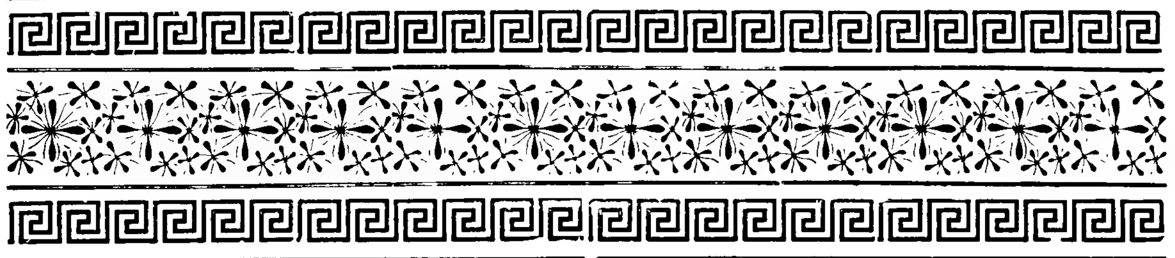
Oscar J. Stead är född i Åsum, Kristianstads län, den 4 Januari 1848. Ankom till detta land 1868 samt arbetade på olika platser, till dess han på vintern 1874 ingick i teologiska skolan i Evanston. Han hade nemligen vid tjugutre års ålder i Moline blifvit omvänd samt 1871 förenat sig med metodistkyrkan der. Efter att hafva tillbragt tvenne år i skolan, förenade han sig med Illinois Central konferensen i Pekin, Ill. Samma år blef han af biskop Wiley ordinerad till diakon under missionsregeln och till äldste år 1880. Stead har betjenat följande församlingar, nemligen Geneva och Batavia, Evanston, Ishpeming, Red Wing, Kandiyohi, St. Paul, Atwater, Stillwater och Centre City, Blef utnämd till presiderande äldste för Minneapolis distrikt af Norra svenska missionskonferensen 1893, hvilken syssla han ännu innehar.

Per Johan Berg är född den 7 juni 1851 i Bergs socken, Kronobergs län, och ankom till Amerika 1869. Arbetade på farm och i smedsyrket de fyra första åren. Under ett väckel-

semöte, som hölls i den amerikanska metodistförsamlingen i Woodhull, Ill., i Januari 1871 blef Berg omvänd och förenade sig omedelbart med församlingen. Flyttade sedan till Moline, hvarifrån han begaf sig till Evanston för att söka nödig utbildning för predikoembetet. Samtidigt med J. T. Wigren och Stead ingick han på prof i Central Illinois konferensen 1876 samt ordinerades till diakon dersammastädes. Ordinerades till äldste år 1880 af biskop Harris. Berg har troget vårdat församlingarne i Geneva och Batavia, Des Moines, Clay Center, Randolph, Lindsborg, Denver i Colorado, Kansas City, Omaha och Dayton.

J. O. NELSON är född i Hägerstad, Sverige, år 1850, samt anlände derifrån till Dayton, Iowa, år 1869; men flyttade snart derifrån till Boone i samma stat. Innan han beträdde banan som predikant, innehade han anställning i jernkramhandel tre och ett halft år. På vintern 1873 erfor han allvarligt frälsningsbegär samt fann frid med Gud under de väckelsemöten, som höllos samtidigt i Boone under den danske metodistpastorn Browns ledning. En kort tid efter sin omvändelse började Nelson predika Guds ord. Efter att någon tid hafva bevistat vår predikantskola förenade han sig med Central Illinois konferensen 1874, samt ordinerades till diakon samma år af biskop Scott. Äldstes ordination erhöll han af biskop Merrill 1878 i Rockford. Nelson har varit vårdhafvande predikant på följande platser: Roseville, Wataga, Altona, Burlington, Galva, St. Paul, Minneapolis, Moline, May st., Chicago, Ishpeming, Melrose Park, Pullman, Jamestown och Market st., Chicago. Nämnas bör också, att Nelson, som i Sverige erhållit god skolunderbygnad, under sin vistelse i St. Paul undervisade i första klassen af predikantskolan, hvilken för denna orsak var förlagd en tid i nämda stad.

Ministers
of the
Swedish M.E. Church

SEXTONDE KAPITLET.

SWEDONA.

EN svenska metodismen hade på denna plats såväl som annorstädes en oansenlig upprinnelse. En viss Eric Envall och hans hustru, båda metodister från Rock Island, hade i början på 1850-talet inflyttat till Swedona; och på deras inbjudning började Peter Challman under vintern 1854 att tillfälligtvis besöka dem samt hålla möten i deras hem. Dessa sammankomster blefvo rätt talrikt besökta, och åtskilliga personer visade sig välvilligt stämda mot den nya verksamheten. V Witting, som var vårdhafvande predikant i Andover, började sedan regelbundet besöka platsen år 1855, samt fick till hjelp vid väckelsemötena N. O Westergreen, vid den tiden stationerad i Galesburg. Mötena fortgingo flera veckor i den amerikanska metodistkyrkan i Swedona, till stor välsignelse och många själars frälsning. En klass bildades, som flera år var förenad med församlingen i Andover. Somliga säga detta var 1855, andra 1857 Bland dess första medlemmar märkas, förutom den nyss omnämda familjen Envall, C. Lundqvist, Sven Jäderberg, John Hoogner, Samuel Wallin, C. M. Larson, Charles F Peterson, Pehr Anderson, Gustaf Johnson, P Peterson samt deras hustrur.

Ett annat tacksamt fält för verksamhet började äfven samtidigt upparbetas, nemligen New Boston, der flera personer blefvo omvända och anslöto sig till metodistkyrkan. Behofvet af egen predikolokal gjorde sig snart alltmera känbart, och på hösten 1858 upptogs subskription för ändamålet. Följande år stod kyrkan färdig. A. J. Anderson, som då var pastor i Andover, hade till medarbetare Albert Ericson; och denne bodde i Swedona, den förste svenske metodistpredikant, som varit bosatt der. Vid invigningen af kyrkan, 1860, predikade äfven Bredberg från Chicago. Följande höst blef Albert Ericson utnämd till vårdhafvande predikant i Andover, och året derpå fick han J. E. Berggren till assistent. År 1863 blef Berggren sänd till Swedona som dess förste stationerade predikant. Följande predikanter hafva sedan dess betjenat församlingen: John Wigren, Aug. Wigren, O. C. Simpson, John Wigren, J. T. Wigren, A. T. Westergreen, P M. Johnson, James Iverson, Isaac Anderson, C. M. Holmberg, Hugo Alm, C. A. Albrektson, G. H. Johnson, Otto A. Rabe och H. W Willing.

Ända från 1873 höllos lägermöten regelbundet hvarje sommar å C. F. Petersons egendom, till dess Galesburgs distrikts nuvarande lägergrund, Hickory Gróve, midt emellan Galva och Bishop Hill, inköptes.

Församlingen har icke tillvuxit på flera år, till en stor del beroende på utvandring vesterut, dels också emedan många af de gamla stödjepelarne fallit undan. Många medlemmar hafva äfven flyttat till New Windsor, sju mil från Swedona, der äfven metodistisk verksamhet pågått sedan femton år tillbaka. Äfven här har församlingen egen kyrka, der predikanten från Swedona håller regelbundna gudstjenster en gång hvarje söndag.

Evanston.

Bland de första svenskar som bosatte sig i Evanston var Otto Larson, hvilken anlände från Sverige 1868, och hans hustru ankom ett år senare. Bland andra som snart anlände voro Oscar L. Lawson, Mrs Oberg och hennes son John Oberg, C. M. Munson, Otto Johnson, Mrs. Sophia Swanson och Hanna Swanson.

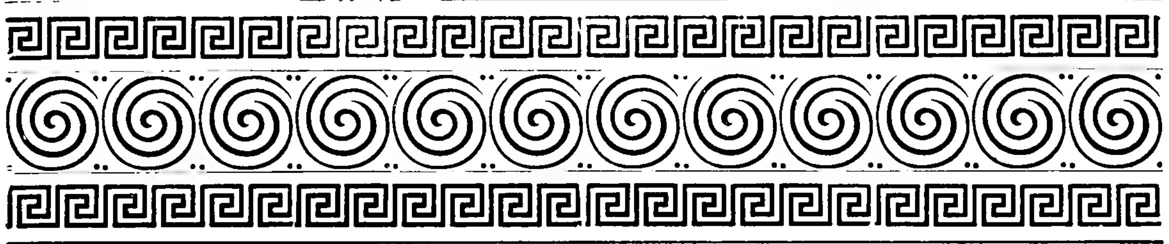
Några norskar och danskar hade äfven tidigt bosatt sig. Bland de sistnämde finna vi Carl Schou, som sedermera blef superintendent af metodismen i Danmark. Br. Schou, som blef omvänd bland amerikanske metodisterna, började snart leda möten för skandinaver. Till en början höllos dessa i skolhuset vid Benson ave. År 1872 organiserades den skandinaviska metodist-episkopalförsamlingen i Evanston. Amerikanska metodistförsamlingens gamla kyrka inköptes och broder Schou blef den nybildade församlingens förste pastor. Men som svenskarne voro flertalet och församlingen likväl blef förenad med norsk-danska konferensen, lemnade svenskarne för att begynna egen verksamhet.

Möten höllos att börja med i Ladd's Hall och sedermera i Union Hall. Den 17 okt. 1874 organiserades den nya föreningen. J. B. Anderson var ordf. och Charles J. Wigren sekr. De första "trustees" som invaldes voro: Charles J. Wigren, Oscar L. Lawson, A. B. Johnson, John A. Oberg, Otto Johnson. Första qvartalkonferensen hölls samma afton under ledning af presiderande äldste A. J Anderson. J. B. Anderson, då teologi student, blef församlingens förste pastor och lönen bestämdes till $300. Det följande året vårdades församlingen af O. J. Stead, student, och under hans tjenstetid byggdes den lilla kyrkan å Grove st. och Sherman ave.

Följande pastorer ha betjenat församlingen: J. B. Anderson 1874—1875; O. J. Stead 1875—1876; Wm Henschen och A. G. Johnson 1876—1877; Fr. Ågren 1877—1878; J. T. Wigren 1878—1879; S. B. Newman 1879—1882; Wm Henschen och John Lundeen 1882—1883; Albert Ericson 1883—1886; N. O. Westergreen 1886—1890; Alfred Anderson 1890—1891; R. Cederberg 1891—1894; O. F Linstrum 1894—

Församlingens medlemskap är 200, söndagsskolans 150 och Epworthföreningens 75.

Församlingens egendom, kyrka och boställe värderas till $5,000 och är skuldfritt.

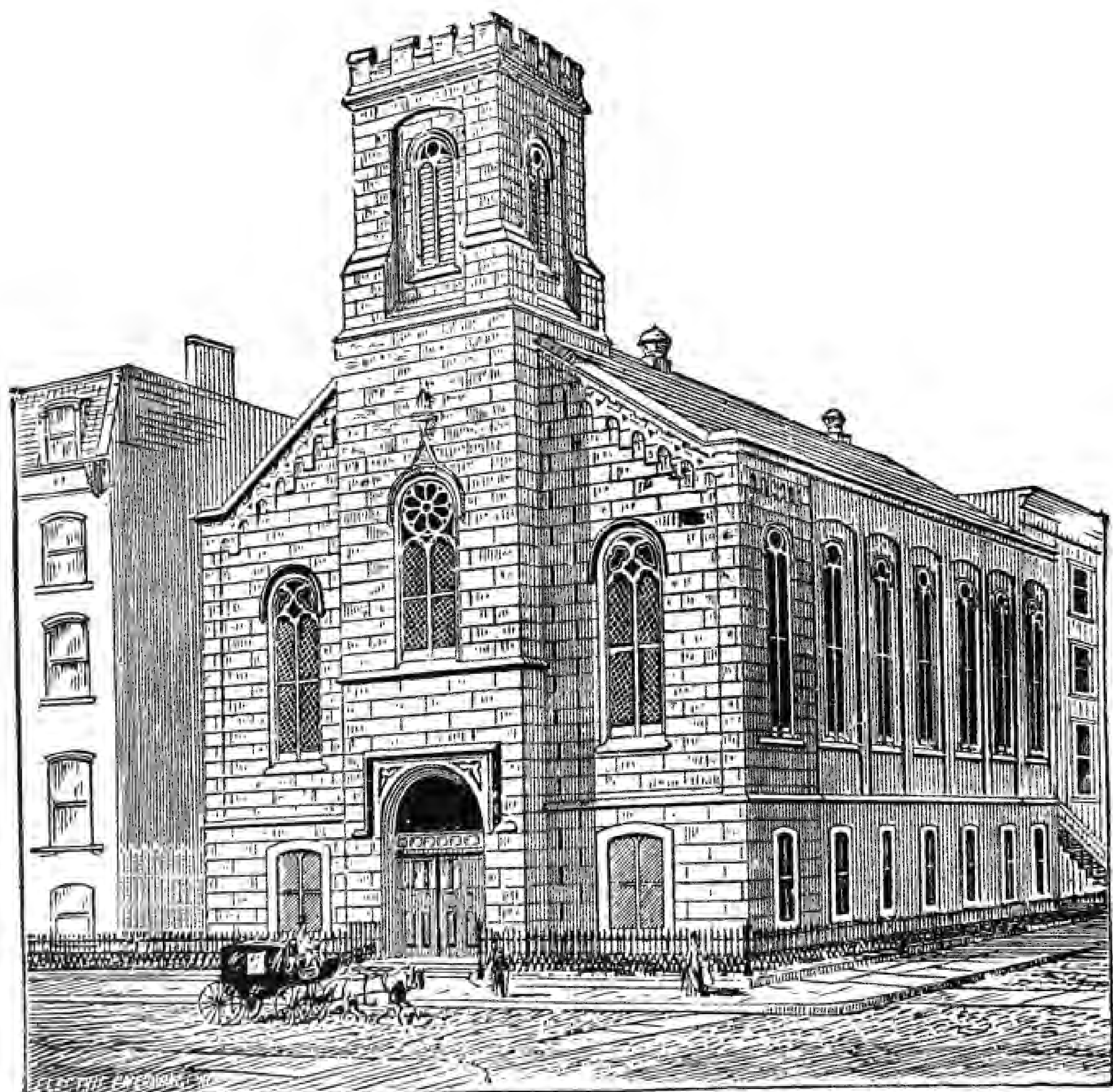
SJUTTONDE KAPITLET.

Vår verksamhet i Östern.

NEW YORK.

HURU metodistkyrkan började sin välsignelserika verksamhet bland svenska och norska emigranter i New Yorks hamn, hafva vi redan i det föregående sett. Det dröjde också många år, innan skandinaverna hade någon annan kyrka än Betelskeppet, och O. G. Hedström visade sig ej angelägen om att öfverflytta sin verksamhet till fasta landet. Då det dröjde ända till 1865, innan den luterska församlingen bildades i New York, var det tydligt, att flertalet emigranter samlades kring Hedström i hans ovanliga kyrka. Ingen förstod heller så väl som han tolka de nykomnes känslor. Han påminde dem om, hurusom de, under det stormen rasade på det vilda hafvet, hade ropat till Herren om nåd och förskoning och gifvit honom det löfte, att om han tillstadde dem att ännu en gång få komma i land med lifvet, så skulle de gifva sina hjertan åt honom. Efter predikan kommo många gråtande fram till Hedström, öfvertygade om sitt frälsningsbehof, sägande att allt hvad han sagt om dem var sanning. En ständig pingstvind blå-

SVENSKA M. E. KYRKAN I NEW YORK.

ste Söndagens möten på Betelskeppet togo sin början kl. 9 på morgonen med loffest och nattvardsgång. Vid dessa möten var det icke ovanligt att se fem eller sex personer resa sig upp på en gång för att aflägga vittnesbörd till Herrens ära, och många gånger hände det, att två eller tre talade samtidigt, lofvande Gud med hög röst. Men långt ifrån att störas af denna något bullrande lifaktighet, var det Hedström sjelf, som ofta blandade sin röst med de många och öfverröstade dem alla, i det han sade: "Det här är just som Gud vill hafva det. Allt detta är god ordning; låten alla prisa Gud, han har många öron!"

De lifliga mötena tilldrogo sig äfven amerikanernas uppmärksamhet och de dagliga tidningarne omnämde, att de förutsättningar, som fordrades för att kunna tala på en loffest i Betelskeppet, voro goda lungor och förmåga att passa på tillfället. Medlemmarne fingo ej bära några öfverflödiga artiklar på sig, såsom prydnader af guld o. s. v., utan var den största enkelhet i kiädedrägt anbefald. Hedström bodde i Jersey City Ofta aflade han husbesök i sina medlemmars hem och på den dagen, då pastorn förväntades, företogs intet arbete inom familjen. Allt ställdes i bästa skick, golf skurades, nya dukar lades på borden och familjen iklädde sig sina bästa kläder. När han kom, uppträdde han med den enkelhet och flärdlöshet, som icke blott tillhörde hans embete utan som voro honom så naturliga. Med de små inom familjen gjorde han sig särskildt förtrogen. Begåfvad med ett gladt humör, var det sällan han syntes nedslagen eller bedröfvad. Under trettio års tid var denne man pastor i Betelskeppsförsamlingen utan att uppbära en enda cents lön från densamma. Derför funnos inom den församlingen inga skaffare, så länge pastorn hade sin lön från missionssällskapet.

En episod från denna tid, som särskildt förtjenar omnämnas, var att den ryktbara sångerskan Jenny Lind en gång bevistade ett möte på Betelskeppet. Det förnäma besöket förmådde likväl icke att nedstämma Hedströms frimodighet, utan talade han personligt med äfven henne om den Gud, som förmår frälsa och saliggöra. Efter gudstjenstens slut fick han af henne mottaga en gåfva af sex hundra dollars att använda för inköp af

biblar för verksamheten. Biblar med svensk och engelsk text löpande parallelt inköptes och användes i söndagsskolan. Många skänktes äfven bort till behöfvande landsmän.

I staden New York började regelbundna möten hållas på hösten 1874, då D. S. Sörlin blef Hedströms medhjelpare, och då den förre år 1876 flyttade till Chicago, var församlingen indelad i fyra klasser. Någon sjelfständig styrelse egde dock ej församlingen förr än den 18 maj 1882, då L. J. Swenson, Otto Benson och A. Malm blefvo dess första lagliga ombudsmän. Från juli 1876 till våren 1880 hade Albert Ericson, som då var pastor i Brooklyn, vården om församlingen och det följande året blef A. J. Anderson hans efterträdare både i Brooklyn och New York. På hösten 1881 blef A. G. Johnson ditsänd och var således den förste stationerade predikant, sedan församlingen lemnade Betelskeppet. År 1885 efterträddes han af W Swenson och 1886 fick J. Magnuson vården sig anförtrodd. Från våren 1887 till 1891 betjenade H. Olson församlingen, hvarefter H. Hanson hade vården för trenne år. B. Nelson tjenstgjorde som pastor sommaren 1894, och O. Swanson öfvertog vården i oktober 1894.

En stor, präktig kyrka af granit, belägen vid Lexington ave., inköptes af The City Board of Church Extension i januari 1889 för femtio tusen dollars. H. Olson var då pastor. Medlemmarnes antal uppgår nu till omkring 200. Söndagsskolan, som bildades 1882, har omkring 100 besökande och Epworthföreningen, organiserad 1891, har ett 80-tal medlemmar.

Battery Park. Den 15 april 1888 började C. Samulson missionsverksamhet i södra delen af New York, nära Castle Garden som redan från början rönte stor framgång. Afsigten var bland annat den att upprätta en mission så nära immigranternas landstigningsplats som möjligt, för att rädda dem undan de många faror, som möta den nykomne genast vid ankomsten. M. E. kyrkans stadsmission i New York hyrde för den nya församlingen en lokal, och Samuelson blef dess förste pastor. Ett välsignelserikt arbete började här och medlemmarnes antal har

växt oupphörligt, så att det nu uppgår till något öfver 150. En kraftfull ungdomsförening bildades i februari 1892 och räknar ett hundratal medlemmar. Sedan 1896 är O. F. Logren pastor.

I Mount Vernon, en utmärkt vacker förstad till New York, hafva vi äfven en liten god och lifskraftig församling, som i december 1896 hade glädjen inviga en smakfull kyrka, rymmande två hundrafemtio personer. En god ungdomsförening finnes äfven. J. E. Hillberg blef utnämd hit 1896.

BROOKLYN.

Församlingen i Brooklyn är äfven utgången från Betelskeppet, som var den gemensamma mötesplatsen för de skandinaviska metodisterna i New York och Brooklyn ända till 1866, då medlemmarne i Brooklyn började hålla möten i enskilda hem och på salar. Vid ett sådant möte, den 2 juni 1867, fattades beslut att bygga en kyrka, hvilken ock snart uppfördes vid Pacific street i Brooklyn. Men kyrkan blef snart för liten. Ett större tempel måste uppföras. Nu visade sig åter Hedströms stora inflytelse; ty på några månader samlade han det belopp, 32,000 dollars, som den nya kyrkan skulle kosta, och den 19 maj 1872 stod denna prydliga helgedom färdig att invigas. Strax derpå organiserades Immanuelsförsamlingen (ehuru den ej genast erhöll detta namn), till hvilken öfverflyttades omkring ett hundra af Betelskeppets medlemmar.

Albert Ericson, numera föreståndare för vårt teologiska läroverk i Evanston, blef församlingens förste predikant. Han höll sin inträdespredikan söndagen den 26 maj 1872,stannade åtta år, under hvilken tid medlemsantalet fördubblades. A. J. Anderson tillträdde församlingen 1880, stannade tretton år och rönte stor framgang i sin verksamhet. Under hans tid här inköptes det utmärkta predikantbostället bredvid kyrkan. Äfven grundlades Betania missionen, som nu räknar omkring 200 medlemmar. C. F Thornblad blef dess förste predikant och efterträddes på våren 1894 af C. A. Cederberg. På hösten 1893 blef H. W Eklund vårdhafvande predikant i Immanuels försam-

Immanuel
Brooklyn, N.Y.

BETANIA, KYRKAN.

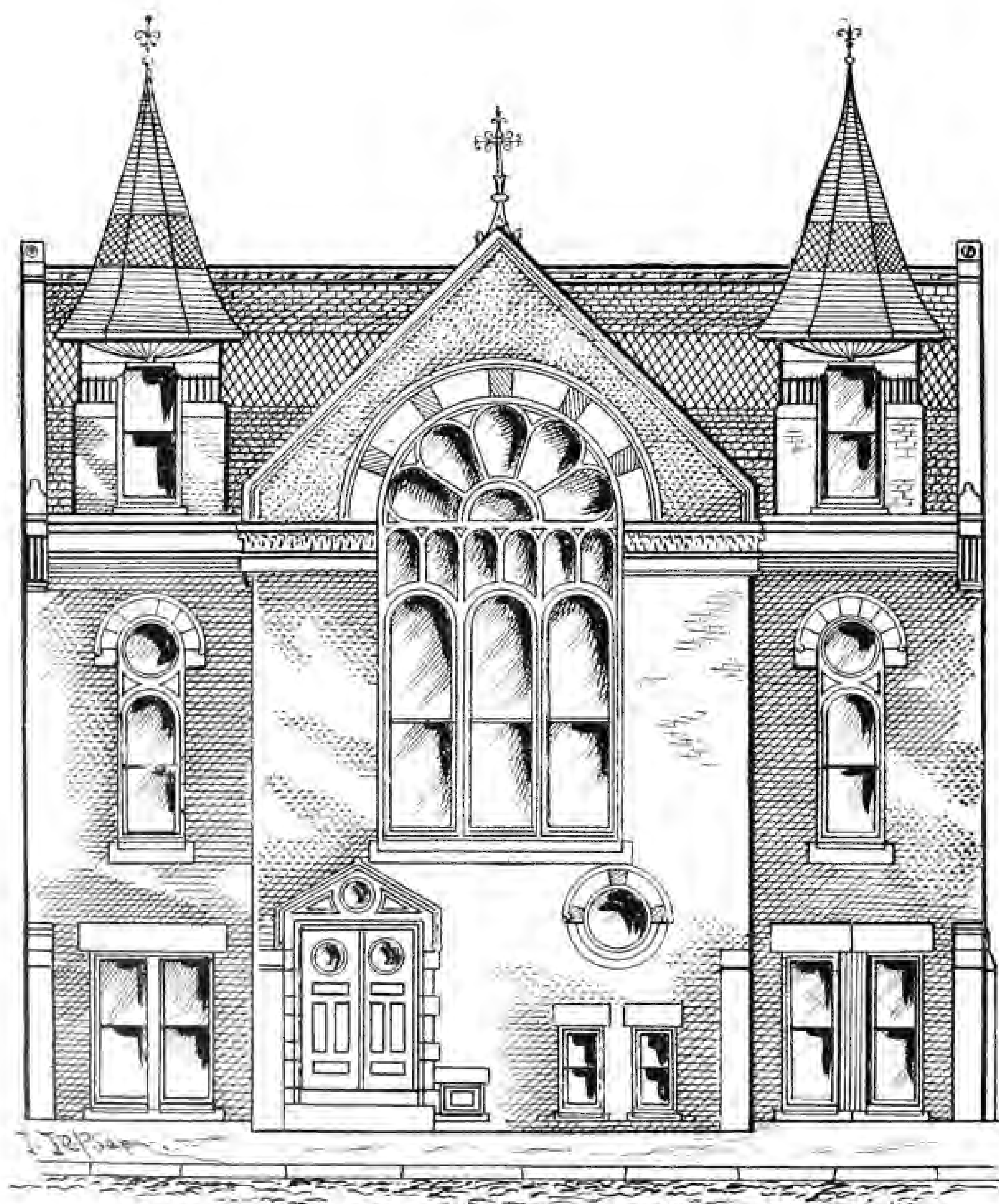
ELIM KYRKAN
BROOKLYN, N.Y.

lingen. En kort tid derefter inköptes Elimskyrkan. År 1894 restaurerades och tillbygdes Immanuelskyrkan. Kostnaden för detta arbete såväl som för andra förbättringar å egendomen uppgick till 8,000 dollars. Medlemsantalet, profmedlemmar inberäknade, uppgår för närvarande till närmare 600, deraf ett 40-tal i Elimklassen, som har B. Nelson till pastor. Tvenne Epworthföreningar, den ena i Immanuel- den andra i Elim-församlingen, finnas med tillsammans 179 medlemmar.

Betaniaförsamlingen, som ursprungligen utgjorde en mission till moderförsamlingen vid Dean street, blef snart en sjelfständig församling samt eger en vacker kyrkoegendom vid Herkimer street.

Boston, Mass.

I staten Massachusetts finnas nu, så vidt oss är bekant, tio svenska metodistförsamlingar. En af de äldsta är den i Boston. Mellan åren 1870 och 1880 höllos åtskilliga sammankomster till stor välsignelse; men det var icke förr än i september 1880 som en klass bildades der under ledning af Otto Anderson. Under stort nit och sjelfförsakelse vårdade han den lilla hjorden, till dess H. Olson 1882 blef hans efterträdare. Församlingen organiserades och verket gick under tiden stadigt framåt. En tomt till kyrka inköptes. År 1887 öfvertog D. S. Sörlin församlingsvården, men efter sexton månaders framgångsfullt arbete hemkallades han till den eviga hvilan, hvarefter E. A. Davidson kom och utförde ett berömvärdt arbete. Under hans tid uppbygdes undre våningen af den nuvarande kyrkan. Arbetet var förenadt med svåra bekymmer, dock lyckades han befästa verksamheten för framtiden. År 1890 blef R. Cederberg utnämd till pastor samt rönte äfven han god framgång. Följande år kom S. L. Carlander, som höll fästet, till dess P Frost hunnit anlända. Denne utförde ett troget och välsignadt arbete till i april 1894. H. Hanson efterträdde honom, och det var under dennes tid, som kyrkobygnaden nådde sin fulländning. Kyrkan invigdes under stora högtidligheter den 20 december 1896.

SVENSKA M. E. KYRKAN I BOSTON.

Från Boston hafva under tiden flera smärre församlingar utgrenat sig i närheten deromkring. En af dem är

Lynn, Mass.

I denna välbygda och präktiga stad började under H. Olsons tid möten hållas i en amerikansk kyrka för ett fåtal landsmän med det resultat, att en församling organiserades här den 18 november 1892 af S. L. Carlander. En kyrka inköptes af en amerikansk församling den 22 mars 1893. J W Häggman blef Carlanders efterträdare och John G. Nelson är församlingens nuvarande pastor. Medlemsantalet är icke stort, mellan tjugu och trettio personer, och en söndagsskola finnes sedan maj 1894.

Malden, Mass.

Äfven i denna grannstad till Boston gjorde H. Olson besök, och D. S. Sörlin upptog regelbunden verksamhet der. F. O. B. Wallin var såsom dennes medarbetare anstäld i Malden 1888—89. Derefter vårdade S. L. Carlander församlingen till april 1895, då han efterträddes af C. J Wigren. En kyrka uppbygdes 1892 under Carlanders tid. Medlemmarnes antal är omkring 150 och besökarne i söndagsskolan äro i medeltal 60. En god och verksam arbetareförening organiserades 1894 och den har 35 medlemmar.

Campello, Mass.

Redan så tidigt som 1854 predikade O. G. Hedström för våra landsmän i denna stad, som är belägen i närheten af Boston. Med olika mellantider besöktes platsen af åtskilliga predikanter, men någon metodistförsamling bildades icke förr än den 9 september 1890 af S. L. Carlander, hvilken var stationerad der en tid. Efter honom hafva C. A. Cederberg och H. Young varit anstälda vid denna församling. Genom den sistnämdes trägna arbete blef en kyrka uppförd 1894, och församlingen har uppnått ett antal af 80 medlemmar. Söndagsskolan, lika gammal som församlingen, har omkring 40 besökare, och Epworthföreningen, organiserad 1892, har ungefär lika många medlemmar.

SVENSKA M.E. KYRKAN,
CAMPELLO, MASS.

M. E. KYRKAN I MALDEN.

M. E. KYRKAN I LOWELL.

Lowell, Mass.

Församlingen i Lowell organiserades den 9 augusti 1891 af S. L. Carlander, hvilken äfven för en tid betjenat densamma som pastor. Efter honom kom C. J. Wigren, hvilken under 1892 och 1893 satte sig i spetsen för kyrkobygge. Medlemmarnes antal uppgår till något öfver 100 och medeltalet besökare i söndagsskolan uppgår till 55. En ungdomsförening organiserades i mars 1896 och har omkring 30 medlemmar. H. Larson blef C. J. Wigrens efterträdare.

Worcester, Mass.

I detta lifliga, framåtsträfvande samhälle finnas två svenska metodistförsamlingar, af hvilka den äldsta är belägen i Quinsigamond, ett stort bruksdistrikt inom staden Worcester. Den egentliga kärnan af denna församling härstammar från Degerfors, Vermland, der många af dem blifvit omvända och förenat sig med metodistkyrkan. År 1872 emigrerade en del nyomvända och styrde kosan till Ishpeming, Mich. Härifrån uppbröto somliga igen 1875 och begåfvo sig till Quinsigamond. Här uppreste de ett altare och underhöllo således den eld, som Herren tändt i deras hjertan. De första åren af sin vistelse i Quinsigamond hade de ingen predikant, men behofvet af en sådan gjorde sig allt mera gällande, derigenom att den lilla skaran blef oupphörligen rekryterad af från Sverige invandrande slägtingar och vänner. Fördenskull sändes tvenne bröder till Albert Ericson i Brooklyn för att göra honom uppmärksam på förhållandet, och följden deraf blef den, att han under några år besökte platsen ett par tre gånger om året. Deras förste stationerade predikant var Otto Anderson, som på samma gång hade vården om den nybildade församlingen i Boston. Detta var åren 1878 och 1879. Följande vår flyttade Albert Ericson dit och var församlingens pastor till 1882, då D. S. Sörlin efterträdde honom. Under dennes tid uppbygdes äfven kyrkan, till hvilken hörnstenen lades den 17 november 1883; invigningen skedde den 30 mars 1884. Församlingen tillväxte alltfort, hvarför Sörlin kallade C. A. Ce-

SVENSKA M. E. KYRKAN, [illegible], MASS.

SVENSKA M. E. KYRKAN WORCESTER, MASS.

derberg till sin hjelp. Denne senare öfvertog derefter, eller år 1885, församlingsvården, och Sörlin fick tillfälle att egna sina krafter åt den under tiden bildade Thomas street församlingen. År 1887 efterträddes Cederberg af A. Hallen, studerande vid universitetet i Boston, hvilken innehade församlingsvården till slutet af år 1888. Derefter kom V Witting mellan åren 1889 och 1894. Under denna tid undergick kyrkan en grundlig reparation och blef tillika ombygd, hvilket arbete utfördes för en kostnad af närmare $10,000, och är i sitt nuvarande skick en af våra mest beqväma och trefliga kyrkor. Efter Witting kom K. R. Hartwig. För närvarande är H. E. Whyman församlingens pastor. År 1895 utgjorde medlemmarnes antal 310 personer i full förening och 63 på prof.

Den ANDRA SVENSKA M. E. FÖRSAMLINGEN I WORCESTER kom till stånd den 9 maj 1885, och D. S. Sörlin blef utnämd till dess förste pastor. Denne, som innehade församlingsvården i Quinsigamond, lemnade denna plats åt sin medhjelpare, och egnade i stället sina krafter åt den nybildade församlingen, hvilken nästan uteslutande bestod af medlemmar, som utgått från M. E kyrkan i Quinsigamond. Några månader derefter blef församlingens nuvarande kyrka inköpt, men var af den beskaffenheten att en grundlig reparation genast påbörjades. Under Sörlins tid gick verksamheten framåt med stora steg: medlemsantalet ökades af nyomvända, som oupphörligen föllo till. År 1887 efterträddes Sörlin af H. W Eklund, som var församlingens vårdh. predikant öfver sex år eller till 1893. På grund af den ständigt stigande utvecklingen blef kyrkan under denna tid tvenne gånger tillbygd, nemligen åren 1887 och 1888. På hösten 1893 kom S. Svenson från Sverige och blef församlingens predikant, till dess N. Eagle år 1895 blef hans efterträdare. Antalet medlemmar har ökats för hvarje år och trots af att immigrationen nästan upphört och många under den hårda tiden måste söka arbete på andra platser, så räknar likväl församlingen omkring 450 medlemmar.

Rockport, Mass.

Medan Albert Hallen idkade studier vid Bostons universitet, började han på våren 1883 göra regelbundna predikobesök till Rockport, Mass. En klass bildades den 29 april 1884 af tjugutvå medlemmar och den första qvartalkonferensen hölls den 8 juni 1886. Hallen var församlingens förste pastor och stannade der till 1887, då han efterträddes af C. A. Cederberg. År 1889 blef F O. B. Wallin vårdhafvande till 1892, då K. R. Hartwig kom och betjenade församlingen i två år. J. W. Häggman blef utnämd för platsen 1894. Under Wallins tjenstetid bygdes en kyrka år 1891 och söndagsskolan bildades 1889. De besökandes antal uppgår till mellan 25 och 30 personer. Församlingen räknar omkring 45 medlemmar, bland hvilka några äro af finsk härkomst. En Epworth förening med 15 medlemmar finnes äfven.

Gardner, Mass.

I denna stad började Emanuel Charlton predika på svenska i juni 1880 samt organiserade en klass af tolf medlemmar den 5 december 1882. Huruvida denna klass ligger till grund för den sedan bildade församlingen kunna vi ej afgöra, emedan S. L. Carlander den 3 oktober 1890 bildade i förening med amerikanska metodistkyrkan en annan klass af sexton medlemmar, och den 8 juli 1892, då klassen vuxit till trettionio, bildades af densamma en laglig svensk metodistförsamling. O. F Forsgren hade först vård om den nybildade församlingen till september 1892. Efter honom kom Otto Anderson, som stannade till april 1894. P Frost var sedan predikant på platsen ett år, hvarefter K. R. Hartwig öfvertog församlingsvården. Hörnsten lades den 30 september 1892 till en kyrka, som invigdes den 20 januari 1893 under Otto Andersons tid. Medlemmarnes antal uppgår till ett sextiotal, och söndagsskolan, organiserad i mars 1893, har 25 besökande i medeltal. En ungdomsförening finnes med omkring 20 medlemmar. Herren synes hafva krönt denna verksamhet med god framgång, och vi hoppas, att församlingen går en ljus framtid till mötes.

Springfield, Mass.

Medan H. W Eklund var stationerad i Worcester, predikade han åtskilliga gånger i Springfield, och den 4 juni 1893 bildades en församling af S. L. Carlander med elfva medlemmar. År 1895 räknade den trettio medlemmar i full förening och fem på prof. Söndagsskolan, organiserad i september 1893, har i medeltal tjugu besökare, och Epworth föreningen tjugutvå medlemmar. Hilmer Larson var församlingens förste stationerade predikant, derefter kom P Frost som i sin ordning efterträddes af Otto Anderson.

Providence, R. I.

Den förste svenske metodistpredikant som talade Guds ord för våra landsmän i Providence, R. I., var Albert Ericson. Hans första besök gjordes den 10 december 1882. D. S. Sörlin bildade en församling den 4 juni 1883 med tjugufem medlemmar, och J. M. Öjerholm blef dess förste stationerade predikant. Nels Eklund efterträdde honom 1884 samt stannade två år. Från 1887 till 1891 betjenades församlingen af R. Cederberg. E. A. Davidson verkade sedan här sex månader, hvarefter C. A. Cederberg var vårdhafvande mellan åren 1892—1894. Sedan dess har C. F Thornblad tjenat som församlingens pastor. En vacker kyrka uppfördes 1888 och medlemmarnes antal är 156 i full förening och 30 på prof. En god och liflig söndagsskola med ungefär 85 besökare i medeltal finnes, och Epworth föreningen, organiserad 1892, räknar nu 56 medlemmar.

Newport, R. I.

Otto Anderson och N. O. Westergreen voro de förste svenska metodistpredikanter, som predikade evangelium för landsmännen i denna fashionabla badort. Medan N. Eklund var i Providence, plägade han sedan september 1884 göra temligen regelbundna besök dit, och D. S. Sörlin bildade en klass der 1885. Församlingen organiserades den 24 juli 1886 af den amerikanske pres. äldste Jordan och H. Hanson, som blef dess förste pastor. Hans efterträdare hafva varit Z. Fryksell, C. A.

Cederberg, H. Olson, C. Paulson och R. Hartwig. Under Hansons tid lades grunden till kyrkan, som blef färdig under Fryksells verksamhetstid. Medlemsantalet är omkring 60, och söndagsskolan, som bildades 1891, har 25 besökare i medeltal. Epworth föreningen räknar 35 medlemmar.

Pontiac, R. I.

Vid vårtiden 1890 började R. Cederberg predika på denna plats. Hans namne, C. A. Cederberg, aflade äfven flera predikobesök, medan han var pastor i Providence, hvaraf följden blef den att en klass af tio personer bildades den 19 september 1892 af H. G. Boivie, som blifvit ditsänd att taga vård om den lilla hjorden. Den 27 juni 1893 organiserades en församling med tjugu medlemmar. Den uppåtsträfvande församlingen, som 1895 räknade 23 medlemmar i full förening och 14 på prof, har uppfört en liten ändamålsenlig kyrka. Söndagsskolan har i medeltal 28 besökare. H. G. Boivie har fått S. Moody till efterträdare.

New Haven, Conn.

I februari 1887 begynte C. Paulson metodistisk verksamhet i New Haven, och den 18 september samma år bildades en klass af åtta medlemmar. Denna verksamhet fortsattes två eller tre år och såg en tid lofvande ut; men i längden kunde den ej hålla stånd, utan gick så småningom utför, tills den slutligen upphörde. Då F O. Logren 1892 kom till Bridgeport, träffade han anstalter för att upptaga verksamheten på nytt. Till en början höllos mötena i de tyska och amerikanska M. E. kyrkorna, dock utan någon synnerlig framgång. Bättre gick det, då de få vännerna der hyrde en sal för sina mötens hållande, hvilka leddes turvis af F. O. Logren, F Söderman och en broder J. A. Westin. Den 9 juli 1893 bildades af F O. Logren en klass af nio medlemmar. Samma år blef Logren utnämd till pastor för församlingen, hvilken då för första gången nämnes i konferensprotokollet såsom en mission under Bridgeport. Så fortsattes verksamheten härstädes med möten endast om söndagsqvällarne. I april 1895 blef församlingen skild från Bridgeport och i stället

förenad med Ansonia. S. L. Carlander blef vårdhafvande predikant, och under hans tid fördubblades antalet medlemmar. I april 1897 blef Frank Broman sänd till denna församling, som för närvarande räknar 50 medlemmar i full förening och 10 på prof.

Bridgeport, Conn.

Verksamheten i Bridgeport påbörjades af A. J. Anderson, hvilken äfven bildade församling der den 13 november 1883. A. J. Anderson och A. G. Johnson besökte sedan platsen regelbundet. Mellan åren 1884 och 1886 var C. G. Johnson statio-

SV. M. E. KYRKAN I BRIDGEPORT, CONN.

nerad der och 1886 till 1891 var C. Paulson vårdhafvande. Följande år hade C. J. Stenström församlingsvården, och 1892 efterträddes han af F. O. Logren. Då den senare flyttades till Battery Park, N. Y., fick han C. Samuelson till efterträdare. Medlemmarnes antal uppgår till 70; i söndagsskolan, bildad 1884, är besökarnes antal omkring 40, och Epworth föreningen har 35 medlemmar.

Stamford Conn.

Flera predikanter i granskapet, hvaribland särskildt förtjenar nämnas H. Hanson, besökte denna plats i början af 90-talet.

SVENSKA M. E KYRKAN I STAMFORD.

En liten församling bildades af F. O. Logren, som hade vården af den 1893—1894. Från 1894 till 1895 var C F Nordström der stationerad, derefter Logren igen, till dess han efterträddes af J. E. Hillberg. Efter honom kom S. L. Carlander. Församlingen har på senare tiden ökats hastigt, så att den nu torde hafva ett femtiotal medlemmar. Den 20 februari 1898 invigdes församlingens trefliga kyrka till Herrens tjenst.

Ansonia, Conn.

Medan C. G. Johnson var vardhafvande predikant i Bridgeport, plägade han emellanat predika Guds ord för svenskarne i Ansonia. Någon ordnad verksamhet under var kyrkas ledning kom dock ej till stånd, förr än C. Lundgren, en metodist från Sverige, började arbeta på att förena de troende svenskarne till en klass och få regelbunden verksamhet till stand. Flera samtyckte härtill, och C. Paulson, predikanten i Bridgeport, bildade på hösten 1888 en klass af sexton medlemmar. C. Lundgren blef klassens förste ledare och A. Wahlberg dess skaffare. C. Paulson besökte platsen regelbundet en söndag i månaden. Efter honom verkade C. J. Stenström året 1891—1892, då en liten väckelse utbröt, hvarigenom församlingen förökades. På våren 1892 beslöto medlemmarne begära en egen predikant, ehuru de ännu voro få till antalet. Deras begäran beviljades, och F Söderman blef sänd att vårda församlingen, som nu skildes från moderförsamlingen. Söderman verkade här troget tre år, hvarefter S. L. Carlander blef hans efterträdare. Våren 1897 blef F Broman vårdhafvande predikant i Ansonia och New Haven. Söndagsskolan, som befinner sig i ett blomstrande skick, har 50 medlemmar, och församlingen 56.

Quincy, Mass.

Verksamheten bland våra landsmän i Quincy begyntes år 1883 genom H. Olson från Boston. Några metodister från Sverige funnos der, och som dessa voro fylda af nit för Herrens sak, blef följden den att hopen som trodde snart förökades. Klassen stod först i förening med svenska metodistförsamlingen

SVENSKA M. E. KYRKAN
QUINCY, MASS.

i Boston, men den 6 juli 1886 organiserades församlingen formligen under namn af St. Pauls Svenska M. E. församling af D. A. Jordan, pres. äldste på Providence distrikt.

Den förste pastorn blef A. Z. Fryksell, från 1886 till 1888. Efter honom kom H. Hanson. År 1887 inköptes en passande och centralt belägen tomt för kyrka. Den 7 mars 1889 lades hörnstenen och strax före jul invigdes den vackra kyrkan. Quincy är en framtidsplats för våra landsmän i östern. Stenbrotten härstädes äro outtömliga, arbetet stadigt och förtjensterna hafva åtminstone hittills varit goda, hvadan de flesta snarast möjligt skaffa egna hem för att stanna här. Detta förhållande gör också sitt till, att vår församling har en god framtidsutsigt här.

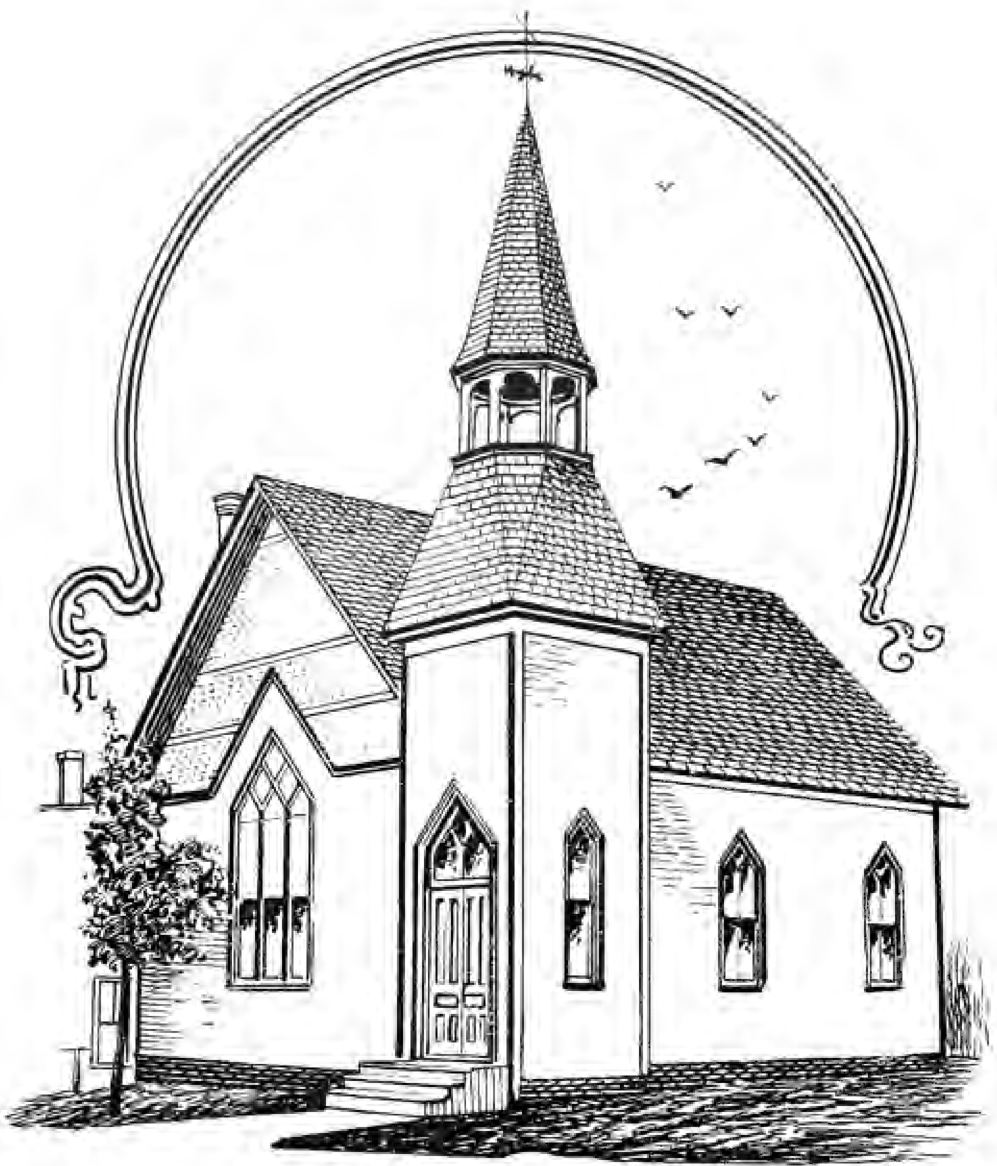
Dover, N. J.

Denna församling är en af våra äldsta i östern. En klass troende, som genom en viss Johan Petersons nitiska verksamhet blifvit omvände, förenade sig till en församling 1873, och på hösten s. å. hade genom deras energiska bemödanden en kyrka blifvit bygd. Den förste svenske metodistpredikant som blef här stationerad var F Ågren, hvilken förut varit anstäld som medhjelpare vid Betelskeppet. Som församlingen ännu var för svag att underhålla egen predikant, förenades den med den norsk-danska församlingen, som då hade den danske pastorn B. Smith till predikant. Sålunda betjenades församlingen af denne predikant i sex år, mellan 1874 och 1880. Det följande året kom C. Treider, biträdd af F W Ericson. Efteråt kom församlingen åter under svenska predikanters uppsigt, då nemligen A. G. Johnson fick i uppdrag att emellanåt besöka Dover, medan han var anstäld i New York, åren 1881 och 1883. En br. Rosendahl verkade sedan en tid till församlingens fromma, hvarefter C. G. Johnson, lokalpredikant från Brooklyn, öfvertog församlingsvården från 1883 till 1886. Församlingen blef sedan vårdad af predikanterna i New York, Brooklyn och Bridgeport. Dessa ständiga ombyten hafva icke ländt församlingen till någon båtnad, och för att den ej skulle helt och hållet gå sin undergång till mötes, måste en predikant stationeras der igen. F. O. Lo-

SVENSKA METODIST KYRKAN
i DOVER, N.J.

SVENSKA M. E. KYRKAN

SVENSKA M. E. KYRKAN I MONSON, ME.

gren, nyligen utexaminerad från teol. skolan, ankom i juli 1888. Efter Logren hafva följande predikanter betjenat församlingen: F. Söderman, C. Stenström, B. Nelson och Oscar Johnson.

I ARLINGTON, N. J., finnes ock en liten svensk metodistförsamling, som den 6 december 1896 invigde sin nya kyrka. Benedict Nelson, som äfven betjenar Elim missionen i Brooklyn, är församlingens pastor.

Wilmington, Del.

Den 14 december 1882 bildades af C. O. Karlson en svensk metodistförsamling härstädes. Efter Karlson blef Z. Fryksell utnämnd till vårdhafvande predikant. Denne efterträddes af K. R. Hartwig. Andra predikanter, som i tur och ordning betjenat församlingen äro C. J. Stenström, C. F Nordström, F. O. B. Wallin och F Söderman. På sommaren 1883 uppbygdes under C. O. Karlsons verksamhet en kyrka. År 1895 var medlemsantalet 25 i full förening och 9 på prof. En söndagsskola finnes likaledes sedan 1883 med omkring 35 besökare. En ungdomsförening, benämd Senapskornet, bildades 1893 och har 25 medlemmar.

Monson, Me.

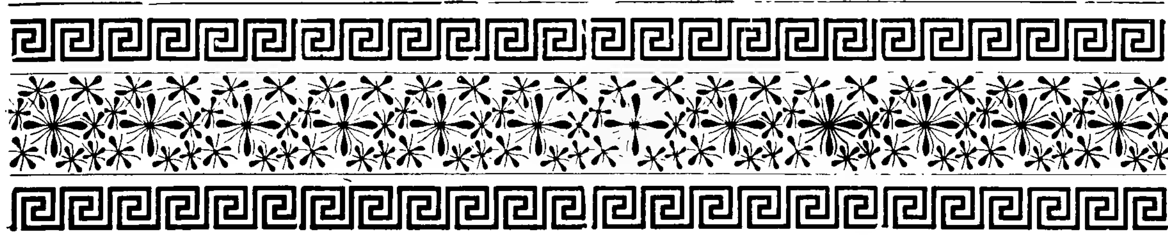
På inbjudan af härvarande troende, tillhörande en s. k. friförsamling, företog S. L. Carlander, pastor i Malden, Mass., en resa hit den 22 oktober 1892 för att organisera en svensk M. E. församling. Samma afton organiserades församlingen i Peter Johnsons hem med 37 personer. Svante Moody, en lokalpredikant från Rockport, Mass., hitsändes i början af december 1892 såsom församlingsvårdhafvande. Under tiden hade diakonissan Augusta Anderson, från Boston, Mass., uppehållit verksamheten här. Under Moodys verksamhetstid bygdes församlingens kyrka, värderad till $2,000. I april 1897 aflöstes Moody af H. G. Boivie, som är församlingens nuvarande pastor. Som denna församling är den enda svenska M. E. församling i staten Maine, tillhöra så väl församlingen som dess pastor den amerikanska East Maine konferensen.

Församlingen räknar nu 33 medlemmar i full förening, och dess söndagsskola har i medeltal 30 besökande.

ÖSTRA STATERNAS GEMENSAMMA SVENSKA

M. E. PREDIKANTMÖTE, BROOKLYN N. Y. 1895.

ADERTONDE KAPITLET.

Nordvestra svenska årskonferensen.

Den svenska metodismen hade år 1876 vunnit en sådan utsträckning i Illinois, Minnesota och Iowa, att predikanterna ansågo det högeligen önskvärdt, att de olika svenska missionsdistrikten inom Central Illinois och Minnesota konferenserna måtte sammansluta sig till en svensk årskonferens. De hade derför hos den detta år i Baltimore samlade generalkonferensen inlemnat petition om tillåtelse att taga ett dylikt steg. Generalkonferensen beviljade denna begäran, såvidt två tredjedelar af de svenska medlemmarne inom Central Illinois och Minnesota konferenserna röstade derför och de presiderande biskoparne gåfve sitt samtycke dertill. Vid företagen omröstning bland de svenska medlemmarne af Illinois konferensen afgåfvos fjorton ja mot två nej, hvarvid biskop Wiley äfven gaf sitt samtycke. Inom Minnesota konferensen röstades äfven till förmån för saken, hvarjemte biskop Bowman instämde, hvarför de svenska predikanterna enligt kallelse sammanträdde i Galesburgs svenska M. E. kyrka torsdagen den 6 september 1877 för att lagligen organisera

sig till en årskonferens. Biskop Jesse T. Peck var ordförande. Till sekreterare utsågs V Witting samt biträdande sekreterare Fr. Ahgren och C. G. Nelson. A. J. Anderson uppläste på biskopens uppmaning namnen på de svenska medlemmarne inom förut nämda amerikanska konferenser. Dessa voro: A. J. Anderson, Alfr. Anderson, J E. Berggren, Bengt Borgeson, A. P Burch, L. Dahlgren, J. H. Ekstrand, H. W Eklund, A. G. Engström, O. Gunderson, J. A. Gabrielson, J. Iverson, P M. Johnson, J. A. Johnson, J. Linn, Loth Lindquist, S. B. Newman, P Newberg, J. O. Nelson, C. G. Nelson, H. Olson, A. Olson, D. S. Sörlin, V Witting, N. O. Westergreen, A. T. Westergreen, J. Wigren, C. M. Wennersten. Biskopen tillkännagaf, att A. Burch hade blifvit öfverflyttad till Minnesota konferensen.

Sedan några smärre bestämmelser blifvit gjorda, höll biskop Peck ett till hjertat gående invigningstal, hvari han omnämde sin glädje öfver att få deltaga i organiserandet af konferensen, hvilken han betecknade som frukten af många böner och en stark tro. På ett särdeles lyckligt och träffande sätt framhöll biskopen sin bekantskap med O. G. Hedström, den han ansåg för en af de mest helgade och välsignelserika män som funnits. Troget och träget hade han utfört sitt uppdrag, städse uppehållen af Guds löften om framgång och seger samt af öfvertygelsen, att den dag skulle komma, då hvarje skandinav blifvit förd till tron på Guds enfödde Son. Många böner för sina landsmäns väl hade han uppsändt; och den dag, som nu vore inne, visade att hans tro och böner ej kommit på skam. Vid tanken på hvad Gud gjort för den svenska befolkningen i detta land borde allas hjertan denna dag intagas af glädje och tacksamhet. Vidare framhölls, huru väl vår kyrka är organiserad, i det hvar och en hade sin bestämda plats och verksamhetskrets, så att ingen behöfde känna sig oviss, hvad han skulle göra. Fastän detta var konferensens första sammanträde, var dock biskopen öfvertygad, att ingen villrådighet rörande behandlingen af förekommande ärenden skulle komma att ega rum: kyrkoordningen gifver tydliga och bestämda föreskrifter i alla förekommande fall.

SWEDISH M. E. CONFERENCE,

BISHOP JESSE T. PECK, PRESIDING. GALESBURG, ILL., SEPT. 8, 1877.

1. Jesse T. Peck, Presiding.
2. Edward G. Andrews, Visiting.
3. O. Gunderson, P. E.
4. A. J. Anderson, P. E.
5. J. Linn, P. E.
6. N. O. Westergreen, P. E.
7. Fred. Ahgren, Ass't Sec.
8. Wm. Henschen, Ph. D., Ed.
9. V. Witting, Sec.
10. J. Iverson.
11. A. J. Wicklund.
12. J. Peterson.
13. S. B. Newman.
14. B. Burgeson.
15. J. Wigren.
16. A. T. Westergreen.
17. J. E. Berggren.
18. D. S. Sorlin.
19. C. G. Forsberg.
20. H. Olson.
21. A. J. Johnson.
22. J. Engstrom.
23. P. J. Berg.
24. P. M. Johnson.
25. L. Lindquist.
26. O. Swan.
27. O. J. Stead.
28. A. Anderson.
29. J. O. Nelson.
30. H. W. Eklund.
31. J. T. Wigren.
32. J. A. Gabrielson.
33. O. G. N[illegible], P. E.
34. A. Olson.
35. L. Dahlgren.
36. A. O. Engstrom.
37. P. M[illegible].
38. O. S[illegible].
39. J. B. A[illegible].
40. J. H. E[illegible].

Biskop Andrews, nyligen återkommen från en resa till Europa, dervid han äfven besökt Sverige, var också närvarande samt höll till de församlade ett hjertligt tal. Doktor Newman, numera en af vår kyrkas biskopar, höll likaledes ett uppmuntrande tal.

Andrew G. Wicklund och Olin Swanson blefvo ordinerade till diakoner och H. W Eklund, J. A. Gabrielson, Fr. Åhgren, J. A. Johnson och J. Engström till äldste.

Som utrymmet icke medgifver någon utförligare redogörelse för Nordv. svenska konferensens olika sammanträden, inskränka vi oss till att lemna en förteckning öfver de platser, hvarest sammanträdena höllos samt hvilka biskopar tjenat som ordförande vid desamma, jemte namnen på de olika sekreterarne.

Tid.	Plats.	Ordf.	Sekr.
1877, den 6 sept.	Galesburg.	J. T. Peck.	V. Witting.
1878, den 29 aug.	Rockford.	S. M. Merrill.	A. T. Westergreen.
1879, den 4 sept.	Moline.	E. G. Andrews.	A. T. Westergreen.
1880, den 2 sept.	Chicago, 2:dra.	W. L. Harris.	A. T. Westergreen.
1881, den 8 sept.	Bishop Hill.	C. D. Foss.	A. T. Westergreen.
1882, den 7 sept.	Chicago, 1:sta.	J. T. Peck.	C. G. Nelson.
1883, den 5 sept.	Minneapolis.	C. D. Foss.	C. G. Nelson.
1884, den 11 sept.	Burlington.	R. S. Foster.	C. G. Nelson.
1885, den 3 sept.	Dayton.	T. Bowman.	C. G Nelson.
1886, den 9 sept.	Galesburg.	S. M. Merrill.	J. A. Gabrielson
1887, den 14 sept.	Chicago, 2:dra.	C. H Fowler.	J. A. Gabrielson.
1888, den 13 sept.	Chicago, 3:dje.	E. G. Andrews.	C G. Nelson.
1889, den 29 aug.	Rockford.	S. M Merrill.	C. G. Nelson.
1890, den 4 sept.	St. Paul.	J. N. Fitz Gerald	A. G. Johnson.
1891, den 9 sept.	Chicago, 1:sta.	E. G. Andrews.	A. G. Johnson.
1892, den 8 sept.	Moline.	R. S. Foster.	A. G. Johnson.
1893, den 13 sept.	Galesburg	W. X. Ninde.	C. G. Nelson.

En jemförelse mellan protokollen vid de första och sista sammanträdena utvisar, att framgången under dessa sexton år varit ganska god. Äfven om det måste medgifvas, att siffror äro ofullkomliga gradmätare af verklig framgång, äro de likväl de enda medel, hvarigenom man kan hafva något slags mått på utvecklingen. År 1877 hade den Nordv. svenska konferensen

26 predikanter i full förening, fördelade på tre distrikt med 35 stationer och kretsar. Medlemmarnes antal var 3,643 i full förening och 468 på prof samt 34 lokalpredikanter. Konferensen egde då 44 kyrkor, värderade till 121,450 dollars, 22 predikantboställen, värderade till 19,225 dollars. För missionssaken samlades 2,025 dollars. År 1893 funnos 66 predikanter i full förening och 16 på prof, fördelade på fem distrikt, hvilka utbredde sig öfver elfva olika stater. Inom 110 olika församlingar och predikoplatser funnos 8,857 medlemmar i full förening och 838 på prof; 130 söndagsskolor med 1,198 styresmän och lärare samt 7,525 barn; kyrkornas antal var 131 med sammanlagdt värde af 471,920 dollars; 61 predikantboställen, värderade till 92,960 dollars. Missionskollekten belöpte sig till 5,772 dollars.

Af flera lätt förklarliga anledningar började den tanken göra sig gällande, att det skulle vara bättre att hafva trenne smärre konferenser, i all synnerhet som det i längden skulle blifva svårt att finna församlingar, hvilka vore mägtiga att mottaga ett så stort antal deltagare. Till generalkonferensen i Omaha 1892 insändes derför begäran om tillåtelse att bilda tvenne konferenser och en missionskonferens, hvilken anhållan också blef beviljad. Vid Nordv. svenska konferensens följande sammanträde, i Moline 1892 valdes en komite af fem medlemmar, bestående af ett ombud från hvarje pres. äldstes distrikt, för att samråda om plan för delning och om hvilka föranstaltanden, som borde göras med hänsyn till svenska metodismens gemensamma intressen, sådana som det teologiska seminariet, våra tidningar och konferensens anspråkshafvande. Wm. Henschen, J. T. Wigren, Frank Gustafson, O. J. Swan och O. J. Stead valdes att utgöra denna komite. Konferensens sammanträde i Galesburg 1893 var ett af de vigtigaste som hållits. Frågan om delning blef då grundligt diskuterad, och vid företagen omröstning beslöts, med 42 röster för och 8 emot förslaget, att Nordvestra svenska konferensen skulle delas uti två årskonferenser och en missionskonferens, hvilka benämnas Centrala Svenska, Vestra Svenska och Norra Svenska missions-konferensen.

Den Centrala konferensen omfattar den svenska verksamheten i staterna Illinois, Indiana, Ohio, staden Racine i Wisconsin, samt så mycket af staterna New York och Pennsylvania, som nu tillhör den Nordvestra svenska konferensen.

Den Vestra svenska konferensen omfattar den svenska verksamheten i staterna Iowa, Missouri, Kansas och Nebraska.

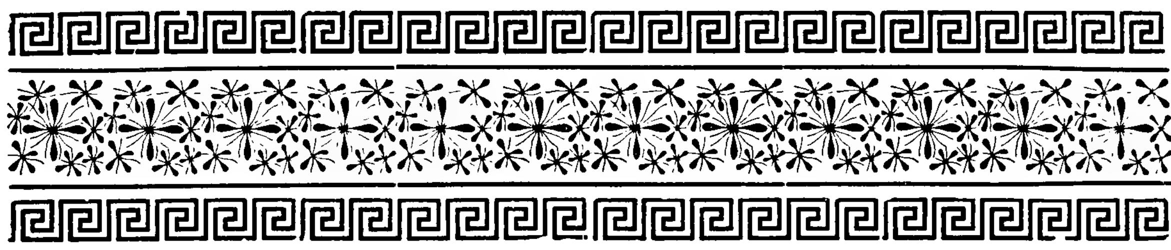
Den Norra svenska missionskonferensen består af den svenska verksamheten inom det område af den dåvarande Nordvestra svenska konferensen, som icke omfattas af de förut nämda konferenserna.

Styrelsen för det teologiska seminariet i Evanston består af tre predikanter och två lekmän från Centrala svenska konferensen samt två predikanter och en lekman från hvardera af de två andra konferenserna.

Redaktör för Sändebudet valdes på öfligt sätt af konferensen, och hans tjenstetid utsträcktes till följande generalkonferensen; hvarefter han skulle väljas af denna. Vid generalkonferensens sammanträde i Cleveland 1896 beslöts, att redaktören skall väljas af en publikationskomite, bestående af tre medlemmar från hvardera af de svenska konferenserna.

Penningarne, som funnos i predikanternas hjelpförenings skattkammare, blefvo lika fördelade melian de tre konferenserna; och hvarje konferens åtog sig ansvaret att underhålla de konferensens hjelpbehöfvande, som vid delningen bodde inom dess område, med undantag deraf att E. Shogren skall tillhöra den Centrala konferensen.

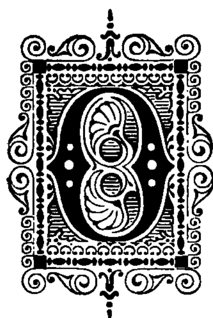

NITTONDE KAPITLET.

Biografier

— AF —

O. Gunderson, O. J. Swan, Olin Swanson, John Bendix, J. R. Andrews, A. G. Johnson, M. Hess, N. G. Nelson, J. A. Anderson, Charles J. Wigren, J. A. Palmquist, John Simpson, O. F. Linstrum, H. L. Lindquist, J. O. Alvén och C. Charnquist.

LOF G. GUNDERSON föddes i Sarpsborg, Norge, den 17 januari 1840. Vid tjugu års ålder stannade han för Guds Andes kallelse och blef omvänd till Gud samt förenade sig med den nybildade metodistförsamlingen i sin födelsestad, då J. P Larson, sedermera predikant i Sverige, var stationerad der. Någon tid efteråt erhöll han förmanarefullmagt af samma församling. År 1864 öfverflyttade han till detta land och kom först till Chicago, der han strax efter ankomsten förenade sig med den svenska metodistförsamlingen vid Illinois gatan. Arbetade först någon tid i sitt yrke, men sedan 1865 sändes han till Leland, Ill., och betjenade norska församlingen derstädes. År 1866 intogs han på prof i Central Illinois konferensen samt har haft vården om följande församlingar: Moline och Geneseo, Rockford, Andover, var

pres. äldste mellan åren 1873 och 1878 för Minnesota distrikt, blef sedan sänd till Galesburg, och Jamestown, hvarest han innehade församlingsvården till hösten 1883. Vid denna tid lemnade han det effektiva verket och gafs en öfvertalig ställning samt egnade sin egentliga tid åt affärsverksamhet. Häri hade han ej någon framgång, hvarför han 1885 ingick i reseföreningen ånyo och missiverades till California samt utnämdes till vårdhafvande predikant i San Francisco, der han stannade två år; derefter utgick han åter ur reseföreningen samt flyttade till Portland i Oregon, der han började egna sig åt läkarekallet. Här fick han sluta sina dagar den 20 maj 1889, i sitt femtionde lefnadsår.

I en kortfattad minnesruna öfver honom, hvarur ofvanstående är hemtadt, säger V Witting: "Att sköta jordiska affärer förstod vår hädangångne broder kanske icke så väl, och som en följd deraf hopade sig många ekonomiska bekymmer öfver familjen, hvilket måhända förledde honom att fundera på, huruvida icke läkarens yrke möjligen skulle gifva honom bättre fördelar i detta afseende. Helt visst hade han slutat lika lyckligt eller möjligen ännu lyckligare, ifall han troget hållit ut i seldonet till resans slut; emellertid blef slutet fridfullt, kampen lyktade i verklig triumf"

Oscar J. Swan föddes i Fjärstads församling, Linköpings län, den 17 september 1848. Ankom till New Sweden, Iowa, i juni 1868. Året förut hade Swan, som genom kolportörsverksamheten i Sverige blifvit väckt, funnit frid med Gud och hoppades i Amerika påträffa "äkta lutersk gudsfruktan och församlingslif", hvilket dock ej lyckades till hans fulla belåtenhet. Men å andra sidan fruktade han för metodisternas villfarelse. År 1870 förenade han sig likväl med denna kyrka i Swedona och började två år senare tala Guds ord. När sedan Nordvestra svenska konferensen bildades i Galesburg 1877, blef Swan intagen i full förening med densamma. År 1875 hade han af biskop Ames blifvit ordinerad till diakon, och fyra år senare ordinerades han till äldste af biskop Andrews; begge ordinationerna egde rum i Moline. Swans första utnämning var till Keokuk, der

han stannade ett år. Kom sedan till New Sweden, Sutton, Neb., Lindsborg samt Clay Center, Kans. Blef sedan presiderande äldste för Kansas—Nebraska distrikt fyra år. Flyttade derefter till Kansas City, Mo., och Oakland, Neb., på hvilken plats han stannade fyra år. Sedan 1893 är Swan pres. äldste för Iowa distrikt af Vestra svenska konferensen. Var delegat från samma konferens till generalkonferensen i Cleveland 1896.

Olin Swanson är född i Kyrkhult, Kyrkhults socken (då tillhörande Jemshög) Blekinge län, Sverige, den 20 juli 1852. Flyttade med sina föräldrar i sin tidiga barndom till Lilla Holje, Jemshögs socken. Här förflöt hans barn- och ungdomsår, tills han vid 19 års ålder anträdde resan till Amerika d. 8 april 1872 och anlände till New York den 28 samma månad.

På en jernbana i Mont Claire, N. J., gjorde han sitt första arbete uti detta land. Om några månader, då han något lärdt sig förstå landets språk, fick han arbete uti sitt yrke såsom snickare, uti hvilket han sedan arbetade till januari 1876, då han ingick uti vår predikantskola i Evanston, Ill.

Blef omvänd till Gud i Dover, N. J., i december 1873, samt anslöt sig till dervarande svenska M. E. församling.

Reste den 10 februari 1875 till fäderneslandet för att helsa på uti sitt föräldrahem (föräldrar och fem syskon) och under tiden hemma började han predika, hvilken verksamhet Gud äfven välsignade med många själars frälsning. I augusti samma år återvände han till Amerika åtföljd af tvenne sina syskon och började ånyo sitt arbete, men kände sig oviss och orolig med hänsyn till hvad han borde företaga. Under tiden fick han bud från pastor D. S. Sörlin, som då var stationerad i New York, att komma och besöka honom, hvilket han ock gjorde. Pastor S. hade nämligen haft bref från pastor C. Wallenius i Karlshamn, Sverige, hvilken också något kände till verksamheten derhemma, och han beder pastor Sörlin taga vara på den unge mannen, ty, säger han: "Kanske der är ett ämne till predikant"

Uppmanad af pastor Sörlin, samt andra kristna vänner tillika med den inre maningen från Herren, ingick han i vår

predikantskola i Evanston i januari 1876. Intogs på prof i Nord Vestra svenska konferensen i september 1877 samt blef utnämd till West Hill och Oakland, Nebraska.

Under 17 års tid har han verkat till välsignelse uti vestern; de sista 6 åren såsom presiderande äldste å Kansas—Nebraska distrikt, under hvilken tid 11 nya kyrkor och tvenne boställen bygdes, och verksamheten hade i sin helhet stadig framgång.

Blef vid Vestra svenska konferensen den 17 september 1894 utnämd till pastor i Lexington avenue församling i New York, hvarifrån särskild inbjudning sändts honom.

John Bendix föddes den 13 augusti 1849 i Färgaryds församling, Jönköpings län. Han blef uppfostrad i ett allvarligt kristligt hem. Schartaus såväl som Luthers katekes måste läras grundligt utantill. Genom en slägtinges åtgärd kom han till Stockholm strax efter sin konfirmation samt vistades der i flera år och var under denna tid kraftigt rörd af Guds Ande Pastor Beskows allvarliga och anderika predikningar i Blasieholms kyrkan tilltalade särskildt hans hjerta. Dock saknade han det väsentliga, syndernas förlåtelse, och denna kostliga perla fann han ej förr än efter några års vistelse i Amerika. Till detta land ankom han 1872, och uppehöll sig de första åren i Dover, N. J. Här blef han omvänd på våren 1873 genom John A. Petersons nitiska verksamhet samt var en af de första, som lät anteckna sig som medlem vid bildandet af svenska metodistförsamlingen der. Erfor kallelse till predikoembetet åren 1874—1876 samt mottog rekommendation och reste till skolan på hösten 1876. Han höll sin första predikan i Evanston 1876 och blef efter predikans slut uppmuntrad med några vänliga ord af den välkände kapten Lindgren. Ingick på prof i konferensen 1878 och i full förening två år senare. Ordinerades till diakon af biskop Merrill 1878 och till äldste af biskop Peck 1880. Han har betjenat församlingarne i Oakland, Neb., Moline, Andover, Bishop Hill, samt tjenat såsom pres. äldste för Burlington distrikt sex år. Var pastor för 2:dra församlingen i Chicago 1893—1896, då han utnämdes till agent för Betania-Hemmet och pastor i Ravenswood.

JOHN REINHOLD ANDREWS är född i Högby socken på Öland den 5 maj 1851. Vid aderton års ålder anlände han till Chicago år 1869 samt fick anställning som biträde i en klädeshandel vid Milwaukee ave. Ett par månader efter sin ankomst till detta land blef han kraftigt sökt af Guds Ande och fann frid med Gud i oktober 1869. Följande månad förenade han sig med metodistkyrkan. År 1875 erfor han kallelse att predika och efter att hafva bevistat den teologiska skolan i Evanston några år, blef han upptagen på prof i Nordvestra svenska konferensen 1878 samt blef vid samma tillfälle ordinerad till diakon under missionsregeln af biskop Merrill. Vid konferensen i Chicago 1882 blef han af biskop Peck ordinerad till äldste. Andrews har sedan verkat som predikant i Ishpeming, Mich., två år, Norway, Mich., två år, Atwater, Minn., två år, varit pres. äldste för St. Paul distrikt två år, San Francisco, Cal., fem år och Los Angeles, Cal., tre år.

ANDREW G. JOHNSON är född den 25 december 1857 i Ljungby socken af Kronobergs län. I juli 1873 ankom han till Amerika och fick genast arbete i Chicago. Vid läsningen af en uppbyggelseskrift: "En ropandes röst i öknen", blef han väckt samma år och fick erfara Andens vittnesbörd om barnaskap året derpå. På vintern 1874 förenade han sig med metodistkyrkan i Chicago, och följande år på hösten ingick han i teologiska skolan i Evanston, der han idkade studier tre år. I Rockford ingick han på prof i konferensen år 1878 samt fick Minneapolis som sitt första arbetsfält. Här verkade han i tre år. Blef sedan öfverflyttad till New York East konferensen, der han blef den förste stationerade predikanten i församlingen i New York, hvilken dittills hört till Betelskeppet och kort förut Brooklyn. Från New York flyttade Johnson till St. Paul, Minn., der han verkade åren 1885—1890, under hvilken tid trenne kyrkor bygdes. De två följande åren hade han vård om församlingen i Galesburg samt var 1892—1893 agent för Betania-Hemmet i Ravenswood och pastor för dervarande församling. Sedan dess har Johnson med stort nit verkat som agent för svenska metodistboklådan i Chicago.

Martin Hess föddes i Bergen, Norge, den 17 juni 1854. Vid nio års ålder ankom han i sällskap med sina föräldrar till Chicago, der dessa förenade sig med svenska metodistkyrkan vid Illinois street. Hess blef tidigt omvänd till Gud och kände sig snart derefter manad att verka Herrens verk, hvarför han ingick i predikantskolan för att under Fr. Åhgrens och Henschens ledning vinna utbildning för detta kall. År 1879 blef han intagen på prof i konferensen samt utnämdes till Chesterton, Ind., der han äfven fick vara med om kyrkobygge. År 1880 flyttade han till Ishpeming, der han stannade två år. Mottog sedan utnämning till St. Louis, Mo., tre år och flyttade sedan till Andover. Efter två års arbete härstädes flyttade han till Moline, der genom hans nitiska bemödanden den nya, vackra stenkyrkan blef bygd. Här stannade han trenne år till 1889, då han för ett år öfvertog Michigan distrikt, blef sedan sänd till Rockford; flyttade derifrån till Galesburg, der han stannade tre år samt öfvertog 1895 Jamestown distrikt; har samtidigt betjenat församlingarne i Warren och Cleveland.

Nels G. Nelson föddes 1853, han blef omvänd till Gud och fick erfara den helige Andes vittnesbörd om barnaskapet 1876. Han ingick på prof i Nordvestra Svenska konferensen 1879 samt i full förening med nämda konferens 1881. På hösten 1879 sändes han som vårdhafvande predikant till Keokuk, Melrose och New Sweden, der han utöfvade en god verksamhet under tvenne års tid. 1881 sände biskop Cyrus D. Foss honom till Des Moines och Belinda, här stannade han endast ett år, ty Jesse T. Peck sände honom till Rockford-församlingen, der han med framgång tjenstgjorde tills på hösten 1884, då han sändes till Minneapolis. 1886 sändes han till Clear Lake och Scandia Grove, och 1888 sändes han till Stillwater och Afton. I denna senare krets stannade han endast ett år, ty 1889 sändes han till vestkusten, der han alltsedan verkat med nit och framgång. Broder Nelson har alltid visat sig vara en uppriktig och kärleksfull kristen, en skrift- och allmän literatur-ransakare, en begåfvad talare, en allvarlig predikant, en nitisk, trogen och verksam Jesu Kristi tjenare.

John August Anderson är född den 5 juni 1846 i Borgholm, Öland. B. A. Carlson var det synliga medlet till hans omvändelse och år 1869 förenade han sig med metodistförsamlingen i Mönsterås samt började strax efter sin omvändelse predika Guds ord i hembygden. I september 1877 ankom han till Chicago, Illinois, och år 1879 förenade han sig med Nordvestra svenska konferensen, som hölls i Moline, hvarest han samtidigt blef ordinerad till diakon af biskop Andrews. Till äldste blef han ordinerad 1883 i Minneapolis af biskop Foss. Anderson har varit stationerad på följande platser: Plumb Creek, Wasa och Goodhue, Center City och Marine, Clear Lake, Trade Lake och Grantsburg, Mankato, Algona, Mason City, Portland i Oregon, Pleasant Ridge och Skaget City i Washington.

Charles J. Wigren är född i Grenna, Jönköpings län, den 29 juni 1851. I sällskap med sina föräldrar ankom han 1852 till Attica, Ind. Under lägermötet 1868 i Linn Grove nära Andover, Ill., blef han djupt rörd af Herrens Ande; men fann ej frid förr än längre fram. Föräldrarnes innerliga förböner och hans broder Augusts omvändelse voro de yttre anledningarne till sinnesändring. Samma år förenade han sig med M. E. kyrkan. Under flera år manad att predika Guds ord, började han likväl icke på allvar tänka derpå förr än 1877, då han höll sin första predikan i Evanston. Ingick på prof 1879 i Nordvestra svenska konferensen. Biskop Andrews ordinerade honom till diakon i september 1879 och biskop Hurst till äldste 1882 i Oakland, Cal. Wigren verkade först i Chesterton och Evanston, samt sedan i West Dayton och Burlington i Iowa. För att söka bot för en elakartad halssjukdom reste han derefter till California, der han i San Francisco var behjelplig med att skaffa församlingen en kyrka. Flyttade från California till St. Louis, Mo. Blef sedan anstäld som föreståndare för den svenska afdelningen af Western Methodist Book Concern i Chicago, och när Swedish Methodist Book Concern bildats, blef han i september 1889 affärsföreståndare för denna inrättning. I april 1892 öfvertog han vården om församlingen i Lowell, Mass., der han

äfven satte sig i spetsen för kyrkobygge. Blef sedan stationerad i Malden, Mass.

John A. Palmquist är född den 15 november 1849 i Häggums församling i Skaraborgs län. År 1869 lemnade han Sverige för att afresa till Amerika och fick till en början plats som maskinist i Rockford, Ill. Genom en väns död blef han i början af år 1875 helt plötsligt väckt till syndakännedom samt fann snart frid med Gud under de förlängda mötena i Rockford. Den 25 februari 1875 förenade han sig på prof med församlingen derstädes. På hösten 1876 ingick han i predikantskolan, der han vistades ett år. Blef sedan kallad att biträda B. Borgeson i Minneapolis och Carver för ett års tid samt återvände derpå till skolan. År 1879 ingick han på prof i konferensen samt blef af biskop Andrews ordinerad till diakon, till äldste fyra år senare af biskop Foss. Palmquist har sedan dess betjenat församlingarne i Donovan, Trade Lake, Red Wing, Ishpeming, Marquette, Burlington, Victoria, Stillwater och Afton, Duluth, Red Wing och Cook street församlingen i St. Paul.

John Simpson är född i Wickenstads församling, Östergötland, den 5 januari 1853. Simpson blef omvänd i Sverige år 1873 och förenade sig med metodistkyrkan 1875. Samma år började han äfven predika samt var två år stationerad i Vestervik. Utvandrade sedan till Amerika och intogs på prof i Nordvestra svenska konferensen i Chicago 1880 samt blef dersammastädes ordinerad till diakon af biskop Harris; till äldste ordinerades han 1884 i Burlington af biskop Foster. Hans första arbetsfält här i landet var Chandlers Valley, Pa.; har sedan varit stationerad i Oakland och Stromsburg, Neb., Stratford och New Sweden, Iowa, South Chicago, Joliet och Galva, Ill., samt McKeesport och Warren, Pa.

Oscar Fredrick Linstrum är född i Skeda socken, Östergötland, den 7 november 1857. Ankom i sällskap med sina föräldrar till Amerika 1869. Blef omvänd till Gud under en väckelse i en amerikansk presbyterian kyrka i Keokuk, Iowa, 1876. Anslöt sig till svenska metodisterna derstädes och upptogs i full

förening af pastor J. A. Gabrielson den 13 augusti 1876. Blef förmanare 1877 och lokalpredikant följande år. Ordinerades af biskop Foss till diakon i Bishop Hill 1881 och intogs samma år på prof i konferensen. Ordinerades till äldste i Galesburg 1886. Han har betjenat följande församlingar: Keokuk ett år, Minekaune och Escanaba ett år, Stillwater tre år, Lake View tre år, Jamestown fem år, St. Paul ett år, Rockford två år, Evanston på fjerde året. Har studerat vid publikskolorna i detta land och graduerade från vårt seminarium i Evanston 1886.

HARALD L. LINDQUIST är född i Beaver, Ill., den 12 oktober 1859. Omvänd till Gud vid tolf års ålder på ett lägermöte i Minnesota, förenade han sig 1872 med svenska metodistförsamlingen i Kandiyohi, samt började tala Guds ord så tidigt som 1874. Efter att hafva genomgått en kurs i vår teologiska skola, förenade han sig på prof i Nordvestra svenska konferensen 1881, samt ordinerades till diakon i Bishop Hill af biskop Foss. Vid konferensen i Dayton 1885 blef han af biskop Bowman ordinerad till äldste. Innan Lindquist förenade sig med konferensen, hade han verkat i församlingarne i Wataga och South Chicago, och har derefter varit stationerad i Oakland och Stromsburg, Neb., Des Moines, Red Oak och Essex, St. Louis och Burlington.

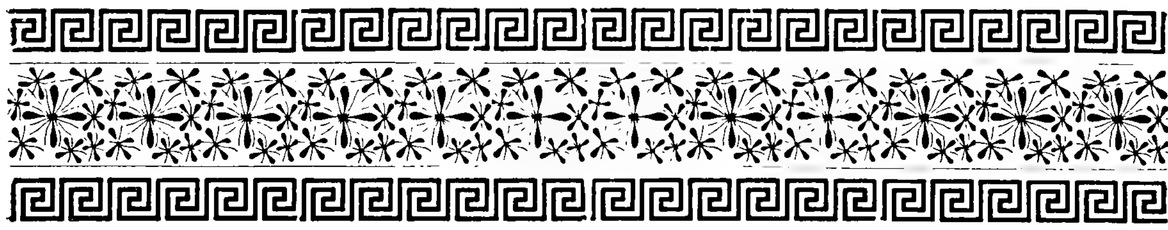
JOHAN OSKAR ALVEN, föddes den 28 februari 1852 i Skede, Jönköpings län, Sverige, och afled den 1 april 1897. Vid omkring 22 års ålder lemnade han sitt fäderneslands och kom till Ishpeming, Mich. Under vintern 1874 blef han der omvänd till Gud. Samma år flyttade han till Dayton, Iowa, der han 1879 erhöll lokal predikant betyg och rekommenderades till vår teologiska skola, som då hade den förberedande klassen i Galva, Ill., med Fredrick Åhgren som lärare. Det andra året tillbringade han i Evanston, under dr. Henschens lärareskap.

Vid konferensen i Bishop Hill 1881 intogs han på prof, ordinerades till diakon och blef sänd till Keokuk och Melrose, Iowa. År 1883 blef han intagen i full förening med konferensen, och sändes då till Omaha, Neb. Vid konferensen 1884 sändes han till Geneva och Batavia, och 1885 sändes han till Galva. Här verkade han med stor framgång för trenne års tid,

och 1888 sändes han till Red Wing, Minn., der han också stannade den fulla terminen, tre år. Under det sista året i Red Wing blef han hårdt angripen af den så allmänt gängse sjukdomen "La Grippe" och hans nervsystem blef helt och hållet nedbrutet, så att vid konferensen, år 1891 begärde han tjenstledighet, hvilket äfven beviljades. Han bosatte sig nu i Jefferson Park, och till en tid predikade han, när tillfälle gafs honom; men hans krafter aftogo allt mer och mer, och slutligen blef det nödvändigt att sända honom till ett hospital, der han efter tre års vistande fick sluta sina dagar.

Som predikant var broder Alven ingen vältalare, men han var en god, trogen och allvarlig Herrens tjenare, och han inbärgade många kärfvar i den himmelska ladan. Han älskade Guds sak och var trogen den kyrka, inom hvilken han blifvit frälst, och önskade vara nyttig så länge som möjligt. Han älskade alltid att samtala om andliga och himmelska ting; äfven under sin sjukdom talade han mest om dessa ämnen, och under hela tiden var han viss om barnaskapet. Den sista önskan han uttryckte var att få lemna hospitalet och gå ut att predika, och ämnet öfver hvilket han önskade predika var "himmelen"

Carl Charnquist föddes i Linde, Örebro län, den 19 april 1839. År 1863 blef han omvänd till Gud samt började genast att verka för själars frälsning. År 1868 utvandrade han till Amerika, der han först stannade en tid i Jamestown; flyttade sedan söderut till Texas och blef medlem af Södra M. E. kyrkan 1873. År 1874 blef han af biskop Keener ordinerad till diakon i Houston samt till äldste af samme biskop i Chapel Hill. Förenade sig med Texas konferensen af Södra M. E. Kyrkan i Houston, Tex., 1878. Blef intagen i Nordv. svenska konferensen 1883. Charnquist har predikat och verkat på många platser i sina dagar; af metodistkyrkan har han mottagit utnämningar till följande platser: Austin, Manor och Brushy i Texas; Scandia och Wayne i Kansas; Kearney, Axtell, Scandinavia, West Hill och Looking Glass, Clayridge i Nebraska; Verona, Pierce City, Carthage och Springfield i Missouri; Lindsborg, Marquette, Dry Creek och Burdick, Kansas.

TJUGONDE KAPITLET.

Svenska metodismen
I
Minnesota, Wisconsin, och Michigan.

Minnesota.

YRKANS första svenska verksamhet i de norra staterna af vårt land upptogs i början af 1850-talet. J. Tidlund, en klassledare och förmanare, var en af de förste som verkade bland landsmännen i

St. Paul,

och vid ett besök, som den danske predikanten Willerup aflade i juli 1853, hade en svensk metodistförsamling redan blifvit bildad. Den förste egentlige pastorn för församlingen var dock C. P Agrelius, som i Sverige varit lutersk prest, och hvilken invandrat till Amerika 1848. I Betelskeppet i New York hade han genom bekantskap med Hedström kommit till djupare insigt i evangelium och erfarenhet af Guds frälsande nåd samt förenat sig med M. E. kyrkan. Han öfvertog församlingsvården i St. Paul i november 1853. Följande år blef Samuel Anderson hans efterträdare. Denne man, till börden norsk, hade blifvit omvänd till Gud och förenat sig med metodistkyrkan i

FÖRSTA SVENSKA M. E. KYRKAN I ST PAUL.

Chicago under S. B. Newmans verksamhet. Agrelius samverkade med honom, och dessa begge upptogo predikoplatser i Marine, Chisago Lake och Taylors Falls, Minn.; något år senare äfven i Osceola Prairie och Horse Lake, Wis., hvarest svenska nybyggare redan då funnos. På hösten 1857 blef J. Tidlund utnämd till predikant i St. Paul och verkade härstädes i två år Under tiden besökte han Judson och Scandia Grove, Minn., och hösten 1859 blef han flyttad dit som predikant. Der afled han kort efteråt i tron på Herren och i full visshet om evigt lif.

Sommaren 1858 hölls det första lägermötet i Minnesota vid den praktfulla stranden af Chisago Lake. Närvarande predikanter voro J. Tidlund, C P Agrelius och C F Lindquist. Den sistnämde hade året förut anländt från Buffalo, N. Y., der han blifvit omvänd och förenat sig med metodistkyrkan samt erhållit predikofullmagt. Hösten 1858 blef han utnämd att verka å denna krets. Samma höst organiserades församling derstädes; den innefattade klasser vid Chisago Lake och Marine, Minn., samt vid Horse Lake, Wis.

Hösten 1859 blef E. Shogren öfverflyttad från Central Illinois konferensen och stationerad i St. Paul, hvilken församling han betjenade ett år i förening med presiderande äldsteskapet öfver det s. k. skandinaviska distriktet i Minnesota konferens. Såsom presiderande äldste tjenade han i fyra år eller till hösten 1863.

År 1860 kom C. G. Forsberg från New York och stationerades i St. Paul, der han tjenade som pastor till hösten 1862. Under de följande femton åren betjenades församlingen af flera predikanter, hvilkas namn vi likväl icke äro i stånd att uppgifva, till 1877 då vi af konferensprotokollet finna, att L. Dahlgren var vårdhafvande predikant. Efter honom hafva tjenat J. O. Nelson tre år, C. G. Forsberg ett år, O. J. Stead tre år, A. G. Johnson fem år, N. Eagle ett år, O. F Linstrum ett år, J. W Swenson tre år, tills A. Farrell mottog sin utnämning hit. Under A. G. Johnsons verksamhet bygdes kyrkan 1888. Medlemmarnes antal är omkring 125 och söndagsskolan har något öfver 100 besökare.

Emedan C. G. FORSBERG är lokaliserad i St. Paul, så är det på sin plats att vi här meddela läsaren något af hans lefnadsteckning. Han föddes i Karlstad, Sverige, den 20 juni 1827 Det var hans förmån att få bevista Sveriges bästa skolor, till dess han var något öfver 19 år gammal, sedan reste han till Hamburg i och för att ytterligare inhemta kunskaper. Derför, då han anlände till Bethelskeppet 1853, blef han straxt anstäld som pastor Hedströms tolk, och blef sedermera Hedströms assistent i Bethelskeppet, till dess han år 1860 flyttade till St. Paul, Minn., och tog vård om den Svenska Metodistförsamlingen der. År 1863 blef broder Forsberg presiderande äldste öfver de skandinaviska församlingarne i Minnesota konferensen. På den tiden var det litet mera besvärligt att vara presiderande äldste i Minnesota än hvad det är nu. Då funnos inga jernvägar, utan man fick antingen gå, springa, rida eller åka i alla slags tänkbara åkdon. Man kunde få färdas flera dagar utan att finna en plats, hvartill man kunde luta sitt hufvud. Under broder Forsbergs presiderande äldstes tid rönte verksamheten stor framgång. Han fortsatte i denna sin syssla, under missionsreglerna, till 1869. Medan broder Forsberg var presiderande äldste, förökades distriktets medlemskap från 367 till 519 i full förening och 208 profmedlemmar. Broder Forsberg efterträddes af pastor C. F Lindqvist, under hvilkens ledning verksamheten äfven gick framat med seger.

Sedan dess har broder Forsberg med nit och framgång betjenat nästan alla de olika församlingarne i Minnesota till år 1882, då han på egen begäran utträdde ur Nordvestra Svenska Årskonferensen.

Broder Forsberg är en naturligt begåfvad talare. Hade han haft tillfälle, under sin första tid i Minnesota, att grundligt studera sina föredrag, så hade han tvifvelsutan blifvit en af svenska metodismens mäktigaste talare. Hans vänliga sätt, hans förmåga att blicka in i menniskokarakteren, och hans befallande egenskaper hjelpte honom i hans verksamhet, och skänkte honom en sällsynt förmåga som ledare.

ARLINGTON HILL KYRKAN I ST. PAUL.

Arlington Hill

kallas den andra svenska metodistförsamlingen i St. Paul på utnämningslistan. Denna verksamhet, som ursprungligen bestod af medlemmar tillhörande första kyrkan började såsom en särskild mission under A. G. Johnsons verksamhetstid, då A. Farrell var dennes medhjelpare. En tomt anskaffades, en liten kyrka bygdes och en sjelfständig församling bildades i augusti 1889. P M. Alfvin, C. G. Nelson och J. A. Palmqvist hafva sedan betjenat församlingen. En annan tomt anskaffades och en större kyrka bygdes under Alfvins tid. Församlingen har omkring 150 medlemmar och söndagsskolan lika många. En Epworth förening finnes med ett 40-tal medlemmar.

Minneapolis.

Medan C. G. Forsberg var vårdhafvande predikant i St. Paul, talade han Guds ord nu och då för svenskar i grannstaden Minneapolis under sommaren 1872; och den 23 februari 1873 bildades af C. G. Nelson en svensk metodistförsamling härstädes. På hösten samma år bygdes, medan L. Lindquist var pastor, en kyrka, och i maj 1880 ett predikantboställe. År 1882 såldes denna egendom, som var belägen vid Cedar ave., och vid 7:de gatan inköptes en Amerikansk M. E. kyrka, hvilken församlingen ännu innehar. C. G. Nelson var stationerad här sommaren 1873, samt efterträddes af L. Lindquist. De öfriga predikanter, som betjenat denna församling, äro J. A. Johnson, C. G. Nelson, B. Borgeson, A. G. Johnson, J. O. Nelson, N. G. Nelson, J. A. Gabrielson, K. H. Elmström, N. M. Liljegren och C. J Andreen. Statistiken för 1898 utvisar, att medlemmarnes antal var 195 i full förening och 22 på prof. En söndagsskola organiserades 1874 med E. Olson som föreståndare. En annan skola har sedan dess bildats och besökare af alla aldrar uppgick till 364. En Epworth förening med C. A. Albrektson som ordförande bildades i februari 1891, och denna räknar omkring 100 medlemmar.

Andra svenska M. E. kyrkan i Minneapolis.

Redan under A. G. Johnsons verksamhetstid höllos möten regelbundet i östra delen af staden. Församlingen organiserades

SVENSKA M. E. KYRKAN I MINNEAPOLIS.

ANDRA SVENSKA M. E. KYRKAN I MINNEAPOLIS.

SVENSKA M. E. KYRKAN I LINDSTRÖM, MINN.

d. 20 dec. 1892 då N. M. Liljegren och A. F. Peterson voro predikanter i Minneapolis. A. F Peterson var nu Andra svenska M. E. kyrkans predikant till på hösten 1894, då Wm Lundin blef hans efterträdare. I juli månad 1895 inköpte församlingen tvenne tomter för $1,400 och i maj månad 1896 voro de tillfullo betalda. Nyårsdagen 1897 lades hörnstenen till den nya kyrkan och den 30 maj samma år invigdes det lilla vackra templet. Egendomen är, då detta skrifves år 1898, värd minst $5,000 och inom en snar framtid hoppas församlingen blifva skuldfri.

Afton.

Församlingen i Afton är en fortsättning af metodistmissionen Mount Prairie, som i början besöktes af predikanter från St Paul. Sedermera tillsågs församlingen af predikanten i Stillwater. De predikanter, som betjenat densamma, äro O. F. Linstrum, A. R. Gustafson, L. Dahlgren, under hvars tid kyrkan bygdes år 1886, N. G. Nelson, O. J. Stead, J. A. Palmquist och L. G. Edgren. Medlemmarnes antal är omkring 60, och i söndagsskolan finnes ett 30-tal medlemmar.

Center City och Lindstrom.

Vi hafva redan omnämt det första lägermötet vid Chisago Lake i Minnesota år 1858. Det var samma år, som C. F Lindquist blef utnämd till pastor i Center City, Marine, Minn., och Horse Lake, Wis., hvilka utgjorde en krets. På den förstnämda platsen bygdes samma år en liten kyrka och en församling bildades. De predikanter, som betjenat församlingen, äro C. F Lindquist, P Long, E. Shogren, Aug. Olson, A. P Burch, N. S. Ahlström, P M. Johnson, E. Olson, B. Borgeson, J. A. Anderson, C. A. Cederberg, P. A. Lundberg, J. G. Nelson, S. Hanner, C. C. Borglin, C. J. Mellberg, O. J. Stead. Medan den sistnämde var här stationerad 1882 bygdes en ny kyrka ett stycke närmare jernvägsstationen Lindstrom, hvarför församlingen numera förekommer i protokollet under detta namn. Efter Stead kom A. Carlson och derefter C. A. Youngberg. Medlemmarnes antal uppgår till 50 och söndagsskolan besökes i medeltal af ett 60-tal personer.

SVENSKA M. E. KYRKAN I ATWATER, MINN.

Atwater och Rosendahl.

P. M. Johnson började såsom lokalpredikant att predika i dessa trakter 1859 och fortsatte till 1860, då en församling bildades af E. Shogren. De predikoplatser, hvilka på den tiden hörde till denna krets, sträckte sig öfver hela Kandiyohi county. På detta vidlyftiga fält verkade den första tiden åtskilliga predikanter såsom P. M. Johnson, H. H. Holland, C. F. Lindquist m. fl. Efter någon tid började indianerna fara våldsamt fram och fördrefvo nybyggarne, hvarför de måste fly till Anoka, der de vistades till dess oroligheterna lagt sig. Under tiden predikade Ahlström, L. Johnson, A. Carlson och P. M. Johnson Guds ord för flyktingarne. På våren 1866 återvände de till sina öfvergifna och sköflade land. H. Holland blef deras predikant. Efter honom kommo P. Long, L. Lindquist och L. Dahlgren. Under den sistnämdes tid delades församlingen, så att det uppstod en ny predikoplats i Rosendahl. Kyrkan i Atwater bygdes 1873 och B. Borgeson blef utnämd till vårdhafvande. Han fullbordade det redan påbörjade kyrkobygget och bostället blef uppfördt på hösten samma år. Borgeson verkade till välsignelse här i fyra år samt efterträddes af J. A. Johnson, som betjenade församlingen tre år. Andra predikanter, som följde derefter, äro Wennersten, två år, J. R. Andrews, tre år, O. J. Stead, fyra år och A. Farrell, ett år. Under den sistnämdes tid bygdes kyrka i Rosendahl. Farrell efterträddes af John Anderson, som här tillbragte fem år. Församlingen består af 130 medlemmar. Söndagsskolan i Rosendahl är i regel besökt af omkring 50 personer. Epworth föreningen, organiserad 1895, har 25 medlemmar.

Stillwater.

Denna plats besöktes först af A. P. Burch och C. G. Nelson. Den senare blef derefter stationerad här och bildade församling i slutet af april 1871. Efter honom hafva verkat: P. M. Johnson, S. L. Carlander, O. F. Linstrum, A. R. Gustafson, L. Dahlgren, N. G. Nelson, O. J. Stead, J. A. Palmquist, L. G. Edgren, J. A. Wagner och G. E. Kallstedt. En kyrka bygdes,

medan O. F Linstrum verkade här. Församlingen har 34 medlemmar och söndagsskolan 25.

Red Wing.

Den svenska invandringen till Red Wing började 1853, och i augusti 1859 besöktes platsen af C. F Lindquist, den förste metodistpredikant, som predikade i detta samhälle. Predikanter från Vasa plägade sedan besöka platsen vid tillfälle och predikade då i ett litet kapell, som år 1870 blifvit uppfördt å en C. F. Lindquist tillhörig tomt. Församlingen bildades den 15 september 1873 af ett ringa antal personer, och det lilla kapellet begagnades många år. En ny kyrka bygdes på egen tomt vid en af stadens bästa gator år 1877. Följande predikanter hafva varit stationerade här: A. J. Wicklund, L. Dahlgren, J. A. Johnson, C. G. Nelson, O. J. Stead, C. G. Forsberg, C. Nord, J. A. Palmquist, A. A. Dahlberg, J. O. Alven, C. J. Mellberg, J. A. Palmquist och J W Swenson. Församlingen har bevittnat flera rätt kraftiga väckelser, särskildt mellan åren 1882 och 1888; men på grund af stor utflyttning och ingen nämnvärd inflyttning samt på grund af den starka täflan på det andliga området — det finnes sex andra skandinaviska församlingar — har tillökningen icke varit så stor. Medlemsantalet är omkring 80, och söndagsskolan besökes i medeltal af ett 70-tal personer.

Eftersom C. F. Lindquist, hvilken flera gånger blifvit nämnd i förening med den tidigare verksamheten i Minnesota, är bosatt i Red Wing; torde det vara på sin plats att här redogöra något för hans lif och verksamhet. Lindquist föddes den 27 juli 1826 i Finnaryds församling af Jönköpings län. I Sverige arbetade han i skrädderiyrket, och reste till Amerika 1851. Vid nyåret 1853 kommo några medlemmar från Betelskeppet på besök till Buffalo, N. Y., der Lindquist var bosatt, och dessa vittnade om Herren med sådan frimodighet att han kort derpå blef väckt och omvänd till Gud. I februari 1853 förenade han sig med amerikanska M. E. församlingen på prof samt intogs tre månader efteråt i full förening. På församlingens begäran er-

höll L. förmanarefullmagt. Våren 1857 begaf han sig med familj till St. Paul, Minn., der han arbetade i sitt yrke under veckan och predikade om söndagarne Guds ord på olika platser i Minnesota och Wisconsin. Snart nedlade han dock sitt yrke för att uteslutande egna sig åt predikoverksamheten. År 1859 förenade han sig med Minnesota konferensen, då han redan varit predikant sexton månader i St. Paul och åtta i Center City. Han ordinerades till diakon i Red Wing den 26 augusti 1860 af biskop Scott, och till äldste den 20 oktober 1863 i Hastings, Minn., af biskop Ames. På följande platser har Lindquist varit stationerad som pastor: Center City och Kandiyohi, der han i sällskap med andra nybyggare fick fly undan för indianerna, Center City och St. Paul för andra gången, Vasa, Red Wing och Newburg, presiderande äldste för det skandinaviska distriktet i Minnesota konferensen tre år. På grund af svigtande helsa drog Lindquist sig tillbaka ur den effektiva tjensten år 1873 samt slog ned sina bopålar i Red Wing, der han ånyo arbetar i sitt yrke och predikar, då tillfälle erbjuder sig.

Litchfield.

Församlingen härstädes bildades vid ett besök, som C. G. Nelson och L. Dahlgren gjorde någon gång under år 1874; E. Shogren hade dock predikat på platsen förut. Någon stationerad predikant hade församlingen ej förr än 1885; till den tiden hade predikanterna i Atwater vård om verksamheten i Litchfield. P M. Alfvin blef dess förste stationerade predikant. Efter honom hafva John A. Anderson, A. P Larson, Magnus Peterson och J. A. Forsberg haft församlingsvården. Medan B. Borgeson plägade besöka platsen från Atwater, uppfördes år 1878 en lämplig kyrka. Medlemmarnes antal uppgår till något öfver 60, dem i Darwin inberäknade. Söndagsskolan har i medeltal 30 besökande, och Epworth föreningen räknar omkring 20 aktiva medlemmar.

Kandiyohi

är namnet på en krets, som upptogs i de tidigare dagarne af vår verksamhet i Norden. Under L. Dahlgrens tid som predikant på kretsen bygdes en kyrka år 1874. En söndagsskola finnes,

KYRKAN I LITCHFIELD, MINN.

KYRKAN I KANDIYOHI, MINN.

KYRKAN I CLEAR LAKE, MINN.

som har mellan 60 och 70 besökare, och medlemmarnes antal på kretsen är omkring 90. De predikanter, som varit här stationerade, äro C. F. Lindquist, L. Dahlgren, P Long, L. Lindquist, O. J. Stead, C. N. Wennersten, A. A. Dahlberg, J. A. Johnson C. J. Peterson, C. G. Johnson.

Clear Lake.

C. Christoffersen, medlem af norska distriktet af Minnesota konferensen, började predika för svenskarne på denna plats i juni 1876 och besökte dem sedan en gång i månaden. Den 27 februari 1877 bildades församling af densamme; de första trusteerna voro B. Ström, Peter Johnson och John Johnson. Följande år lades församlingen under den svenska konferensen, och A. G. Wicklund blef ditsänd. Under hans tid bygdes kyrkan 1879. C. Nord, J. A. Anderson, N. G. Nelson, J. A. Forsberg, C. J. Peterson och John Anderson hafva varit stationerade här. Församlingen har 103 och söndagsskolan 75 medlemmar.

Vasa och Goodhue.

Församlingen i Vasa organiserades år 1860, då några metodister från Sugar Grove, Pa., här nedslogo sina bopålar. En klass af tolf personer bildades, hvilken grupp så småningom förökades både genom inflyttningar och genom omvändelser. Under årens lopp har Guds verk gått framåt, ehuru inga större väckelser kunna omtalas. År 1862 bygdes en kyrka, som 1885 fick lemna rum för en ny och bättre. Den förste predikant, som här betjente församlingen med Guds ords predikan, var N. S. Ahlström, hvilken stannade från 1860 till 1862. Efter honom hafva följande predikanter arbetat här i ordet och läran, nemligen P Long, P M. Johnson, C. F Lindquist, P M. Johnson, B. Borgeson, A. Olson, J. A. Johnson, C. G. Forsberg, J. A. Anderson, C. F Granér, J. A. Palmquist, C. I. Peterson, C. G. Johnson, A. J. Forsberg och C. M. Holmberg.

Församlingen i Goodhue organiserades 1868, då några medlemmar kommo från Massachusetts, der de tillhört amerikanska metodistförsamlingar. Den första klassen bestod af Gustaf Newman och hans hustru samt John A. Peterson, Anna Peterson, Daniel Larson och Katarina Larson. År 1877 bygdes en kyrka. Dessförinnan hade mötena hållits i ett skolhus tillsamman med lutheranerna.

Ortonville

är en liten skön stad belägen på stranden af den kristallklara "Big Stone"-sjön. Staden bildades af en norrman vid namn Orton, och en tid såg det ut som om både man och stad skulle blifva jättar i både inflytelse och omfång; men en högre makt hade bestämt annorlunda, ty inom Dakota-gränsen, på andra sidan om sjöviken, endast ett par mil från Ortonville uppväxte "Big Stone City", och blef Ortonville nästan öfvermäktig. Dessutom kom Chicago, Milwaukee och St. Paul-bolaget att förlägga sin jernvägsstation nere i dalen, ett par engelska mil från Ortonville, hvilket betydligt förhindrade stadens utveckling och tillväxt.

Redan år 1879 besökte pastor A. G. Johnson denna plats en gång i månaden och predikade i "Ortons Hall" för öfver ett hundra personer. Veckomöten höllos i husen, och Gustaf Swanson vardt klassledare. Under denna tid förökades församlingen, så att i september 1880 var der en rätt ansenlig skara af sannt troende, då E. P Wicklund utnämdes att besöka platsen en gång i månaden,

På hösten 1881, vid konferensen, som då hölls på Biskopskullarne i Illinois, förenades Ortonville med Murdock och denna krets fick då egen predikant.

Verksamheten der fortgick på så sätt till hösten 1883, vid konferensen i Minneapolis, då Ortonville förenades med Kandiyohi, och C. N. Wennersten utnämdes för denna krets.

Församlingen blef inkorporerad den 21 februari 1885. De första församlingsombuden voro Gustaf Swanson, Erik Mattson och Olof Olson. Kyrkan byggdes 1886 under H. Lindbloms tjenstetid för $1,200 och invigdes af J R. Andrews den 3 april 1887, då H. G. Boivie var vårdhafvande predikant derstädes. Församlingen har nog haft sina svårigheter att kämpa mot, men den har gått segrande framåt. Den är äfven ibland de lyckliga som ej hafva någon skuld att draga på utan den är fri och lycklig.

Följande predikanter hafva hitintills betjenat församlingen: A. G. Johnson, E. P Wicklund, C. N. Wennersten, J. A. Johnson, H. Lindblom, H. G. Boivie, C. C. Borglin, J. O. Borgeson och Charles S. Rydell.

KYRKAN I DULUTH, MINN.

Mankato.

Den förste svenske metodist, som predikade på platsen, var John A. Anderson, och J. R. Andrews bildade församling den 5 september 1886. N. Eklund, August Larson, C. J. Mellberg, K. A. Albrektson, J. A. Anderson, Otto H. Strömberg, J. O. Borgeson, A. F. Peterson och Olof Nelson hafva betjenat församlingen. Kyrka är, när detta skrifves, under uppförande och undervåningen inredd för gudstjensternas hållande. Medlemsantalet är ungefär 30, och söndagsskolan har 25 besökande. En Epworthförening med 24 medlemmar finnes äfven.

Duluth.

Medan A. R. Gustafson var presiderande äldste för Michigan distrikt, började han verksamhet i Duluth samt stiftade församling den 15 oktober 1889. J. A. Forsberg, F Gustafson, J. A. Palmquist, P M. Alfvin, E. A. Wahlquist, Magnus Peterson och A. G. Hultgren hafva haft vård om denna församling. Under den förstnämdes tid bygdes en kyrka 1887—1888. Medlemmarnes antal är 75, och söndagsskolan besökes af ett 100-tal personer. Epworth föreningen, stiftad 1891, har 25 medlemmar.

I West Duluth bildades en klass på hösten 1890, för hvilken J. Seaberg blef predikant ett år. F Gustafson och hans medhjelpare F. G. Barck besökte sedan platsen turvis. På hösten 1891 bygdes under den förres tid en kyrka. P A. Johnson, P M. Alfvin, G. Lindström och John Willman hafva sedan verkat här. Församlingen är ännu liten till antal; men söndagsskolan, bildad 1890, har 50 besökande i medeltal.

Farwell kretsen

består af församlingarne i Farwell, New London, Melby och Belgrade.

På den förstnämda platsen började J. A. Forsberg först predika; och i juni 1889 bildades af J A. Gabrielson en församling. J. S. Hanner blef dess förste predikant. Efter honom hafva verkat J. A. Johnson, Wm. Lundin, Andrew Nelson och J. A. Forsberg. En kyrka uppbygdes år 1892, medan Wm.

KYRKAN I FARWELL, MINN.

Lundin var pastor. Medlemmarne äro 20 till antalet, och i söndagsskolan räknas 30 besökande.

I NEW LONDON började L. Dahlgren verksamhet. Det berättas, att han betalade en farmare 50 cents för att han skulle få predika i dennes lilla stockhus. En församling bildades på hösten 1873 af L. Dahlgren, som var dess förste predikant. Efter honom hafva många verkat här, nemligen P M. Johnson, Aug. Olson, C. N. Wennersten, O. J. Stead, A. P Wicklund, J. A. Johnson, C. J. Peterson, C. G. Johnson, Andrew Nelson och E. A. Wahlqvist. En kyrka bygdes under P M. Johnsons tjenstetid 1878. Församlingen är ännu fåtalig, och söndagsskolan hålles i förening med missionsvännernas.

I MELLBY predikades ock af L. Dahlgren, men församling blef ej organiserad förr än 1888 af J. A. Gabrielson. J. S. Hanner, J. A. Johnson, Wm. Lundin och Andrew Nelson hafva verkat här. Medlemmarne uppgå till ett 20-tal, och söndagsskolan har 15 besökande.

P M. Johnson började verksamheten i BELGRADE, och C. J. Peterson stiftade en församling der den 28 maj 1889. C. G. Johnson, Wm. Lundin och Andrew Nelson hafva dessutom äfven arbetat på detta fält. Under C. J. Petersons tid här bygdes en kyrka. Antalet medlemmar i församlingen är 25 och i söndagsskolan lika många.

Two Harbors.

Medan C. G. Nelson var presiderande äldste för Michigan distrikt, upptog han verksamhet äfven i Two Harbors samt stiftade en församling den 2 maj 1890. En ung man, J. H. Levedahl, blef kallad från teologiska skolan för att öfvertaga församlingsvården. Efter honom verkade P E. Ström, likaledes från skolan, en kort tid, hvarefter Andrew Nelson blef vårdhafvande. Han efterträddes af J. Pallin. Kyrkan bygdes under P E. Ströms tid der år 1891. Axel Ström, som blifvit omvänd genom frälsningsarmén i Sverige och ankom till detta land 1892

samt 1894 förenat sig med M. E. kyrkan, inom hvilken han är lokalpredikant, blef Nelsons efterträdare i denna församling. Medlemmarnes antal i församlingen uppgår till 34 och i söndagsskolan till 40 personer.

Sturgeon Lake, krets,

omfattande Sturgeon Lake, Cloquette och Carleton, upptogs år 1891 af J. A. Gabrielson, medan han var presiderande äldste för St. Paul distrikt. En kyrka uppfördes på våren 1894. På kretsen finnas något öfver 30 medlemmar. Andrew Nelson, A. G. Olson och J. S. Hanner hafva varit stationerade som predikanter.

Hector och Palmyra.

A. G. Johnson var den förste svenske metodistpredikant som predikade i Hector på hösten 1886. En broder Karlson flyttade från New Sweden till Palmyra och genom hans bemedling kom pastor N. G. Nelson, som då var i Clear Lake, till Palmyra och predikade på hösten 1887 En liten klass bildades, som följande år besöktes af predikanterna i Clear Lake, Kandiyohi och Atwater. J. W Swenson sändes hit under sommarferierna 1889 och E. A. Wahlqvist sändes hit under sommaren 1890. På hösten 1890 blef A. F Peterson, vid konferensen som då hölls i St. Paul, utnämnd för Hector och Palmyra. Den första qvartalkonferensen hölls hos Charlie Danielsons i Palmyra den 20 september 1890. En tomt inköptes i Hector för kyrka. Peterson stannade här i 2 år. 1892 kom J. O. Borgeson hit. Han stannade blott ett år. På hösten 1893 blef C. S. Rydell anstäld här och stannade tvenne år. Under hans tid inkorporerades församlingen i Hector den 18 januari 1895 med följande församlingsombud: C. G. Håkanson, John Anderson, C. Fahlberg, W Holm och Zelte Peterson. Vid konferenson 1895 i St. Paul, blef L. G. Edgren sänd hit. Ingen kyrka fans ännu på kretsen, men C. S. Rydell hade börjat en subskription för kyrkobygge, som fortsattes, med det resultat att vi på våren 1896 i mars började bygga kyrka. Den af Peterson inköpta tomten bortbyttes mot en mera centralt belägen, och söndagen den 28

KYRKAN I HECTOR, MINN.

KYRKAN I TRADE LAKE, WIS.

juni 1896 invigdes kyrkan. Församlingen räknar 1898 50 medlemmar i full förening och 3 på prof.

I staten Wisconsin finnas nu sju församlingar och kretsar, bland hvilka

Trade Lake

med Grantsburg och Marshland är en af de tidigaste. Den förste metodistpredikant, som uppträdde i Grantsburg, var L. P Long år 1852. Församlingen bildades 1869 af E. Shogren. En kyrka bygdes under A. P Burchs tid och invigdes af C. G. Nelson den 5 maj 1878.

I Trade Lake började C. G. Nelson predika år 1871, och A. P Burch, som var den förste vårdhafvande på platsen, bildade församlingen i augusti 1873. A. Wicklund, L. Dahlgren, J. A. Palmquist, A. A. Dahlberg, O. E. Olander, J. A. Anderson, L. G. Edgren, F G. Barck och August Nordin hafva verkat på denna krets. En kyrka bygdes 1875 af A. P. Burch.

I Marshland började A. P Burch predika Guds ord och bildade församling 1872. Samma predikanter, som varit stationerade i Trade Lake hafva verkat på denna plats. En kyrka bygdes 1886.

På Trade Lake krets underhållas dessutom tre predikoplatser, nemligen Wood Lake, West Sweden och Alabama. I Trade Lake, Wood Lake och Marshland finnas söndagsskolor med omkring 190 besökande. Medlemsantalet på hela kretsen uppgår till omkring 90.

Maiden Rock.

En norsk predikant vid namn A. Olausen kom på hösten 1875 till Pierce County, Wisconsin, och började der predika Guds ord för våra landsmän. Följden blef den, att här organiserades en M. E. församling den 17 januari 1876 af O. Gunderson, som då var presiderande äldste. Platsen kallades fordom Plum Creek, men namnet förändrades sedan till Maiden Rock. Församlingen har betjenats af följande predikanter: J. A. Anderson, E. A. Davidson, N. Eklund, J. G. Nelson, J. S. Hanner

två olika gånger, H. G. Boivie, C. G. Johnson, G. E. Kallstedt och Andrew Nelson. Under J. A. Andersons tid bygdes kyrkan 1878. Församlingen består af 38 medlemmar, och söndagsskolan, som kom till stånd 1879, har i medeltal 15 besökande.

Marinette.

Verksamheten på denna plats upptogs 1878 af C. G. Nelson, medan han var presiderande äldste för Minnesota distrikt. A. Farrell underhöll sedan det påbörjade verket här under sex månader, medan han bodde i Escanaba. Församling bildades af C. G. Nelson 1879. O. F Linstrum, J. R. Andrews, G. A. Askling, John Lundin, A. H. Nelson, C. O. Karlson, N. M. Liljegren, C. J. Berggren, Martin Hess och A. G. Hultgren hafva betjenat församlingen. Kyrkan, som uppfördes 1882 under Andrews verksamhetstid, ombygdes 1886, medan Karlson var dess pastor. Medlemmarne äro till antal 71 i full förening och 16 på prof. Söndagsskolan besökes i medeltal af 60 personer.

Stevens Point

besöktes först af A. R. Gustafson år 1885. Någon permanent verksamhet började dock ej, förr än P A. Johnson, som då var stationerad i Prentice, besökte platsen några gånger, hvarvid några blefvo omvända samt ingingo på prof. Sedan besöktes platsen regelbundet af Johnson.

Amherst, den andra predikoplatsen på Stevens Point kretsen, besöktes först af P A. Johnson, då han var bosatt i Ironwood, Mich., i mars 1886; sedan besöktes platsen några gånger af A. R. Gustafson. Reguliära predikobesök började i januari 1890, då några upptogos på prof.

Sheridan, den tredje predikoplatsen,besöktes först af P A. Johnson 1890. I februari 1892 upptogos de första medlemmarne på prof.

Dessa tre platser besöktes af predikanten på Prentice kretsten, P A. Johnson, och sedan af Axel Anderson, tills på hösten 1892 dessa platser sammanslogos till en krets under namn af Stevens Point.

KRRKAN I MARINETTE, WIS.

KYRKAN I PRENTICE, WIS.

Wausau, den fjerde predikoplatsen, besöktes först af Axel Anderson i augusti 1892, och klass bildades i december samma år. Då kretsen bildades 1892 funnos 34 medlemmar i full förening och 16 på prof; år 1895 hade antalet vuxit till 60 i full förening och 6 på prof. Söndagsskolor finnas i Wausau och Amherst med omkring 40 besökande.

Prentice

krets började upptagas af P A. Johnson under åren 1889 och 1890. Han blef äfven dess förste predikant. Efter honom hafva Axel Anderson, Nels Nelson, C. O. Freeman, J. P Johnson, A. G. Olson och Carl Dahl verkat här. Kyrkan i Prentice byggdes år 1889, medan P A. Johnson var pastor. Medlemsantalet på hela kretsen uppgår till 70 i full förening och 20 på prof. Tvenne söndagsskolor finnas, den ena i Brenner och den andra i Westboro, med ett sammanlagdt medlemstal af 35 personer.

Scandia i Minnesota och Cumberland i Wisconsin

utgöra tillsamman en krets. Den förstnämda församlingen är den äldsta, ja en af de äldsta i Minnesota, ehuru den numerärt är ganska liten, bestående af endast ett 10-tal medlemmar. C. P Agrelius började predika här först, och C. F. Lindquist bildade en församling 1858. Sedan den tiden hafva många predikanter verkat här, nemligen C. F Lindquist, P Long, E. Shogren, A. Olson, A. P Burch, N. S. Ahlström, P M. Johnson, E. Olson, B. Borgeson, J. A. Anderson, C. A. Cederberg, P A. Lundberg, J. G. Nelson, S. Hanner, C. C. Borglin, C J. Mellberg, O. J. Stead, A. Carlson, C. O. Freeman. En kyrka bygdes 1858 under Lindquists verksamhet, och 1883 bygdes en ny

I Cumberland började verksamheten 1888 af P A. Johnson, som följande år bildade en församling här. Medlemmarnes antal är 34, och söndagsskolan räknar 30 besökande.

Superior.

I denna stad der många landsmän bo och bygga, började C. G. Nelson, som presiderande äldste och J. H. Levedahl, vårdhafvande predikant i Two Harbors, leda möten. P A. John-

son, som blef den förste vårdhafvande predikanten, bildade församlingen den 5 juli 1894. I juni följande år upptog han äfven verksamhet i Virginia, Minn. Samma år bygdes, tack vare hans nitiska arbete, en kyrka på sistnämda plats. Fältet är ännu nytt, men efter ett års arbete fans det 12 medlemmar i Superior och 7 i Virginia. Söndagsskolorna, bildade 1892 och 1893, hafva tillsamman 90 besökande.

I sammanhang härmed vilja vi meddela en kort biografi af P A. JOHNSON, hvilken ehuru ej medlem af någon årskonferens, likväl varit använd flera år som vårdhafvande predikant och banbrytare i de sist omnämda församlingarne. Johnson föddes i Björsäter, Östergötlands län, den 11 augusti 1848. Ankom till Hancock, Mich., i maj 1869 och vistades den första tiden på åtskilliga platser i Michigan och Wisconsin. Blef omvänd 1875 i Marquette, Mich., under A. Wahlgrens verksamhet. 1876 förenade han sig med svenska M. E. församlingen i Ishpeming, Mich. År 1878 började Johnson verka Guds verk genom att gå från hus till hus och samtala med menniskorna om deras själar. Han har sedan verkat till välsignelse på många platser i norden. År 1886 blef han af biskop Bowman ordinerad till lokaldiakon i La Crosse, Wis.

I MICHIGAN hafva under årens lopp följande församlingar uppstått:

Ishpeming.

Den förste svenske metodistpredikant som besökte Ishpeming var prof. Albert Ericson, som besökte platsen på våren 1870, och predikade i amerikanska kyrkan, hvilken under samma tid invigdes.

På sommaren 1873 besökte bröderna A. J. Anderson och John Linn platsen; och på hösten samma år blef br. Aug. Wahlgren hitsänd såsom den förste stationerade predikanten. Församlingen var vid hans ankomst icke organiserad, men organiserades på senhösten 1873.

Församlingen höll sina gudstjenster i ett gammalt skolhus till 1876 på sommaren, då en kyrka bygdes. Denna kyrka blef

KYRKAN I ISHPEMING, MICH.

på grund af församlingens tillväxt efter några år för liten, och derför bygdes den nuvarande kyrkan under broder C. G. Nelsons tjenstetid. Kyrkan invigdes den 25 augusti 1889.

Medlemsantalet är nu 148 i full förening och 6 på prof. Söndagsskolan räknar 150 medlemmar.

Följande predikanter hafva betjenat församlingen: Aug. Wahlgren, M. P Lindqvist, O. J. Stead, John R. Andrews, Martin Hess, S. L. Carlander, C. O. Karlson, J. A. Palmqvist, F G. Barck, C. G. Nelson, J. O. Nelson, Frank Gustafson, Sal. Lundberg och Carl J. Berggren.

Escanaba.

Den svenska metodistförsamlingen i Escanaba organiserades i augusti 1877 af A. R. Gustafson. Han tillhörde den norsk-danska årskonferensen och var pastor i Depere, Wis. Den nybildade församlingen kom också för en tid att tillhöra samma konferens. År 1878 blef P B. Smith, en dansk metodistpredikant, utnämd till platsen och verkade der till hösten följande år, då J. R. Andrews kom och verkade med välsignelse till 1882. Derefter tog L. Dahlgren ledningen af församlingen för ett år i förening med presiderande äldsteskapet, på sommaren biträdd af A. Farrell, studerande från Evanston. Flera personer ingingo under denna tid, och församlingen hade varit ganska stor, om ej utflyttning egt rum. O. E. Olander, K. J. Bohlin, A. R. Gustafson och A. Uppling verkade ett år hvardera. På hösten 1887 anlände F. O. B. Wallin, men stannade blott sju månader; den återstående delen af året hade församlingen predikobesök af A. G. Hultgren och C. G. Pedersen, predikanter från Menominee och Carney. L. G. Edgren verkade här sedan ett och ett halft års tid till i september 1890. Under den tiden bygdes ett predikantboställe. Salomon Lundberg och H. G Boivie tillbragte sedan ett år hvardera här. Den i början af verksamheten uppförda kyrkan flyttades 1892 till en annan tomt. Genom denna affär reducerades skulden från 800 till 300 dollars. F Gustafson blef derefter vårdhafvande, under hvars tid ett nytt boställe uppfördes i stället för det gamla, som blifvit såldt. J.

KYRKAN I NORWAY, MICH.

KYRKAN I REPUBLIC, MICH.

H. Levedahl blef dennes efterträdare 1893, och sedan Victor Swift. Församlingen har 34 medlemmar och söndagsskolan 28 besökande.

Norway.

I Norway började J. R. Andrews metodistisk verksamhet, och en församling bildades på våren 1880 af O. F. Linstrum. N. Eklund, A. Hallén, C. Nord, P A. Johnson, P Frost, H. Hanson, L. Bryngelson, L. G. Edgren, A. C. Peterson, A. Sigurdson, P M. Johnson, O. W Carlson, Klaus Åkerman och C. G. Lindberg hafva längre eller kortare tid betjenat denna församling. Kyrkan bygdes 1880 under Linstrums tid. Medlemsantalet är något öfver 70 och söndagsskolan, som bildades 1881, har 60 besökande i medeltal. Epworth föreningen organiserades i mars 1895 och räknar 31 medlemmar.

Marquette.

Församlingen härstädes bildades 1883 af S. L. Carlander, som då betjenade församlingen i Ishpeming. Efter Carlander hafva C. O. Karlson, J. A. Forsberg, L. G. Edgren, J. A. Palmquist, C. J. Carlson, F G. Barck, F Gustafson, S. A. Lindeberg, Sal. Lundberg, C. J. Berggren och Axel Anderson varit stationerade här. En kyrka, som började byggas 1883, invigdes den 30 mars 1884, medan Carlander betjenade församlingen. Söndagsskolan bildades 1884, och dess förste föreståndare var Emil Bracher. De besökandes antal i skolan uppgår i medeltal till 50. Församlingen räknar något öfver 60 medlemmar.

Republic.

En svensk metodistförsamling bildades här i oktober 1884 af L. G. Edgren, som blef dess förste stationerade predikant. S. A. Lindeberg och A. G. Hultgren efterträdde honom. John Owen, en lokalpredikant, som 1883 blifvit omvänd genom frälsningsarmén i Sverige, inom hvilken han avancerade till kapten, blef sedan utnämd till vårdhafvande predikant, och han efterträddes af Magnus Peterson.

I Michigamme finnes en klass svenska metodister, ungefär 13 till antalet, som äfven besökes af predikanten i Republic. På sommaren 1884 bygdes under Edgrens tid en kyrka, som år 1889 blef ombygd. På denna krets finnas ett 60-tal medlemmar, och söndagsskolan har omkring 100 besökande.

Carney, Dagget och Wallace

hafva stundom utgjort en krets. På förstnämda plats organiserades en församling den 6 oktober 1885 af A. R. Gustafson, pres. äldste för Michigan distrikt. En lokalpredikant, L. Brynildson, sändes först att betjena församlingen, under hvilken tid en kyrka bygdes 1886. A. M. Söderström, C. O. Karlson, A. C. Peterson, G. Hultgren, O. Lindahl, K. J. Karlson och John G. Nelson hafva sedan verkat här. År 1892 blef L. Sivertson, en lokalpredikant, stationerad här. Under hans tid såldes kyrkan och en ny bygdes på en mera centralt belägen plats. Andrew Nelson, J Pallin och Adolph Carlson hafva sedan varit stationerade här.

En klass bildades i Dagget år 1887 af Oscar Lindahl, som då var lokalpredikant i Carney Denna klass förenades med församlingen derstädes och erhöll besök af dess predikanter. Den 6 juni 1891 bildades en egen församling af John G. Nelson. En kyrka finnes, och kretsens medlemsantal uppgår till omkring 40. Söndagsskolorna hafva ett 60-tal besökande.

Calumet.

En norrman, Nils Danielson, och F Gustafson började först predika för våra landsmän här. L. Dahlgren stiftade en församling, troligen år 1886. Frank Gustafson, L. Brynildson, Isaac Anderson, C. J. Carlson, J. H. Levedahl, J. G. Nelson, J. C. Johnson, Klaus Åkerman och O. W Carlson hafva haft församlingsvården här. År 1887 bygdes en kyrka, och under O. W Carlsons verksamhetstid derstädes, ersattes den gamla kyrkan med en ny, skön, beqväm och ändamålsenlig sådan. Medlemmarne äro 53 i full förening och 10 på prof. Söndagsskolan, grundad 1886, har 50 besökande.

KYRKAN I MICHIGAMME, MICH.

KYRKAN I CALUMET, MICH.

Iron Mountain,

en af norra Michigans förnämsta grufstäder, besöktes af svenska metodistpredikanter med ordets predikan redan för omkring femton år sedan. Fältet syntes tacknämligt, men ingen organisation verkstäldes. Då pastor L. Dahlgren afgick från presiderande-äldste-skapet, och en annan intog hans plats, blef verksamheten försummad; hvarigenom metodismen förlorade det inflytande den lyckats vinna. Om icke detta misstag skett, hade nog här varit en af distriktets starkaste församlingar. Några vänner funnos dock qvar äfven under försumlighetens tider, hvilka trots styfmoderlig behandling voro metodistkyrkan varmt tillgifna och ej läto sig nöja med den själaspis, som räcktes dem i andra samfunds kyrkor; deras hopp kom ej heller på skam. Ty år 1889, under det C. G. Nelson var presiderande äldste, erhöllo de regelbundna besök af dennes assistent, den bepröfvade veteranen P M. Johnson, som i förening med Norway jemte flera platser äfven besökte Iron Mountain. Den 15 maj 1890 organiserades församlingen af pastor C. G. Nelson från Ishpeming. Medlemsantalet säges hafva varit åtta. Ett gammalt skolhus, stående på hyrd grund inköptes af den lilla församlingen för ett pris af $150.

Då skolan i Evanston afslutades, kom studeranden F. Söderman för att betjena församlingen under sommarferierna. Vid konferensens sammanträde påföljande höst utnämdes P Munson att taga vård om den unga plantan; hvilket han gjorde för de nästföljande tre åren. Under denna tid inköptes en bättre och ändamålsenligare kyrkoegendom, och en god grund lades för framtida verksamhet. Efter Munsons afflyttning hafva A. G. Hultgren, Salomon Lundberg och Andrew Anderson betjenat församlingen.

De hårda tider, som rådt under de senaste fyra åren, hafva förorsakat många utflyttningar af både vänner och medlemmar af den lilla skaran. En andlig lifskraft har dock försports; hvadan lederna så småningom stärkts. Medlemsantalet utgör för närvarande 45 i full förening, jemte några profmedlemmar; och utsigten att få en stark församling ligger trots hård konkurrens inom möjlighetens område.

KYRKAN I IRON MOUNTAIN, MICH.

KYRKAN I IRONWOOD, MICH.

Ironwood.

De predikanter, som först verkade bland landsmännen i dessa trakter, voro P A. Johnson och S. A. Lindeberg, på våren 1886, den ene i Bessemer, den andre i Ironwood. De stannade här en månad och predikade Guds ord till välsignelse. Under sommarferierna kom F O. Logren för att verka här. Han stannade endast två månader, och ingen metodistpredikant kunde sändas i hans ställe förr än i augusti 1886, då P A. Johnson blef stationerad här. Församlingen organiserades i september samma höst, då tjugutre personer anmälde sig till inträde. Fru Fredrikke Nielsen var behjelplig vid de förlängda mötena 1888, hvarunder många själar blefva frälsta. Församlingen räknade vid denna tid 19 i full förening och 17 på prof. En kyrka hade under tiden blifvit bygd. År 1888—1889 hade O. Lindahl församlingsvården, efter honom kom S. Lundberg ett år, A. Farrell — på samma gång han var pres. äldste — ett år. I september 1891 tog E. Wallgren vård om församlingen, men som han var nykommen från Sverige och ovan vid våra både kyrkliga och sociala förhållanden, tröttnade han snart och gick i februari 1892 tillbaka till sitt forna samfund, missionsvännerna. Tillståndet var icke det bästa i församlingen, men den pres. äldste, som bodde i staden, lyckades genom Guds bistånd sammanhålla det hela. J. H. Levedahl blef ditsänd i mars 1892 och stannade till hösten 1893. Sivertson, en norrman, kom sedan och verkade till välsignelse. På hösten 1894 lemnade han den svenska verksamheten och förenade sig med sina norska bröder, hvarefter M. Peterson blef utnämd till vårdhafvande predikant, och efter honom kom Levedahl för andra gången. Medlemsantalet är omkring 106 i full förening. Söndagsskolan har omkring 80 besökande.

NORRA SVENSKA MISSIONS-KONFERENSEN.
1894

Superintendenten C. G. Nelsons årsberättelse till Metodist Episkopal-kyrkans Norra Svenska Missions konferens,

hållen i Ishpeming, Mich., 1897.

Ärade och älskade bröder!

Nåd vare med eder, och frid af Gud Fader och Herren Jesus Kristus, genom den Helige Ande. Amen!

Då jag går att afgifva min årsberättelse öfver ännu ett års iakttagelser från arbetsfältet, såväl som med anledning af de gifna och hopsummerade rapporterna från alla dess delar, finner jag mig manad af pligt och tacksamhetskänsla att lofva Herren för hans underbara hjelp till seger öfver synd och verld och öfver ett hårdnackadt motstånd från många håll. Ja, vi måste utbrista med Psalmisten: "Herren hafver gjort stora ting med oss; deröfver äro vi glade;" och åter: "Allt hitintills hafver Herren hulpit oss!"

Då för tjugo år sedan vid vår Nordvestra Svenska årskonferens' bildande det föll på min lott att taga vård om Minnesota-distriktet, öfverläts åt oss äfven detta hörn af verksamheten. Vi hade då i hela norra Michigan blott en enda liten församling på 50 medlemmar, och en liten kyrka, som stod på en hyrd tomt här i Ishpeming, och i de tre staterna Michigan, Wisconsin och Minnesota blott åtta kretsar eller pastorat, med ett medlemskap af 515, samt några stycken små oansenliga kyrkor och sämre boställen. Predikantkåren bestod af åtta, till större delen lekmannapredikanter, och somliga af dessa på vetandets område mindre väl utrustade män: hvilka det blef nödvändigt att med möjligaste första utgallra ur predikantleden. Men Herren halp oss; verket började att mer och mer vinna framgång och aktning, och utvecklades åt alla håll: ära och lof ske Gud. Nu hafva vi inom konferensens område:

Predikoplatser	101
Med ett medeltal åhörare, som vi söndagligen predika till	4,456
Bekända omvändelser under året	287

Profmedlemmar upptagna.		226
Intagna i full förening från prof	195	
" Med attest.	74	
Summa intagna i full förening	——	269

Hade alla dessa fått stanna qvar i våra led hade ju detta blifvit en väsentlig tillökning. Men på grund mest af de hårda tiderna ha många måst flytta ifrån plats till annan och ofta dit, hvar vi ingen verksamhet ha. Derför förloras de antingen för alltid eller tillfälligtvis ur våra led. Så hafva följande antal afgått:

Med attest.	120	
Döda	18	
Uteslutna och afflyttade utan attest..	89	
Summa	——	227
För närvarande hafva vi medlemmar: På prof	201	
I full förening	2,574	
Tillsammans.	——	2,774

Fördelade uti trenne distrikt med 43 pastorat; eller ett medeltal af 65 på hvarje pastorat.

Antalet kyrkor inom konferensen är 61 med ett sammanlagdt värde af $135,295, och 26 boställen värderade till $27,053. Tillsammanlagda värdet af kyrkor och boställen är $162,348.

Det häftar visserligen en betydlig skuld å denna egendom ännu; men vi hafva vidtagit kraftiga mått och steg för denna skulds afbetalning och vi hafva full tillit till Gud och vårt kära folk att härmed allt skall gå väl. Redan i år hafva vi afbetalt intresse och kapital $3,791, och ännu mer skall följa.

Konferensen eger sju kyrkotomter, å hvilka ingen kyrka ännu uppförts. De afse framtidsplaner och äro värderade till $ 1,260

Samlat för kyrkors och boställens byggande under året	8,047
Och för inköp af tomter.	100
Till predikantlöner har i år samlats och utbetalts.	13,814
Till de presiderande äldste	1,195
För biskopskassan	102
Till konferensens anspråkshafvande.	171
Löpande utgifter.	4,114

För missionssaken...			.$ 1,474
För kyrkobyggnadssaken.			195
För söndagsskol-föreningen.			9
För traktatsällskapet			15
För frigifna slafvar och uppfostringsverket			39
För barnens dag, allmänna kassan.	$42		
" " " studenternas lånekassa.	72	——	114
För julkollekten.			112
För jubelkollekten.			29
För bibelsällskapet			11
För Betania Hemmet			58
För andra välgörande ändamål äro samlade.			267
Vi hafva samlat för alla ändamål			31,866

hvilket utgör $741 i medeltal å hvarje församling och $12.25 pr medlem; väl gjordt i sanning. Vi hafva 54 söndagsskolor med 390 ämbetsmän, lärare och lärarinnor och 2,620 elever. Detta är hoppets här. Vi hafva 18 Epworth-föreningar, i dem 115 ämbetsmän och 551 medlemmar. Ett litet men tappert och förhoppningsfullt regemente. Gifve Herren dem seger uti deras ädla sträfvan att "se upp och lyfta upp" en fallen verld och hvarandra och blifva dugliga och segersälla stridsmän i Herrens här.

Vårt församlingsbegrepp är, att vi böra hafva organisation; men denna bör bestå af lefvande, pånyttfödda själar. Detta vårt begrepp hindrar oss nog i mycken mån både hos sådana, som hylla en viss så kallad frihet, hvilken likväl snarare består i en tygellös oordning, såväl som från deras sida, som hylla en död formalitet. Men med en fast organisation, med en ung, lifsfrisk, begåfvad, bildad och bäst af allt pånyttfödd och helgad predikantkår, hvilken verkar med lust och lif i studerkammaren, i predikstolen och genom pastorala husbesök inom och utom församlingen, samt med bedjande och medverkande församlingar skall Gud vara med och hafva sitt välbehag uti oss.

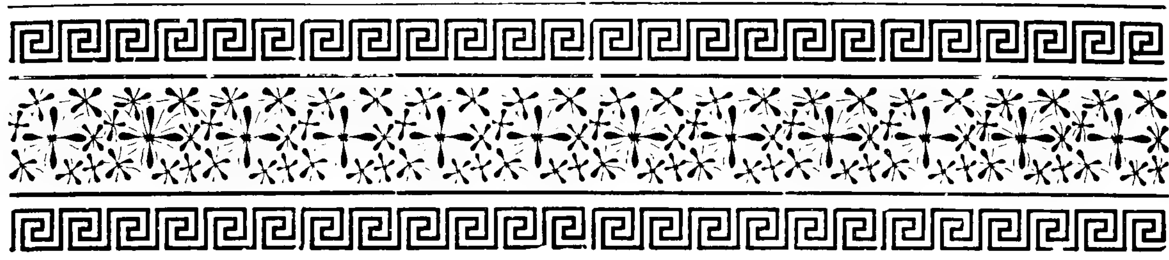
Våra bröder verka troget sam pastorer; hvilket framgår af den omständigheten, att 35 af dem kunna sammanlagdt rapportera ej mindre än 10,046 husbesök eller i medeltal 287 för

hvardera. Åtta af predikanterna hafva ej rapporterat några husbesök; dessas namn skall jag denna gång förtiga. Må vi hoppas, att de likväl gjort några husbesök fast de ej rapporterat dem.

Under året ha tre kyrkor invigts, och ett par andra äro snart färdiga för invigning. Sexton missions- och lägermöten äro hållna, utom en mängd förlängda möten; och mångenstädes har Herrens ande uppväckt de andligt döda, gifvit frid till de sökande och helgat Guds folk. Glädjande öfver allt annat är, att Gud är för oss, ho kan då vara emot oss?

Gifve Herren i fortsättningen inom denna konferens och hela sin kyrka en härlig seger i Emanuels namn, och till Gud treenig skall äran gifvas i tid och evighet. Amen!

TJUGUFÖRSTA KAPITLET.

Biografier

— AF —

Nels Eagle, A. A. Dahlberg, Isaac Anderson, K. H. Elmström, R. Cederberg, John Lundeen, J Levahn, C. J. Peterson, C Nord, Lars Edgren, Peter Frost, S A Lindeberg, A. J. Löfgren, C. A. Anderson, Frank J. Swanson, C. J. Andreen, C. J. Carlson, C O Karlson, John Anderson, P. M. Alfvin, C J. Berggren, Gustaf Hultgren, Olof Johnson, P. A Larson, Peter Munson, Charles J. Nelson, C. A. Seaberg, Wm. Swenson, M. L. Wickman, A F. Winell, August Walgren.

NELS EAGLE är född den 30 september 1857 i Åmål, Dalsland. På ett besök vid Hellefors bruk i Örebro län blef han vintertiden 1877 omvänd till Gud och började nästan omedelbart derefter predika Guds ord. Efter att hafva tillbringat någon tid vid predikantskolan i Upsala, och sedan han 1879 förenat sig med metodistkyrkan, reste han till Amerika i maj 1881. Den 9 september följande år förenade han sig med Nordvestra svenska årskonferensen i Chicago samt blef

ett år senare af biskop Foss ordinerad till diakon i Minneapolis; den 12 september 1886 blef han af biskop Merrill ordinerad till äldste vid konferensen i Galesburg. Medan Eagle bevistade den teologiska skolan i Evanston, hade han ett år församlingsvården i Geneva och Batavia, samt blef derefter flyttad till Burlington. Efter ett års vistelse derstädes flyttades han till New Sweden, Iowa, der han stannade i två år, derefter till Dayton, Iowa, äfven två år; verkade han sedan i Galesburg i tre år, St. Paul, Minn., ett år, Jamestown, N. Y., fyra år. Vid konferensen i Lake View, Chicago, 1895 blef han öfverförd till New England-konferensen samt utnämd till Worcester, Mass. Såsom pastor i Jamestown var Eagle äfven presiderande äldste för Jamestown-distriktet. Han räknas som en af samfundets bäste talare.

A. A. Dahlberg föddes i Sverige den 11 januari 1859 samt blef omvänd till Gud år 1875. Vid helt unga år anlände han till Amerika med sina föräldrar, hvilka bosatte sig i Wisconsin. År 1882 blef han intagen på prof i konferensen och 1884 i full förening. På vintern 1891 lemnade Dahlberg metodistkyrkan och förenade sig med Augustana-synoden, inom hvilken han innehaft församlingar i Marinette, Wis., och Des Moines, Iowa; men återvände 1898 till metodistkyrkan.

Isaac Anderson är född i Bohuslän den 10 oktober 1845. I sina yngre dagar egnade Anderson sig åt sjömansyrket och anlände i februari 1867 till Boston, Mass. Vid sin ankomst till Chicago plägade han besöka metodistkyrkans gudstjenster; och under åhörandet af en predikan af Albert Ericson kom han till tron på Jesus vintern 1870. I februari samma år förenade han sig med metodistkyrkan. År 1880 började han sina studier i St. Paul, Minn., samt genomgick derefter en kurs i predikantskolan i Evanston. År 1883 förenade han sig med konferensen och blef 1884 ordinerad till diakon i Burlington af biskop Foster. Den 18 september 1887 blef han af biskop Fowler ordinerad till äldste i Chicago. Anderson har längre eller kortare tid betjenat församlingarne i Keokuk, Ia., Swedona, Ill., Calumet, Mich., Beaver, Ill., Geneva och Batavia, Englewood och South Chicago.

Karl Herman Elmström är född i Karlskrona och kom under sin vistelse i Stockholm i och för studier i beröring med metodismen. Han vardt snart vunnen för densamma, och af naturen utrustad med stor begåfning som talare, erfor han en inre kallelse att som predikant verka för Herrens sak. Denna kallelse bekräftades ock af församlingen. Han kom först till Örebro såsom biträde åt vardhafvande predikanten derstädes år 1873, men blef följande år flyttad till Göteborg. Här stannade han blott ett år, efter hvars förlopp han blef sänd till Wallda och Släp. Vid konferensen 1876 utnämdes han för Upsala, hvarest han med mycken framgång verkade i tre år. Sedan betjenade han församlingen i Jönköping samt den nyupptagna verksamheten på norr i Stockholm, hvarefter han år 1882 utvandrade till Amerika. Hans första fält här var Beaver, der han stannade två år. Verkade sedan på vestsidan i Chicago tre år, tre år i Minneapolis, på vestsidan i Chicago ytterligare tre år, nordsidan i Chicago tre år samt slutligen i Jamestown, N. Y Elmström ordinerades 1875 till diakon och 1877 till äldste.

Richard Cederberg, född i Stockholm den 7 februari 1853, kom ganska tidigt i beröring med metodismen. Han blef nemligen omvänd på hösten 1871 under pastor J. P Larsons verksamhet i hufvudstaden samt förenade sig omedelbart med metodistkyrkan. Sin första predikan höll han i december 1871 å metodisternas lokal i Stockholm. Ett par år senare blef han sänd till Visby såsom medarbetare åt den der stationerade predikanten samt intogs 1874 på prof i Sveriges årskonferens, två år senare i full förening. Sedermera verkade Cederberg till välsignelse på många platser i gamla hemlandet, såsom Kristinehamn, der han kunde glädja sig öfver en ovanligt stor framgång, Kalmar med omkrets, Linköping, Motala. Vid konferensen i Norrköping 1883 blef han på egen begäran öfverflyttad till Amerika. Hans första fält var Burlington, Ia., der han stannade ett år. Drog sig sedan österut och blef vårdhafvande predikant i Jamestown, N. Y., två år. Nästa station blef Providence, R. I., der han verkade mellan åren 1886—1890. Var

sedan stationerad i Boston ett år och i Campello, Mass., fem månader, hvarefter han åter öfverfördes till Nordvestra svenska konferensen och verkade i Evanston från 1891 till 1894. Har sedan betjenat församlingarne i Rockford och Moline.

John Lundeen föddes i Urshult socken af Kronebergs län den 4 februari 1856. I sin tidiga barndom hade han genom kristliga föräldrars ledning och inflytande kommit till den saliggörande trons delaktighet. I Karlshamn, Sverige, der han arbetade i boktryckeriyrket, förenade han sig med metodistkyrkan i februari 1878 samt utflyttade till Amerika i maj följande år. Han hade redan då hållit sin första predikan i Karlshamn samt kände sig manad att uteslutande verka Herrans verk. De första åren förtjenade han sitt uppehälle på farm i Missouri, hvarefter han genomgick den teologiska skolan i Evanston. År 1883 förenade han sig med Nordvestra svenska konferensen. Lundeen har sedan betjenat församlingarne i Marinette, Wis., ett år, Saronville, Neb., tre år, Stromsburg, Neb., tre år, Chicago, Atlantic street, ett år, Clay Center, Kans., tre år, Omaha, Neb., två år, samt Chicago, Union avenue. Han blef ordinerad till diakon 1882 och till äldste 1886.

John Levahn föddes i Ödestuge församling af Jönköpings län den 10 juli 1857. I hemlandet der han var smed till yrket, blef han omvänd till Gud 1876 samt utvandrade till Amerika 1880. År 1882 ingick han i den teologiska skolan i Evanston, der han tillbragte tre år. Vid sammanträdet i Dayton, Ia., 1885 blef Levahn intagen på prof i årskonferensen och 1887 i full förening. Af biskop Bowman blef han ordinerad till diakon 1885 och af biskop Merrill till äldste 1889. Levahn har verkat på följande platser; Chicago, Atlantic street, ett år, Pullman, ett år, Creston, Ia., två år, Andover, fem år, Stratford, Ia., fem år, samt flyttades derefter till Creston, Ia.

Carl Johan Peterson föddes i Blackstad af Kalmar län den 6 december 1855. I september 1868 anlände han i sällskap med föräldrar och fyra syskon till Chicago samt vistades sedan

två års tid i Andover, Ill. År 1870 flyttade han till sina föräldrar, som voro bosatta i Polk county, Wis., samt blef omvänd bland amerikanska metodisterna i Laketown i december 1873. Följande nyårsdag ingick han på prof i den svenska metodistförsamlingen i Trade Lake, samt i vanlig ordning i full förening. År 1876 började Peterson tala Guds ord i Minneapolis samt erhöll lokalpredikants fullmakt. År 1887 blef han intagen i Nordvestra svenska konferensen samt ordinerades 1884 till diakon af biskop Foster och till äldste af biskop Merrill 1889. Peterson har troget och till välsignelse verkat i Vasa och Goodhue, Minn., Kandiyohi, Belgrade, New London, Clear Lake, Scandia Grove, och Atwater, der han fick sluta sina dagar den 2 november 1896.

Carl Nord föddes den 2 augusti 1856 i Åmål, Dalsland, samt ankom till Amerika i maj 1881. Påverkad af sin broder, Erik Nord, hade han redan i sitt hemland blifvit omvänd till Gud 1874 samt förenat sig med metodistkyrkan följande år. I Seffle började Nord först tala Guds ord 1877 och betjenade äfven ett par församlingar, nemligen Tösse och Kungsör, inom Sveriges årskonferens. Efter ankomsten till Amerika har han verkat i Red Wing, Scandia Grove och Clear Lake, Minn., Norway, Mich., Creston, Ia., Scandia, Kans., Oakland, Neb., Dayton, Red Oak och Creston, Ia. Till diakon blef Nord ordinerad i Chicago 1882 af biskop Peck, och till äldste 1889 af biskop Merrill.

Lars Gustaf Edgren föddes den 4 mars 1856 i Varnums socken i Vermland. Omvänd till Gud 1877 under en större väckelse vid Brofors bruk, började han omedelbart derefter predika vid bruket samt erhöll lokalpredikants fullmakt 1878. Åren 1879 och 1880 tillbragte han vid predikantskolan i Stockholm, hvarefter han innehade församlingsvård i Sverige några år. Anlände till Amerika i augusti 1885 samt blef intagen i Nordvestra svenska konferensen följande år. Han har sedan verkat å Marquette-kretsen, Norway och Escanaba, Mich., Trade Lake, Wis., Afton och Hector, Minn. Edgren blef ordinerad till

diakon i Norrköping den 27 maj 1883 af biskop Foster, samt till äldste i St. Paul 1890 af biskop Fitzgerald.

Peter Frost är Norrländing och föddes den 2 juli 1848 i Hedesunda af Gestriklands län. Frost daterar sin omvändelse sedan oktober 1877 i Gefle samt förenade sig med metodistförsamlingen derstädes följande år. Inom denna församling tjenade han äfven en tid som biträdande klassledare. År 1879 styrde Frost sin kosa till Amerika samt uppehöll sig en tid på vestsidan i Chicago, men flyttade snart sitt medlemskap till nordsidan, der D. S. Sörlin var pastor. Uppmanad af denne att predika Guds ord, vågade Frost till en början ej tänka på ett så högt uppdrag. Emellertid erhöll han rekommendation till predikantskolan, hvilken han i vanlig ordning genomgick. Frost har verkat i Racine, Wis., Warren och McKeesport, Pa., Boston, Gardner och Springfield, Mass., de tre sistnämda platserna tillhörande New England-konferensen. Frost förenade sig med konferensen 1886, då han äfven ordinerades till diakon af biskop Merrill. Till äldste ordinerades han i St. Paul 1890 af biskop Fitzgerald.

Svante A. Lindeberg är född i Kongelf den 18 februari 1852. Han blef omvänd bland missionsvännerna i Göteborg i februari 1876. Ett år senare började han äfven tala Guds ord i Göteborg. På våren 1882 ankom Lindeberg till detta land och följande sommar förenade han sig med metodistkyrkan. I september 1888 blef han medlem i Nordvestra svenska konferensen, sedan han året förut blifvit ordinerad till diakon af biskop Fowler Han ordinerades till äldste i Moline af biskop Foster. Lindebergs verksamhetsfält hafva varit Republic, Michigamme och Marquette, Mich., Red Oak, Essex och New Sweden, Ia., West Hill och Looking Glass, Neb.

Anders J. Löfgren föddes i Vestra Eneby, nära Norrköping, den 2 oktober 1857 Under sin resa till detta land blef han väckt, och då han 1886 hörde C. G. Nelson predika öfver texten: "Mar ock pilten Absalom väl?" fick han erfara

frälsningens fröjd. Följande år förenade Löfgren sig med metodistkyrkan och började predika Guds ord i Galesburg. 1888 blef han intagen i årskonferensen på prof samt ordinerad till diakon under missionsregeln af biskop Andrews. Till äldste blef han ordinerad af biskopFoster i Moline. Verksamhetsfälten hafva varit Clay Center fyra år och Kansas City tre år. Sedan delningen af Nordvestra svenska årskonferensen 1893 har Löfgren varit presiderande äldste i Kansas-Nebraska-distriktet af Vestra svenska årskonferensen.

Carl August Anderson föddes i Södra Hallerud, Vermland den 16 januari 1859. År 1877 blef han omvänd till Gud samt anträdde resan till Amerika i september 1879. Under sin vistelse i Norway, Mich., kom han i beröring med metodister samt förenade sig med församlingen derstädes 1881. Två år senare började Anderson tala Guds ord i Ishpeming samt blef rekommenderad till predikantskolan. Under studietiden vårdade han församlingarne i Englewood, Chicago, och Chesterton, Ind. Vid konferensen 1886 blef han, ehuru ännu ej utexaminerad från skolan, sänd till Clay Center, Kans., för ett år. Återvände sedan till skolan för att der afsluta studiekursen. År 1888 blef Anderson missiverad till Warren, Pa., der han stannade tre år Flyttade sedan till New Sweden för ett år, och blef derefter öfverflyttad till Puget Sound-konferensen och anställd i La Conner, Wash., sedan i Portland, Oreg., Oakland och Los Angeles, Cal. Anderson blef ordinerad till diakon 1886 af biskop Merrill och till äldste 1893 af biskop Goodsell.

Frank J. Swanson är född i Jemshög, Blekinge, den 13 maj 1859. Vid sin ankomst till Amerika 1880 var han ej omvänd till Gud, men hade en allvarlig längtan efter frälsning. Den första tiden tillbragte han hos sin broder Olin Swanson, som då var pastor i Des Moines, och denne blef det egentliga medlet till hans omvändelse. År 1885 började Swanson tala Guds ord och höll sin första predikan i Looking Glass, Neb. Swanson genomgick derefter en treårig studiekurs vid predikantskolan

i Evanston samt blef intagen på prof i konferensen 1888 och samtidigt ordinerad till diakon af biskop Andrews. Hans första arbetsfält blef Des Moines, Ia., der han stannade två år. Kom derefter till Omaha, der han verkade fyra år, sedan till Sioux City, Iowa, och Burdick, Kansas.

Carl J. Andreen föddes den 11 mars 1861 i Örebro län. Omvänd till Gud i Sverige 1876, förenade han sig 1879 med metodistförsamlingen i Hallsberg. Ankom till Amerika 1880 samt tillhörde nordsidans metodistförsamling i Chicago, inom hvilken han sökte efter bästa förmåga verka Herrens verk. År 1885 erhöll han församlingens rekommendation till skolan i Evanston. Efter afslutade studier förenade han sig på prof med Nordvestra svenska årskonferensen 1888 samt sändes för ett år till Keokuk, Ia.; derefter till Red Oak, Creston, Essex och Spaulding-kretsen för ett år. Trenne år, mellan 1890—1893, förestod han församlingarne i Galva och Kewanee samt har sedan betjenat första församlingen i Minneapolis fem år. Ordinerades till diakon 1888 af biskop Andrews och till äldste 1892 af biskop Foster.

Carl Johan Carlson, som afled i Carney, Mich., den 20 december 1890, var blott för ett par år förenad med vår verksamhet i detta land. Född den 26 juni 1853 i Vermland, blef han i unga år omvänd till Gud och förenade sig med vår kyrka. År 1885 blef han intagen på prof i Sveriges årskonferens samt arbetade på flera platser, den sista var Mörkö. Sedan han 1888 ankommit till Amerika, vardt han sänd till Marquette och följande år till Calumet, Mich. Hans sista församling blef Carney-kretsen, der han efter en kort tids verksamhet fick mottaga hembudet. Med ett halleluja på läpparne insomnade han i stor frid. Hvad han kunde, det gjorde han. Frid öfver den trogne, redlige och hjertefromme broderns minne!

C. O. Karlson föddes i Sverige den 11 november 1850, ankom till Amerika vid sjutton års ålder, och blef omvänd till Gud den 14 april klockan 10 på kvällen 1871. Han ordinerades

till lokaläldste i metodistkyrkan 1882 och intogs på prof i Nordvestra svenska konferensen 1888. Sedan dess har han betjenat Marinette-församlingen ett år, Fifth avenue-församlingen i Chicago fem år, Union avenue-församlingen i samma stad två år och flyttades sedan till Omaha, Neb., vid konferensen 1896. Karlson är en frimodig, kraftig, nitisk och verksam broder, som har rönt stor framgång å de platser der han verkat.

John Anderson föddes i Hellestad, Östergötland, den 10 januari 1856. Vid tjugo års ålder blef han omvänd i sin fädernebygd genom den verksamhet, som komministern A. L. Nyström ledde. Manad af Herrens ande att verka för Gud, ämnade han söka nödig utbildning i pastor Ahlbergs skola; men som han saknade medel härtill, kunde ej denna önskan förverkligas. På våren 1880, då pastor C Rabe förestod metodistför-församlingen i Hellestad, förenade han sig med vår kyrka. På sommaren samma år började han tala Guds ord i sin hembygd, och kände sig manad att ingå i predikantskolan i Stockholm; men i stället blef han ohörsam den inre rösten och reste till Amerika 1881, der han genast vid framkomsten till Chicago insjuknade i nervfeber. Efter tillfrisknandet inlemnade han sin attest till Första Svenska M. E.-församlingen i Chicago och verkade der som lokalpredikant en tid. Kom sedan att resa norrut till Dakota; blef lemnad utan församlingsvård och förlorade snart det inre troslifvet, till dess han 1884 i Minneapolis åter erhöll full förvissning om barnaskapet hos Gud. Under tre år verkade Anderson sedan inom församlingen i Minneapolis, hvarefter han 1886 af presiderande äldste J. R. Andrews blef sänd att taga vård om församlingen i Litchfield, Minn., der han stannade i fyra år. Kom sedan till Atwater, der han tillbragte fem år. Flyttade från Atwater till Clear Lake, Minn. Anderson blef intagen på prof i Nordvestra svenska konferensen 1889, ordinerades till diakon i Chicago 1888 af biskop Andrews samt till äldste i Galesburg 1893 af biskop Ninde

Peter Magnus Alfvin föddes den 16 juni 1863 i Alfvestad, Kronobergs län. År 1882 kom Alfvin till Amerika, der han i Stillwater, Minn., hade slägtingar, som mottogo honom. Dessa arbetade äfven outtröttligt på att bringa honom till Frälsaren, likaså en broder Josef Magnuson, numera predikant i Sverige. I oktober samma år blef han äfven omvänd till Gud, fem veckor efter ankomsten till detta land. Förenade sig derefter på prof med metodistkyrkan, den han alltsedan varit varmt tillgifven. På hösten 1885 blef han af presiderande äldste J. R. Andrews anmodad att öfvertaga vården om församlingen i Litchfield, der han stannade ett år, hvarefter han genomgick den treåriga kursen vid teologiska skolan. Under studietiden betjenade han församlingarne i Hobart, Ind., samt Humboldt Park och Jefferson Park i Chicago. På sommaren 1889 blef han sänd till Algona och Mason City, Ia., till konferensen i september då han erhöll sin första utnämning till Arlington Hill i St. Paul, Minn. Efter fyra års verksamhet här blef han flyttad till Duluth, Minn., samt öfverfördes 1894 till Centralkonferensen med Humboldt Park som arbetsfält. Alfvin intogs i Nordvestra svenska konferensen 1891, samt ordinerades till diakon i Rockford 1889 af biskop Merrill och till äldste i Galesburg 1893 af biskop Ninde.

Carl Johan Berggren föddes i Stafsinge församling, Hallands län, den 4 augusti 1860. När han var på det sextonde året gick han till sjös; men oaktadt sin lust för sjömannens yrke beslöt han sig dock att försöka, åtminstone för en tid, sin lycka i Amerika; och den 19 april 1880 anlände han till detta land. På våren 1883 pågick en kraftig andlig väckelse på den plats der han vistades, då både han och hans hustru blefvo omvända till Gud. Omkring ett år efter det han blifvit omvänd kände han en kraftig maning att börja predika; men på grund af bristande uppfostran för ett sådant verk tillbakavisades alltid dessa tankar. Kallelsen var dock från Gud, och efter att hafva samrådt med äldre medkristna inom den församling, till hvilken han hörde, började han frambära vittnesbördet om frälsning

genom tron på Kristus. År 1886 erhöll han kallelse att mottaga en missionsförsamling i Arnot, Pa., hvilken han ock betjenade i två år. Men efter tre års verksamhet bland missionsvännerna förenade han sig med metodistkyrkan och antogs på prof i den svenska årskonferensen 1889, hvarvid han genast ordinerades till diakon af biskop Merrill och till äldste af biskop Ninde 1893. Han har under tiden innehaft församlingsvård i Kennedy, N. Y., New Sweden och Muchakinock, Ia., Marinette, Wis., Menominee, Marquette och Ishpeming, Mich.

Gustaf Hultgren föddes i Karlskoga socken, Vermland, den 17 juli 1857 Efter att hafva varit väckt ett års tid fann han frid med Gud på ett klassmöte vid Bofors bruk 1876, hvarpå han genast började verka för sina ogudaktiga kamraters omvändelse. Församlingen, som observerade hans nit, gaf honom förmanarefullmakt; och 1878 höll han sin första predikan vid Willingsbergs bruk. Han hade året förut förenat sig med metodistkyrkan. I afsigt att förbättra sina lefnadsvilkor som så många andra vänner från dessa trakter utvandrade han till Amerika 1887 och anlände den 22 maj till Stanbough, Mich. Här arbetade han i grufvorna samt predikade Guds ord på söndagen och äfven under veckan. Detta fortsattes i fem månader. Men behofvet af predikanter var så stort, att Hultgren anmodades öfvertaga församlingsvård, hvilket han ock gjorde. Menominee, Mich., blef hans första arbetsfält. Har sedan betjenat Republic, Michigamme, Iron Mountain och Marinette samt första kyrkan i Duluth. Hultgren blef medlem af årskonferensen 1891, samt ordinerades till diakon 1889 i St. Paul af biskop Mallalieu.

Olof Johnson föddes i Hälleryd, Blekinge, den 11 oktober 1861. Vid tjugo års ålder ankom han till Amerika och arbetade såsom snickare i Chicago den första tiden. Enligt löfte till sina föräldrar före afresan förenade han sig med en lutersk församling, inom hvilken han verkade såsom söndagsskollärare. Emellertid plägade han besöka metodisternas möten, med hvilka han

blifvit något bekant i Sverige, samt blef väckt till syndakännedom på ett bönemöte i Market street-kyrkan. Frid med Gud fann han dock under åhörandet af pastor Evald i Immanuelskyrkan i september 1883. Följande år förenade han sig med Första Svenska M. E.-församlingen å nordsidan, der han blef en verksam medlem i den kristna arbetareföreningen. Uppmärksammad af församlingens ledande medlemmar för nit och framgång i verksamheten, blef han rekommenderad till lokalpredikant samt sändes äfven till Evanston för att genomgå den teologiska skolan. Efter genomgångna skolår, hvarunder han betjenade några församlingar, har han verkat i Englewood, Des Moines, Victoria och Galesburg. Blef medlem af årskonferensen 1891 samt ordinerades till diakon i Rockford af biskop Merrill 1889.

Pehr August Larson föddes i Kräcklinge församling af Örebro län, Sverige, den 10 augusti 1863, och blef redan i unga år omvänd till Gud. År 1885 ingick han som elev vid vår teologiska skola, der han genom sin vänlighet och broderlighet, tillgifvenhet och oskrymtade gudsfruktan tillvann sig lärares och kamraters förtroende och kärlek. Han betjenade församlingarne i Mankato, Minn., Algona, Iowa, och Litchfield, Minn., i hvilken sistnämda församling han höll sin sista predikan och sjöng sin sista sång, innan han utkämpat den slutliga striden och ingick i sin Herres glädje den 12 oktober 1892. Under broder Larsons korta verksamhetstid tillvann han sig embetsbröders förtroende och kärlek och församlingarnes aktning och tillgifvenhet, hvadan hans tidiga bortgång förorsakade så mycket större sorg och saknad bland hans många vänner. Frid vare öfver hans minne!

Peter Munson föddes den 14 september 1859 i Kristianstad, Skåne, samt ankom till detta land i sina tidiga gossår. Det första året var han bosatt i Princeton, Ill., och flyttade sedan till Kewanee. I februari 1880 blef han genom J. A. Gabrielsons verksamhet omvänd till Gud i Swede Plains, Neb., sedan

han alltifrån sin barndom varit kraftigt sökt af Guds ande. I mars månad samma år förenade han sig med metodistförsamlingen i West Hill, Neb., samt började på hösten tala Guds ord i grannförsamlingen i Looking Glass. Strax efter sin omvändelse började Munson bereda sig för predikokallet genom att besöka vår kyrkas läroverk i Osceola, Neb., hvarefter han undervisade i folkskolan två terminer. I mars 1884 ingick han i vårt seminarium, hvarifrån han graduerade 1887 Under denna tid betjenade han församlingarne i Englewood och South Chicago. Blef sedan han 1889 förenat sig med konferensen utnämd till Bloomington, der han under tre år äfven studerade vid Wesleyan University Munson har sedan verkat i församlingarne i Iron Mountain, Mich., samt Lincoln, Neb. Den 18 september 1887 blef han af biskop Fowler ordinerad till diakon.

Charles J Nelson föddes i Blekinge den 24 juli 1866. År 1881 anlände han i sällskap med sina föräldrar till Amerika samt bodde några år i Quinsigamond, ett stort bruk nära Worcester, Mass. Här blef han följande år, i december 1882, omvänd till Herren under D. S. Sörlins verksamhet samt förenade sig omedelbart efter omvändelsen med metodistkyrkan. Några år senare eller 1886 började han tala Guds ord samt erfor kallelse att odeladt egna sin tid åt evangelii förkunnande. Tillbragte derför den föreskrifna tiden i det teologiska seminariet, hvarifrån han utexaminerades 1889, då han upptogs på prof i årskonferensen. Af biskop Merrill blef han samma år ordinerad till diakon och af biskop Ninde till äldste 1893. Nelson har såsom vårdhafvande predikant betjenat församlingarne i Aurora och Forest Glenn, Ill., Creston och Des Moines, Ia., Lindsborg, Kans., samt Racine, Wis.

Carl August Seaberg är född i Kråkshult, Jönköpings län den 27 maj 1864. I september 1882 anlände han till Iowa, der han i Fremont och Red Oak arbetade i skomakeriyrket ett par år. Under vistelsen på den sistnämda platsen kom han i beröring med metodister och blef genom Albert Ericsons verk-

samhet förd till tron på Kristus. År 1885 flyttade han till Omaha, der han äfven första gången talade Guds ord, och hvarifrån han rekommenderades till predikantkallet. År 1889 blef han profmedlem i årskonferensen samt ordinerades till diakon af biskop Merrill och till äldste 1893 af biskop Ninde. Verksamhetsfälten, dem Seaberg betjenat sedan sin skoltid, äro Humboldt Park i Chicago, Moline, Ill., Oakland, Neb., och Keokuk, Ia.

William Swenson är född i detta land, i Chisago Lake, Minn., den 5 februari 1863. Vid ett lägermöte derstädes i juli 1880 blef han född på nytt, samt förenade sig dagen derefter med metodistkyrkan. Medlet i Herrens hand till hans omvändelse var C. G. Nelson, hvilken vid en gudstjenst uppsökte honom och förde honom in i ett bönetält. Omedelbart efter sin omvändelse kallad att verka Guds verk, höll han sin första predikan i Centre City, Minn. För att erhålla en mera grundlig utbildning för sin kommande verksamhet genomgick Swenson en studiekurs vid vår teologiska skola och Northwestern University i Evanston, der han graduerade 1890 och erhöll graden "A. B." År 1889 ingick han på prof i årskonferensen samt ordinerades till äldste i Galesburg 1893 af biskop Ninde. Swensson har verkat i South Chicago, två år, Atlantic street i Chicago, tre år, New York, ett år, Englewood, ett år, McKeesport, Pa., två år, Donovan, tre år, samt blef 1896 stationerad vid Andra Svenska M. E.-församlingen i Chicago.

Maurice Leonard Wickman föddes i Onsala, Hallands län, den 16 december 1863. Vid sju års ålder anlände han till Amerika i sällskap med sina föräldrar, som bosatte sig i Brooklyn, N. Y Under sommaren 1880 blef han under Thomas Harrisons väckelsemöten i "Brooklyn Tabernacle" omvänd till Gud och förenade sig samma höst med svenska metodistkyrkan i denna stad. Som han erhållit sin uppfostran i detta land, var han mest hemmastadd i engelskan och började predika på landets språk 1883. Sedan han visat sig ega begåfning och kallelse för

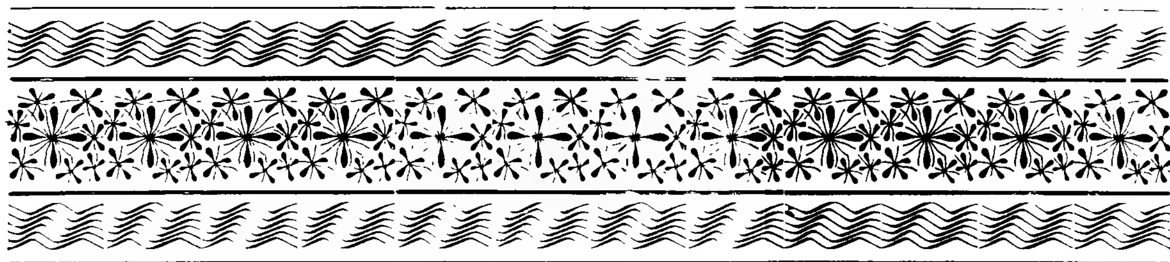
predikoembetet, blef han härifrån rekommenderad till predikantskolan i Evanston, men ville sedermera förvärfva sig en mera grundlig utrustning, hvarför han fortsatte sina studier i Northwestern University i Evanston samt erhöll graden "A. B." samtidigt med sin vän och rumkamrat William Swenson. På hösten 1889 blef han i Rockford intagen på prof i konferensen. Under sina skolår verkade han i församlingarne i Racine, Jefferson Park, Aurora samt Pullman ett år Blef sedan ytterligare stationerad i Pullman fyra år och är nu (1898) vardhafvande predikant i Tredje Svenska Metodist Episkopal-kyrkan i Chicago fjerde året. Han blef ordinerad till diakon i Galesburg 1886 af biskop Merrill och till äldste dersammastädes 1893 af biskop Ninde.

ANDERS FREDRIK WINELL är östgöte och föddes den 4 oktober 1855 i Wårdnäs församling. Sedan han under sex års tid haft anställning vid statens jernvägar i Sverige. utvandrade han 1882 till Amerika, samt arbetade på farm i Illinois och Nebraska. Omvänd 1878 bland missionsvännerna i Sverige, förenade han sig 1885 med metodistförsamlingen i Looking Glass, Neb. På denna plats såväl som i Sverige ådagalade han stort nit för syndares frälsning, och 1886 ingick han i predikantskolan i Evanston för att bereda sig för predikokallet. Efter afslutade skolstudier förenade han sig på prof med konferensen 1889 samt blef samma år ordinerad till diakon af biskop Merrill; till äldste 1893 af biskop Ninde. Under sitt första år i läroverket upptog han verksamhet i Western Springs, i närheten af Chicago, samt betjenade de två sista åren af sin skoltid församlingen i Racine. Winell har sedan varit stationerad i Shickley och Ong, Neb., Scandia, Kans., och Oakland, Neb.

AUGUST WALGREN har verkat som predikant inom metodistkyrkan under många år, och hans lefnadsteckning borde hafva influtit långt före detta bland de tidigare banbrytarne i Iowa. Walgren är född den 11 september 1827 i Ulrika socken i Östergötland och utvandrade i sällskap med tidiga emigranter,

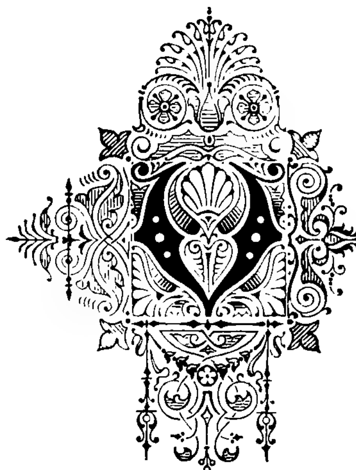
som ankommo till New Sweden, Iowa, 1850. Under resan genom New York besökte han Bethelskeppet och hörde O. G. Hedström predika. De allvarliga religiösa känslor, som han förut erfarit, vaknade till nytt lif och ledde till grundlig väckelse. På ett lägermöte 1852, under det E. Shogren predikade, kom han ut i Guds barns härliga frihet samt förenade sig med metodistkyrkan 1853. Sex år senare började han erfara kallelse att förkunna Guds dråpliga verk och höll sin första predikan i ett stockhus nära Burlington år 1859. År 1872 förenade han sig med Illinois Centralkonferensen, då han äfven ordinerades till äldste i Geneseo af biskop Bowman; till diakon hade han blifvit ordinerad redan 1869. Församlingarne i New Sweden, Dayton, Belinda och Des Moines i Iowa, Lake Superior kretsen i Michigan, Victoria i Illinois och New Sweden, Iowa, för andra gången, äro de arbetsfält, på hvilka Walgren med trohet och flit sått lifvets ädla säd. Han blef lokaliserad år 1876 samt är bosatt i Salina, Jefferson Co., Iowa.

TJUGUANDRA KAPITLET.

Svenska metodismen i Iowa. Missouri, Kansas och Nebraska.

VID den Nordvestra svenska årskonferensens delning år 1893 bestämdes det, att den Vestra svenska konferensen skulle omfatta den svenska verksamheten uti ofvannämda stater.

I Iowa började Jonas Hedström predika och bilda församlingar ganska tidigt. En af de äldsta, för att ej säga den aldra äldsta, är

New Sweden,

hvarest en svensk metodistförsamling af honom grundlades så tidigt som 1849. Predikant på platsen de tre första åren, mellan 1849 och 1852, blef den välkände Peter Cassel, som kort förut i sällskap med ett antal invandrare slagit sig ned i dessa trakter. En viss Dr. Smith, som verkade några år ibland oss, hade församlingsvård derefter ett år, samt efterträddes af Cassel 1853 och 1854. Andrew Ericson blef vårdhafvande de tvenne

KYRKAN I NEW SWEDEN, IOWA.

KYRKAN I DAYTON, IOWA.

åren mellan 1854 och 1856, hvarefter ett stort antal predikanter der varit stationerade. Utrymmet medgifver ej att orda något i detalj om deras verksamhet, utan vilja vi här endast uppräkna deras namn i den ordning de förekomma: P Newberg, M. Peterson, P Newberg, J. Östlund, J. E. Berggren, August Walgren, P Long, A. G. Engström, Alfred Anderson, J. A. Gabrielson, O. J. Swan, P J. Peterson, N. G. Nelson, J. O. Alvén, P M. Johnson, Nels Eagle, E. G. Rosendahl, John Simpson, Carl J. Berggren, C. A. Anderson, C M. Holmberg, S. A. Lindeberg, A. Walgren och L. M. Lindström. År 1858, medan P Newberg betjenade församlingen, uppbygdes en kyrka, hvilken sedan blifvit ombygd 1871. Medlemmarnes antal är omkring 70 och i söndagsskolan, bildad 1871, finnes ungefär samma antal.

Dayton.

Verksamheten pa denna plats började af G Smith, medan han verkade i New Sweden, och 1854 organiserades församlingen af honom. Denna betjenades sedan af predikanter i New Sweden ända till 1869, da A. Walgren blef ditsänd. Efter honom hafva verkat längre eller kortare tid: J E. Berggren, J. Iverson, L. Lindquist, C J Wigren, Olin Swenson, C F Levin, N. Eagle, C Nord, P J Berg och O. W Ostrom. Under Walgrens tjenstetid bygdes kyrkan ar 1871. I Boone county, atta mil söder om Dayton, lät församlingen 1886 uppbygga en annan kyrka. De första "trustees" voro John Hedin, P Linn, Gustaf Linn, John Gabrielson och Lars Ekstrand. Hedin och P Linn tillhöra nu den triumferande församlingen. Den förre skänkte tomten till kyrkan i staden; äfven var han en varm vän till var skola, hvilket bäst bevisas deraf, att han testamenterat till denna några bygnadstomter i Pierre City, Dakota.

Församlingen är och har varit varmt metodistisk med hänsyn till bekännelsen, och har alltid haft god hjelp i verksamheten af goda lokalpredikanter. Somliga lefva ännu och äro i full verksamhet, sasom Gustaf Johnson m. fl. Han var i forna

dagar V Wittings medhjelpare i Rockford samt vårdhafvande predikant i Beaver och 1865 i Leland, Ill. På grund af svigtande helsa måste han dock upphöra att predika. Äfven kan nämnas, att bröderna John Gabrielson och Swan Johnson verkat som lokalpredikanter i flera år samt äro ännu gerna hörda. Församlingen räknar 150 medlemmar. I söndagsskolan i staden finnas i medeltal 100 besökare, i landsorten omkring hälften af detta antal.

Stratford

kallades fordom Swede Bend; och här finnes en af de äldsta svenska metodistförsamlingar i Iowa. G. Smith var den förste metodistpredikant, som predikade i detta samhälle, och en församling organiserades af honom i april 1854. Följande predikanter hafva betjenat församlingen: Andrew Ericson, Eric Nordin, John Linn, John Östlund, John Linn, J. E. Berggren, John Bjurström, C. F Wennersten, A. G. Engström, J. E. Berggren, J. T. Wigren, John Simpson, G. E. Rosendahl, L. M. Lindström, John Levahn och Hugo Alm. Kyrkan byggdes under Eric Nordins tjenstetid 1861. Denna såldes och en ny bygdes 1876. Medlemsantalet är 85, och söndagsskolan, organiserad 1858, har ungefär 75 besökare i medeltal.

Sheldahls

svenska M. E.-församling hette ursprungligen Swede Point, platsen med det namnet heter nu Madrid och ligger sex mil vester om Sheldahl; och det var der verksamheten först började. Platsen besöktes först af vårdhafvande predikanten i New Sweden, G. Smith, som äfven bildade en klass derstädes i april 1854, hvilken äfven nu och då besöktes från Swede Bend, numera Stratford. Men nämda klass dog så småningom ut, dels genom utflyttning och dels genom dödsfall.

Den nuvarande församlingen organiserades af John Linn i februari 1868 och besöktes från Swede Bend och West Dayton, som då kallades Webster mission, af bröderna John Linn,

KYRKAN I STRATFORD, IOWA.

KYRKAN I SHELDAHL, IOWA.

Andrew Ericson, J. E. Berggren, Bjurström, m. fl. till hösten 1873, då P M. Lindquist blef stationerad här. Sedan hafva följande predikanter betjenat församlingen: S. A. Elming, P J. Peterson, P J. Berg i förening med Des Moines, John Linn, två gånger, J. E. Berggren, två gånger, Hugo Alm, C. A. Anderson, C. M. Holmberg, L. M. Lindström och J. P Seaberg. Kyrkan bygdes 1875, då P J. Peterson var församlingens pastor. Medlemmarnes antal i Sheldahl och White Oak är 80, söndagsskolan räknar 70 barn och Epworthföreningen omkring 25 medlemmar.

En ledande broder i församlingens tidigare dagar, som nu är bosatt i California och hvilken förtjenar att omnämnas, är Eric Croft. Född i Alfta i Helsingland 1835, kom han efter en tidig omvändelse i beröring med Janssonismen samt utvandrade i oktober 1846 i sällskap med föräldrar och inalles 186 emigranter till Amerika, hvarefter de alla slogo sig ned på Bishop Hill. Genom Jonas Hedström blef han bekant med metodismen samt förenade sig med vår kyrka 1850. Bodde i Knox Co. till 1868, då han flyttade till Iowa. Efter att vid ett lägermöte i Dayton hafva erfarit ett djupare nådeverk i sin själ, började han på sina vänners i Swede Point uppmaning att läsa och betrakta Guds ord offentligt, samt blef 1871 förmanare och 1881 lokalpredikant. Vid kyrkobygget 1875 tog han särdeles verksam del i detta företag samt har de senaste åren varit bosatt i California.

Burlington.

Den svenska metodistförsamlingen härstädes förekommer i konferensprotokollen så tidigt som 1871, då Alfred Anderson blef der stationerad som vårdhafvande predikant. Efter honom kom A. G. Engström, under hvilkens tjenstetid kyrkan bygdes samt färdigbygdes under P A. Julins tid. Följande predikanter hafva betjenat församlingen: J. O. Nelson, H. W Eklund, P A. Julin, C. J. Wigren, N. G. Nelson, Alfred Anderson, N. Eagle, R. Cederberg, J. A. Gabrielson, Andrew Farrell, J. A. Palmquist, A. M. Söderström, John Bendix, J. P Miller, J. T.

KYRKAN I KEOKUK, IOWA.

KYRKAN I DES MOINES, IOWA.

Wigren och H. L. Lindquist. Medlemsantalet är 87 och i söndagsskolan rapporteras 212 barn af alla åldrar samt 19 styresmän och lärare.

Keokuk.

På denna plats började Alfred Anderson predika för svenskarne under sin vistelse i Burlington 1871. Tvenne lokalpredikanter, Rickard Peterson och Swan Lind, underhöllo sedan verksamheten. Församlingen, som bildades 1875 af John Linn, har betjenats af A. G. Engström, O. J. Swan, J. A. Gabrielson, J. O. Alvén, Isaac Anderson, J. T. Wigren, John Lennström, C. J. Andreen, A. M. Söderström, C. M. Holmberg, J. A. Wagner, H. Alm och C. A. Seaberg. Kyrkan bygdes under J. O. Alvéns tjenstetid 1881. I Keokuk och dotterförsamlingen Melrose finnas 73 medlemmar i full förening och 6 på prof; i de begge söndagsskolorna 85 barn samt 15 styresmän och lärare.

I Des Moines

var A. Walgren den förste svenske metodistpredikant, som samlade landsmännen i staden omkring Guds ord, och John Linn organiserade en svensk metodistförsamling här 1875. P J. Berg, J. A. Gabrielson, Olin Swanson, N. G. Nelson, John Linn, J T. Wigren, H. L. Lindquist, F G. Barck, J. E. Berggren, F J. Swanson, Olof Johnson, C. J. Nelson, O. J. Swan och Emil Malmström hafva sedan dess verkat såsom predikanter i denna församling. Under P. J. Bergs tjenstetid bygdes en kyrka år 1878. Denna såldes 1886, och en ny uppbygdes på en annan plats. Medlemmarne äro till antalet 86 i full förening och 9 på prof. I söndagsskolan finnas 67 barn.

Red Oak och Essex.

På dessa ställen bildades tvenne svenska metodistförsamlingar af Albert Ericson år 1883, den 22 juni och den 15 juli. Dessförinnan hade dock Alfred Anderson besökt platserna flera gånger. Efter Ericson kom R. Cederberg för en kort tid, hvarefter predikanterna Olin Swanson, H. L. Lindquist, C. F. Levin,

SW. M.E. KYRKAN
CRESTON, IOWA

SW. M.E. KYRKAN
I
HITEMAN, IOWA

C. J. Andreen, C. Nord, S. A. Lindeberg, J P Seaberg och P J. Berg varit här stationerade. I Red Oak bygdes en kyrka 1883 under Olin Swansons tjenstetid, och i Essex 1886 under det H. L. Lindquist var vårdhafvande. År 1884 bildades samtidigt begge söndagsskolorna å kretsen, och dessa räkna nu 60 barn samt 12 styresmän och lärare. Medlemsantalet i begge församlingarne är 52.

Creston.

Församlingen härstädes bildades den 14 dec. 1883 af Olin Swanson och C. Nord; men J. A. Gabrielson var den förste metodistpredikant, som besökt platsen. En kyrka bygdes 1885, och år 1893 undergick den vissa förändringar. C. Nord, Otto Anderson, John Levahn, Eric Johnson, Andrew Reese, A. Holter, M. L. Wickman, C. J. Andreen, C. J. Nelson, C. Nord och John Levahn hafva i tur och ordning efterträdt hvarandra såsom predikanter i denna församling. Medlemmarnes antal på kretsen, som omfattar Creston, Spaulding och Hiteman, är 61 i full förening och 2 på prof. Söndagsskolornas antal är två med 57 barn och 19 styresmän och lärare.

Sioux City

är en af våra yngsta församlingar i Iowa, emedan det ej var förr än 1893, som metodistisk verksamhet här upptogs af O. J. Swan. En församling organiserades af honom och A. J. Löfgren i april samma år. Hugo Peterson. E. A. Wahlquist, F J. Swanson och C. Nord hafva verkat här såsom vårdhafvande predikanter. Verksamhet har äfven upptagits i Hawarden. På begge platserna finnas 32 medlemmar i full förening och 10 på prof. Söndagsskolan, som bildades 1894, har 35 barn.

I staten Missouri finnas trenne svenska metodistförsamlingar, nemligen i St. Louis, Kansas City och Globe.

St. Louis

besöktes först af V Witting och år 1880 grundlades en församling derstädes af H. Olson, som blef dess förste stationerade pre-

KYRKAN I RED OAK, IOWA.

KYRKAN I ESSEX, IOWA.

KYRKAN I GLOBE, MO.

KYRKAN I ST. LOUIS, MO.

dikant. Efter honom hafva H. Lindskog, M. Hess, Charles Wigren, M. E. Carlson, H. L. Lindquist, Aug. Strömberg och Hugo A. Peterson verkat härstädes. Under M. Hess' verksamhet köptes en kyrka 1884, och under broder Lindquists tid uppfördes ett förträffligt boställe af tegel och den gamla kyrkan ersattes med en ny tegelkyrka 1891. Utsigterna för framgång hafva ej varit så ljusa, hvarför medlemmarnes antal ej är större än 50, och besökarnes antal i söndagsskolan 30. En Epworthförening finnes med ett 20-tal medlemmar.

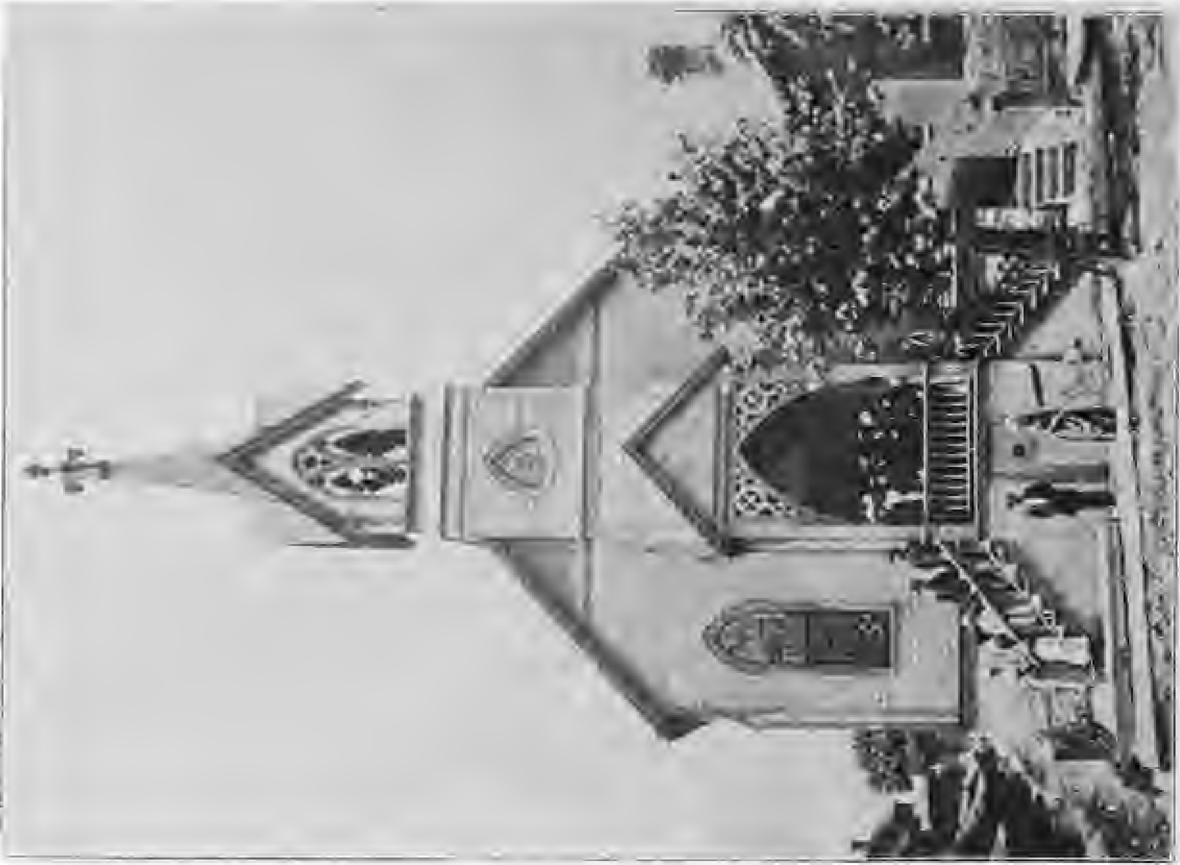
Kansas City.

Under sin verksamhet som pres. äldste började J. A. Gabrielson predika Guds ord härstädes. Som en följd häraf fick han glädjen grundlägga en svensk metodistförsamling i april 1884. För en kort tid betjenades församlingen af G. E. Christofferson, hvarefter P J. Berg verkade här tre år, O. J Swan ett år, C. J. Levin två år, A. J Löfgren tre ar, Joseph Johnston tre ar Därefter fick Eric R. Swan sig anförtrodt verksamhetsfältet här. Kyrkan invigdes den 30 januari 1887 under P J. Bergs tjenstetid. Medlemsantalet är 74 i full förening och 4 pa prof. I söndagsskolan undervisas 75 barn af olika ålder. En Epworthförening finnes sedan 1891, som har tjugufem medlemmar.

Den äldsta svenska metodistförsamling i Kansas är den i

Clay Center.

Bland de första invandrarne till denna plats var en man vid namn Jonas Engström, hvilken i april manad 1870 började leda mötena i jordkulorna, som de tidiga invandrarne de första åren hade till bostäder. S. B. Newman var då presiderande äldste, och han sände Nels Peterson till Clay Center att organisera församling i februari 1871. Jonas Engström, C. N. Wennersten, J. B. Anderson, P J. Berg, O. J. Swan, A. G Engström, C. A. Anderson, A. J. Löfgren, John Lundin, P A. Lundberg och Joseph Johnston hafva sedan innehaft församlingsvård. Ar 1880 bygdes en kyrka 6 mil från staden och 1892 en inuti staden. Medlemsantalet är 95; och söndagsskolan har i medeltal 100 besökare.

KYRKAN I KANSAS CITY.

KYRKAN I SCANDIA, KANS.

I sammanhang härmed torde det vara lämpligt att införa några uppgifter om den svenska metodismens banbrytare i Kansas, JONAS ENGSTRÖM. Han föddes i Alfta socken i Helsingland den 16 juli 1834 och emigrerade till Amerika vid tjugu års ålder eller 1854. Då var han oomvänd och fröjdade sig att i detta fria land vara för alltid qvitt prester och kyrkoförfattningar. Men på en resa till New Boston, i sällskap med en kamrat, möttes de af en metodistpredikant P Newberg. Denne såg på utanskriften att de voro svenskar, och stannade, tilltalande dem på modersmålet. Amerika var ett mera främmande land då än nu för nykomlingen; och i glädjen att träffa en landsman drar Engström upp sin flaska för att traktera. Likt brottslingen, som oväntadt träffar en hemlig polis utan uniform, så träffade dessa frihetsälskande verldsbarn en prestman utan kappa och krage, och erhöllo en innerlig förmaning att lemna synden och fly till Frälsaren. Kamraten lofvade under tårar att göra bättring; men Engström var hårdare och försvarade sig med att tiga. Sedan Engström satt eget bo, anordnade han möte i sitt hem, och V Witting predikade öfver texten: "Min vän, hur kom du härin och hafver icke bröllopskläder?" Af den predikan fick Engström ett stygn i hjertat, som ledde till hans omvändelse. Han förenade sig med vår kyrka i Bishop Hill och fick i behörig ordning förmanarebetyg och predikofullmakt. Han verkade några år som lokalpredikant i Illinois; men flyttade 1870 till Kansas för att få sig ett eget hem. Ehuru han icke tillhört någon årskonferens, har han flera turer varit vårdhafvande och emellanåt verkat som lokalpredikant. Till diakon ordinerades han i Pekin, Ill., 1870 af biskop Janes och till lokal äldste i Galesburg 1877 af biskop Peck.

Scandia och Wayne.

Scandia, i Republic County, utmed Republican River, grundlades 1867 af en koloni från Chicago. Dess styresmän hade visst icke planlagt för kyrklig verksamhet, men den kom likväl omsider. Några metodister från Minnesota hade inflyttat hit; och en af dem, broder Peterson, började hålla möten. För att få

platsen upptagen i vår kyrkas regelbundna verksamhet reste br. Peterson till Clay Center, 55 mil, för att vid ett kvartalmöte träffa den pres. äldste John Linn, som bodde i Des Moines. Följden af hans macedoniska rop blef, att J. B. Anderson och Jonas Engström reste till Scandia i februari 1877 och höllo förlängda möten. Dessa möten blefvo till välsignelse; så att många vaknade upp ur syndens dvala, och flera kommo till frid med Gud. En klass bildades, och sju personer ingingo med attest. I juni månad samma år bildades församlingen af pres. äldste John Linn. Till ombudsmän valdes A. M. Svenson, H. J. Rosene, J. Ström, J. Larson och P Nordlund. I augusti samma år företogs kyrkobygge. Ett vackert tempel, 30x50, uppfördes af huggen sten Jonas Engström hade under tiden haft vård om församlingen till 1878, J. B. Anderson blef då vårdhafvande till 1880; under tiden inreddes och invigdes kyrkan. Ett predikantboställe bygdes äfven under denna tid. Förutom af de två omnämda har församlingen betjenats af C. Charnquist i två år, A. G. Engström två år, C. Nord två år, P M. Johnson tre år, James Iverson tre år, A. F. Winell tre år och A. G. Milton. Församlingarne i Scandia och Wayne hafva tillsamman 129 medlemmar i full förening och 11 på prof. I de begge söndagsskolorna undervisas 125 barn. Epworthföreningen räknar 30 medlemmar. Utsigterna till framgång synas förhoppningsfulla.

Wayne är en liten stad, 18 mil sydost om Scandia. Seapo var en stad, men är icke mer. Emellertid bo de flesta svenskarne på landet; och antingen församlingen kallas Seapo eller Wayne, är det samma folk. Församlingen har varit förenad med Scandia och betjenats af samma predikanter. Wayne besökes af dem endast hvar fjerde söndag. Eljes ledas mötena af den trogne och Guds sak hängifne veteranen Jonas Engström, hvilken sedan snart tjugu års tid haft sitt hem derstädes. Det var juldagen 1876 som han första gången besökte platsen. År 1877 organiserades församlingen af pres. äldste John Linn. Samma år bygdes kyrkan. Denna ombygdes och förstorades 1882. Jonas Engström var vid begge tillfällena vårdhafvande. Den svenska befolkningen är ej så talrik, hvadan utsigten att få

Sw. M.E. KYRKAN och SKOLHUSET
I
CLAY CENTER KAN.

egen sjelfunderhållande församling är klen. De flesta af medlemmarne äro från Helsingland; och flera ha förut varit bosatta i Clay Center samt i Bishop Hill.

Lindsborg.

Bland de skaror, som togo "homestead" i Salina och McPherson Counties, var äfven N. Peterson, predikant i metodistkyrkan. Han hade erhållit tjenstledighet för att vårda sin helsa som var bruten; men likväl sökte han, så långt krafterna medgåfvo, börja verksamhet här ute. I Fahlun organiserade han församling 1872, då nio personer ingingo. Mötena flyttades sedan till Lindsborg, som blef medelpunkten för verksamheten. Jonas Engström efterträdde honom 1875 och verkade ett år, under hvilken tid kyrkan och bostället bygdes och nära nog betalades. Äfven på det andliga området började det skrida framåt. C. N. Wennersten antog församlingen 1876, men lemnade den redan i januari 1877 och ingick i affärer, då Engström igen åtog sig att besöka platsen till konferensårets slut. På hösten blef A. G. Engström utnämd för Lindsborg. Han stannade tre år och rönte rätt god framgång; men krogvännerna, hvilkas hat han ådragit sig, nedbrände kyrkan. Det länder honom till heder, att de fruktade hans nit och allvar i nykterhetsarbetet. O. J. Swan betjenade sedan församlingen ett år, då en ny kyrka af tegel bygdes, hvartill grunden redan var lagd under Engströms tjenstetid. P J. Berg kom sedan och arbetade tvenne år. C. F. Granér, J. M. Öjerholm, John Jacobson, C. Fromén och Eliason verkade sedan där en kort tid hvardera. C. Charnquist tillsattes för Lindsborg 1889 och stannade omkring ett och ett halft år, då han igen öfverflyttades till Texas, och A. N Sörlin blef vårdhafvande. Han upptog äfven verksamhet i Burdick, hvilket kröntes med framgång. Många olika försök hafva blifvit gjorda att utvidga verksamheten, såsom till Fahlun, Marquette, New Gottland och Kentucky Creek; men ingenting särskildt har kunnat uträttas. C J. Nelson och Eric Swan hafva

KYRKAN I WAYNE, KANS.

KYRKAN I BURDICK, KANS.

betjenat församlingen efter Sörlin, och vid konferensen 1897 beslöts, att den skall förenas med

Burdick.

John Jacobson var den förste metodistpredikant, som började verksamhet der. Under Sörlins verksamhet i Lindsborg upptogs detta arbetsfält på allvar och en god väckelse utbröt. Församlingen bildades strax derefter 1892 af Olin Swanson, som då var pres. äldste. Efter Sörlin hafva Joseph Johnston, A. R. Mellin och F J. Swanson betjenat denna församling. Kyrkan bygdes under Sörlins tjenstetid 1893 och invigdes den 19 mars samma år. Längre fram på året, sedan Mellin blifvit utnämd för platsen, bygdes ett förträffligt pastorsboställe. För detta ändamål lånade en broder G. Haglund 800 dollars åt församlingen, hvars medlemmar subskriberade tionde af alla sina inkomster för att betala denna skuld. Det behöfver väl ej sägas, att Herren krönte företaget med välsignelse. Församlingen består af ett 50-tal medlemmar, och söndagsskolan, organiserad den 24 juli 1892, har 60 besökare i medeltal. En Epworthförening finnes sedan den 11 augusti 1893 och hade efter två års verksamhet 32 medlemmar.

Cedarville

är beläget i vestra delen af Kansas. År 1884 och 1885 inflyttade till denna plats och omnejd en del af vår kyrkas medlemmar från östra delen af staten och äfven från Illinois. Kort derefter besökte Jonas Engström och äfven A. G. Engström platsen och tolkade lifvets ord för de nyligen inflyttade landsmännen. Den sistnämde hade 1886 på hösten såsom öfvertalig flyttat hit och egnade sig åt jordbruk; men på samma gång hade han vård om den lilla klassen, som räknade 27 medlemmar. Derpå organiserades en församling, som hade 40 medlemmar. Men på grund af missväxt år efter år har folket nödgats utvandra, så att församlingen för närvarande räknar endast 7 medlemmar och föga utsigt finnes till framgång. Broder A. Nordberg, lokalpredi-

kanten på platsen, har betjenat församlingen fem år. A. G. Engström tre år och de sista åren har församlingen, ehuru den har sin egen kvartalkonferens, besökts af predikanterna i Scandia. Ingen kyrka finnes; men församlingen eger fyra tomter i staden.

År 1867 blef Nebraska stat. Vid den tiden funnos endast få af våra landsmän här, och troligen ingen, som tillhörde metodistkyrkan. Den förste af vår kyrkas predikanter, som besökte staten, var utan tvifvel S. B. Newman, hvilken predikade i Omaha tre gånger år 1869. Newman säger i sin sjelfbiografi: "Elfva personer anslöto sig till oss; dock hade somliga varit metodister på andra platser." Men som denna klass blef lemnad utan tillsyn, blef den snart skingrad.

På våren 1872 antogs P Lindquist af amerikanska konferensen som missionär för de svenska invandrarne, men han höll ej på mer än ett år. Han besökte Oakland, West Hill och Sutton nybyggena, men organiserade ej några församlingar; och sedan han antog verksamheten i Iowa, blefvo vår kyrkas medlemmar härute försummade för ett par år till. Det tredje försöket att grundlägga verksamhet af vårt samfund gjordes af John Linn, sommaren 1875. Han var då presiderande äldste på Iowa distriktet och gjorde först en missionsresa till Oakland samt sedermera till Sutton; och som den första svenska metodistförsamlingen inom staten, vilja vi börja med att orda något derom.

Saronville

heter numera församlingen, sedan en liten jernvägsstation inrättades i närheten af kyrkan omkring 1872. Svenskarne voro de första invandrarne, som upptogo regeringsland. De första kommo till dessa trakter så tidigt som 1868; men några metodister anlände ej förr än omkring 1873, då ett större sällskap kom direkt från Gotland, Sverige, ibland dem A. Nordahl, som varit i Amerika förut. Sedan flyttade medlemmar af vår kyrka hit från Swedona och Andover, Ill. Nordahl har hela tiden varit lokalpredikant och var det troligen innan han kom till Nebraska.

De uppehöllo möten och förenade sig med den amerikanska metodistkyrkan i Sutton, fastän alla utom N. voro obekanta med språket. I augusti 1875 kom John Linn, troligen på uppmaning af Nordahl, och organiserade församling. John Bjurström blef sänd att vårda den; men i utnämningslistan står: "Nebraska —J. Burstrom"; hvilket betyder att hela staten var hans socken. Bjurströms helsa var klen; likväl arbetade han troget och besökte äfven Oakland, West Hill och Stromsburg någon gång. Vid konferensen 1876 var han ej närvarande; men utnämdes då för Sutton ensamt. Detta andra år fick B. ej fullborda; ty helsan försämrades, och redan den 29 januari 1877 kom dödsbudet att hemförlofva honom till hvilans land. En enkel grafsten, uppsatt på embetsbrödernas bekostnad, visar platsen för stofthyddans gömma. A. N. Nordahl förordnades till vårdhafvande predikant för den återstående delen af konferensåret; och en härlig vederkvickelsens tid beskärdes församlingen. Vid konferensen i Galesburg 1877 blef O. J. Swan sänd till denna församling och verkade der tre år. Första året besökte han Stromsburg en gång i månaden och de andra åren Shickley och Ong. Vår första kyrka i staten bygdes i Saronville under Swans andra år 1878 och invigdes strax före jul af J. E. Berggren. På hösten 1880 kom C. F Levin. Begåfvad som väckelsepredikant, rönte han framgång särskildt bland ungdomen i Shickley och Ong. Han råkade härunder i strid med den lutherska pastorn, hvilken strid började enskildt, men sedan fortsattes i tidningar. Emellertid stannade Levin blott ett år. Efter honom kom John Jacobson, lokalpredikant från Pennsylvania, hvilken för ett år betjenat församlingen i Stromsburg. Han verkade här tvenne år och flyttade sedan till Kansas, och derifrån kom N. Peterson för att efterträda honom. Vid årets slut 1884 flyttade han till Stromsburg och John Lundeen efterträdde honom. Under tre år betjenade han detta pastorat, och ej sällan predikade han samma dag i Saronville och Shickley, fastän det är tjugu mil mellan platserna. J. B. Anderson blef utnämd för platsen 1887, stannade i tre år och efterträddes af A. G. Engström, som sedan fått C. J. Mellberg och C. A. Strömberg till efterträdare.

Medlemsantalet är 104 i full förening; söndagsskolan har 110 besökare.

Oakland.

Denna stad ligger ungefär halfvägs mellan Omaha och Sioux City. Befolkningen pa landet är öfvervägande svensk. Metodistförsamlingen har sin kyrka sex mil nordvest om staden eller på vestsidan, som det kallas i Oakland. De första metodisterna kommo hit fran Burlington, Iowa, eller rättare från den lilla församlingen i närheten på landet. N. P Erikson kom 1870, William Erikson 1871 och Teodor Peterson året derefter. Peter Lindquist var den förste predikant, som besökte dem några gånger. Bröderna skrefvo sedan till John Linn, och han kom i juli 1875 och predikade. J. Bjurström kom en gang 1876 och Linn kom igen pa vintern 1877 och höll förlängda möten. Den tredje gången han besökte platsen, organiserade han församling den 11 juli 1877 med sjutton medlemmar. Samma höst blef en ung man, Olin Swanson, utnämd till predikant för Oakland; men äfven West Hill, åttio mil längre vesterut, hörde till pastoratet och skulle hafva halfva tiden. John Bendix efterträdde honom efter ett år och stannade tva, hvarefter J. Simpson blef församlingens tredje predikant. Han efterträddes af H. L. Lindquist. Församlingen hade hela tiden pa grund af liflig inflyttning fran andra delar af landet, såsom Dover, New Jersey, Belinda, Iowa, Andover, Ill., gjort stora framsteg. J. B. Anderson kom hit som vårdhafvande 1883 och hade här tre goda år såväl andligen som lekamligen. Carl Nord stannade äfven tre år, samt efterträddes af O. J. Swan, hvilken år 1893 lemnade rum för C. A. Seaberg. År 1896 mottog A. F Winell sin utnämning hit. Kyrkan bygdes 1880 under Bendix' tjenstetid, bostället under Lindquists. Församlingen har 140 medlemmar; och söndagsskolan, som organiserades 1878, med P G. Nelson som föreståndare, har lika många besökare. Epworthföreningen hade 1895 54 medlemmar.

KYRKAN I OAKLAND, NEB.

KYRKAN I STROMSBURG, NEB.

West Hill och Looking Glass.

Vi hafva i det nyss anförda äfvenledes antydt, huru metodismen uppblomstrade på dessa platser ungefär på samma tid som i Oakland och Saronville. P Lindquist, numera öfverårig predikant inom Sveriges årskonferens, var äfven här den förste att höja korsets banér år 1872. Någon församling bildades dock ej förr än 1875 af John Linn. Olin Swanson, J. A. Gabrielson, C. F Levin, C Charnquist, C M. Holmberg, C F Granér, P A. Lundberg, S. A. Lindeberg hafva betjenat församlingarne. Under Swansons verksamhet uppfördes kyrkan år 1878 Medlemmarnes antal i kretsen är 137 i full förening, och i begge söndagsskolorna undervisas 119 barn. Epworthföreningarne hafva femtiofem medlemmar.

Stromsburg.

I denna stad var John Bjurström den förste svenske metodistpredikant, som predikade Guds ord. Det var år 1876, i C. O. Nortons hem. Längre fram kom John Linn, och i januari 1877 bildades af honom en klass, bestående af Hellen Hurtig, Peter Stenberg och hustru, L. P Walberg och hustru i full förening samt C. O. Norton, Swan Håkanson, L. J. Johnson och A. F. Wickström med deras hustrur, på prof. O. J. Swan, Olin Swanson, J. A. Gabrielson, John Simpson, H. L. Lindquist, John Jacobson, J. M. Öjerholm, J. B. Anderson, John Lundeen, A. G. Milton och P A. Lundberg hafva betjenat församlingen. I staden Stromsburg bygdes kyrkan under Simpsons verksamhet 1883. I Swede Plains, der verksamheten är förenad med den i Stromsburg, bygdes en kyrka 1886, under det J. B. Anderson verkade på detta fält. I Lincoln Valley finnes äfven en klass, som upptogs af John Lundin och Olin Swanson, tillhörande Stromsburg. Medlemskapet på kretsen uppgår till 110 personer, och söndagsskolorna bevistas i regel af 120 barn.

Shickley och Ong.

På dessa platser bildades församlingar om hösten 1878 af O. J. Swan, som var den förste svenske metodistpredikant att besöka dem. Han betjenade församlingarne i två år. Efterträdarne äro C. F Levin, John Jacobson, N. Peterson, John Lundeen, A. G. Engström, A. F Winell, O. W Ostrom, F F. Rudd och A. G. Engström. På sommaren 1889 bygdes under A. G. Engströms tid en ändamålsenlig kyrka. Medlemmarnes antal i Shickley är omkring 50 samt i Ong 53. I begge söndagsskolorna räknas 200 barn.

I Omaha

bildades en svensk metodistförsamling den 8 december 1882 af H. L. Lindquist, med följande medlemmar: C. E. Ring och hustru, Elias Svenson, Selma Oak, C. A. Hagerström och hustru, Alma Carlson, Sofia Eklöf, Augusta och Lina Wennersten, Anna Johnson och Annie Peterson. Församlingen inkorporerades den 8 december 1883 med följande ombudsmän: Carl E. Ring, Otto Lobeck, J. A. Gustafson, Elias Svenson och C. A. Hagerström. H. L. Lindquist, J. O. Alvén, S. B. Newman, Olin Swanson, P J. Berg, F J. Swanson, John Lundeen och C. O. Karlson hafva sedan varit vårdhafvande. En kyrka inköptes under Alvéns tid af amerikanerna 1882. Medlemsantalet är 75 i full förening. År 1887 bildades af P J. Berg en söndagsskola, som har ett halft hundratal besökare. Epworthföreningen, bildad af F. J Swanson, har 40 medlemmar.

Axtell.

Det var O. J. Swan, som först af våra predikanter besökte platsen. Medan J. A. Gabrielson var pres. äldste för Kansas-Nebraska distrikt, bildades af honom och C. Charnquist, som var först stationerad här, en församling. Efter Charnquist hafva C. F. Granér, John Jacobson, A. J. Peterson, John Seaberg, A. G. Milton och C. J. Mellberg haft vård om församlingen.

KYRKAN I SHICKLEY, NEB.

Svenska M.-E.-kyrkan i Axtell, Neb.

År 1883 under C. Charnquists verksamhet bygdes en kyrka ut på landet några mil från Axtell stationen. År 1895 upptogs äfven verksamhet i Keene af A. G. Milton och på sommaren 1897 bygdes derstädes, under C. J Mellbergs verksamhet, en kyrka, som invigdes den 5 september samma år, och år 1898 bygdes i den lilla staden Axtell, medan broder Mellberg var pastor på kretsen, en kyrka, som invigdes den 13 juli 1898.

Lincoln.

Den svenska metodistförsamlingen i Nebraskas hufvudstad bildades den 8 juli 1889 af Olin Swanson. Verksamheten började likväl först af O. J. Swan. A. F. Winell, J. B. Anderson, R. Mellin och P Munson hafva här varit stationerade. Under Mellins tjenstetid bygdes en kyrka 1891. I Lincoln finnes det omkring 70 medlemmar; och ett lika stort antal besöker söndagsskolan. En Epworthförening finnes sedan mars 1891 och har omkring 40 medlemmar.

Davey

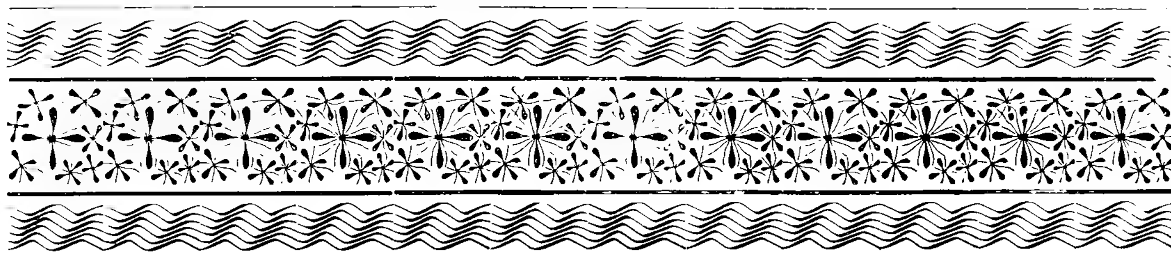
upptogs i den regelbundna verksamheten af A. R. Mellin och Olin Swanson, som först besökte platsen. Församlingen organiserades af den sistnämde den 27 aug. 1892 och hade till 1896 predikant gemensamt med Lincoln församling. Sedan 1896 har O. R. Palm varit vårdhafvande. Kyrkan bygdes i maj 1894 under P Munsons verksamhet i Lincoln. Medlemsantalet är 25, i söndagsskolan 45. En Epworthförening med 12 medlemmar finnes äfven.

I staten Colorado finnes det blott en svensk metodistförsamling, nemligen i

Denver.

Här började P J. Berg predika för våra landsmän 1883 samt grundlade en liten svensk församling af elfva medlemmar den 2 december. Berg efterträddes af A. Swanson och Alfred Johnson till 1887, då N. Eklund blef utnämd och verkade här till 1891, då han och A. J. Gustafson i Texas bytte platser. År 1895 flyttade Gustafson till California och efterträddes af F U. Liljegren, som stannade två år, hvarefter J A. Gabrielson flyttade hit 1897 Församlingen har omkring 70 medlemmar. Det är troligt, att Denver inom kort kommer att läggas under Vestra Svenska Konferensen.

18

TJUGUTREDJE KAPITLET.

Biografier

— AF —

Andrew Farrell, S. L. Carlander, Otto Anderson, C. A. Cederberg, H. Hanson, Nels Eklund, J M. Öjerholm, P. A. Lundberg, J. O. Walberg, August Wallin, O. E. Olander, E. G. Rosendahl, N. M. Liljegren, A. J. Gustafson, C. Paulson, E. A. Davidson, J. A Forsberg, F. U. Liljegren, K. R. Hartwig, F. O. B Wallin, Frank Gustafson, J. G Nelson, F. O. Logren, C F. Thornblad, J H Levedahl. Carl Fromen, J Ovall, John Johnson, A. G. Milton, A. R Melin, C J. Mellberg, John P Seaberg, H. E. Whyman, Herman Young, A. Carlson, Andrew Reese, E. A Wahlqvist, John W Swenson, O. W Ostrum, A F. Peterson, C. A Albrektson, H. G. Boivie, Sal. Lundberg, J A. Wagner, A Sallen, A. N Sörlin, J P Miller, C A Strömberg, Klaus Åkerman, C W Lundin, C Samuelson, F. Söderman, C G Wallenius, Svante Svenson, G E. Carlson, G. E. Kallstedt, H. Alm, Knut Hanson, G. H Johnson, Otto A. Rabe, O. W Carlson, John S. Hanner, K. O Berglund.

Andrew Farrell är bördig från Vestmanland och föddes den 14 maj 1852 i Lindesbergs socken. År 1869 ankom han till Amerika och slog sig till en början ned i Lake City i Minnesota. Arbetade på jernväg och farm de första åren, samt blef omvänd

till Gud vid ett bönemöte i Amerikanska M. E. församlingen i Reads Landing, Minn., år 1877 På hösten samma år förenade han sig med den amerikanska metodistförsamlingen. Redan då hade han studerat några år vid Minnesota Stats Universitet. Derefter började han verka bland våra landsmän samt höll sin första predikan i mars 1878 i Little Plum. Efter att hafva graduerat från vår teologiska skola förenade han sig med Nordvestra svenska konferensen 1882 och blef samtidigt ordinerad till diakon af biskop Peck i Chicago, samt till äldste i Seattle, Wash., 1884 af biskop Fowler. Hans första utnämning var till Oakland, Cal. Flyttade sedan till Seattle, Wash., der han stannade tre år. Kom sedan till Burlington, Ia., vidare till St. Paul, Atwater, Minn., och Ironwood, Mich.; såsom pastor för den sistnämda församlingen var han på samma gång pres. äldste för Lake Superior distriktet och derefter hade han under fyra års tid uteslutande vård om detta distrikt. År 1896 blef han vårdhafvande predikant i Första Svenska M. E.-kyrkan i St. Paul, Minn.

Samuel Leonard Carlander är östgöte till börden och föddes i Normlösa församling den 28 september 1852. Väckt genom den bekante kolportören Samuel Johanson i Jönköping, daterar han sin omvändelse från påskaftonen 1875. Ankom till Chicago från Sverige i maj 1879 samt fick arbete i en brädgård derstädes. Vid denna tid förenade han sig med metodistförsamlingen och sändes samma år till predikantskolan, hvars första klass var förlagd i St. Paul, Minn. Innan Carlander lemnade Sverige hade han börjat leda möten och tala Guds ord i sin hemort bland missionsvännerna. Upptogs på prof i Nordvestra Svenska Konferensen 1882 och ordinerades samtidigt till diakon af biskop Peck. Äldstes ordination mottog han vid ett konferensmöte i Dallas, Texas, i november 1886 af biskop Hurst. Under sin studietid verkade han i Stillwater 1880. Året derpå i Carver och Norway, Mich. Tillbragte sedan ett år i Evanston under studier samt predikade samtidigt i Geneva och Batavia. Flyttade sedan till Ishpeming, Mich. Här blef han klen till

helsan och nödgades begifva sig söderut, till Texas, hvarest han förblef fyra års tid. Verkade den tiden i Fort Worth, Dallas, Austin och Waco. Öfverflyttades 1887 till California, der han förestod församling i tre år. Mottog sedan kallelse att blifva resepredikant i de östra staterna för att upptaga nya missionsfält. Härutinnan synes han hafva lyckats väl. De senaste åren har han haft vård om församlingarne i Ansonia, New Haven och Stamford, Conn.

Otto Anderson föddes i Småland den 30 juni 1852, anlände till New York den 29 april 1868 och blef omvänd till Gud den 18 januari 1873 i Burlington, Ia. På våren samma år kom han till Chicago; och under A. J. Andersons inflytelse förenade han sig med Första Svenska M. E.-kyrkan derstädes. Han studerade ett år vid Akademien i Lake Forest. År 1876 reste han i sällskap med Oskar Hagström till Sverige, der de höllo möten i Eksjö, och bildade en församling på ett 50-tal medlemmar i januari 1877 Anderson studerade sedan i vår predikantskola i Sverige till på sommaren 1878; styrde sedan kosan till Amerika igen och kom till Worcester, Mass., d. 23 Aug. samma år; började verksamhet der, och bildade en klass af 30 medlemmar den 5 oktober samma år. Utnämdes af biskop Andrews att börja verksamhet i Boston på våren 1880; betjenade församlingarna i Galva, Ill., 1882—84, Creston, Iowa, och San Francisco följande år; förklarades öfvertalig i California, emedan helsan var klen, och lokaliserades 1887. År 1894 förenade han sig med New England konferensen, och blef då invigd till äldste, efter att hafva ingått på prof i samma konferens 1879 och då blifvit ordinerad till diakon. Anderson har äfven betjenat församlingarne i Gardner, East Boston, Springfield och Rockport, Massachusetts.

C. A. Cederberg måste vara en prest efter Melkisedeks sätt, ty vi hafva ej lyckats få reda på när han föddes eller när han blef omvänd till Gud, ehuru vi skrifvit många bref och rest några mil för att taga reda på det. Emellertid han kom rekommenderad till vårt teologiska Seminarium i Evanston, Ill., på

hösten 1881 och graduerade 1884. Straxt derpå utnämdes han att taga vård om Quinsigamonds församling i Worcester, Mass. Sedan dess har han intagit en framstående plats i Östern, och betjenat församlingarne i Rockport, Campello, Newport och Providence. Sedan 1894 har Cederberg betjenat Betania-församlingen i Brooklyn, och är der då detta skrifves, d. 19 aug. 1898

H. HANSON föddes nära Fredrikshald i Norge den 6 febr. 1860, men snart derefter flyttade familjen till Silbodahl i Vermland. Redan som barn kände han sig påverkad af Guds ande, och vid sexton års ålder blef han klart omvänd till Herren. År 1882 ankom han till Amerika och vistades första sommaren i Wisconsin, men flyttade derifrån till Ishpeming, Mich., där han fick erfara en ny andlig kraft efter nära två års mörker i sin själ. Han förenade sig med svenska M. E.-kyrkan i Ishpeming, Mich., under pastor Carlanders verksamhetstid derstädes och rekommenderades år 1883 till teologiska seminariet i Evanston, hvilket han nästföljande tre år bevistade. År 1887 ordinerades han till diakon af biskop Fowler, och intogs på prof i New England södra konferensen. I april 1888 ordinerades han af biskop Merrill till äldste. Han har som predikant betjenat församlingarne i Newport, R. I., Quincy, Mass., Lexington Ave. i New York och Boston, Mass.

NELS EKLUND föddes den 19 oktober 1857 i Kil socken, Vermland, Sverige. Han arbetade som klensmed på Kristinehamns mekaniska verkstad till 1878, då han på vintern sändes till Bengtfors på Dalsland för att der tjena som assistent åt past. Joh. Wiel, hvilken var pastor i Seffle, Vermland. Han blef omvänd till Gud i Kristinehamn, Vermland, då Rev Richard Cederberg var pastor, och intogs i full förening med församlingen i Kristinehamn den 18 juli 1876. Han studerade en tid vid Kristinehamns praktiska skola innan han reste till Bengtfors. Han kom till Amerika den 20 april 1880 och verkade Guds verk i Dover, N. J., till i oktober, då han på inbjudning af Rev C. G. Nelson kom till St. Paul, Minnesota, för att studera i vår skola, under Rev. J. O. Nelson, och två år senare fortsattes studierna vid vårt läroverk i Evanston, Ill. Han har betjenat följande församlingar i detta land: Maiden Rock, Wis., 1 år; Norway, Mich., 1 år; Chesterton, Ind., 2 år; Providence, R. I., 3 år; Denver, Colo., 4 år; Austin, Tex.; 5 år, och är nu stationerad i Looking Glass, Neb.

John Melcher Öjerholm föddes den 27 juli 1857 i Nyköping. Väckt i föräldrahemmet, der allvarlig gudsfruktan var rådande, blef han omvänd i Motala 1875 samt förenade sig med metodistkyrkan derstädes den 13 april samma år. Vid jultiden 1875 började han predika i Motala, och den 11 april 1876 erhöll han fullmakt som lokalpredikant. Han blef anstäld på sommaren 1879 som predikant i Ransäter och rönte der synnerlig framgång. Vid 1879 års konferens intogs han i reseföreningen, och 1880 blef han sänd till Jönköping, men efter ett års förlopp flyttade han och blef stationerad i Malmö. Utvandrade till Amerika 1883, der han haft församlingsvård i Providence, R. I., Lindsborg, Kans., Stromsburg, Neb., och Rockford, Ill. Derefter intogs han i Texas konferensen, inom hvilken han erhållit utnämningar till följande svenska församlingar: Waco, Georgetown, Fort Worth, Swedonia, Hutto, Decker och Driscoll. Han ordinerades till diakon i Gefle 1881 af biskop Peck.

Peter A. Lundberg är metodist från Sverige, der han blifvit omvänd i kapellet i Halsberg, Nerike, 1876. Strax derefter började han verka bland barnen, och samlade sedan de äldre omkring sig för att läsa Guds ord och förmana dem att vända sig till Gud. År 1881 utvandrade han till Amerika och vistades den första tiden i Burlington, Iowa. Härifrån rekommenderad till predikantskolan, hvars första klasser var förlagda i St. Paul, studerade han tvenne år och reste sedan till Texas. Här förenade han sig 1883 med Austin konferensen, inom hvilken han de följande sju åren hade församlingsvård i Brushy och Decker, Fort Worth och Georgetown. År 1889 blef han sänd till West Hill, Neb., der han stannade fem år. Mottog sedan utnämning till Clay Center, Kans. Lundberg är född den 17 juli 1855 i Halsberg, Örebro län. Blef ordinerad till diakon 1882 af biskop Peck och till äldste 1887 i San Antonio, Tex., af biskop Bowman.

Johan Otto Wahlberg anlände till Amerika 1880 och fick fem dagar efter framkomsten göra den sorgliga erfarenheten

att förlora sin hustru. Född i Tiveds församling, Skaraborgs län, den 10 mars 1854, hade han 1877 blifvit omvänd bland metodisterna i Laxå, Örebro län, samt ett par år senare börjat predika Guds ord. I november 1884 förenade han sig med Austin konferensen i Texas, der han i Dallas blef ordinerad till diakon af biskop Hurst. Har varit vårdhafvande predikant i Fort Worth, Brushy och Clifton i Texas, samt betjenat församlingarne i Los Angeles, San Francisco och Oakland, Cal.

August Wallin är född 1856 i Dalsland och ankom till Amerika 1881. Vid nitton års ålder blef han omvänd till Gud i hemlandet samt förenade sig med vår kyrka 1879. Samtidigt började han vittna för Herren i Hembygden, och när han anländt till Amerika, fick han tillfälle att studera under Dr. Henschen och Prof. Ericson någon tid. Flyttade så till Texas, der han ingick i Austin konferensen 1884. Blef samtidigt ordinerad till diakon af biskop Harris och till äldste 1889 af biskop Goodsell. Verksamhetsfälten hafva varit Brushy, North Decker och Brushy för andra gången samt El Campo i Texas.

Olof Edwin Olander föddes i Norra Fredriksdal, Norge den 31 december 1858. Efter sin ankomst till Amerika erhöll han farmarbete i Belvedere, Minn., och fick sedan anställning i handel. Vid ett lägermöte i Vasa, Minn., blef han omvänd år 1877 samt erfor en kort tid efter omvändelsen kallelse att predika Guds ord. Följande år höll han sin första predikan i ett stockhus i Plum City, Wis. Efter att hafva studerat vid vår teologiska skola sändes han till Escanaba, Mich., och sedan till Trade Lake, Wis. År 1886 blef han medlem af Puget Sound konferensen samt arbetade tre år i Seattle, tre år i Pleasant Ridge och var sedan pres. äldste för det svenska distriktet inom sagda konferens. Blef sedan utnämd till pres. äldste för svenska distriktet i Austin konferensen och till vårdhafvande predikant för svenska M. E.-församlingen i Austin, Tex. Han är konferensmedlem sedan 1885, och han blef äldste år 1887, genom invigning af biskop Foster.

Erik Gustaf Rosendahl föddes den 22 februari 1849 i Vestanfors, Vesterås län. År 1869 utvandrade han till Amerika; kom 1871 i beröring med Bethelskeppsförsamlingen samt hörde gerna O. H. Hedström. Här blef han äfven omvänd till Gud samma år. Genast efter sin omvändelse började han verka för Herren genom att sprida traktater och visa nykomna sjömän vägen till Bethelskeppet. Verkade som lokalpredikant i Dover, N. J., från 1879 till 1882, då han på församlingens rekommendation ingick i teologiska skolan i Evanston. Här studerade han tre år, och då Nordvestra konferensen sammanträdde i Dayton 1885, blef han intagen på prof samt ordinerad till diakon af biskop Bowman. Hans första arbetsfält blef New Sweden, Ia. Här stannade han ett år, hvarefter han 1886 blef utnämd till Stratford. Två år derefter blef han öfverflyttad till California konferensen för att öfvertaga vården om den nybildade församlingen i Kingsburg. På hösten 1889 drog han sig ur reseföreningen på grund af halssjukdom, som förhindrade honom att längre fortsätta. För närvarande är han bosatt i Kingsburg och tjenstgör som lokalpredikant inom församlingen derstädes.

Nils M. Liljegren föddes den 9 december 1846 i Gladsax socken, Kristianstads län, Skåne, Sverige. Han blef omvänd till Gud år 1862 på hösten, och erfor strax kallelse att blifva "en ordets tjenare" Han genomgick offentligt läroverk och tog afgångsexamen år 1868, samt anslöt sig till metodisterna i Göteborg år 1869 och predikade der några få gånger. Han erhöll lokalpredikants fullmakt och fick plats i Stockholm som assistent under pastor J. P Larson. Ordinerades till diakon i Kristiania Norge, år 1873 af biskop Foster, och till presiderande äldste år 1875 i Visby af biskop Simpson. Han har betjenat följande församlingar: Stockholm, Göteborg, Malmö, Jönköping, Karlskrona, Sigtuna och Valdemarsvik, verkade de fyra sista åren som pres. äldste för Karlskrona distrikt. Han anlände till Amerika år 1886, och han har här betjenat följande församlingar: Sydsidan i Chicago, Marinette, Wis., Minneapolis, Minn., Moline och Rockford, Ill. På lediga stunder publicerade han

böcker; men sedan han vardt man lade han bort det barnsligt var och alla Sändebud i verlden hafva hugnats med uppbyggelseartiklar nu och då — ja, i detta fall torde ingen svensk metodistprest gått längre utan officiel anställning.

Anders Johan Gustafson föddes i Ryssby socken af Kronobergs län den 11 juni 1845. Under metodismens tidigare dagar i Sverige blef han genom A. H. Bergs verksamhet omvänd till Gud 1869. Under åren 1871 och 1872 var han lokalpredikant i Visby, der han arbetade i snickareyrket. Följande år stationerades han i Östergarn, Gotland. Gustafson intogs på prof i konferensen 1873, blef ordinerad till diakon 1875 och till äldste 1877 I Sveriges konferens mottog han ytterligare utnämningar till Nysund i Vermland, Atorp, Linde, Sundsvall, Arboga, Mönsterås och Eskilstuna. År 1886 antog han kallelse från Amerika och blef anställd i Austin, Tex. Flyttade sedan till Denver, Colo., och blef 1896 utnämd till E. Davidsons efterträdare som pres. äldste för det svenska distriktet inom California årskonferens.

Charles Paulson är bördig från Skåne och föddes den 3 november 1857 Efter sin ankomst till New York den 10 maj 1882 arbetade han derstädes något öfver ett år, hvarefter han erhöll rekommendation till predikantskolan, som han genomgick åren 1883—1886. Under en väckelse i Eskilstuna, Sverige, hade han blifvit omvänd i januari 1878 och förenade sig samtidigt med församlingen derstädes. Efter afslutade studier begaf han sig österut igen och verkade som predikant i Jamestown sommaren 1886. Har sedan verkat i Bridgeport, Conn., fyra och ett halft år, Quincy, Mass., tre år, i Newport, R. I., East Boston och Springfield, Mass. Paulson blef intagen i New York East konferensen våren 1887 Till diakon blef han ordinerad på missionsrummet i New York 1886 af biskop Harris och till äldste i Middleton, Conn., af biskop Foss.

Eric Adolf Davidson är född den 23 oktober 1858 i Nya Kopparbergs socken af Örebro län. Vid tio års ålder ankom han i sällskap med föräldrar och syskon till Quebec, Canada. Familjen begaf sig först till Kansas, men stannade der blott en kort tid, hvarefter den slog sig ned i Trade Lake, Wis., der fadern tog sig ett "homestead" Vaknatten mellan åren 1869 och 1870 blef Davidson omvänd bland baptisterna, men förenade sig med metodistförsamlingen i Trade Lake på våren 1873. Manad att verka för Gud, erhöll han fullmakt som förmanare 1876 och höll sin första predikan den 9 juli samma år i ett skolhus vid Wood Lake. Davidson begaf sig till St. Paul i oktober 1879 för att idka studier vid vår teologiska skola, hvars första klass var förlagd der. I maj 1882 graduerade han från densamma i Evanston. Under tiden hade han upptagit studier i Northwestern University, hvarifrån han utgick 1888 med graden "A. B." Under skoltiden hade han äfven tillsyn öfver flera församlingar, såsom So. Chicago, Racine, Atlantic Street och Jefferson Park i Chicago. Intogs på prof i konferensen 1887 samt blef utnämd till efterträdare åt D. S. Sörlin, som aflidit i Boston 1888. Vid Boston University studerade han vid sidan af församlingsvården filosofi ett år under den berömde prof. Borden P Bowne. Efter två års vistelse i Boston öfvertog han församlingsvården i Providence, R. I., för sex månader och i Maplewood, Mass., tre månader. År 1891 öfverflyttades han till Portland, Oregon, der han stannade tre månader; flyttade så till Kingsbury, Cal., och blef året derpå, 1892, utnämd till pres. äldste öfver svenska distriktet i California, hvilken syssla han innehade tre år och betjenade samtidigt församlingarne i Kingsburg, Oakland och Fresno ett år hvardera. Blef 1895 lärare i engelska språket vid teologiska skolan i Evanston och pastor för församlingen i Waukegan. Samtidigt upptog han medicinska studier vid Bennett Medical College i Chicago, der han erhöll medicine doktorsgraden 1898. Davidson har äfven varit vårdhafvande predikant i Brighton Park församlingen sedan 1896.

Johannes Alexander Forsberg föddes den 5 juli 1861 i Faringstofta socken i Kristianstads län. I sällskap med föräldrarne ankom han till Amerika 1869 och bosatte sig vid Lake Elizabeth i Minnesota. I januari 1879 blef han omvänd vid ett lägermöte i Kandiyohi. År 1883 blef han rekommenderad till skolan i Evanston och höll der sin första predikan öfver texten: "Vak upp, du som sofver!" "Söndagsskolföreståndaren föll i djup slummer," säger Forsberg, "innan jag hann börja; och jag förmådde icke heller väcka honom." År 1889 intogs han i full förening med konferensen; blef diakon 1886 och äldste 1891. Forsberg har verkat i Marquette och Michigamme, Mich., Duluth, Clear Lake, Wasa, Goodhue, Litchfield, Farwell, Belgrade och Mellby, Minn.

Frans Ulrik Liljegren, som oaktadt likheten i namn icke är beslägtad med N. M. Liljegren, är född i Lagga socken, Upland den 24 september 1841. Vid tjugusex års ålder blef han omvänd i Ringkarleby socken i Nerike under åhörandet af baptistpredikanten Näs Per Persons predikningar. Hans omvändelse var klar och tydlig både för honom sjelf och andra. Den 29 maj 1869 förenade han sig med den nyligen bildade metodistförsamlingen i Örebro. Sedan han en tid motstått kallelsen att predika, började han tidigt på våren 1870 att tala Guds ord och blef anstäld af V Witting 1872 samt arbetade en tid i Nora, Filipstad och Ransäter. På den sistnämda platsen blef han medel till mångas omvändelse. Vid predikantmötet i Örebro den 18—23 juni 1873 blef han intagen på prof i missionärföreningen samt sändes till Orsa i Dalarne. Andra församlingar i Sverige, som af honom blifvit betjenade, äro Eskilstuna, Gefle, Göteborg, Stockholm, Kalmar och Sundsvall. Vid konferensen 1887 blef han på egen begäran lokaliserad. På hösten samma år reste han öfver till Amerika och fick anställning i Georgetown, Texas, der han verkade två år. Blef sedan öfverflyttad till California, der han verkat i församlingarne i Sacramento, Kingsburg, Oakland, Sacramento för andra gången från 1893 till 1895. Var sedan vårdhafvande i Denver ett år samt öfverflyttades till Svenska

Centralkonferensen 1897 med anställning i Jefferson Park i Chicago. Han blef samtidigt utnämd till redaktör för Söndagsskol Baneret. Under vistelsen i California var han äfven någon tid redaktör för tidningen "Vestra Sändebudet" Till diakon ordinerades han 1876 och till äldste år 1878.

Konrad Rudolf Hartwig hade likaledes verkat som predikant i Sverige flera år före sin ankomst till Amerika. Född den 13 januari 1843 i Högsby socken af Kalmar län, lemnade han sitt föräldrahem vid sexton års ålder och reste till Stockholm för att der utbilda sig i målareyrket. På nyåret 1863 blef han omvänd till Gud på en sammankomst som leddes i ett barnhem i hans hembygd. I Örebro, der Nels Junior Nelson då var vårdhafvande, förenade han sig med metodistkyrkan 1869, och höll sin första predikan i Laxå, Örebro län. Strax efter 1872 års predikantmöte blef han af superintendenten anstäld i Oskarshamn, der han arbetade med framgång under starkt motstånd och mycken smädelse. Hartwig verkade sedan i Kristianopel, Nora och Odensvi till 1878, då han frivilligt lemnade predikoembetet och egnade sig åt annan sysselsättning under sex år. Sedan han 1886 utvandrat till Amerika, ingick han i mars 1887 på prof i Wilmington konferensen samt blef ordinerad till diakon af biskop Warren. Han har sedan haft anställning i Wilmington, Del., Philadelphia, Pa., Rockport, Quinsigamond och Gardner, Mass., samt Newport, R. I.

F. O. B. Wallin är en annan af de tidigare banbrytarne i Sverige, som utvandrat till Amerika för att arbeta i ordet och läran. Medan han i yngre dagar idkade sjömansyrket hade han på en resa, som styrman, blifvit väckt till omtanka om sin själs frälsning af en traktat, som tillfälligtvis föll i hans händer. Hemkommen till Göteborg gick han för att höra metodistpredikanterna, och snart var den käcke sjömannen vunnen till Kristus. Han vistades någon tid i Göteborg, och derefter — sedan han beslutat att egna sig uteslutande för Guds saks befrämjande — sändes han vintern 1869 af superintendenten till Stockholm

för att der biträda Kihlström. Med välsignelse och framgång arbetade han dels i Stockholm och dels i Sigtuna samt i Wallentuna socken i Stockholms län. Följande år sändes han till Wingåker, Halsberg och Kumla. År 1872 stationerades han i Mönsterås, 1873 i Wallda och Släp och år 1875, då han ordinerades till äldste, öfvertog han vården af församlingen i Wisby med skyldighet att derjemte tjenstgöra som pres. äldste för det nybildade distriktet på Gotland. Wallin har sedan varit stationerad i Örebro, Lerbäck, Filipstad, Bofors och Degerfors, der han stannade till 1887, då han erhöll tillstånd att blifva betraktad som öfvertalig. Han reste då till Amerika och fick anställning i en församling i Michigan. Mindre tillfredsställd med förhållandena i det nya landet, ämnade han begifva sig hem till fosterbygden igen, då han på inbjudan af D. S. Sörlin öfvertog vården af den lilla församlingen i Maplewood, åtta mil från Boston. Han har sedan haft församlingsvård i åtskilliga församlingar i östern, såsom Wilmington i Delaware, Rockport, Mass., m. fl. För närvarande är Wallin öfverårig.

Frank Gustafson föddes den 8 juni 1861, kom till Amerika 1879 och blef omvänd till Gud 1881. Han kom rekommenderad till vårt teologiska Seminarium i september 1885 och graduerade 1888, då han på hösten samma år intogs på prof i Nordvestra Svenska årskonferensen, och ordinerades till diakon samt utnämdes för Duluth och West Superior, der han bedref verksamheten med framgång till 1892, då han vid årskonferensen invigdes till äldste af biskop Foster och utnämdes för Escanaba, Mich. År 1893 sändes han till Ishpeming, hvarest han verkade troget till 1896, då han utnämdes till pres. äldste för Lake Superior distriktet.

Johannes Gustaf Nelson föddes den 20 mars 1842 i Nottebäcks församling af Kronobergs län. Till detta land anlände han i maj 1871 samt plägade besöka den lutherska kyrkan å nordsidan i Chicago. Sedan han genom N. O. Westergrens predikningar blifvit väckt till syndakännedom, förenade han sig med metodistförsamlingen å nordsidan på prof 1873, och vid ett lägermöte å Des Plaines erhöll han Andens förvissning om barnaskapet hos Gud. År 1880 började han tala Herrens ord samt blef 1885 upptagen i årskonferensen. Af biskop Foss blef han ordinerad till diakon 1883 och till äldste 1887 i New Orleans, La., af biskop Merrill. Hans verksamhetsfält hafva varit Chandlers Valley, Pa., Maiden Rock, Wis., Center City, Marine och Carver, Minn., tre år missionär i södern. Med New Orleans som utgångspunkt upptog han missioner på elfva platser, var stadsmissionär i Chicago tre år; flyttade sedan till Carney kretsen, och Calumet, Mich., blef sedan utnämd till East Boston i förening med immigrantmissionen, samt sedan till Lynn och Gardner, Mass.

Frans Oscar Logren föddes i Lohärads socken, Stockholm län, den 4 januari 1862. Efter att hafva fått försvarlig skolundervisning begaf han sig till sjös vid tolf års ålder. Han kom till New York på våren 1881, hvarefter han fortsatte sjömansyrket i några månader. Sedan erhöll han arbete i en verkstad i Boston, Mass. På våren 1882 begaf han sig åter till sjös för en kort tid. Sedan lärde han sig stensliperi, med hvilket han fortsatte dels i Boston och dels i Quincy till i september 1885, då han började sina studier i vår teologiska skola. Logren blef ej sökt och omvänd i någon kyrka eller vid något väckelsemöte utan i ensamheten på den stora oceanen, genom åhörandet af ett samtal om den yttersta domen mellan tvenne af skeppskamraterna. Ehuru det dröjde flera månader innan han fick frid med Gud, så räknar han dock sin omvändelse från ofvannämda tillfälle, hvilket inträffade i slutet af februari 1881. Strax vid landstigningen i Boston blef han bekant med svenska metodister och besökte deras möten, som leddes af pastor Otto Anderson.

I oktober 1881 ingick han på prof i svenska metodistförsamlingen i Boston; och i juli 1882, då H. Olson tillträdt församlingen, blef han intagen i full förening. Under de följande tre åren i Boston var han klassledare och förmanare inom församlingen. I september 1885 rekommenderades han till vår predikantskola i Evanston, och graduerade den 13 juni 1888. Under det sista skolåret betjenade han församlingen i Hobart, Ind., tillsammans med C. F. Thornblad. I juli samma år blef han anstäld som pastor vid svenska M. E.-församlingen i Dover, New Jersey, hvilken han betjenade i tre års tid och idkade samtidigt studier i Centenary Collegiate Institute, Hackettstown, N. J., och det tredje året i Drew Theological Seminary, Madison, N. J. Intogs på prof i New York Östra konferensen i april 1889 samt ordinerades till diakon af biskop Foster. Två år senare intogs han i full förening och ordinerades till äldste af biskop Foss vid konferensen i Patchogue, N. Y. Vid denna konferens blef han lemnad utan anställning; han företog då en resa till Sverige för att besöka slägt och vänner samt för att studera. Från Sverige återkom han i början af april 1893 och blef vid konferensen utnämd för Bridgeport, Conn., der han stannade i fyra år, hvarefter han öfverflyttades till New York konferensen och anstäldes vid Battery Park Missionen i New York.

Charles Fredrik Thornblad är född i Stockholm, Sverige, den 17 januari 1865. Till Chicago ankom han 1881 och fick der plats som smedslärling; vistades sedan en tid i Streator, Ill., men besökte aldrig någon kyrka. Efter att vid ett par bönemöten hafva blifvit bragt till besinning om sin själs välfärd, fick han under nattens tysta stillhet frid med Gud i en kolgrufva sjuttio fot under jordytan. Blef medlem af amerikanska metodistförsamlingen i Streator 1884, samt sedan af den svenska församlingen i Pullman, Ill. På uppmaning af V Witting, som hos den unge mannen funnit goda gåfvor, började han teologiska studier vid skolan i Evanston samt utexaminerades derifrån 1889. Genast blef han förordnad till vårdhafvande predikant för den Andra församlingen i Brooklyn, der han stannade till

1893, då han erhöll utnämning till Providence, R. I. År 1892 blef han medlem af New York East konferensen, samt ordinerades samtidigt till äldste af biskop Goodsell.

JOHANNES HUGO LEVEDAHL föddes den 11 oktober 1867 i Wänge socken på Gotland. Vid tjugu års ålder blef han omvänd bland metodisterna på sin fäderneort. I mars 1888 blef han intagen i full förening med kyrkan i Bark River, Mich., dit han anländt i december 1887 Levedahl ingick i den teologiska skolan 1889, men stannade blott en kort tid, dels af ekonomiska skäl, dels på grund af kallelse från den pres. äldste å Michigan distrikt att i Two Harbors, Minn., upparbeta en församling. Han har sedan verkat i Calumet, Ironwood tvenne terminer, och Escanaba. Intagen på prof i Norra missionskonferensen 1894, blef Levedahl ordinerad till diakon i Galesburg 1893.

CARL FROMEN föddes den 26 juni 1863 i Kalmar, Sverige. Ankom till Galveston, Texas, 1881. I oktober 1884 blef han omvänd i närheten af Austin, Tex. Derefter bevistade han Statsuniversitetet i Texas. Utexaminerades från teologiska skolan i Evanston 1890, samt blef sänd till Bloomington, hvarest han studerade vid dervarande universitet; flyttade sedan söderut till Texas och utnämdes till församlingen i Fort Worth, där han äfven idkade studier i Fort Worth Universitetet. Efter fullbordad verksamhet i Fort Worth, utnämdes han till att taga vård om den nybildade församlingen i Manda, Texas. Han intogs på prof i Austin konferensen 1893; ordinerades till diakon 1890 af biskop Fitz Gerald. År 1895 utgaf han från trycket en bok för ungdomen, kallad "Versifierade Bibeltaflor"

JOHN OVALL föddes i Melby, Elfsborgs län, den 28 januari 1863. Redan från barndomen älskade han att läsa Guds ord, och genom sin kristna moders ledning fördes han vid sju års ålder till en saliggörande tro på Kristus. Längtande att komma ut i verlden på egen hand, reste han sjutton år gammal öfver till London, England. Här tog han hyra ombord på ett fartyg och

seglade från land till land, till dess han ankom till Galveston i Texas. Härifrån begaf han sig längre inåt landet och arbetade i jordbruk. Ovan vid detta arbete, tröttnade han dock snart derpå, och gaf sig ånyo till sjös och gjorde en resa nedåt Louisiana, och blef vid hemkomsten nedlagd på sjukbädden, hvarunder han beslöt sig att ånyo söka Herren, som han under sina vidsträckta färder hade öfvergifvit. Vid ett större baptistlägermöte ett stycke fran kusten fick han 1885 frid med Gud. Vid detta möte mottog han jemte flera andra baptistdopet och ingick i baptistförsamlingen i Beulah. Reste sedan till Waco och fick anställning som handelsbiträde i en klädesbutik. Här började han besöka metodistkyrkan samt kände sig på grund af det kärleksfulla bemötandet och den klarhet, hvarmed bibelns läror framstäldes, oemotståndligt dragen till vår kyrka. Derför när P A. Juhlin 1886 bildade en svensk metodistförsamling i Waco var han en ibland de förste som förenade sig med dem. Församlingen hade någon tid svenska lärare, såsom S. L. Carlander och J. M. Öjerholm, men då en amerikansk pastor vid namn Dougherty, som ej förstod svenska, äfven blef tillsatt att vårda den svenska planteringen, fick Ovall vid klass- och bönemötena tjena som tolk. Härunder vaknade hos honom en längtan att förkunna Guds ord. Den 7 januari 1889 erhöll han fullmakt som lokalpredikant och blef året derpå intagen på prof i reseföreningen samt anstäld i Fort Worth, och upptog äfven verksamhet i Dallas. År 1891 blef han ordinerad till diakon af biskop Hurst. Ifrån Fort Worth blef han sänd som missionär till södra Texas, der han verkat till välsignelse och upptagit en mängd predikoplatser samt verkat till många själars frälsning. För närvarande har han församlingsvård i Georgetown.

John Johnson är vermländing och föddes i Stafnäs församling den 8 april 1855. Hans andliga födelseort är Malmö, der han blef född på nytt i januari 1879. Detta var bland metodisterna under H. Lindskogs verksamhet, sedan han ingått på prof derstädes. Någon tid derefter reste han till Amerika, och kom till Worcester, Mass., den 20 september 1879, samt blef

intagen i full förening i Worcester på våren 1880. Starkt manad att ofördröjligen ingå som arbetare i Herrens vingård, men ansåg det omöjligt att gå ut på fältet förr än 1887, då han redan anländt till Amerika. Efter att hafva genomgått den teologiska skolan, hvarunder han predikade om söndagarne i Melrose Park, Ill., och Racine, Wis., samt en kort tid i Olesburg, Kans., blef han intagen i konferensen 1890; öfverflyttades sedan till Puget Sound konferensen med Seattle till arbetsfält. Blef sedan pres. äldste för det svenska distriktet inom konferensen. Johnson ordinerades till diakon 1890 och till äldste 1894 i Tacoma, Wash.

Anders Gustaf Milton föddes den 22 september 1861 i Vestra Ny socken i Östergötland. Kom till New York 1879. Bodde i staden New York sex månader; arbetade sedan någon tid i New Jersey; reste samma år till Iowa och arbetade der i snickareyrket, reste till St. Paul, Minn., hvarifrån han rekommenderades 1887 till vår teologiska skola. Han hade blifvit omvänd 1885. År 1890 förenade han sig med konferensen och blef samtidigt ordinerad till diakon af biskop Fitz Gerald. Har verkat i Stromsburg, Axtell, och Scandia, Neb.

A. R. Mellin föddes den 24 feb. 1864 i Elfsborgs län. Vid tolf års ålder blef han föräldralös. På våren 1882 reste han till Amerika, och kom till Batavia, Ill. Här blef han bekant med metodisterna. Genom John Levahns, August Wallins och P A. Lundbergs predikningar blef han väckt, men fick ej frid med Gud förrän vid Desplaines lägermöte den 24 aug. 1884. under det pastor N. O. Westergren predikade öfver Es. 40: 31. På hösten 1887 rekommenderades han till vårt Seminarium, och graduerade den 11 juni 1890. Under skoltiden betjenade han församlingen i Melrose Park, Ill., och Racine, Wis. Derefter har han betjenat Lincoln, Neb., tre år, Burdick, Kan., tre år, och 1896 utnämdes han för Holdrege, Neb. År 1890 intogs han på prof i Nordv. Svenska årskonferensen, invigd då till diakon och 1892 intogs han i full förening med samma konferens och 1894 invigdes han till äldste.

Carl Johan Mellberg föddes i Anerstads socken af Kronobergs län den 17 maj 1850. Ankom till Amerika 1880; blef omvänd i maj 1884 i Chicago vid ett bönemöte i nordsidans kyrka. I september 1890 ingick han pa prof i årskonferensen samt blef samtidigt ordinerad till diakon i St. Paul af biskop Fitz Gerald. Mellberg har varit stationerad i Mankato, Center City och Red Wing i Minnesota samt Saronville, Axtell och Keene, Neb.

John P Seaberg föddes i Kråkshult, Jönköpings län, den 27 september 1861. Ankom till Omaha den 8 oktober 1885. På vintern följande ar blef han omvänd och förenade sig genast med metodistförsamlingen derstädes. Efter att hafva bevistat skolan i Evanston, blef han intagen pa prof i konferensen 1890 samt ordinerades samma år till diakon. Seaberg har varit stationerad i West Duluth, Minn., Axtell och Scandinavia, Neb., Red Oak och Essex, samt Sheldahl, Ia.

H. E. Whyman föddes den 26 oktober 1860, kom till Amerika vid tjugusju års ålder och blef omvänd till Gud 1887 Han kom rekommenderad till vårt teologiska Seminarium i Evanston, Ill., i September 1889 och graduerade i juni 1891 och på hösten samma år intogs han på prof i Nordvestra Svenska årskonferensen, samt ordinerades till diakon af biskop Andrews i Chicago, Ill. Vid denna konferens utnämdes han till vårdhafvande predikant för Racine-församlingen i Wisconsin. Året derpå sändes han till Warren, Pa., och innehade församlingsvården här till 1894, då han öfverflyttades till New England konferensen, och utnämdes för Quinsigamond-församlingen i Worcester, Mass.

Herman Young föddes den 12 juli 1868 i Elfkarleby, Upsala län. Blef omvänd till Gud i Gefle under väckelsemötena i metodistkyrkan 1885; ankom till Amerika 1887; genomgick den teologiska skolan i Evanston och blef intagen på prof i konferensen 1891 i Chicago; ordinerades till diakon samma år af biskop Andrews och till äldste året derpå af biskop Foss. Sedan 1891 har Young varit stationerad i Campello, Mass.

Adolf Carlson föddes den 22 juni 1856 i Söderåkra församling, Kalmar län. Kom till Amerika 1882 samt blef omvänd 1883 vid lägermötet å Des Plaines. Genomgick den teologiska skolan 1888—91 samt ingick sistnämda år på prof i konferensen. Ordinerades till diakon 1891 af biskop Andrews. Han har verkat i Western Springs, Ill., Chesterton, Ind., Center City och Marine, Minn., samt Carney och Bark River, Mich.

Andrew Reese föddes den 12 juli 1860 i Ransäter, Vermland. Ankom till Amerika 1880 och vistades i Mont Clair, N. J., flera år, hvarest han arbetade i en pappersfabrik; erhöll sedan anställning i en jernfabrik; arbetade i Newark, N. J., en längre tid och flyttade framdeles till New York, der han vistades till hösten 1888, då han sökte inträde i skolan i Evanston. Såsom barn hade han blifvit omvänd till Gud, men förlorade snart sin andliga erfarenhet, tills han under inflytelsen af en presbyteriansk söndagsskola och på K. F U M:s lokal i Newark under evangelisten C. Yatmans ledning öfverlemnade sig helt åt Gud och förenade sig med första presbyterianska kyrkan i Mont Clair, N. J., i oktober 1884. Han tillhörde denna församling till 1886, då han förenade sig med svenska metodistförsamlingen i Brooklyn, N. Y Efter afslutade studier i Evanston blef han intagen på prof i årskonferensen 1891 samt ordinerad diakon af biskop Andrews. De församlingar, som Reese betjenat, äro Creston, Ia., Melrose, Oak Park, South Chicago och Donovan, Ill.

E. A. Wahlquist föddes i Trelleborg, Skane, den 29 mars 1867; kom till Racine, Wis., den 31 oktober 1883. De tva första vintrarne besökte han skola derstädes och arbetade sedan pa landet samt i sågverk i Racine. Omvänd till Gud och metodismen 1884, ingick han på rekommendation af församlingen i Racine i teologiska skolan i Evanston 1888, hvarifrån han utexaminerades 1891; förenade sig det året med konferensen och blef utnämd till Englewood. Flyttade sedan till Sioux City, derefter till Duluth och sedan till Kandiyohi, Minn. Wahlquist blef diakon i Chicago 1891, dertill ordinerad af biskop Andrews. Han ordinerades till äldste i St. Paul, Minn., 1895 af biskop Fowler.

John W Swenson föddes den 13 oktober 1864 i Algutsboda, Kronobergs län. Ankom till Stillwater, Minn., i juni 1887 samt blef omvänd derstädes i september samma år. Utexaminerades från teologiska skolan i Evanston 1891 och sändes till Warren, Pa., hvarest han stannade ett år; blef sedan utnämd till Första kyrkan i St. Paul, Minn., och flyttades till Red Wing 1896. Swenson intogs pa prof i konferensen samt ordinerades till diakon af biskop Andrews 1891; till äldste 1895 af biskop Fowler.

Oscar W Ostrom föddes i Afton, Minn., den 31 januari 1869. Vid ett lägermöte i Clear Lake blef han omvänd till Gud midsommardagen 1889. Genomgick skolan i Evanston och blef vid konferensen i Chicago 1891 intagen på prof i reseföreningen; ordinerades äfven derstädes till diakon af biskop Andrews, och till äldste 1895 af biskop Foster. Han har verkat i Shickley och Ong, Neb., samt i Dayton, Ia.

Andrew Fredrik Peterson är bördig från Norrköping, der han föddes den 8 juni 1862. Sedan han genomgått metodisternas i Sverige predikantskola erhöll han någon tid anställning i Helsingfors, Finland, samt ankom till Amerika 1889, der han sammanträffade med föräldrar och syskon. I Chicago blef han

1891 upptagen på prof af årskonferensen samt ordinerades till diakon i St. Paul 1890 af biskop Fitz Gerald och till äldste 1895 af biskop Fowler. Han har verkat i Hector, Minneapolis, Mankato och Litchfield, Minn.

Carl A. Albrektson föddes i Tysslinge socken af Örebro län den 30 maj 1856. Sedan han aflagt examen vid Musikaliska Akademien i Stockholm samt blifvit en vän till Gud, genomgick han metodisternas predikantskola i Stockholm; blef derefter anställd ett år som assistent åt C. A. Stenholm i Gefle; har sedan verkat som predikant i Waldemarsvik, Eksjö, Majorna i Göteborg, Halmstad och Helsingborg. I november 1888 ankom han till Amerika och tjenstgjorde som organist och sångledare inom metodistförsamlingen å Sydsidan och derefter å Nordsidan en tid, hvarefter han blef utnämd för Mankato, Minn.; kom sedan till verksamheten å Söder i Minneapolis; betjenade sedan församlingarne i Swedona, Kewanee, Bloomington och slutligen Aurora. År 1888 blef han intagen på prof i Sveriges årskonferens samt ordinerad till diakon af biskop Ninde.

Harald G. Boivie är född i Stockholm den 27 maj 1855. Fadern, C. G. Booberg, var kapten vid Gotlands nationalbeväring. I september 1870 ankom Boivie till Amerika och vistades uteslutande bland amerikaner de sju första åren samt var medlem af den amerikanska lutherska kyrkan i Brooklyn. I november 1874 blef han omvänd i Fleet Street amerikanska metodistkyrkan i Brooklyn. Han reste sedan vesterut och förenade sig med svenska metodistförs. i Minneapolis 1885. Följande år erhöll Boivie församlingsvård i Maiden Rock, Wis., samt har sedan verkat inom olika församlingar i Minnesota, Wisconsin och Michigan, såsom Murdock och Ortonville, Florence Chrystal Falls och Escanaba. År 1892 flyttade Boivie till Pontiac, R. I.; intagen på prof i New England Southern konferensen 1893: ordinerades till diakon 1890 af biskop Fitz Gerald och till äldste 1893 af biskop Goodsell.

Sal. Lundberg är född den 26 november 1864 i Hederums församling, Norge. Han kom till Amerika med sina föräldrar på hösten år 1873. De bosatte sig i Cascade, Mich., der fadern efter ett års vistelse dog, lemnande maka och fyra barn i små omständigheter. Efter att allvarligt ha varit sökt af Guds ande något öfver ett års tid, blef han omvänd till Gud den första söndagsqvällen i böneveckan år 1884. Han kände sig genast manad att predika Guds ord. För att blifva mera passande för detta höga kall gick han hösten derpå till Skogsbergs skola i Minneapolis, ty han tillhörde då Missionsvännerna. Men som medlen efter en termin togo slut började han arbeta med sina händer igen. Under denna tid kom han att mera noga öfverväga det stora ansvar, som en predikant måste ikläda sig och ansåg sig sjelf opassande för detta höga kall, hvarför han beslöt att egna sig åt något annat och under tiden vittna om Gud då tillfälle gafs; men i detta tillstånd hade han ingen ro, ty kallelsen att uteslutande egna sig åt predikoverksamheten kunde han aldrig komma ifrån, derföre lofvade han Gud år 1889, att om väg öppnades för honom så skulle han helt offra sig i Herrens tjenst. Han hade knappast hunnit gifva Gud detta löfte, förrän pres. äldste Gustafson började underhandla med honom om plats. Han intogs på prof i Minnesota konferensen som hölls i St. Paul på hösten 1889, samt ordinerades af biskop Mallalieu till diakon och sändes till Ironwood. Han har betjenat följande församlingar: Ironwood, Escanaba, Marquette, Iron Mountain, Ishpeming, Mich., och Marinette, Wis.

John Axel Wagner föddes den 6 juli 1869 i Wänge församling af Upsala län. År 1887 blef han omvänd och förenade sig med metodistkyrkan följande år. Till Amerika ankom han i augusti 1891 och blef samma höst anstäld som vårdhafvande i Keokuk, Iowa, der han verkade två år; blef sedan stationerad i Stillwater, Afton och Hastings, derefter utnämdes han för Atwater och Rosendahl, Minn. År 1892 blef Wagner profmedlem af konferensen samt ordinerad till diakon af biskop Foster,

och till äldste ordinerades han i Duluth, Minn., vid Norra Missions konferensen 1896 af biskop Warren.

Andrew Sallen föddes i Frändefors socken af Elfsborgs län den 14 december 1862. På våren 1883 blef han omvänd till Gud samt förenade sig med metodistförsamlingen i Göteborg. I augusti 1885 ankom han till Amerika och vistades i Boston, till dess han begaf sig till Evanston 1889 för att studera vid teologiska skolan. Intogs på prof i konferensen 1892 samt ordinerades samtidigt till diakon af biskop Foster och till äldste vid konferensen i Jamestown, N. Y., 1896 af biskop Walden. Sallen har varit stationerad i Pittsburg, Emanuelförsamlingen i Chicago samt Geneva, Ill.

Arvid N. Sörlin föddes i närheten af Hernösand den 31 mars 1861. Vid tolf års ålder ankom han i sällskap med sina föräldrar till New York, der fadern, pastor D. S. Sörlin, skulle blifva O. G. Hedströms medhjelpare vid Bethelskeppet. Med afseende på sin omvändelse gifver Sörlin oss följande uppgifter: "Redan som barn blef jag i föräldrahemmet i New York sant omvänd till Gud och förenade mig med Bethelskeppsförsamlingen 1875; men föll några år derefter bort ifrån Herren samt gick längre och längre bort, till dess jag blef en af de förnämste bland syndare. Jag kunde dock icke helt glömma den lyckliga tid, då jag lefde i förening med Herren, och ofta kände jag kraftiga kallelser att återigen gifva mig åt honom. Slutligen fick jag ock erfara, hvad den förlorade sonen kände, då han besinnade sig, och år 1890 vände jag åter till fadershuset." Sedan han förenat sig med församlingen i Omaha, erhöll han derstädes fullmakt som lokalpredikant 1891, och när han insåg, att det var Herrens vilja, att han skulle gifva hela sin tid åt predikoverksamhet, blef han af Olin Swanson förordnad att fylla vakansen vid församlingen i Lindsborg, Kans., till nästa konferens. I afsigt att studera några år i Evanston, blef han 1893 öfverflyttad till Chicago samt erhöll Englewood till arbetsfält; flyttade nästa år till Ravenswood, hvilken församling han betje-

nade två år; blef slutligen utnämd för Moreland i Chicago 1896. Sörlin är medlem af Svenska Centralkonferensen sedan 1895; ordinerades till diakon 1892 och till äldste 1897

John P Miller föddes i Örtomta socken af Östergötlands län den 4 september 1866. Omvänd 1885 genom kyrkoherden Kallanders verksamhet hade han i början starka fördomar mot metodisterna, dem han dock gick att höra efter sin ankomst till Des Moines 1886. Han förenade sig med dervarande metodistförsamling samma år. Genomgick den teologiska skolan i Evanston åren 1889—92, hvarefter han blef sänd till Kewanee och Wataga ett år; verkade ett år i Joliet; ett år i Pittsburg; två i Victoria, samt blef 1897 åter stationerad i Kewanee. Miller blef intagen på prof i konferensen 1892 och samtidigt ordinerad till diakon af biskop Foster samt till äldste af biskop Walden 1896, vid konferensen i Jamestown.

Karl August Strömberg föddes den 6 december 1865 i Arboga, Sverige. Blef omvänd derstädes i januari 1885 genom E. Schutz' verksamhet; förenade sig med metodistförsamlingen samma år; genomgick predikantskolan i Upsala samt ankom till Amerika i september 1891; blef samma år sänd till Pittsburg, Pa.; har sedan verkat i Bloomington, Ill., St. Louis, Mo., och Saronville, Neb. Intogs på prof i konferensen 1892, samt ordinerades till diakon af biskop Foster, samt till äldste i Oakland, Neb., 1896 af biskop John P Newman.

Klas Åkerman föddes i Wallsjö socken i Småland den 3 november 1850. I yngre dagar vistades han i Norge, och det var der han i januari 1877 genom några nitiska metodistbröders verksamhet kom till trons gemenskap. Samma år ingick han på prof i metodistförsamlingen i Laurvig, samt flyttade kort derpå till Nässjö, Sverige, der han blef intagen i full förening. Inom denna församling verkade han som förmanare och söndagsskolföreståndare fem år och flyttade 1884 till Motala, der han blef rekommenderad till lokalpredikant. Till Chicago anlände han

med sin familj i maj 1888; arbetade den första tiden i sitt yrke och underhöll som lokalpredikant i församlingen på Sydsidan den nyligen började missionen i Hyde Park 1890 och 1891. Följande år besökte han Joliet, der stor framgång förspordes. Vid konferensen i Moline 1892 blef Åkerman intagen på prof; två år senare blef han intagen i full förening med Norra Missionskonferensen. År 1892 sändes Åkerman till Andover, der han stannade ett år; blef derefter öfverflyttad till Calumet, Mich. Åkerman blef ordinerad till diakon i Chicago 1891 af biskop Andrews samt till äldste i Duluth, Minn., 1896 af biskop Warren.

Charles William Lundin föddes i närheten af Nyköping den 12 april 1868. Vid sexton års ålder blef han omvänd till Gud bland metodisterna i Nyköping och förenade sig på prof med dervarande församling nyårsdagen 1885. I maj 1887 ankom han till Amerika samt förenade sig med Nordsidans församling i Chicago. Härifrån blef han rekommenderad till skolan i Evanston hösten 1889. Efter afslutade studier blef han intagen på prof i konferensen 1892 samt ordinerad till diakon under missionsregeln af biskop Foster, och till äldste ordinerades han i Duluth, Minn., 1896 af biskop Warren. Hans första arbetsfält var Belgrade, Farwell och Melby kretsen i Minnesota till 1894 då han blef sänd till Andra församlingen i Minneapolis.

Charles Samuelson föddes i Wreta Kloster församling af Östergötlands län den 27 januari 1852. Han blef omvänd till Herren på våren 1874, då pastor J. Pedersen från Linköping besökte hans hembygd och predikade evangelium till många själars frälsning. Han ingick strax på prof i metodistförsamlingen i Linköping, men på grund af inflytelse från de s. k. fria vännerna ingick han ej i full förening förrän 1877 i Eskilstuna. I församlingen tog Samuelson liflig del i klass- och bönemötena, ehuru han för en längre tid undertryckte den inre maningen att uteslutande egna sig åt den andliga verksamheten. När han 1880 hade ankommit till Amerika, anslöt han sig till den amerikanska metodistkyrkan vid John street i New York, arbetade i snickare-

yrket samt deltog i missionsverksamheten, da tid och tillfälle gafs. År 1888 blef Samuelson anstäld som missionär vid Immigrantmissionen i Battery Park, och verkade der med stor framgång till 1896, då han utnämdes att varda församlingen i Bridgeport, Conn. Ordinerad till diakon 1890 och till äldste 1894, har Samuelson varit medlem af New York East konferensen sedan år 1892.

Fridolf Söderman föddes a Radmansö i Stockholms län den 13 juli 1864. Efter sin ankomst till Amerika i maj 1883 blef han omvänd till Gud i Brooklyn mellan jul och nyar 1885. Strax derpä förenade han sig med metodistkyrkan. Efter afslutade teologiska studier 1891 blef Söderman anstäld som vardhafvande i Dover, N. J ; har äfven verkat i Ansonia, New Haven, Conn., och Wilmington, Del. Intogs pä prof i New York East konferensen 1892 och ordinerades till diakon samtidigt af biskop Goodsell.

Carl G. Wallenius föddes i Hatuna, Upland, den 28 dec. 1865. Omvänd 1886; var assistent at pastor Larson i Jönköping 1887—88, samt utvandrade sistnämda ar till Amerika. Blef anstäld som lärare vid predikantskolan i Evanston i januari 1889, hvilken befattning han innehade till sommaren 1896, da han blef sänd som vardhafvande till Englewood, Chicago. Blef året derpä utnämd till Andover, Ill. Medlem af Svenska Central konferensen 1895 blef han 1897 ordinerad till äldste af biskop Merrill.

Svante Svenson föddes den 18 december 1851 och kom i beröring med metodismen i Stockholm. Han atnjöt undervisning en tid i predikantskolan och den 19 november 1879 anställdes han af den pres. äldste och skickades till Åtorp, der han trots hårdt motstånd, vann god framgång. Vid konferensen i Sverige 1881 intogs han på prof i reseföreningen. År 1882 flyttade han till Seffle, der han stannade till konferensen 1885. Vid denna blef han vigd till äldste, efter att tva ar förut hafva blifvit ordi-

nerad till diakon. År 1885 blef han utnämd till församlingen i Kristinehamn, der han stannade i tre år, då han stationerades i Göteborg vid Emanuelsförsamlingen. År 1891 flyttades han till Gefle, der han verkade till konferensen 1893, då han begärde att blifva öfverflyttad till Amerika, hvilket ock beviljades. Här erhöll han anställning som pastor vid Thomas Street-församlingen i Worcester, Mass. Utnämdes sedan till predikant för Quincyförsamlingen. Under sin verksamhet i Worcester syslade han äfven med tidningsredigering.

Gustaf Ernst Carlson är född i Karlskrona den 27 april 1857 Från sin tidiga barndom besökt af Herrens Ande, blef han vid åsynen af en förbipasserande likprocession kraftigt manad att lemna sitt hjerta åt Frälsaren samt erhöll några dagar derefter frid med Gud. Detta var i januari 1877 Två år senare blef han anstäld i vår kyrkas tjenst och sändes då till Loftahammar. Här utförde han ett godt arbete, hvilket ännu af många med glädje ihågkommes. Härpå flyttade han till Nyköping, men på grund af vacklande helsa måste han dock snart lemna sin befattning som predikant. Uppfattande det som sin pligt, sedan han återvunnit helsan, att uteslutande egna sig åt arbetet för Guds sak, tog han år 1886 åter anställning som predikant och blef då sänd till Wexiö. På detta stenbundna fält arbetade han till 1889, då han utnämdes för Stenhamra. Här verkade han likväl ej länge. Efter någon tids arbete i Stockholm, drog han sig åter tillbaka från regelbunden predikoverksamhet och flyttade slutligen till Amerika 1893, der han erhöll församlingsvård i McKeesport, Pa., två år. Sedan 1895 har han haft vården om församlingen i Galva och der fått glädja sig åt god framgång. Carlson blef konferensmedlem 1889 samt ordinerad till diakon i Karlskrona 1887 af biskop Ninde, och till äldste ordinerades han 1895 i Lake View kyrkan, Chicago, af biskop Hurst.

Gustaf E. Kallstedt föddes i Westra Eneby, Östergötlands län, den 30 mars 1868. Vid aderton års ålder styrde han

kosan mot Amerika med Aurora, Ill., till bestämmelseort. Tvenne bröder hade han här före sig, som förut blifvit omvända. Ett par studerande bröder från Evanston, E. A. Askling och C. Paulson, hade upptagit verksamhet i Aurora, och genom dessas predikningar blef han väckt och omvänd till Gud 1885 under ordets predikan af V Witting. Af församlingen i Aurora rekommenderad till predikantskolan 1886, tillbragte han tre år derstädes, och ett år vid Northwestern University År 1890 ingick Kallstedt på prof i California konferensen samt blef af biskop Goodsell ordinerad till diakon. Under sin skoltid verkade han i Western Springs, Melrose Park och Oak Park. I California hade han församlingsvård i Sacramento och Paso Robles. År 1893 blef Kallstedt öfverförd till Norra Missions konferensen samt stationerad i Maiden Rock, Wis., och sedermera i Stillwater, Minn.

HUGO ALM föddes den 30 april 1849 i Karlskrona. På våren 1868 blef han omvänd och förenade sig året derefter med metodistförsamlingen i sin hembygd. Genast efter sin omvändelse började han verka för Herren på olika sätt. I Sverige var han en nitisk söndagsskolarbetare och blef 1872 utnämd till föreståndare. År 1877 blef han utsatt för hvarjehanda trakasserier för denna verksamhet, emedan det ej är lagligt i Sverige att gifva religionsundervisning åt andra än sina egna medlemmars barn. Han blef dock frikänd af domstolen. År 1881 ankom Alm till Amerika samt blef efter en tid anstäld som vårdhafvande i Sheldahl, Ia.: har sedan verkat i Victoria, Wataga, Swedona, Donovan, Keokuk, Creston och Stratford. Intagen på prof i konferensen 1893, samt ordinerad till diakon i Dayton 1885 af biskop Bowman.

KNUT HANSON föddes den 12 december 1856 i Gudbrandsdalen i Norge. Vid sjutton års ålder kom han till Sverige, hvarest han vistades till 1880, då kosan stäldes till Amerika; bosatte sig i Menominee, der han vistades till 1890. År 1884 blef han genom åhörande af en predikan af baptistpastorn Nylander

väckt till syndakännedom samt fick frid med Gud på ett metodistmöte i staden. På hösten 1885 förenade han sig med svenska metodistförsamlingen i Menominee, samt erhöll fullmakt som förmanare 1887 På uppmaning af tvenne pres. äldste men framför allt drifven af en inre maning att odeladt egna tid och krafter åt Herrens sak, började han teologiska studier i Evanston 1890 samt betjenade samtidigt församlingen i Forest Glen. Hanson intogs på prof i konferensen 1893 och blef samma år ordinerad till diakon, och 1897 invigdes han till äldste af biskop Merrill, vid konferensen i Galva, Ill. Han har sedan verkat i Racine, Wis., och Pullman i Chicago.

Gustaf Henrik Johnson föddes i Linköping den 3 sept. 1867 På sommaren 1880 kom han till Amerika och vistades den första tiden i Bridgeport, Conn. Vid ett besök till New York blef han 1884 omvänd till Gud, under lyssnandet till A. G. Johnsons predikan, och förenade sig med den nybildade församlingen i Bridgeport samma år. På hösten 1890 blef han rekommenderad till skolan i Evanston; intogs på prof i konferensen 1893 samt blef utnämd till assistent åt N. Eagle i Jamestown. Här stannade han blott ett år, hvarefter han sändes till Swedona. Efter två års verksamhet på detta fält blef han stationerad i Melrose Park i Chicago. Johnson ordinerades till diakon 1893 och till äldste 1897

Otto A. Rabe föddes i Visby på Gotland den 8 april 1868. Fadern är en veteran inom vår kyrka i Sverige, och Otto Amandus är den förste person i Sverige, som blifvit döpt af metodistpredikant. År 1890 blef han omvänd på jernvägshotellet i Gefle, der han vid tillfället låg sjuk. Pastor Axel Engström besökte honom der ofta och samtalade med honom om hans själ med den påföljd, att han blef omvänd till Herren. Omedelbart efter omvändelsen kände han sig manad att offra sig helt för Herrens tjenst och började leda smärre möten. Under sommaren 1891 var han anstäld som vårdhafvande i Katrineholm samt reste till Amerika på hösten samma år i afsigt att studera vid vår skola i Evanston. Under den tiden betjenade han församlingen i Aurora, samt hade der glädjen se församlingens nya

kyrka uppföras. År 1893 blef han intagen på prof i Central konferensen och utnämd till Kewanee; flyttades derifrån till Cleveland, Ohio, der han stannade två år; blef derefter sänd till Swedona ett år och derefter till Victoria. Rabe blef diakon 1893 och äldste 1897

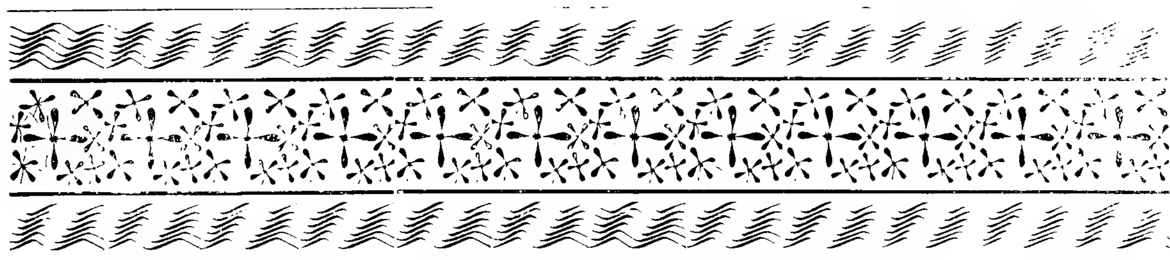
Otto Wilhelm Carlson föddes i Oskarshamn den 11 mars 1857. I sin hembygd lärde han känna och älska metodismen och blef omvänd på sommaren 1874. I juli 1878 reste han till Amerika samt erhöll arbete hos en slägting i Galesburg. Här förenade han sig med metodistförsamlingen 1883 samt blef af C. G. Nelson satt till klassledare. Med konferensen förenade han sig på prof 1893 och ordinerades samtidigt till diakon af biskop Ninde. Vid samma tillfälle blef han utnämd till Norway, Mich., der han verkat till många själars frälsning, derefter utnämdes han för Calumet-församlingen.

John S. Hanner har icke varit medlem af någon årskonferens, men arbetat som metodistpredikant och uppbygt en del församlingar i Iowa och Michigan. Han föddes i Stockaryd, Jönköpings län, den 30 november 1846; kom till Amerika 1868. Sedan han blifvit omvänd bland metodisterna 1871, förenade han sig med vår församling i Dayton, Iowa, samma år. Ehuru han genast blef nyttigt verksam för Guds sak, dröjde det likväl tio år, innan han kom ut i det effektiva verket. Han har uppehållit församlingsvården i Maiden Rock, Center City, Algona, Farwell och Melby, Chrystal Falls, Cumberland och Sturgeon Lake. Härom året drog han sig ur predikoverksamheten och uppehåller sig för närvarande i Ravenswood, der han innehar någon syssla vid Betania hemmet.

Knut Otto Berglund föddes den 25 november 1867 i Gillberga, Vermland. Blef omvänd·1885 och förenade sig med metodistkyrkan 1887 Samma år ankom han till Denver, Colo., der han arbetade i skräddareyrket. Efter att en tid hafva bevistat läroverket i Evanston, reste han till Vestkusten samt blef 1893 intagen på prof i Puget Sound konferensen och ordinerad till diakon af biskop Goodsell. Han har verkat i Tacoma och Spokane, Wash.

NORDVESTRA SVENSKA ÅRSKONFERENSEN, SOM HÖLLS I GALESBURG 1893.

TJUGUFJERDE KAPITLET.

Svenska metodismen å Vestkusten.

San Francisco

är helt naturligt den stad, hvarest svenskarna i något större antal bosatte sig. Det var också här den svenska metodismen först fick fotfäste på Vestkusten. Omkring år 1873 eller 1874 organiserade Dr. F F Jewell uti Howard St. metodistkyrkan en skandinavisk klass af de svenska och norska medlemmar, som då tillhörde hans församling. Dessa hade förut blifvit samlade kring Guds ord och bönen af broder J. A. Bergner, son till Peter Bergner från Bethelskeppet, samt förenat sig med ofvannämda församling. Med nit och värme arbetade han för den lilla klassens bästa. En sångbok, "Andliga Sånger", utgaf han för att användas vid dess möten. År 1875 .organiserade de en egen församling och flyttade sina möten till en sal vid Harrison gatan. På våren 1876 besökte veteranen och banbrytaren Eric Shogren vestkusten, och flyttade på hösten till San Francisco för att taga vård om den lilla svenska metodistförsamlingen. Blott tvenne dagar efter Shogrens ankomst slutade Bergner sina dagar på jorden oeh gick triumferande hem till sin eviga hvila. Shogren stannade till i juli 1881. Församlingen blef nu några månader utan predikant; men mötena uppehöllos af olika bröder, synnerligen J Bystedt, till hösten, då C. J. Wigren ditsändes från Nordvestra Svenska årskonferensen.

KYRKAN I SAN FRANCISCO, CAL.

Sedan dess har församlingen betjenats af O. Gunderson, J. R. Andrews, J. O. Wahlberg, C. A. Anderson och J. R. Andrews för andra terminen. År 1895 räknade den omkring 90 medlemmar, och söndagsskolan, som bildades 1879, har omkring sjuttio besökare. Församlingen har på Howard Street en egen kyrka, som med tvenne handelsbutiker inunder och ett par tillbygda familjelägenheter värderas till $25,000.

Oakland.

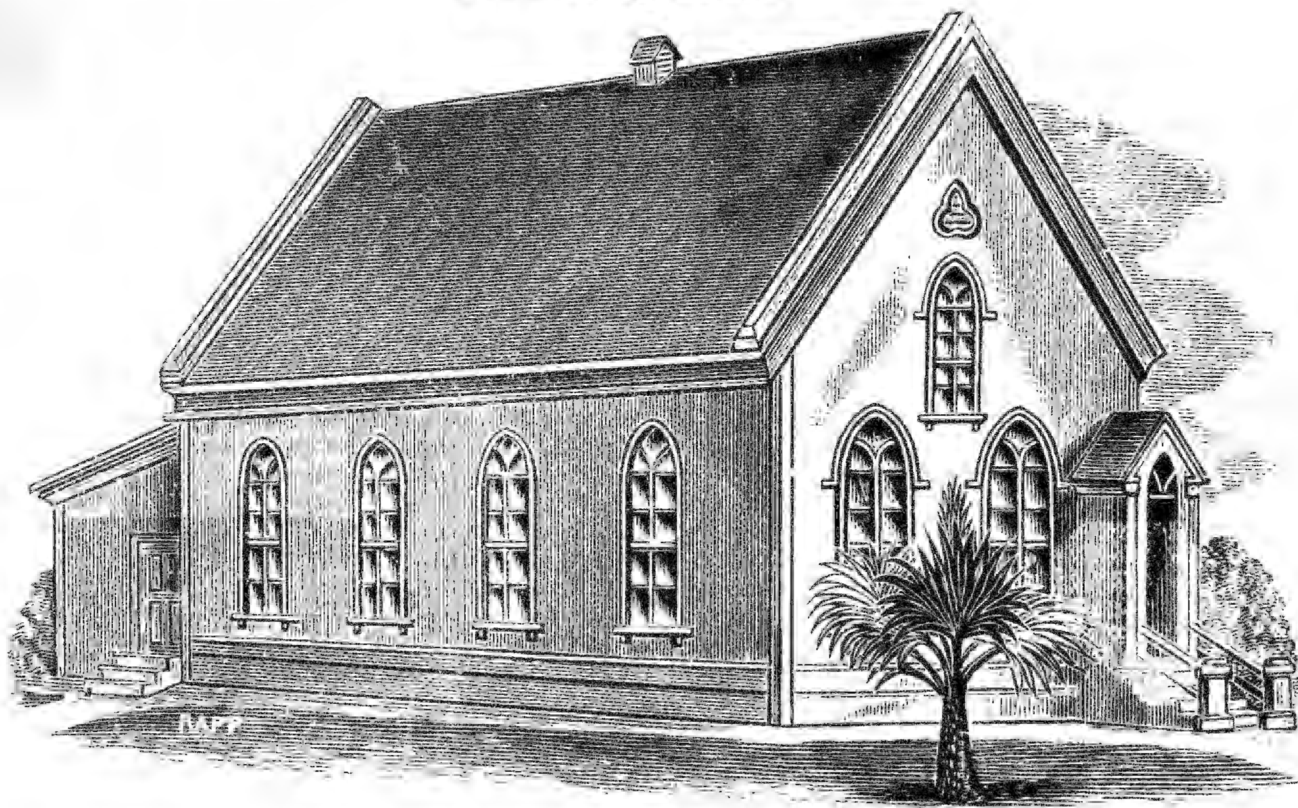
År 1878 organiserades i Oakland under församlingen i San Francisco en skandinavisk klass, hvilken höll sina möten i tyska M. E.-kyrkan. Bröderna Charles Ericson och N. Thompson sattes till ledare; alltemellanåt predikade äfven E. Shogren för dem på söndagseftermiddagarne. Under vexlande skiften fortfor denna klass till hösten 1882, då Andrew Farrell sändes af Nordvestra Svenska konferensen att blifva C. J Wigrens medarbetare och taga vård om klassen i Oakland. Han stannade blott ett år och flyttade sedan till Seattle, Wash., hvarest han lade grunden till vår verksamhet. På hösten 1883 skiljde sig norrmännen och danskarne från den svenska församlingen. Denna blef efter Farrells afresa utan ledare till 1884, då J. Bystedt sattes till ledare. Denne ledde mötena under några månader och efterträddes af S. A. Elming. Vid årskonferensen i september 1885 skildes Oakland från San Francisco, och Otto Anderson utnämdes för Oakland. Men som han ej tillträdde församlingen, blef J. P Sandholt tillsatt i hans ställe. Sedan dess har församlingen betjenats af S. L. Carlander, F. U. Liljegren, L. Dahlgren och J. O. Wahlberg. Församlingen har ett sjuttiotal medlemmar och omkring 25 barn i söndagsskolan. Kyrkan, som bygdes 1885 under Elmings verksamhet, är belägen på hörnet af Center och Tionde gatorna samt värderas med ett litet boställe till $3,300.

Fresno.

År 1879 började bröderna Charles Ericson och F. D. Rosendahl att hålla svenska möten i Washington kolonien i Fresno Co. De fingo äfven besök af predikanter, bland hvilka A. Far-

rell nämnes såsom den förste, hvilken der verkade. I oktober 1885 kom O. Gunderson från San Francisco och bildade en liten församling och satte S. A. Elming till ledare. Denne stannade blott några månader och efterträddes af C. Sandstedt. På våren 1887 blef Aug. Peterson satt till lärare för den lilla församlingen; men han stannade blott till hösten, då han flyttade till Los Angeles samt efterträddes af J. P Sandholt. Denne verkade här endast ett år, då en ung begåfvad broder vid namn Eliason, som på grund af lungsot måste lemna skolan, kom i stället. Den 20 mars slutade han sin korta strid och flyttade till det land, hvarest inga plågor finnas. E. G. Rosendahl från den närbelägna församlingen i Kingsburg hade sedan vården till hösten, då L. Dahlgren blef församlingens lärare. Han stannade der i fem år, hvarefter E. A. Davidson efterträdde honom. Församlingen hade då 25 medlemmar, 60 besökande i söndagsskolan samt egen kyrka, värderad till $1,400.

Los Angeles.

År 1885 begynte våra vänner i Los Angeles hålla möten på svenska språket; men ej förr än 1887 fingo de bosatt lärare, då

KYKKAN I OAKLAND, CAL.

Aug. Peterson flyttade till dem. Året derpå efterträddes han af J. O. Wahlberg, som då kom ifrån Texas. Denne stannade i Los Angeles fyra år eller till 1892, då han i sin ordning efterträddes af J. R. Andrews, hvilken sedan utnämdes för San Francisco 1897 och C. A. Anderson för Los Angeles. År 1894 uppfördes en vacker och rymlig kyrka, som tillika med bostället värderas till $6,000. År 1895 hade församlingen 65 medlemmar i full förening och 9 på prof.

Kingsburg.

På våren 1888 besökte J. R. Andrews Kingsburg och organiserade en klass af 12 personer. På hösten samma år blef E. G. Rosendahl satt till dess lärare och efterträddes året derpå af F U, Liljegren. Denne stannade blott några månader, hvarefter L. Dahlgren betjenade Kingsburgs församling i förening med Washington kolonien till september 1891, då E. A. Davidson blef utnämd för Kingsburg. Han stannade i två år och efterträddes af N. G. Nelson. År 1894 hade församlingen 89 medlemmar i full förening. Den har en kyrka, värderad till 4,000 dollars.

Sacramento

besöktes då och då af J, R. Andrews och S. L. Carlander, tills på sommaren 1889 F U. Liljegren flyttades från Texas till Sacramento. Liljegren stannade blott några månader och efterträddes af E. G. Kallstedt. Aug. Peterson blef hans efterträdare och stannade tre år. Vid konferensen 1893 blef Liljegren ditsänd för andra gången. Församlingen är ganska liten.

Paso Robles.

År 1890 besöktes denna plats af J. R. Andrews,och en liten klass organiserades. De få vännerna fingo der då och då besök af olika predikanter, tills i september 1891 E. G. Kallstedt ditflyttades. Denne stannade två år och efterträddes af Herman Olson, en lokalpredikant från Jamestown, hvilken inom ett par

år återvände till Östern. En kyrka finnes, värderad till 1,500 dollars.

Escondido.

År 1893 flyttade broder A. N. Nordahl från Nebraska till denna plats. Nordahl, som är född på Gotland 1835, blef omvänd på resa till New York 1863. År 1876 erhöll han fullmakt som lokalpredikant och har användt sina gafvor hvar han kunnat till Guds barns uppbyggelse. Så började han äfven här samla sina landsmän kring Guds ord. I november 1893 kom E. A. Davidson, pres. äldste för det svenska distriktet, till Escondido och bildade församling, och broder Nordahl sattes till ledare. Församlingen hade 1895 femton medlemmar, och ett 40-tal barn besöka söndagsskolan.

Vid generalkonferensen i Omaha 1892 afskildes vårt svenska verk i California från de olika amerikanska konferenserna och gjordes till ett svenskt distrikt. Vid den derpå följande årskonferensen 1892 utnämdes E. A. Davidson till pres. äldste. När han afgick från denna befattning 1895, blef A. J. Gustafson från Denver, Colo., utnämd till efterträdare.

I staten Washington finnas några svenska metodistförsamlingar, af hvilka den i

Seattle

är äldst. Eric Shogren började under sin verksamhet i California predika här; och när A. Farrell kommit hit 1883, bildade han en församling den 30 december samma år. En kyrka byggdes 1884 under Farrells tjenstetid. O. E. Olander, N. G. Nelson, John Johnson och C. O. Freeman hafva sedan haft vård om församlingen. Denna hade 1895 femtiotre medlemmar. Söndagsskolan, som bildades 1885, hade 30 besökare i medeltal. Ungdomsföreningen består af 21 medlemmar

La Conner.

Den svenska metodistförsamlingen här bildades den 21 jan. 1889. O. E. Olander, L. Dahlgren, C. A. Anderson, John A.

Anderson och B. Howe hafva dessutom verkat inom densamma. På våren 1889 bygdes en kyrka under L. Dahlgrens verksamhet. Medlemmarnes antal är 32 i full förening och 14 på prof. En söndagsskola bildades 1889, som besökes regelbundet af omkring 80 personer.

Cedar Home.

De första predikanter, som uppträdde bland svenskarne här, voro E. Shogren och C. J. Wigren. Den 8 april 1890 bildades församling af O. E. Olander. A. Farrell, L. Dahlgren, O. E. Olander, Aug. Peterson, John Johnson och C. J. Johnson hafva verkat här. En kyrka bygdes 1891. Medlemsantalet är 26 och söndagsskolan har 35 besökare i medeltal.

Tacoma.

Församlingen i Tacoma bildades i februari 1891 af A. Peterson, som blef dess förste pastor för ett år. C. J Johnson, K. O. Berglund och B. Howe hafva varit vårdhafvande. Under A. Petersons verksamhet bygdes kyrkan. Trettio medlemmar funnos år 1895, och söndagsskolan besöktes af sextiotvå personer i medeltal.

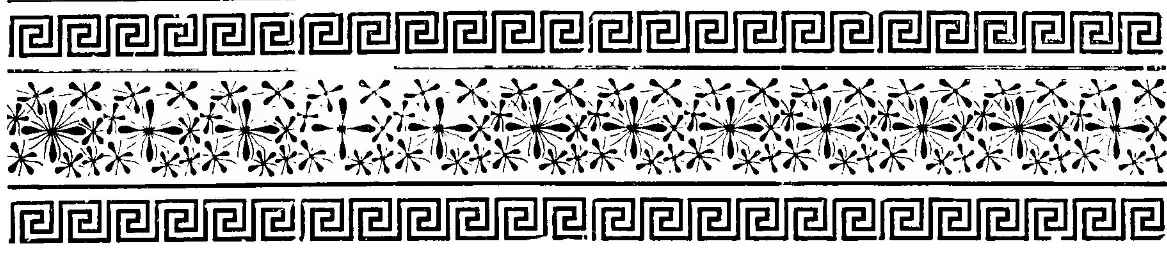
Spokane.

På denna plats började N. G. Nelson att tala Guds ord och B. Howe började regelbunden verksamhet 1894. Han vistades här blott två månader, hvarefter K. O. Berglund blef utnämd för platsen. Han bildade församling den 24 november 1884 och en söndagsskola 1895.

I staten Oregon fans det 1897 blott en svensk M. E.-församling, nemligen i

Portland.

Här hade C. J. Wigren upptagit verksamhet år 1884; men någon församling bildades ej förr än den 19 november 1890 af O. E. Olander. E. A. Davidson, John A. Anderson, C. A. Anderson, C. O. Freeman och N. G. Barton hafva verkat på dena plats. Församlingen hade 1895 trettiofem medlemmar och söndagsskolan 40.

TJUGUFEMTE KAPITLET

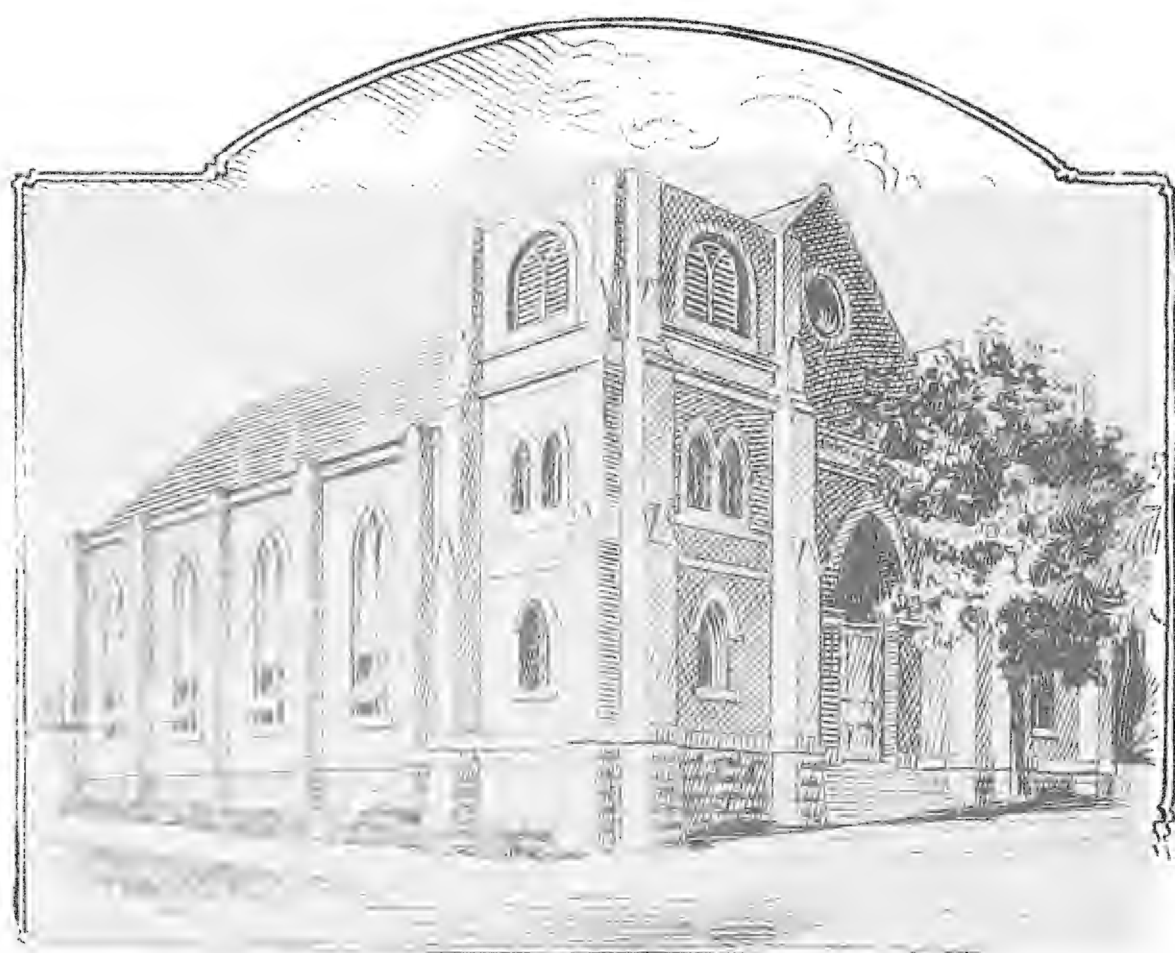
Svenska Metodismen i Texas.

Austin.

oktober 1871 ankom C. Charnquist till Austin, Tex., på kallelse af den lutherska församlingen att blifva dess klockare. Denna förestods då af en f. d. länsman från Finland vid namn Tillman. En söndag, då man icke hade någon ledare, uppmanades Charnquist af svenske och norske vice konsuln S. Palm att predika i stället, hvilket han ock gjorde. Uti sitt tal kom Charnquist att fälla några uttryck, hvilka upptogos såsom förolämpningar mot presten och åstadkommo förbittring hos somliga, under det många sade, att han icke talade annat än det som var sant. Oenigheten blef allt större, till dess kyrkobygge skulle företagas, då de troende skilde sig från den ogudaktiga skaran. Ledda af Charnquist slöto de troende sig tillsamman till en liten grupp, kallande sig "Den lutherska brödraförsamlingen." De sammankommo litet hvarstädes i husen; men folktilloppet blef allt större, hvarför broder S. A. Lundell öppnade sitt stora hus kostnadsfritt för mötens hållande under ett års tid.

Men härmed voro icke alla bekymmer afhjelpta. Man hade ingen ordinerad predikant inom den lilla församlingen, hvilken

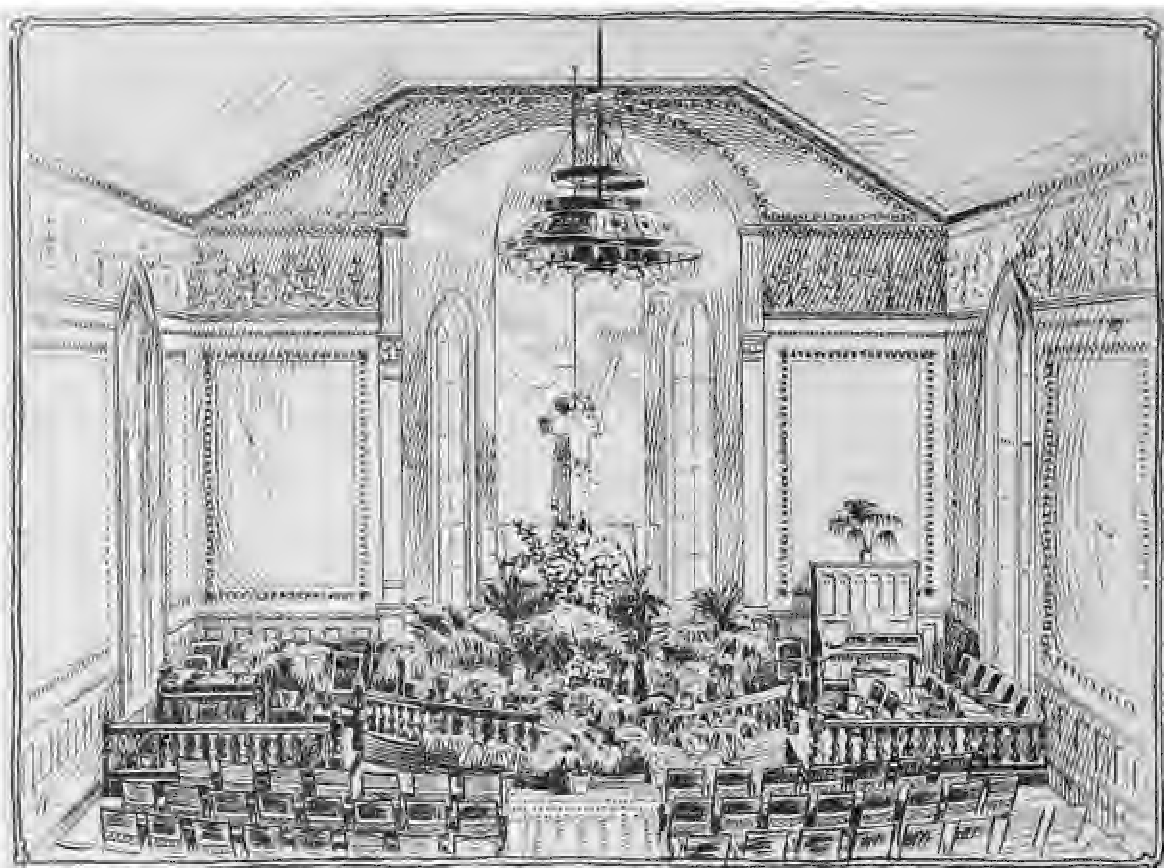
SVENSKA CENTRAL KYRKAN, AUSTIN, TEX.

kunde döpa medlemmarnes barn eller utdela nattvarden. För att tillfredsställa det länge kända behofvet af gemensam nattvardsgång, samlades man en söndag till brödsbrytelse. Denna åtgärd blef mycket strängt klandrad från den församling, som länsmannen betjenat, och på det att allt skulle hädanefter tillgå i laga ordning, beslöt man sig för att rådfråga Dr. Fisher, predikant i den södra metodistkyrkans församling i staden. Han erbjöd sig att hjelpa dem, och de beslöto sig för att ingå i metodistförsamlingen. Detta skedde på rekommendation af Charnquist, som i norden blifvit bekant med och fattat förtroende till metodisterna.

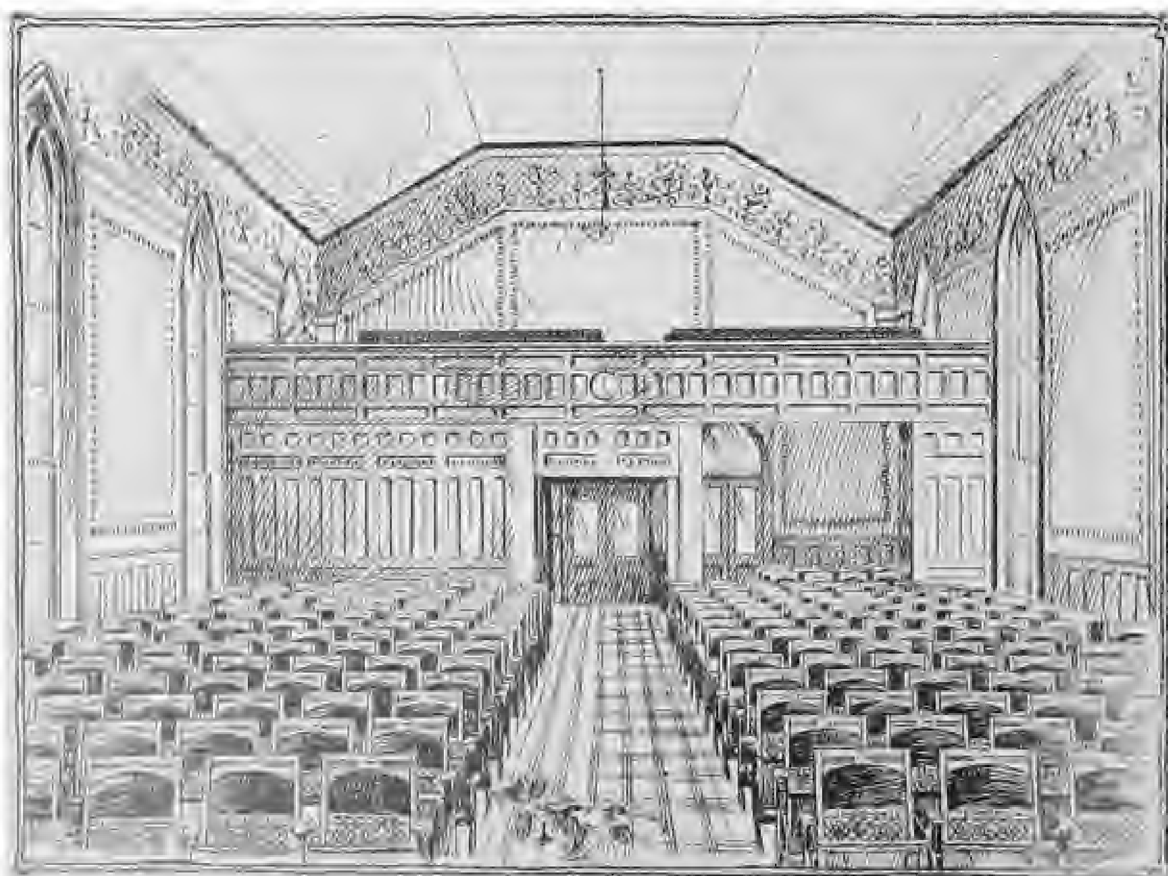
Då ingingo C. Charnquist, S. A. Sundell, C. J. Swan, Matthias Goldsten, Josef Ledin och Johannes Johnson med deras hustrur i församlingen på hösten 1873. En egen kyrka lät församlingen bygga, och denna invigdes på pingstdagen 1874. Nitton personer ingingo vid det tillfället i församlingen. En god väckelse följde till de troendes stora uppbyggelse, och knappast någon söndag förflöt, då icke själar frälstes och lades till hopen. Bland dem, som tillkommo under denna första tid, må äfven nämnas Carl Sjöberg, Edward Engquist och F. G. Swenson, hvilka sedan stått som pelare i församlingen, de första i Austin och den sistnämde i Decker.

Charnquist förestod församlingen tills i maj 1880. Då han afgick som dess pastor, räknade hon 175 medlemmar, boende i Austin och omnejd.

På hösten samma år kom V Witting, som förestått verksamheten i Sverige. Han stannade omkring två år. Under hans tid härstädes började smittkopporna, som införts från norden, härja äfven bland svenskarne, och utaf de många, som dukade under för den hemska farsoten, må särskildt nämnas P Newberg från Victoria, Ill., hvilken nyligen kommit till Texas för att förestå verksamheten i Decker, hvarest han fick predika endast en gång. Under Wittings tid öfvergick församlingen från den södra metodistkyrkan och förenade sig med den ursprungliga Metodist Episkopal kyrkan. Austin-församlingen har sedermera betjenats af P A. Juhlin, S. L. Carlander, A. J.

ALTARET OCH TALARESTOLEN I SV CENTRAL KYRKAN, AUSTIN

LÄKTAREN I SVENSKA CENTRAL KYRKAN, AUSTIN, TEXAS.

Gustafson, Nels Eklund och O. E. Olander, hvilken äfven är pres. äldste för de svenska församlingarne.

Kyrkan i Austin har blifvit tillbygd och förbättrad ett par eller tre gånger, och likväl var den för liten år 1898. Genom O. E. Olanders nitiska verksamhet lyckades församlingen att för $2,500 köpa den ändamålsenliga och dyrbara egendomen, som den amerikanska M. E.-församlingen ursprungligen skaffat sig, men på grund af skuld nödgats återlemna till kyrkobygnadssällskapet. Egendomen, som är belägen midt emot kapitoliet är värd minst $30,000. Reparationen å kyrkan och bostället kostade endast $2,000. Kyrkan invigdes den 10 juli 1898.

Decker.

Till denna plats hafva flera af vara medlemmar i Austin inflyttat förutom dem, som genast vid sin ankomst till Texas bosatte sig der Under Charnquists tid bygdes kyrkan och sedermera ett boställe, beläget invid kyrkan på elfva acres land, som tillhör församlingen. Den har haft manga svara strider att utkämpa, isynnerhet då P A. Juhlin lemnade var kyrka för att organisera ett nytt parti, hvilket delvis lyckades, men af hvilket han sjelf öfvergafs, sedan hans planer blifvit närmare kända. P A. Lundberg, P A. Juhlin, August Wallin, C. F Levin, C. Charnquist, som återkommit till Texas, och J. M. Öjerholm hafva verkat på denna plats. C. O. Freeman är nu (1898) vårdhafvande, och församlingen börjar åter skrida framåt, hvilket bäst bevisas deraf, att medlemsantalet på en kort tid fördubblats oaktadt en ny församling i Manda bildats under tiden af en en del medlemmar, som skilt sig från den i Decker.

Manda

ligger i midten af Texas' största svenska nybygge. På samma gång som de svenska metodisterna voro de första att predika i dessa trakter, voro de dock något sena att upptaga regelbunden verksamhet här, hvilket ej skedde förrän i december 1896. Carl Lyckman, Victor Morell och Otto Bengtson voro de första med lemmarne på platsen. Efter att en lång tid ha haft tillfälliga be sök från närgränsande predikanter, blef Carl Fromén ditsänd som dess förste stationerade predikant. Församlingen hade 1897 tjugusju medlemmar i full förening och 10 på prof samt en

Epworthförening med 16 medlemmar. Församlingen eger en skuldfri kyrka och tre acres land. Detta fält anses för närvarande vara ett af de mest förhoppningsfulla i Texas.

Brushy.

Här predikade Charnquist först, sedan Witting. Hårdt motstånd röntes. Svenskarne stängde sitt skolhus för oss; men amerikanerna öppnade ett stockhus i stället. En gång bröto våra motståndare af tre ben på bordet samt kastade dem i elden och buro ut bänkarne. Enskilda hus öppnades sedan för oss, såsom hos Mrs. Rebecka Lundblad och br. C. J. Munson, hvilken derför fick inställa sig för kyrkorådet och till sist nödgades lemna luterska kyrkan. Han har sedan dess varit en af församlingens starkaste stöd. P A. Juhlin bygde utan några medlemmar med tillhjelp af amerikanska vänner och andra intresserade en kyrka. Sedan stiftade P A. Lundberg församling år 1883, då nitton personer ingingo. Brushy var då förenad med Decker. P A. Lundberg, J. O. Wahlberg, F U. Liljegren, J. M. Öjerholm, C. F Levin, Aug. Wallin och John Ovall hafva förestått församlingen.

Hutto.

Medan Charnquist verkade på föregående plats, besökte han Hutto och bygde här en kyrka, den rymligaste predikolokal vi hafva i Texas, med undantag af den nyligen inköpta kyrkan i Austin. Församlingen har förestått af Aug. Wallin, J. M. Öjerholm och C. Charnquist, som nu bygt sig en liten hydda och hem der för att njuta en välförtjent hvila på ålderdomens dagar.

Knappast någonstädes hafva våra församlingar haft att utkämpa så svåra strider som i Texas. Men Herren har likväl gifvit seger. Liksom ett fartyg, hvilket efter stormen reser sig på sin köl igen, hafva också på sista tiden de olika församlingarne hemtat nytt mod och lif.

Lägermötena hafva från första början varit till stor välsignelse i verksamheten. Nu hafva församlingarne i Decker och Manda bygt sig ett gemensamt tabernakel i Manor, der dylika möten hållas hvarje år.

Georgetown

är beläget icke så långt från Austin och besöktes först af predi-

KYRKAN I DECKER, TEX.

KYRKAN I BRUSHY, TEX.

kanter derifrån. C. Charnquist, V Witting och P A. Juhlin uppehöllo verksamheten först. Under den sistnämdes tid byggdes en kyrka 1883. P A. Lundberg, Aug. Wallin, J. O. Wahlberg, F. U. Liljegren, J. M. Öjerholm, C. F Levin, och John Ovall hafva varit stationerade här Antalet medlemmar uppgår till femtiotvå, och söndagsskolan, som bildades 1884, besökes i medeltal af 60 barn.

Galveston

har varit ett hardarbetadt fält för vår verksamhet, som först nu på senare tid synes blifva mera fruktbärande. P A. Juhlin besökte platsen först med Guds ords predikan och blef den förste stationerade predikanten här. Den 13 januari 1885 bildades församlingen af honom. Äfvenledes inköptes under hans tid en kyrka af amerikanska metodistförsamlingen i oktober 1885. A. Peterson, O. Halvorsen, C. F Levin och John Ovall hafva också varit här stationerade. Församlingen är ännu liten, endast ett 30-tal medlemmar.

El Campo.

En af de män, som på senare tider varit synnerligen verksam att upptaga nya fält, är John Ovall. Han började verksamhet här nästan så snart som svenskarne hunno komma hit, och lade grunden till en svensk metodistförsamling den 30 aug. 1893 Han har understödts i arbetet här af tvenne lokalpredikanter, F. J. Sarner och G. K. King. En kyrka invigdes till Herrens dyrkan den 13 maj 1894 under Ovalls tjenstetid. Som våra landsmän fortfarande inflytta hit i stort antal, äro framtidsutsigterna mycket lofvande.

Louise,

liksom El Campo, beläget inom Wharton County, besöktes också först af John Ovall, som bildade en församling här den 3 aug. 1893. Platsen har betjenats af samma predikanter som El Campo. Kyrkan invigdes den 13 augusti 1893. Medlemsantalet är tretton, och tjugufem barn undervisas i söndagsskolan.

I Keeran,

Victoria County, började John Ovall hålla möten och grundade en församling den 24 april 1892. Samma år och månad stod kyrkan färdig att invigas. Medlemsantalet är fjorton och i söndagsskolan finnes det aderton barn.

Port Lavaca,

John Ovall började äfven här verksamhet. En församling bildades den 10 oktober 1893. Han lyckades äfven förvärfva två fördelaktigt belägna tomter att bygga kyrka och boställe på.

KYRKAN I GALVESTON, TEX.

KYRKAN I KEERAN, TEX.

Broder F. J. Sarner har äfven verkat på dessa sistnämnda platser. Församlingarne på dessa orter hafva ännu helt få medlemmar Men svenskar inflytta hela tiden i stort antal; vi kunna derför icke annat än känna oss glada och tacksamma öfver att verksamheten upptagits, kyrkor blifvit bygda så att vi genast vid framkomsten kunna bjuda invandraren alla de kyrkliga förmåner denne varit van vid. Förutom ett lefvande och kraftigt förkunnande af Herrens ord behöfves det lokaler, der man kan samlas; äfven detta har med klok omtanke tagits med i räkningen, hvarför det på somliga platser, der det endast funnits några få medlemmar, med stor personlig uppoffring för banbrytarne, skaffats bygnadstomter och, der så har varit möjligt, äfven kyrkor. Fördelen deraf är den, att våra små församlingar fått väl och centralt belägna tomter för billigt pris och ej behöft sätta sig i odrägliga skulder.

I norra Texas hafva vi ett par församlingar, nemligen i Waco och Forth Worth.

I Waco

började P A. Juhlin verksamheten och bildade församling i augusti 1886. John J. Swenson, P A. Juhlin, S. L. Carlander, J. M. Öjerholm, M. A. Dougherty, Aug. Hjort, C. Charnquist, Aug. Wallin, Carl Fromén och F. J. Sarner hafva betjenat församlingen. Kyrkan bygdes under Hjorts tid 1890.

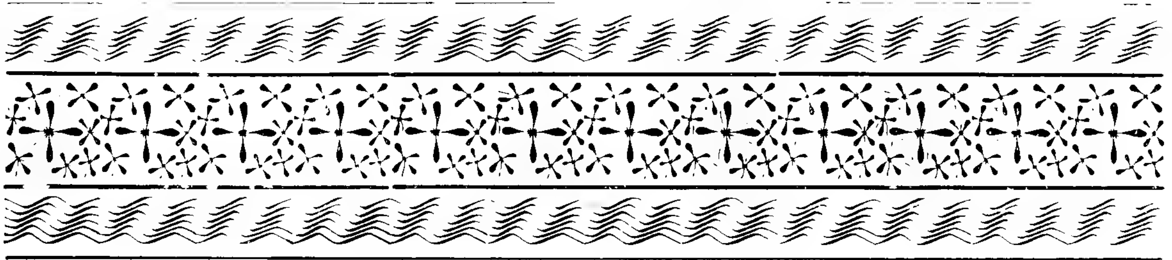
I Fort Worth

har verksamheten uppehållits rätt många år, men utan någon större framgång; detta förnämligast beroende på att svenskarne äro få och många hafva flyttat derifrån. P A. Juhlin bildade en svensk metodistförsamling här 1883, och under S. L. Carlanders tid bygdes en kyrka året derpå. Efter Carlander hafva J. O. Wahlberg, P A. Lundberg, A. M. Svanlund, J. M. Öjerholm, J. A. Deichman, John Ovall, Aug. Wallin, Carl Fromén och Ernst Severin uppehållit verksamheten här.

I vestra Texas hafva vi en församling i

Swedonia,

ett litet nybygge i Fisher County. John J. Svenson började verksamheten och P A. Juhlin bildade en församling år 1886. John J. Svenson, P A. Juhlin, J. M. Öjerholm hafva varit vårdhafvande. En lokalpredikant, br. John Young, har sedan uppehållit verksamheten. Under Juhlins tid bygdes en kyrka år 1887 Antalet medlemmar är trettionio, och femtiofem barn undervisas i söndagsskolan.

TJUGUSJETTE KAPITLET.

Biografier

— AF —

John Hilmer Larson, Benedict Nilsson, John E. Hillberg, Frank E. Broman, Oscar W. Johnson, A. G Peterson, Claus Olof Sherman, Hjalmar Waldemar Willing, Gustaf A. Nyström, W C. Blomquist, Theo. Peterson, Karl Selin, Axel F Benson, Knut M. Wilkins, Lars Magnus Lindström, Josef E. Johnston, Emil Malmström, Leonard Strömberg, Erik P, Swan, O. F. Forsgren, Oscar Palm, Hugo A Peterson, C. G Anderson, J. P. Johnson, A. Nordberg, Andrew Anderson, C. M. Holmberg, Antony E. Lind, Carl G Lindberg, Gustaf Lindström, Andrew Nelson. Andrew G Olson Magnus Peterson, Axel Anderson, Louis Johnson, Aug Nordin, Olof Nelson. A. G. Beck, Carl E. Dahl. Axel Ström, Arthur Forsman, Victor Swift, C O Youngberg, J A Willman, Bernt How, O V Brattström, Nils G. Barton, Carl Oscar Freeman, Ernst Severin

Johan Hilmer Larson föddes den 22 maj 1868 i Göteborg. Omvänd 1886 i Stockholm under H. W Eklunds verksamhet der, kom han till Amerika om våren 1888 samt vistades det första året i Providence, R. I. År 1891 besökte han läroverket i Evanston, der han 1893 afslutade sina studier och reste

österut igen. Ingick på prof i New England konferensen 1894 samt ordinerades till diakon året derpå af biskop Merrill. I maj 1893 blef han utnämd till vårdhafvande för den nybildade församlingen i Springfield, Mass., samt 1895 till Lowell, Massachusetts.

Benedict Nilsson föddes i Houf, Kristianstads län, den 16 september 1863. Den 16 april reste han till Amerika. I Gardner, Mass., blef Nilsson omvänd till Gud veckan före julhögtiden 1884, under en serie af alliansmöten ledda af Emanuel C. Charlton. I amerikanska M. E.-församlingen intogs han strax derefter på prof, och den 6 september 1885 ingick han i full förening. Här fick han sin förmanare- och lokalpredikantfullmagt samt rekommendation till predikantskolan 1891. Under sin skoltid betjenade han församlingarne i Ravenswood, Waukegan och Aurora, Ill., och graduerade den 20 juni 1894 samt reste strax derpå till New York för att under tre månader betjena Första Svenska metodistförsamlingen derstädes. I början af november månad samma år blef hans verksamhetsfält en predikokrets, bestående af trenne platser, Dover och Arlington, N. J., samt Elim i Brooklyn, N. Y., med den sistnämda platsen, som hufvudstation. Dover betjenade han till den 1 juli 1896, och om de öfriga båda platserna har han ännu vård. Den 7 april 1895 ordinerades han till diakon vid New York East konferensens sammanträde i Stamford, Conn., af biskop Warren. Vid samma tid och på samma plats intogs han äfven på prof i konferensen.

John Emanuel Hillberg föddes i Malmköping, Sverige, den 9 december 1873. Fadern var den inom svenska metodismen välkände predikanten Emanuel Hellberg. Mellan åren 1883 och 1888 studerade Hillberg i Södra Latinläroverket i Stockholm samt genomgick fem klasser; var sedan under tre och ett halft år bokhållare å Bolinders mekaniska verkstad i Stockholm och studerade samtidigt vid Tekniska skolan två år. Ankom till Worcester 1892; i januari följande år blef han omvänd till Gud i

Thomas Street kyrkan; graduerade efter två år från teologiska skolan i Evanston 1895 och blef anställd å kretsen Mt. Vernon och Yonkers, N Y , samt Stamford, Conn.

Frank E. Broman föddes den 30 oktober 1871 i Andover, Ill. Under en större väckelse, som pågick om vintern 1893 i metodistförsamlingen derstädes, blef han omvänd till Gud, och begaf sig kort derefter till skolan i Evanston. Verkade under denna tid i Western Springs, La Grange och Highland, och blef efter afslutade studier intagen i konferensen 1897 samt ordinerad till diakon af biskop Walden. Blef först stationerad i New Haven, Conn., der en kyrka bygdes under hans verksamhet; är sedan april 1898 vårdhafvande predikant i Hartford, Conn.

Oscar W Johnson föddes den 14 mars 1868 i Nysund, Nerike. Ankom till Amerika på våren 1888. Omvänd bland svenska metodisterna i Joliet, Ill., i oktober 1891 genom Axel Andersons verksamhet. Han studerade i Evanston tre år och graduerade 1896 samt verkade under skoltiden i West Pullman och Hobart, Ind. Intogs på prof i konferensen samt ordinerades till diakon af biskop Walden 1897 Har varit vårdhafvande i Dover, N. J., två år och blef sedan stationerad i New Haven, Conn.

A. G. Peterson föddes den 15 februari 1868 i Tveta församling, Vermlands län, och arbetade några år i skrädderiyrket. Han blef omvänd till Gud den 1 maj 1883 i Seffle under Svante Svensons vistelse derstädes, och kom till Amerika i september 1890, inlemnande sitt från Sverige erhållna medlemsbetyg till församlingen i New York. Han vistades omkring ett år i Arlington, N. J., och rekommenderades på hösten 1891 till vår skola i Evanston, Ill., hvarifrån han graduerade 1894. Sedan dess har han betjenat församlingen i Falconer, N. J.

Claus Olof Sherman föddes den 10 april 1858 i Nättraby församling af Blekinge län. Ankom i juni 1880 till Evanston,

Ill., der han hade anhöriga. Följande år under böneveckan blef Sherman, som vid 18 års ålder blifvit omvänd men förlorat sitt andliga lif, återupprättad samt förenade sig med församlingen. Här började han taga mycket liflig del i mötena, och sedan han blifvit öfvertygad om sin kallelse att egna sig åt en evangelii tjenares verk, ingick han i vår skola i Evanston, hvarunder han äfven verkade i Chesterton, Ind., och Racine, Wis. Blef ordinerad till diakon 1893 samt intogs i konferensen 1894. Sherman har varit vårdhafvande i Moreland i Chicago och McKeesport, Pa.

Hjalmar Waldemar Willing föddes den 21 mars 1871 i Helsingborg. År 1881 ankom han till Brooklyn, N. Y ; blef omvänd i augusti 1887 på lägermötet vid Sing Sing. Efter afslutade studier förenade han sig på prof med Svenska Central konferensen 1894; ordinerad till diakon samma år af biskop Vincent. Har varit stationerad i Joliet tre år, samt blef 1897 flyttad till Swedona.

Gustaf A. Nyström föddes den 1 januari 1865 i Bossviken, Vestra Eds socken, Kalmar län, Småland, Sverige, och kom till Amerika i slutet af Augusti månad 1887, samt blef omvänd till Gud i mars månad 1889 i Crystal Lake, Ill., under möten, som höllos af August Jernberg, en af fria missionens predikanter. Han arbetade i Lake Forest, Ill., der Gud kallade honom att predika evangelium, och emedan han kände sig särskildt manad att blifva evangelist ingick han i Moody's Bible Institute i Chicago, Ill., der han några månader studerade. Han började sedan studera i M. E. kyrkans teologiska Seminarium i Evanston, Ill., och graduerade 1895. Han blef intagen på prof i Svenska Central konferensen, och ordinerad af biskop S. M. Merrill vid Pittsburgs konferens sammanträde i Monongahela, Pa., samma år, emedan han vid Central konferensens möte blef genom sjukdom förhindrad att närvara. Under skoltiden betjenade han East Chicago, Mankato, Minn., Mason City, Ia., Chesterton, Ind., Highland Park, Ill. Sedan dess har han betjenat Pittsburgh, Pa.

W C. Bloomquist föddes i Ethelhem på Gotland den 2 november 1865 och ankom till Amerika hösten 1880, samt blef omvänd till Gud i Jamestown, N. Y., 1888. Han graduerade från vårt teologiska Seminarium i Evanston, Ill., 1896, förenade sig på prof med Svenska Central konferensen samma år och ordinerades till diakon af biskop John M. Walden. Under skoltiden predikade han i Forest Glen och Highland Park, Ill. Vid konferensen i Jamestown 1896 utnämdes han till vårdhafvande predikant för Waukegan församlingen.

Theodor Peterson föddes i Vadstena, Sverige, den 4 juli 1873. Tidigt lemnades han allena i en kärlekslös och kall verld. Modern dog då han var några månader gammal och fadern lemnade honom vårdslöst i andras händer. Han kastades från familj till familj. Han var hos ej mindre än åtta familjer på något öfver ett års tid. I sin morbroder fann han en god uppfostrare, och under hans hägn har han rönt många välsignelser. Af honom hemtades han år 1880 till Amerika och fick tillfälle att genomgå den publika skolan i Joliet, Ill. Det var under pastor J O. Nelsons tid i May Street församlingen, Chicago, som han blef omvänd till Gud. Han graduerade från vårt teologiska Seminarium i Evanston, Ill., 1896 och intogs på prof i Svenska Central konferensen samt ordinerades till diakon af biskop Walden vid konferensen i Jamestown samma år. Han har sedan dess betjenat församlingen i Braddock, Pa.

Karl Selin föddes i Nysunds församling i Vermland den 27 september 1867 Vid sexton års ålder omvänd, förenade han sig med metodistförsamlingen i Åtorp 1887, inom hvilken han tjenade som söndagsskollärare, förmanare och lokalpredikant. Studerade någon tid vid predikantskolan i Upsala, hvarifrån han blef kallad till församlingsvården i Kristinestad, Finland. Ankom till Amerika sommaren 1895; intogs på prof i Central konferensen följande år. Har verkat i Kewanee och Joliet, Illinois.

Axel F. Benson föddes i närheten af Filipstad, Vermland, den 28 oktober 1873. Blef omvänd till Gud i februari 1891 i Borlänge i Dalarne. På hösten 1893 ingick han i predikantskolan i Upsala och emigrerade till Amerika i februari 1895; fortsatte sina studier i Evanston till 1897, då han blef intagen på prof i Svenska Central konferensen samt ordinerad till diakon af biskop Merrill Hans första församling var Batavia, Ill.

Knut M. Wilkins föddes i Karlskrona den 16 oktober 1863. Ankom till Amerika 1882 och blef omvänd i Burlington, Ia., i juli 1893. Studerade i Evanston åren 1894—97; intogs på prof i Svenska Central konferensen 1897 och ordinerades samtidigt till diakon af biskop Merrill. Blef vid samma tillfälle utnämd till vårdhafvande predikant i den nybildade församlingen i Peoria, Ill.

Lars Magnus Lindström föddes den 9 oktober 1852 i Nyeds församling af Karlstads län. Under F U Liljegrens verksamhet i Ransäter, Vermland, kom Lindström mera direkt under Guds ords inflytande och blef omvänd till Gud 1874; förenade sig med församlingen i Lerbäck 1879; fick samma år fullmakt som förmanare, och blef lokalpredikant 1883. År 1886 ankom han till Amerika och stannade i McKeesport, Pa., två år. Vid denna tid fans ingen svensk metodistförsamling på denna plats, hvarför han deltog i verksamheten bland de s. k. fria baptisterna. Under tiden hade åtskilliga metodister och vänner till vår kyrka inflyttat från andra platser. Dessa samlade han här och der i husen till bön och bibelbetraktelser. Herren välsignade arbetet, och hopen förökades, till på sommaren 1887, då en svensk metodistförsamling bildades. Lindström blef den förste ledaren för den nybildade församlingen och stannade på platsen till 1887, hvarefter han blef vårdhafvande i Stratford, Ia., fyra år och Sheldahl tre år. Lindström blef diakon 1888 och intogs på prof i Vestra konferensen 1894.

Josef E. Johnston föddes i Red Oak, Ia., den 4 september 1870. Omvänd vid 15 års ålder; graduerade han från teologiska

skolan i Evanston och intogs på prof i Vestra Svenska konferensen 1894; blef ordinerad till diakon samtidigt af biskop Bowman. Har varit stationerad i Burdick, Olesburg och Rose Hill, Kans., Kansas City, Mo., och Clay Center, Kans.

Emil Malmström föddes den 7 juni 1867 i Klefva Nickelverk, Alsheda församling, Jönköpings län; anlände till Amerika den 20 februari 1888, vistades i Moline och Rock Island, Ill., blef omvänd till Gud den 20 februari 1892 i Moline, Ill., hvarifrån han rekommenderades till skolan i Evanston och graduerade 1895. Han intogs på prof i Vestra Svenska konferensen, Dayton, Ia., i september 1895, och blef ordinerad till diakon vid samma tillfälle af biskop R. S. Foster. I juni 1895 fick han i uppdrag att betjena församlingen i Concord, Neb., till hösten samma år, då han vid konferensen i Dayton blef sänd till församlingen i Sheldahl, Ia. Derifrån blef han flyttad 1896 till Des Moines, Ia. Han intogs i full förening med konferensen i Des Moines 1897 af biskop Fitz Gerald.

Leonard Strömberg föddes i Arboga, Sverige, den 11 juli 1871 och ankom till Amerika den 2 september 1895. Omvänd i metodistkyrkan i Arboga, Sverige, den 4 januari 1887. Intagen på prof i Westra Svenska konferensen 1895. Ordinerad vid samma tid af biskop R. Foster. De församlingar han betjenat äro Köping, Karlstad, Gefle, Alingsås, Falköping, Östersund i Sverige, och Concord, Neb., i Amerika.

Eric Philip Swan föddes i Chariton, Lucas Co., Ia., den 22 februari 1874. Redan tidigt kände han Guds Andes maning på sitt hjerta och vid ett lägermöte hållet i Clay Center, Kans., på sommaren 1883 lemnade han sitt hjerta åt Gud och förenade sig med metodistkyrkan på prof. På hösten 1889 lemnade han sitt föräldrahem, då beläget i Oakland, Neb., och reste till Sioux City, Ia., der han antog en anställning såsom handelsbiträde i en butik. Här inlemnade han sin attest till Första amerikanska M. E.-kyrkan eftersom ingen svensk metodistförsamling då fans där. På våren 1893 bildades en liten svensk klass bestående af

nio medlemmar, hvaraf han i förening med sin broder Henry utgjorde två. Efter att hafva deltagit uti denna verksamhet under sommaren reste han på hösten samma år till svenska teologiska Seminariet i Evanston, Ill., der han år 1896 graduerade. Under skoltiden betjenade han i förening med F E. Broman missionsplatserna Western Springs, La Grange, Riverside och Downers Grove. Efter slutade studier reste han till Lindsborg, Kans., der han betjenade församlingen i femton månader. Han ingick på prof i Westra Svenska konferensen 1896. På hösten 1897 utnämdes han för Kansas City, Mo.

Olof F. Forsgren föddes i närheten af Edsvalla bruk den 9 augusti 1858. Lärde vid samma bruk smältareyrket. Flyttade till Degerfors 1881; blef derstädes 1883 omvänd till Gud, och har allt sedan omvändelsen tillhört M. E.-kyrkan. År 1886 ankom han till Amerika. Bosatte sig i Clinton, Mass., och som ingen svensk verksamhet der bedrefs förenade han sig med amerikanska M. E.-kyrkan, men började snart att hålla möten på svenska språket. Efter några år flyttade han till Quinsigamond, der han strax erhöll förmanarefullmakt; och vid den nybildade församlingen i Campellos första eller andra kvartal konferens erhöll han predikofullmakt; och sändes af Dr. Benton, pres. äldste å Providence distrikt, till Newport, R. I. Derefter var han stationerad i Massachusetts med Gardner som hufvudplats. Kännande ett stort behof af mera skolbildning beslöt han att resa till skolan i Evanston på hösten 1892. Under de trenne år han var i skolan, betjenade han församlingen i Hobart, Ind. År 1895 graduerade han från vårt Seminarium och samma höst ingick han i Central konferensen på prof, men blef vid samma konferens öfverflyttad till Westra Svenska konferensen och utnämd till predikant för Olsburg och Rose Hill, Kan.

Oscar R. Palm föddes den 4 januari 1870 vid Laxå i Sverige; blef omvänd till Gud på Boxholm vid 17 års ålder genom Kringelbacks verksamhet; kom till detta land 1890, var jernarbetare innan han egnade sig åt predikokallet, graduerade vid vårt

svenska teologiska Seminarium i Evanston, Ill., 1896 och har endast betjenat församlingen i Davey, Neb.

Hugo A. Peterson föddes den 4 april 1868 i Källunge socken på Gotland. Ankom till Amerika 1884 samt blef omvänd på lägermötet vid Sing Sing, N. Y., i augusti 1889. Blef profmedlem af Westra Svenska konferensen 1897 och ordinerades till diakon 1895 af biskop Foster. Har sedan dess varit vårdhafvande i Bloomington, Ill., och St. Louis, Mo.

C. G. Anderson föddes i Mönsteras församling den 9 juni 1848, blef sjöman och omvänd a ett norskt skepp i juni 1871. Han kom till Amerika 1883 och hjelpte Olin Svenson det första året. Blef efter Otto Anderson utnämd för Creston och Spaulding, Iowa. Han har sedan betjenat församlingen i Shekdahl, Creston och Spaulding för andra terminen samt Globe, Mo. Han ordinerades af biskop Fowler i May Street kyrkan i Chicago, Ill., 1887

Jonas Petter Johnson föddes den 21 januari 1866, lemnade föräldrahemmet i februari 1882, blef sjöman till d. 27 nov 1889, då fartyget förliste och han sändes till Marine hospitalet i Chicago. Sedan han der tillbringat omkring 7 månader fick han tillfälle att bevista metodisternas lägermöte vid Desplaines, Ill., der han blef omvänd till Gud 1890; förenade sig på prof med den Andra Svenska metodistförsamlingen i Chicago. Kom till vårt läroverk på hösten 1892, stannade denna gång blott 3 månader, antog vård af församlingen i Calumet, Mich., i januari 1893. Ett år hade han vård om församlingarne å Prentice kretsen, Wis., betjenade derefter Rose Hill och Olsburg, Kans.; besökte nu för ett års tid vår skola i Evanston, Ill., och sedan har han betjenat församlingen i Globe, Mo.

A. Nordberg föddes i Sverige den 4 juni 1834; blef föräldralös vid fyra års ålder och samtidigt flyttad till Nora socken, vid sexton års ålder kom han direkte till Bishop Hill, Ill., till

den beryktade svenska kolonien, hvaraf han förblef en trogen medlem till dess upplösning 1860. Blef omvänd till Gud 1867 genom pastor A. J. Anderson, som då förestod svenska M. E.-kyrkan på Bishop Hill. Han flyttade till Cedarville, Kansas, 1885, och har sedan dess haft vård om den lilla församlingen derstädes förutom två år, då A. J. Engström var boende der.

Andrew Anderson föddes den 22 febr. 1865. Ankom till Amerika i april 1888 och vistades den första tiden i Rockford, Ill., der han i januari 1889 blef omvänd till Gud. Efter afslutade studier blef han i september 1895 intagen på prof i Norra Missionskonferensen samt ordinerad till diakon af biskop Fowler. Har sedan betjenat församlingarne i West Superior, Wis., och Iron Mountain, Mich.

C. M. Holmberg föddes den 15 nov. 1853 i Kongsberg, Norge, blef omvänd till Gud vid 19 års ålder, förenade sig med M. E.-kyrkan, fick förmanarefullmakt och lokalpredikant fullmakt. Han kom till Amerika på hösten 1883, fick plats bland de norska bröderna, och sändes att betjena församlingen i Lansing, Ia. Sedan betjenade han församlingarne i Danville, S. D., och Sioux City, Ia. På hösten 1887 blef han af O. Swan sänd som predikant till West Hill och Looking Glass, Neb. Sedan sändes han till Swedona, Ill., Keokuk, Sheldahl, New Sweden, Iowa, Vasa och Goodhue, Minn. Han ordinerades till diakon af biskop Andrews i Chicago den 16 september 1888 och till äldste af biskop Warren i Duluth, Minn., den 20 sept. 1896.

Antony E. Lind föddes i Södra Vi församling, Kalmar län, Sverige, den 31 Mars 1870. Han blef omvänd till Gud i New York under pastor H. Olsons tjenstetid derstädes och graduerade vid seminariet i Evanston 1895. Under skoltiden i Evanston betjenade han församlingarne i Lake Forest och Chesterton, och under vistelsen vid Hamline Universitetet betjenade han församlingen i Scandia, Minn. Sedan utnämdes han för svenska verksamheten å Prentice krets, och Milwaukee, Wis.

Carl G. Lindberg föddes den 6 oktober 1867 i Westermo socken. År 1886 utbröt en stor väckelse i Åltorp och då blef han, jemte föräldrarne, förd till en lefvande tro på Christus. Ett år derefter förenade han sig med metodistkyrkan. År 1890 rekommenderades han af Arboga kvartalkonferens till vår teologiska skola i Upsala. På hösten samma år började han sin studiekurs men snart måste han afbryta sina studier vid skolan på grund af sin faders sjukdom och död. Men på hösten 1891 började han på nytt och fortsatte sedan till 1894, då han graduerade. Vid årskonferensen i Stockholm samma år fick han Östergarn och Kräklingbo församlingar på Gotland till arbetsfält. Han stannade likväl icke länge i Sverige utan redan på sommaren 1895 reste han öfver till Amerika och har sedan han kom hit betjenat församlingarna i Virginia, Minnesota, samt Norway, Michigan.

Gustaf Lindström föddes den 28 sept. 1867 i Gellersta socken i Örebro län. Omvänd 1886, ankom han till Amerika följande år samt arbetade fyra och ett halft år i Pullmans verkstäder i Chicago. Efter genomgången studiekurs i Evanston, blef Lindström intagen på prof i Norra Missionskonferensen 1894 samt ordinerad till diakon af biskop Foss. Under skoltiden besökte han församlingarne i Western Springs och East Chicago, Aurora samt Ottawa. Har sedan haft församlingsvård i West Duluth, Minn.

Andrew Nelson föddes den 24 januari 1854 i Norra Rörum af Malmöhus län. Ankom till Amerika 1873; blef omvänd vid ett lägermöte i Minnesota 1874. Manad att verka för Herren började han tala Guds ord 1888 och anstäldes af pres. äldste på flera platser, såsom Two Harbors, Carney kretsen och Farwell kretsen. Vid konferensen i Moline 1892 blef han af biskop Foster ordinerad till diakon.

Andrew G. Olson föddes i Dalarne, Sverige, den 10 feb. 1866. Kom till Amerika som barn och bodde hos sina föräldrar

i Alabama, Wis.; blef omvänd 1887; bevistade skolan samt blef intagen på prof i Norra Missionskonferensen 1894, då han äfven ordinerades till diakon af biskop Foss. Har betjenat församlingarne å Sturgeon Lake och Prentice kretsarne i Wisconsin.

Magnus Peterson föddes i Lysevik, Vermland, den 16 maj 1862. Anlände till Amerika i maj 1882, der han först vistades i Warren, Mass. Kom under besök till Worcester i beröring med metodister och blef omvänd derstädes i februari 1883. Bevistade skolan i Evanston ett par år och blef intagen på prof i Norra Missionskonferensen 1894 samt ordinerad till diakon af biskop Foss. Under sin skoltid verkade han ett år i Waukegan och ett år i Lake Forest samt blef derefter stationerad i Litchfield, Minn.

Axel Anderson föddes vid Högfors bruk, Westerås län, den 21 februari 1863. Han blef omvänd i sin hembygd på hösten 1880 genom metodisternas verksamhet och förenade sig omedelbart derefter med metodistkyrkan. Ankom till Abbotsford i Wisconsin den 10 juli 1886; här började han predika om söndagarne, men lemnade efter fyra månader denna plats på grund af det stora andliga motståndet; flyttande derför till Norway, Mich., hvarest han stannade två och ett halft år; reste derifrån till Escanaba, hvarifrån han kallades ut i verksamheten 1891. Anderson förenade sig med konferensen på prof 1894 och blef samtidigt ordinerad till diakon af biskop Foss. Var vårdhafvande å Prentice kretsen ett år till 1892, samt har sedan betjenat Stevens Point och Marquette.

Louis Johnson föddes den 2 okt 1868 i Ölme socken, Sverige, blef omvänd till Gud derstädes år 1886, kom till Amerika på våren 1887, ingick i M. E.-kyrkan i Quinsigamond, Mass., 1890, graduerade vid svenska teologiska Seminariet i Evanston, Ill., 1896, ingick på prof i Norra Svenska Missionskonferensen samma år och blef ordinerad till diakon vid samma tillfälle af biskop H. W Warren, och blef då sänd till Two Harbors, Minn.

August Nordin föddes i Tåby den 3 jannari 1865; omvänd i metodistkyrkan i Norrköping år 1884, medan Carl Wallenius var pastor derstädes; studerade under privatlärare 1885—86; utgick med afgångsbetyg från Kjälbergska handelsskolan i Norrköping 1887; samma år reste han till Amerika. Bevistade M. E.-kyrkans svenska teologiska Seminarium i Evanston höstterminen 1894, hvarpå han fick församlingen i Warren, Pa., hvilken han betjenade till påföljande höst,då han utnämndes för Cumberland kretsen, och derifrån sändes han till Trade Lake.

Olof Nelson föddes i Wennerlöf, Skåne den 27 juli 1868. Ankom till Amerika 1887 och blef följande år omvänd till Gud i Worcester, Mass., i Thomas Street kyrkan. Bevistade teologiska skolan i Evanston 1892—95, samt blef det sistnämda året utnämd för Mankato, Minn. Är medlem af Norra Missions konferensen.

A. G. Beck föddes vid Degerfors bruk den 31 mars 1864, blef omvänd till Gud 1883 och kom till Amerika den 19 maj 1888; förenade sig med M. E.-församlingen i South Chicago, hvarifrån han rekommenderades till vårt teologiska Seminarium i Evanston år 1894 och graduerade år 1897 Blef på hösten samma år ordinerad i Galva, Ill., af biskop S. M. Merrill. Han har betjenat församlingen i East Chicago, Ind., och Cumberland, Wisconsin.

Carl E. Dahl föddes den 26 mars 1867 i Dalums socken. Ankom till Amerika i april 1887; omvänd samma år i Belgrade, Minn., hvars svenska metodistförsamling han tillhörde, till dess han 1893 ingick i skolan i Evanston. Intogs på prof i Norra Missionskonferensen 1896 samt ordinerades till diakon 1898 af biskop Joyce. Hans arbetsfält hafva varit församlingen i norra Minneapolis och Carver, Minn., samt Prentice kretsen å Lake Superior distriktet.

Axel Ström föddes i Nyköping, Sverige, den 14 maj 1865. Den 27 december 1885 blef han omvänd till Gud på ett af fräls-

ningsarméns möten i Norrköping och förenade sig då med armén samt förblef en medlem af kåren i nämda stad för tre års tid. Sedan reste han till arméns kadettskola i Stockholm och mottog undervisning der någon tid, hvarefter han blef utsänd på fältet för att predika evangelium. År 1892 blef han sänd till Amerika och stannade knappast ett år inom armén i detta land. Han reste ifrån Minneapolis till Duluth, Minn., och i sistnämda stad började han att besöka svenska metodistkyrkan. Ibland dessa nya vänner kände han sig snart hemma, och under det P M. Alfvin var pastor der, så förenade han sig med församlingen den 28 jan. 1894. Den 5 febr. samma år erhöll han förmanarefullmakt, och på hösten samma år sändes han af dåvarande presiderande äldste, pastor Andrew Farrell, till Two Harbors, Minn.; denna församling betjenades i tvenne år; derefter sändes han till West Superior, Wis.

Arthur Forsman föddes den 17 april 1870, blef omvänd till Gud 1889, kom till Amerika 1893, rekommenderades till vårt teologiska Seminarium i Evanston 1894 och graduerade 1897 Han har sedan dess betjenat församlingen i Afton, Minnesota.

Victor Swift föddes i Fridlefstad socken den 6 maj 1867, blef omvänd till Gud i Stockholm, Sverige, vid 18 års ålder och förenade sig tvenne år senare med metodistkyrkan i Karlskrona, under det pastor Wolby var predikant derstädes. Kom till Amerika vid 21 års ålder. Han har tillbringat tvenne år vid Seminariet i Evanston, Ill. Hans första plats som predikant var Rockford, Ill., då han under ett års tid tjenstgjorde som assistent åt pastor O. F Linström. Utnämdes sedan för Brighton Park, Ill., och Escanaba, Mich.

Carl A. Youngberg föddes i Fellingsbro, Vesterås län, Sverige, den 10 oktober 1858, blef omvänd till Gud 1876, genom metodistkyrkans verksamhet, och förenade sig med M. E.-församlingen i Lindesberg, Sverige, 1877, erhöll förmanarefull-

makt 1878 och lokalpredikant fullmakt ett år senare. År 1884 bosatte han sig på en plats i Sverige, hvarest M. E..kyrkan då icke hade någon verksamhet. Han kom tillsammans med baptisterna, dopfrågan blef då hufvudsaken och han lät omdöpa sig. Han hade då ingen tanke på att blifva baptist, utan meningen var att endast få ett dop. Han blef emellertid intagen i baptistförsamlingen i Sköfde och anmodades kort derefter att predika ibland dem, hvilket han ock gjorde. Han blef sedermera uppmanad att egna hela sin tid åt evangelii verksamhet och efter mycken tvekan och bön beslöt han i Herrens namn att så göra. Efter någon förberedelse för predikokallet afskildes och ordinerades han samt utsändes på missionsfälten i september 1886. Sedan dess har han oafbrutet verkat såsom baptistpredikant i Sverige till hösten 1891 och sedan i Amerika till hösten 1897, då han intogs på prof i Norra Svenska Missions konferensen och utnämdes till vårdhafvande predikant i Lindström och Scandia, Minn.

J. A. Willman föddes den 19 maj 1866, blef omvänd till Gud 1887, kom till Amerika den 5 oktober 1889, rekommenderades till skolan 1894 och graduerade 1897 Han intogs på prof i Norra Missions konferensen 1896, ordinerades då till diakon af biskop H. W Warren, utnämdes till vårdhafvande predikant för Milwaukee, och 1897 sändes han till West Duluth eller Royalton kretsen.

Bernt Howe föddes den 6 oktober 1868 i Södre Odalen i Norge. Väckt allt ifrån sin spädaste barndom genom ett kristligt hems inflytande, erhöll han under bröderna Wickmans och Wahlquists verksamhet i Racine frid med Gud i november 1887: afslutade sin studiekurs i Evanston 1894, samt reste till vestkusten, hvarest han blef intagen på prof i Puget Sound konferensen; verkade de tre första månaderna i Spokane och blef sedan utnämd till Tacoma, Wash. Howe ordinerades till diakon i Tacoma 1894 af biskop Joyce.

O. V Brattström föddes i Sverige den 9 augusti 1873; kom till Amerika i september 1890. Blef omvänd samma år och förenade sig med Lexington Ave. Svenska M. E.-kyrkan i New York. Han kom till svenska teologiska Seminariet i september 1893 och studerade der i två år, hvarpå han begaf sig till California, der han betjenade Paso Robles församlingen till konferensmötet i september 1895, då han intogs på prof, ordinerades af biskop Warren och stationerades i Fresno. Två år senare utnämdes han för San Jose och Redwood City

Nils G. Barton föddes i Vermland den 25 april 1867, blef omvänd till Gud den 15 maj 1886 i Filipstad, kom till Amerika den 12 september 1887, graduerade från vårt teologiska Seminarium 1897, reste strax derefter till vestkusten, intogs på prof i Puget Sound konferensen samma år och ordinerades till diakon af biskop Foss den 5 september 1897. Han har betjenat församlingarne i Western Springs, Ill., Seattle, Wash., och Portland, Oregon.

Carl Oskar Freeman föddes i Lindnäs socken af Jönköpings län den 10 juli 1867. Vid tolf års ålder blef han omvänd; ankom till Cambridge, Ill., i mars 1886; förenade sig med metodistkyrkan 1891. Efter att hafva genomgått den föreskrifna studiekursen i Evanston, blef han 1894 intagen på prof af Norra Missions konferensen samt ordinerad till diakon af biskop Foss. Freeman har varit stationerad å Prentice kretsen sommaren 1892, samt blef utnämd till Scandia och Cumberland kretsen 1894. Sedan reste han till vestkusten, och har der betjenat olika M. E.-församlingar. År 1898 erhöll han kallelse att blifva medhjelpare åt O. E. Olander i Austin och Decker, Texas.

Ernst Severin föddes den 7 augusti 1871, blef omvänd till Gud 1889, kom till Amerika 1892, rekommenderades till vårt teologiska seminarium 1895, men nödgades afsluta sina studier 1896, på grund af sjukdom, reste till Texas för att återvinna helsan, och har sedan dess betjenat församlingen i Fort Worth.

WESTERN SWEDISH CONFERENCE

SAMHÄLLET BEROR UPPÅ HEMMET, KYRKAN OCH SKOLAN

SANDEBUDET

27:de årg. ONSDAGEN DEN 5 OKTOBER 1898. Nummer 40

K. H. Elmström, Editor. | PUBLISHED BY THE SWEDISH M. E. BOOK CONCERN, 319 E. DIVISION STREET. | A. G. Johnson, Manager.

Vaktombyte.

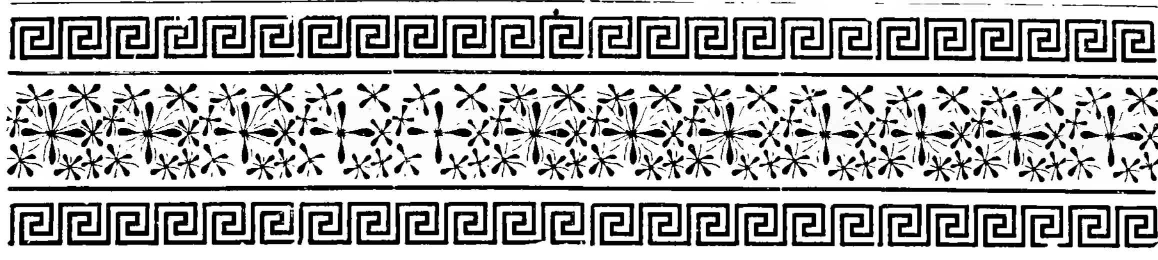
[illegible]

Vid predikantombytet.

[illegible]

Fred och frid.

[illegible]

TJUGUSJUNDE KAPITLET

Tidningen "Sändebudet".

ORT efter det svenska metodismen kommit i organiserad ordning och vunnit stadga i de nordvestra staterna, lärde sig dess målsmän inse nödvändigheten af att hafva ett tidningsorgan, öfver hvilket man obehindradt kunde disponera, dels för att gendrifva de många vanställande beskyllningar och hänsynslösa angrepp, som på den tiden tidt och ofta riktades mot den unga missionen, dels för att kunna bättre tydliggöra för allmänheten kyrkans syften och ordningar, och dels för att tjena såsom en sammanhållande länk mellan de vidt spridda församlingarne.

Länge talades och rådgjordes derom bland predikanter och ledande lekmän, men icke förr än 1862 lyckades man förverkliga sitt önskningsmål. Det året på våren utkom en liten femspaltig tidning om fyra sidor, som fått namnet "Sändebudet", med två nummer i månaden till ett prenumerationspris af en dollar för året. Metodismens kyrkliga motståndare gjorde sig mycket lustiga öfver den lilla oansenliga nykomlingen; sade bland mycket annat, att den, för att vara riktigt metodistisk, borde kallas "Advokaten", förmanade sitt folk att på intet vil-

kor prenumerera på eller läsa densamma samt spådde dess snara hädanfärd. Men det var kry i den nykomne, och redan i sina tidigaste dagar visade den sig lifskraftig och framåtsträfvande. V Witting, som det året var pastor vid den nybildade församlingen i Rockford, Ill., och som inlagt icke ringa förtjenst i planläggningen för tidningens uppkomst, blef dess förste redaktör och var tvifvelsutan rätte mannen för den ganska kinkiga befattningen. Ansvarige utgifvare voro samtlige svenske predikanterna inom Central-Illinois-konferensen. För att i någon man underlätta Wittings arbete, hvilken, i förbigående sagdt, ej erhöll någon ersättning för redigeringen af tidningen, tillsattes N. O. Westergreen och A. J. Anderson såsom "korresponderande redaktörer", och af dessa gjorde åtminstone den förstnämde skäl för sin befattning. Företaget omfattades med den allra största hänförelse och välvilja af de svenska metodisterna i allmänhet, och det torde ha varit högst få medlemmar, åtminstone inom nyssnämda konferens' område, som icke prenumererade på eller läste tidningen. I flera församlingar hade tidningen t. o. m. flere abonnenter än hela antalet medlemmar, män, qvinnor och barn inberäknade. (Huru annorlunda är det icke nu!) Dess innehåll var strängt kristligt, men alltigenom från metodistisk ståndpunkt, och med politiken befattade den sig föga. Våra ordningar och lärouppfattningar framstäldes på det mest omisskänneliga sätt, enkelt och lätt begripligt, och på polemik var det ej heller någon brist, då bladet dertill ansåg sig nödd och tvungen på grund af de elaka anfall, som från vissa håll gjordes mot detsamma och metodismen i allmänhet. Tidningen bar dock i de dagarne uti sin sköld det mottot: "Om möjligt är, så mycket som på eder beror, hafven frid med alla menniskor" (Rom. 12: 18), och dertill sökte den ock att strängt hålla sig. Dock saknades icke sådana ibland tidningens gynnare, som i den tiden, då man ännu ej lärt sig inse det otillbörliga i att slå sina medtjenare, gerna skulle hafva sett tidningen välja till sitt motto: "Jag har icke kommit för att sända frid, utan svärd' (Matt. 10: 34.)

Oaktadt, som sagdt, tidningen omfattades med största välvilja af folket, för hvars räkning den utgafs, gick den dock med

förlust, så att predikanterna åtskilliga gånger måste af sina egna medel bidraga till betäckande af iråkad balans, hvilket de ock gjorde utan knot och klagan.

Wittings redaktörsskap blef emellertid denna gång kort, ty efter 1½ år flyttades han till församlingen i Andover, och åt Albert Ericson, som tog hans plats vid församlingen i Rockford, anförtroddes öfverinseendet af "Sändebudet" med C. O. Lundberg såsom den egentlige redaktören. Efter några månader slutade denne och Ericson skötte tidningen ensam. Så fortfor det till i oktober 1864, då efter många ansträngningar och bekymmer, hvaraf den dåvarande pres. äldste P Challman hade haft sin dryga del, det lyckades vederbörande att få kyrkans allmänna "Book Concern" i Cincinnati att införlifva "Sändebudet" med sina öfriga periodiska tryckalster och utgifva densamma genom agenterna Poe & Hitchcock vid boklådans filial, 66 Washington St. i Chicago. Vid sin flyttning till Chicago förvandlades tidningen till veckoblad med Ericson till redaktör, och prenumerationspriset ökades till två dollars för året. Företaget fick nu ny fart och prenumerantantalet ökades betydligt, helst vid denna tid en mäktig Andens rörelse pågick i församlingarne och många slöto sig till våra leder. Det var nemligen i den tiden en sed i Israel, att hvarje ny medlem i församlingarne prenumererade på kyrkans tidning, och detta villigt och utan tvång. Tidningens inkomster genom annonsafdelningen förökades ock betydligt, så att den på det hela bar sig förträffligt.

Nytt ombyte af redaktör ägde rum i september 1865, då V Witting åter tillträdde befattningen, hvilken han innehade till hösten 1867, då han utnämdes till superintendent vid den nybildade missionen i Sverige. Albert Ericson blef för andra gången hans efterträdare vid tidningen och innehade sysslan till hösten 1871. Under denna period ökades bladets format med några tum i längd och bredd och åtskilliga andra förbättringar, hvad den typografiska utstyrseln beträffar, vidtogos. Den 9 oktober sistnämda år inträffade den stora ödeläggande Chicagobranden, hvarvid "Sändebudet" med alla dess tillhörigheter blef, i likhet med alla andra svenska tidningar i staden, lågornas

rof. Flere af de andra tidningarne uppstodo dock inom kort, fenixlikt, ur askan, men det dröjde ett helt år innan "Sändebudet" ånyo begynte utgifvas. Hade svenska metodisterna haft omedelbart kontroll öfver tidningen, skulle den helt säkert icke varit mycket efter de andra tidningarne, men som den låg i de amerikanska bokagenternas våld, hvad utgifvandet beträffar, måste man gifva sig till tåls, till dess dessa herrar funno för godt att åter låta den se dagsljuset. Detta skedde på årsdagen af den stora branden, eller den 9 okt· 1872. I splitter ny dräkt och med ny redaktör, N. O. Westergreen, begynte tidningen på nytt sina fredliga besök till gamla och nya vänner. Under de tre åren Westergreen redigerade tidningen hade den en afgjord teologisk prägel och på ett särdeles uttömmande sätt behandlades kyrkans olika läropunkter. Den fick under denna tid rätt många nya vänner.

År 1875 i september tillträdde W Henschen, som kort förut förenat sig med metodistkyrkan, redaktörsbefattningen, hvilken han sedan, med ett kort afbrott, innehaft och skött med stor skicklighet intill den tid, då detta skrifves (augusti 1898). Detta afbrott egde rum mellan åren 1882 och 1889, under hvilken tid V Witting för tredje gången redigerade tidningen. Under Henschens första period såsom redaktör ökades tidningens format till åtta sidor, i hvilket format den fortgått, till dess den i september 1895 utkom i splitter nytt format med 16 fyrspaltiga sidor.

Några år tillbaka yppade sig icke ringa missnöje bland tidningens gynnare öfver det sätt, hvarpå de amerikanske bokagenterna, som fortfarande hade dess utgifvande om händer, bemötte de förras önskningar med afseende på tidningen och svenska tryckalster i allmänhet. Särskildt hade man länge begärt en billig nedsättning af prenumerationspriset, för att i detta afseende kunna täfla med andra svenska tidningar och tillfredsställa tidningens prenumeranter. Men denna begäran lemnades opåaktad af vederbörande under föregifvande, att tidningen omöjligt skulle kunna reda sig, om priset nedsattes. Detta, i korthet sagdt, var den egentliga anledningen till aktiebolaget "The

Swedish M. E. Book Concern", som bildades af några predikanter och lekmän i november 1888, och som f. n. drifver sin affär i huset no. 319 E. Division St., Chicago. När bolaget kommit i full ordning och blifvit inkorporeradt, inkom det genom sin direktion, med bankir J. R. Lindgren såsom ordförande, till "Sändebudets" utgifvare med förslag, att för dessas räkning och under lagbundet kontrakt få utgifva tidningen mot full säkerhet. Det härmed afsedda ändamålet var helt enkelt att få tidningen uteslutande under svenskarnes kontroll och försöka, om den icke kunde bära sig med nedsatt prenumerationspris. Förslaget antogs dock icke, och sedan man gjort upprepade, men misslyckade försök i samma riktning, begynte bolaget ett nytt tidningsföretag. På dess förlag utkom nemligen den 4 jan. 1889 veckotidningen "Väktaren", till ett pris af en och en half dollar pr år, med Albert Ericson som tillfällig redaktör. Att företaget vann sympati bland folket, bevisades bäst af den flitiga prenumerationen, som inkom till tidningens utgifvare. Under tiden pågingo underhandlingarne mellan bolaget och "Sändebudets" utgifvare, hvilka underhandlingar slutade så, att de senare öfverlemnade "Sändebudet" på kontrakt till bolaget. "Väktaren" uppgick nu, efter tre månaders lefnadsfrisk tillvaro, i den äldre tidningen, och så har det fortgått under de senare tio åren. "Sändebudet" är dock fortfarande kyrkans officiela organ och står under generalkonferensens bestämmelse. Vid dess sammanträde i maj 1896 bestämdes, att tidningen utgifves på vinst och förlust af svenska bokhandelsföreningen och att redaktionen tillsättes af en publikationskomité, bestående af trenne medlemmar från hvardera af de tre svenska årskonferenserna. Vid denna komités senaste sammankomst i juni 1898 inlemnade W Henschen sin resignation såsom tidningens redaktör, hvilken antogs, och K. H. Elmström invaldes i hans ställe att tillträda befattningen den 1 nästföljande oktober. Må den afgående redaktörens mantel falla öfver den nyvalde!

Så har då "Sändebudet" fortgått i sin nyttiga verksamhet i nära 37 år. Med skäl kan det om tidningen sägas, att dess anda och innehåll alltid varit afgjordt kristligt: att den haft till sitt

yttersta mål att verka för sanning och rätt, för endrägt och samhällighet sanna kristna emellan: att den sökt hos Guds barn väcka sinne för och kärlek till Kristi församling, kärlek till dess tro och dess ordning, och att för folket på ett enkelt sätt belysa de viktiga frågor, som röra det menskliga lifvet i dess olika förhållanden.

Samfundet har ock i många år utgifvit en förträfflig tidning för söndagsskolan, "Söndagsskol-Banéret" kallad. Såsom redaktörer hafva i tur och ordning tjenat: H. Lindskog, Fr. Ahgren, fröken Emma Witting, C. G. Wallenius och under senaste året F. U. Liljegren. Den utkommer f. n. hvarje vecka och skall efter 1 okt. 1898 redigeras af Leonard Strömberg.

Ett försök att utgifva en tidskrift i Epworth-föreningarnes intresse gjordes åren 1893 och 1894, i det en månadsskrift, "Vår Ungdom" kallad, utgafs på svenska bokhandelsföreningens förlag, med Richard Cederberg till redaktör; men af brist på understöd måste tidningen upphöra efter tvenne år.

K. H. ELMSTRÖM

LEONARD STRÖMBERG.

Det Svenska Teologiska Seminariet.

För dem, som äro försvarligt bekanta med metodismens historia, är det ett kändt faktum, att från dess första början genom bröderna Wesley i England har den alltid varit vänligt stämd till och på allt sätt befordrat skolbildning. Den hade sin upprinnelse vid ett af verldens bästa lärdomssäten och dess grundläggare voro akademiskt bildade män. Ehuru ingen förstod bättre än dessa helige män, att bildning, i dess högsta och skönaste bemärkelse, kan endast erhållas i den stora skola, der Kristus är läromästaren och Ordet det ämne, som behandlas, insågo de dock, att all sann kunskap, allt gediget vetande bidrager till att befrämja och befästa de himmelska sanningarne,

hvarhelst dessa funnit ett fält och börjat sin verksamhet. Särskildt vinnlade man sig om deras uppfostran, som skulle tjena i det heliga predikoembetet. Redan vid wesleyanernas första konferens i London den 25 juni 1744 väcktes fråga om upprättande af ett "seminarium för våra arbetare", och ehuru förslaget då, på grund af brist på behöfliga medel och lärare, ej kunde genomföras, dröjde det icke länge, förrän den berömda skolan i Kingswood kom till stånd, och derefter upprättades af wesleyanerne flera skolanstalter af olika slag. Detsamma blef förhållandet i detta land, då metodismen här begynte sin missionerande verksamhet. Tvenne "Bibliska Institut" under samfundets ledning öppnade snart sina lärosalar för predikantkandidater; och ehuru icke mycket öfver ett hundra år förflutit sedan dess, har dock metodistkyrkan i Förenta Staterna i dag flere läroverk, högre och lägre, än något annat samfund.

År 1866 var för metodismen i Amerika och dess missioner i hela verlden ett bemärkelseår af stor och följdrik betydelse. Det året firades nemligen, som förut blifvit omtaladt i denna bok, metodismens sekulär-fest till minne af denna religiösa rörelses första början i detta land. Alla metodist-episkopalkyrkans barn, gamla och unga, inom Amerikas vidsträckta gränser togo del i jubelfesten, och i andra länder, hvar samfundet upprättat missioner, der tackade man Gud för denna soluppgång af höjden, som uppenbarats för dem, som sutto i mörkret och dödens skugga.

Under denna fest insamlades ansenliga penningesummor för skolväsendet, välgörenhetsinrättningar och memorialkyrkor, och både i yttre och inre afseende fick metodistkyrkan en lyftning, hvars följder än i dag förmärkas. Anmärkningsvärdt är, att samma år banade sig metodismen väg till vårt fosterlands hufvudstad, och dermed sattes en verksamhet i gång, som på ett synnerligt sätt af Gud erkänts och välsignats till tusendes frälsning.

Bland de många nyttiga företag, som det året fingo uppslag, var äfven vår skandinaviska skolsak. Såsom annorstädes berättas (jfr. sid. 213 o. f.), afhölls i oktober d. å. ett allmänt kon-

vent af alla då i verksamheten varande skandinaviska predikanter i landet — ack, huru få i jemförelse med antalet i dag, 32 år derefter — jemte åtskilliga lekmannadelegater, hvarvid i Herrens namn och fruktan, efter lång och allvarlig rådplägning och innerlig bön, det viktiga beslutet fattades, att ett skandinaviskt teologiskt läroverk skulle upprättas med görligaste första. En finansagent för svenskarne, V Witting, och en för norrmän och danskar, A. Haagensen, tillsattes för medels insamlande, en lärare, Albert Ericson, utnämdes, och andra matt och steg vidtogos för beslutets verkställande. Agenterna begäfvo sig af med friskt mod, och hvarthän de kommo, mottogos deras ärende med stort deltagande af såväl svenskar som norrmän och danskar. Det lyckades dem derför att erhålla en ganska stor subskription för saken; ty enligt uti tidningen "Sändebudet" tid efter annan förekommande meddelanden tecknade sig vårt folk för öfver 25,000 dollars för ändamålet. Mer än hälften af denna summa gick dock förlorad på grund af försummelse vid kollekteringen.

Det visade sig snart vara opraktiskt att utföra den ursprungliga planen, ett gemensamt *skandinaviskt* läroverks upprättande, och det icke ovanliga inträffade, att svenskar och norrmän icke kunde tillräckligt enas, för att gifva hopp om en lycklig framgång, hvadan det snart blef oundvikligt för dem att skiljas åt, liksom Abraham och Lot fordomtima; ett resultat, hvaröfver ingendera parten haft anledning att beklaga sig. Emellertid, på grund af detta förhållande fördröjdes skolans början, och tvifvelsutan gingo härigenom en icke ringa del af de subskriberade medlen förlorad. Det belopp, som var i kassaförvaltarens, C. M. Lindgrens, händer delades enligt bestämmelse vid tvenne afhållna skolkonvent 1869 och 1873, och vid denna delning blefvo våra norska och danska bröder ingalunda lidande, hvilket naturligtvis är en lika stor tillfredsställelse för oss som för dem. Huru stort det belopp var, som kom på svenskarnes andel, har tecknaren af denna skiss ej varit i stånd att utfinna af de handlingar, som stått honom till buds, men det kan dock icke hafva varit särdeles stort, ty fem år derefter, i augusti 1878, inberättar skolstyrelsen till Nordvestra svenska årskonferensen, att

"skolans kapital utgjordes af $4,764.25." Från år 1869 för en följd af år tjenade S. B. Newman såsom skolans finansagent och gjorde sitt yttersta för att insamla isynnerhet de gamla subskriptionerna, med hvilken framgång kan man sluta af ofvannämda summa.

Under tiden hade den svenska skolan tagit sin begynnelse i ett hyrdt rum i Galesburg, Ill. Det var i januari månad 1870 som N. O. Westergreen med tre elever, A. T. Westergreen, P A. Wigren och Alfred Anderson lade första handen till förverkligandet af det fyra år förut fattade beslutet att meddela nödig undervisning åt våra blifvande predikantkandidater. Och ifrån den tiden har skolan oafbrutet fortgått, visserligen i ringa skala och bristfällig i mångt och mycket, men till oberäknad nytta för Herrens rikssak genom metodistisk verksamhet ibland vara landsmän. N. O. Westergreen fortsatte, vid sidan af församlingsvården i Galesburg, att fungera såsom lärare till skolårets slut 1872. Efter honom utnämdes C. A. Virén till lärare och skolan flyttades till Galva, Ill., der den fortgick i tvenne år. I januari månad 1875 förlades skolan till Evanston, Ill., med samma lärare, men i juli samma år måste denne på grund af bruten helsa taga afsked från sin befattning.

Ett nytt skede inträdde nu uti skolans historia. Herren, som städse hållit sin skyddande hand öfver denna lilla plantering, gaf den nu en skicklig lärare, i det att dr W Henschen, som kort förut utnämts till redaktör af "Sändebudet", invaldes till Viréns efterträdare. Fullt vuxen detta dubbla arbete, fortsatte han att vara skolans föreståndare och lärare till läseårets slut 1883. Under hela denna tid hölls skolan i Evanston, med undantag af läseåret 1877—78, då den var förlagd i Chicago. Det blef dock snart nödvändigt för styrelsen att anskaffa en underlärare, om verksamheten skulle kunna bedrifvas så grundligt som önskligt vore. I denna egenskap tjenade först F Åhgren nyssnämda läseår i Chicago, och påföljande år i Galva, dit den förberedande klassen flyttats. Dessutom var äfven N. O. Westergreen föreståndaren behjelplig året 1880—81, då han undervisade den mellersta klassen i åtskilliga ämnen. I oktober 1879 för-

lades den förberedande klassen till St. Paul, Minn., med J. O. Nelson till lärare, och fortgick der i tvenne år. Flyttades sedan till Minneapolis, Minn., med samma lärare för ett år, 1881—82. Sedan den tiden hafva alla klasserna varit förlagda i Evanston.

År 1881 var af epokgörande betydelse för läroverket, ty ändtligen hade man tröttnat vid att icke hafva någon "varaktig stad" för skolan, utan nödgas flytta densamma från ort till ort, från hus till hus, så att äfven de vänner, som i öfrigt voro mycket belåtna med "det resande systemet", förenade sina krafter för att skaffa skolan ett eget hem för all framtid. Förslag i detta syfte väcktes och antogs af Nordvestra konferensen på dess årsmöte i Bishop Hill, Ill., den 29 augusti 1881, och efter en lång och liflig diskussion blef genom omröstning Evanston vald till plats för skolan, och en komitee tillsattes att underhandla med Nordvestra Universitetets styrelse om grund för uppförande af en lämplig byggnad. John Wigren, H. W Eklund, C. G. Nelson och J. R. Lindgren invaldes till byggnadskomitee, och C. G. Nelson att särskildt verka för medels insamlande. Att denne, såväl som komiteen i sin helhet, var outtröttlig i det bekymmersamma arbetet, erkännes af alla, som känna förhållandena, och att företaget omfattades med berömlig offervillighet af vårt folk bevisas bäst deraf, att i oktober 1883 kunde skolan flytta in under eget tak. Universitetets styrelse hade godvilligt upplåtit på 99 års nominelt arrende en skön plats vid Michigans strand för skolbyggnaden, hvilken, ehuru enkel i stil och alltigenom oansenlig i jemförelse med öfriga skolbyggnader på "Campus", var rymlig nog och i öfrigt passande för skolans behof. Kostnaden belöpte sig i byggnadens dåvarande skick till omkring 7,000 dollars, men sedan dess hafva närmare 3,000 dollars användts för dess förbättring, så att då detta skrifves (i september 1898) kan den med säkerhet värderas till 10,000 dollars. Den 17 oktober ofvannämda år invigdes huset i Herrens namn till dess ädla bruk, hvarvid framlidne biskop M. Simpson höll ett anslående tal och en ganska god subskription upptogs.

Efter W Henschen, som nedlade sitt embete i skolan i juni 1883, invaldes Albert Ericson till föreståndare och professor,

hvilka befattningar han sedan dess oafbrutet innehaft. Efter denna tid har läroverket kallats Svenska Teologiska Seminariet och haft en fastständ treårig kurs till läseåret 1895—96, då densamma förlängdes till fyra år. Vid styrelsens årsmöte den 19 juni 1884 beslöts, att Seminariets diplom skulle tillerkännas de lärjungar, som på tillfredsställande sätt genomgått de föreskrifna kurserna. Sedan dess hafva 76 utgraduerade lärjungar erhållit diplom. Verksamheten fortgick med en enda lärare till januari 1889, då C. G. Wallenius invaldes till assisterande lärare, hvilken befattning han med erkänd duglighet och ospard möda skötte till slutet af läseåret 1896, hvarefter N. O. Westergreen tog hans plats för ett år. Förutom dessa lärare har skolan under flera år sedan 1886 haft tillfälliga lärare i engelska språket. Af dessa bör nämnas J. M. Ericson i tre år och E. A. Davidson i ett år. I samband härmed bör anmärkas, att alltsedan skolan flyttades till Evanston 1875, hafva åtskilliga (och vissa år alla) af dess elever begagnat sig af de ypperliga tillfällen de haft att drifva särskilda studier vid någon af universitetets afdelningar, och flere hafva t. o. m. graduerats från dess "College" Sedan år 1896 har styrelsen gjort det obligatoriskt för hvarje elev i Seminariet att studera det engelska språket, med hvad dertill hör, vid universitetets akademi, hvarförutan flere andra kurser under de senare åren dersammastädes genomgåtts af våra elever. Några af våra studerande hafva dessutom under årens lopp begagnat sig tidtals af undervisningen, särskildt i grekiska språket, vid "Garret Biblical Institute" Häraf inses, att ehuru svenska Seminariets lärarekrafter alltid varit inskränkta, hafva de studerande icke lidit någon brist på lärare och undervisning.

Under alla dessa år har skolans vänner och gynnare icke tröttnat att omhulda skolan, hvilket delvis framgår af det sakförhållandet, att dess grundfond, som vid skolans början 1870 var under 4,000 dollars, har sedan dess mer än fyrdubblats, så att kassaförvaltaren kunde till styrelsens årsmöte i juni 1898 inberätta en grundfond af 21,200 dollars. När härtill lägges, att utgifterna för undervisningen, reparationer m. m. varit mycket

drygare under den senare hälften af skolans tillvaro, än förut, så måste vi gifva vårt folk det rättvisa erkännandet, att oaktadt det alla andra kyrkliga utgifter varit i ett ständigt stigande, skolan åtnjutit ett varmt deltagande och kraftigt understöd. Ty härvid är att märka, att det är, med högst få undantag, *svenska* metodister, som skänkt skolan alla de medel hon förbrukat, såväl som de hon ännu har i sin kassa. Från amerikanska vänner har skolan ej erhållit några betydligare belopp, dock erkännes med tacksamhet den handräckning, som kommit skolan till del från dem, särskildt vid uppförande af byggnaden i Evanston.

Läroverket har under hela sin tillvaro haft förmånen af dugliga och nitiska direktörer. Under dess första år tjenade i denna befattning sådana kraftmän som J. Wigren, N. O. Westergreen, V Witting, A. J Anderson, C. G. Nelson, C. M. Lindgren m fl. Somliga af dessa hafva burit ansvaret i många år, såsom J. Wigren, hvilken dels såsom sekreterare och dels såsom ordförande varit ledamot af styrelsen i öfver 20 år; C. G. Nelson, som kom in något senare, men i outtröttligt nit för saken arbetat, diskuterat och bedit till närvarande dag; J. R. Lindgren, som antog kassaförvaltningen efter sin fader och dermed fortsatte i flera år, och hvilken både under den tiden och sedan dess visat sin frikostighet mot läroverket. Många flere borde omnämnas, men utrymmet tillåter det ej. För närvarande utgöres styrelsen af elfva ledamöter,fördelade mellan de trenne svenska konferenserna, som följer: Alfred Anderson, ordf., F. O. Linström, sekr., J. L. Alstrin, kassör, J T. Wigren och Aug. Carlson från Central-konferensen; O. J. Swan, P Munson och S. Johnson från Kansas-Nebraska-konferensen; C. G. Nelson, O. J. Stead och Alfred N. Sorensen från Norra Missions-konferensen.

Af bröder, som under årens lopp hafva verkat såsom läroverkets finansagenter med mer eller mindre framgång och hvilkas namn förtjena en plats i dess historia, kan nämnas, förutom V Witting, S. B. Newman och C. G. Nelson, J. Linn, L. Dahlgren och nu senast A. J. Anderson, som under åren 1893—96

verkade med tillfredsställelse och så stor framgång, som under omständigheterna kunde förväntas, för skolans finanser.

Så har läroverket fortgått med omvexlande framgång i 28 år och mer än två tredjedelar af de nu tjenstgörande predikanterna inom svenska metodistkyrkan i Förenta Staterna hafva under längre eller kortare tid der åtnjutit undervisning, fastän icke alla utgradnerats med diplom efter genomgången kurs. Den är otvifvelaktigt kyrkans viktigaste och mest oumbärliga inrättning, hvadan man kan rimligtvis förvänta, det alla svenska metodister skola härefter som hittills gifva den sitt hjertliga deltagande och frikostiga understöd. Allt hittills har Herren hulpit; han skall ock fortfarande hjelpa, så att genom hans nåd och välsignelse läroverket blifver till ännu större nytta för Guds sak i detta land, hvar så många svensk-amerikaner bygga och bo, och hvilka ännu i sina enskilda och offentliga andaktsöfningar hafva en förkärlek för sina fäders språk.

The Swedish M. E. Book Concern.

Som redan är nämdt, var det omöjligt att få priset å Sändebudet nedsatt till $1.50 per år och att för öfrigt få sådan svensk literatur, som vårt folk så väl behöfde och längtade efter, så länge den amerikanska metodistkyrkan publicerade våra tidningar och försedde oss med svenska böcker, utan på alla våra uttryckta önskningar svarades endast, helt liknöjdt och kort: "Lat folket lära sig läsa engelska" Liksom vi skulle kunna förglömma vårt älskade modersmål och ej längta efter den sköna svenska literaturen. Hjeltarnes språk tog dock ut sin rätt. Några af svenska metodismens uppoffrande lekmän och predikanter beslutade sig för att blifva ansvariga för $10,000 och börja en svensk "Book Concern", som kunde förskaffa oss bättre och billigare tidningar och annan passande svensk lektyr. Vi tro det vara på sin plats att på historiens blad inskrifva åtminstone namnen på dessa uppoffrande bröder, som satte sig i spetsen för detta ädla företag och som iklädde sig det stora ansvaret. De voro:

Alfred Anderson,	John L. Alstrin,	A. J. Anderson,
Albert Anderson,	J. B. Anderson,	Adolph Aspgren,
Gust Aspgren,	Ed. Anderson,	J. O. Alven,
Nels Anderson,	A. G. Berg,	P. J. Berg,
John Bendix,	O. M. Carson,	Aug. Carlson,
Fred Carlson,	Ed. H Ericson,	Albert Ericson,
H. A Ericson,	Nels Eagle,	Peter Frost,
G. A Franzen,	Martin Hess,	John W. Israelson,
A. G. Johnson,	L. Johnson,	L. J. Jones,
Olof Johnson,	N. M. Johnson,	Alfred Johnson,
Emil Johnson,	C. F. Johnson,	John R. Lindgren,
J. Lindgren,	A. Lindgren,	C. J. Lindman,
John Levahn,	S. A. Lindeberg,	A. J. Löfgren,
Peter Munson,	J. O. Nelson,	C. G. Nelson,
John Nordgren,	John G. Nelson,	L. A. Nelson,
Charles Olson,	N. P. Peterson,	O. J. Stead,
A. P. Shogren,	B. Swenson,	Wm. Swenson,
Aug. Valentine,	M. L. Wickman,	N. O. Westergreen,
A. T. Westergreen,	G. Wetterlund,	W. Williamson,
A. F. Winell,	John Wigren.	

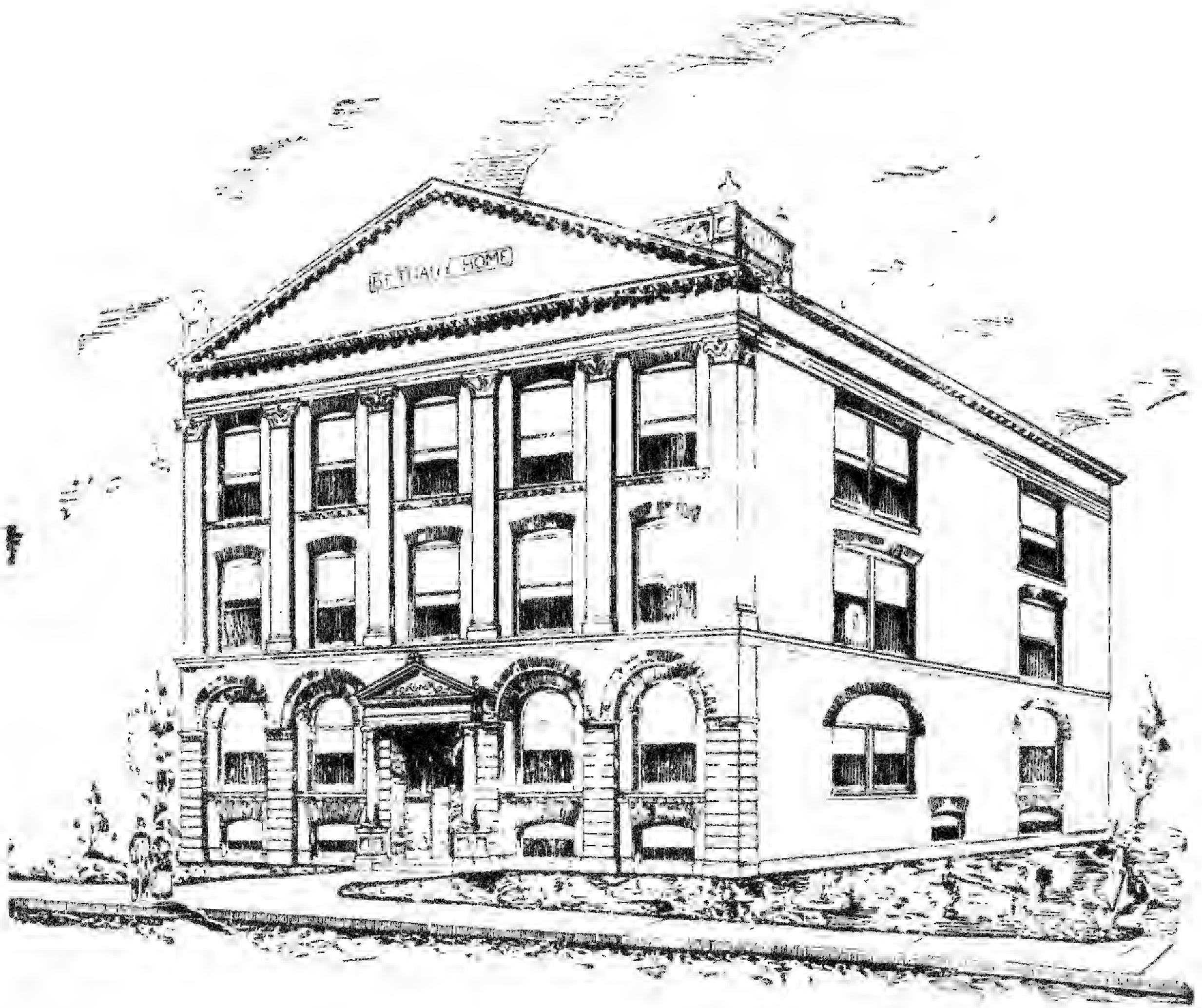
Sedan den tiden hafva många bröder skänkt sina aktier till vår skola i Evanston, till Betania Hemmet, till Vestra konferensen och till Norra missions konferensen, så att dessa välgörenhetsinrättningar disponera öfver Book Concern samt erhålla årlig inkomst af den vinst, som direktionen lyckas förvärfva. De första styrelse medlemmarne, voro: John R. Lindgren, pres.; John Bendix, v. pres.; Albert Ericson, sekr.; A. P Shogren, kassör; Alfred Anderson, J. O. Nelson, John Wigren, A. J Anderson, J. L. Alstrin, R. Johnson och John Nordgren. De flesta af dessa bröder hafva hela tiden troget tjenat den goda och ädla saken. Styrelsen, som invaldes den 14 juni 1898, består af B. J. Regnell, pres., A. J. Anderson, v pres., John Bendix, sekr., A. G. Johnson, kassör, Alfred Anderson, J. L. Alstrin, A. G. Berg, August Carlson, John R. Lindgren, C. G. Nelson och A. P Shogren. Den 26 oktober 1888 öppnades rörelsen i 126 Oak St. med Emil Johnson som föreståndare. I juli månad 1889 blef Charles Wigren föreståndare och Emil Johnson biträde, och fortsatte affären under broder Wigrens management till i april 1892, då han lemnade för att resa österut och öfvertaga församlingsvården i Lowell, Mass. Emil Johnson blef nu igen föreståndare till den 10 juli 1893, då A. G. Johnson blef hans efterträdare. Vid denna tid var Book Concern i något öfver $16,000 skuld. Det blef nu nödvändigt att försöka reducera skulden, hvilket har lyckats öfver förväntan, så att den 1 juni 1898 befanns den vara endast $3,399.39; och detta oaktadt det ej varit möjligt för oss att inkassera mycket af de då utestående fordringarne.

Fredagen den 4 jan. 1889 utgafs på Svenska Metodist Bokhandel Föreningens förlag "Väktarens" första nummer, med Prof. Albert Ericson som hufvudredaktör och Prof. C. G. Wallenius biträdande redaktör. I tidningens första nummer redogjordes på ett förträffligt sätt för orsakerna till affärens påbörjande. Utrymmet tillåter oss ej att här intaga hela artikeln; men vi anse oss böra meddela följande: "Hvad det beträffar, att privata personer begynt detta företag, ha vi endast att anmärka, att om det är ett bevis för att saken är olojal, så kan

SW. M. E. BOOK CONCERN.
319 BOOKS & STATIONERY. 319

man af samma skäl göra enahanda anklagelse mot alla kyrkliga företag. Huru tillkom den mäktiga amerikanska "Book Concern"? Var det icke några "privata" predikanter i staden New York, som begynte en liten bokhandel, hvilken sedermera införlifvades med kyrkan? Begyntes icke "Sändebudet" af ett fåtal svenska predikanter? Och hvem vet, om vi än i dag hade haft ett kyrkligt organ, om man uppskjutit företaget till dess hela kyrkan, och särskildt alla predikanterna, enat sig derom. Så togo ock några bröder initiativet till denna bokhandel utan att vänta på någon vidare "officiel" handling; och om någon är enfaldig nog att tro, det de gjorde det för egen vinning eller ära, så må han väl göra det; men det är lätt att visa, att raka motsatsen redan blifvit deras erfarenhet, hvarpå de äfven på förhand hade beredt sig. Dessutom tro vi, att de män, predikanter och lekmän, som börjat detta företag, hafva sådana antecedentier i kyrkligt hänseende, att deras blotta namn är en borgen för, att företaget uteslutande afser kyrkans fördel och fromma."

Den 22 mars 1889 utkom "Sändebudet" och "Väktaren". Amerikanska kyrkan hade då öfverlåtit "Sändebudets" utgifvande åt "The Swedish Book Concern" Med första numret i januari 1890 lemnades namnet "Väktaren", och "Sändebudet" blef ensamt på tidningens vignett. Det har redan anmärkts att vi försökte utgifva en ungdomstidning, men efter tvenne års förlopp införlifvades den med "Sändebudet", och deraf uppkom Epworthafdelningen och Qvinnans Verld. Nu utgifves "Sändebudet", "Söndagsskol-Banéret" och "Golden Hour" å Book Concerns förlag. Dessutom har den utgifvit ett stort antal och urval af Svenska traktater, Julprogram och Sånger för barnens dag. Äfvenså hafva följande böcker publicerats å vårt förlag: S. B. Newmans Sjelfbiografi, Barnaglädje och Julminnen, Några hvarför rörande Metodismen, Basunklangen, Herdestämman, Segersånger, Jesu Dop, Bibelstudier, Jubel-kantat, Disciplinen för 1896, Politisk Handbok, M. E. kyrkans katekes, Den Nya A B C-boken, Qvartalkonferens-protokollbok, Festtalaren, Svenska Metodismen i Amerika och Biblisk historia.

Betania Hemmet.

Frågan om att i Chicago anlägga ett hem för ålderstigna och värnlösa personer uppstod bland svenska metodisterna första gången vid Chicago distrikt predikantförenings årsmöte i Donovan, Ill., år 1889. En komité tillsattes, och en af dess medlemmar, J. R. Lindgren, lofvade vid möte nyårsdagen 1890 att gifva $5,000, om församlingarne gåfve en motsvarande summa. Sedan detta belopp genom pastor Alfred Andersons bemödande hopsamlats, lofvade herr Lindgren ytterligare ett lika belopp på samma vilkor som förut, och resultatet blef denna gång lika lyckligt. Sedan hemmet grundades och tills dato har herr Lindgren till detsamma skänkt öfver $20,000.

I februari 1891 hyrdes ett hus i South Evanston, Ill., och den 3 mars invigdes Hemmet. I augusti samma år köptes ett stycke land i Ravenswood till ett pris af $13,000. År 1893 invigdes Hemmets egen byggnad, hvilken uppförts med en kostnad af $14,974.74, deri inberäknadt priset för värmeapparaten. Två rum afskildes för sjuka, och två läkare samt en sköterska anstäldes. Afgiften i sjukvårdsafdelningen är $5 i veckan för hvarje patient, som är i stånd att betala. Patienter mottagas dock äfven för mindre afgift eller helt och hållet fritt.

Vid inredningen af det nya hemmet bidrog föreningen Enighet inom Market St.-församlingen med möbler till mottagningsrummet; fröknarne Anderson och Peterson från sydsidan möblerade ett af sjukrummen och Epworthföreningen i Austin, Tex., det andra. Föreningen Dorkas inom Market St.-församlingen, Battery Park-missionen i New York, mrs S. A. Keans söndagsskolklass i Evanston, Young Ladies Society på vestsidan samt syföreningarne i Evanston, Racine, Wis., (delvis) och Ravenswood möblerade hvardera ett sofrum.

Antalet personer, som längre eller kortare tid vårdats inom Hemmet, från dess början till årsmötet i januari 1898, utgör 105, deraf 50 i sjukrummen. Vid 1898 års ingång befunnos 16 personer i Hemmet att vårdas för lifstid.

År 1896 uppfördes ett nytt hus å Hemmets grund, i syfte att genom hyresafgifter skaffa Hemmet en stadig inkomst. Sedan i april 1897 ha lägenheterna deri varit uthyrda. Ännu hvilar en skuld af $10,000 å denna byggnad. Hemmet uppehålles genom årsbidrag och andra gåfvor af enskilda personer, kyrkliga föreningar och församlingar. Dessutom upptages en allmän kollekt till förmån för Hemmet hvarje års tacksägelsedag. En del inskrifningsafgifter, hvars belopp varierat från $50 till $500, ha mottagits; en basar har hållits, inbringande $3,509.03 direkt samt vid senare försäljning och auktion $156.22. Genom en konsert i Auditorium, en årlig dividend från Swedish M. E. Book Concern, årsfester, lifförsäkring och testamente efter ett par aflidna personer i Hemmet, m. m. ha äfven inkomster erhållits.

REGISTER.

Illustrationer.

